

Rocznik Statystyczny Województwa Łódzkiego

URZĄD STATYSTYCZNY
W ŁODZI
STATISTICAL OFFICE
IN ŁÓDŹ

Statistical
Yearbook
Łódzkie
Voivodship

2017

ZESPÓŁ REDAKCYJNY
URZĘDU STATYSTYCZNEGO
W ŁODZI

*EDITORIAL BOARD
OF STATISTICAL OFFICE
IN ŁÓDŹ*

PRZEWODNICZĄCY

PRESIDENT

Piotr Ryszard Cmela

CZŁONKOWIE

MEMBERS

Piotr Chabior
Jerzy Harbat
Anna Jaeschke
Izabela Kaleta
Tomasz Piasecki
Jolanta Włodarczyk

Tablice statystyczne opracował
zespół pracowników
Urzędu Statystycznego w Łodzi

*The statistical tables were elaborated
by group of workers of
Statistical Office in Łódź*

Redakcja, korekta, tłumaczenie, skład
i grafika komputerowa —
— Łódzki Ośrodek Badań Regionalnych

*Edition, proof-reading, translation,
typesetting and computer graphics —
— Łódzkie Centre for Regional Surveys*

Projekt okładki

Cover design

Lidia Motrenko-Makuch

**Prosimy o podanie źródła
przy publikowaniu danych US**

***When publishing data
please indicate source***

ISSN 0239-7366

Druk: Zakład Wydawnictw Statystycznych, al. Niepodległości 208, 00-925 Warszawa

Nakład 200 egz   Format B-5

Cena zł 25,00

Szanowni Państwo,

Urząd Statystyczny w Łodzi prezentuje Państwu najnowsze wydanie Rocznika Statystycznego Województwa Łódzkiego – jednej z najważniejszych pozycji planu wydawniczego. Publikacja, wzorem lat poprzednich, opracowana została w polsko-angielskiej wersji językowej i zawiera bogaty zestaw informacji statystycznych opisujących poziom życia mieszkańców, potencjał ekonomiczny oraz stan środowiska naturalnego województwa łódzkiego.

Pod względem konstrukcji, zakresu i układu tematycznego oraz budowy tablic, Rocznik Statystyczny Województwa Łódzkiego 2017 nie różni się zasadniczo od poprzednich edycji.

Publikację rozpoczynają tablice przeglądowe charakteryzujące województwo łódzkie na tle kraju w 2016 r. oraz wybrane dane w latach 2000, 2005, 2009-2016. Szczegółowe dane zebrano w ponad dwustu tablicach statystycznych, podobnie jak w poprzednich wydaniach, i zgrupowano je w 23 działach tematycznych. Każdy z działów poprzedzony został uwagami ogólnymi zawierającymi wyjaśnienia dotyczące zastosowanej terminologii i metodologii, zestaw tablic wzbogacono również graficzną prezentacją wybranych zjawisk.

Oddając do rąk Państwa kolejne wydanie Rocznika Statystycznego Województwa Łódzkiego wyrażam nadzieję, że zawarte w nim informacje będą pomocne w uchwyceniu głównych tendencji i kierunków rozwoju regionu.

Uwagze Czytelników polecam również publikację „Województwo łódzkie 2017 – podregiony, powiaty, gminy”, która stanowi dopełnienie rocznika prezentujące dane w przekroju terytorialnym.

Dyrektor
Urzędu Statystycznego w Łodzi

dr Piotr Ryszard Cmela

Dear Readers,

The Statistical Office in Łódź is pleased to present the next newest edition of the Statistical Yearbook of the Łódzkie Voivodship – one of the most important position in Editorial Title-Plan. Publication which as in previous years, is edited in Polish-English version and contains the wide set of statistical information characterizing the living standards of inhabitants and the economic potential of the voivodship as well as state of the environment.

In terms of construction, scope and thematic layout as well as construction of tables, the Statistical Yearbook of the Łódzkie Voivodship 2017 does not differ significantly from previous editions.

The review tables containing data on the voivodship on the background of the country in 2016 as well as comparison across the years 2000, 2005 and 2009-2016 are presented at the beginning of the publication. The Yearbook consists of more than two hundred statistical tables grouped, as in previous editions, in twenty three subject-matter chapters. Each chapter is preceded by the explanatory notes on terminology and methodology. The information has been supplemented with graphs concerning selected phenomena.

Presenting to the Readers another edition of the Statistical Yearbook of the Łódzkie Voivodship, I would like to express my hope that the information it contains will help to capture the main trends and changes taking place in the region .

I would also like to recommend the publication titled “Łódzkie Voivodship 2017 – subregions, powiats, gminas”, as a complementary volume containing data broken down by territorial units.

Director
of the Statistical Office in Łódź

Piotr Ryszard Cmela, Ph.D.

SPIS RZECZY

Przedmowa .....
Spis tablic i wykresów .....
Objaśnienia znaków umownych. Skróty .....
Uwagi ogólne .....

TABLICE PRZEGLĄDOWE

I. Województwo na tle kraju w 2016 r. ....
II. Ważniejsze dane o województwie (2000, 2005, 2009, 2010, 2011, 2012, 2013, 2015, 2016) .....

DZIAŁY

I. Geografia .....
II. Stan i ochrona środowiska .....
III. Podział administracyjny i samorząd terytorialny .....
IV. Bezpieczeństwo publiczne. Wymiar sprawiedliwości .....
V. Ludność .....
VI. Rynek pracy .....
VII. Wynagrodzenia. Świadczenia z ubez- pieczeń społecznych .....
VIII. Budżety gospodarstw domowych .....
IX. Infrastruktura komunalna. Mieszkania .....
X. Edukacja i wychowanie .....
XI. Ochrona zdrowia i pomoc społeczna ....
XII. Kultura. Turystyka. Sport .....
XIII. Nauka i technika. Społeczeństwo informacyjne .....
XIV. Ceny .....
XV. Rolnictwo, łowiectwo i leśnictwo .....
XVI. Przemysł i budownictwo .....
XVII. Transport i telekomunikacja .....
XVIII. Handel i gastronomia .....
XIX. Finanse przedsiębiorstw .....
XX. Finanse publiczne .....
XXI. Inwestycje. Środki trwałe .....
XXII. Rachunki regionalne .....
XXIII. Podmioty gospodarki narodowej .....

CONTENTS

Preface	Strona Page
List of tables and graphs	3— 4
Symbols. Abbreviations	6—22
General notes	23—24
	25—31

REVIEW TABLES

<i>Voivodship on the background of the country in 2016</i>	32— 37
<i>Major data on the voivodship (2000, 2005, 2009, 2010, 2011, 2012, 2013, 2015, 2016)</i>	38— 57

CHAPTERS

<i>Geography</i>	58— 59
<i>Environmental protection</i>	60— 78
<i>Administrative division and local gov- ernment</i>	79— 84
<i>Public safety. Justice</i>	85— 94
<i>Population</i>	95—124
<i>Labour market</i>	125—157
<i>Wages and salaries. Social security benefits</i>	158—169
<i>Household budgets</i>	170—177
<i>Municipal infrastructure. Dwellings</i>	178—192
<i>Education</i>	193—227
<i>Health care and social welfare</i>	227—244
<i>Culture. Tourism. Sport</i>	245—261
<i>Science and technology. Information society</i>	262—277
<i>Prices</i>	278—282
<i>Agriculture, hunting and forestry</i>	283—314
<i>Industry and construction</i>	315—331
<i>Transport and telecommunications</i>	332—340
<i>Trade and catering</i>	341—346
<i>Finances of enterprises</i>	347—360
<i>Public finance</i>	361—368
<i>Investments. Fixed assets</i>	369—376
<i>Regional accounts</i>	377—381
<i>Entities of the national economy</i>	382—388

SPIS TABLIC I WYKRESÓW LIST OF TABLES AND GRAPHS

		Tablica Table	Strona Page
DZIAŁ I. GEOGRAFIA	CHAPTER I. GEOGRAPHY		
Położenie geograficzne	<i>Geographic location .....</i>	1	58
Powierzchnia i granice w 2016 r.....	<i>Area and borders in 2016.....</i>	2	58
Układ pionowy powierzchni	<i>Elevations .....</i>	3	58
Większe sztuczne zbiorniki wodne	<i>Major artificial reservoirs .....</i>	4	59
Temperatury powietrza	<i>Air temperatures.....</i>	5	59
Opady atmosferyczne, prędkość wiatru, uśłonecznienie i zachmurzenie.....	<i>Atmospheric precipitation, wind velocity, insolation and cloudiness .....</i>	6	59
DZIAŁ II. STAN I OCHRONA ŚRODOWISKA	CHAPTER II. ENVIRONMENTAL PROTECTION		
Uwagi ogólne	<i>General notes .....</i>	x	60
Stan geodezyjny, kierunki i zmiany w wykorzystaniu powierzchni województwa (2005, 2010, 2017)	<i>Geodesic status, directions and changes of voivodship land use (2005, 2010, 2017).....</i>	1 (7)	66
Grunty rolne wyłączone na cele nierolnicze i leśne na cele nieleśne (2005, 2010, 2015, 2016)	<i>Agricultural land designated for non-agricultural purposes and forest land designated for non- -forest purposes (2005, 2010, 2015, 2016).....</i>	2 (8)	67
Grunty zdewastowane i zdegradowane wyma- gające rekultywacji i zagospodarowania oraz grunty zrekultywowane i zagospodarowane (2005, 2010, 2015, 2016)	<i>Devastated and degraded land requiring reclamation and management as well as reclaimed and managed land (2005, 2010, 2015, 2016).....</i>	3 (9)	67
Pobór wody na potrzeby gospodarki narodowej i ludności (2005, 2010, 2015, 2016)	<i>Water withdrawal for needs of the national economy and population (2005, 2010, 2015, 2016).....</i>	4 (10)	68
Zużycie wody na potrzeby gospodarki narodowej i ludności (2005, 2010, 2015, 2016)	<i>Water consumption for needs of the national economy and population (2005, 2010, 2015, 2016).....</i>	5 (11)	68
Powierzchnia i pobór wody do nawodnień w rolnictwie i leśnictwie oraz napełniania stawów rybnych (2005, 2010, 2015, 2016)	<i>Area and water withdrawal for irrigation in agriculture and forestry as well as water for filling up fish ponds (2005, 2010, 2015, 2016)...</i>	6 (12)	69
Ścieki przemysłowe i komunalne odprowa- dzone do wód lub do ziemi (2005, 2010, 2015, 2016)	<i>Industrial and municipal waste water dis- charged into waters or into the ground (2005, 2010, 2015, 2016).....</i>	7 (13)	69
Zakłady odprowadzające ścieki według miejsca odprowadzania oraz wyposażenia w oczyszczalnie ścieków (2005, 2010, 2015, 2016)	<i>Plants discharging wastewater by place of discharge and wastewater treatment plants possessed (2005, 2010, 2015, 2016) .....</i>	8 (14)	70
Oczyszczalnie ścieków (2005, 2010, 2015, 2016)	<i>Wastewater treatment plants (2005, 2010, 2015, 2016).....</i>	9 (15)	70
Emisja i redukcja zanieczyszczeń powietrza z zakładów szczególnie uciążliwych dla czystości powietrza (2005, 2010, 2015, 2016) ...	<i>Emission and reduction of air pollutants from plants of significant nuisance to air quality (2005, 2010, 2015, 2016).....</i>	10 (16)	71
Urządzenia do redukcji zanieczyszczeń powietrza w zakładach szczególnie uciążliwych dla czystości powietrza (2005, 2010, 2015, 2016).....	<i>Air pollution reduction systems in plants of significant nuisance to air quality (2005, 2010, 2015, 2016) .....</i>	11 (17)	72

		Tablica Table	Strona Page
DZIAŁ II. STAN I OCHRONA ŚRODOWISKA (dok.)	CHAPTER II. ENVIRONMENTAL PROTECTION (cont.)		
Powierzchnia o szczególnych walorach przyrodniczych prawnie chroniona (2005, 2010, 2015, 2016)	<i>Area of special value under legal protection (2005, 2010, 2015, 2016).....</i>	12 (18)	73
Kampinoski Park Narodowy (2005, 2010, 2015, 2016)	<i>Kampinoski National Park (2005, 2010, 2015, 2016).....</i>	13 (19)	73
Rezerwy przyrody (2005, 2010, 2015, 2016)	<i>Nature reserves (2005, 2010, 2015, 2016).....</i>	14 (20)	74
Parki krajobrazowe (2005, 2010, 2015, 2016)	<i>Landscape parks (2005, 2010, 2015, 2016).....</i>	15 (21)	74
Pomniki przyrody (2005, 2010, 2015, 2016)	<i>Monuments of nature (2005, 2010, 2015, 2016) ..</i>	16 (22)	74
Odpady wytworzone i dotychczas składowane (nagromadzone) oraz tereny ich składowania [2005, 2010, 2015, 2016].....	<i>Waste generated and landfilled up to now (accumulated) as well as their storage yards areas [2005, 2010, 2015, 2016] .....</i>	17 (23)	75
Odpady według rodzajów w 2016 r.	<i>Waste by type in 2016.....</i>	18 (24)	75
Nakłady na środki trwałe służące ochronie środowiska i gospodarce wodnej (ceny bieżące) [2005, 2010, 2015, 2016].....	<i>Outlays on fixed assets in environmental protection and water management (current prices) [2005, 2010, 2015, 2016] .....</i>	19 (25)	76
Efekty rzeczowe uzyskane w wyniku przekazania do użytku inwestycji ochrony środowiska i gospodarki wodnej (2005, 2010, 2015, 2016) ..	<i>Tangible effects of investments in environmental protection and water management (2005, 2010, 2015, 2016).....</i>	20 (26)	77
Kierunki finansowania z Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej (2005, 2010, 2015, 2016)	<i>Financing directions of the Voivodship Environmental Protection and Water Management Funds (2005, 2010, 2015, 2016) .....</i>	21 (27)	78
Wpływy z opłat i kar na fundusze ochrony środowiska i gospodarki wodnej (2005, 2010, 2015, 2016).....	<i>Receipts from fees and fines for environmental protection and water management funds (2005, 2010, 2015, 2016).....</i>	22 (28)	78
DZIAŁ III. PODZIAŁ ADMINISTRACYJNY I SAMORZĄD TERYTORIALNY	CHAPTER III. ADMINISTRATIVE DIVISION AND LOCAL GOVERNMENT		
Uwagi ogólne	<i>General notes .....</i>	x	79
Jednostki administracyjne województwa (2005, 2010, 2015, 2016)	<i>Administrative units of voivodship (2005, 2010, 2015, 2016).....</i>	1 (29)	81
Gminy w 2016 r.	<i>Gminas in 2016 .....</i>	2 (30)	81
Powiaty i miasta na prawach powiatu w 2016 r.	<i>Powiats and cities with powiat status in 2016.....</i>	3 (31)	82
Radni organów jednostek samorządu terytorialnego w 2016 r.	<i>Councillors of organs of local government units in 2016.....</i>	4 (32)	82
Zatrudnienie i wynagrodzenia w administracji publicznej (2005, 2010, 2015, 2016)	<i>Paid employment, wages and salaries in the public administration (2005, 2010, 2015, 2016).....</i>	5 (33)	84
DZIAŁ IV. BEZPIECZEŃSTWO PUBLICZNE. WYMIAR SPRAWIEDLIWOŚCI	CHAPTER IV. PUBLIC SAFETY. JUSTICE		
Uwagi ogólne	<i>General notes .....</i>	x	85
Przestępstwa stwierdzone przez Policję w zakończonych postępowaniach przygotowawczych (2005, 2010, 2015, 2016)....	<i>Ascertained crimes by the Police in completed preparatory proceedings (2005, 2010, 2015, 2016).....</i>	1 (34)	88
Wskaźniki wykrywalności sprawców przestępstw stwierdzonych przez Policję (2005, 2010, 2015, 2016)	<i>Rates of detectability of delinquens in ascertained crimes by the Police (2005, 2010, 2015, 2016) .....</i>	2 (35)	90

		Tablica Table	Strona Page
DZIAŁ IV. BEZPIECZEŃSTWO PUBLICZNE. WYMIAR SPRAWIEDLIWOŚCI (dok.)	CHAPTER IV. PUBLIC SAFETY. JUSTICE (cont.)		
Wpływ spraw do sądów powszechnych (2005, 2010, 2015, 2016).....	<i>Incoming cases in the common courts (2005, 2010, 2015, 2016) .....</i>	3 (36)	91
Wpływ spraw do sądów powszechnych w 2016 r.	<i>Incoming cases in the common courts in 2016.....</i>	4 (37)	92
Dorośli skazani prawomocnie przez sądy powszechne za przestępstwa ścigane z oskarżenia publicznego (2005, 2010, 2015, 2016)	<i>Adults validly sentenced by common courts for crimes prosecuted by public accusation (2005, 2010, 2015, 2016).....</i>	5 (38)	93
Załatwione sprawy rodzinne (2005, 2010, 2015, 2016)	<i>Resolved family cases (2005, 2010, 2015, 2016).....</i>	6 (39)	93
Sprawy rodzinne załatwione w 2016 r.	<i>Family cases resolved in 2016.....</i>	7 (40)	94
Podmioty w krajowym rejestrze sądowym (2005, 2010, 2015, 2016)	<i>Entities in the national judicial register (2005, 2010, 2015, 2016) .....</i>	8 (41)	94
DZIAŁ V. LUDNOŚĆ	CHAPTER V. POPULATION		
Uwagi ogólne	<i>General notes.....</i>	x	95
Ludność (2005, 2010, 2015, 2016)	<i>Population (2005, 2010, 2015, 2016).....</i>	1 (42)	99
Ludność w wieku produkcyjnym i nieprodukcyjnym (2005, 2010, 2015, 2016)	<i>Working and non-working age population (2005, 2010, 2015, 2016).....</i>	2 (43)	99
Ludność według płci i wieku (2005, 2010, 2015, 2016).....	<i>Population by sex and age (2005, 2010, 2015, 2016).....</i>	3 (44)	100
Miasta i ludność w miastach (2005, 2010, 2015, 2016).....	<i>Towns and urban population (2005, 2010, 2015, 2016).....</i>	4 (45)	101
Gminy zamieszkałe przez ludność wiejską (2005, 2010, 2015, 2016)	<i>Gminas and rural population (2005, 2010, 2015, 2016).....</i>	5 (46)	101
Mediana wieku ludności według płci (2005, 2010, 2015, 2016).....	<i>Median population age by sex (2005, 2010, 2015, 2016) .....</i>	6 (47)	101
Ruch naturalny ludności (2005, 2010, 2015, 2016).....	<i>Vital statistics (2005, 2010, 2015, 2016).....</i>	7 (48)	102
Małżeństwa zawarte i rozwiązane (2005, 2010, 2015, 2016)	<i>Marriages contracted and dissolved (2005, 2010, 2015, 2016).....</i>	8 (49)	103
Małżeństwa zawarte w 2016 r. według wieku nowożeńców.	<i>Marriages by age of bridegrooms and brides contracted in 2016.....</i>	9 (50)	103
Małżeństwa zawarte w 2016 r. według poprzedniego stanu cywilnego nowożeńców	<i>Marriages by previous marital status of bridegrooms and brides contracted in 2016.....</i>	10 (51)	106
Małżeństwa wyznaniowe (2005, 2010, 2015, 2016)	<i>Church or religious marriages (2005, 2010, 2015, 2016) .....</i>	11 (52)	106
Rozwody w 2016 r. według wieku małżonków w momencie wniesienia powództwa	<i>Divorces in 2016 by age of spouses at the moment of filling petition for divorce .....</i>	12 (53)	107
Rozwody według liczby małoletnich dzieci w małżeństwie (2005, 2010, 2015, 2016).....	<i>Divorces by the number of underage children in the marriage (2005, 2010, 2015, 2016) .....</i>	13 (54)	108
Urodzenia (2005, 2010, 2015, 2016).....	<i>Births (2005, 2010, 2015, 2016) .....</i>	14 (55)	109
Urodzenia żywe według kolejności urodzenia dziecka oraz wieku matki (2005, 2010, 2015, 2016)	<i>Live births by birth order and age of mother (2005, 2010, 2015, 2016).....</i>	15 (56)	110
Płodność kobiet i współczynniki reprodukcji ludności (2005, 2010, 2015, 2016)	<i>Female fertility and reproduction rates of population (2005, 2010, 2015, 2016).....</i>	16 (57)	111

	Tablica Table	Strona Page
DZIAŁ V. LUDNOŚĆ (dok.)	CHAPTER V. POPULATION (cont.)	
Zgony według płci i wieku zmarłych (2005, 2010, 2015, 2016)	<i>Deaths by sex and age of deceased (2005, 2010, 2015, 2016) .....</i>	17 (58) 111
Zgony według przyczyn (2005, 2010, 2014, 2015)	<i>Deaths by causes (2005, 2010, 2014, 2015) .....</i>	18 (59) 113
Zgony niemowląt według płci i wieku (2005, 2010, 2015, 2016)	<i>Infant deaths by sex and age (2005, 2010, 2015, 2016) .....</i>	19 (60) 115
Zgony niemowląt według przyczyn (2005, 2010, 2014, 2015)	<i>Infant deaths by causes (2005, 2010, 2014, 2015) .....</i>	20 (61) 116
Zamachy samobójcze zarejestrowane przez Policję (2005, 2010, 2015, 2016)	<i>Suicides registered by the Police (2005, 2010, 2015, 2016) .....</i>	21 (62) 117
Przeciętne dalsze trwanie życia (2005, 2010, 2015, 2016)	<i>Life expectancy (2005, 2010, 2015, 2016) .....</i>	22 (63) 117
Prognoza ludności (2020, 2025, 2030, 2035, 2040, 2045, 2050)	<i>Population projection (2020, 2025, 2030, 2035, 2040, 2045, 2050) .....</i>	23 (64) 118
Prognoza gospodarstw domowych (2020, 2025, 2030, 2035, 2040, 2045, 2050)	<i>Household projection (2020, 2025, 2030, 2035, 2040, 2045, 2050) .....</i>	24 (65) 119
Migracje wewnętrzne i zagraniczne ludności na pobyt stały (2005, 2010, 2015, 2016)	<i>Internal and international migration of population for permanent residence (2005, 2010, 2015, 2016) .....</i>	25 (66) 119
Migracje wewnętrzne ludności na pobyt stały według kierunków (2005, 2010, 2015, 2016)	<i>Internal migration of population for permanent residence by direction (2005, 2010, 2015, 2016) .....</i>	26 (67) 120
Migracje wewnętrzne ludności na pobyt stały według płci i wieku migrantów (2005, 2010, 2015, 2016)	<i>Internal migration of population for permanent residence by sex and age of migrants (2005, 2010, 2015, 2016) .....</i>	27 (68) 121
Migracje zagraniczne ludności na pobyt stały według płci i wieku migrantów (2005, 2010, 2014, 2016)	<i>International migration of population for permanent residence by sex and age of migrants (2005, 2010, 2014, 2016) .....</i>	28 (69) 122
Rezydenci (2010, 2015, 2016)	<i>Usual residence population (2010, 2015, 2016) ...</i>	29 (70) 123
Rezydenci w wieku produkcyjnym i nieprodukcyjnym (2010, 2015, 2016)	<i>Working and non-working age usual residence population (2010, 2015, 2016) .....</i>	30 (71) 123
Kościoty i związki wyznaniowe (2015, 2016)	<i>Churches and religious associations (2015, 2016) .....</i>	31 (72) 124
DZIAŁ VI. RYNEK PRACY	CHAPTER VI. LABOUR MARKET	
Uwagi ogólne	<i>General notes .....</i>	x 125
Aktywność ekonomiczna ludności	Economic activity of the population	
Aktywność ekonomiczna ludności w wieku 15 lat i więcej - na podstawie BAEL (2010, 2015, 2016)	<i>Economic activity of the population aged 15 and more - on the LFS basis (2010, 2015, 2016) .....</i>	1 (73) 133
Aktywność ekonomiczna ludności w wieku 15 lat i więcej według wieku oraz poziomu wykształcenia w IV kwartale 2016 r. - na podstawie BAEL	<i>Economic activity of the population aged 15 and more by age and educational level in IV quarter 2016 - on the LFS basis .....</i>	2 (74) 134
Pracujący	Employment	
Pracujący (2005, 2010, 2015, 2016)	<i>Employed persons (2005, 2010, 2015, 2016) .....</i>	3 (75) 135
Pracujący według statusu zatrudnienia (2005, 2010, 2015, 2016)	<i>Employed persons by employment status (2005, 2010, 2015, 2016) .....</i>	4 (76) 136
Przeciętne zatrudnienie (2005, 2010, 2015, 2016)	<i>Average paid employment (2005, 2010, 2015, 2016) .....</i>	5 (77) 137
Pełnozatrudnieni i niepełnozatrudnieni (2005, 2010, 2015, 2016)	<i>Full- and part-time paid employment (2005, 2010, 2015, 2016) .....</i>	6 (78) 138

		Tablica Table	Strona Page
DZIAŁ VI. RYNEK PRACY (dok.)	CHAPTER VI. LABOUR MARKET (cont.)		
Pracujący (dok.)	Employment (cont.)		
Przyjęcia do pracy (2005, 2010, 2015, 2016)	Hires (2005, 2010, 2015, 2016)	7 (79)	139
Zwolnienia z pracy (2005, 2010, 2015, 2016)	Terminations (2005, 2010, 2015, 2016)	8 (80)	140
Absolwenci szkół wyższych, zawodowych i liceów ogólnokształcących, którzy podjęli pracę po raz pierwszy (2005, 2010, 2015, 2016)	The graduates of tertiary schools, leavers of vocational and secondary schools starting work for the first time (2005, 2010, 2015, 2016)	9 (81)	142
Miejsca pracy wolne, nowo utworzone i zlikwidowane w 2016 r.	Job vacancies, newly created and liquidated job in 2016	10 (82)	143
Bezrobotnie	Unemployment		
Bezrobotni zarejestrowani, stopa bezrobocia oraz oferty pracy (2005, 2010, 2015, 2016)	Registered unemployed persons, unemployment rate as well as job offers (2005, 2010, 2015, 2016)	11 (83)	144
Bezrobotni nowo zarejestrowani i wyrejestrowani (2005, 2010, 2015, 2016)	Newly registered unemployed persons and persons removed from unemployment rolls (2005, 2010, 2015, 2016)	12 (84)	145
Bezrobotni zarejestrowani według wieku, poziomu wykształcenia, czasu pozostawania bez pracy oraz stażu pracy (2005, 2010, 2015, 2016)	Registered unemployed persons by age, educational level, duration of unemployment and work seniority (2005, 2010, 2015, 2016)	13 (85)	145
Bezrobotni zarejestrowani korzystający z aktywnych form przeciwdziałania bezrobociu oraz oferty pracy (2005, 2010, 2015, 2016)	Registered unemployed persons benefiting from labour market programme as well as job offers (2005, 2010, 2015, 2016)	14 (86)	147
Wydatki Funduszu Pracy (2005, 2010, 2015, 2016)	Expenditures of Labour Fund (2005, 2010, 2015, 2016)	15 (87)	147
Warunki pracy	Work conditions		
Poszkodowani w wypadkach przy pracy (poza gospodarstwami indywidualnymi w rolnictwie) [2005, 2010, 2015, 2016]	Persons injured in accidents at work (excluding private farms in agriculture) [2005, 2010, 2015, 2016]	16 (88)	148
Wypadki i przyczyny wypadków przy pracy (poza gospodarstwami indywidualnymi w rolnictwie) [2005, 2010, 2015, 2016]	Contact-mode of injury and causes of accidents at work (excluding private farms in agriculture) [2005, 2010, 2015, 2016]	17 (89)	150
Poszkodowani w wypadkach przy pracy w gospodarstwach indywidualnych w rolnictwie (2005, 2010, 2015, 2016)	Persons injured in accidents at work on private farms in agriculture (2005, 2010, 2015, 2016)	18 (90)	152
Zatrudnieni w warunkach zagrożenia (2005, 2010, 2015, 2016)	Persons working in hazardous conditions (2005, 2010, 2015, 2016)	19 (91)	152
Zatrudnieni na stanowiskach pracy, dla których dokonano oceny ryzyka zawodowego w 2016 r.	Paid employees on position for which evaluation of occupational risk was done in 2016	20 (92)	154
Choroby zawodowe (2005, 2010, 2015, 2016)	Occupational diseases (2005, 2010, 2015, 2016)	21 (93)	155
Korzystający ze świadczeń z tytułu pracy w warunkach szkodliwych dla zdrowia i uciążliwych (2005, 2010, 2015, 2016)	Persons receiving benefits for work in harmful and strenuous conditions (2005, 2010, 2015, 2016)	22 (94)	156
Świadczenia z tytułu wypadków przy pracy i chorób zawodowych (2005, 2010, 2015, 2016)	Occupational accidents and occupational diseases benefits (2005, 2010, 2015, 2016)	23 (95)	157
DZIAŁ VII. WYNAGRODZENIA. ŚWIADCZENIA Z UBEZPIECZEŃ SPOŁECZNYCH	CHAPTER VII. WAGES AND SALARIES. SOCIAL SECURITY BENEFITS		
Uwagi ogólne	General notes	x	158

		Tablica Table	Strona Page
DZIAŁ VII. WYNAGRODZENIA. ŚWIADCZENIA Z UBEZPIECZEŃ SPOŁECZNYCH (dok.)	CHAPTER VII. WAGES AND SALARIES. SOCIAL SECURITY BENEFITS (cont.)		
Wynagrodzenia	Wages and salaries		
Przeciętne miesięczne wynagrodzenia brutto (2005, 2010, 2015, 2016)	<i>Average monthly gross wages and salaries (2005, 2010, 2015, 2016).....</i>	1 (96)	160
Zatrudnieni według wysokości wynagrodzenia brutto za październik 2016 r.	<i>Paid employment by amount of gross wages and salaries for October 2016.....</i>	2 (97)	161
Zatrudnieni oraz przeciętne wynagrodzenia brutto według grup zawodów wykonywanych za październik 2016 r.	<i>Paid employment and average gross wages and salaries by performed occupational groups for October 2016.....</i>	3 (98)	163
Przeciętne wynagrodzenia brutto za październik 2016 r.	<i>Average gross wages and salaries for October 2016.....</i>	4 (99)	166
Miesięczne wynagrodzenia brutto najwyższe (decyle) w grupach decylowych pracowników zatrudnionych według wielkich grup zawodów wykonywanych za październik 2016 r.	<i>Decile earnings (the upper limits of gross wages and salaries received by decile) paid employment by great occupational groups for October 2016.....</i>	5 (100)	168
Świadczenia z ubezpieczeń społecznych	Social security benefits		
Emeryci i renciści (2005, 2010, 2015, 2016)	<i>Retirees and pensioners (2005, 2010, 2015, 2016).....</i>	6 (101)	169
Świadczenia emerytalne i rentowe brutto (2005, 2010, 2015, 2016)	<i>Gross retirement pay and pension benefits (2005, 2010, 2015, 2016).....</i>	7 (102)	169
DZIAŁ VIII. BUDŻETY GOSPODARSTW DOMOWYCH	CHAPTER VIII. HOUSEHOLD BUDGETS		
Uwagi ogólne	<i>General notes.....</i>	x	170
Gospodarstwa domowe (2005, 2010, 2015, 2016)	<i>Households (2005, 2010, 2015, 2016).....</i>	1 (103)	174
Przeciętny miesięczny dochód rozporządzalny na 1 osobę w gospodarstwach domowych (2005, 2010, 2015, 2016)	<i>Average monthly per capita available income of households (2005, 2010, 2015, 2016).....</i>	2 (104)	174
Przeciętne miesięczne wydatki na 1 osobę w gospodarstwach domowych (2005, 2010, 2015, 2016).....	<i>Average monthly per capita expenditures of households (2005, 2010, 2015, 2016).....</i>	3 (105)	175
Przeciętne miesięczne spożycie niektórych ar- tykułów żywnościowych na 1 osobę w gospo- darstwach domowych (2005, 2010, 2015, 2016).....	<i>Average monthly per capita consumption of selected foodstuffs of households (2005, 2010, 2015, 2016).....</i>	4 (106)	175
Gospodarstwa domowe wyposażone w niektóre przedmioty trwałego użytkowania (2005, 2010, 2015, 2016)	<i>Households equipped with selected durable goods (2005, 2010, 2015, 2016).....</i>	5 (107)	176
Wskaźniki zagrożenia ubóstwem w gospodarstwach domowych (2005, 2010, 2015, 2016)	<i>At-risk of poverty rates in households (2005, 2010, 2015, 2016).....</i>	6 (108)	177
DZIAŁ IX. INFRASTRUKTURA KOMUNALNA. MIESZKANIA	CHAPTER IX. MUNICIPAL INFRASTRUCTURE. DWELLINGS		
Uwagi ogólne	<i>General notes.....</i>	x	178
Infrastruktura komunalna	Municipal infrastructure		
Wodociągi i kanalizacja (2005, 2010, 2015, 2016)	<i>Water supply and sewage systems (2005, 2010, 2015, 2016).....</i>	1 (109)	183
Odbiorcy oraz zużycie energii elektrycznej w gospodarstwach domowych (2005, 2010, 2015, 2016)	<i>Consumers and consumption of electricity in households (2005, 2010, 2015, 2016).....</i>	2 (110)	184
Sieć gazowa oraz odbiorcy i zużycie gazu z sie- ci w gospodarstwach domowych (2005, 2010, 2015, 2016)	<i>Gas supply system as well as consumers and consumption of gas from gas supply system in households (2005, 2010, 2015, 2016).....</i>	3 (111)	184

		Tablica Table	Strona Page
DZIAŁ IX. INFRASTRUKTURA KOMUNALNA. MIESZKANIA (dok.)	CHAPTER IX. MUNICIPAL INFRASTRUCTURE. DWELLINGS (cont.)		
Infrastruktura komunalna (dok.)	Municipal infrastructure (cont.)		
Ogrzewnictwo (2005, 2010, 2015, 2016)	House-heating (2005, 2010, 2015, 2016)	4 (112)	185
Ludność korzystająca z sieci wodociągowej, kanalizacyjnej i gazowej (2005, 2010, 2015, 2016)	Population using water supply, sewage and gas supply systems (2005, 2010, 2015, 2016)	5 (113)	185
Odpady komunalne (2005, 2010, 2015, 2016).....	Municipal waste (2005, 2010, 2015, 2016).....	6 (114)	186
Nieczystości ciekłe (2005, 2010, 2015, 2016).....	Liquid waste (2005, 2010, 2015, 2016).....	7 (115)	186
Składowiska odpadów komunalnych (2005, 2010, 2015, 2016)	Landfill sites with municipal waste (2005, 2010, 2015, 2016)	8 (116)	187
Tereny zieleni ogólnodostępnej i osiedlowej (2005, 2010, 2015, 2016)	Generally accessible and estate area green belts (2005, 2010, 2015, 2016)	9 (117)	187
Mieszkania	Dwellings		
Zasoby mieszkaniowe (2005, 2010, 2015, 2016)	Dwelling stocks (2005, 2010, 2015, 2016).....	10 (118)	188
Mieszkania w zasobach mieszkaniowych wyposażone w instalacje (2005, 2010, 2015, 2016)	Dwellings in dwelling stocks fitted with installations (2005, 2010, 2015, 2016).....	11 (119)	188
Dodatki mieszkaniowe wypłacone w 2016 r.	Housing allowances paid out in 2016	12 (120)	189
Gospodarka gruntami pod budownictwo mieszkaniowe (2005, 2010, 2015, 2016)	Administration of grounds for dwelling construction (2005, 2010, 2015, 2016)	13 (121)	190
Mieszkania, których budowę rozpoczęto (2005, 2010, 2015, 2016)	Dwellings in which construction has begun (2005, 2010, 2015, 2016).....	14 (122)	190
Mieszkania oddane do użytkowania (2005, 2010, 2015, 2016).....	Dwellings completed (2005, 2010, 2015, 2016) ...	15 (123)	191
Mieszkania oddane do użytkowania według liczby izb (2005, 2010, 2015, 2016)	Dwellings completed by number of rooms (2005, 2010, 2015, 2016).....	16 (124)	192
DZIAŁ X. EDUKACJA I WYCHOWANIE	CHAPTER X. EDUCATION		
Uwagi ogólne	General notes	x	193
Edukacja według szczebli kształcenia (2005/06, 2010/11, 2015/16, 2016/17)	Education by level (2005/06, 2010/11, 2015/16, 2016/17).....	1 (125)	198
Szkoły według organów prowadzących (2015/16, 2016/17)	Schools by school governing authority (2015/16, 2016/17)	2 (126)	201
Uczniowie według grup wieku (2010/11, 2015/16, 2016/17).....	Pupils and students by age groups (2010/11, 2015/16, 2016/17)	3 (127)	204
Współczynnik skolaryzacji (2015/16, 2016/17)	Enrolment rate (2015/16, 2016/17)	4 (128)	204
Uczący się języków obcych w szkołach dla dzieci i młodzieży oraz policealnych (2005/06, 2010/11, 2015/16, 2016/17)	Pupils and students studying foreign languages in schools for children and youth and in post- -secondary schools (2005/06, 2010/11, 2015/16, 2016/17)	5 (129)	205
Uczący się języków obcych w szkołach dla dorosłych (2005/06, 2010/11, 2015/16, 2016/17)	Students studying foreign languages in schools for adults (2005/06, 2010/11, 2015/16, 2016/17)	6 (130)	207
Kształcenie osób ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi (2005/06, 2010/11, 2015/16, 2016/17)	Education for people with special educational needs (2005/06, 2010/11, 2015/16, 2016/17)....	7 (131)	208

		Tablica Table	Strona Page
DZIAŁ X. EDUKACJA I WYCHOWANIE (cd.)	CHAPTER X. EDUCATION (cont.)		
Specjalne ośrodki szkolno-wychowawcze, młodzieżowe ośrodki wychowawcze, młodzieżowe ośrodki socjoterapii i ośrodki rewalidacyjno-wychowawcze (2005, 2010, 2015, 2016)	<i>Special educational centres, youth educational centres, youth social therapy centres and rehabilitation-education centres (2005, 2010, 2015, 2016).....</i>	8 (132)	209
Wychowanie pozaszkolne (2005, 2010, 2015, 2016)	<i>Extracurricular education (2005, 2010, 2015, 2016).....</i>	9 (133)	210
Internaty i bursy szkół dla dzieci i młodzieży oraz policealnych (bez szkół specjalnych) [2005/06, 2010/11, 2015/16, 2016/17]	<i>Boarding-schools and dormitories for children and youth and in post-secondary schools (excluding special schools) [2005/06, 2010/11, 2015/16, 2016/17].....</i>	10 (134)	210
Domy i stołówki studenckie (2005/06, 2010/11, 2015/16, 2016/17).....	<i>Student dormitories and canteens (2005/06, 2010/11, 2015/16, 2016/17).....</i>	11 (135)	211
Studenci szkół wyższych otrzymujący stypendia (2005/06, 2010/11, 2015/16, 2016/17)	<i>Students of higher education institutions receiving scholarships (2005/06, 2010/11, 2015/16, 2016/17).....</i>	12 (136)	211
Szkoły podstawowe dla dzieci i młodzieży (bez szkół specjalnych) [2005/06, 2010/11, 2015/16, 2016/17].....	<i>Primary schools for children and youth (excluding special schools) [2005/06, 2010/11, 2015/16, 2016/17].....</i>	13 (137)	212
Gimnazja dla dzieci i młodzieży (bez szkół specjalnych) [2005/06, 2010/11, 2015/16, 2016/17].....	<i>Lower secondary schools for children and youth (excluding special schools) [2005/06, 2010/11, 2015/16, 2016/17].....</i>	14 (138)	213
Zasadnicze szkoły zawodowe dla młodzieży (bez szkół specjalnych) [2005/06, 2010/11, 2015/16, 2016/17].....	<i>Basic vocational schools for youth (excluding special schools) [2005/06, 2010/11, 2015/16, 2016/17].....</i>	15 (139)	214
Uczniowie i absolwenci zasadniczych szkół zawodowych dla młodzieży (bez szkół specjalnych) według kierunków kształcenia [2015/16, 2016/17].....	<i>Students and graduates of basic vocational schools for youth (excluding special schools) by fields of education [2015/16, 2016/17].....</i>	16 (140)	214
Licea ogólnokształcące dla młodzieży (bez szkół specjalnych) [2005/06, 2010/11, 2015/16, 2016/17].....	<i>General secondary schools for youth (excluding special schools) [2005/06, 2010/11, 2015/16, 2016/17].....</i>	17 (141)	215
Licea profilowane dla młodzieży (bez szkół specjalnych) [2005/06, 2010/11, 2015/16, 2016/17].....	<i>Specialized secondary schools for youth (excluding special schools) [2005/06, 2010/11, 2015/16, 2016/17].....</i>	18 (142)	215
Technika dla młodzieży (bez szkół specjalnych) [2005/06, 2010/11, 2015/16, 2016/17].....	<i>Technical secondary schools for youth (excluding special schools) [2005/06, 2010/11, 2015/16, 2016/17].....</i>	19 (143)	215
Uczniowie i absolwenci techników dla młodzieży (bez szkół specjalnych) według kierunków kształcenia [2015/16, 2016/17]	<i>Students and graduates of technical secondary schools for youth (excluding special schools) by fields of education [2015/16, 2016/17].....</i>	20 (144)	216
Szkoły artystyczne dla dzieci i młodzieży (2005/06, 2010/11, 2015/16, 2016/17).....	<i>Level art schools for children and youth (2005/06, 2010/11, 2015/16, 2016/17).....</i>	21 (145)	216
Szkoły policealne (bez szkół specjalnych) [2005/06, 2010/11, 2015/16, 2016/17]	<i>Post-secondary schools (excluding special schools) [2005/06, 2010/11, 2015/16, 2016/17].....</i>	22 (146)	217
Uczniowie i absolwenci szkół policealnych (bez szkół specjalnych) według kierunków kształcenia [2015/16, 2016/17].....	<i>Students and graduates of post-secondary schools (excluding special schools) by fields of education [2015/16, 2016/17].....</i>	23 (147)	218
Szkoły wyższe (2005/06, 2010/11, 2015/16, 2016/17).....	<i>Higher education institutions (2005/06, 2010/11, 2015/16, 2016/17).....</i>	24 (148)	218
Filie, zamiejscowe podstawowe jednostki organizacyjne oraz zamiejscowe ośrodki dydaktyczne szkół wyższych według lokalizacji (2005/06, 2010/11, 2015/16, 2016/17).....	<i>Branches sections, basic organizational units in another location as well teaching centres in another location of higher education by place of residence (2005/06, 2010/11, 2015/16, 2016/17).....</i>	25 (149)	219

		Tablica Table	Strona Page
DZIAŁ X. EDUKACJA I WYCHOWANIE (dok.)	CHAPTER X. EDUCATION (cont.)		
Studenci szkół wyższych według form studiów i typów szkół (2005/06, 2010/11, 2015/16, 2016/17).....	<i>Students of higher education institutions by study forms and type of schools (2005/06, 2010/11, 2015/16, 2016/17).....</i>	26 (150)	220
Absolwenci szkół wyższych według form studiów i typów szkół (2005/06, 2010/11, 2015/16).....	<i>Graduates of higher education institutions by study forms and type of schools (2005/06, 2010/11, 2015/16).....</i>	27 (151)	220
Cudzoziemcy — studenci i absolwenci według form studiów i typów szkół (2005/06, 2010/11, 2015/16, 2016/17).....	<i>Foreigners — students and graduates by study forms and type of schools (2005/06, 2010/11, 2015/16, 2016/17).....</i>	28 (152)	221
Nauczyciele akademicki w szkołach wyższych (2010/11, 2015/16, 2016/17).....	<i>Academic teachers in higher education (2010/11, 2015/16, 2016/17).....</i>	29 (153)	221
Studia podyplomowe i doktoranckie (2010/11, 2015/16, 2016/17).....	<i>Postgraduate and doctoral studies (2010/11, 2015/16, 2016/17).....</i>	30 (154)	222
Studia podyplomowe według podgrup kierunków studiów w roku akademickim 2016/17.....	<i>Postgraduate studies by narrow fields of education in the 2016/17 academic year.....</i>	31 (155)	223
Studia doktoranckie według dziedzin nauki (2005/06, 2010/11, 2015/16, 2016/17).....	<i>Doctoral studies by fields of science (2005/06, 2010/11, 2015/16, 2016/17).....</i>	32 (156)	224
Szkoły dla dorosłych (2005/06, 2010/11, 2015/16, 2016/17).....	<i>Schools for adults (2005/06, 2010/11, 2015/16, 2016/17).....</i>	33 (157)	225
Wychowanie przedszkolne (2005/06, 2010/11, 2015/16, 2016/17).....	<i>Pre-primary education (2005/06, 2010/11, 2015/16, 2016/17).....</i>	34 (158)	226
DZIAŁ XI. OCHRONA ZDROWIA I POMOC SPOŁECZNA	CHAPTER XI. HEALTH CARE AND SOCIAL WELFARE		
Uwagi ogólne.....	<i>General notes.....</i>	x	227
Pracownicy medyczni (2015, 2016).....	<i>Medical personnel (2015, 2016).....</i>	1 (159)	233
Lekarze specjaliści (2015, 2016).....	<i>Doctors specialists (2015, 2016).....</i>	2 (160)	233
Ambulatoryjna opieka zdrowotna (2015, 2016).....	<i>Out-patient health care (2015, 2016).....</i>	3 (161)	234
Stacjonarna opieka zdrowotna (2015, 2016).....	<i>In-patient health care (2015, 2016).....</i>	4 (162)	235
Szpitala ogólne (2015, 2016).....	<i>General hospitals (2015, 2016).....</i>	5 (163)	236
Ratownictwo medyczne i pomoc doraźna (2005, 2010, 2015, 2016).....	<i>Emergency medical services and first-aid (2005, 2010, 2015, 2016).....</i>	6 (164)	237
Apteki ogólnodostępne i punkty apteczne (2005, 2010, 2015, 2016).....	<i>Generally available pharmacies and pharmaceutical outlets (2005, 2010, 2015, 2016).....</i>	7 (165)	237
Krwiodawstwo (2005, 2010, 2015, 2016).....	<i>Blood donation (2005, 2010, 2015, 2016).....</i>	8 (166)	238
Ocena stanu zdrowia ludności (2004, 2009, 2014).....	<i>Perceived health status of population (2004, 2009, 2014).....</i>	9 (167)	238
Ludność w wieku 15 lat i więcej według wagi ciała (2004, 2009, 2014).....	<i>Population at the age of 15 and more by body weight (2004, 2009, 2014).....</i>	10 (168)	239
Zachorowania na niektóre choroby zakaźne i zatrucia (2005, 2010, 2015, 2016).....	<i>Incidence of infectious diseases and poisonings (2005, 2010, 2015, 2016).....</i>	11 (169)	239
Żłobki i kluby dziecięce (2005, 2010, 2015, 2016).....	<i>Nurseries and children's clubs (2005, 2010, 2015, 2016).....</i>	12 (170)	240
Placówki wsparcia dziennego (2005, 2010, 2015, 2016).....	<i>Day-support centres (2005, 2010, 2015, 2016).....</i>	13 (171)	241
Wspieranie rodziny w 2016 r.	<i>Family suport in 2016.....</i>	14 (172)	241
Rodzinna piecza zastępcza (2005, 2010, 2015, 2016).....	<i>Family foster care (2005, 2010, 2015, 2016).....</i>	15 (173)	242
Instytucjonalna piecza zastępcza (2005, 2010, 2015, 2016).....	<i>Institutional foster care (2005, 2010, 2015, 2016).....</i>	16 (174)	242

		Tablica Table	Strona Page
DZIAŁ XI. OCHRONA ZDROWIA I POMOC SPOŁECZNA (dok.)	CHAPTER XI. HEALTH CARE AND SOCIAL WELFARE (cont.)		
Pomoc społeczna stacjonarna (2005, 2010, 2015, 2016).....	<i>Stationary social welfare (2005, 2010, 2015, 2016).....</i>	17 (175)	242
Placówki stacjonarnej pomocy społecznej według grup mieszkańców (2005, 2010, 2015, 2016).....	<i>Stationary social welfare facilities by groups of residents (2005, 2010, 2015, 2016).....</i>	18 (176)	243
Świadczenia pomocy społecznej (2005, 2010, 2015, 2016).....	<i>Social assistance benefits (2005, 2010, 2015, 2016).....</i>	19 (177)	244
DZIAŁ XII. KULTURA. TURYSTYKA. SPORT	CHAPTER XII. CULTURE. TOURISM. SPORT		
Uwagi ogólne	<i>General notes .....</i>	x	245
Kultura	Culture		
Książki i broszury wydane (2005, 2010, 2015, 2016)	<i>Books and pamphlets published (2005, 2010, 2015, 2016) .....</i>	1 (178)	249
Gazety i czasopisma wydane (2005, 2010, 2015, 2016)	<i>Newspapers and magazines published (2005, 2010, 2015, 2016) .....</i>	2 (179)	249
Biblioteki publiczne (z filiami) [2005, 2010, 2015, 2016].....	<i>Public libraries (with branches) [2005, 2010, 2015, 2016].....</i>	3 (180)	250
Muzea (2005, 2010, 2015, 2016)	<i>Museums (2005, 2010, 2015, 2016).....</i>	4 (181)	250
Instytucje paramuzealne (2005, 2010, 2015, 2016).....	<i>Museum-related institutions (2005, 2010, 2015, 2016).....</i>	5 (182)	251
Galerie sztuki (2005, 2010, 2015, 2016)	<i>Art galleries (2005, 2010, 2015, 2016).....</i>	6 (183)	251
Teatry, instytucje muzyczne, przedsiębiorstwa estradowe (2005, 2010, 2015, 2016)	<i>Theatres, music institutions, entertainment enterprises (2005, 2010, 2015, 2016).....</i>	7 (184)	251
Centra kultury, domy i ośrodki kultury, kluby, świetlice (2005, 2009, 2015, 2016)	<i>Centres of culture, cultural centres and establishments, clubs, community (2005, 2009, 2015, 2016) .....</i>	8 (185)	252
Kina stałe (2005, 2010, 2015, 2016)	<i>Fixed cinemas (2005, 2010, 2015, 2016).....</i>	9 (186)	253
Abonenci telewizji kablowej (2005, 2010, 2015, 2016)	<i>Cable television subscribers (2005, 2010, 2015, 2016).....</i>	10 (187)	253
Abonenci radiowi i telewizyjni (2005, 2010, 2015, 2016)	<i>Radio and television subscribers (2005, 2010, 2015, 2016).....</i>	11 (188)	253
Turystyka	Tourism		
Baza noclegowa turystyki (2005, 2010, 2015, 2016)	<i>Tourist accommodation establishments (2005, 2010, 2015, 2016).....</i>	12 (189)	254
Turyści zagraniczni korzystający z bazy noclegowej turystyki (2005, 2010, 2015, 2016)...	<i>Foreign tourists accommodated in tourist accommodation establishments (2005, 2010, 2015, 2016) .....</i>	13 (190)	256
Wykorzystanie bazy noclegowej turystyki (2005, 2010, 2015, 2016).....	<i>Occupancy in tourist accommodation establishments (2005, 2010, 2015, 2016).....</i>	14 (191)	257
Placówki gastronomiczne w bazie noclegowej turystyki (2005, 2010, 2015, 2016)	<i>Catering establishments in tourist accommodation establishments (2005, 2010, 2015, 2016).....</i>	15 (192)	257
Hotele według kategorii (2005, 2010, 2015, 2016)	<i>Hotels by category (2005, 2010, 2015, 2016).....</i>	16 (193)	258
Sport	Sport		
Organizacje kultury fizycznej i kluby sportowe (2012, 2014, 2016)	<i>Physical education organizations and sports clubs (2012, 2014, 2016).....</i>	17 (194)	259
Wybrane dziedziny i rodzaje sportu w klubach sportowych w 2016 r.	<i>Selected sports fields and kinds of sports in sports clubs in 2016 .....</i>	18 (195)	259
Wybrane obiekty sportowe w 2014 r.	<i>Selected sports facilities in 2014 .....</i>	19 (196)	261

	Tablica Table	Strona Page
DZIAŁ XIII. NAUKA I TECHNIKA. SPOŁECZEŃSTWO INFORMACYJNE	CHAPTER XIII. SCIENCE AND TECHNOLOGY. INFORMATION SOCIETY	
Uwagi ogólne	General notes	x 262
Nauka i technika	Science and technology	
Podmioty oraz pracujący w działalności badawczej i rozwojowej (2005, 2010, 2015, 2016)	Entities and internal personnel in research and development activity (2005, 2010, 2015, 2016).....	1 (197) 267
Pracujący w działalności badawczej i rozwojowej według poziomu wykształcenia (2005, 2010, 2015, 2016)	Internal personnel in research and development activity by educational level (2005, 2010, 2015, 2016).....	2 (198) 268
Nakłady na działalność badawczą i rozwojową (ceny bieżące) [2005, 2010, 2015, 2016]	Gross domestic expenditures on research and development (current prices) [2005, 2010, 2015, 2016]	3 (199) 269
Nakłady na działalność badawczą i rozwojową według dziedzin B+R (ceny bieżące) [2010, 2015, 2016]	Gross domestic expenditures on research and development activity by R&D (current prices) [2010, 2015, 2016]	4 (200) 270
Nakłady na działalność badawczą i rozwojową według sektorów instytucjonalnych (ceny bieżące) [2010, 2015, 2016]	Gross domestic expenditures on research and development activity by institutional sector (current prices) [2010, 2015, 2016].....	5 (201) 270
Nakłady bieżące na działalność badawczą i rozwojową według rodzajów badań (ceny bieżące) [2005, 2010, 2015, 2016]	Current expenditures on research and development activity by type of activity (current prices) [2005, 2010, 2015, 2016].....	6 (202) 271
Stopień zużycia aparatury naukowo-badawczej w działalności badawczej i rozwojowej (2005, 2010, 2015, 2016)	Degree of consumption of research equipment in research and development (2005, 2010, 2015, 2016).....	7 (203) 271
Udział przychodów netto ze sprzedaży produktów nowych lub istotnie ulepszonych w przychodach netto ze sprzedaży w przemyśle w 2016 r.	Share of net revenues from sales of new or significantly improved products in net revenues from sales in industry in 2016	8 (204) 272
Przedsiębiorstwa innowacyjne w przemyśle według rodzajów wprowadzonych innowacji w latach 2014–2016.....	Innovative enterprises in industry by type of introduced innovation during 2014–2016.....	9 (205) 273
Nakłady na działalność innowacyjną w przemyśle (ceny bieżące) [2005, 2010, 2015, 2016]	Expenditures on innovation activities in industry (current prices) [2005, 2010, 2015, 2016].....	10 (206) 274
Nakłady na działalność innowacyjną w przemyśle według źródeł finansowania (ceny bieżące) [2005, 2010, 2015, 2016]	Expenditures on innovation activities in industry by source of funds (current prices) [2005, 2010, 2015, 2016]	11 (207) 276
Wynalazki i wzory użytkowe krajowe (2005, 2010, 2015, 2016)	Resident inventions and utility models (2005, 2010, 2015, 2016).....	12 (208) 277
Spółeczeństwo informacyjne	Information society	
Przedsiębiorstwa wykorzystujące wybrane technologie informacyjno-telekomunikacyjne (2005, 2010, 2015, 2016)	Enterprises using selected information and communication technologies (2005, 2010, 2015, 2016).....	13 (209) 277
Cele wykorzystania Internetu w przedsię- biorstwach (2005, 2010, 2015, 2016)	Purpose of using the Internet by enterprises (2005, 2010, 2015, 2016).....	14 (210) 277
DZIAŁ XIV. CENY	CHAPTER XIV. PRICES	
Uwagi ogólne	General notes	x 278
Wskaźniki cen towarów i usług konsumpcyjnych (2005, 2010, 2015, 2016)	Price indices of consumer goods and services (2005, 2010, 2015, 2016).....	1 (211) 279
Ceny detaliczne wybranych towarów i usług (2005, 2010, 2015, 2016)	Retail prices of selected goods and services (2005, 2010, 2015, 2016).....	2 (212) 279

		Tablica Table	Strona Page
DZIAŁ XIV. CENY (dok.)	CHAPTER XIV. PRICES (cont.)		
Przeciętne ceny skupu ważniejszych produktów rolnych (2005, 2010, 2015, 2016).....	<i>Average procurement prices of major agricultural products (2005, 2010, 2015, 2016).....</i>	3 (213)	281
Przeciętne ceny uzyskiwane przez rolników na targowiskach (2005, 2010, 2015, 2016).....	<i>Average market-place prices received by farmers (2005, 2010, 2015, 2016).....</i>	4 (214)	282
DZIAŁ XV. ROLNICTWO, ŁOWIECTWO I LEŚNICTWO	CHAPTER XV. AGRICULTURE, HUNTING AND FORESTRY		
Uwagi ogólne	<i>General notes .....</i>	x	283
Rolnictwo	Agriculture		
Uwarunkowania i ważniejsze wyniki ekonomiczno-produkcyjne w rolnictwie (2005, 2010, 2015, 2016)	<i>Trends and major economic and production results in agriculture (2005, 2010, 2015, 2016).....</i>	1 (215)	289
Powierzchnia użytków rolnych według rodzajów użytków (2010, 2015, 2016)	<i>Agricultural land area by land type (2010, 2015, 2016).....</i>	2 (216)	291
Gospodarstwa rolne według grup obszarowych (2010, 2015, 2016)	<i>Farms by area groups (2010, 2015, 2016).....</i>	3 (217)	291
Dynamika globalnej, końcowej i towarowej produkcji rolniczej (ceny stałe) [2005, 2010, 2014, 2015].....	<i>Indices of gross, final and market agricultural output (constant prices) [2005, 2010, 2014, 2015].....</i>	4 (218)	292
Struktura globalnej i towarowej produkcji rolniczej (ceny stałe) [2005, 2010, 2014, 2015]	<i>Structure of gross and market agricultural output (constant prices) [2005, 2010, 2014, 2015].....</i>	5 (219)	292
Powierzchnia zasiewów (2005, 2010, 2015, 2016)	<i>Sown area (2005, 2010, 2015, 2016) .....</i>	6 (220)	294
Zbiory i plony wybranych ziemiopłodów (2006-2010, 2010, 2015, 2016)	<i>Selected crop production and yields (2006-2010, 2010, 2015, 2016).....</i>	7 (221)	295
Powierzchnia, zbiory i plony warzyw gruntowych (2006-2010, 2010, 2015, 2016)	<i>Area, production and yields of ground vegetables (2006-2010, 2010, 2015, 2016).....</i>	8 (222)	296
Powierzchnia i zbiory owoców z drzew (2006-2010, 2010, 2015, 2016)	<i>Area and production of fruit tree (2006-2010, 2010, 2015, 2016).....</i>	9 (223)	297
Powierzchnia i zbiory owoców z krzewów owocowych i plantacji jagodowych (2006-2010, 2010, 2015, 2016)	<i>Area and production of fruit bushes and berry fruit (2006-2010, 2010, 2015, 2016) .....</i>	10 (224)	298
Bydło, trzoda chlewna, owce i konie (2005, 2010, 2015, 2016)	<i>Cattle, pigs, sheep and horses (2005, 2010, 2015, 2016).....</i>	11 (225)	299
Drób (2005, 2010, 2015, 2016)	<i>Poultry (2005, 2010, 2015, 2016) .....</i>	12 (226)	301
Produkcja żywca rzeźnego (2005, 2010, 2015, 2016)	<i>Production of animals for slaughter (2005, 2010, 2015, 2016).....</i>	13 (227)	301
Produkcja mięsa, tłuszczów i podrobów (2005, 2010, 2015, 2016)	<i>Production of meat, fats and pluck (2005, 2010, 2015, 2016).....</i>	14 (228)	302
Produkcja mleka krowiego i jaj kurzych (2005, 2010, 2015, 2016).....	<i>Production of cows' milk and hen eggs (2005, 2010, 2015, 2016).....</i>	15 (229)	302
Ciągniki rolnicze (2005, 2010, 2013, 2016).....	<i>Agricultural tractors (2005, 2010, 2013, 2016) .....</i>	16 (230)	303
Zużycie nawozów mineralnych lub chemicznych oraz wapniowych w przeliczeniu na czysty składnik (2004/05, 2009/10, 2014/15, 2015/16).....	<i>Consumption of mineral or chemical and lime fertilizers in terms of pure ingredient (2004/05, 2009/10, 2014/15, 2015/16).....</i>	17 (231)	303
Wartość skupu produktów rolnych (ceny bieżące) [2005, 2010, 2015, 2016]	<i>Value of agricultural products procurement (current prices) [2005, 2010, 2015, 2016].....</i>	18 (232)	304
Skup ważniejszych produktów rolnych (2005, 2010, 2015, 2016)	<i>Procurement of major agricultural products (2005, 2010, 2015, 2016).....</i>	19 (233)	306

		Tablica Table	Strona Page
DZIAŁ XV. ROLNICTWO, ŁOWIECTWO I LEŚNICTWO (dok.)	CHAPTER XV. AGRICULTURE, HUNTING AND FORESTRY (cont.)		
Rolnictwo (dok.)	Agriculture (cont.)		
Ekologiczne gospodarstwa rolne (2005, 2010, 2015, 2016)	Organic farms (2005, 2010, 2015, 2016).....	20 (234)	307
Lowiectwo	Hunting		
Ważniejsze zwierzęta łowne (2005, 2010, 2015, 2016)	Major game species (2005, 2010, 2015, 2016)	21 (235)	307
Odstrzał ważniejszych zwierząt łownych (2005/06, 2010/11, 2015/16, 2016/17)	Shoot of ain game species (2005/06, 2010/11, 2015/16, 2016/17)	22 (236)	308
Koła i członkowie Polskiego Związku Łowieckiego oraz obwody łowieckie (2005, 2010, 2015, 2016)	Clubs and members of the Polish Hunting Association and hunting districts (2005, 2010, 2015, 2016)	23 (237)	308
Leśnictwo	Forestry		
Powierzchnia gruntów leśnych (2005, 2010, 2015, 2016)	Forest land (2005, 2010, 2015, 2016).....	24 (238)	309
Powierzchnia lasów	Forest areas	25 (239)	310
Zasoby drzewne na pniu	Growing stock of standing wood	26 (240)	311
Odnowienia, zalesienia i inne prace hodowlane (2005, 2010, 2015, 2016)	Renewals, afforestations and other forest breeding work (2005, 2010, 2015, 2016).....	27 (241)	312
Pozyskanie drewna (2005, 2010, 2015, 2016)	Removals (2005, 2010, 2015, 2016).....	28 (242)	313
Zadrzewienia i pozyskanie drewna z zadrzewień (2005, 2010, 2015, 2016)	Trees and shrups outside the forest and re-movals (2005, 2010, 2015, 2016)	29 (243)	314
Pożary w lasach (2005, 2010, 2015, 2016).....	Forest fires (2005, 2010, 2015, 2016).....	30 (244)	314
DZIAŁ XVI. PRZEMYSŁ I BUDOWNICTWO	CHAPTER XVI. INDUSTRY AND CONSTRUCTION		
Uwagi ogólne	General notes	x	315
Przemysł	Industry		
Produkcja sprzedana przemysłu (2005, 2010, 2015, 2016)	Sold production of industry (2005, 2010, 2015, 2016).....	1 (245)	318
Produkcja sprzedana przemysłu według liczby zatrudnionych w podmiotach gospodarczych w przemyśle (ceny bieżące) [2005, 2010, 2015, 2016].....	Sold production of industry by number of paid employees in economic entities in industry (current prices) [2005, 2010, 2015, 2016].....	2 (246)	320
Produkcja wybranych wyrobów (2005, 2010, 2015, 2016)	Production of selected products (2005, 2010, 2015, 2016).....	3 (247)	320
Przeciętne zatrudnienie w przemyśle (2005, 2010, 2015, 2016)	Average paid employment in industry (2005, 2010, 2015, 2016).....	4 (248)	322
Przeciętne miesięczne wynagrodzenia brutto w przemyśle (2005, 2010, 2015, 2016)	Average monthly gross wages and salaries in industry (2005, 2010, 2015, 2016)	5 (249)	323
Budownictwo	Construction		
Produkcja budowlano-montażowa (ceny bieżące) [2005, 2010, 2015, 2016]	Construction and assembly production by groups (current prices) [2005, 2010, 2015, 2016].....	6 (250)	325
Produkcja budowlano-montażowa według rodzajów obiektów budowlanych (ceny bieżące) [2005, 2010, 2015, 2016]	Construction and assembly production by type of constructions (current prices) [2005, 2010, 2015, 2016]	7 (251)	326
Budynki oddane do użytkowania (2005, 2010, 2015, 2016)	Buildings completed (2005, 2010, 2015, 2016)	8 (252)	327

		Tablica Table	Strona Page
DZIAŁ XVI. PRZEMYSŁ I BUDOWNICTWO (dok.)	CHAPTER XVI. INDUSTRY AND CONSTRUCTION (cont.)		
Budownictwo (dok.)	Construction (cont.)		
Budynki oddane do użytkowania według rodzajów budynków (2005, 2010, 2015, 2016) ..	<i>Buildings completed by type of buildings (2005, 2010, 2015, 2016).....</i>	9 (253)	329
Przeciętne zatrudnienie i przeciętne miesięczne wynagrodzenia brutto w budownictwie (2005, 2010, 2015, 2016)	<i>Average paid employment and average monthly gross wages and salaries in construction (2005, 2010, 2015, 2016) .....</i>	10 (254)	331
DZIAŁ XVII. TRANSPORT I TELEKOMUNIKACJA	CHAPTER XVII. TRANSPORT AND TELECOMMUNICATIONS		
Uwagi ogólne	<i>General notes .....</i>	x	332
Transport	Transport		
Linie kolejowe eksploatowane (2005, 2010, 2015, 2016)	<i>Railway lines operated (2005, 2010, 2015, 2016).....</i>	1 (255)	335
Drogi publiczne o twardej nawierzchni (2005, 2010, 2015, 2016)	<i>Hard surface public roads (2005, 2010, 2015, 2016).....</i>	2 (256)	335
Pojazdy samochodowe i ciągniki zarejestrowane (2005, 2010, 2015, 2016).....	<i>Registered road vehicles and tractors (2005, 2010, 2015, 2016).....</i>	3 (257)	336
Linie regularnej komunikacji autobusowej (2005, 2010, 2015, 2016)	<i>Regular bus communication lines (2005, 2010, 2015, 2016) .....</i>	4 (258)	336
Transport samochodowy zarobkowy (2005, 2010, 2015, 2016)	<i>Hire or reward road transport (2005, 2010, 2015, 2016).....</i>	5 (259)	337
Komunikacja miejska (2005, 2010, 2015, 2016)	<i>Urban transport (2005, 2010, 2015, 2016).....</i>	6 (260)	337
Ruch pasażerów w portach lotniczych (2005, 2010, 2015, 2016)	<i>Passenger traffic at airports (2005, 2010, 2015, 2016).....</i>	7 (261)	338
Ruch samolotów w portach lotniczych według rodzajów ruchu (2010, 2015, 2016).....	<i>Aircraft traffic at airports by type of traffic (2010, 2015, 2016).....</i>	8 (262)	338
Wypadki drogowe i ich ofiary (2005, 2010, 2015, 2016)	<i>Road traffic accidents and their casualties (2005, 2010, 2015, 2016).....</i>	9 (263)	338
Wypadki drogowe według sprawców, ważniejszych przyczyn i rodzajów pojazdów (2015, 2016)	<i>Road accidents by culprits, major causes and types of vehicles (2015, 2016) .....</i>	10 (264)	339
Telekomunikacja	Telecommunication		
Abonenci telefoniczni i aparaty telefoniczne (2005, 2010, 2015, 2016)	<i>Telephone subscribers and telephone sets (2005, 2010, 2015, 2016).....</i>	11 (265)	340
DZIAŁ XVIII. HANDEL I GASTRONOMIA	CHAPTER XVIII. TRADE AND CATERING		
Uwagi ogólne	<i>General notes .....</i>	x	341
Sprzedaż detaliczna towarów (ceny bieżące) [2005, 2010, 2015, 2016].....	<i>Retail sales (current prices) [2005, 2010, 2015, 2016] .....</i>	1 (266)	344
Sprzedaż detaliczna towarów według grup (ceny bieżące) [2005, 2010, 2015, 2016].....	<i>Retail sales by groups (current prices) [2005, 2010, 2015, 2016] .....</i>	2 (267)	344
Sprzedaż hurtowa towarów w przedsiębiorstwach handlowych (ceny bieżące) [2005, 2010, 2015, 2016].....	<i>Wholesale sales in trade enterprises (current prices) [2005, 2010, 2015, 2016] .....</i>	3 (268)	344
Sklepy według form organizacyjnych i stacje paliw (2005, 2010, 2015, 2016)	<i>Shops by organizational forms and petrol stations (2005, 2010, 2015, 2016) .....</i>	4 (269)	345
Gastronomia (2005, 2010, 2015, 2016)	<i>Catering (2005, 2010, 2015, 2016).....</i>	5 (270)	345
Magazyny handlowe (2005, 2009, 2012, 2015).....	<i>Trade warehouses (2005, 2009, 2012, 2015).....</i>	6 (271)	346
Targowiska (2005, 2010, 2015, 2016).....	<i>Marketplaces (2005, 2010, 2015, 2016).....</i>	7 (272)	346

		Tablica Table	Strona Page
DZIAŁ XIX. FINANSE PRZEDSIĘBIORSTW	CHAPTER XIX. FINANCES OF ENTERPRISES		
Uwagi ogólne	General notes	x	347
Przychody, koszty i wynik finansowy przedsiębiorstw według sektorów własności (2005, 2010, 2015, 2016)	Revenues, costs and financial results of enterprises by ownership sectors (2005, 2010, 2015, 2016)	1 (273)	351
Przychody, koszty i wynik finansowy przedsiębiorstw według sekcji (2005, 2010, 2015, 2016)	Revenues, costs and financial results of enterprises by sections (2005, 2010, 2015, 2016)	2 (274)	353
Przedsiębiorstwa według uzyskanych wyników finansowych (2005, 2010, 2015, 2016)	Enterprises by obtained financial results (2005, 2010, 2015, 2016)	3 (275)	354
Relacje ekonomiczne w przedsiębiorstwach (2005, 2010, 2015, 2016)	Economic relations in enterprises (2005, 2010, 2015, 2016)	4 (276)	355
Aktywa obrotowe przedsiębiorstw (2005, 2010, 2015, 2016)	Current assets of enterprises (2005, 2010, 2015, 2016)	5 (277)	356
Kapitały (fundusze) własne przedsiębiorstw (2005, 2010, 2015, 2016)	Share equity (funds) of enterprises (2005, 2010, 2015, 2016)	6 (278)	358
Kapitał zakładowy spółek według form własności (2005, 2010, 2015, 2016)	Share capital of companies by ownership forms (2005, 2010, 2015, 2016)	7 (279)	359
Zobowiązania przedsiębiorstw (2005, 2010, 2015, 2016)	Liabilities of enterprises (2005, 2010, 2015, 2016)	8 (280)	360
DZIAŁ XX. FINANSE PUBLICZNE	CHAPTER XX. PUBLIC FINANCE		
Uwagi ogólne	General notes	x	361
Dochody budżetów jednostek samorządu terytorialnego według rodzajów (2005, 2010, 2015, 2016)	Budget revenue of local government units by type (2005, 2010, 2015, 2016)	1 (281)	363
Dochody budżetów jednostek samorządu terytorialnego według działów w 2016 r.	Budget revenue of local government units by division in 2016	2 (282)	365
Wydatki budżetów jednostek samorządu terytorialnego według rodzajów (2005, 2010, 2015, 2016)	Budget expenditure of local government units by type (2005, 2010, 2015, 2016)	3 (283)	366
Wydatki budżetów jednostek samorządu terytorialnego według działów w 2016 r.	Budget expenditure of local government units by division in 2016	4 (284)	367
Przychody i koszty samorządowych zakładów budżetowych (2015, 2016)	Revenue and costs of self-government budgetary establishments (2015, 2016)	5 (285)	368
DZIAŁ XXI. INWESTYCJE. ŚRODKI TRWAŁE	CHAPTER XXI. INVESTMENTS. FIXED ASSETS		
Uwagi ogólne	General notes	x	369
Inwestycje	Investments		
Nakłady inwestycyjne (ceny bieżące) [2010, 2015, 2016]	Investment outlays (current prices) [2010, 2015, 2016]	1 (286)	372
Nakłady inwestycyjne w przedsiębiorstwach (ceny bieżące) [2010, 2015, 2016]	Investment outlays in enterprises (current prices) [2010, 2015, 2016]	2 (287)	373
Nakłady inwestycyjne w przedsiębiorstwach według grup (ceny bieżące) [2010, 2015, 2016]	Investment outlays in enterprises by groups (current prices) [2010, 2015, 2016]	3 (288)	374
Środki trwałe	Fixed assets		
Wartość brutto środków trwałych (bieżące ceny ewidencyjne) [2010, 2015, 2016]	Gross value of fixed assets (current book-keeping prices) [2010, 2015, 2016]	4 (289)	375
Wartość brutto środków trwałych w przedsiębiorstwach (bieżące ceny ewidencyjne) [2010, 2015, 2016]	Gross value of fixed assets in enterprises (current book-keeping prices) [2010, 2015, 2016] ...	5 (290)	376

		Tablica Table	Strona Page
DZIAŁ XXII. RACHUNKI REGIONALNE	CHAPTER XXII. REGIONAL ACCOUNTS		
Uwagi ogólne	<i>General notes</i>	x	377
Produkt krajowy brutto (ceny bieżące) [2010, 2014, 2015]	<i>Gross domestic product (current prices) [2010, 2014, 2015]</i>	1 (291)	380
Podstawowe elementy rachunku produkcji i rachunku tworzenia dochodów (ceny bieżące) [2010, 2014, 2015]	<i>Basic elements of production account and gen- eration of income account (current prices) [2010, 2014, 2015]</i>	2 (292)	381
Nominalne dochody w sektorze gospodarstw domowych (2010, 2014, 2015)	<i>Nominal income in the households sector (2010, 2014, 2015)</i>	3 (293)	381
DZIAŁ XXIII. PODMIOTY GOSPODARKI NARODOWEJ	CHAPTER XXIII. ENTITIES OF THE NATIONAL ECONOMY		
Uwagi ogólne	<i>General notes</i>	x	382
Podmioty gospodarki narodowej w rejestrze REGON (2005, 2010, 2015, 2016)	<i>Entities of the national economy in the REGON register (2005, 2010, 2015, 2016)</i>	1 (294)	383
Podmioty gospodarki narodowej w rejestrze REGON według form prawnych i sekcji (2005, 2010, 2015, 2016)	<i>Entities of the national economy in the REGON register by legal forms and sections (2005, 2010, 2015, 2016)</i>	2 (295)	384
Spółki handlowe według form prawnych i sekcji (2005, 2010, 2015, 2016)	<i>Commercial companies by legal status and sections (2005, 2010, 2015, 2016)</i>	3 (296)	386
Podmioty gospodarki narodowej nowo zarejestrowane według wybranych form prawnych i sekcji (2005, 2010, 2015, 2016)	<i>Entities of the national economy newly registered by selected legal forms and sections (2005, 2010, 2015, 2016)</i>	4 (297)	387
Podmioty gospodarki narodowej wyrejestrowane według wybranych form prawnych i sekcji (2005, 2010, 2015, 2016)	<i>Entities of the national economy removed by selected legal forms and sections (2005, 2010, 2015, 2016)</i>	5 (298)	388

SPIS WYKRESÓW

LIST OF GRAPHS

	Strona Page
Mapa administracyjna województwa łódzkiego w 2016 r.	78
Podział województwa łódzkiego według nomenklatury jednostek terytorialnych do celów statystycznych (NTS) w 2017 r.	79
Ludność według płci i wieku w 2016 r.	102
Ruch naturalny ludności	103
Przeciętna liczba lat dalszego trwania życia	103
Struktura pracujących w 2016 r.	160
Struktura bezrobotnych zarejestrowanych według wieku i poziomu wykształcenia w 2016 r.	160
Odczylenia względne przeciętnych wynagrodzeń w wybranych sekcjach od przeciętnego wynagrodzenia w województwie.....	161
Mieszkania wyposażone w instalacje w 2016 r.	192
Mieszkania oddane do użytkowania.....	192
Edukacja według szczebli kształcenia w roku szkolnym 2016/2017	193
Przedsiębiorstwa wykorzystujące wybrane technologie informacyjno-telekomunikacyjne.....	282
Gospodarstwa domowe wyposażone w wybrane technologie informacyjno-telekomunikacyjne.....	282
Użytki rolne w gospodarstwach rolnych w 2016 r.	283
Struktura towarowej produkcji rolniczej w 2015 r.	283
Struktura produkcji budowlano-montażowej	330
Struktura nakładów inwestycyjnych w gospodarce narodowej	331
Produkcja wybranych wyrobów	331
Dochody i wydatki budżetów jednostek samorządu terytorialnego na 1 mieszkańca.....	374
Struktura wartości dodanej brutto według rodzajów działalności (ceny bieżące).....	374
Struktura podmiotów gospodarki narodowej w 2016 r.	375

OBJAŚNIENIA ZNAKÓW UMOWNYCH SYMBOLS

- Kreska (—) – zjawisko nie wystąpiło.
magnitude zero.
- Zero: (0) – zjawisko istniało w wielkości mniejszej od 0,5;
magnitude not zero, but less than 0,5 of a unit;
- (0,0) – zjawisko istniało w wielkości mniejszej od 0,05.
magnitude not zero, but less than 0,05 of a unit.
- Kropka (.) – zupełny brak informacji albo brak informacji wiarygodnych.
data not available or not reliable.
- Znak x – wypełnienie pozycji jest niemożliwe lub niecelowe.
not applicable.
- Znak Δ – oznacza, że nazwy zostały skrócone w stosunku do obowiązującej klasyfikacji; ich pełne nazwy podano w uwagach ogólnych do Rocznika, ust. 16.
categories of applied classification are presented in abbreviated form; their full names are given in the general notes to the Yearbook, item 16.
- Znak # – oznacza, że dane nie mogą być opublikowane ze względu na konieczność zachowania tajemnicy statystycznej w rozumieniu ustawy o statystyce publicznej.
data may not be published due to the necessity of maintaining statistical confidentiality in accordance with the Law on Public Statistics.
- „W tym” – oznacza, że nie podaje się wszystkich składników sumy.
indicates that not all elements of the sum are given.
- „Of which” –
- Comma (,) – *used in figures represents the decimal point.*

SKRÓTY ABBREVIATIONS

tys. <i>thous.</i>	= tysiąc = <i>thousand</i>	mm	= milimetr <i>millimetre</i>
mln	= milion <i>million</i>	cm	= centymetr <i>centimetre</i>
zł <i>zl</i>	= złoty = <i>zloty</i>	m	= metr <i>metre</i>
szt <i>pcs</i>	= sztuka = <i>piece</i>	km	= kilometr <i>kilometre</i>
egz	= egzemplarz	m ²	= metr kwadratowy <i>square metre</i>
kpl	= komplet	ha	= hektar <i>hectare</i>
wol. <i>vol.</i>	= wolumin = <i>volume</i>	km ²	= kilometr kwadratowy <i>square kilometre</i>
μg	= mikrogram <i>microgram</i>	l	= litr <i>litre</i>
g	= gram <i>gram</i>	hl	= hektolitr <i>hectolitre</i>
kg	= kilogram <i>kilogram</i>	dm ³	= decymetr sześcienny <i>cubic decimetre</i>
dt	= decytona <i>deciton</i>	m ³	= metr sześcienny <i>cubic metre</i>
t	= tona <i>tonne</i>	dam ³	= dekametr sześcienny <i>cubic decametre</i>

hm ³	= hektometr sześcienny <i>cubic hectometre</i>	pkt	= punkt
kW·h	= kilowatogodzina <i>kilowatt-hour</i>	tabl.	= tablica <i>table</i>
MW·h	= megawatogodzina <i>megawatt-hour</i>	ust.	= ustęp
GW·h	= gigawatogodzina <i>gigawatt-hour</i>	Dz. U.	= Dziennik Ustaw
GJ	= gigadžul <i>gigajoule</i>	i in.	= i inni
PJ	= petadžul <i>petajoule</i>	itp. <i>etc.</i>	= i tym podobne = <i>and the like</i>
°C	= stopień Celsjusza <i>centigrade</i>	m.in. <i>i.a.</i>	= między innymi = <i>among others</i>
h	= godzina <i>hour</i>	np. <i>e.g.</i>	= na przykład = <i>for example</i>
d	= doba	tj. <i>i.e.</i>	= to jest = <i>that is</i>
24h	= 24 hours	tzn. <i>i.e.</i>	= to znaczy = <i>that is</i>
r.	= rok	tzw.	= tak zwany
ceg	= cegła przeliczeniowa materiałów ściennych	ww.	= wyżej wymieniony
brick	= <i>standard brick unit expressing the quantity of wall building ma- terials</i>	PKP	= Polskie Koleje Państwowe
t/r	= ton rocznie	S.A.	= Spółka Akcyjna <i>Joint stock company</i>
t/y	= <i>tonnes per year</i>	ZOZ	= Zakład Opieki Zdrowotnej <i>Health Care Institution</i>
art.	= artykuł <i>article</i>	NTS	= Nomenklatura Jednostek Terytorial- nych do Celów Statystycznych
cd.	= ciąg dalszy	NUTS	= <i>Nomenclature of Territorial Units for Statistics</i>
cont.	= <i>continued</i>	EKG ECE	= Europejska Komisja Gospodarcza = <i>Economic Commission for Europe</i>
dok.	= dokończenie	EUROSTAT	= Biuro Statystyczne Wspólnot Euro- pejskich <i>Office Statistique des Communau- tes Européennes</i>
cont.	= <i>continued</i>	ONZ UN	= Organizacja Narodów Zjednoczo- nych = <i>United Nations</i>
Lp.	= liczba porządkowa	UNESCO	= Organizacja Narodów Zjednoczo- nych do Spraw Oświaty, Nauki i Kultury <i>United Nations Educational, Scien- tific and Cultural Organization</i>
No.	= <i>number</i>		
Kk	= Kodeks karny		
kl.	= klasa		
m.st.	= miasto stołeczne		
nr (Nr)	= numer		
No.	= <i>number</i>		
poz.	= pozycja		
p u	= powierzchnia użytkowa		

UWAGI OGÓLNE

1. Prezentowane w Roczniku dane — jeśli nie zaznaczono inaczej — dotyczą **całej gospodarki narodowej**.

2. Dane prezentuje się:

1) w układzie **Polskiej Klasyfikacji Działalności – PKD 2007**, opracowanej na podstawie Statystycznej Klasyfikacji Działalności Gospodarczych we Wspólnocie Europejskiej – Statistical Classification of Economic Activities in the European Community – NACE Rev. 2. PKD 2007, wprowadzona z dniem 1 I 2008 r. rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 24 XII 2007 r. (Dz. U. Nr 251, poz. 1885) z późniejszymi zmianami.

W ramach PKD 2007 dokonano dodatkowego grupowania, ujmując pod pojęciem „**Przemysł**” sekcje: „Górnictwo i wydobywanie”, „Przetwórstwo przemysłowe”, „Wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną, gorącą wodę i powietrze do układów klimatyzacyjnych” oraz „Dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami oraz działalność związana z rekultywacją”.

Pod pojęciem „**Pozostałe usługi**” ujęte są sekcje: „Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna”, „Działalność z zakresu usług administrowania i działalność wspierająca”, „Administracja publiczna i obrona narodowa; obowiązkowe zabezpieczenia społeczne”, „Edukacja”, „Opieka zdrowotna i pomoc społeczna”, „Działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją”, „Pozostała działalność usługowa” oraz „Gospodarstwa domowe zatrudniające pracowników; gospodarstwa domowe produkujące wyroby i świadczące usługi na własne potrzeby”.

W niektórych tablicach prezentujących dane dotyczące pracujących dokonano grupowania, ujmując pod pojęciem **usługi** — sekcje: „Handel; naprawa pojazdów samochodowych”; „Transport i gospodarka magazynowa”; „Zakwaterowanie i gastronomia”; „Informacja i komunikacja”, „Działalność finansowa i ubezpieczeniowa”, „Obsługa rynku nieruchomości” oraz pozostałe usługi.

2) według **sektorów instytucjonalnych** — wyłącznie w zakresie rachunków regionalnych;

GENERAL NOTES

1. Data presented in the Yearbook, unless otherwise indicated, concern the **entire national economy**.

2. Data are presented:

1) according to the **Polish Classification of Activities – PKD 2007**, compiled on the basis of the Statistical Classification of Economic Activities in the European Community – NACE Rev. 2. PKD 2007, was introduced on 1 I 2008 by the decree of the Council of Ministers, dated 24 XII 2007 (Journal of Laws No. 251, item 1885) with later amendments.

The item **“Industry”** was introduced, including NACE Rev. 2 sections: “Mining and quarrying”, “Manufacturing”, “Electricity, gas, steam and air conditioning supply” and “Water supply; sewerage, waste management and remediation activities”, as an additional grouping.

The item **“Other services”** was introduced including sections: “Professional scientific and technical activities”, “Administrative and support service activities”, “Public administration and defence; compulsory social security”, “Education”, “Human health and social work activities”, “Arts, entertainment and recreation” and “Other service activities” as well as “Activities of households as employers; undifferentiated goods-and-services-producing activities of households for own use”.

In some tables presenting data on persons the grouping was made, and the term **services** includes — sections: “Trade; repair of motor vehicles”; “Transportation and storage”; “Accommodation and catering”; “Information and communication”; “Financial and insurance activities”; “Real estate activities and other services”.

2) according to **institutional sectors** — exclusively within the scope of regional accounts;

3) według **sektorów własności**:

- **sektor publiczny** — grupujący własność państwową (Skarbu Państwa i państwowych osób prawnych), własność jednostek samorządu terytorialnego oraz „własność mieszaną” z przewagą kapitału (mienia) podmiotów sektora publicznego,
- **sektor prywatny** — grupujący własność prywatną krajową (osób fizycznych i pozostałych jednostek prywatnych), własność zagraniczną (osób zagranicznych) oraz „własność mieszaną” z przewagą kapitału (mienia) podmiotów sektora prywatnego i brakiem przewagi sektorowej w kapitale (mieniu) podmiotu.

„Własność mieszana” określana jest głównie dla spółek i wyznaczana na podstawie struktury kapitału (mienia) deklarowanego we wniosku rejestracyjnym spółki.

3. Prezentowane informacje przedstawione zostały stosownie do zakresu prowadzonych badań, obejmujących podmioty klasyfikowane według kryterium **liczby pracujących** i — jeśli nie zaznaczono inaczej — obejmują podmioty o liczbie pracujących:

- do 9 osób,
- od 10 do 49 osób,
- 50 osób i więcej.

4. Dane — jeśli nie zaznaczono inaczej — opracowano zgodnie z **każdorazowym stanem organizacyjnym gospodarki narodowej**.

5. Dane w podziale według sekcji i działów PKD 2007 oraz sektorów instytucjonalnych opracowano — jeśli nie zaznaczono inaczej — tzw. metodą przedsiębiorstw.

Metoda przedsiębiorstw (podmiotowa) oznacza przyjmowanie całych podmiotów gospodarki narodowej za podstawę grupowania wszystkich danych charakteryzujących ich działalność według poszczególnych poziomów klasyfikacyjnych i podziałów terytorialnych.

W przypadku gdy dane statystyczne grupowane metodą przedsiębiorstw ujmują również informacje dotyczące części składowych podmiotów gospodarki narodowej utworzonych w celu prowadzenia działalności innej niż prowadzona w jednostce macierzystej, każdorazowo poinformowano o tym fakcie w poszczególnych działach Rocznika.

3) according to **ownership sectors**:

- **public sector** — grouping state ownership (of the State Treasury and state legal persons), local self-government entity ownership as well as “mixed ownership” with a predominance of public sector entity capital (property),
- **private sector** — grouping private domestic ownership (of natural persons and other private entities), foreign ownership (of foreign persons) as well as “mixed ownership” with a predominance of private sector entity capital (property) and lack of predominance of public or private sector in capital (property) of the entity.

“Mixed ownership” is defined mainly for companies and determined on the basis of the capital (property) structure as declared in a company's registration application.

3. Information is presented in compliance with the scope of conducted surveys, including entities classified according to the criterion of the **number of persons employed**, and (unless otherwise indicated) include entities employing:

- up to 9 persons,
- from 10 to 49 persons,
- 50 persons and more.

4. Data, unless otherwise indicated, are compiled in accordance with the **respective organizational status of units of the national economy**.

5. Data according to NACE Rev. 2 sections and divisions as well as according to institutional sectors are compiled, unless otherwise indicated, using the enterprise method.

In the **enterprise (entity) method**, the entire organizational unit of entities in the national economy is the basis for grouping all data describing their activity according to individual classification levels and territorial divisions.

When statistical data grouped by the enterprise method include information concerning component parts of entities of the national economy, established in order to conduct activity other than that which is conducted by the parent entity, this fact is indicated in the individual chapters of the Yearbook.

6. Przez **podmioty gospodarki narodowej** rozumie się jednostki prawne, tj.: osoby prawne, jednostki organizacyjne niemające osobowości prawnej oraz osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą.

Pod pojęciem **podmiotów gospodarczych** rozumie się podmioty prowadzące działalność gospodarczą (produkcyjną i usługową) na własny rachunek w celu osiągnięcia zysku.

7. Z ważniejszych klasyfikacji, według których prezentuje się dane w Roczniku — obok PKD 2007— należy wymienić:

- 1) **Klasyfikację Zawodów i Specjalności (KZiS)**, na podstawie której dokonuje się grupowania radnych organów jednostek samorządu terytorialnego, zatrudnionych i ich wynagrodzeń oraz bezrobotnych; klasyfikacja opracowana na podstawie Międzynarodowej Standardowej Klasyfikacji Zawodów (ISCO-8) wprowadzona została z dniem 1 I 2015 r. rozporządzeniem Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 7 VIII 2014 r. (Dz. U. poz. 1145) w miejsce obowiązującej do 31 XII 2014 r.;
- 2) **Klasyfikację Spożycia Indywidualnego według Celu (COICOP)**, na podstawie której dokonuje się grupowania spożycia produktów (wyrobów i usług) w sektorze gospodarstw domowych oraz wydatków na towary i usługi konsumpcyjne w gospodarstwach domowych (przyjętych również do opracowania wskaźników cen);
- 3) **Polską Klasyfikację Wyrobów i Usług - PKWiU 2008**, na podstawie której dokonuje się grupowania wyrobów i towarów; PKWiU 2008, opracowana na podstawie międzynarodowych klasyfikacji i nomenklatur, wprowadzona została z dniem 1 I 2009 r. rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 29 X 2008 r. (Dz. U. Nr 207, poz. 1293) z późniejszymi zmianami;
- 4) **Nomenklaturę Scaloną CN oraz Międzynarodową Standardową Klasyfikację Handlu (SITC)**, na podstawie których dokonuje się grupowania towarów w handlu zagranicznym;
- 5) **Polską Klasyfikacją Obiektów Budowlanych (PKOB)**, na podstawie której dokonuje się grupowania obiektów budowlanych; PKOB, opracowana na podstawie Klasyfikacji Obiektów Budowlanych (CC), wprowadzona została z dniem 1 I 2000 r. rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 30 XII 1999 r. (Dz. U. Nr 112, poz. 1316) z późniejszymi zmianami;

6. The term **entities of the national economy** is understood as legal entities, i.e.: legal persons, organizational entities without legal personality as well as natural persons conducting economic activity.

The term **economic entities** is understood as entities conducting economic activity (production and service) on their own-account in order to earn a profit.

7. Other than NACE Rev. 2, among the more important classifications, according to which data are presented in the Yearbook, the following should be mentioned:

- 1) the **Occupations and Specializations Classification (KZiS)**, on the basis of which councilors of organs of local government units, paid employees and their wages and salaries as well as the unemployed are grouped, the classification compiled on the basis of the International Standard Classification of Occupations (ISCO-08) was introduced on 1 I 2015 by the decree of the Minister of Labour and Social Policy, dated 27 VIII 2014 (Journal of Laws item 1145) replacing the classification valid until 31 XII 2014;
- 2) the **Classification of Individual Consumption by Purpose (COICOP)**, on the basis of which final consumption expenditure of products (goods and services) in the households sector as well as expenditures on consumer goods and services of households (also adopted for compiling price indices) are grouped;
- 3) the **Polish Classification of Goods and Services - PKWiU 2008**, on the basis of which products and goods are grouped; compiled on the basis of international classifications and nomenclatures, was introduced on 1 I 2009 by the decree of the Council of Ministers, dated 29 X 2008 (Journal of Laws No. 207, item 1293) with later amendments;
- 4) the **Combined Nomenclature CN and the Standard International Trade Classification (SITC)**, on the basis of which goods in foreign trade are grouped;
- 5) the **Polish Classification of Types of Construction (PKOB)**, on the basis of which type of constructions are grouped; PKOB, compiled on the basis of the Classification of Types of Constructions (CC), was introduced on 1 I 2000 by the decree of the Council of Ministers, dated 30 XII 1999 (Journal of Laws No. 112, item 1316) with later amendments;

6) **Klasyfikację Środków Trwałych (KST)**, na podstawie której dokonuje się grupowania środków trwałych według rodzajów; KST wprowadzona została z dniem 1 I 2011 r. rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 10 XII 2010 r. (Dz. U. Nr 242, poz. 1622).

8. Informacje o województwie oraz w podziale na **miasta i wieś** podano w każdorazowym podziale administracyjnym, z wyjątkiem zweryfikowanej liczby ludności dla roku 2000 oraz 2010, którą podano zgodnie z podziałem administracyjnym obowiązującym odpowiednio w dniu 31 XII 2002 r. oraz 31 XII 2011 r. (patrz uwagi ogólne działu „Ludność”, ust. 2).

W tablicach zawierających informacje w podziale na **miasta i wieś**, przez „**miasta**” rozumie się gminy miejskie oraz miasta w gminach miejsko-wiejskich, przez „**wieś**” – gminy wiejskie oraz obszary wiejskie w gminach miejsko-wiejskich.

9. Dane w **cenach bieżących** odpowiadają uzyskanym dochodom, poniesionym wydatkom lub wartości wyrobów, usług itp. W tablicach, w których nie określono cen, dane liczbowe wyrażono w cenach bieżących.

Cena bazowa definiowana jest jako kwota pieniędzy otrzymywana przez producenta (w tym także przez jednostkę handlową) od nabywcy za jednostkę produktu (wyrobu lub usługi), pomniejszona o podatki od produktu oraz o ewentualne rabaty i opusty, powiększona o dotacje otrzymywane do produktu.

Podatki od produktów obejmują: podatek od towarów i usług – VAT (od produktów krajowych i z importu), podatek akcyzowy (od wyrobów krajowych, importowanych i nabytych wewnątrzspółnotowo), cla oraz podatki od niektórych rodzajów usług (np. od gier losowych i zakładów wzajemnych, zryczałtowany podatek od towarów i usług od okazjonalnych przewozów osób autobusami zarejestrowanymi za granicą).

10. Jako **ceny stałe** przyjęto w przypadku:

1) produkcji rolniczej, sprzedaży detalicznej, importu i eksportu, nakładów inwestycyjnych, środków trwałych, produkcji globalnej, zużycia pośredniego i produktu krajowego brutto – ceny bieżące z roku poprzedzającego rok badany z wyjątkiem ziemniaków, warzyw i owoców, w przypadku których przyjmuje się średnie ceny z dwóch kolejnych lat,

6) *the Classification of Fixed Assets (KST), on the basis of which fixed assets are grouped according to type; KST was introduced on 1 I 2011 by the decree of the Council of Ministers, dated 10 XII 2010 (Journal of Laws No. 242, item 1622).*

8. *Information on voivodship as well as by urban and rural area is presented according to administrative division in a given period, excluding the verified number of population for year 2000 and 2010, which was given according to administrative division respectively as of 31 XII 2002 and 31 XII 2011 (see general notes to the chapter “Population”, item 2).*

In the tables containing information divided into urban areas and rural areas, the term “urban areas” is understood as urban gminas and towns in urban-rural gminas, while the term “rural areas” is understood as rural gminas and rural area in urban-rural gminas.

9. *Data in current prices correspond to obtained revenue, incurred expenditures or the value of products, services, etc. In tables in which prices are not defined, data are expressed in current prices.*

Basic price is defined as the amount of money received by a producer (trade entities included) from a buyer for a unit of product (good or service), decreased by the tax on the product as well as by applicable rebates and deductions, and increased by subsidies received for the product.

Taxes on products comprise: VAT on goods and services (on domestic and imported products), excise tax (on domestic, imported and Intra-Community acquired goods), duties and taxes on certain services (e.g. on games of chance and mutual betting, lump sum tax on goods and services from occasional transports of passengers in buses with foreign registration).

10. *Constant prices were adopted as follows:*

1) *agricultural output, retail sales, imports and exports, investment outlays, fixed assets as well as output, intermediate consumption and gross domestic product – current prices from the year preceding the surveyed year, with the exception of potatoes, vegetables and fruit, in case of which average prices from two consecutive years are*

- tj. z roku poprzedzającego rok badany i z roku badanego;
- 2) produkcji sprzedanej przemysłu i produkcji budo-
wlano-montażowej;
- ceny stałe 2005 (średnie ceny bieżące 2005 r.)
dla lat 2006-2010,
  - ceny stałe 2010 r. (średnie ceny bieżące
2010 r.) od 2011 r.

11. Liczby względne (wskaźniki, odsetki) obli-
czono z reguły na podstawie danych bezwzględnych
wyrażonych z większą dokładnością niż podano
w tablicach.

**12. Przy przeliczaniu na 1 mieszkańca (1000 lud-
ności itp.)** danych według stanu w końcu roku (np.
łóżka w szpitalach, środki trwałe) przyjęto liczbę ludno-
ści według stanu w dniu 31 XII, a przy przeliczaniu
danych charakteryzujących wielkość zjawiska w ciągu
roku (np. ruch naturalny ludności, produkcja, spożycie)
— według stanu w dniu 30 VI.

Do przeliczeń przyjęto liczbę ludności opracowaną –
jeśli nie zaznaczono inaczej – do 2009 r. na bazie
Narodowego Spisu Powszechnego Ludności i Miesz-
kań 2002, od 2010 r. – Narodowego Spisu Powszech-
nego Ludności i Mieszkań 2011.

13. Dane — jeśli nie zaznaczono inaczej — nie
obejmują jednostek budżetowych prowadzących
działalność w zakresie obrony narodowej i bezpieczeń-
stwa publicznego.

14. Niektóre informacje zostały podane na
podstawie danych nieostatecznych i mogą ulec
zmianie w następnych publikacjach Urzędu
Statystycznego.

15. Ze względu na zaokrąglenia danych, w niektó-
rych przypadkach sumy składników mogą się nie-
znacznie różnić od podanych wielkości „ogółem”.
Z tego powodu w tablicach prezentujących strukturę
procentową sumy udziałów mogą nieznacznie różnić
się od 100.

16. Informacje statystyczne pochodzące ze źródeł
spoza Urzędu Statystycznego opatrzone odpowiednimi
notami.

17. W Roczniku zastosowano skróty nazw niektórych
poziomów klasyfikacyjnych; zestawienie zastosowa-
nych skrótów i pełnych nazw podaje się poniżej:

*adopted, i.e., from the year preceding the surveyed
year and from the surveyed year;*

- 2) *sold production of industry, construction and as-
sembly production:*
- *2005 constant prices (2005 average current
prices) for 2006-2010,*
  - *2010 constant prices (2010 average current
prices) since 2011.*

11. Relative numbers (indices, percentages) are,
as a rule, calculated on the basis of absolute data
expressed with higher precision than that presented in
the tables.

**12. When computing per capita data (1000 popu-
lation, etc.)** as of the end of a year (e.g. beds in hospi-
tals, fixed assets), the population as of 31 XII has
been adopted, whereas data describing the magnitude of a
phenomenon within a year (e.g., vital statistics, produc-
tion, consumption) — as of 30 VI.

For calculations, it was assumed to use the number
of calculated — unless otherwise indicated — until 2009
on the basis of the Population and Housing Census
2002, since 2010 on the basis of Population and
Housing Census 2011.

13. Data, unless otherwise noted, do not include
budget entities conducting activity within the scope of
national defence and public safety.

14. Selected information presented on the basis of
preliminary data may change in subsequent publica-
tions of the Statistical Office.

15. Due to the rounding of data, in some cases
sums of components may slightly differ from the
amount given in the item “total”. Because of this reason
the sums in the tables may not equal 100.

16. Statistical information originating from sources
other than the Statistical Office is indicated in the
appropriate note.

17. The names of some classification levels used in
the Yearbook have been abbreviated; the list of abbre-
viations used and their full names are given below:

skrót
abbreviation

pełna nazwa
full name

MIĘDZYNARODOWA STATYSTYCZNA KLASYFIKACJA
CHORÓB I PROBLEMÓW ZDROWOTNYCH (X Rewizja)

INTERNATIONAL STATISTICAL CLASSIFICATION
OF DISEASES AND RELATED HEALTH PROBLEMS (ICD—10 Revision)

Choroby krwi i narządów krwiotwórczych	Choroby krwi i narządów krwiotwórczych oraz niektóre choroby przebiegające z udziałem mechanizmów autoimmunologicznych
<i>Diseases of blood and blood-forming organs</i>	<i>Diseases of the blood and blood-forming organs and certain disorders involving the immune mechanism</i>
Wady rozwojowe wrodzone	Wady rozwojowe wrodzone, zniekształcenia i aberracje chromosomowe
<i>Congenital anomalies</i>	<i>Congenital malformations, deformations and chromosomal abnormalities</i>
Objawy i stany niedokładnie określone	Objawy, cechy chorobowe oraz nieprawidłowe wyniki badań klinicznych i laboratoryjnych, gdzie indziej niesklasyfikowane
<i>Symptoms and ill-defined conditions</i>	<i>Symptoms, sign and abnormal clinical and laboratory findings, not elsewhere classified</i>

POLSKA KLASYFIKACJA DZIAŁALNOŚCI (PKD 2007)
STATISTICAL CLASSIFICATION OF ECONOMIC ACTIVITIES IN THE EUROPEAN COMMUNITY —
— NACE Rev. 2

sekcje
sections

Wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną i gorącą wodę	Wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną i gorącą wodę i powietrze do układów klimatyzacyjnych
Dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami; rekultywacja	Dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami oraz działalność związana z rekultywacją
Handel; naprawa pojazdów samochodowych	Handel hurtowy i detaliczny; naprawa pojazdów samochodowych, włączając motocykle
<i>Trade; repair of motor vehicles</i>	<i>Wholesale and retail trade; repair of motor vehicles, motorcycles and personal and household goods</i>
Zakwaterowanie i gastronomia	Działalność związana z zakwaterowaniem i usługami gastronomicznymi
<i>Accommodation and catering</i>	<i>Accommodation and food service activities</i>

**skrót (dok.)
abbreviation (cont.)****pełna nazwa (dok.)
full name (cont.)**

Obsługa rynku nieruchomości

Działalność związana z obsługą rynku nieruchomości

Administrowanie i działalność
wspierającaDziałalność w zakresie usług administrowania i działalność
wspierająca**działy
divisions**

Produkcja skór i wyrobów skórzanych

Produkcja skór i wyrobów ze skór wyprawionych

Produkcja wyrobów z drewna, korka, słomy
i wiklinyProdukcja wyrobów z drewna oraz korka, z wyłączeniem mebli;
produkcja wyrobów ze słomy i materiałów używanych do wyplatania*Manufacture of products of wood, cork,
straw and wicker**Manufacture of wood and of products of wood and cork, except
furniture; manufacture of articles of straw and plaiting materials*

Produkcja wyrobów farmaceutycznych

Produkcja podstawowych substancji farmaceutycznych oraz
leków i pozostałych wyrobów farmaceutycznych*Manufacture of pharmaceutical products**Manufacture of basic pharmaceutical products and pharmaceuti-
cal preparations*

Produkcja wyrobów z metali

Produkcja metalowych wyrobów gotowych, z wyłączeniem
maszyn i urządzeń*Manufacture of metal products**Manufacture of fabricated metal products, except machinery and
equipment*

Produkcja maszyn i urządzeń

Produkcja maszyn i urządzeń, gdzie indziej niesklasyfikowana

Produkcja pojazdów samochodowych,
przyczep i naczepProdukcja pojazdów samochodowych, przyczep i naczep,
z wyłączeniem motocykli

Gospodarka odpadami; odzysk surowców

Działalność związana ze zbieraniem, przetwarzaniem
i unieszkodliwianiem odpadów; odzysk surowców

*

* *

Wyjaśnienia metodyczne dotyczące podstawowych pojęć i metod opracowania danych liczbowych zamieszczono w uwagach ogólnych do poszczególnych działów. Rozszerzone wyjaśnienia dotyczące poszczególnych dziedzin statystyki Czytelnik znajdzie w publikacjach tematycznych oraz w serii „Zeszyty metodyczne i klasyfikacje”.

Methodological explanations concerning basic definitions and methods of compiling statistical data are enumerated in the general notes to individual chapters. More detailed information pertaining to particular fields of statistics can be found in subject matter publications as well as in the series “Zeszyty metodyczne i klasyfikacje” (Methodological Papers and Classifications).

I. WOJEWÓDZTWO NA TLE KRAJU W 2016 R.
VOIVODSHIP ON THE BACKGROUND OF THE COUNTRY IN 2016

WYSZCZEGÓLNIENIE	Polska	Województwo	SPECIFICATION
	Poland	Voivodship	
	ogółem total	Polska = 100 Poland = 100	

POWIERZCHNIA. PODZIAŁ ADMINISTRACYJNY — stan w dniu 31 XII
AREA. ADMINISTRATIVE DIVISION — as of 31 XII

Powierzchnia w km ²	312679	18219	5,8	Area in km ²
Powiaty.....	314	21	6,7	Powiats
Miasta na prawach powiatu.....	66	3	4,5	Cities with powiat status
Gminy.....	2478	177	7,1	Gminas
Miasta.....	919	44	4,8	Towns
Miejscowości wiejskie.....	52548	5009	9,5	Rural localities
Sołectwa.....	40726	3495	8,6	Village administrator's offices

STAN I OCHRONA ŚRODOWISKA
ENVIRONMENTAL PROTECTION

Emisja zanieczyszczeń powietrza z zakładów szczególnie uciążliwych dla czystości powietrza w tys. t:				Emission of air pollutants from plants of significant nuisance to air quality in thous. t:
pyłowych.....	38,6	2,3	6,0	particulates
gazowych.....	210849,4	40227,7	19,1	gases
Komunalne oczyszczalnie ścieków ^a (stan w dniu 31 XII).....	3253	206	6,3	Municipal wastewater treatment plants ^a (as of 31 XII)
w tym: biologiczne.....	2408	162	6,7	of which: biological
z podwyższonym usuwaniem biogenów.....	826	42	5,1	with increased biogene removal (disposal)
Odpady wytworzone (w ciągu roku; z wyłączeniem odpadów komunalnych) w tys. t.....	128306,9	10968,4	8,5	Generated waste (during the year, excluding municipal waste) in thous. t
Odpady komunalne zebrane (w ciągu roku) ^b w tys. t.....	11654,3	685,0	5,9	Municipal waste collected (during the year) ^b in thous. t
Nakłady na środki trwałe (ceny bieżące):				Outlays on fixed assets: (current prices):
służące ochronie środowiska:				in environmental protection:
w milionach złotych.....	6517,0	544,1	8,3	in million zlotys
w % nakładów inwestycyjnych ogółem.....	2,7	3,8	x	in % of total investment outlays
służące gospodarce wodnej:				in water management:
w milionach złotych.....	1690,3	59,9	3,5	in million zlotys
w % nakładów inwestycyjnych ogółem.....	0,7	0,4	x	in % of total investment outlays

BEZPIECZEŃSTWO PUBLICZNE^c
PUBLIC SAFETY^c

Przestępstwa stwierdzone przez Policję w zakończonych postępowaniach przygotowawczych:				Ascertained crimes by the Police in completed preparatory proceedings:
w tysiącach.....	748,5	46,0	6,2	in thousands
na 10 tys. ludności.....	194,8	185,0	x	per 10 thous. population
Wskaźnik wykrywalności sprawców przestępstw stwierdzonych przez Policję w %.....	66,5	61,8	x	Rate of detectability of delinquents in ascertained crimes by the Police in %

a Pracujące na sieci kanalizacyjnej. b Dane szacunkowe. c Bez czynów karalnych popełnionych przez nieletnich.
a Working on sewage network. b Estimated data. c Excluding punishable acts committed by juveniles.

I. WOJEWÓDZTWO NA TLE KRAJU W 2016 R. (cd.)
VOIVODSHIP ON THE BACKGROUND OF THE COUNTRY IN 2016 (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE	Polska	Województwo	SPECIFICATION
	Poland	Voivodship	
	ogółem total	Polska = 100 Poland = 100	

LUDNOŚĆ
POPULATION

Ludność (stan w dniu 31 XII) w tys.	38433,0	2485,3	6,5	Population (as of 31 XII) in thous.
miasta	23129,5	1563,6	6,8	urban areas
wieś.....	15303,5	921,7	6,0	rural areas
w tym kobiety.....	19839,8	1301,0	6,6	of which females
Ludność na 1 km ² powierzchni ogólnej (stan w dniu 31 XII).....	123	136	x	Population per 1 km ² of total area (as of 31 XII)
Ludność w wieku nieprodukcyjnym na 100 osób w wieku produkcyjnym (stan w dniu 31 XII).....	61,7	64,7	x	Non-working age population per 100 persons of working age (as of 31 XII)
Przyrost naturalny na 1000 ludności	-0,15	-2,98	x	Natural increase per 1000 population
Saldo migracji wewnętrznych i zagranicznych na pobyt stały na 1000 ludności	0,04	-0,57	x	Internal and international net migration for permanent residence per 1000 population

RYNEK PRACY. WYNAGRODZENIA
LABOUR MARKET. WAGES AND SALARIES

Pracujący ^{ab} (stan w dniu 31 XII) w tys.	14964,4	980,4	6,6	Employed persons ^{ab} (as of 31 XII) in thous.
Przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto w zł.....	4052,19	3712,34	91,6	Average monthly gross wages and salaries in zł
Bezrobotni zarejestrowani (stan w dniu 31 XII) w tys.	1335,2	91,0	6,8	Registered unemployed persons (as of 31 XII) in thous.
Stopa bezrobocia rejestrowanego ^b (stan w dniu 31 XII) w %.....	8,2	8,5	x	Registered unemployment rate ^b (as of 31 XII) in %

INFRASTRUKTURA KOMUNALNA. MIESZKANIA
MUNICIPAL INFRASTRUCTURE. DWELLINGS

Długość sieci (stan w dniu 31 XII) w km:				Network (as of 31 XII) in km:
wodociągowej rozdzielczej.....	300989,7	22894,2	7,6	water supply distribution
kanalizacyjnej rozdzielczej ^c	154013,7	6658,2	4,3	sewage distribution ^c
gazowej.....	149036,6	4407,5	3,0	gas supply
Zasoby mieszkaniowe ^d (stan w dniu 31 XII):				Dwelling stocks ^d (as of 31 XII):
mieszkania: w tysiącach.....	14272,0	1009,9	7,1	dwellings: in thousands
na 1000 ludności	371,3	406,3	x	per 1000 population
izby: w tysiącach.....	54558,3	3633,0	6,7	rooms: in thousands
na 1000 ludności	1419,6	1461,8	x	per 1000 population
powierzchnia użytkowa mieszkań: w tysiącach m ²	1053251,8	69591,3	6,6	useful floor area of dwellings: in thousands m ²
na 1000 ludności w m ²	27404,9	28000,9	x	per 1000 population in m ²
Mieszkania oddane do użytkowania: w tysiącach	163,3	7,1	4,3	Dwellings completed: in thousands
na 1000 ludności:				per 1000 population:
mieszkania.....	4,3	2,8	x	dwellings
izby	16,9	12,4	x	rooms
powierzchnia użytkowa mieszkań w m ²	401,5	317,6	x	useful floor area of dwellings in m ²

a Według faktycznego miejsca pracy i rodzaju działalności. b Dane opracowano z uwzględnieniem pracujących w gospodarstwach indywidualnych w rolnictwie wyszacowanych przy uwzględnieniu wyników Powszechnego Spisu Rolnego 2010. c Łącznie z kolektorami. d Na podstawie bilansów zasobów mieszkaniowych.

a By actual workplace and kind of activity. b Data are compiled considering employed persons on private farms in agriculture estimated using the results of the Agricultural Census 2010. c Including collectors. d Based on balance of dwelling stocks.

I. WOJEWÓDZTWO NA TLE KRAJU W 2016 R. (cd.)
VOIVODSHIP ON THE BACKGROUND OF THE COUNTRY IN 2016 (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE	Polska	Województwo	SPECIFICATION
	Poland	Voivodship	
	ogółem		Polska = 100
	total		Poland = 100

EDUKACJA^a I WYCHOWANIE — stan na początku roku szkolnego
EDUCATION^a — as of beginning of the school year

Uczniowie w szkołach ^b w tys.:				Pupils and students in schools ^b in thous.
podstawowych.....	2296,5	140,6	6,1	primary
gimnazjalnych	1061,3	65,4	6,2	lower secondary
specjalnych przysposabiających do pracy.....	10,7	0,7	6,2	special job-training
zasadniczych zawodowych.....	166,2	8,1	4,9	basic vocational
liceach ogólnokształcących	485,5	31,6	6,5	general secondary
technikach	505,9	30,6	6,0	technical secondary
artystycznych ogólnokształcących ^c	12,9	0,9	7,0	general art ^c
policealnych	248,1	20,0	8,0	post-secondary
Dzieci w placówkach wychowania przedszkolnego ^d :				Children attending pre-primary education establishments ^d :
w tysiącach.....	1299,1	79,5	6,1	in thousand
na 1000 dzieci w wieku 3—5 lat	811	818	x	per 1000 children aged 3—5

OCHRONA ZDROWIA^e I POMOC SPOŁECZNA — stan w dniu 31 XII
HEALTH CARE^e AND SOCIAL WELFARE — as of 31 XII

Pracownicy medyczni ^f :				Medical personnel ^f :
lekarze.....	91730	6978	7,6	doctors
lekarze dentyści	13308	966	7,3	dentists
pielęgniarki ^g	195838	11995	6,1	nurses ^g
Przychodnie	21299	1619	7,6	Out-patients departments
Szpitala ogólne.....	1154	83	7,2	General hospitals
Łóżka w szpitalach ogólnych ^h w tys.	186,6	12,8	6,8	Beds in general hospitals ^h in thous.
Apteki ogólnodostępne ⁱ	13104	935	7,2	Generally available pharmacies ⁱ

KULTURA. TURYSTYKA
CULTURE. TOURISM

Biblioteki publiczne (łącznie z filiami; stan w dniu 31 XII)	7984	517	6,5	Public libraries (including branches; as of 31 XII)
Księgozbiór bibliotek publicznych (stan w dniu 31 XII) w tys. wol.	128994,9	8393,2	6,5	Public library collections (as of 31 XII) in thous. vol.

a Patrz uwagi ogólne działu „Edukacja i wychowanie”, ust. 1 i 2. b Bez szkół dla dorosłych, z wyjątkiem szkół policealnych. c Dających uprawnienia zawodowe. d Łącznie z dziećmi przebywającymi przez cały rok szkolny w placówkach wykonujących działalność leczniczą. e Łącznie z danymi resortu obrony narodowej i spraw wewnętrznych. f Łącznie z odbywającymi staż. Łącznie z osobami, dla których głównym miejscem pracy jest indywidualna praktyka lekarska i pielęgniarska zarejestrowana w izbach lekarskich i pielęgniarskich, która realizuje świadczenia zdrowotne w ramach środków publicznych; bez osób, dla których głównym miejscem pracy jest uczelnia, opieka społeczna, jednostka administracji publicznej lub samorządu terytorialnego albo NFZ. g Łącznie z magistrami pielęgniarstwa. h Łącznie z łóżkami i inkubatorami dla noworodków. i Bez aptek w stacjonarnych zakładach opieki zdrowotnej, np. w szpitalach.

a See general notes to the chapter “Education”, item 1 and 2. b Excluding schools for adult, excluding post-secondary schools. c Leading to professional certification. d Including the children attending for all school year in the units performing health care activities. e Include data of the Ministry of National Defence, the Ministry of Interior. f Include inters. Including persons for whom the main workplace are individual medical practice and nurses registered at Chamber of Physicians and Chambers of Nurses providing publicly funded medical services; excluding persons for whom the main workplace are university, social welfare, public administration or territorial self-government unit or National Health Fund. g Including master nurses. h Including beds and incubators for newborns. i Excluding pharmacies in in-patient health care facilities e.g. in hospitals.

I. WOJEWÓDZTWO NA TLE KRAJU W 2016 R. (cd.)
VOIVODSHIP ON THE BACKGROUND OF THE COUNTRY IN 2016 (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE	Polska	Województwo		SPECIFICATION
	Poland	Voivodship		
	ogółem total	Polska = 100 Poland = 100		
KULTURA. TURYSTYKA (dok.) CULTURE. TOURISM (cont.)				
Muzea i oddziały muzealne (stan w dniu 31 XII)	944	49	5,2	Museums with branches (as of 31 XII)
Zwiedzający muzea i wystawy w tys.	36081,6	996,9	2,8	Museum and exhibition visitors in thous.
Kina stałe (stan w dniu 31 XII)	484	24	5,0	Fixed cinemas (as of 31 XII)
Widzowie w kinach stałych w tys.	51960,3	2878,7	5,5	Audience in fixed cinemas in thous.
Baza noclegowa turystyki ^a :				Tourist accommodation establish- ments ^a :
obiekty (stan w dniu 31 VII)	10509	357	3,4	facilities (as of 31 VII)
miejsca noclegowe (stan w dniu 31 VII)	749191	23186	3,1	number of beds (as of 31 VII)
korzystający z noclegów w tys.	30108,3	1264,3	4,2	tourists accommodated in thous.
ROLNICTWO I LEŚNICTWO AGRICULTURE AND FORESTRY				
Użytki rolne w dobrej kulturze rolnej (stan w czerwcu) ^b w tys. ha	14405,7	952,2	6,6	Agricultural land in good agricultural condition (as of June) ^b in thous. ha
pod zasiewami ^c	10640,0	746,4	7,0	sown area ^c
grunty ugorowane	165,6	10,7	6,5	fallow land
uprawy trwałe	393,5	44,6	11,3	permanent crops
ogrody przydomowe	31,1	2,0	6,3	kitchen gardens
łąki i pastwiska	3175,5	148,6	4,7	meadows and pastures
Powierzchnia zasiewów (stan w czerwcu) ^c w tys. ha:				Sown area (as of June) ^c in thous. ha:
zboża	7400,3	568,0	7,7	cereals
ziemniaki	300,7	34,6	11,5	potatoes
warzywa gruntowe ^d	178,5	17,9	10,1	field vegetables ^d
Zbiory w tys. t:				Production in thous. t:
zboża	29849,2	1922,9	6,4	cereals
ziemniaki	8624,0	1040,1	12,1	potatoes
warzywa gruntowe ^d	4547,3	557,2	12,3	field vegetables ^d
Plony z 1 ha w dt:				Yields per 1 ha in dt:
zboża	40,3	33,9	84,1	cereals
ziemniaki	287	300	104,5	potatoes
Powierzchnia lasów (stan w dniu 31 XII) w tys. ha	9230,0	389,4	4,2	Forest areas (as of 31 XII) in thous. ha
PRZEMYSŁ I BUDOWNICTWO INDUSTRY AND CONSTRUCTION				
Produkcja sprzedana przemysłu (ceny bieżące):				Sold production of industry (current prices):
w milionach złotych	1301911,8	75732,7	5,8	in million zlotys
na 1 mieszkańca w zł	33880,3	30434,0	89,8	per capita in zł
Sprzedaż produkcji budowlano- -montażowej ^e (ceny bieżące):				Sales of construction and assembly production ^e (current prices):
w milionach złotych	166844,2	7647,2	4,6	in million zlotys
na 1 mieszkańca w zł	4342	3073	70,8	per capita in zł

a Dotyczy obiektów posiadających 10 i więcej miejsc noclegowych. b Bez gruntów posiadaczy użytków rolnych nieprowadzących działalności rolniczej oraz gruntów posiadaczy do 1 ha użytków rolnych prowadzących działalność rolniczą o małej skali. c Bez powierzchni upraw trwałych, ogrodów przydomowych oraz upraw na przyoranie (nawozy zielone). d Łącznie z ogrodami przydomowymi, dane według szacunków. e Zrealizowanej przez podmioty budowlane — według miejsca wykonywania robót.

a Concern establishments possessing 10 and more bed places. b Excluding land of owners of agricultural land who do not conduct agricultural activities and owners of up to 1 ha of agricultural land who conduct agricultural activities on a small scale. c Excluding permanent crops, and crop area intended for ploughing (green fertilizers). d Including kitchen gardens, data based on estimation. e Realized by construction units — by place of performing works.

I. WOJEWÓDZTWO NA TLE KRAJU W 2016 R. (cd.)
VOIVODSHIP ON THE BACKGROUND OF THE COUNTRY IN 2016 (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE	Polska	Województwo	SPECIFICATION
	Poland	Voivodship	
	ogółem total	Polska = 100 Poland = 100	

TRANSPORT I ŁĄCZNOŚĆ — stan w dniu 31 XII
 TRANSPORT AND COMMUNICATIONS — as of 31 XII

Drogi publiczne o twardej nawierzchni (miejskie i zamiejskie) w km ..	294312,6	20395,4	6,9	Hard surface public roads (urban and non-urban) in km
w tym o nawierzchni ulepszonej w %	92,3	91,9	x	of which improved in %
Samochody zarejestrowane ^a				Registered cars ^a in thous. units:
w tys. szt.:				passenger cars
osobowe	21675,4	1416,9	6,5	lorries and road tractors ^b
ciężarowe i ciągniki siodłowe ^b	3541,3	245,6	6,9	Fixed main line ^c :
Telefoniczne łącza główne ^c :				in thousands
w tysiącach	4759,0	268,5	5,6	of which standard main line
w tym standardowe łącza główne ..	4059,8	226,7	5,6	per 1000 population
na 1000 ludności	123,8	108,1	x	

HANDEL — stan w dniu 31 XII
 TRADE — as of 31 XII

Sklepy	367011	24306	6,6	Shops
Liczba ludności na 1 sklep	105	102	x	Population per shop
Targowiska stałe	2199	175	8,0	Permanent marketplaces

FINANSE PUBLICZNE
 PUBLIC FINANCE

Budżety gmin ^d				Budgets of gminas ^d
Dochody:				Revenue:
w milionach złotych	101794,8	6538,1	6,4	in million zlotys
na 1 mieszkańca w zł	3944	3923	99,5	per capita in zł
Wydatki:				Expenditure:
w milionach złotych	98175,1	6292,8	6,4	in million zlotys
na 1 mieszkańca w zł	3803	3776	99,3	per capita in zł
Budżety miast na prawach powiatu				Budgets of cities with powiat status
Dochody:				Revenue:
w milionach złotych	74420,1	4576,2	6,1	in million zlotys
na 1 mieszkańca w zł	5900	5568	94,4	per capita in zł
Wydatki:				Expenditure:
w milionach złotych	71941,5	4472,0	6,2	in million zlotys
na 1 mieszkańca w zł	5703	5441	95,4	per capita in zł
Budżety powiatów				Budgets of powiats
Dochody:				Revenue:
w milionach złotych	23948,3	1525,1	6,4	in million zlotys
na 1 mieszkańca w zł	928	915	98,6	per capita in zł
Wydatki:				Expenditure:
w milionach złotych	23300,6	1495,7	6,4	in million zlotys
na 1 mieszkańca w zł	903	897	99,4	per capita in zł
Budżety województw				Budgets of voivodships
Dochody:				Revenue:
w milionach złotych	13505,6	707,3	5,2	in million zlotys
na 1 mieszkańca w zł	351	284	80,9	per capita in zł
Wydatki:				Expenditure:
w milionach złotych	12617,4	646,4	5,1	in million zlotys
na 1 mieszkańca w zł	328	260	79,1	per capita in zł

^a Łącznie z posiadającymi pozwolenia czasowe wydane w końcu roku. ^b Łącznie z samochodami ciężarowo-osobowymi. ^c Dane dotyczą operatorów telekomunikacyjnych sieci publicznej. ^d Bez dochodów i wydatków gmin mających również status miasta na prawach powiatu.

^a Including cars having temporary permissions given at the end of the year. ^b Including vans. ^c Data concern operators of the public telecommunication network. ^d Excluding revenue and expenditure of gminas which are also cities with powiat status.

I. WOJEWÓDZTWO NA TLE KRAJU W 2016 R. (dok.)
VOIVODSHIP ON THE BACKGROUND OF THE COUNTRY IN 2016 (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE	Polska <i>Poland</i>	Województwo <i>Voivodship</i>		SPECIFICATION
	ogółem <i>total</i>			
INWESTYCJE. ŚRODKI TRWAŁE INVESTMENTS. FIXED ASSETS				
Nakłady inwestycyjne (ceny bieżące):				<i>Investment outlays (current prices):</i>
w milionach złotych	244429,0	14292,8	5,8	<i>in million zlotys</i>
na 1 mieszkańca w zł	6360	5743	90,3	<i>per capita in zł</i>
Wartość brutto środków trwałych (stan w dniu 31 XII; bieżące ceny ewidencyjne):				<i>Gross value of fixed assets (as of 31 XII; current book-keeping prices):</i>
w milionach złotych	3660941,7	228054,7	6,2	<i>in million zlotys</i>
na 1 mieszkańca w zł	95255	91760	96,3	<i>per capita in zł</i>
PODMIOTY GOSPODARKI NARODOWEJ — stan w dniu 31 XII ENTITIES OF THE NATIONAL ECONOMY — as of 31 XII				
Podmioty gospodarki narodowej w rejestrze REGON ^a	4237691	243280	5,7	<i>Entities of the national economy in the REGON register^a</i>
sektor publiczny	121951	6576	5,4	<i>public sector</i>
sektor prywatny	4071719	236268	5,8	<i>private sector</i>
RACHUNKI REGIONALNE W 2015 R. REGIONAL ACCOUNTS IN 2015				
Produkt krajowy brutto (ceny bieżące):				<i>Gross domestic product (current prices):</i>
w milionach złotych	1799392	109353	6,1	<i>in million zlotys</i>
na 1 mieszkańca w zł	46792	43772	93,5	<i>per capita in zł</i>
Wartość dodana brutto (ceny bieżące):				<i>Gross value added (current prices):</i>
w milionach złotych	1596366	97016	6,1	<i>in million zlotys</i>
na 1 pracującego w zł	113577	103543	91,2	<i>per 1 employed person in zł</i>
Nominalne dochody do dyspozycji brutto w sektorze gospodarstw domowych:				<i>Gross nominal disposable income in the households sector:</i>
w milionach złotych	1063827	70362	6,6	<i>in million zlotys</i>
na 1 mieszkańca w zł	27664	28165	101,8	<i>per capita in zł</i>

^a Bez osób prowadzących gospodarstwa indywidualne w rolnictwie; bez podmiotów, dla których informacja o formie własności nie występuje w rejestrze REGON.

^a Excluding persons tending private farms in agriculture; excluding entities for which the information on the form of ownership does not occur in the REGON register.

U w a g a. Przeliczeń danych na 1 mieszkańca (1000 ludności itp.) za 2000 r. oraz 2005-2009 dokonano przy przyjęciu *N o t e. Calculations of data per capita (1000 population, etc.) For 2000 as well as 2005-2009 are based on the revised*

II. WAŻNIEJSZE DANE O WOJEWÓDZTWIE MAJOR DATA ON THE VOIVODSHIP

Lp.	WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2005	2009	2010	2011
						POWIERZ AR
1	Powierzchnia w km ² (stan w dniu 31 XII)	18219	18219	18219	18219	18219
						STAN I OCHRONA ENVIRONMENTAL
	Pobór wody — w % poboru ogółem — na cele:					
2	produkcyjne ^a (poza rolnictwem, leśnictwem, łowiectwem i rybactwem).....	27,2	26,4	30,4	33,2	35,3
3	eksploatacji sieci wodociągowej ^b	47,0	45,7	44,7	43,4	41,5
4	Zużycie wody na potrzeby gospodarki narodowej i ludności na 1 km ² w dam ³	17,0	18,0	15,7	16,0	16,9
5	w tym do produkcji przemysłowej	5,1	4,8	5,3	5,9	6,5
	Ścieki przemysłowe i komunalne odprowadzone do wód lub do ziemi:					
6	oczyszczane w % wymagających oczyszczenia	92,8	90,3	97,3	99,5	99,6
7	nieoczyszczane na 1 km ² w dam ³	0,6	0,7	0,2	0,0	0,0
8	Ludność korzystająca z oczyszczalni ścieków w % ludności ogółem ^c	57,5	64,2	65,9	66,0	67,3
	Emisja zanieczyszczeń powietrza z zakładów szczególnie uciążliwych dla czystości powietrza w tys.t:					
9	pyłowych	12,1	7,9	4,6	4,2	3,9
10	gazowych (bez dwutlenku węgla)	327,9	220,8	135,6	166,3	168,9
	Redukcja zanieczyszczeń powietrza z zakładów szczególnie uciążliwych dla czystości powietrza w % zanieczyszczeń wytworzonych:					
11	pyłowych	99,7	99,8	99,8	99,9	99,9
12	gazowych (bez dwutlenku węgla)	38,9	49,7	62,4	64,5	68,2
	Powierzchnia o szczególnych walorach przyrodniczych prawnie chroniona (stan w dniu 31 XII):					
13	w % powierzchni ogólnej	16,3	16,4	18,8	19,7	19,7
14	na 1 mieszkańca w m ²	1130	1157	1349	1413	1419
15	Odpady wytworzone (w ciągu roku; z wyłączeniem odpadów komunalnych) ^d na 1 km ² w t	318,8	244,2	328,4	338,8	434,5
16	Odpady komunalne zebrane ^e (w ciągu roku) na 1 mieszkańca w kg	338,4	247,6	248,9	261,2	249,6
	Nakłady na środki trwałe (ceny bieżące) w % nakładów inwestycyjnych ogółem:					
17	służące ochronie środowiska	5,0	5,5	5,7	5,8	9,3
18	służące gospodarce wodnej	0,9	0,6	1,6	1,3	0,4

a Z ujęć własnych. b Pobór wody na ujęciach przed wtłoczeniem do sieci. c Ludność korzystająca z oczyszczalni ścieków – dane szacunkowe; w 2000 r. określane jako odpady stałe wywiezione, od 2003 r. dane nieporównywalne z danymi za lata
a From own intakes. b Water withdrawal at intakes before entering the water system. c Population connected to "Environmental protection", item 7. e Estimated data; in 2000 defined as solid waste removed and since 2003 data are not

skorygowanej liczby ludności uwzględniającej wyniki Narodowego Spisu Powszechnego Ludności i Mieszkań 2002.
number of population, which considers the results of Population and Housing Census of 2002.

2012	2013	2014	2015	2016	SPECIFICATION	No.
CHNIA EA						
18219	18219	18219	18219	18219	Area in km ² (as of 31 XII)	1
ŚRODOWISKA PROTECTION						
					Water withdrawal — in % of total withdrawal — for purposes of:	
34,4	33,3	34,9	35,3	33,3	production ^a (excluding agriculture, forestry and fishing)	2
42,6	43,8	46,6	46,9	48,3	exploitation of water supply network ^b	3
16,6	15,5	14,3	15,2	14,4	Consumption of water for needs of the national economy and population per 1 km ² in dam ³	4
6,2	5,6	5,5	5,9	5,3	of which for industrial production	5
					Industrial and municipal wastewater discharged into waters or into the ground:	
98,2	96,4	96,9	97,0	96,0	treated in % of requiring treatment	6
0,1	0,2	0,2	0,2	0,2	untreated per 1 km ² in dam ³	7
67,0	68,0	67,9	68,2	69,3	Population connected to wastewater treatment plants ^c in % of total population	8
					Emission of air pollutants from plants of significant nuisance to air quality in thous t:	
3,5	3,2	2,8	2,8	2,3	particulates	9
162,6	146,6	155,0	154,2	107,2	gases (excluding carbon dioxide)	10
					Reduction of air pollutants from plants of significant nuisance to air quality in % of pollutants produced:	
99,9	99,9	99,9	99,9	100,0	particulates	11
71,4	75,6	75,4	77,4	85,7	gases (excluding carbon dioxide)	12
					Area of special nature value under legal protection (as of 31 XII):	
19,7	19,6	19,6	19,6	19,7	in % of total area	13
1425	1424	1429	1435	1441	per capita in m ²	14
445,0	499,9	545,4	600,8	602,0	Generated waste (during the year; excluding municipal waste) ^d per 1 km ² in t	15
245,7	228,7	256,4	263,0	275,6	Municipal waste collected ^e (during the year) per capita in kg	16
					Outlays on fixed assets (current prices) in % of total investment outlays:	
6,6	6,5	5,9	4,7	3,8	in environmental protection	17
0,4	0,4	0,6	0,8	0,4	in water management	18

dane szacunkowe; ludność ogółem – na podstawie bilansów. d Patrz uwagi ogólne działu „Stan i ochrona środowiska” ust. 7. poprzednie ze względu na zmianę katalogu odpadów.

wastewater treatment plants - estimated data; the total population – based on balances. d See general notes to the chapter comparable with data for previous years due to a change in the catalogue of waste.

II. WAŻNIEJSZE DANE O WOJEWÓDZTWIE (cd.)
MAJOR DATA ON THE VOIVODSHIP (cont.)

Lp.	WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2005	2009	2010	2011
BEZPIECZEŃSTWO PUBLIC						
	Przestępstwa stwierdzone przez Policję ^a w zakończonych postępowaniach przygotowawczych:					
1	w liczbach bezwzględnych.....	78399	86747	71104	74725	73919
2	na 10 tys. ludności	297,8	336,0	279,3	293,4	291,3
3	Wskaźnik wykrywalności sprawców przestępstw stwierdzonych przez Policję ^a w %	36,2	48,0	65,3	65,5	65,8
LUDN POPULA						
4	Ludność (stan w dniu 31 XII)	2627824	2577465	2541832	2542436	2533681
5	miasta.....	1709881	1665261	1630989	1625159	1615408
6	wieś	917943	912204	910843	917277	918273
7	w tym kobiety	1373158	1349335	1333045	1330254	1325754
8	Kobiety na 100 mężczyzn (stan w dniu 31 XII)	109	110	110	110	110
9	Ludność na 1 km ² powierzchni ogólnej (stan w dniu 31 XII) ..	144	141	140	140	139
	Ludność w wieku (stan w dniu 31 XII):					
10	przedprodukcyjnym.....	579392	486478	446694	444382	437521
11	produkcyjnym	1603689	1646382	1624856	1620849	1604672
12	poprodukcyjnym.....	444743	444605	470282	477205	491488
13	Małżeństwa na 1000 ludności	5,3	5,2	6,2	5,7	5,0
14	Rozwody na 1000 ludności.....	1,3	2,0	1,9	1,7	1,6
15	Urodzenia żywe na 1000 ludności.....	8,9	8,7	10,2	10,0	9,4
16	Zgony ^c na 1000 ludności.....	12,1	12,1	12,5	12,3	12,1
17	Przyrost naturalny na 1000 ludności	-3,2	-3,4	-2,3	-2,2	-2,7
18	Zgony niemowląt na 1000 urodzeń żywych	7,7	6,1	5,4	4,0	4,5
19	Saldo migracji wewnętrznych i zagranicznych na pobyt stały na 1000 ludności	-0,5	-0,7	-0,5	-0,7	-0,7
	Przeciętna liczba lat dalszego trwania życia w momencie urodzenia:					
20	mężczyźni	67,90	68,64	69,23	70,14	70,41
21	kobiety.....	77,17	78,30	78,87	79,41	79,54
RYNEK LABOUR						
	Pracujący ^{ef} (stan w dniu 31 XII):					
22	w tysiącach	1066,0	898,6	937,5	943,2	933,6
23	w tym kobiety	519,1	426,6	443,7	449,4	445,6
24	na 1000 ludności.....	406	351,4	368,8	371,0	368,5
25	w sektorze prywatnym w %	75,5	75,9	77,9	78,1	78,2
	według rodzajów działalności w %:					
26	rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo.....	32,5	21,4	20,4	19,0	19,2
27	przemysł i budownictwo.....	26,7	29,2	29,3	29,0	28,4
28	usługi ^g	40,9	49,3	50,3	52,0	52,4

a Do 2012 r. – łącznie z prokuraturą; od 2014 r. bez czynów karalnych popełnionych przez nieletnich. b Patrz uwagi ogólne 2015 r. i migracjach zagranicznych za 2014 r. e Według faktycznego miejsca pracy i rodzaju działalności (od 2004 r.). f Dane wyników: w 2000 r. – Powszechnego Spisu Rolnego 1996, w latach 2005–2009 – Narodowego Spisu Powszechnego Ludności do Rocznika, ust. 2, pkt 1).

a Until 2012 – including prosecutor's office; since 2014 excluding punishable acts committed by juveniles. b See general notes data on international migration for 2014 were used. e By actual workplace and kind of activity (since 2004). f Data are compiled Census 1996, in 2005–2009 – of the Population and Housing Census 2002 as well as the Agricultural Census 2002, since 2010 –

2012	2013	2014	2015	2016	SPECIFICATION	No.
PUBLICZNE SAFETY						
68463	66474	51927	48321	46039	Ascertained crimes by the Police ^a in completed preparatory proceedings:	1
270,8	264,0	207,0	193,4	185,0	in absolute numbers	2
62,5	62,9	58,7	58,8	61,8	per 10 thous. population	3
OŚC^b TION^b						
2524651	2513093	2504136	2493603	2485323	Rate of detectability of delinquents in ascertained crimes by the Police ^a in %	3
1606066	1593021	1583389	1572862	1563595	Population (as of 31 XII)	4
918585	920072	920747	920741	921728	urban areas	5
1321331	1315439	1310718	1305485	1301014	rural areas	6
110	110	110	110	110	of which females	7
139	138	137	137	136	Females per 100 males (as of 31 XII)	8
431872	426305	422069	418642	417570	Population per 1 km ² of total area (as of 31 XII)	9
1588157	1568769	1550917	1530471	1508942	Population of age (as of 31 XII):	10
504622	518019	531150	544490	558811	pre-working	11
5,0	4,3	4,5	4,6	4,7	working	12
1,8	1,8	1,8	1,5	1,6	post-working	13
9,4	8,9	9,1	8,9	9,2	Marriages per 1000 population	14
12,4	12,4	11,9	12,5	12,1	Divorces per 1000 population	15
-3,0	-3,5	-2,8	-3,6	-3,0	Live births per 1000 population	16
4,2	4,7	4,4	4,8	3,8	Deaths ^c per 1000 population	17
-0,7	-1,1	-0,8	-0,8 ^d	-0,6	Natural increase per 1000 population	18
70,61	70,70	71,67	71,43	72,00	Infant deaths per 1000 live births	19
79,76	80,11	80,77	80,41	80,75	Internal and international net migration for permanent residence per 1000 population	20
PRACY MARKET						
924,6	925,3	944,1	956,9	980,4	Life expectancy at the moment of birth:	21
444,2	447,4	456,3	460,7	470,9	males	22
366,2	368,2	377,0	383,7	394,5	females	23
79,5	79,8	80,3	80,8	81,2	Employed persons ^{ef} (as of 31 XII):	24
19,4	19,4	19,0	18,8	18,3	in thousands	25
27,8	27,4	27,4	27,4	27,3	of which women	26
52,8	53,3	53,6	53,8	54,3	per 1000 population	27
					in private sector in %	28
					by kind of activities in %:	
					agriculture, forestry and fishing	
					industry and construction	
					services ^g	

działu „Ludność”, ust. 2. c Łącznie ze zgonami niemowląt. d Do obliczenia salda wykorzystano dane o migracjach wewnętrznych za opracowano z uwzględnieniem pracujących w gospodarstwach indywidualnych w rolnictwie wyszacowanych przy uwzględnieniu i Mieszkań 2002 oraz Powszechnego Spisu Rolnego 2002, od 2010 r. — Powszechnego Spisu Rolnego 2010. g Patrz uwagi ogólne

to the chapter “Population”, item 2. c Including infant deaths. d For calculating net migration, data on internal migration for 2015 and considering employed persons on private farms in agriculture estimated using the results: in 2000 — of the Agricultural of the Agricultural Census 2010. g See general notes to the Yearbook, item 2, point 1).

II. WAŻNIEJSZE DANE O WOJEWÓDZTWIE (cd.)
MAJOR DATA ON THE VOIVODSHIP (cont.)

Lp.	WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2005	2009	2010	2011
						RYNEK LABOUR
	Przeciętne zatrudnienie:					
	w przemyśle:					
1	w tysiącach.....	220,5	189,8	192,3	196,5	192,4
2	na 1000 ludności.....	84	74	76	77	76
	w budownictwie:					
3	w tysiącach.....	31,4	26,0	35,5	34,6	34,7
4	na 1000 ludności.....	12	10	14	14	14
5	Bezrobotni zarejestrowani (stan w dniu 31 XII) w tys.....	208,1	198,4	128,1	131,6	138,7
6	2000 = 100.....	100,0	95,4	61,6	63,3	66,6
	W % bezrobotnych zarejestrowanych (stan w dniu 31 XII):					
7	kobiety.....	52,3	50,3	49,5	50,3	51,3
8	w wieku do 25 lat.....	28,3	20,6	19,5	19,2	18,5
9	pozostający bez pracy dłużej niż 1 rok.....	47,6	52,0	24,7	29,7	35,1
10	Bezrobotni zarejestrowani (stan w dniu 31 XII) na 1 ofertę pracy.....	414	144	103	98	147
11	Stopa bezrobocia rejestrowanego ^a (stan w dniu 31 XII) w %.....	16,3	17,9	11,9	12,2	12,9
						WYNAGRODZENIA. ŚWIADCZENIA WAGES AND SALARIES.
12	Przeciętne miesięczne wynagrodzenia brutto w zł.....	1668,76	2052,90	2711,89	2877,62	3053,22
13	2000 = 100.....	100,0	123,0	162,5	172,4	183,0
14	w tym: w przemyśle.....	1664,10	2017,35	2639,57	2949,08	3155,47
15	w budownictwie.....	1481,54	1685,06	2287,02	2322,96	2523,93
	Przeciętna liczba emerytów i rencistów w tys.:					
16	pobierających emerytury i renty wypłacane przez Zakład Ubezpieczeń Społecznych.....	528	520	542	538	528
17	rolników indywidualnych.....	161	140	121	116	111
	Przeciętna miesięczna emerytura i renta brutto w zł:					
18	wypłacana przez Zakład Ubezpieczeń Społecznych.....	789,40	1049,42	1392,39	1481,17	1554,27
19	rolników indywidualnych ^b	589,21	741,54	896,10	940,86	973,40

^a Do wyliczenia przyjęto liczbę pracujących uwzględniającą pracujących w gospodarstwach indywidualnych w rolnictwie — Narodowego Spisu Powszechnego Ludności i Mieszkań 2002 oraz Powszechnego Spisu Rolnego 2002, od 2010 r. — w przypadku łączenia uprawnień do świadczeń z tego systemu z uprawnieniami do świadczeń z Funduszu

^a The number of employed persons, including estimated data of employed persons on private farms in agriculture Population and Housing Census 2002 as well as the Agricultural Census 2002, since 2010 — of the Agricultural Census from this system and to benefits from the Pension Fund.

2012	2013	2014	2015	2016	SPECIFICATION	No.
PRACY (dok.)						
MARKET (cont.)						
					<i>Average paid employment:</i>	
					<i>in industry:</i>	
186,7	180,3	183,0	182,4	187,1	<i>in thousands</i>	1
74	72	73	73	75	<i>per 1000 population</i>	2
					<i>in construction:</i>	
33,2	28,5	28,4	28,3	28,5	<i>in thousands</i>	3
13	11	11	11	11	<i>per 1000 population</i>	4
151,0	151,6	126,2	109,5	91,0	<i>Registered unemployed persons (as of 31 XII) in thous.</i>	5
72,6	72,8	60,6	52,6	43,8	<i>2000 = 100</i>	6
					<i>In % of registered unemployed (as of 31 XII):</i>	
49,6	48,8	49,2	49,8	50,7	<i>women</i>	7
17,3	16,2	14,3	13,1	11,2	<i>aged up to 25 years</i>	8
37,0	41,0	44,4	42,0	43,1	<i>out of work for longer than 1 year</i>	9
146	82	58	33	23	<i>Registered unemployed persons (as of 31 XII) per a job offer</i>	10
14,0	14,1	11,8	10,3	8,5	<i>Registered unemployment rate ^a (as of 31 XII) in %</i>	11
Z UBEZPIECZEŃ SPOŁECZNYCH						
SOCIAL SECURITY BENEFITS						
3194,30	3315,58	3419,12	3574,28	3712,34	<i>Average monthly gross wages and salaries in zł</i>	12
191,4	198,7	204,9	214,2	222,5	<i>2000 = 100</i>	13
3327,37	3481,33	3563,84	3742,27	3835,23	<i>of which: in industry</i>	14
2525,99	2525,25	2667,85	2790,82	2908,07	<i>in construction</i>	15
					<i>Average number of retirees and pensioners in thous.:</i>	
519	513	508	508	510	<i>receiving retirement pay and pensions paid by the Social Insurance Institution</i>	16
108	104	102	102	102	<i>farmers</i>	17
					<i>Average monthly gross retirement pay and pension in zł:</i>	
1642,49	1730,12	1789,61	1843,94	1873,52	<i>paid by the Social Insurance Institution</i>	18
1043,43	1109,24	1132,37	1168,00	1170,59	<i>farmers ^b</i>	19

twie wyszacowanych przy uwzględnieniu wyników: w 2000 r. — Powszechnego Spisu Rolnego 1996, w latach 2005—2009 Powszechnego Spisu Rolnego 2010. *b* Łącznie z wypłatami z pozarolniczego systemu ubezpieczeń społecznych, Emerytalno-Rentowego.

was used for calculation, estimated using the results: in 2000 — of the Agricultural Census 1996, in 2005—2009 — of the 2010. b Including payments from non-agricultural social security system, in case of a simultaneous right to benefits

II. WAŻNIEJSZE DANE O WOJEWÓDZTWIE (cd.)
MAJOR DATA ON THE VOIVODSHIP (cont.)

Lp.	WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2005	2009	2010	2011
		INFRASTRUKTURA KOMU MUNICIPAL INFRASTRU				
	Długość sieci rozdzielczej (stan w dniu 31 XII) w km:					
1	wodociągowej	18758,8	20536,6	21483,3	21750,1	21991,8
2	kanalizacyjnej ^a	2817,9	3666,5	4480,1	4774,1	5182,5
	Zużycie w gospodarstwach domowych:					
	wody z wodociągów:					
3	w hm ³	102,3	92,4	87,8	86,6	87,5
4	na 1 mieszkańca w m ³	38,9	35,8	34,5	34,0	34,5
	energii elektrycznej w miastach ^b :					
5	w GWh	1186,9	1227,1	1274,5	1312,0	1282,7
6	na 1 mieszkańca w kWh	692,4	734,7	779,6	806,2	791,7
	Zasoby mieszkaniowe ^{cd} (stan w dniu 31 XII):					
	mieszkania:					
7	w tysiącach	911,2	947,4	968,0	975,9	980,8
8	na 1000 ludności	346,7	367,6	380,8	383,9	387,1
	izby:					
9	w tysiącach	2947,2	3298,9	3396,4	3481,5	3503,9
10	na 1000 ludności	1121,5	1279,9	1336,2	1369,4	1382,9
	powierzchnia użytkowa mieszkań w m ² :					
11	w tysiącach	51327,6	61614,8	64025,4	65715,1	66296,3
12	na 1000 ludności	19532,4	23905,2	25188,7	25847,3	26166,0
13	przeciętna 1 mieszkania	56,3	65,0	66,1	67,3	67,6
	Mieszkania oddane do użytkowania:					
	mieszkania:					
14	w tysiącach	3,8	4,6	6,3	7,0	6,0
15	na 1000 ludności	1,4	1,8	2,5	2,7	2,4
	izby:					
16	w tysiącach	17,3	23,1	28,8	30,1	27,7
17	na 1000 ludności	6,6	8,9	11,3	11,8	10,9
	powierzchnia użytkowa mieszkań w m ² :					
18	w tysiącach	419,2	576,6	716,0	784,0	717,7
19	na 1000 ludności	159,5	223,7	281,3	308,8	282,8
20	przeciętna 1 mieszkania	110,6	126,3	112,9	112,7	119,2

^a Łącznie z kolektorami. ^b W 2000 r. bez gospodarstw domowych, których głównym źródłem utrzymania był dochód gi ogólne działu "Infrastruktura komunalna. Mieszkania – Mieszkania" ust. 3. d W 2000 r. – zamieszkałe.

^a Including collectors. ^b In 2000 excluding households, whose the main source of maintenance was income from ture. Dwellings – Dwellings", item 3. d In 2000 – inhabited.

2012	2013	2014	2015	2016	SPECIFICATION	No.
NALNA. MIESZKANIA CTURE. DWELLINGS						
					<i>Distribution network (as of 31 XII) in km:</i>	
22198,8	22415,8	22572,2	22754,5	22894,2	<i>water supply</i>	1
5592,1	5971,1	6202,7	6507,1	6658,2	<i>sewage^a</i>	2
<i>Consumption in households:</i>						
<i>water from water supply systems:</i>						
89,4	87,3	85,8	92,7	90,1	<i>in hm³</i>	3
35,4	34,7	34,2	37,1	36,2	<i>per capita in m³</i>	4
<i>electricity in urban areas^b:</i>						
1244,8	1232,3	1175,0	1173,4	1177,7	<i>in GWh</i>	5
772,9	770,5	739,8	743,7	751,2	<i>per capita in kWh</i>	6
<i>Dwelling stocks^{cd} (as of 31 XII):</i>						
<i> dwellings:</i>						
987,6	992,4	997,8	1003,9	1009,9	<i>in thousands</i>	7
391,2	394,9	398,4	402,6	406,3	<i>per 1000 population</i>	8
<i>rooms:</i>						
3531,9	3555,2	3579,6	3606,9	3633,0	<i>in thousands</i>	9
1399,0	1414,7	1429,5	1446,5	1461,8	<i>per 1000 population</i>	10
<i>useful floor area of dwellings in m²:</i>						
66998,2	67608,0	68239,7	68923,5	69591,3	<i>in thousands</i>	11
26537,6	26902,3	27250,8	27640,1	28000,9	<i>per 1000 population</i>	12
67,8	68,1	68,4	68,7	68,9	<i>average per dwelling</i>	13
<i>Dwellings completed:</i>						
<i> dwellings:</i>						
8,0	6,0	6,5	7,2	7,1	<i>in thousands</i>	14
3,2	2,4	2,6	2,9	2,8	<i>per 1000 population</i>	15
<i>rooms:</i>						
34,3	28,9	29,8	32,1	30,9	<i>in thousands</i>	16
13,6	11,5	11,9	12,8	12,4	<i>per 1000 population</i>	17
<i>useful floor area of dwellings in m²:</i>						
862,3	758,8	769,8	804,8	790,2	<i>in thousands</i>	18
341,0	301,4	306,9	322,1	317,6	<i>per 1000 population</i>	19
107,5	126,3	118,4	112,6	111,9	<i>average per dwelling</i>	20

z użytkowanego gospodarstwa indywidualnego w rolnictwie. c Na podstawie bilansów zasobów mieszkaniowych; patrz uwaga private farm in agriculture. c Based on balances of dwelling stocks; see general notes to the chapter "Municipal infrastruc-

II. WAŻNIEJSZE DANE O WOJEWÓDZTWIE (cd.)
MAJOR DATA ON THE VOIVODSHIP (cont.)

Lp.	WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2005	2009	2010	2011
EDUKACJA ^a EDUCA						
	Uczniowie w szkołach ^b (stan na początku roku szkolnego) w tys.:					
1	podstawowych ^c	201,3	163,0	137,5	134,7	134,4
2	gimnazjalnych	74,5	100,1	83,6	79,6	75,5
3	specjalnych przysposabiających do pracy	x	0,3	0,6	0,6	0,7
4	zasadniczych zawodowych	31,0	11,9	12,4	11,7	11,0
5	liceach ogólnokształcących ^d	62,6	50,2	44,3	42,8	41,0
6	liceach profilowanych	x	11,1	4,0	2,9	2,2
7	technikach ^d	57,2	29,9	30,7	30,7	30,4
8	artystycznych ogólnokształcących ^e	1,5	0,7	0,7	0,7	0,7
9	policealnych	12,2	22,0	20,2	21,6	23,8
	Absolwenci szkół ^b w tys.:					
10	podstawowych	76,3 ^f	31,3	26,0	24,4	23,0
11	gimnazjów	x	33,4	28,9	27,3	26,2
12	specjalnych przysposabiających do pracy	x	x	0,1	0,1	0,1
13	zasadniczych zawodowych	10,8	3,9	3,4	4,0	4,0
14	liceów ogólnokształcących ^g	11,9	16,8	15,7	14,7	13,7
15	liceów profilowanych	x	3,9	2,2	1,6	1,1
16	techników ^g	11,3	9,3	6,0	6,1	6,8
17	artystycznych ogólnokształcących ^e	0,2	0,1	0,1	0,1	0,1
18	policealnych	5,5	6,6	5,4	5,7	5,1
19	Absolwenci szkół zasadniczych zawodowych, liceów ogólnokształcących, techników oraz artystycznych ogólnokształcących dających uprawnienia zawodowe ^{g^h} (bez szkół dla dorosłych) na 1000 ludności	13,1	13,2	10,8	10,5	10,2
20	Studenci szkół wyższych ⁱ (stan w dniu 30 XI) w tys.	99,7	131,0	139,1	122,8	114,3
21	Absolwenci szkół wyższych ^{ik} w tys.	15,1	24,3	31,8	36,6	33,6
22	Uczniowie szkół dla dorosłych (stan na początku roku szkolnego) w tys.	25,5	24,4	20,3	20,8	20,8
23	Absolwenci szkół dla dorosłych w tys.	5,9	7,8	4,8	4,5	5,0
	Wychowanie przedszkolne (stan na początku roku szkolnego):					
24	miejsca w przedszkolach w tys.	48,1	45,5	48,9	51,6	53,5
	dzieci w tys.:					
25	w przedszkolach ^l	45,1	41,9	50,0	52,8	54,5
26	w oddziałach przedszkolnych przy szkołach podstawowych	11,5	10,6	11,8	12,7	16,7
27	Dzieci w przedszkolach (stan na początku roku szkolnego) na 1000 dzieci w wieku 3—6 lat ^m	408	454	539	547	538

^a Patrz uwagi ogólne działu „Edukacja i wychowanie”, ust. 1 i 2. ^b Bez szkół dla dorosłych, z wyjątkiem szkół policealnych 2004/05 łącznie z uzupełniającymi odpowiednio: liceami ogólnokształcącymi i technikami. ^c Dające uprawnienia zawodowe. szkolnego 2005/06 i technikami od roku szkolnego 2006/07. ^d Od roku szkolnego 2004/05 łącznie z liceami profilowanymi zacyjnymi oraz zamiejscowymi ośrodkami dydaktycznymi, bez szkół resortu obrony narodowej oraz resortu spraw we z roku kalendarzowego. ^e Od roku szkolnego 2008/09 łącznie z zespołami wychowania przedszkolnego i punktami rocznika 6-latków.

^a See general notes to the chapter “Education”, item 1 and 2. ^b Excluding schools for adults, except post-secondary supplementary schools: general secondary and technical secondary respectively. ^c Leading to professional certification. school year and technical secondary since 2006/07 school year respectively. ^d Since 2004/05 school year including special another location as well as teaching centres in another location, excluding academies of the Ministry of National Defence 2000/01 academic year — the calendar year. ^e Since 2008/09 school year including pre-primary education groups and pre-primary old population.

2012	2013	2014	2015	2016	SPECIFICATION	No.
I WYCHOWANIE						
TION^a						
					<i>Pupils and students in schools^b (as of beginning of the school year) in thous.:</i>	
132,5	132,0	141,3	151,8	140,6	<i>primary^c</i>	1
71,9	69,2	67,0	66,0	65,4	<i>lower secondary</i>	2
0,7	0,7	0,7	0,7	0,7	<i>special job-training</i>	3
10,5	9,9	9,7	8,9	8,1	<i>basic vocational</i>	4
38,8	36,7	34,9	33,0	31,6	<i>general secondary^d</i>	5
1,3	0,6	-	-	-	<i>specialized secondary</i>	6
30,4	30,4	30,5	30,5	30,6	<i>technical secondary^d</i>	7
0,7	0,8	0,8	0,9	0,9	<i>general art^e</i>	8
23,3	20,7	20,1	20,0	20,0	<i>post-secondary</i>	9
					<i>Graduates of schools^b in thous.:</i>	
22,7	22,1	21,7	21,7	21,5	<i>primary</i>	10
24,9	23,8	22,5	21,9	21,6	<i>lower secondary</i>	11
0,1	0,2	0,1	0,2	0,2	<i>special job-training</i>	12
3,6	3,4	2,6	2,9	2,7	<i>basic vocational</i>	13
14,0	13,1	12,1	11,7	11,0	<i>general secondary^g</i>	14
0,8	0,7	0,5	-	-	<i>specialized secondary</i>	15
6,7	6,6	6,3	6,6	6,7	<i>technical secondary^g</i>	16
0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	<i>general art^e</i>	17
6,1	6,1	6,4	5,5	5,5	<i>post-secondary</i>	18
					<i>Graduates of basic vocational, general and technical secondary as well as general art leading to professional certification schools^{9h} (excluding schools for adults) per 1000 population</i>	19
10,1	9,5	8,7	8,5	8,3		
107,2	97,1	91,7	85,5	82,6	<i>Students of higher education institutionsⁱ (as of 30 XI) in thous.</i>	20
31,1	27,5	25,8	22,9	20,2	<i>Graduates of higher education institutions^k in thous.</i>	21
					<i>Students of schools for adults (as of beginning of the school year) in thous.</i>	22
20,0	16,7	14,7	12,5	11,8		
5,0	4,8	4,2	4,2	3,2	<i>Graduates of schools for adults in thous.</i>	23
					<i>Pre-primary education (as of beginning of the school year):</i>	
56,8	59,6	61,6	61,0	66,6	<i>places in nursery schools in thous.</i>	24
					<i>children in thous.:</i>	
58,1	61,2	60,7	57,7	64,7	<i>in nursery schools^l</i>	25
					<i>in pre-primary sections in primary schools</i>	26
16,7	18,6	15,9	12,6	14,8		
551	571	562	-	640	<i>Children in nursery schools (as of beginning of the school year) per 1000 children aged 3–6^m</i>	27

nych. c Bez dzieci w wieku 6 lat objętych edukacją w placówkach wychowania przedszkolnego. d Od roku szkolnego f Dane obejmują absolwentów klasy VIII i VI. g Łącznie z uzupełniającymi odpowiednio: liceami ogólnokształcącymi od roku i szkołami specjalnymi przysposabiającymi do pracy. i Łącznie z filiami, zamiejscowymi podstawowymi jednostkami organizacyjnymi; bez cudzoziemców. k Z poprzedniego roku akademickiego, a w roku akademickim 2000/01 — przedszkolnymi. m W 2014 r. do przeliczeń wskaźnika użyto liczbę dzieci w grupie 3-6 w liczbie ludności w wieku 3-5 lat i połowie

schools. c Excluding children aged 6 attending pre-primary education establishments. d Since 2004/05 school year including f Data include graduates of 8th and 6th grade. g Including supplementary general schools: general secondary since 2005/06 lized secondary schools as well as special job-training schools. i Including branch sections, basic organizational units in and of the Ministry of the Interior and Administration; excluding foreigners. k From the previous academic year, and in points. m In 2014 the rate was calculated using the number of children aged 3-6 in the population aged 3-5 and in half of the 6-year

II. WAŻNIEJSZE DANE O WOJEWÓDZTWIE (cd.)
MAJOR DATA ON THE VOIVODSHIP (cont.)

Lp.	WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2005	2009	2010	2011
OCHRONA ZDROWIA ^a HEALTH CARE ^a						
Pracownicy medyczni ^b (stan w dniu 31 XII):						
1	lekarze	6549	6109	6129	6116	6213
2	lekarze dentyści	977	1000	770	700	804
3	pielęgniarki ^c	12642	11907	12584	11849	12203
4	Łóżka w szpitalach ogólnych ^d (stan w dniu 31 XII) na 10 tys. ludności	53,9	53,2	53,5	53,2	52,9
5	Leczeni w szpitalach ogólnych na 10 tys. ludności	1646,6	1961,0	2307,6	2436,7	2410,8
6	Przychodnie (stan w dniu 31 XII)	696	1031	1275	1279	1529
7	Apteki ogólnodostępne (stan w dniu 31 XII)	688	847	890	887	897
8	Liczba ludności (stan w dniu 31 XII) na 1 aptekę	3820	3043	2856	2866	2825
Porady udzielone w zakresie ambulatoryjnej opieki zdrowotnej na 1 mieszkańca:						
9	lekarskie	5,6	6,7	7,4	7,1	7,3
10	stomatologiczne	0,6	0,9	1,0	0,9	1,0
11	Dzieci w żłobkach ^e i klubach dziecięcych (stan w dniu 31 XII) na 1000 dzieci w wieku do lat 3 ^f	30,6	31,3	37,5	39,5	42,5
KULTURA. CULTURE.						
12	Biblioteki publiczne (łącznie z filiami; stan w dniu 31 XII)	596	568	561	559	555
13	Księgozbiór bibliotek publicznych (stan w dniu 31 XII) na 1000 ludności w wol.	3437	3474	3552	3520	3507
14	Czytelnicy bibliotek publicznych na 1000 ludności	184	182	164	162	162
Wypożyczenia księgozbioru z bibliotek publicznych w wol.:						
15	na 1000 ludności	3540,6	3352,6	3097,5	3108,7	3198,2
16	na 1 czytelnika	19,3	18,4	18,8	19,2	19,8
Miejsca w teatrach i instytucjach muzycznych (stan w dniu 31 XII):						
17	w liczbach bezwzględnych	4358	4579	3991	3939	4776
18	na 1000 ludności	1,7	1,8	1,6	1,5	1,9
19	Widzowie i słuchacze w teatrach i instytucjach muzycz- nych ^g na 1000 ludności	247	200	226	237	240
20	Muzea i oddziały muzealne (stan w dniu 31 XII)	39	41	46	46	48
21	Zwiedzający muzea i wystawy na 1000 ludności	214	213	275	279	312
22	Kina stałe (stan w dniu 31 XII)	40	34	28	23	24
23	Miejsca na widowni w kinach stałych (stan w dniu 31 XII) na 1000 ludności	4,75	4,27	5,06	4,65	4,51
24	Widzowie w kinach stałych na 1000 ludności	491	464	855	840	853
Abonenci (stan w dniu 31 XII) na 1000 ludności:						
25	radiowi	266	264	211	208	206
26	televizyjni	259	254	203	201	199

a Od 2012 r. łącznie z danymi resortu obrony narodowej i spraw wewnętrznych. b Od 2005 pracujący bezpośrednio z pacjentami pielęgniarstwa. d Bez miejsc dziennych na oddziałach szpitalnych; od 2008 r. łącznie z łózkami i inkubatorami dla na terenie województwa, łącznie z imprezami organizowanymi w plenerze.

a Since 2012 include data of the Ministry of National Defence, the Ministry of Interior. b Since 2005 working directly master nurses. d Excluding day places in hospital wards; since 2008 including beds and incubators for newborns. including out-door events.

2012	2013	2014	2015	2016	SPECIFICATION	No.
I POMOC SPOŁECZNA AND SOCIAL WELFARE						
					<i>Medical personnel^b (as of 31 XII):</i>	
6398	6341	6895	6676	6978	<i>doctors</i>	1
814	922	906	875	966	<i>dentists</i>	2
15219	13030	12718	12319	11995	<i>nurses^c</i>	3
					<i>Beds in general hospitals^d (as of 31 XII) per 10 thous. population</i>	4
52,0	53,4	53,1	52,1	51,4		
2419,4	2505,9	2511,8	2239,0	2292,8	<i>In-patients in general hospitals per 10 thous. population</i>	5
1523	1493	1546	1562	1619	<i>Out-patients departments (as of 31 XII)</i>	6
864	863	856	912	935	<i>Generally available pharmacies (as of 31 XII)</i>	7
2922	2912	2925	2734	2658	<i>Population (as of 31 XII) per 1 generally available pharmacy</i>	8
					<i>Consultations provided within the scope of out-patient health care per capita:</i>	
7,2	7,4	7,7	7,8	8,0	<i>doctors</i>	9
0,9	0,9	0,9	0,9	0,9	<i>dentists</i>	10
48,0	51,8	57,9	64,1	76,7	<i>Children in nurseries^e and children's clubs (as of 31 XII) per 1000 children up to age 3^f</i>	11
TURYSTYKA TOURISM						
549	548	542	530	517	<i>Public libraries (including branches; as of 31 XII)</i>	12
3472	3471	3461	3416	3377	<i>Public library collections (as of 31 XII) per 1000 population in vol.</i>	13
160	158	156	154	151	<i>Public library borrowers per 1000 population</i>	14
					<i>Public library loans in vol.:</i>	
3251,3	3240,4	3190,1	3108,7	3070	<i>per 1000 population</i>	15
20,3	20,5	20,4	20,1	20,4	<i>per borrower</i>	16
					<i>Seats in theatres and music institutions (as of 31 XII):</i>	
4772	4617	4893	4894	4964	<i>in absolute numbers</i>	17
1,9	1,8	2,0	2,0	2,0	<i>per 1000 population</i>	18
245	243	219	224	222	<i>Audience in theatres and music institutions^g per 1000 population</i>	19
45	47	50	51	49	<i>Museums with branches (as of 31 XII)</i>	20
286	360	448	446	401	<i>Museum and exhibition visitors per 1000 population</i>	21
22	22	22	21	24	<i>Fixed cinemas (as of 31 XII)</i>	22
4,60	4,69	4,60	5,1	5,6	<i>Seats in fixed cinemas (as of 31 XII) per 1000 population</i>	23
828	812	861	948	1157	<i>Audience in fixed cinemas per 1000 population</i>	24
					<i>Subscribers (as of 31 XII) per 1000 population:</i>	
208	210	210	210	210	<i>radio</i>	25
200	201	202	202	202	<i>television</i>	26

tem; od 2006 r. łącznie z osobami, dla których głównym miejscem pracy jest praktyka lekarska i pielęgnarska. c łącznie z magi-
noworodków. e łącznie z oddziałami żłobkowymi. f Do 2010 r. bez klubów dziecięcych. g Dane dotyczą działalności prowadzonej

with a patient; since 2006 including persons for whom the primary workplace is a medical and nurse practice. c Including
e Including nursery wards. f Until 2010 excluding children's clubs. g Data concern activity performed in voivodship area,

II. WAŻNIEJSZE DANE O WOJEWÓDZTWIE (cd.)
MAJOR DATA ON THE VOIVODSHIP (cont.)

Lp.	WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2005	2009	2010	2011
		KULTURA. CULTURE.				
1	Baza noclegowa turystyki ^a (stan w dniu 31 VII).....	245	224	241	289	333
2	w tym hotele.....	51	50	71	86	94
3	Miejsca noclegowe ^a (stan w dniu 31 VII) na 10 tys. ludności	89,6	59,5	71,1	78,5	82,2
4	Korzystający z noclegów ^a na 1000 ludności	201	240	363	390	420
		ROLNICTWO AGRICULTURE				
5	Użytki rolne (stan w czerwcu) ^{cd} w tys. ha	1204,0	1091,1	1105,3	979,7	977,9
6	w tym w dobrej kulturze rolnej w %	.	.	98,5	97,6	99,1
7	Powierzchnia zasiewów (stan w czerwcu) ^{de} w tys. ha	928,0	812,1	846,3	735,7	750,1
w tym w %:						
8	zboża podstawowe (łącznie z mieszankami zbożowymi) ..	68,3	75,8	77,5	76,9	77,6
9	w tym: pszenica	12,5	10,8	11,6	12,3	14,3
10	żyto.....	30,3	23,0	21,4	18,1	16,8
11	ziemniaki ^f	16,8	7,5	6,0	5,8	6,0
12	buraki cukrowe.....	1,4	1,3	0,8	0,9	1,0
Zbiory w tys. t:						
13	zboża podstawowe (łącznie z mieszankami zbożowymi)	1291,2	1653,9	2043,0	1750,6	1817,6
14	w tym: pszenica	294,5	291,4	371,5	349,1	415,6
15	żyto.....	496,1	416,2	464,8	308,2	295,3
16	ziemniaki ^f	2955,2	975,2	1066,8	903,3	1172,2
17	buraki cukrowe.....	504,9	394,8	368,4	280,6	355,7
Plony z 1 ha w dt:						
18	zboża podstawowe (łącznie z mieszankami zbożowymi)	20,4	26,9	31,1	30,8	31,2
19	w tym: pszenica	25,4	33,2	37,9	38,7	38,6
20	żyto	17,6	22,3	25,6	23,1	23,4
21	ziemniaki ^f	189	160	210	213	261
22	buraki cukrowe.....	382	361	549	421	493
Zwierzęta gospodarskie ^d (stan w czerwcu):						
bydło:						
23	w tysiącach sztuk.....	462,5	435,5	473,2	453,7	471,2
24	na 100 ha użytków rolnych ^e w szt.....	38,5	40,1	43,1	46,3	48,2
trzoda chlewna (w latach 2000-2009 oraz 2011-2013 – stan w końcu lipca):						
25	w tysiącach sztuk.....	1200,9	1363,5	1116,5	1308,2	1140,2
26	na 100 ha użytków rolnych ^e w szt.....	99,9	125,5	101,7	133,5	116,6
Produkcja na 1 ha użytków rolnych ^e :						
27	żywca rzeźnego w przeliczeniu na mięso (łącznie z tłuszczami i podrobami) ^g w kg.....	217,2	329,3	283,9	325,3	346,0
28	mleka krowiego w l	882,1	970,9	918,5	983,6	978,7

^a Od 2011 r. dotyczy obiektów posiadających 10 i więcej miejsc noclegowych. ^b Dane według siedziby użytkownika posiadaczy poniżej 1 ha użytków rolnych prowadzących działalność rolniczą o małej skali; patrz uwagi ogólne chni upraw trwałych, ogrodów przydomowych oraz upraw na przyoranie (nawozy zielone). ^f Od 2010 r. bez ogrodów króliczego i dziczyzny; w wadze poubojowej ciepłej.

^a Since 2011 concern establishments 10 and more bed places. ^b Data are presented according to the official residence of less than 1 ha of agricultural land who conduct agricultural activities on a small scale; see general notes to the chapter crops, kitchen gardens as well as area intended for ploughing (green fertilizers). ^f Since 2010 excluding kitchen gardens.

2012	2013	2014	2015	2016	SPECIFICATION	No.
TURYSTYKA (dok.) TOURISM (cont.)						
373	357	362	352	357	Tourist accommodation establishments ^a (as of 31 VII)	1
103	112	115	113	113	of which hotels	2
91,9	93,7	92,6	92,6	93,2	Number of beds ^a (as of 31 VII) per 10 thous. population	3
447	448	476	513	508	Tourists accommodated ^a per 1000 population	4
I LEŚNICTWO ^b AND FORESTRY ^b						
986,3	982,5	957,7	972,3	961,6	Agricultural land (as of June) ^{cd} in thous. ha	5
98,7	98,7	99,3	99,3	99,0	in good agricultural condition in %	6
742,1	752,4	739,3	765,3	746,4	Sown area (as of June) ^{de} in thous. ha	7
of which in %:						
76,4	74,9	74,6	72,5	71,8	basic cereals (including cereal mixed)	8
11,5	13,8	15,0	15,7	14,5	of which: wheat	9
17,4	20,7	17,3	13,1	13,3	rye	10
5,6	5,1	4,7	4,7	4,6	potatoes ^f	11
1,0	0,8	0,8	0,7	0,8	sugar beets	12
Crop production in thous. t:						
1680,7	1677,1	1986,1	1684,1	1691,4	basic cereals (including cereal mixed)	13
287,2	380,0	486,9	435,2	384,8	of which: wheat	14
322,0	374,7	367,0	245,7	252,6	rye	15
1099,8	733,4	1005,5	674,0	1040,1	potatoes ^f	16
389,3	301,0	389,8	260,7	330,1	sugar beets	17
Yields per 1 ha in dt:						
29,6	29,8	36,0	30,3	31,1	basis cereals (including cereal mixed)	18
33,6	36,6	43,9	36,3	35,5	of which: wheat	19
24,9	24,1	28,7	24,5	25,4	rye	20
266	192	291	188	300	potatoes ^f	21
506	516	686	511	565	sugar beets	22
Livestock ^d (as of June):						
cattle:						
456,3	450,4	464,4	460,4	456,2	in thousands heads	23
46,3	45,8	48,5	47,3	47,4	per 100 ha of agricultural land ^c in heads	24
pigs (in years 2000-2009 and 2011-2013 – as of the end of July):						
968,6	970,5	1057,0	1027,8	1079,6	in thousands heads	25
98,2	98,8	110,4	105,7	112,3	per 100 ha of agricultural land ^c in heads	26
Production per 1 ha of agricultural land ^c :						
350,4	329,8	427,6	416,7	441,9	animals for slaughter in terms of meat (including fats) ^g	27
955,9	965,5	1093,5	1009,5	1029,7	in kg	
					cows' milk in l	28

gospodarstwa. c Od 2010 r. bez gruntów posiadaczy użytków rolnych nieprowadzących działalności rolniczej oraz gruntów działu „Rolnictwo, łowiectwo i leśnictwo”, ust. 2. d W 2010 r. dane Powszechnego Spisu Rolnego. e Od 2010 r. bez powierzchni przydomowych. g Dotyczy mięsa: wołowego, cielęcego, wieprzowego, baraniego, końskiego, drobiowego, koziego,

of land user. c Since 2010 excluding land of owners of agricultural land who do not conduct agricultural activities and owners "Agriculture, hunting and forestry", item 2. d In 2010 data of the Agricultural Census. e Since 2010 excluding permanent g Concerns meat: beef, veal, pork, mutton, horseflesh, poultry, goat, rabbit and game; in post-slaughter warm weight.

II. WAŻNIEJSZE DANE O WOJEWÓDZTWIE (cd.)
MAJOR DATA ON THE VOIVODSHIP (cont.)

Lp.	WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2005	2009	2010	2011
ROLNICTWO AGRICULTURE						
1	Skup produktów rolnych na 1 ha użytków rolnych ^b : ziarno zbóż podstawowych (łącznie z mieszankami zbożo- wymi) w kg.....	139	201	201	331	266
2	ziemniaki w kg.....	56	43	46	49	63
3	buraki cukrowe w kg.....	420	364	328	285	363
4	żywiec rzeźny w przeliczeniu na mięso (łącznie z tłuszczami) ^c w kg.....	129	254	224	271	286
5	mleko krowie w l.....	546	693	663	735	745
Zużycie nawozów w przeliczeniu na czysty składnik na 1 ha użytków rolnych ^{bde} w kg:						
6	mineralnych lub chemicznych (łącznie z wieloskładnikowymi)	74,6	117,9	120,1	122,9	137,8
7	wapniowych.....	97,4	133,3	23,2	30,1	29,2
8	Ciągniki rolnicze (stan w czerwcu; w 2000 r. - stan w dniu 31 XII) na 100 ha użytków rolnych ^{bef} w szt.	9,1	11,6	12,5	12,8	.
9	Powierzchnia gruntów leśnych (stan w dniu 31 XII) w tys. ha.....	379,4	384,8	389,6	391,5	391,3
Powierzchnia lasów (stan w dniu 31 XII):						
10	w tysiącach hektarów.....	372,3	377,6	382,3	384,1	384,0
11	na 1 mieszkańca w ha.....	0,14	0,15	0,15	0,15	0,15
12	Lesistość (stan w dniu 31 XII) w %.....	20,4	20,7	21,0	21,1	21,1
13	Pozyskanie drewna (grubizny) na 100 ha powierzchni lasów w m ³	239,3	251,8	288,2	289,2	301,2
PRZE INDU						
Produkcja sprzedana przemysłu:						
14	w milionach złotych (ceny bieżące).....	.	37574,9	48779,4	55480,0	65165,7
15	rok poprzedni =100 (ceny stałe).....	.	.	96,9	115,3	114,1
16	2005 = 100 (ceny stałe).....	.	100,0	118,9	137,1	156,3
17	na 1 zatrudnionego w zł (ceny bieżące).....	.	198002	251274	277143	333943
18	na 1 mieszkańca w zł (ceny bieżące).....	.	14552	19163	21787	25680
BUDOW COSTR						
Sprzedaż produkcji budowlano-montażowej ^g (ceny bieżące):						
19	w milionach złotych.....	.	4397,0	7394,9	8355,0	9595,2
20	na 1 mieszkańca w zł.....	.	1703	2905	3281	3781
TRANSPORT I ŁĄCZNOŚĆ TRANSPORT AND COMMUNI						
Linie kolejowe eksploatowane normalnotorowe ^h :						
21	w kilometrach.....	1074	1059	1055	1063	1059
22	na 100 km ² powierzchni ogólnej w km.....	5,9	5,8	5,8	5,8	5,8
Drogi publiczne o twardej nawierzchni (miejskie i zamiejskie):						
23	w kilometrach.....	16370	16490	18144	18648	19776
24	na 100 km ² powierzchni ogólnej w km.....	89,9	90,5	99,6	102,4	108,5
Samochody osobowe zarejestrowane ⁱ :						
25	w tysiącach sztuk.....	696,3	811,1	1090,8	1140,0	1200,9
26	na 1000 ludności.....	265,0	314,7	429,1	448,4	474,0

a Dane według siedziby użytkownika gospodarstwa. b Od 2010 r. bez gruntów posiadaczy użytków rolnych niepro o małej skali; patrz uwagi ogólne działu „Rolnictwo, łowiectwo i leśnictwo”, ust. 2. c Dotyczy mięsa: wołowego, e W 2010 r. dane Powszechnego Spisu Rolnego. f Od 2010 r. dane na podstawie badania cyklicznego przeprowadzonego co 3 lata. Państwowych (PKP), od 2005 r. również innych podmiotów, będących zarządcami infrastruktury kolejowej. i Od 2011 r. łącznie

a Data are presented according to the official residence of land user. b Since 2010 excluding land of owners of who conduct agricultural activities on a small scale; see general notes to the chapter "Agriculture, hunting and forestry", e In 2010 data of the Agricultural Census. f Since 2010 data on the basis of period survey conducted every three years. g Realized since 2005 of other entities which are administrators of railway infrastructure. i Since 2011 including having temporary permission

2012	2013	2014	2015	2016	SPECIFICATION	No.
I LEŚNICTWO ^a (dok.) AND FORESTRY ^a (cont.)						
					Procurement of agricultural products per 1 ha of agricultural land ^b :	
245	216	345	337	319	basic cereal grains (including cereal mixed) in kg	1
73	93	119	100	120	potatoes in kg	2
366	333	395	285	343	sugar beets in kg	3
293	310	368	387	400	animals for slaughter in terms of meat (including fats) ^c in kg	4
781	768	818	814	829	cows' milk in l	5
					Consumption of fertilizers in terms of pure ingredient per 1 ha of agricultural land ^{bde} in kg:	
125,1	166,7	135,6	126,9	136,5	mineral or chemical (including mixed fertilizers)	6
20,2	41,4	39,8	32,0	42,8	lime	7
					Agricultural tractors (as of June; in 2000 - as of 31 XII) per 100 ha of agricultural land ^{bef} in units	8
393,5	394,8	395,1	395,4	396,6	Forest land (as of 31 XII) in thous. ha	9
					Forest areas (as of 31 XII):	
386,1	387,5	387,8	388,2	389,4	in thousands hectare	10
0,15	0,15	0,15	0,16	0,16	per capita in ha	11
21,2	21,3	21,3	21,3	21,4	Forest cover (as of 31 XII) in %	12
283,2	288,6	302,7	300,1	325,6	Removals (timber) per 100 ha of forest area in m ³	13
MYSŁ STRY						
					Sold production of industry:	
70207,8	69287,9	70204,5	74501,5	75732,7	in million zlotys (current prices)	14
108,5	101,6	100,4	104,3	100,3	previous year = 100 (constant prices)	15
169,6	172,3	173,0	173,0	180,4	2005 = 100 (constant prices)	16
373364	369321	369610	388383	383393	per employee in zl (current prices)	17
27765	27519	27987	29822	30434	per capita in zl (current prices)	18
NICTO UCTION						
					Sales of construction and assembly production ^g (current prices):	
9279,8	7782,8	8434,2	9515,7	7647,2	in million zlotys	19
3670	3091	3362	3809	3073	per capita in zl	20
— STAN W DNIU 31 XII CATIONS — AS OF 31 XII						
					Railway lines operated - standard gauge ^h :	
1055	1058	1068	1069	1080	in kilometres	21
5,8	5,8	5,9	5,9	5,9	per 100 km ² of total area in km	22
					Hard surface public roads (urban and non-urban):	
19182	19373	19940	20151	20395	in kilometres	23
105,3	106,5	109,4	110,6	111,9	per 100 km ² of total area in km	24
					Registered passenger cars ⁱ :	
1236,2	1275,9	1314,0	1358,3	1416,9	in thousand units	25
489,7	507,7	524,7	544,7	570,1	per 1000 population	26

wadzących działalności rolniczej oraz gruntów posiadaczy poniżej 1 ha użytków rolnych prowadzących działalność rolniczą cielęcego, wieprzowego, baraniego, końskiego i drobiowego; w wadze poubojowej ciepłej. d W roku gospodarczym. g Zrealizowanej przez podmioty budowlane – według miejsca wykonywania robót. h Dane dotyczą sieci kolejowej Polskich Kolei z posiadającymi pozwolenia czasowe wydane w końcu roku.

owners of agricultural land who do not conduct agricultural activities and owners of less than 1 ha of agricultural land item 2. c Concerns meat: beef, veal, pork, mutton, horseflesh and poultry; in post-slaughter warm weight. d In farming year. by construction units – by place of performing works. h Data concern rail network of Polskie Koleje Państwowe (PKP), as well as given at the end of the year.

II. WAŻNIEJSZE DANE O WOJEWÓDZTWIE (cd.)
MAJOR DATA ON THE VOIVODSHIP (cont.)

Lp.	WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2005	2009	2010	2011
TRANSPORT I ŁĄCZNOŚĆ TRANSPORT AND COMMUNI						
1	Placówki dla usług pocztowych ^a : w liczbach bezwzględnych	453	476	462	464	497
2	na 100 tys. ludności	17,2	18,5	18,2	18,3	19,6
3	Telefoniczne łącza główne ^b : w tysiącach	767,4	806,8	548,0	526,8	442,1
4	na 1000 ludności	292,0	313,0	215,6	207,2	174,5
HAN TRA						
5	Sprzedaż detaliczna towarów (ceny bieżące): w milionach złotych.....	23533,2	24356,2	26416,5	27854,9	31429,0
6	na 1 mieszkańca w zł	8940	9433	10378	10938	12385
7	Sklepy (stan w dniu 31 XII) w tys.	28,8 ^c	28,0	27,1	23,8	25,0
8	Liczba ludności (stan w dniu 31 XII) na 1 sklep	91 ^c	92	94	107	101
FINANSE PUBLIC						
Budżety gmin ^d						
Dochody:						
9	w milionach złotych.....	1947,0	2903,7	4175,4	4710,0	4860,3
10	na 1 mieszkańca w zł	1132	1726	2495	2791	2886
Wydatki:						
11	w milionach złotych.....	1966,8	2924,0	4536,4	5059,6	5026,9
12	na 1 mieszkańca w zł	1143	1738	2710	2998	2984
Budżety miast na prawach powiatu						
Dochody:						
13	w milionach złotych.....	1689,0	2145,7	3117,1	3019,5	3236,2
14	na 1 mieszkańca w zł	1822	2386	3576	3515	3793
Wydatki:						
15	w milionach złotych.....	1777,3	2216,4	3351,8	3240,8	3561,5
16	na 1 mieszkańca w zł	1918	2464	3845	3772	4174
Budżety powiatów						
Dochody:						
17	w milionach złotych.....	828,1	888,9	1341,7	1496,4	1532,6
18	na 1 mieszkańca w zł	481	528	802	887	910
Wydatki:						
19	w milionach złotych.....	833,2	896,2	1392,5	1564,5	1557,1
20	na 1 mieszkańca w zł	484	533	832	927	924
Budżet województwa						
Dochody:						
21	w milionach złotych.....	160,4	311,7	1330,0	784,5	810,8
22	na 1 mieszkańca w zł	61	121	522	308	320
Wydatki:						
23	w milionach złotych.....	167,5	321,5	1425,3	863,2	956,7
24	na 1 mieszkańca w zł	63	125	560	339	377

^a Dane dotyczą poczty publicznej; w 2000 r. placówki pocztowe i placówki usług telekomunikacyjnych. ^b Dane dotyczą sklepów; patrz uwagi ogólne do działu „Handel i gastronomia”, ust. 9. ^d Bez dochodów i wydatków gmin mających również
^a Data concern public post; in 2000 post offices and telecommunication service offices. ^b Data concern operators of the general notes to the chapter „Trade and catering”, item 9. ^d Excluding revenue and expenditure of gminas which are also

2012	2013	2014	2015	2016	SPECIFICATION	No.
— stan w dniu 31 XII						
CATIONS — AS OF 31 XII						
507	489	475	.	.	Postal service offices ^a	1
20,1	19,5	19,0	.	.	in absolute numbers	2
					per 100 thous. population	
383,0	355,0	327,2	289,1	268,5	Fixed main line ^b :	3
151,7	141,2	130,7	115,9	108,1	in thousands	4
					per 1000 population	
DEL						
DE						
31538,5	31613,4	31388,5	32658,2	35218	Retail sales (current prices):	5
12473	12556	12513	13072	14153	in million zlotys	6
27,2	25,2	25,2	24,5	24,3	per capita in zł	7
93	100	99	102	102	Shops (as of 31 XII) in thous.	8
					Population (as of 31 XII) per shop	
PUBLICZNE						
FINANCE						
					Budgets of gminas^d	
					Revenue:	
5033,3	5158,2	5487,6	5671,7	6538,1	in million zlotys	9
2993	3075	3275	3394	3923	per capita in zł	10
					Expenditure:	
4957,8	5088,8	5404,4	5568,6	6292,8	in million zlotys	11
2948	3033	3226	3332	3776	per capita in zł	12
					Budgets of cities with powiat status	
					Revenue:	
3539,4	4167,9	3962,0	4418,9	4576,2	in million zlotys	13
4178	4961	4756	5343	5568	per capita in zł	14
					Expenditure:	
3822,5	4392,5	4433,2	4599,9	4472,0	in million zlotys	15
4513	5229	5322	5561	5441	per capita in zł	16
					Budgets of powiats	
					Revenue:	
1396,4	1430,3	1465,6	1454,5	1525,1	in million zlotys	17
830	853	875	870	915	per capita in zł	18
					Expenditure:	
1393,3	1415,5	1457,1	1445,1	1495,7	in million zlotys	19
829	844	870	865	897	per capita in zł	20
					Budget of voivodship	
					Revenue:	
821,9	751,4	751,6	747,0	707,3	in million zlotys	21
325	298	300	299	284	per capita in zł	22
					Expenditure:	
902,9	753,3	729,9	749,7	646,4	in million zlotys	23
357	299	291	300	260	per capita in zł	24

operatorów telekomunikacyjnych sieci publicznej. c Dane nieporównywalne w związku ze zmianą w 2004 r. metody badania status miasta na prawach powiatu.
public telecommunication network. c Data are not comparable due to change in 2004 the method of shop survey; see cities with powiat status.

II. WAŻNIEJSZE DANE O WOJEWÓDZTWIE (dok.)
MAJOR DATA ON THE VOIVODSHIP (cont.)

Lp.	WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2005	2009	2010	2011
					INWESTYCJE. ŚRO INVESTMENTS. FIX	
	Nakłady inwestycyjne (ceny bieżące):					
1	w milionach złotych.....	6593,4	9011,2	13364,3	13704,4	16853,0
2	na 1 mieszkańca w zł	2490	3490	5250	5382	6641
	Wartość brutto środków trwałych (stan w dniu 31 XII; bieżące ceny ewidencyjne):					
3	w milionach złotych.....	85925,8	110437,3	142653,1	143972,5	160265,9
4	na 1 mieszkańca w zł	32664	42847	56122	56628	63254
					PODMIOTY GOSPODARKI NARODOWEJ ^b ENTITIES OF THE NATIONAL ECONOMY ^b	
5	Ogółem w tys.	211,3	249,5	220,7	230,9	228,5
6	na 10 tys. ludności	800	968	868	908	902
	Osoby prawne i jednostki organizacyjne niemające osobowości prawnej:					
7	w tysiącach	41,0	48,2	49,1	50,8	52,2
8	2000 = 100	100,0	117,6	119,8	123,8	127,2
	w tym:					
9	spółdzielnie	1,1	1,0	1,0	1,0	1,0
10	spółki handlowe	7,5	11,3	13,4	14,2	14,9
11	w tym z udziałem kapitału zagranicznego	1,8	2,3	2,7	2,7	2,8
12	spółki cywilne	19,8	18,8	15,7	15,8	16,1
	Osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą:					
13	w tysiącach	170,4	201,3	171,6	180,1	176,4
14	2000 = 100	100,0	118,1	100,7	105,7	103,5
15	na 10 tys. ludności	644	781	675	709	696
					RACHUNKI REGIONAL	
	Produkt krajowy brutto (ceny bieżące):					
16	w milionach złotych.....	.	.	.	88485	95463
17	na 1 mieszkańca w zł	.	.	.	34747	37620
18	Produkt krajowy brutto (ceny stałe) – rok poprzedni = 100....	.	.	.	.	104,9
	Wartość dodana brutto (ceny bieżące):					
19	w milionach złotych.....	.	.	.	77908	83948
20	na 1 mieszkańca w zł	.	.	.	30594	33082
	Nominalne dochody do dyspozycji brutto w sektorze gospodarstw domowych:					
21	w milionach złotych	.	.	.	60980	63594
22	na 1 mieszkańca w zł	.	.	.	23946	25061
23	Realne dochody do dyspozycji brutto w sektorze gospodarstw domowych – rok poprzedni = 100.....	.	.	.	.	100,7

a Dane za 2000 r. nieporównywalne w związku z nowelizacją w 2002 r. ustawy o rachunkowości. b Bez osób prowadzących działalność gospodarczą w regionie, ust. 12.

a Data for 2000 are not comparable due to amendments in 2002 of the Act of Accounting. b Excluding persons tending item 12.

2012	2013	2014	2015	2016	SPECIFICATION	No.
DKI TRWAŁE ^a ED ASSETS ^a						
18118,9	16819,1	16226,7	17437,7	14292,8	Investment outlays (current prices): in million zlotys	1
7165	6680	6469	6980	5743	per capita in zł	2
172611,6	184188,6	204648,1	216320,5	228054,7	Gross value of fixed assets (as of 31 XII; current book-keeping prices): in million zlotys	3
68370	73292	81724	86750	91760	per capita in zł	4
w rejestrze REGON — stan w dniu 31 XII IN THE regon REGISTER — as of 31 XII						
234,1	237,9	239,6	241,5	243,3	Total in thous.	5
927	947	957	968	979	per 10 thous. population	6
Legal persons and organizational entities without legal personality:						
55,1	57,1	59,2	61,2	63,6	in thousands	7
134,4	139,3	144,4	149,3	155,1	2000 = 100	8
of which:						
1,0	1,0	1,0	1,0	1,0	co-operatives	9
15,9	17,2	18,5	20,1	21,8	commercial companies	10
3,0	3,1	3,2	3,3	3,4	of which with foreign capital participation	11
16,4	16,6	16,7	16,8	16,9	civil law partnerships	12
Natural persons conducting economic activity:						
179,0	180,9	180,4	180,3	179,7	in thousands	13
105,1	106,2	105,9	105,8	105,5	2000 = 100	14
709	720	720	723	723	per 10 thous. population	15
REGIONALNE ^c ACCOUNTS ^c						
99633	101070	104960	109353	.	Gross domestic product (current prices): in million zlotys	16
39402	40142	41842	43772	.	per capita in zł	17
102,1	100,8	103,6	103,2	.	Gross domestic product (constant prices) – – previous year = 100	18
Gross value added (current prices):						
88322	89746	93100	97016	.	in million zlotys	19
34929	35645	37115	38834	.	per capita in zł	20
Gross nominal disposable income in the households sector:						
66070	66892	68828	70362	.	in million zlotys	21
26129	26568	27438	28165	.	per capita in zł	22
101,2	100,4	103,4	103,4	.	Gross real disposable income in the households sector – previous year = 100	23

cych gospodarstwa indywidualne w rolnictwie. c Dane za lata 2010-2013 skorygowano; patrz uwagi ogólne działu „Rachunki private farms in agriculture. c Data for 2010-2013 has been adjusted; see general notes to the chapter “Regional accounts”,

DZIAŁ I
GEOGRAFIA

CHAPTER I
GEOGRAPHY

TABL. 1. POŁOŻENIE GEOGRAFICZNE
GEOGRAPHIC LOCATION

WYSZCZEGÓLNIENIE	Gmina Gmina	W stopniach, minutach i sekundach In degrees, minutes and seconds	W km In km	SPECIFICATION
Najdalej wysunięte punkty granicy województwa:				<i>Extreme points of the voivodship border:</i>
na północ (szerokość geograficzna północna)	Łanięta	52°23',6	x	<i>in the north (northern geographic latitude)</i>
na południe (szerokość geograficzna północna)	Żytno	50°50',6	x	<i>in the south (northern geographic latitude)</i>
na zachód (długość geograficzna wschodnia)	Wieruszów	18°04',5	x	<i>in the west (eastern geographic longitude)</i>
na wschód (długość geograficzna wschodnia)	Sadkowice	20°39',6	x	<i>in the east (eastern geographic longitude)</i>
Rozciągłość:				<i>Extent:</i>
z południa na północ	x	1°33',0	173,2	<i>from south to north</i>
z zachodu na wschód	x	2°35',1	180,2	<i>from west to east</i>

Źródło: dane Głównego Urzędu Geodezji i Kartografii.
Source: data of the Head Office of Geodesy and Cartography.

TABL. 2. POWIERZCHNIA I GRANICE W 2016 R.
AREA AND BORDERS IN 2016

WYSZCZEGÓLNIENIE	W liczbach bezwzględnych In absolute numbers	W odsetkach In percent	SPECIFICATION
Powierzchnia w km ²	18219	x	<i>Area in km²</i>
Długość granicy w km	1020	100,0	<i>Length of borders in km</i>
z województwami:			<i>with voivodships:</i>
mazowieckim	325	31,9	<i>mazowieckie</i>
świętokrzyskim	162	15,9	<i>świętokrzyskie</i>
śląskim	146	14,3	<i>śląskie</i>
opolskim	63	6,2	<i>opolskie</i>
wielkopolskim	294	28,8	<i>wielkopolskie</i>
kujawsko-pomorskim	30	2,9	<i>kujawsko-pomorskie</i>

Źródło: dane Głównego Urzędu Geodezji i Kartografii.
Source: data of the Head Office of Geodesy and Cartography.

TABL. 3. UKŁAD PIONOWY POWIERZCHNI
ELEVATIONS

WYSZCZEGÓLNIENIE	Gmina Gmina	Wzniesienie nad poziom morza w m Elevation above sea level in m	SPECIFICATION
Najwyżej położony punkt — Józefów/Góry Suche	gm. Przedbórz, pow. radomszczański	347,0	<i>Highest point — Józefów/Góry Suche</i>
Najniżej położony punkt — Zabostów Duży	gm. Łowicz, pow. łowicki	81,98	<i>Lowest point — Zabostów Duży</i>
Najwyżej położona miejscowość — Józefów	gm. Przedbórz, pow. radomszczański	347,0	<i>Highest locality — Józefów</i>
Najniżej położona miejscowość — Zabostów Duży	gm. Łowicz, pow. łowicki	85,86	<i>Lowest locality — Zabostów Duży</i>

Źródło: dane Głównego Urzędu Geodezji i Kartografii.
Source: data of the Head Office of Geodesy and Cartography.

TABL. 4. **WIĘKSZE SZTUCZNE ZBIORNIKI WODNE**
MAJOR ARTIFICIAL RESERVOIRS

ZBIORNIKI I STOPNIE WODNE RESERVOIRS AND FALLS	Rzeka River	Rok uruchomienia Year opened	Całkowita pojemność (przy maksymalnym piętrzeniu) w hm ³ Total capacity (at maximum accumulation) in hm ³	Powierzchnia przy maksymalnym piętrzeniu w km ² Area at maximum accumulation in km ²	Wysokość piętrzenia w m Height of accumulation in m
Jeziorsko	Warta	1986	202,0	42,3	11,5
Sulejów	Pilica	1973	84,3	23,8	11,3
Cieszynowice	Luciaża	1998	9,1	2,6	10,4
Miedzna	Wąglanka	1979	3,8	1,8	6,6
Smardzew	Myja	2012	1,4	0,7	5,0

Źródło: dane Ministerstwa Środowiska oraz Ministerstwa Rolnictwa i Rozwoju Wsi.

Source: data of the Environment and Ministry of Agriculture and Rural Development.

TABL. 5. **TEMPERATURY POWIETRZA**
AIR TEMPERATURES

STACJA METEOROLOGICZNA METEOROLOGICAL STATION	Wzniesienie stacji nad poziomem morza w m Station elevation above the sea level in m	Temperatury w °C Temperatures in °C							
		średnie ^a average ^a					skrajne extreme		amplitudy temperatur skrajnych amplitudes of extreme temperatures
		1971- 2000	2001- 2005	2006- 2010	2001- 2010	2016	maksimum maximum	minimum minimum	
		1971-2016							
Łódź	187	8,0	8,5	8,8	8,6	9,3	37,6	-30,3	67,9

^a Dane za okresy wieloletnie dotyczą średnich rocznych z tych okresów.

Źródło: dane Instytutu Meteorologii i Gospodarki Wodnej – Państwowego Instytutu Badawczego.

a Data for multi-year periods include annual averages from these periods.

Source: data of the Institute of Meteorology and Water Management – National Research Institute.

TABL. 6. **OPADY ATMOSFERYCZNE, PRĘDKOŚĆ WIATRU, USŁONECZNIENIE**
I ZACHMURZENIE
ATMOSPHERIC PRECIPITATION, WIND VELOCITY, INSOLATION AND CLOUDINESS

STACJA METEOROLOGICZNA METEOROLOGICAL STATION	Wzniesienie stacji nad poziomem morza w m Station elevation above the sea level in m	Roczne sumy opadów w mm Total annual precipitation in mm				Średnia prędkość wiatru w m/s Average wind velocity in m/s	Usłonecznienie w h Insolation in h	Średnie zachmurzenie w oktantach ^a Average cloudiness in octants ^a			
		1971- 2000	2001- 2005	2006- 2010	2001- 2010						
		średnie ^b average ^b							2016		
Łódź	187	571	582	621	601	751	3,3	1840	5,5		

^a Stopień zachmurzenia nieba od 0 (niebo bez chmur) do 8 (niebo całkowicie pokryte chmurami). ^b Dane za okresy wieloletnie dotyczą średnich rocznych z tych okresów.

Źródło: dane Instytutu Meteorologii i Gospodarki Wodnej - Państwowego Instytutu Badawczego.

a Degree of cloudiness from 0 (no clouds) to 8 (total cloud cover). b Data for multi-year periods include annual averages from these periods.

Source: data of the Institute of Meteorology and Water Management - National Research Institute.

Uwagi ogólne

General notes

1. Informacje o **stanie geodezyjnym i kierunkach wykorzystania powierzchni województwa** ujmowane są według form władania i grup rejestrowych w oparciu o ewidencję gruntów wprowadzoną rozporządzeniem Ministra Rozwoju Regionalnego i Budownictwa z dnia 29 III 2001 r. w sprawie ewidencji gruntów i budynków (tekst jednolity Dz. U. 2016, poz. 1034).

Dane o **gruntach rolnych i leśnych wyłączonych na cele nierolnicze i nieleśne** dotyczą gruntów, za które pobrano należności i opłaty w trybie ustawy z dnia 3 II 1995 r. o ochronie gruntów rolnych i leśnych (jednolity tekst, Dz. U. 2015 poz. 909), która chroni wszystkie grunty rolne zaliczone do klas bonitacyjnych I—III oraz grunty rolne klas bonitacyjnych IV—VI wytworzone z gleb organicznych. Do 2008 r., zgodnie z art. 12, ust. 15 ustawy, rada gminy mogła podjąć uchwałę o objęciu ochroną na jej obszarze również gruntów rolnych zaliczonych do klas bonitacyjnych IV, IVa, IVb wytworzonych z gleb pochodzenia mineralnego. Od 2009 r. przepisów ustawy nie stosuje się do gruntów rolnych, stanowiących użytki rolne, położonych w granicach administracyjnych miast.

Klasy bonitacyjne użytków rolnych określają jakość użytków rolnych pod względem przydatności do produkcji rolniczej; klasa I oznacza najwyższą wartość rolniczą, klasa VI — najniższą. Grunty przeznaczone pod zalesienia oznaczono symbolami: orne — RZ; pastwiska — PsZ.

2. Dane o **gruntach zdewastowanych i zdegradowanych wymagających rekultywacji i zagospodarowania** dotyczą gruntów, które utraciły całkowicie wartości użytkowe (grunty zdewastowane) oraz gruntów, których wartość użytkowa zmalała w wyniku pogorszenia się warunków przyrodniczych lub wskutek zmian środowiska oraz działalności przemysłowej, a także wadliwej działalności rolniczej (grunty zdegradowane).

Rekultywacja gruntów polega na nadaniu lub przywróceniu gruntom zdegradowanym lub zdewastowanym wartości użytkowych lub przyrodniczych przez właściwe ukształtowanie rzeźby terenu, poprawienie właściwości fizycznych i chemicznych, uregulowanie stosunków wodnych, odtworzenie gleb, umocnienie skarp oraz odbudowanie lub zbudowanie niezbędnych dróg.

3. Informacje o **poborze wody** dotyczą:

- 1) w pozycji „na cele produkcyjne (poza rolnictwem, leśnictwem, łowiectwem i rybactwem)” — jednostek organizacyjnych (włączając fermy przemysłowego chowu zwierząt oraz zakłady zajmujące się produkcją roślinną) wnoszących opłaty za pobór z ujęć własnych rocznie 5 dam³ i więcej wody podziemnej albo 20 dam³ i więcej wody powierzchniowej lub odprowadzających rocznie 20 dam³ i więcej ścieków;
- 2) w pozycji „nawodnienia w rolnictwie i leśnictwie oraz napełnianie i uzupełnianie stawów rybnych” — jedno-

1. Information regarding the **geodesic status and directions in voivodship land use** is classified according to ownership and register groups of land included in the land register as a result of the decree of the Minister of Regional Development and Construction dated 29 III 2001 in regard to the registration of land and buildings (uniform text Journal of Laws 2016, item 1034).

Data regarding agricultural and forest land designated for non-agricultural and non-forest purposes concern land, for which payments and fees were collected, based on the Law on Agricultural and Forest Land Protection, dated 3 II 1995 (uniform text, Journal of Laws 2015 item 909), which protects all agricultural land included in quality classes I—III, as well as agricultural land included in quality classes IV—VI, comprised of organic soils. Until 2008, in accordance with Art. 12, item 15 of the Law, a gmina council might also resolve to protect agricultural land of IV, IVa, IVb quality classes, originating from mineral-derived soils and located within the gmina. Since 2009 the provisions of the Law do not apply to agricultural land located within the administrative borders of urban areas.

Quality classes of agricultural land describe the quality of land in terms of value to agricultural production; class I corresponds to the highest agricultural value and class VI to the lowest. Land designated for afforestation is given the following symbols: RZ — for arable land and PsZ — for pastures.

2. Data regarding **devastated and degraded land requiring reclamation and management** concern land which has completely lost its utility value (devastated land) and land, the utility value of which has declined, due to a worsening in natural conditions or environmental changes and industrial activity as well as to inappropriate agricultural practices (degraded land).

Reclamation of land consists in the restoration or assigning a utility or natural value to devastated or degraded land through appropriate landscaping, improving physical and chemical properties, regulating waterways, regenerating soils, strengthening scarps as well as constructing or reconstructing necessary roads.

3. Information regarding **water withdrawal** concern:

- 1) in the item “for production purposes (excluding agriculture, forestry and fishing)” — organisational entities (including industrial livestock farming and crop production plants) making payments for the annual withdrawal of 5 dam³ or more of underground water, or 20 dam³ or more of surface water from their own sources, or discharging 20 dam³ or more of wastewater annually;
- 2) in the item “irrigation in agriculture and forestry as

stek organizacyjnych rolnictwa, leśnictwa i rybactwa zużywających wodę na potrzeby nawadniania gruntów rolnych i leśnych o powierzchni od 20 ha oraz na potrzeby eksploatacji stawów rybnych o powierzchni od 10 ha;

3) w pozycji „eksploatacja sieci wodociągowej” — wszystkich jednostek nadzorujących pracę sieci wodociągowej (w tym również spółdzielni mieszkaniowych, spółek wodnych, zakładów usług wodnych, zakładów pracy itp.).

4. Dane o **ściekach** dotyczą ścieków odprowadzonych do wód lub do ziemi przez jednostki określone w ust. 3 pkt. 1) i 3). Do tych samych jednostek odnosi się dane o **wyposażeniu w oczyszczalnie ścieków**.

Jako **ścieki wymagające oczyszczania** przyjęto wody odprowadzane siecią kanałów lub rowów otwartych bezpośrednio do wód lub do ziemi, albo do sieci kanalizacyjnej z jednostek produkcyjnych (łącznie z zanieczyszczonymi wodami z odwadniania zakładów górnictwa i chłodniczymi), z innych jednostek oraz z gospodarstw domowych.

Wody chłodnicze są to wody używane w procesach produkcyjnych, głównie w elektrowniach ciepłych, do celów chłodzenia. Są one zwykle podgrzane i powodują tzw. zanieczyszczenie termiczne wód.

Za **wody chłodnicze niewymagające oczyszczania** uznaje się wody, które spełniają następujące warunki:

- są odprowadzane do wód oddzielnym systemem kanalizacji,
- ilości zanieczyszczeń w wodach chłodniczych po procesie produkcyjnym nie są większe od ilości zanieczyszczeń w wodach pobranych do celów chłodzenia,
- temperatura wód chłodniczych odprowadzonych do jezior oraz ich odpływów nie przekracza 26°C, a do pozostałych wód, z wyjątkiem morza terytorialnego, nie przekracza 35°C.

Dane o **ściekach oczyszczanych** dotyczą ścieków oczyszczanych mechanicznie, chemicznie, biologicznie oraz z podwyższonym usuwaniem biogenów i odprowadzonych do wód lub do ziemi.

Przez **ścieki oczyszczane mechanicznie** rozumie się ścieki poddane procesowi usuwania jedynie zanieczyszczeń nierozpuszczalnych, tj. ciał stałych i tłuszczów ulegających osadzeniu lub flotacji.

Chemiczne oczyszczanie ścieków polega na wytrącaniu niektórych związków rozpuszczalnych względnie ich neutralizacji metodami chemicznymi, takimi jak koagulacja, sorpcja na węglu aktywnym itp.

Biologiczne oczyszczanie ścieków następuje w procesie mineralizacji przez drobnoustroje w środowisku wodnym w sposób naturalny (np. poprzez rolnicze wykorzystanie ścieków, zraszanie pól, stawy rybne) lub w urządzeniach sztucznych (złoża biologiczne, osad czynny) i polega na usuwaniu ze ścieków zanieczyszczeń organicznych oraz związków biogenych i refrakcyjnych.

Podwyższone usuwanie biogenów w ściekach następuje w oczyszczalniach ścieków o wysokoefektywnych technologiach oczyszczania (głównie biologicznych,

well as filling and completing fish ponds”— agricultural, forest and fishing organisational entities, consuming water for irrigating agricultural or forest land of 20 ha or more in area, and for the purpose of exploiting fish ponds of 10 ha or more in area;

3) in the item “exploitation of water supply network” — all entities supervising the work of the water supply network (including housing co-operatives, water companies, water service plants, workplaces, etc.).

4. Data regarding **wastewater** concern wastewater discharged into waters or into the ground by entities described in item 3, points 1) and 3). Data regarding **equipment with wastewater treatment plants** concern the same entities.

Wastewater requiring treatment is understood as water discharged by means of channel or open ditch systems directly into waters or into the ground or to sewage network from production entities (including contaminated drainage water from mines and cooling water), other entities as well as households.

Cooling water means water used in production processes, mainly in heat and power generating plants, for cooling purposes. This is usually hot water which causes so-called thermal pollution of water.

Cooling water not requiring treatment is water which meets the following conditions:

- is discharged into waters by a separate sewage system,
- the quantity of pollutants in cooling water after the production process is not greater than the amount of pollutants in water withdrawn for cooling purposes,
- the temperature of cooling water discharged into lakes and their inflows does not exceed 26°C and into other waters, except territorial sea, does not exceed 35°C.

Data regarding **treated waste water** concern waste water treated mechanically, chemically, biologically and with increased biogene removal, discharged into waters or into the ground.

Mechanical treatment of waste water is understood as the process of removing only non-soluble pollutants, i.e., solid bodies and fats subject to settlement or floatation.

Chemical treatment of waste water consists in precipitating certain soluble compounds, or their neutralization through chemical methods, such as coagulation, sorption on active carbon, etc.

Biological treatment of waste water occurs through mineralization processes caused by microorganisms in the natural water environment (e.g. through agricultural use of waste water, field irrigation, fish ponds) or in artificial facilities (biofilters, activated sludge) and consists in the removal of organic pollutants or biogenous and refractive compounds from sewage.

Increased biogene removal from sewage occurs in treatment plants with highly efficient treatment technologies (mostly biological, and also chemical) allowing for an increased reduction in nitrogen and phosphorus content.

A few steps treatment of discharged wastewater, e.g. biological with increased biogene

a także chemicznych) umożliwiających zwiększoną redukcję azotu i fosforu.

Kilkustopniowe oczyszczanie odprowadzanych ścieków, np. biologiczne z podwyższonym usuwaniem biogenów lub mechaniczno-chemiczno-biologiczne, zakwalifikowano do najwyższego stopnia oczyszczania (z podwyższonym usuwaniem biogenów, biologicznego lub chemicznego).

Oczyszczalnie ścieków komunalnych obejmują wszystkie oczyszczalnie pracujące na sieci kanalizacyjnej. Nieobjęte są badaniami statystycznymi oczyszczalnie przydomowe (przyzagrodowe) lub oczyszczające ścieki wyłącznie dowożone (czyli oczyszczalnie niepracujące na sieci kanalizacyjnej).

Od 2003 r. komunalne oczyszczalnie chemiczne zakwalifikowano albo do oczyszczalni o podwyższonym stopniu usuwania biogenów, albo do oczyszczalni mechanicznych.

Dane o **ludności miast i wsi korzystającej z oczyszczalni ścieków** podano w oparciu o szacunek liczby ludności obsługiwanej przez oczyszczalnie pracujące na sieci kanalizacyjnej.

W przypadku, gdy miasto obsługiwane jest przez kilka oczyszczalni o różnym sposobie oczyszczania, o zakwalifikowaniu miasta do obsługiwanego przez poszczególne rodzaje oczyszczalni ścieków decyduje przewaga ilości ścieków oczyszczanych przez dany rodzaj oczyszczalni.

5. Informacje o emisji i redukcji zanieczyszczeń powietrza z zakładów szczególnie uciążliwych dla czystości powietrza dotyczą jednostek organizacyjnych ustalonych przez Ministra Ochrony Środowiska i Zasobów Naturalnych na podstawie określonej wysokości opłat wniesionych w 1986 r. za roczną emisję substancji zanieczyszczających powietrze według stawek określonych w rozporządzeniu Rady Ministrów z dnia 12 X 2015 r. w sprawie opłat za gospodarcze korzystanie ze środowiska i wprowadzanie w nim zmian (Dz. U. 2015, poz. 1875).

Ustalona zbiorowość badanych jednostek utrzymywana corocznie, co zapewnia m.in. porównywalność wyników badań, może być powiększona jedynie w szczególnych przypadkach, np. o jednostki nowo uruchomione lub rozbudowane o wysokiej skali progowej emisji zanieczyszczeń.

Dane o **emisji pyłów** dotyczą pyłów: ze spalania paliw, cementowo-wapienniczych i materiałów ogniotrwałych, krzemowych, nawozów sztucznych, węglowo-grafitowych, sadzy oraz innych rodzajów zanieczyszczeń pyłowych.

Dane o **emisji gazów** dotyczą: dwutlenku siarki, tlenku węgla, tlenków azotu, węglowodorów oraz innych rodzajów zanieczyszczeń gazowych (bez dwutlenku węgla).

Dane o emisji pyłów i gazów obejmują emisję zorganizowaną (z urządzeń technologicznych i ogrzewczych) oraz niezorganizowaną (z hald, składowisk, w toku przeładunku substancji sypkich lub lotnych, z hal produkcyjnych itp.).

6. Ochrona przyrody polega na zachowaniu, zrównoważonym użytkowaniu oraz odnawianiu zasobów, tworów i składników przyrody (m.in. dziko występujących oraz objętych ochroną gatunkową roślin, zwierząt i grzybów, zwierząt prowadzących wędrowny tryb życia,

removal or mechanical, chemical and biological, was classified as the highest degree of the treatment process (with increased biogene removal, biological or chemical).

Municipal wastewater treatment plants cover all water treatment plants within a sewage network. The statistical survey do not include household wastewater treatment facilities or plants which treat only transported wastewater (i.e. waste water treatment plants which operate outside the sewage system).

Since 2003 municipal chemical treatment plants have been classified as treatment plants with increased biogen removal or mechanical treatment plants.

Data on **urban and rural population connected to wastewater treatment plants** are presented on the basis of a number of people served by wastewater treatment plants working on sewage network.

When an urban area is served by several treatment plants with various methods of treatment, the predominant amount of wastewater treated by a given treatment plant determines the classification of the urban area in the appropriate type of wastewater treatment plant.

5. Information regarding emission and reduction of air pollutants from plants of significant nuisance to air quality concerns organisational entities established by the Minister of Environmental Protection and Natural Resources on the basis of the defined amount of fees borne in 1986 for the annual emission of substances polluting the air, according to rates defined in the decree of the Council of Ministers, dated 12 X 2015, regarding payments for economic use of the environment and modifications to it (Journal of Laws 2015, item 1875).

The established group of surveyed entities maintained annually which i.a. assures comparability of data and may only be increased in specific cases, e.g. by newly established or expanded entities with a high step scale of pollutant emission.

Data regarding **particulate emissions** concern: particulates from the combustion of fuels, particulates from cement and lime, fire-resistant materials, silicates, artificial fertilizers, carbon and graphite, soot, as well as other types of particulates.

Data regarding **gas emission** concern: sulphur dioxide, carbon monoxide, nitrogen oxides, hydrocarbons, as well as other types of gaseous pollutants (excluding carbon dioxide).

Data regarding particulate and gas emission include organised emission (from technological and heating facilities) and non-organised emission (from waste dumps and landfills, in the course of reloading of volatile or loose substances, from production halls etc.).

6. Nature protection consists in maintaining, sustainable use and renovation of nature resources, objects and elements (among others, plants, animals and fungi originally existing in environment as well as subjected to

siedlisk przyrodniczych).

Formami ochrony przyrody są: parki narodowe, rezerwy przyrody, parki krajobrazowe, obszary chronionego krajobrazu, obszary Natura 2000, stanowiska dokumentacyjne, użytki ekologiczne, zespoły przyrodniczo-krajobrazowe, pomniki przyrody, ochrona gatunkowa roślin, zwierząt i grzybów.

Podstawą prawną regulującą ustanowienie form ochrony przyrody jest ustawa z dnia 16 IV 2004 r. o ochronie przyrody (jednolity tekst, Dz. U. 2016, poz. 2134, z późniejszymi zmianami); formy te tworzone są w drodze rozporządzenia Rady Ministrów lub Ministra Środowiska, zarządzenia regionalnego dyrektora ochrony środowiska, uchwały sejmiku województwa lub rady gminy.

Parki narodowe obejmują obszary wyróżniające się szczególnymi wartościami przyrodniczymi, naukowymi, społecznymi, kulturowymi i edukacyjnymi, o powierzchni nie mniejszej niż 1000 ha, na których ochronie podlega cała przyroda oraz walory krajobrazowe. Parki narodowe tworzy się w celu: zachowania różnorodności biologicznej, zasobów, tworów i składników przyrody nieożywionej i walorów krajobrazowych, przywrócenia właściwego stanu zasobów i składników przyrody oraz odtworzenia zniekształconych siedlisk przyrodniczych, siedlisk roślin, siedlisk zwierząt lub siedlisk grzybów.

Rezerwy przyrody obejmują wyróżniające się szczególnymi wartościami przyrodniczymi, naukowymi, kulturowymi lub walorami krajobrazowymi obszary zachowane w stanie naturalnym lub mało zmienionym, ekosystemy, ostoje i siedliska przyrodnicze, a także siedliska: roślin, zwierząt i grzybów oraz twory i składniki przyrody nieożywionej.

Parki krajobrazowe obejmują obszary chronione ze względu na wartości przyrodnicze, historyczne i kulturowe oraz walory krajobrazowe w celu zachowania oraz popularyzacji tych wartości w warunkach zrównoważonego rozwoju.

Obszary chronionego krajobrazu obejmują tereny chronione ze względu na wyróżniający się krajobraz o zróżnicowanych ekosystemach, wartościowe ze względu na możliwość zaspokajania potrzeb związanych z turystyką i wypoczynkiem lub pełnią funkcję korytarzy ekologicznych.

Stanowiska dokumentacyjne są to niewyodrębniające się na powierzchni lub możliwe do wyodrębnienia, ważne pod względem naukowym i dydaktycznym, miejsca występowania formacji geologicznych, nagromadzeń skamieniałości lub tworów mineralnych, jaskinie lub schroniska podskalne wraz z namuliskami oraz fragmenty eksploatowanych lub nieczynnych wyrobisk powierzchniowych i podziemnych.

Użytki ekologiczne są to zasługujące na ochronę pozostałości ekosystemów mających znaczenie dla zachowania różnorodności biologicznej, jak: naturalne zbiorniki wodne, śródpolne i śródleśne oczka wodne, kępy drzew i krzewów, bagna, torfowiska, wydmy, starorzeczka, wychodnie skalne, skarpy, kamieńce, stanowiska rzadkich lub chronionych gatunków itp.

Zespołami przyrodniczo-krajobrazowymi są fragmenty krajobrazu naturalnego i kulturowego zasługujące na ochronę ze względu na ich walory widokowe lub estetyczne.

Pomniki przyrody są to pojedyncze twory przyrody żywej i nieożywionej lub ich skupiska o szczególnej wartości przyrodniczej, naukowej, kulturowej, historycznej lub krajobrazowej oraz odznaczające się indywidualnymi cechami, wyróżniającymi je wśród innych tworów, okazałych rozmiarów drzewa, krzewy gatunków rodzimych lub

species protection, wandering and migratory animals, habitats).

Forms of nature protection are: national parks, nature reserves, landscape parks, protected landscape areas, Natura 2000 areas, documentation sites, ecological arable lands, landscape-nature complexes, monuments of nature, plant, animal and fungi species protection.

The legal basis regulating establishing forms of nature protection is the Law on Nature Protection, dated 16 IV 2004 (uniform text, Journal of Laws 2016 item 2134, with later amendments); the forms are created by way of the decree of the Council of Ministers or the Minister of the Environment, the regulation of regional director for environmental protection, the resolution of voivodship regional council or gmina council.

National parks include protected areas distinguishing by particular natural, scientific, social, cultural and educational values, of the area of at least 1000 ha, where all nature elements and specific landscape features are protected. National parks are created to: preserve biodiversity, resources, formations and elements of inanimate nature and landscape features, restore a proper state of resources and elements of nature, reconstruct distorted natural habitats of plants, animals or fungi.

Nature reserves include areas having essential value for the environmental, scientific, cultural and landscape reasons in natural or slightly changed state — ecosystems, refuges and natural sites. They also protect habitats of plants, animals, fungi and formations and elements of inanimate nature.

Landscape parks are areas protected for natural, historical and cultural values, as well as for landscape features. The aim of landscape park's creation is preservation, popularisation and dissemination of these values in conditions of sustainable development.

Protected landscape areas include areas protected because of distinguishing landscape characterised by various ecosystem types. These areas are to be valuable because of their functions satisfying the needs of tourism and recreation and functions of ecological corridors.

Documentation sites are are scientific and educationally important, not emerging on the earth surface or visible on the surface, places of occurrence of various geological formations, fossils accumulations, mineral objects, caverns, rock caves, exploited and discarded opencast and underground workings.

Ecological areas are worth of protection fragments of ecosystems of significant importance for biodiversity, such as natural water reservoirs, field and forest ponds, groups of trees and shrubs, swamps, peat bogs, dunes, old river beds, rock outcrops, scarps, gravel banks, habitats of rare or protected species etc.

Landscape-nature complexes are fragments of natural and cultural landscape that are worth of protection due to their scenic or aesthetic features.

Monuments of nature are single objects of animate and inanimate nature of special environmental, scientific, cultural, historical or landscape value and of distinctive individual features such as trees of impressive size, native and alien bushes, sources, waterfalls, exsurgents,

obcych, źródła, wodospady, wywierzyska, skałki, jary, glazy narzutowe oraz jaskinie.

7. Odpady oznaczają każdą substancję lub przedmiot, których posiadacz pozbywa się, zamierza się pozbyć lub do których pozbycia jest obowiązany.

Dane o odpadach za lata 2000–2012 zostały opracowane w oparciu o ustawę z dnia 27 IV 2001 r. o odpadach, natomiast dane o odpadach za lata 2013–2016, opracowywane są w oparciu o Ustawę z dnia 14 XII 2012 r. o odpadach (DZ. U. 2013, poz. 21) z późniejszymi zmianami.

Informacje o odpadach opracowywane zostały zgodnie z katalogiem odpadów wprowadzonym rozporządzeniem Ministra Środowiska z dnia 9 XII 2014 r. (Dz. U., poz. 1923).

Dane dotyczące **odpadów odzyskanych i unieszkodliwionych** od 2014 roku obejmują odpady zagospodarowane przez wytwórcę we własnym zakresie. Dane za lata poprzednie dotyczą odpadów odzyskanych i unieszkodliwionych, zarówno we własnym zakresie, jak i przekazanych innym odbiorcom w celu odzysku lub unieszkodliwienia.

Informacje o **ilości i rodzajach odpadów** dotyczą zakładów, które wytworzyły w ciągu roku powyżej 1 tys. t odpadów lub nagromadziły 1 mln t i więcej odpadów (z wyłączeniem odpadów komunalnych).

Przez **odzysk odpadów** rozumie się jakikolwiek proces, którego głównym wynikiem jest to, aby odpady służyły użytecznemu zastosowaniu przez zastąpienie innych materiałów. Pełna definicja odzysku odpadów zawarta jest ustawie z dnia 14 XII 2012 r. (Dz. U. 2013, poz. 21).

Przez **unieszkodliwienie odpadów** rozumie się proces niebędący odzyskiem, nawet jeżeli wtórnym skutkiem takiego procesu jest odzysk substancji lub energii.

Magazynowanie odpadów to czasowe przechowywanie odpadów, które obejmuje: wstępne magazynowanie odpadów przez ich wytwórcę, tymczasowe magazynowanie odpadów przez prowadzącego zbieranie odpadów, magazynowanie odpadów przez prowadzącego przetwarzanie odpadów.

Przez **odpady składowane** należy rozumieć odpady umieszczone na składowiskach i obiektach unieszkodliwiania odpadów (w tym hałdach, stawach osadowych).

Dane o **odpadach dotychczas składowanych (nagromadzonych)** dotyczą ilości odpadów zdeponowanych na terenach własnych zakładów w wyniku składowania w roku sprawozdawczym i w latach poprzednich.

Przez **zrehabilitowane tereny składowania odpadów** należy rozumieć tereny, których eksploatacja została zakończona i na których zostały przeprowadzone prace polegające na nadaniu lub przywróceniu im wartości użytkowych poprzez między innymi właściwe ukształtowanie rzeźby terenu, poprawienie właściwości fizycznych i chemicznych, uregulowanie stosunków wodnych.

8. Dane o **odpadach komunalnych** dotyczą odpadów powstających w gospodarstwach domowych, a także u innych wytwórców odpadów (bez odpadów niebezpiecznych), które ze względu na swój charakter lub skład są podobne do odpadów powstających w gospodarstwach domowych.

9. Dane o **nakładach na środki trwałe służące**

stones, ravines, erratic blocks and caves.

7. Waste means any substance or object which the holder discards or intends or is required to discard.

Data on waste for 2000–2012 was elaborated on the basis of the Law on waste of 27 IV 2001, whereas data on waste for the years 2013–2016 have been elaborated on the basis of the Law on Waste of 14 XII 2012 (Journal of Laws 2013, item 21) with later amendments.

Information regarding waste was compiled with the Waste catalogue introduced by the degree of the Minister of the Environment dated 9 XII 2014 (Journal of Laws, item 1923).

Since 2014 data on waste recovered and disposed included waste treated by waste producer on its own. Data on waste recovered and disposed for previous years included waste treated both by waste producer on its own and transferred to other recipient for recovery or disposal.

Information regarding the quantity and types of waste concerns plants which generated over 1 thous. t of waste in the course of the year or accumulated 1 mln t of waste and more (excluding municipal waste).

Recovery of waste shall mean any operations the principal result of which is waste serving a useful purpose by replacing other materials. Full definition of waste recovery is included in the Law dated 14 XII 2012 (Journal of Laws 2013 item 21).

Disposal of waste shall mean any operation which is not recovery even where the operation has a secondary consequence the reclamation of substance or energy.

Waste storage means a temporary waste which includes: preliminary storage of waste by its producer, temporary storage of waste by the unit collecting waste, storage of waste by the unit processing waste.

Landfilled waste is understood as waste transferred to landfill areas and waste facility (including heaps, settling ponds).

Data regarding waste landfilled until now (accumulated) concern the quantity of waste deposited on the grounds of the plants generating it as a result of depositing it during the reporting and previous years.

Reclaimed waste landfills are territories where exploitation had been finished and where works connected with restoration or assigning utility value such as appropriate landscaping, improving physical and chemical characteristics or regulating waterways were carried out.

8. *Data on municipal waste concern waste generated in households or by other waste producers (excluding hazardous waste) which on the account of its character and composition is similar to waste from households.*

9. *Data regarding outlays on fixed assets and tangible effects of investments in environmental protection and water management are presented in*

ochronie środowiska i gospodarce wodnej oraz ich **efektach rzeczowych** prezentuje się zgodnie z Polską Klasyfikacją Statystyczną Dotyczącą Działalności i Urzędzeń Związanych z Ochroną Środowiska, wprowadzoną rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 2 III 1999 r. (Dz. U. Nr 25, poz. 218). Klasyfikacja ta opracowana została na podstawie Międzynarodowej Standardowej Statystycznej Klasyfikacji EKG/ONZ dotyczącej Działalności i Urzędzeń Związanych z Ochroną Środowiska i Europejskiego Systemu Zbierania Informacji Ekonomicznych dotyczących Ochrony Środowiska (SERIEE) wdrożonego przez Unię Europejską.

Prezentowane dane dotyczą: osób prawnych i jednostek organizacyjnych niemających osobowości prawnej oraz osób fizycznych prowadzących działalność gospodarczą, w których liczba pracujących przekracza 9 osób (z wyłączeniem indywidualnych gospodarstw rolnych oraz osób fizycznych i spółek cywilnych prowadzących działalność gospodarczą — prowadzących księgi przychodów i rozchodów), jednostek prowadzących działalność zaklasyfikowaną według PKD 2007 do sekcji „Administracja publiczna i obrona narodowa; obowiązkowe zabezpieczenia społeczne”, a także spółek wodnościekowych bez względu na liczbę pracujących.

10. Fundusze ochrony środowiska i gospodarki wodnej są to fundusze tworzone m.in. z: opłat za korzystanie ze środowiska (tj. kwot pieniężnych pobieranych m.in. za: emisję zanieczyszczeń powietrza, umieszczenie odpadów na składowisku oraz pobór i korzystanie z wód i wprowadzanie ścieków do wód lub do ziemi), kar za naruszenie wymagań w zakresie ochrony środowiska, spłat pożyczek udzielonych inwestorom.

Dane dotyczące funduszy ochrony środowiska i gospodarki wodnej (Narodowego i wojewódzkich) prezentuje się w układzie memoriałowym (z wyjątkiem kar za naruszenie wymagań w zakresie ochrony środowiska — w ujęciu kasowym).

11. Podziału nakładów na środki trwale służące ochronie środowiska i gospodarce wodnej oraz uzyskanych efektów rzeczowych według województw dokonano na podstawie faktycznej lokalizacji inwestycji.

accordance with the Polish Statistical Classification of Environmental Protection and Facilities, introduced on the basis of the decree of the Council of Ministers, dated 2 III 1999 (Journal of Laws No. 25, item 218). This classification was compiled on the basis of the ECE/UN Single European Standard Statistical Classification of Environmental Protection Activities and Facilities as well as the European System for the Collection of Economic Information on the Environment (SERIEE), implemented by the European Union.

The presented data refer to: legal persons and organisational entities without legal personality as well as natural persons conducting economic activity employing more than 9 persons (with the exception of private farms as well as natural persons and civil law partnerships conducting economic activity — keeping the so-called revenues and expenses books), budgetary entities conducting economic activity classified according to NACE Rev. 2 to the section "Public administration and defense; compulsory social security" as well as water and sewage companies, regardless of the number of employees.

10. Environmental protection and water management funds are funds created from income originating i.a. from: payments for use of natural environment (i.e.: payments collected i.a. for: emission of air pollutants, placement of waste in the landfill as well as withdrawal and use of water and releasing wastewater into water or the ground) the fines for violating environmental protection requirements the repayments of loans granted for investors.

Data concerning environmental protection and water management funds (National and voivodship) are presented on accrual basis (excluding fines for violating environmental protection requirements — on cash basis).

11. *The division of outlays on fixed assets and tangible effects of investments in environmental protection and water management by voivodship is made on the basis of the actual location of the investment.*

TABL. 1 (7). **STAN GEODEZYJNY, KIERUNKI I ZMIANY W WYKORZYSTANIU POWIERZCHNI WOJEWÓDZTWA**
 Stan w dniu 1 I
GEODESIC STATUS, DIRECTIONS AND CHANGES OF VOIVODSHIP LAND USE
 As of 1 I

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2017		2005	2017	SPECIFICATION
	w ha in ha			przyrost (+) lub ubytek (-) w ha w stosunku do 2016 r. increase (+) or decrease (-) in ha relation to 2016	na 1000 mieszkań- ców ^a w ha per 1000 population ^a in ha		
Powierzchnia ogólna^b.....	1821911	1821895	1821895	-	704,07	733,06	Total area^b
Użytki rolne.....	1313137	1299894	1306830 ^c	25155 ^c	507,45	525,82	<i>Agricultural land</i>
grunty orne.....	1027500	1010593	987419	-4952	397,07	397,30	<i>arable land</i>
sady.....	28783	31231	34435	2004	11,12	13,86	<i>orchards</i>
łąki trwałe.....	118884	116878	115011	-325	45,94	46,28	<i>permanent meadows</i>
pastwiska trwałe.....	89528	87283	84981	-249	34,60	34,19	<i>permanent pastures</i>
grunty rolne zabudowa- ne.....	35997	40902	43292	440	13,91	17,42	<i>agricultural built-up areas</i>
grunty pod stawami.....	2687	4125	4971	66	1,04	2,00	<i>under ponds areas</i>
grunty pod rowami.....	9758	8882	8475	-75	3,77	3,41	<i>under ditches areas</i>
grunty zadrzewione i zak- rzewione na użytkach rolnych.....	-	-	28246	28246	-	11,37	<i>woody and bushy lands on agricultural land</i>
Grunty leśne oraz zadrze- wione i zakrzewione.....	384645	395130	376730	-26784	148,64	151,58	<i>Forest land as well as woody and bushy land</i>
lasy.....	379049	387711	372238	-19484	146,48	149,77	<i>forests</i>
grunty zadrzewione i zakrzewione.....	5596	7419	4492	-7300	2,16	1,81	<i>woody and bushy land</i>
Grunty pod wodami.....	11035	10954	12588	933	4,26	5,06	<i>Lands under waters</i>
powierzchniowymi pły- nącymi.....	7690	8519	9961	573	2,97	4,01	<i>surface flowing</i>
powierzchniowymi stoją- cymi.....	3345	2435	2627	360	1,29	1,06	<i>surface standing</i>
Grunty zabudowane i zurbanizowane.....	88988	93312	105723	2134	34,39	42,54	<i>Built-up and urbanized areas</i>
tereny mieszkaniowe.....	17435	18410	21908	429	6,74	8,81	<i>residential areas</i>
tereny przemysłowe.....	5101	6019	6847	40	1,97	2,75	<i>industrial areas</i>
tereny inne zabudowane	5831	7743	9660	113	2,25	3,89	<i>other built-up areas</i>
tereny zurbanizowane niezabudowane.....	4111	4071	5981	1784	1,59	2,41	<i>urbanized non-built-up areas</i>
tereny rekreacji i wypo- czynku.....	2909	2846	3104	137	1,12	1,25	<i>recreational and rest areas</i>
tereny komunikacyjne.....	51461	51830	55709	125	19,89	22,42	<i>transport areas</i>
drogi.....	44792	45093	47848	-1057	17,31	19,25	<i>roads</i>
kolejowe.....	6230	6240	5982	-188	2,41	2,41	<i>railway</i>
inne ^d	439	497	921	412	0,17	0,37	<i>others^d</i>
grunty przeznaczone pod budowę dróg publicznych lub linii kolejowych.....	-	-	958	958	-	0,39	<i>areas used for public road construction or railways</i>
użytki kopalne.....	2140	2393	2514	-494	0,83	0,39	<i>minerals</i>
Użytki ekologiczne.....	655	1164	1326	-1	0,25	1,01	<i>Ecological areas</i>
Nieuzytki.....	16176	15258	13731	-892	6,25	0,53	<i>Wasteland</i>
Tereny różne ^e	7275	6183	4967	-545	2,81	5,52	<i>Miscellaneous land^e</i>

a Stan ludności w dniu 31 XII, odpowiednio dla lat 2004 i 2016. b Obszar lądowy (łącznie z wodami śródlądowymi) oraz część morskich wód wewnętrznych. c Łącznie z gruntami zadrzewionymi i zakrzewionymi na użytkach rolnych, ujmowanymi do 2016 r. w pozycji „grunty leśne oraz zadrzewione i zakrzewione”. d Porty lotnicze, urządzenia portowe, przystanie, obiekty i budowle służące komunikacji wodnej, naziemne obiekty itp., patrz uwagi ogólne działu, ust 1. e Grunty przeznaczone do rekultywacji oraz niezagospodarowane grunty zrekultywowane, wały ochronne nieprzystosowane do ruchu kołowego.

Z r ó d ł o: dane Głównego Urzędu Geodezji i Kartografii.

a Population as of 31 XII, respectively for 2004 and 2016. b Land area (including inland waters) as well as parts of internal waters. c Including woody and bushy land on agricultural land, classified until 2016 in the items "forest land as well as woody". d Airports, airport devices, harbours, buildings and other objects of water communication, terrestrial objects, etc. see general notes to the chapter item 1. e Land designated for reclamation, unused reclaimed land, embankments, not designated for car traffic.

S o u r c e: data of the Head Office of Geodesy and Cartography.

TABL. 2 (8). **GRUNTY ROLNE WYŁĄCZONE NA CELE NIEROLNICZE I LEŚNE NA CELE NIELEŚNE^a**
AGRICULTURAL LAND DESIGNATED FOR NON-AGRICULTURAL PURPOSES AND FOREST LAND DESIGNATED FOR NON-FOREST PURPOSES^a

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2015	2016	SPECIFICATION
	w ha in ha				
O G Ó Ł E M	340	407	530	356	T O T A L
WEDŁUG RODZAJÓW GRUNTÓW BY TYPE OF LAND					
Użytki rolne	127	101	160	157	Agricultural land
klasy bonitacyjne:					quality classes:
mineralne: I-II	1	-	1	3	mineral: I-II
III	48	17	33	50	III
IV	23	21	96	93	IV
organiczne: IV	10	29	5	1	organic: IV
V i VI	45	34	25	10	V and VI
Inne grunty rolne	109	91	182	149	Other agricultural land
Grunty leśne	104	215	188	50	Forest land
WEDŁUG KIERUNKÓW WYŁĄCZENIA BY DIRECTIONS OF DESIGNATION					
wyłączone:					designated for:
Na tereny osiedlowe	59	102	188	182	Residential areas
Na tereny przemysłowe	77	63	134	73	Industrial areas
Pod drogi i szlaki komunikacyjne ..	14	10	5	4	Roads and communication trails
Pod użytki kopalne	109	216	175	54	Minerals
Pod zbiorniki wodne	-	-	3	1	Water reservoirs
Na inne cele	81	15	23	42	Other purposes

a W trybie obowiązujących przepisów prawnych o ochronie gruntów rolnych i leśnych.

Ź r ó d ł o: w zakresie wyłączonych w trybie przepisów prawnych o ochronie gruntów rolnych i leśnych: gruntów rolnych — dane Ministerstwa Rolnictwa i Rozwoju Wsi, gruntów leśnych — dane Ministerstwa Środowiska.

a According to the existing regulations on the protection of agricultural and forest land.

S o u r c e: in regard to designated land according to the legal regulations on the protection of agricultural land — data of the Ministry of Agriculture and Rural Development, forest land — data of the Ministry of Environment.

TABL. 3 (9). **GRUNTY ZDEWASTOWANE I ZDEGRADOWANE WYMAGAJĄCE REKULTYWACJI I ZAGOSPODAROWANIA ORAZ GRUNTY ZREKULTYWOWANE I ZAGOSPODAROWANE**
DEVASTATED AND DEGRADED LAND REQUIRING RECLAMATION AND MANAGEMENT AS WELL AS RECLAIMED AND MANAGED LAND

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2015	2016	SPECIFICATION
	w ha in ha				
Grunty wymagające rekultywacji (stan w dniu 31 XII)	4558	4497	4860	4856	Land requiring reclamation (as of 31 XII)
zdewastowane	4383	4313	4676	4648	devastated
zdegradowane	175	184	184	208	degraded
Grunty (w ciągu roku):					Land (during the year):
zrekultywowane	20	78	68	154	reclaimed
w tym na cele:					of which for purposes:
rolnicze	16	6	52	131	agricultural
leśne	4	72	7	16	forest
zagospodarowane	30	63	29	18	managed

Ź r ó d ł o: dane Ministerstwa Rolnictwa i Rozwoju Wsi.

S o u r c e: data of the Ministry of Agriculture and Rural Development.

TABL. 4 (10). **POBÓR WODY NA POTRZEBY GOSPODARKI NARODOWEJ I LUDNOŚCI**
WATER WITHDRAWAL FOR NEEDS OF THE NATIONAL ECONOMY
AND POPULATION

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2015	2016		SPECIFICATION
	w hm ³ in hm ³				w odsetkach in percent	
O G Ó Ł E M	328,8	321,2	304,6	289,5	100,0	TOTAL
na cele:						for purposes of:
Produkcyjne (poza rolnictwem, leśnictwem, łowiectwem, i rybactwem) – z ujęć własnych	86,9	106,5	107,4	96,5	33,3	Production (excluding agriculture, forestry and fishing) — from own intakes
w tym wody:						of which waters:
powierzchniowe.....	71,6	90,0	88,7	77,1	26,6	surface
podziemne.....	14,3	15,7	18,3	18,9	6,5	underground
Nawodnień w rolnictwie i leśnictwie oraz napełniania i uzupełniania stawów rybnych	91,6	75,1	54,4	53,3	18,4	Irrigation in agriculture and forestry as well as filling and completing fish ponds
Eksploatacji sieci wodociągowej ^a	150,3	139,5	142,8	139,7	48,3	Exploitation of water supply network ^a
wody: powierzchniowe	10,6	11,7	8,7	7,7	2,7	waters: surface
podziemne	139,7	127,9	134,1	132,0	45,6	underground

^a Pobór wody na ujęciach przed wtłoczeniem do sieci.

^a Water withdrawal by intakes before entering the water system.

TABL. 5 (11). **ZUŻYCIE WODY NA POTRZEBY GOSPODARKI NARODOWEJ I LUDNOŚCI**
WATER CONSUMPTION FOR NEEDS OF THE NATIONAL ECONOMY AND
POPULATION

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2015	2016		SPECIFICATION
	w hm ³ in hm ³				w odsetkach in percent	
O G Ó Ł E M	295,5	291,6	277,8	263,1	100,0	TOTAL
Przemysł	86,6	106,6	107,4	96,7	36,7	Industry
w tym na cele produkcyjne.....	81,8	102,7	103,2	92,7	35,2	of which for purposes of production
Rolnictwo i leśnictwo ^a	91,6	75,1	54,4	53,3	20,2	Agriculture and forestry ^a
Eksploatacja sieci wodociągowej ^b	117,3	109,9	116,0	113,2	43,0	Exploitation water supply network ^b

^a Woda zużyta do nawadniania w rolnictwie i leśnictwie oraz do napełniania i uzupełniania stawów rybnych. ^b Bez zużycia wody na cele przemysłowe z wodociągów stanowiących własność gmin, wojewódzkich zakładów usług wodnych i spółek wodnych.

^a Water consumption for irrigation in agriculture and forestry as well as for filling and completing fish ponds. ^b Excluding water consumption of water for industrial purposes by water supply networks owned by gminas, voivodship waterworks and water companies.

TABL. 6 (12). **POWIERZCHNIA I POBÓR WODY DO NAWODNIENÍ W ROLNICTWIE I LEŚNICTWIE ORAZ NAPEŁNIANIA STAWÓW RYBNYCH**
AREA AND WATER WITHDRAWAL FOR IRRIGATION IN AGRICULTURE AND FORESTRY AS WELL AS WATER FOR FILLING FISH PONDS

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2015	2016	SPECIFICATION
Powierzchnia nawadnianych użytków rolnych i gruntów leśnych ^a w ha	581	391	392	339	Area of irrigated agricultural land and forest land ^a in ha
Powierzchnia napelnianych stawów rybnych ^b w ha	3195	2867	2995	3019	Area of filled fish ponds ^b in ha
Pobór wody ^c w dam ³	92050	75355	54624	53494	Water withdrawal ^c in dam ³
do nawadniania użytków rolnych i gruntów leśnych	859	1940	1834	809	for irrigation of agricultural and forest lands
na 1 ha	1,5	5,0	4,7	2,4	per 1 ha
do napelniania i uzupełniania stawów rybnych.....	91191	73415	52790	52685	for filling and completing fish ponds
na 1 ha	28,5	25,6	17,6	17,5	per 1 ha

a O powierzchni co najmniej 20 ha. b O powierzchni co najmniej 10 ha. c Łącznie z poborem ścieków do nawodnień.
a Area of 20 ha and more. b Area of 10 ha and more. c Including wastewater withdrawal for irrigation.

TABL. 7 (13). **ŚCIEKI PRZEMYSŁOWE I KOMUNALNE ODPROWADZANE DO WÓD LUB DO ZIEMI**
INDUSTRIAL AND MUNICIPAL WASTE WATER DISCHARGED INTO WATERS OR INTO THE GROUND

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2015	2016		SPECIFICATION
	w hm ³ in hm ³				w odsetkach in percent	
O G Ó Ł E M	127,7	131,2	98,7	100,7	100,0	T O T A L
odprowadzone bezpośrednio z zakładów ^a	22,6	43,1	16,8	18,6	18,5	discharged directly by plants ^a
w tym wody chłodnicze	0,2	0,6	0,5	0,7	0,7	of which cooling water
odprowadzone siecią kanalizacyjną	105,1	88,1	81,9	82,1	81,5	discharged by sewage system
W tym ścieki wymagające oczyszczania	127,5	130,7	98,2	100,0	99,3	Of which waste water requiring treatment
oczyszczane	115,2	130,0	95,2	96,0	95,3	treated
mechanicznie	16,4	35,1	7,9	8,3	8,2	mechanically
chemicznie ^b	0,3	0,1	0,3	0,3	0,3	chemically ^b
biologicznie	69,1	12,4	12,2	12,2	12,1	biologically
z podwyższonym usuwaniem biogenów	29,4	82,5	74,9	75,2	74,7	with increased biogene removal (disposal)
nieoczyszczane	12,3	0,6	2,9	4,0	4,0	untreated
odprowadzone bezpośrednio z zakładów	0,5	0,6	2,9	4,0	4,0	discharged directly by plants
odprowadzone siecią kanalizacyjną	11,8	-	0,0	0,0	0,0	discharged by sewage network

a Łącznie z wodami chłodniczymi i zanieczyszczonymi wodami z odwadniania zakładów górniczych oraz obiektów budowlanych, a także z zanieczyszczonymi wodami opadowymi. b Dane dotyczą tylko ścieków przemysłowych.

a Including polluted cooling water and water from mine drainage as well as building construction as well as from contaminated precipitation water. b Data concern only industrial wastewater.

TABL. 8 (14). **ZAKŁADY^a ODPROWADZAJĄCE ŚCIEKI WEDŁUG MIEJSCA ODPROWADZANIA ORAZ WYPOSAŻENIA W OCZYSZCZALNIE ŚCIEKÓW**
Stan w dniu 31 XII
PLANTS^a DISCHARGING WASTEWATER BY PLACE OF DISCHARGE AND WASTEWATER TREATMENT PLANTS POSSESSED
As of 31 XII

JEDNOSTKI	2005	2010	2015	2016	ENTITIES
O G Ó Ł E M	163	177	184	181	TOTAL
Odprowadzające ścieki bezpośrednio do wód lub do ziemi wymagające oczyszczania	82	86	75	73	Discharging wastewater directly into waters or into the ground requiring treatment
wyposażone w oczyszczalnie ścieków o wystarczającej przepustowości	69	73	65	63	possessing wastewater treatment plants with sufficient capacity
o niewystarczającej przepustowości	4	5	4	3	with insufficient capacity
bez oczyszczalni ścieków	13	13	10	10	not possessing wastewater treatment plants
Odprowadzające ścieki do kanalizacji (bez oczyszczalni ścieków)	81	91	109	108	Discharging waste water into sewage system (not possessing wastewaters treatment plants)

a Bez przedsiębiorstw i zakładów wodociągowo-kanalizacyjnych.
a Excluding enterprises and water-sewerage treatment plants.

TABL. 9 (15). **OCZYSZCZALNIE ŚCIEKÓW**
Stan w dniu 31 XII
WASTEWATER TREATMENT PLANTS
As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	Ogółem Total	Mechaniczne Mechanical	Chemiczne Chemical	Biologiczne Biological	Z podwyższonym usuwaniem biogenów With increased biogene removal	SPECIFICATION
Oczyszczalnie ścieków przemysłowych						Industrial wastewater treatment plants
Liczba						Number
2005	75	18	4	51	2	
2010	80	22	2	53	3	
2015	64	4	4	53	3	
2016	62	5	3	51	3	
Przepustowość w dam ³ /d						Capacity in dam ³ /24h
2005	80,3	29,9	3,5	43,0	3,9	
2010	108,7	56,9	3,0	44,4	4,4	
2015	58,1	5,5	6,2	40,7	5,8	
2016	90,4	40,0	5,9	38,8	5,8	
Oczyszczalnie ścieków komunalnych^a						Municipal wastewater treatment plants^a
Liczba						Number
2005	125	-	-	86	39	
2010	160	-	-	120	40	
2015	205	2	-	162	41	
2016	206	2	-	162	42	
Przepustowość w dam ³ /d						Capacity in dam ³ /24h
2005	744,1	-	-	515,6 ^b	228,5	
2010	606,0	-	-	48,2 ^b	557,8	
2015	531,2	0,1	-	56,8	474,3	
2016	545,1	0,1	-	71,9	473,1	
Ludność korzystająca z oczyszczalni ścieków w % ludności ogółem ^{cd}						Population connected to wastewater treatment plants in % of total population ^{cd}
2005	64,2	-	-	39,5	24,7	
2010	66,0	-	-	7,1	58,9	
2015	68,2	0,0	-	9,4	58,8	
2016	69,3	0,0	-	9,1	60,2	

a Miejskie i wiejskie pracujące na sieci kanalizacyjnej. b Dotyczy urządzeń do biologicznego oczyszczania. c Ludność korzystająca z oczyszczalni ścieków — dane szacunkowe, ludność ogółem — na podstawie bilansów. d Patrz uwagi ogólne działu, ust. 4.

a Treatment plants of urban and rural area working on sewage system. b Refers to equipment for biological treatment. c Population connected to wastewater treatment plants — estimated data, total population — based on balances. d See general notes to chapter, item 4.

TABL. 10 (16). **EMISJA I REDUKCJA ZANIECZYSZCZEŃ POWIETRZA Z ZAKŁADÓW SZCZEGÓLNIIE UCIAŻLIWYCH DLA CZYSTOŚCI POWIETRZA**
EMISSION AND REDUCTION OF AIR POLLUTANTS FROM PLANTS OF SIGNIFICANT NUISANCE TO AIR QUALITY

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2015	2016	SPECIFICATION
Zakłady szczególnie uciążliwe dla czystości powietrza ^a (stan w dniu 31 XII)	88	112	113	119	<i>Plants of significant nuisance to air quality^a (as of 31 XII)</i>
w tym wyposażone w urządzenia do redukcji zanieczyszczeń:					<i>of which possessing systems to reduce the emission of:</i>
pyłowych.....	77	82	81	81	<i>particulates</i>
gazowych.....	11	15	13	17	<i>gases</i>
w tym nieposiadające wyników pomiarów:					<i>of which without the results of measurements of:</i>
emisji:					<i>emission:</i>
pyłów	19	31	38	43	<i>particulates</i>
gazów	17	27	33	37	<i>gases</i>
imisji.....	79	97	104	115	<i>imission</i>
Emisja zanieczyszczeń:					<i>Emission of pollutants:</i>
w tysiącach ton:					<i>in thousand tonnes:</i>
pyłowych.....	7,9	4,2	2,8	2,3	<i>particulates</i>
w tym pyły ze spalania paliw	7,1	3,5	2,2	1,7	<i>of which particulates from the combustion of fuels</i>
gazowych (bez dwutlenku węgla) ..	220,8	166,3	154,2	107,2	<i>gases (excluding carbon dioxide)</i>
w tym: dwutlenek siarki	150,4	89,0	84,2	37,6	<i>of which: sulphur dioxide</i>
tlenek węgla	16,6	20,3	25,2	31,6	<i>carbon monoxide</i>
tlenki azotu	53,2	55,3	43,0	36,2	<i>nitrogen oxides</i>
na 1 mieszkańca w tonach:					<i>per capita in tonnes:</i>
pyłowych.....	0,003	0,002	0,001	0,001	<i>particulates</i>
gazowych (bez dwutlenku węgla) ..	0,086	0,065	0,062	0,043	<i>gases (excluding carbon dioxide)</i>
Zanieczyszczenia zatrzymane w urządzeniach do redukcji zanieczyszczeń:					<i>Pollutants retained in pollutant reduction systems:</i>
w tysiącach ton:					<i>in thousand tonnes:</i>
pyłowe	3733,6	3351,6	5157,8	5046,5	<i>particulates</i>
gazowe (bez dwutlenku węgla)	217,9	301,5	529,0	644,5	<i>gases (excluding carbon dioxide)</i>
w % zanieczyszczeń wytworzonych:					<i>in % of pollutants produced:</i>
pyłowych.....	99,8	99,9	99,9	100,0	<i>particulates</i>
gazowych (bez dwutlenku węgla) ..	49,7	64,5	77,4	85,7	<i>gases (excluding carbon dioxide)</i>

^a Emitujące pyły, gazy lub równocześnie pyły i gazy.

^a Emitting particulates, gases or particulates and gases.

TABL. 11 (17). **URZĄDZENIA DO REDUKCJI ZANIECZYSZCZEŃ POWIETRZA W ZAKŁADACH SZCZEGÓLNIIE UCIAŹLIWYCH DLA CZYSTOŚCI POWIETRZA**
AIR POLLUTION REDUCTION SYSTEMS IN PLANTS OF SIGNIFICANT NUISANCE TO AIR QUALITY

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Cyklony Cyclones	Multicyklony Multi- cyclones	Filtry tkaninowe Fabric filters	Elektrofiltry Electrofil- ters	Urządzenia mokre Wet air cleaners	Inne Others	
URZĄDZENIA — stan w dniu 31 XII EQUIPMENT — as of 31 XII							
OGÓŁEM	2005	274	60	324	54	101	74
TOTAL	2010	205	75	447	40	62	109
	2015	161	57	390	55	56	53
	2016	145	63	480	50	54	75
Skuteczność: Efficiency:							
niska	2005	25	8	45	-	29	x
low	2010	31	21	85	-	12	x
	2015	15	9	47	1	8	x
	2016	11	11	48	-	6	x
średnia.....	2005	59	26	115	1	28	x
moderate	2010	49	22	132	4	24	x
	2015	24	14	103	17	24	x
	2016	21	14	151	19	27	x
wysoka	2005	190	26	164	53	44	x
high	2010	125	32	230	36	26	x
	2015	122	34	240	37	24	x
	2016	113	38	281	31	21	x
PRZEPIY W GAZÓW ODLOTOWYCH w dam ³ /h WASTE GAS FLOW in dam ³ /h							
OGÓŁEM	2005	6386	1905	5049	28842	17368	1037
TOTAL	2010	4065	1321	6593	31811	23390	949
	2015	4237	1021	6606	35555	29230	1923
	2016	4025	1155	7222	34107	29291	10324
Skuteczność: Efficiency:							
niska	2005	491	151	995	-	645	x
low	2010	270	374	1447	-	237	x
	2015	507	128	511	1	142	x
	2016	478	170	614	-	134	x
średnia.....	2005	801	1158	613	150	480	x
moderate	2010	1038	324	1178	464	409	x
	2015	778	270	1807	486	355	x
	2016	625	299	2096	486	429	x
wysoka	2005	5094	596	3441	28692	16243	x
high	2010	2757	623	3968	31347	22744	x
	2015	2952	623	4288	35068	28733	x
	2016	2922	686	4512	33621	28728	x

TABL. 12 (18). **POWIERZCHNIA O SZCZEGÓLNYCH WALORACH PRZYRODNICZYCH PRAWNIE CHRONIONA^a**
 Stan w dniu 31 XII
AREA OF SPECIAL VALUE UNDER LEGAL PROTECTION^a
 As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2015	2016		SPECIFICATION	
	w ha in ha				w % powierzchni ogólnej województwa in % of total area of the voivodship		na 1 mieszkańca w m ² per capita in m ²
O G Ó Ł E M	298808,9	359245,4	357795,8	358153,8	19,7	1441,1	TOTAL
Parki narodowe ^b	72,4	68,3	68,3	68,3	0,0	0,3	National parks ^b
Rezerваты przyrody ^b ...	7323,8	7440,1	7418,8	7418,8	0,4	29,9	Nature reserves ^b
Parki krajobrazowe ^{bc} ...	95089,8	95466,1	95911,0	95911,0	5,3	385,9	Scenic parks ^{bc}
Obszary chronionego krajobrazu ^c	184329,9	243264,4	240883,3	240883,3	13,2	969,2	Protected landscape areas ^c
Stanowiska dokumentacyjne	10,8	33,8	33,7	33,7	0,0	0,1	Documentation sites
Zespoły przyrodniczo-krajobrazowe	10522,9	11512,1	11827,1	12182,7	0,7	49,0	Landscape-nature complexes
Użytki ekologiczne	1459,3	1460,6	1653,9	1656,1	0,1	6,7	Ecological arable lands

a Patrz uwagi ogólne do działu, ust. 6. b Bez otuliny. c Bez powierzchni rezerwatów przyrody, stanowisk dokumentacyjnych, zespołów przyrodniczo-krajobrazowych i użytków ekologicznych położonych na terenie parków krajobrazowych i obszarów chronionego krajobrazu.

a See general notes to the chapter, item 6. b Excluding protection zones. c Excluding nature reserves, documentation sites, landscape-nature complexes and ecological arable lands located within landscape parks and protected landscape areas.

TABL. 13 (19). **KAMPINOSKI PARK NARODOWY**

Stan w dniu 31 XII
KAMPINOSKI NATIONAL PARK
 As of 31 XII

LATA YEARS	Powierzchnia ^a w ha Area ^a in ha			otuliny (strefy ochronnej) buffer zones (of the protected areas)
	parku narodowego national park			
	ogółem grand total	w tym lasów of which forests	z liczby ogółem — pod ochroną ścisłą ^b of grand total number — strictly protected ^b	
2005	72,4	57,0	-	-
2010	68,3	52,9	-	-
2015	68,3	52,9	-	-
2016	68,3	52,9	-	-

a Powierzchnia parku w granicach województwa. b Powierzchnia, na której chroniona jest cała przyroda i jest całkowicie zaniechana bezpośrednia ingerencja człowieka.

a Area of park on the area of voivodship. b The area in which all forms of nature are protected and direct human interference is entirely abandoned.

TABL. 14 (20). REZERWATY PRZYRODY ^a

Stan w dniu 31 XII
NATURE RESERVES ^a
As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	Obiekty Number	Powierzchnia w ha Area in ha		SPECIFICATION	
		ogółem total	w tym pod ochroną ścisłą ^b of which strictly protected ^b		
OGÓŁEM	2005	88	7323,8	-	TOTAL
	2010	89	7440,1	-	
	2015	87	7418,8	255,1	
	2016	87	7418,8	255,1	
Faunistyczne		1	2350,6	-	Fauna
Krajobrazowe		3	231,2	-	Landscape
Leśne		66	3509,4	250,4	Forest
Torfowiskowe		5	520,4	2,6	Peat-bog
Florystyczne		9	297,9	2,1	Flora
Wodne		1	487,0	-	Water
Przyrody nieożywionej		1	20,7	-	Inanimate nature
Stepowe		1	1,5	-	Steppe

^a Bez utuliny. ^b Powierzchnia, na której chroniona jest cała przyroda i jest całkowicie zaniechana bezpośrednia ingerencja człowieka.

^a Excluding protection zones. ^b The area in which all forms of nature are protected and direct human interference is entirely abandoned.

TABL. 15 (21). PARKI KRAJOBRAZOWE

Stan w dniu 31 XII
LANDSCAPE PARKS
As of 31 XII

LATA YEARS ZESPOŁY I PARKI KRAJOBRAZOWE ^a SETS AND LANDSCAPE PARKS ^a	Powierzchnia ^b Area ^b				
	ogółem total	w tym of which			
		lasów forest	użytków rolnych agricultural land	wód water	
w ha in ha					
OGÓŁEM	2005	97945,2	48613,2	40110,2	3718,6
TOTAL	2010	98268,3	46477,1	42261,7	3717,4
	2015	98268,3	46477,1	42261,7	3717,4
	2016	98268,3	46477,1	42261,7	3717,4
Międzyrzeczka Warty i Widawki		25330,0	6225,0	16700,0	533,0
Sulejowski		17030,0	11200,0	2700,0	2360,0
Załęczański		13323,0	7336,0	5193,0	310,0
Spalski		13110,0	7442,0	4630,0	300,0
Bolimowski		12185,3	6092,7	5361,5	30,5
Wzniesień Łódzkich		11580,0	3644,4	6642,2	45,9
Przedborski		5710,0	4537,0	1035,0	138,0

^a Uszeregowane malejąco według powierzchni ogółem w województwie. ^b Łącznie z powierzchnią rezerwatów przyrody, stanowisk dokumentacyjnych, zespołów przyrodniczo-krajobrazowych i użytków ekologicznych położonych na terenie parków.

^a Listed according to decreasing grand total area in voivodship. ^b Including nature reserves, documentation sites, landscape-nature complexes and ecological arable lands located within parks.

TABL. 16 (22). POMNIKI PRZYRODY

Stan w dniu 31 XII
MONUMENTS OF NATURE
As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2015	2016	SPECIFICATION
OGÓŁEM	3541	3612	3278	3249	TOTAL
w tym:					of which
Pojedyncze drzewa	3343	3334	3066	3035	Individual trees
Grupy drzew	125	218	138	140	Tree clusters
Aleje	50	35	45	46	Alleys
Głazy narzutowe	12	10	13	13	Erratic boulders

TABL. 17 (23). **ODPADY^a WYTWORZONE I DOTYCHCZAS SKŁADOWANE (NAGROMADZONE) ORAZ TERENY ICH SKŁADOWANIA**
WASTE^a GENERATED AND LANDFILLED UP TO NOW (ACCUMULATED) AS WELL AS THEIR STORAGE YARDS AREAS

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2015	2016	SPECIFICATION
Zakłady wytwarzające odpady (stan w dniu 31 XII)	76	98	108	111	Plants generating waste (as of 31 XII)
Odpady wytworzone (w ciągu roku) w tys. t	4449,5	6173,4	10945,6	10968,4	Waste generated (during the year) in thous. t
Odpady dotychczas składowane (nagromadzone ^b ; stan w końcu roku) w tys. t	42428,1	58076,7	95051,6	103299,0	Waste landfilled up to now (accumulated ^b ; end of year) in thous. t
Odpady poddane odzyskowi z nagromadzonych do 1 stycznia roku sprawozdawczego w tys. t	40,5	-	-	29,4	Waste recovered from accumulated by 1 January of reporting year in thous. t
Tereny składowania odpadów w ha: niezrekultywowane (stan w końcu roku)	462,8	569,1	699,4	699,4	Waste landfill area in ha: non-reclaimed (end of year)
zrekultywowane (w ciągu roku)	4,3	7,9	-	-	reclaimed (during the year)

a Z wyłączeniem odpadów komunalnych; patrz uwagi ogólne działu, ust. 7. b Na składowiskach (haldach, stawach osadowych) własnych.

a Excluding municipal waste; see general notes to the chapter, item 7. b On own landfills (heaps, settling ponds).

TABL. 18 (24). **ODPADY^a WEDŁUG RODZAJÓW W 2016 R.**
WASTE^a BY TYPE IN 2016

WYSZCZEGÓLNIENIE	Odpady wytworzone w ciągu roku Waste generated during the year						Odpady dotychczas składowane (nagromadzone ^b ; stan w końcu roku) Waste landfilled up to now (accumulated ^b ; end of year)	SPECIFICATION
	ogółem total	poddane odzyskowi ^c recovered ^c	unieszkodliwione ^c disposed ^c		przekazane innym odbiorcom transferred to other recipients	magazynowane czasowo temporarily stored		
			razem total	w tym składowane ^d of which landfilled ^d				
w tys. t in thous. t								
OGÓŁEM	10968,4	607,9	8344,8	8276,8	1209,7	806,0	103299,0	TOTAL
w tym:								of which:
Mieszanki popiołowo-żużlowe z mokrego odprowadzania odpadów paleniskowych	8301,2	2,2	8242,4	8242,4	54,3	2,3	100372,1	Dust-slag compounds from wet treatment of furnace waste
Mieszanki popiołów lotnych i odpadów stałych z wapienowych metod odsiarczania gazów odlotowych	14,7	-	-	-	-	14,7	-	Mixtures of fly-ash and solid waste originating from limestone methods of desulphurisation of waste gases
Popioły lotne z węgla	141,7	-	-	-	141,7	-	-	Coal fly ash
Żużle, popioły paleniskowe i pyły z kotłów	58,0	-	-	-	56,6	1,4	0,0	Slag, furnace ash and particulates from boilers

a Z wyłączeniem odpadów komunalnych; patrz uwagi ogólne działu, ust. 7. b Na składowiskach (haldach, stawach osadowych) własnych. c We własnym zakresie przez wytwórcę, patrz uwagi ogólne do działu, ust. 7. d Na składowiskach (haldach, stawach osadowych) własnych i innych.

a Excluding municipal waste; see general notes to chapter, item 7. b On own landfills (heaps, settling ponds). c By waste producer on its own, see general notes to the chapter, item 7. d On own and other landfills (heaps, settling ponds).

TABL. 19 (25). **NAKLADY NA ŚRODKI TRWAŁE SŁUŻĄCE OCHRONIE ŚRODOWISKA I GOSPODARCE WODNEJ^a (ceny bieżące)**
OUTLAYS ON FIXED ASSETS IN ENVIRONMENTAL PROTECTION AND WATER MANAGEMENT^a (current prices)

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2015	2016	SPECIFICATION
	w tys. zł		in thous. zł		
Ochrona środowiska	499096,3	801118,2	812218,5	544052,1	Environmental protection
w tym:					of which:
Ochrona powietrza atmosferycznego i klimatu	161449,5	138502,5	147089,3	177358,8	Protection of air and climate
w tym nakłady na nowe techniki i technologie spalania paliw oraz modernizację kotłowni i ciepłowni	10350,2	15828,0	59621,9	112565,6	of which outlays on new fuel combustion technologies and techniques as well as the modernization of boiler and thermal energy plants
Gospodarka ściekowa i ochrona wód	198380,1	542271,0	451735,8	143777,9	Wastewater management and protection of waters
w tym nakłady na:					of which outlays on:
oczyszczanie ścieków komunalnych	65855,8	91065,4	167911,2	19778,1	municipal wastewater treatment
sieć kanalizacyjną odprowadzającą ścieki i wody opadowe	116362,6	426111,1	258590,7	116829,5	sewage network discharging wastewater and precipitation water
Gospodarka odpadami, ochrona i przywrócenie wartości użytkowej gleb, ochrona wód podziemnych i powierzchniowych....	99565,2	81350,0	102344,7	111835,4	Waste management, protection and recovery of soils, protection of surface and underground waters
w tym nakłady na:					of which outlays on:
zbieranie odpadów ^b i ich transport	7825,9	9461,8	7975,4	3972,7	waste collection ^b and transportation
usuwanie i unieszkodliwianie odpadów ^b	40912,7	64664,7	40234,6	94165,1	Removal and treatment of waste ^b
rekultywację hałd, stawów osadowych i składowisk odpadów oraz innych terenów zdewastowanych i zdegradowanych	1738,6	905,5	80,5	80,8	reclamation of waste dumps, sludge tanks and landfills as well as of other devastated and degraded areas
Ochrona różnorodności biologicznej i krajobrazu	1232,0	3566,1	36922,7	46497,3	Protection of biodiversity and landscape
Zmniejszanie hałasu i wibracji	755,5	19900,6	13569,0	34818,3	Noise and vibration reduction
Gospodarka wodna	57736,4	173726,3	132153,5	59935,0	Water management
nakłady na:					outlays on:
Ujęcia i doprowadzenia wody	33467,4	153007,6	90547,6	46718,1	Water intakes and pipe systems
Stacje uzdatniania wody	15762,8	12012,3	18788,2	13030,8	Water treatment plants
Zbiorniki i stopnie wodne	1698,6	1076,2	9080,9	39,3	Water reservoirs and falls
Regulację i zabudowę rzek i potoków	1940,7	7614,0	7257,3	146,8	Regulation and management of rivers and streams
Obwałowania przeciwpowodziowe i stacje pomp	4866,9	16,2	6479,5	-	Flood embankments and pump stations

^a Według lokalizacji inwestycji; nakłady te uwzględniono również w nakładach inwestycyjnych we właściwych sekcjach gospodarki narodowej. ^b Przemysłowych i komunalnych.

^a By investments location; these outlays are included in the appropriate sections of the national economy. ^b Industrial and municipal.

TABL. 20 (26). **EFEKTY RZECZOWE UZYSKANE W WYNIKU PRZEKAZANIA DO UŻYTKU INWESTYCJI OCHRONY ŚRODOWISKA I GOSPODARKI WODNEJ**
TANGIBLE EFFECTS OF INVESTMENTS IN ENVIRONMENTAL PROTECTION AND WATER MANAGEMENT

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2015	2016	SPECIFICATION
OCHRONA ŚRODOWISKA ENVIRONMENTAL PROTECTION					
Ochrona powietrza atmosferycznego i klimatu Protection of air and climate					
Zdolność przekazanych do eksploatacji urządzeń do redukcji zanieczyszczeń w t/r:					
pyłowych	6267	-	520	154	Capacity of completed systems to reduce pollutants in t/y:
gazowych	12	-	6987	51133	particulates gases
Gospodarka ściekowa i ochrona wód Wastewater management and protection of waters					
Sieć kanalizacyjna w km odprowadzająca:					
ścieki	192,5	365,0	344,0	161,8	Sewage network in km discharging:
wody opadowe	31,2	63,5	55,9	23,7	wastewater precipitation water
Oczyszczalnie ścieków:					
obiekty	4	8	3	3	Wastewater treatment plants: facilities
w tym oczyszczalnie komunalne	3	6	2	2	of which municipal
mechaniczne	1	2	-	-	mechanical
biologiczne (bez komór fermentacyjnych)	2	4	3	2	biological (excluding fermentation tanks)
z podwyższonym usuwaniem biogenów ^a	1	2	-	1	with increased biogene removal ^a
przepustowość oczyszczalni					
w m ³ /d	9608	6704	9955	246	capacity of treatment plants in m ³ /24h
w tym oczyszczalni komunalnych	9020	4104	9915	171	of which municipal
mechanicznych	1288	23	-	-	mechanical
biologicznych (bez komór fermentacyjnych)	5420	1418	8955	171	biological (excluding fermentation tanks)
z podwyższonym usuwaniem biogenów ^a	2900	5263	1000	75	with increased biogene removal ^a
Oczyszczalnie ścieków indywidualne (przysiadkowe):					
obiekty	199	1054	1286	41	Farmstead treatment facilities (homestead): facilities
przepustowość w m ³ /d	252	1342	2633	85	capacity in m ³ /24h
Podczyszczalnie ścieków przemysłowych:					
obiekty	1	2	1	2	Industrial waste pre-treatment plants: facilities
przepustowość w m ³ /d	3000	310	1600	290	capacity in m ³ /24h
Gospodarka odpadami Wastes management					
Urządzenia do unieszkodliwiania odpadów:					
obiekty	-	1	1	2	Waste treatment plants: facilities
wydajność w t/r	-	4850	59000	32000	capacity in t/y
Składowiska dla odpadów komunalnych:					
obiekty	1	-	-	1	Landfills of municipal waste: facilities
powierzchnia w ha	2,20	3,40	2,10	3,80	area in ha
wydajność w t/r	120000	291087	45000	400000	capacity in t/y
Wydajność urządzeń do gospodarczego wykorzystania odpadów ^b w t/r					
	-	-	-	-	Capacity of waste utilization systems ^b in t/y
GOSPODARKA WODNA WATER MANAGEMENT					
Wydajność ujęć wodnych ^c w m ³ /d	6683	4585	6057	2829	Capacity of water intakes ^c in m ³ /24h
Uzdatnianie wody w m ³ /d	6350	8093	1612	2817	Water treatment in m ³ /24h
Sieć wodociągowa w km	245,9	280,6	249,7	139,7	Water supply network in km
Pojemność zbiorników wodnych w m ³	-	-	92000	-	Capacity of water reservoirs in m ³
Regulacja i zabudowa rzek i potoków w km					
	7,8	-	21,3	-	Regulation and management of rivers and streams in km
Obwałowania przeciwpowodziowe w km					
	9,6	-	23,9	-	Flood embankments in km

a W tym chemiczne. b Z wyłączeniem odpadów komunalnych. c Bez ujęć w energetyce zawodowej.
a Of which chemical. b Excluding municipal waste. c Excluding water intakes in the power industry.

MAPA ADMINISTRACYJNA WOJEWÓDZTWA ŁÓDZKIEGO W 2016 R.

Stan w dniu 31 XII

ADMINISTRATIVE MAP OF ŁÓDZKIE VOIVODSHIP IN 2016

As of 31 XII

———— **Granica województwa**
Voivodship's border

———— **Granice powiatów**
Powiat's border

———— **Granice gmin**
Gmina's border

Łódź **Nazwy miast na prawach powiatu**
Names of cities with powiat status

□ **Powiaty**
Powiats

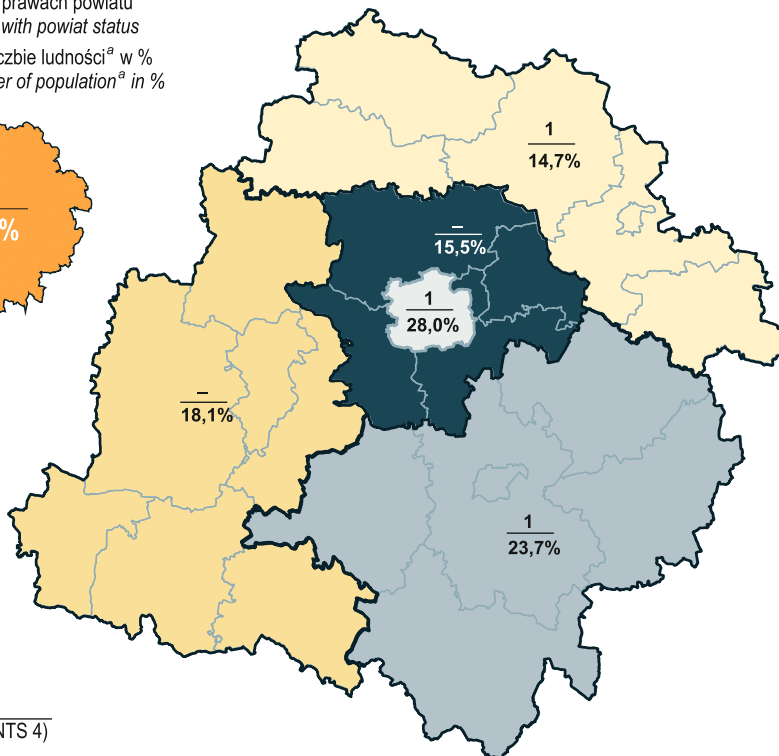
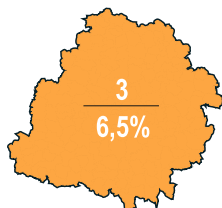
□ **Miasta na prawach powiatu**
Cities with powiat status

**PODZIAŁ WOJEWÓDZTWA ŁÓDZKIEGO WEDŁUG NOMENKLATURY
JEDNOSTEK TERYTORIALNYCH DO CELÓW STATYSTYCZNYCH (NTS) W 2017 R.**

Stan w dniu 1 I

*DIVISION OF THE ŁÓDZKIE VOIVODSHIP ACCORDING TO
THE NOMENCLATURE OF TERRITORIAL UNITS FOR STATISTICAL PURPOSES (NTS) IN 2017
AS OF 1 I*

Liczba miast na prawach powiatu
Number of cities with powiat status
Udział w ogólnej liczbie ludności^a w %
Share in total number of population^a in %

**PODREGIONY (NTS 3):
SUBREGIONS (NTS 3):**

łódzki
Powiaty Powiaty (NTS 4)
brzeziński (5)
łódzki
wschodni (6)
pabianicki (7)
zgierski (9)

m. Łódź
Miasto na prawach powiatu (NTS 4):
City with powiat status (NTS 4):
m. Łódź (1)

piotrkowski
Powiaty Powiaty (NTS 4)
belchatowski (8)
opoczyński (8)
piotrkowski (11)
radomszczański (14)
tomaszowski (11)
Miasto na prawach powiatu (NTS 4):
City with powiat status (NTS 4):
m. Piotrków Trybunalski (1)

sieradzki
Powiaty Powiaty (NTS 4)
łaski (5)
pajęczański (8)
poddębicki (6)
sieradzki (11)
wieluński (10)
wieruszowski (7)
zduńskowolski (4)

skierniewicki
Powiaty Powiaty (NTS 4)
kutnowski (11)
łęczycki (8)
łowicki (10)
rawski (6)
skierniewicki (9)
Miasto na prawach powiatu (NTS 4):
City with powiat status (NTS 4):
m. Skierniewice (1)

W nawiasach podano liczbę gmin (NTS 5).
Number of gminas (NTS 5) is given in parentheses.

^a Stan w dniu 31 XII 2015 r.; odpowiednio: dla województwa - udział w kraju, dla podregionów - udział w województwie.
^a As of 31 XII 2015; respectively: for voivodship - share in country, for subregions - share in voivodship.

TABL. 21 (27). **KIERUNKI FINANSOWANIA Z WOJEWÓDZKIEGO FUNDUSZU OCHRONY ŚRODOWISKA I GOSPODARKI WODNEJ**
FINANCING DIRECTIONS OF THE VOIVODSHIP ENVIRONMENTAL PROTECTION AND WATER MANAGEMENT FUNDS

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2015	2016	w odsetkach in percent	SPECIFICATION
	w tys. zł in thous. zł					
O G Ó Ł E M	171590,1	144126,5	311138,1	251867,4	100,0	T O T A L
Ochrona powietrza atmosferycznego i klimatu	49801,1	21538,8	122187,6	145018,9	57,6	Protection of air and climate
Gospodarka ściekowa i ochrona wód.....	92841,5	100487,3	108758,0	41630,0	16,5	Wastewater management and protection of waters
Gospodarka odpadami.....	14558,4	3093,5	40971,0	29952,2	11,9	Waste management
Pozostałe	14389,1	19006,8	39221,5	35266,3	14,0	Others

Ź r ó d ł o: dane Zarządu Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej.

S o u r c e: data of the Management Board of the National Fund for Environmental Protection and Water Management.

TABL. 22 (28). **WPLYWY Z OPŁAT I KAR NA FUNDUSZE OCHRONY ŚRODOWISKA I GOSPODARKI WODNEJ**
RECEIPTS FROM FEES AND FINES FOR ENVIRONMENTAL PROTECTION AND WATER MANAGEMENT FUNDS

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2015	2016	SPECIFICATION
	w tys. zł in thous. zł				
Opłaty za korzystanie ze środowiska ^a	121544,1	204279,4	235791,2	239072,0	Payments for use of natural environment ^a
w tym:					of which
Gospodarka ściekowa i ochrona wód	19112,2	27342,4	30816,3	8873,0	Wastewater management and protection of waters
Ochrona powietrza atmosferycznego i klimatu	85795,2	81051,9	95249,3	81927,9	Protection of air and climate
Gospodarka odpadami	16068,3	94479,4	107100,4	116075,0	Waste management
Kary za nieprzestrzeganie przepisów ochrony środowiska	996,2	599,3	1233,1	912,3	Fines for not meeting environmental protection regulations
w tym za przekroczenie:					of which for exceeding:
Warunków wprowadzania ścieków do wód lub do ziemi	538,7	105,5	371,0	332,9	Norms of discharging wastewater into waters and into the ground
Dopuszczalnej emisji zanieczyszczeń do powietrza	363,0	270,5	116,4	3,1	Permissible emissions of air pollutants

a W tym z tytułu m. in.: odsetek za przeterminowane wpłaty opłat, oprocentowanie rachunków bankowych, odzyskanych kosztów postępowań egzekucyjnych, błędnych wpłat podlegających zwrotowi, nie obejmuje kar.

Ź r ó d ł o: w zakresie opłat — dane Zarządu Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej, kar — dane Głównego Inspektoratu Ochrony Środowiska.

a Of which due to, among others: interest rates for expired payments, interest rates of bank accounts, recovered costs of enforcement incorrect payments subject to repayment, fines not included.

S o u r c e: with regard to fees — data of the Management Board of the National Fund for Environmental Protection and Water Management, fines — data of the Chief Inspectorate of Environmental Protection.

DZIAŁ III

PODZIAŁ ADMINISTRACYJNY I SAMORZĄD TERYTORIALNY

Uwagi ogólne

1. Z dniem 1 I 1999 r. (na mocy ustawy z dnia 24 VII 1998 r., Dz. U. Nr 96, poz. 603) wprowadzono zasadniczy trójstopniowy podział terytorialny państwa, którego jednostkami są: gminy, powiaty i województwa.

Gmina jest podstawową jednostką terytorialnego podziału kraju.

Jednostkami pomocniczymi w gminach są m.in. **sołectwa**, których organizację i zakres działania określa właściwa rada gminy odrębnym statutem.

Miejscowość – jednostka osadnicza lub inny obszar zabudowany odróżniający się od innych miejscowości odrębną nazwą, a przy jednakowej nazwie - odmiennym określeniem ich rodzaju. Rodzaj miejscowości to określenie charakteru miejscowości ukształtowanej w procesie rozwoju osadnictwa. Ustalanie i zmiana rodzaju miejscowości, tak jak ustalanie i zmiana ich nazw następuje w drodze rozporządzenia ministra właściwego do spraw administracji publicznej. Jedynie nadanie miejscowości statusu miasta, tj. zmiana rodzaju określenia np. "wieś", "kolonia" na "miasto" dokonywane jest rozporządzeniem Rady Ministrów.

Miejscowości podstawowe (miasta, miejscowości wiejskie) prezentuje się bez części integralnych – części wsi, kolonii, osad, przysiółków.

2. Kadencja prezydentów, burmistrzów, wójtów oraz rad gmin, rad miejskich na prawach powiatu i rad powiatów trwa 4 lata, licząc od dnia wyborów.

3. Charakterystykę demograficzno-zawodową radnych w jednostkach samorządu terytorialnego oparto o wyniki sprawozdawczości za rok 2015, aktualizującej dane o radnych zawarte w obwieszczeniach terytorialnych komisji wyborczych z wyborów samorządowych w dniu 16 XI 2014 r.

Grupowania radnych organów jednostek samorządu terytorialnego według grup zawodów dokonano na podstawie Klasyfikacji Zawodów i Specjalności na potrzeby rynku pracy wprowadzonej rozporządzeniem Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 7 VIII 2014 r. (Dz. U. 2014 poz. 1145).

4. Prezentowane informacje o **administracji publicznej** dotyczą zatrudnienia i wynagrodzeń w administracji państwowej i samorządu terytorialnego oraz w samorządowych kolegiach odwoławczych i obejmują jednostki zaliczane według PKD 2007 do grupy „Administracja publiczna oraz polityka gospodarcza i społeczna” w sekcji „Administracja publiczna i obrona narodowa; obowiązkowe zabezpieczenia społeczne”.

CHAPTER III

ADMINISTRATIVE DIVISION AND LOCAL GOVERNMENT

General notes

1. On 1 I 1999 a fundamental three-tier territorial division of the country (Journal of Laws No. 96, item 603, dated 24 VII 1998) was introduced, the entities of which are: *gminas, powiats and voivodships*.

The *gmina* is the basic unit of the country's territorial structure.

Auxiliary entities in *gminas* are, among others, **village administrator's offices**. Their organization and scope of activity is outlined by individual *gmina* councils in a separate statute.

Locality – a settlement unit or other settled area, differentiated from other localities with a separate name, and in case of identical name - different denotation of their type. The type of locality denotes the character of the locality, developed in the settlement development process. Determining and changing the locality type, the same as determining and changing their names, is done by way of regulation of a minister relevant for public administration issues. Only granting a locality the status of a town, that is changing the type of denotation, e.g. "village", "farmstead" into "town" is done by way of regulation of the Council of Ministers.

Basic localities (towns, rural localities) are presented excluding integral parts of basic localities – part of villages, farmsteads, settlements, hamlets.

2. Term of presidents, mayors, village mayors as well as *gmina* councils, city councils in cities with *powiat* status and *powiat* councils lasts 4 years, counting from the day of election.

3. The demographic and occupational characteristic of councillors in local government entities is based on reporting results for 2015, updating information concerning councillors included in announcements of local election commissions from the 16 XI 2014 local government elections.

The grouping of councillors of organs of local government entities by groups of occupations is made on the basis of the Polish Classification of Occupations and Specializations for Labour Market Needs, which was introduced by a decree of the Minister of Labour and Social Policy, dated 7 VIII 2014 (Journal of Laws 2014 item 1145).

4. Presented information concerning **public administration** involves employment and wages and salaries in the state administration, local government administration and local government appeal councils and covers entities included, in accordance with NACE Rev. 2, in the group "Public administration and economic and social policy" in the section "Public administration and defence; compulsory social security".

Do **administracji państwowej** zalicza się:

- 1) naczelne i centralne organy administracji łącznie z pracownikami zatrudnionymi w ich placówkach zagranicznych:
  - a) instytucje naczelne i centralne (np. kancelarie Sejmu, Senatu, Prezydenta, ministerstwa, urzędy centralne),
  - b) terenowe organy administracji rządowej niezespólonej (np. izby i urzędy skarbowe i celne, okręgowe inspektoraty pracy, urzędy statystyczne, regionalne izby obrachunkowe);
- 2) terenowe organy administracji rządowej zespolonej: urzędy wojewódzkie, jednostki pomocniczej działalności usługowej (np. inspektoraty: inspekcji handlowej, nadzoru budowlanego, weterynarii, farmaceutyczne, ochrony środowiska, ochrony roślin i nasienia oraz urzędy ochrony zabytków i kuratoria oświaty);
- 3) niektóre agencje państwowe (np. Agencję Rezerw Materiałowych, Polską Agencję Rozwoju Przedsiębiorczości oraz od 2009 r. Agencję Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa) oraz jednostki pomocnicze administracji państwowej wraz z oddziałami regionalnymi.

5. Do administracji samorządu terytorialnego zalicza się:

- 1) gminy i miasta na prawach powiatu:
  - a) urzędy gmin i jednostki pomocniczej działalności usługowej (np. inspektoraty: inspekcji handlowej oraz od 2009 r. zarządy dróg),
  - b) urzędy miast na prawach powiatu i jednostki pomocniczej działalności usługowej (np. ośrodki dokumentacji geodezyjno-kartograficznej oraz od 2009 r. zarządy dróg);
- 2) powiaty, tj. starostwa powiatowe i jednostki pomocniczej działalności usługowej (np. urzędy pracy, zarządy dróg);
- 3) województwa, tj. urzędy marszałkowskie i wojewódzkie samorządowe jednostki organizacyjne (np. urzędy pracy, zarządy melioracji i urzędzeń wodnych oraz od 2009 r. zarządy dróg);

Samorządowe kolegia odwoławcze są organami właściwymi do rozpatrywania m.in. odwołań od decyzji, zażaleń na postanowienia jednostek samorządu terytorialnego.

6. Dane o przeciętnych wynagrodzeniach w administracji państwowej nie uwzględniają wynagrodzeń osób zatrudnionych w placówkach zagranicznych.

State administration comprises:

- 1) *principle and central organs of administration including the personnel employed in their foreign entities:*
  - a) *principle and central institutions (e.g., chancelleries of: the Sejm, the Senate, and the President, ministries, central offices),*
  - b) *territorial organs of non-combined government administration (e.g., fiscal and customs chambers and offices, district work inspectorates, statistical offices, regional chambers of audit);*
- 2) *territorial organs of combined government administration: voivodship offices, auxiliary service entities (e.g., inspectorates of: trade, construction supervision, veterinary, pharmaceutical, environmental protection, plant protection and seed production as well as monument preservation offices and school superintendent's offices);*
- 3) *some state agencies (e.g., Material Reserves Agency, Polish Agency for Enterprise Development and since 2009 Agency for Restructuring and Modernisation of Agriculture) and auxiliary entities of state administration with regional units.*

5. Local government administration comprises:

- 1) *gminas and cities with powiat status:*
  - a) *gmina offices and auxiliary service entities (e.g., municipal service entities and since 2009 public road boards),*
  - b) *offices of cities with powiat status and auxiliary service entities (e.g., geodetic and cartographic documentation centres and since 2009 public road boards);*
- 2) *powiats, i.e., powiat starost offices and auxiliary service entities (e.g., labour offices, public road boards);*
- 3) *voivodships, i.e., marshal's offices and voivodship local government organizational entities (e.g., labour offices, drainage and water facility boards and since 2009 public road boards);*

Local government appeal councils are bodies competent for examining, i.e., appeals against concluding decisions, complaints against procedural decisions of local government units.

6. *Data concerning average wages and salaries in the state administration do not include wages and salaries of persons employed in entities abroad.*

TABL. 1 (29). **JEDNOSTKI ADMINISTRACYJNE WOJEWÓDZTWA^a**

Stan w dniu 31 XII
ADMINISTRATIVE UNITS OF VOIVODSHIP^a
 As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2015	2016	SPECIFICATION
Powiaty	21	21	21	21	<i>Powiats</i>
Miasta na prawach powiatu	3	3	3	3	<i>Cities with powiat status</i>
Gminy ^b	177	177	177	177	<i>Gminas^b</i>
miejskie	18	18	18	18	<i>urban</i>
miejsko-wiejskie	24	25	26	26	<i>urban-rural</i>
wiejskie	135	134	133	133	<i>rural</i>
Miasta	42	43	44	44	<i>Towns</i>
Miejscowości wiejskie	5046	5090	5009	5009	<i>Rural localities</i>
Sołectwa	3487	3488	3495	3495	<i>Village administrator's offices</i>

^a Patrz uwagi ogólne do działu ust. 1. ^b W tym 3 gminy mające również status miasta na prawach powiatu.

^a See general notes to the chapter, item 1. ^b Of which 3 gminas that are also cities with powiat status.

TABL. 2 (30). **GMINY^a W 2016 R.**

Stan w dniu 31 XII
GMINAS^a IN 2016
 As of 31 XII

GRUPY GMIN WEDŁUG LICZBY LUDNOŚCI GROUPS OF GMINAS BY NUMBER OF POPULATION	Ogółem <i>Total</i>	O powierzchni <i>Area</i>						
		5,0— —19,9 km ²	20,0— —49,9	50,0— —99,9	100,0— —149,9	150,0— —199,9	200,0— —249,9	250,0— —299,9 km ²
OGÓŁEM..... TOTAL	177	4	18	61	69	20	3	2
Poniżej 2500..... <i>Below</i>	4	-	3	1	-	-	-	-
2500—4999	65	-	3	39	23	-	-	-
5000—7499	48	-	-	12	30	6	-	-
7500—9999	14	1	-	3	7	3	-	-
10000—14999	23	1	3	3	6	7	2	1
15000—19999	6	2	1	-	-	2	1	-
20000—39999	6	-	1	-	3	2	-	-
40000—99999	10	-	7	3	-	-	-	-
100000—199999	-	-	-	-	-	-	-	-
200000 i więcej..... <i>and more</i>	1	-	-	-	-	-	-	1

^a W tym 3 gminy mające również status miasta na prawach powiatu.

^a Of which 3 gminas that are also cities with powiat status.

TABL. 3 (31). **POWIATY I MIASTA NA PRAWACH POWIATU W 2016 R.**
 Stan w dniu 31 XII
POWIATS AND CITIES WITH POWIAT STATUS IN 2016
 As of 31 XII

GRUPY POWIATÓW I MIAST NA PRAWACH POWIATU WEDŁUG LICZBY LUDNOŚCI GROUPS OF POWIATS AND CITIES WITH POWIAT STATUS BY NUMBER OF POPULATION	Ogółem <i>Total</i>	O powierzchni <i>Area</i>					
		poniżej 50,0 km ² <i>below</i>	50,0— —99,9	100,0— —299,9	300,0— —499,9	500,0— —999,9	1000,0— —1499,9 km ²
OGÓŁEM..... TOTAL	24	1	1	1	3	13	5
Poniżej 50000..... <i>Below</i>	6	1	-	-	1	4	-
50000— 74999.....	6	-	1	-	1	4	-
75000— 99999.....	5	-	-	-	-	3	2
100000—149999.....	5	-	-	-	1	1	3
150000—199999.....	1	-	-	-	-	1	-
200000 i więcej..... <i>and more</i>	1	-	-	1	-	-	-

TABL. 4 (32). **RADNI ORGANÓW JEDNOSTEK SAMORZĄDU TERYTORIALNEGO W 2016 R.**
 Stan w dniu 31 XII
COUNCILLORS OF ORGANS OF LOCAL GOVERNMENT UNITS IN 2016
 As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	Radni <i>Councillors of</i>				SPECIFICATION
	rad gmin ^a <i>gmina councils^a</i>	rad miast w miastach na prawach powiatu <i>city coun- cils in cities with powiat status</i>	rad powiatów <i>powiat councils</i>	sejmiku wojewódz- kiego <i>voivodship regional council</i>	

OGÓŁEM
TOTAL

OGÓŁEM.....	2782	84	415	33	TOTAL
W tym kobiety.....	777	23	90	10	<i>Of which women</i>

WEDŁUG WIEKU
BY AGE

18—29 lat.....	109	4	14	1	<i>18—29 years</i>
30—39.....	451	24	73	6	<i>30—39</i>
40—49.....	727	18	95	12	<i>40—49</i>
50—59.....	870	22	144	6	<i>50—59</i>
60 lat i więcej.....	625	16	89	8	<i>60 and more</i>

^a Bez radnych rad miast w miastach na prawach powiatu.
^a Excluding city councils councillors in cities with powiat status.

TABL. 4 (32). **RADNI ORGANÓW JEDNOSTEK SAMORZĄDU TERYTORIALNEGO W 2016 R. (dok.)**

Stan w dniu 31 XII

COUNCILLORS OF ORGANS OF LOCAL GOVERNMENT UNITS IN 2016 (cont.)

As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	Radni Councillors of				SPECIFICATION
	rad gmin ^a <i>gmina councils^a</i>	rad miast w miastach na prawach powiatu <i>city councils in cities with powiat status</i>	rad powiatów <i>powiat councils</i>	sejmiku wojewódzkiego <i>voivodship regional council</i>	

WEDŁUG POZIOMU WYKSZTAŁCENIA
BY EDUCATIONAL LEVEL

Wyższe	972	76	306	32	Tertiary
Policealne i średnie	1071	8	95	1	Post-secondary and secondary
Zasadnicze zawodowe	615	-	13	-	Basic vocational
Gimnazjalne i podstawowe.....	124	-	1	-	Lower secondary and primary

WEDŁUG GRUP ZAWODÓW^b
BY OCCUPATIONAL GROUPS^b

Przedstawiciele władz publicznych, wyżsi urzędnicy i kierownicy	155	28	171	21	Public government representatives, senior officials and managers
Specjaliści.....	559	36	105	9	Professionals
Technicy i inny średni personel....	327	11	30	-	Technicians and associate professionals
Pracownicy biurowi.....	206	-	37	2	Clerks
Pracownicy usług osobistych i sprzedawcy	282	9	25	-	Service and sales workers
Rolnicy, ogrodnicy, leśnicy i rybacy	874	-	33	1	Skilled agricultural, forestry and fishery workers
Robotnicy przemysłowi i rzemieślnicy	152	-	7	-	Craft and related trades workers
Operatorzy i monterzy maszyn i urządzeń	100	-	1	-	Plant and machine operators and assemblers
Pracownicy wykonujący prace przy pracach prostych	58	-	-	-	Elementary occupations
Siły zbrojne	21	-	1	-	Armed forces occupations

a Bez radnych rad miast w miastach na prawach powiatu. b Patrz uwagi ogólne działu, ust. 3; w podziale według grup zawodów nie uwzględniono radnych będących bezrobotnymi, niepracującymi i uczącymi się; emeryci i renciści ujmowani są według zawodu wykonywanego przed przejściem na emeryturę lub rentę.

a Excluding city councils councillors in cities with powiat status. b See general notes to the chapter, item 3; in the division by occupational groups, data do not include unemployed, not working and studying councillors; retirees and pensioners are classified by performed occupation before taking retirement.

TABL. 5 (33). **ZATRUDNIENIE I WYNAGRODZENIA W ADMINISTRACJI PUBLICZNEJ**
PAID EMPLOYMENT, WAGES AND SALARIES IN THE PUBLIC ADMINISTRATION

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2015	2016	SPECIFICATION
PRZECIĘTNE ZATRUDNIENIE AVERAGE EMPLOYMENT					
OGÓŁEM.....	23927	26732	25678	25654	TOTAL
w tym:					of which:
Administracja państwowa	8901	8866	8207	8074	State administration
Administracja samorządu terytorialnego.....	14963	17792	17400	17509	Local government administration
gminy i miasta na prawach powiatu	10450	12214	11929	11917	gminas and cities with powiat status
powiaty.....	3697	4042	3825	3890	powiats
województwo	816	1536	1646	1702	voivodship
PRZECIĘTNE MIESIĘCZNE WYNAGRODZENIA BRUTTO ^a W ZŁ AVERAGE MONTHLY GROSS WAGES AND SALARIES ^a IN ZŁ					
OGÓŁEM.....	2662,61	3511,62	4131,88	4341,26	TOTAL
w tym:					of which:
Administracja państwowa	3114,81	4063,20	4472,25	4824,58	State administration
Administracja samorządu terytorialnego.....	2382,89	3225,50	3960,93	4107,74	Local government administration
gminy i miasta na prawach powiatu	2492,99	3209,52	3944,31	4099,76	gminas and cities with powiat status
powiaty.....	1994,21	2926,78	3635,20	3788,91	powiats
województwo	2734,33	4138,73	4838,32	4892,35	voivodship

a Patrz uwagi ogólne do działu „Wynagrodzenia. Świadczenia z ubezpieczeń społecznych - Wynagrodzenia” ust. 2.
a See general notes to the chapter “Wages and salaries. Social security benefits - Wages and salaries”, item 2.

DZIAŁ IV

BEZPIECZEŃSTWO PUBLICZNE. WYMIAR SPRAWIEDLIWOŚCI

Uwagi ogólne

1. W Roczniku prezentowane są dane statystyczne:
  - o przestępstwach stwierdzonych w zakończonych postępowaniach przygotowawczych, na podstawie systemu statystyki Komendy Głównej Policji,
  - o orzeczeniach sądów powszechnych, na podstawie statystyki Ministerstwa Sprawiedliwości.

2. Pojęcie „wymiar sprawiedliwości” w odniesieniu do źródeł prezentowania informacji statystycznych obejmuje dane dotyczące Sądu Najwyższego, Naczelnego Sądu Administracyjnego, sądów powszechnych (apelacyjnych, okręgowych i rejonowych), sądów wojskowych, jednostek organizacyjnych prokuratury, więziennictwa i notariatu.

3. **Przestępstwo stwierdzone** jest to zdarzenie, co do którego w zakończonym postępowaniu przygotowawczym potwierdzono, że jest przestępstwem. Przestępstwo – zgodnie z Kodeksem karnym z 1997 r. obowiązującym od 1 IX 1998 r. (ustawa z dnia 6 VI 1997 r., tekst jednolity Dz. U. 2016 poz. 1137, z późniejszymi zmianami) – jest to zbrodnia lub występki ścigane z oskarżenia publicznego lub z oskarżenia prywatnego, zgodnie z Kodeksem karnym skarbowym, obowiązującym od 17 X 1999 r. (ustawa z dnia 10 IX 1999 r., tekst jednolity Dz. U. 2016 poz. 2137) – jest to przestępstwo skarbowe.

Dane o przestępstwach stwierdzonych od 2014 r. nie obejmują czynów karalnych popełnionych przez nieletnich. Zgodnie z obowiązującą metodologią stwierdzenie popełnienia czynów karalnych przez nieletnich dokonywane jest w postępowaniu sądowym po uprzednim przekazaniu przez Policję akt w sprawach nieletnich do sądu rodzinnego.

Przestępstwo stwierdzone w zakończonym postępowaniu przygotowawczym, w którym ustalono przynajmniej jednego podejrzanego, jest to przestępstwo wykryte.

Informacje o przestępstwach stwierdzonych i wskaźnikach wykrywalności sprawców przestępstw opracowano na podstawie policyjnych systemów informacyjnych.

Dane o przestępstwach stwierdzonych opracowano według klasyfikacji Kodeksu karnego z 1997 r. i Kodeksu karnego skarbowego z 1999 r., lub innych ustaw szczególnych.

4. **Wskaźnik wykrywalności sprawców przestępstw** jest to stosunek liczby przestępstw wykrytych w danym roku (łącznie z wykrytymi po podjęciu z umorzenia) do liczby przestępstw stwierdzonych w danym roku, powiększonej o liczbę przestępstw stwierdzonych w podjętych postępowaniach, a umo-

CHAPTER IV

PUBLIC SAFETY. JUSTICE

General notes

1. In the Yearbook, statistical data are presented:
  - concerning ascertained crimes in completed preparatory proceedings, on the basis of the statistics system of the National Police Headquarters,
  - concerning adjudications of common courts, on the basis of statistics of the Ministry of Justice.

2. In regard to presenting statistical information, the term "Justice" refers to data concerning the Supreme Court, Supreme Administrative Court, common courts (appeal, regional and district courts), military courts, organizational entities of public prosecutors' offices, the prison system and notarial services.

3. **An ascertained crime** is an event, which after the completion of preparatory proceedings was confirmed as a crime. In connection with the Criminal Code of 1997, valid since 1 IX 1998 (the law dated 6 VI 1997, uniform text Journal of Laws 2016 item 1137, with later amendments) crime is a felony or misdemeanour prosecuted upon by public accusation or private accusation, in connection with the Penal Fiscal Code valid since 17 X 1999 (the law dated 10 IX 1999, uniform text Journal of Laws 2016 item 2137) – is a fiscal offence.

Data about ascertained crimes since 2014 do not include punishable acts committed by juveniles. In accordance with the existing methodology, the specification of the number of juveniles committing punishable acts takes place during court proceedings after the Police provides records in juvenile cases to the family court.

An ascertained crime in completed preparatory proceeding, in which least one suspect was found is a detected crime.

Information regarding ascertained crimes and rates of detectability of delinquents in ascertained crimes has been prepared on the basis of police information systems.

Data concerning ascertained crimes have been prepared in accordance with the classification of the Criminal Code of 1997, the Penal Fiscal Code of 1999, or other specific laws.

4. **The rate of detectability of delinquents** is the relation of the number of detected crimes in a given year (including those detected after resumption following discontinuance) to the total number of crimes ascertained in a given year, plus the number of crimes record-

rzonych w latach poprzednich z powodu niewykrycia sprawców.

5. Wpływ spraw do sądów oznacza liczbę spraw, które zostały wniesione do sądów powszechnych w celu rozpatrzenia w postępowaniu sądowym.

W ramach struktury organizacyjnej sądownictwa powszechnego działają sądy apelacyjne, okręgowe i rejonowe.

6. Sądy apelacyjne rozpatrują sprawy odwoławcze od orzeczeń wydanych w pierwszej instancji przez sądy okręgowe. Do sądu apelacyjnego wpływają sprawy z kilku sądów okręgowych (od 2 do 6), objętych obszarem jego właściwości.

7. Sądy okręgowe rozpatrują w pierwszej instancji sprawy, gdy ustawa tak stanowi oraz w drugiej instancji – odwołania od orzeczeń sądów rejonowych.

Nie wszystkie sądy okręgowe rozpoznają sprawy gospodarcze. Z tego względu w tabl. 4 znak „x” oznacza, że dany sąd okręgowy nie jest właściwy do rozpatrywania tego rodzaju spraw, mimo ich występowania; przedmiotowe sprawy rozpatruje sąd okręgowy określony w przepisach rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości.

8. Sprawą załatwioną jest:

- 1) w sądownictwie administracyjnym – sprawa, w której wydano wyrok, postanowienie kończące postępowanie, połączono ją z inną sprawą do wspólnego rozpoznania i rozstrzygnięcia, przekazano do innego sądu administracyjnego lub też określono zgodnie z zasadami biurowości. W przypadku występowania w sprawie kilku osób uważa się ją za załatwioną z chwilą wydania rozstrzygnięcia kończącego postępowanie, które dotyczy ostatniej z osób;
- 2) w sądownictwie powszechnym – sprawa, w której wydano wyrok, postanowienie lub połączono ją z inną sprawą albo przekazano do innego rodzaju sądu lub organu. W przypadku występowania w sprawie kilku osób uważa się ją za załatwioną, gdy dotyczy to wszystkich osób występujących w sprawie.

Liczba spraw do załatwienia (w Sądzie Najwyższym – do rozstrzygnięcia) jest sumą spraw niezakończonych w latach poprzednich i spraw, które wpłynęły w danym roku.

Sprawy (postępowania) załatwione lub zakończone w danym roku obejmują również sprawy niezakończonych w latach poprzednich.

9. Sprawy rodzinne obejmują postępowanie:

- 1) z zakresu prawa rodzinnego i opiekuńczego;
- 2) dotyczące nałożenia na alkoholików obowiązku poddania się leczeniu odwykowemu;
- 3) wobec nieletnich w zakresie:
  - a) zapobiegania i zwalczania demoralizacji w stosunku do osób, które nie ukończyły 18 lat,

ed in commenced proceedings and discontinued in previous years due to undetected delinquents.

5. Incoming cases are the number of cases that were filed in common courts for consideration in a court proceedings.

Appeal, regional and district courts function within the framework of the organizational structure of common courts.

6. Appeal courts consider cases in which the verdicts issued by regional courts of first instance are appealed. An appeal court considers cases from several regional courts (from 2 to 6) within its jurisdiction.

7. Regional courts consider cases relegated by the law in the first instance and appeals of regional court verdicts in the second instance.

Not all regional courts try commercial cases. Therefore, in table 4, the “x” indicates that the given regional court does not hear this type of cases, despite the appearance of such cases; objective cases are heard by the regional court defined in the regulations of the Minister of Justice.

8. A resolved case is:

- 1) *in administrative courts – a case in regard to which sentence or an order closing the proceedings has been issued, or combined with another case for joint examination and resolution, or which has been transferred to a different kind of administrative court or marked as resolved according to office administration rules. A case that involves a number of persons is considered resolved when an order closing the proceedings concerning the last of the persons in question is passed;*
- 2) *in common courts – a case in regard to which a sentence or order has been issued or combined with another case, or which has been transferred to a different kind of court or authority. A case that involves a number of persons is considered resolved when this applies to all the persons.*

The number of pending cases (in the Supreme Court – cases waiting for decision) is the sum of all unresolved cases from previous years and cases that were brought in the given year.

The resolved cases and completed proceedings in a given year also include the cases unresolved from previous year.

9. Family cases include the following proceedings:

- 1) *family and guardianship law;*
- 2) *regarding enforcement of compulsory treatment of alcoholics;*
- 3) *with respect to juveniles concerning:*
  - a) *prevention and counteraction of the demoralization of persons under the age of 18,*

- b) postępowania w sprawach o czyny karalne w stosunku do osób, które dopuściły się takiego czynu po ukończeniu 13 lat, ale przed ukończeniem 17 lat,
- c) wykonywania środków wychowawczych lub poprawczych w stosunku do osób, względem których środki te zostały orzeczone, nie dłużej jednak niż do ukończenia przez te osoby 21 lat;
- 4) w związku z leczeniem narkomanów;
- 5) w sprawie kontroli umieszczenia w zakładach lecznictwa psychiatrycznego.

Tryb postępowania wobec nieletnich przed sądem (pkt 3a i 3b) wynika z ustawy z dnia 26 X 1982 r. o postępowaniu w sprawach nieletnich (tekst jednolity Dz. U. 2016 poz. 1654).

Zmiany dokonane w ustawie, które weszły w życie z dniem 2 I 2014 r. zniósły dwuetapową procedurę postępowania sądów wobec nieletnich. Zgodnie z obowiązującą jednoetapową procedurą sąd prowadzi postępowanie i orzeka w sprawach, w których zachodzi podejrzenie demoralizacji lub popełnienia czynu karalnego przez nieletniego.

10. Dorośli skazani są to osoby, które w chwili popełnienia przestępstwa miały ukończone 17 lat.

11. Rejestry sądowe prowadzone są na podstawie ustaw i przepisów wykonawczych. Stany rejestrów określają liczbę podmiotów zarejestrowanych w określonym dniu. W przypadku publikowanych danych – w dniu 31 XII 2016 r.

Sprawy rejestrowe prowadzone są w sądach rejonowych – wydziałach gospodarczych i Krajowym Rejestrze Sądowym (sądach rejestrowych).

- b) *proceedings in cases concerning punishable acts committed by persons aged 13-16,*
- c) *execution of educational and corrective measures concerning persons with regard to whom such measures have been adjudicated, but not longer than until the age of 21;*
- 4) *compulsory treatment of drug addicts;*
- 5) *supervising the placement of an individual in a psychiatric treatment facility.*

Court proceedings against juveniles (points 3a and 3b) are based on the Law on Proceedings Involving Juveniles, dated 26 X 1982 (uniform text Journal of Laws 2016 item 1654).

Amendments to the law entered into force as of 2 I 2014 abolished the two-stage court proceedings against juveniles. According to the valid single-stage procedure the court conducts the proceedings and adjudges of cases in which occur suspicion of demoralization or commitment punishable act by a juvenile.

10. Adults convicts are persons who at the time of committing crime were at least 17 years old.

11. Court registers are kept on the basis of laws and executive regulations. Registers contain the number of entities registered on a given day. In the case of data published – on 31 XII 2016.

Registration cases are held in the commercial departments of district courts and in the National Judicial Register (registration courts).

Uwaga do tablic 1, 2

Dane o przestępstwach stwierdzonych od 2014 r. nie obejmują czynów karalnych popełnionych przez nieletnich. Zgodnie z obowiązującą metodologią stwierdzenie popełnienia czynów karalnych przez nieletnich dokonywane jest w postępowaniu sądowym po uprzednim przekazaniu przez Policję akt w sprawach nieletnich do sądu rodzinnego.

Dane Policji za 2015 r. i 2016 r. pobrano z Krajowego Systemu Informacji Policji.

Note to tables 1, 2

Data about ascertained crimes since 2014 do not include punishable acts committed by juveniles. In accordance with the existing methodology, the specification of the number of juveniles committing punishable acts takes place during court proceedings after the Police provides records in juvenile cases to the family court.

Data of the Police in 2015 and 2016 were extracted from the National Police Information System (KSIP).

TABL. 1 (34). **PRZESTĘPSTWA STWIERDZONE PRZEZ POLICJĘ W ZAKOŃCZONYCH POSTĘPOWANIACH PRZYGOTOWAWCZYCH^a**
ASCERTAINED CRIMES BY THE POLICE IN COMPLETED PREPARATORY PROCEEDINGS^a

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2015	2016	SPECIFICATION
O G Ó Ł E M	86747	74725	48321	46039	T O T A L
w tym w miastach	70590	59014	37704	34385	<i>of which urban areas</i>
w tym:					<i>of which:</i>
Przeciwko życiu i zdrowiu — art. 148—162 kk	2140	1943	1165	1172	Against life and health — Art. 148—162 Criminal Code
w tym:					<i>of which:</i>
Zabójstwo — art. 148 kk	88	64	42	28	<i>Homicide — Art. 148 Criminal Code</i>
Uszczerbek na zdrowiu — art. 156 i 157 kk	995	957	627	732	<i>Damage to health — Art. 156 and 157 Criminal Code</i>
Udział w bójce lub pobiciu — art. 158 i 159 kk	934	747	380	314	<i>Participation in violence or assault — Art. 158 and 159 Criminal Code</i>
Przeciwko bezpieczeństwu powszechnemu i bezpieczeństwu w komunikacji — art.163—180 kk	12780	11484	5487	5794	Against public safety and safety in transport — Art.163—180 Criminal Code
w tym prowadzenie pojazdu na drodze przez osobę w stanie nietrzeźwym lub pod wpływem środka odurzającego — art. 178a kk	10859	10060	3932	3990	<i>of which operating a motor vehicle while under the influence of alcohol or other intoxicant — Art. 178a Criminal Code</i>
Przeciwko wolności, wolności sumienia i wyznania — art. 189—196 kk	2425	2463	1393	1509	Against freedom, freedom of conscience and religion — Art. 189—196 Criminal Code
Przeciwko wolności seksualnej i obyczajności — art. 197—205 kk	289	239	174	233	Against sexual freedom and morals — Art. 197— 205 Criminal Code
w tym zgwałcenie — art. 197 kk	136	84	72	73	<i>of which rape — Art. 197 Criminal Code</i>
Przeciwko rodzinie i opiece — art. 206—211 kk	2474	3293	1688	1549	Against the family and guardianship — Art. 206—211 Criminal Code
w tym znęcanie się nad członkiem rodziny lub inną osobą zależną lub bezradną — art. 207 kk	1446	1350	923	990	<i>of which cruelty to family member or to other dependent or helpless person — Art. 207 Criminal Code</i>
Przeciwko czci i netykalności cielesnej — art. 212—217 kk	369	946	159	171	Against good name and personal integrity — Art. 212—217 Criminal Code

^a Lata 2005, 2010 łącznie z prokuraturą.

^a In 2005, 2010 including prosecutor's office.

TABL. 1 (34). **PRZESTĘPSTWA STWIERDZONE PRZEZ POLICJĘ W ZAKOŃCZONYCH POSTĘPOWANIACH PRZYGOTOWAWCZYCH^a (cd.)**
ASCERTAINED CRIMES BY THE POLICE IN COMPLETED PREPARATORY PROCEEDINGS^a (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2015	2016	SPECIFICATION
Przeciwko działalności instytucji państwowych oraz samorządu terytorialnego — art. 222—231 kk^b	1469	4630	1606	1459	Against the activities of state institutions and local government — Art. 222—231 Criminal Code^b
w tym:					of which:
Naruszenie nietykalności cielesnej lub czynna napaść na funkcjonariusza publicznego — art. 222 i 223 kk	225	480	377	393	Battery or active assault on a public official — Art. 222 and 223 Criminal Code
Wywieranie wpływu na funkcjonariusza publicznego lub na czynności organu administracji rządowej, samorządowej lub państwowej bądź spowodowanie ciężkiego uszczerbku na zdrowiu funkcjonariusza publicznego podczas wykonywania przez niego czynności służbowych — art. 224 kk	225	302	192	170	Exerting influence on a public official or on the activity of an organ of the government administration, local government units or State administration, or causing severe harm to the health of a public official during the performance of official duties — Art. 224 Criminal Code
Znieważenie funkcjonariusza publicznego albo znieważanie lub poniżanie organu konstytucyjnego RP — art. 226 kk	391	1021	590	583	Insulting a public official or belittling or insulting a constitutional body of the Republic of Poland — Art. 226 Criminal Code
Przestępstwa korupcyjne — art. 228—231, 250a, 296a i 296b kk	606	2845	400	274	Corruption — Art. 228—231, 250a, 296a and 296b Criminal Code
Przeciwko wymiarowi sprawiedliwości — art. 232—247 kk	1359	2246	1299	1161	Against the judiciary — Art. 232—247 Criminal Code
Przeciwko porządkowi publicznemu — art. 252—264 kk	587	471	510	556	Against public order — Art. 252—264 Criminal Code
Przeciwko wiarygodności dokumentów — art. 270—277 kk.....	2656	2607	2628	2996	Against the reliability of documents — Art. 270—277 Criminal Code
Przeciwko mieniu — art. 278—295 kk	55158	37231	27813	24699	Against property — Art. 278—295 Criminal Code
w tym:					of which:
Kradzież rzeczy — art. 275 § 1, 278 i 279 kk ^c	24749	14745	10569	9309	Property theft — Art. 275 § 1, 278 and 279 Criminal Code ^c
w tym kradzież samochodu.....	4480	1778	1096	883	of which automobile theft
Krótkotrwały zabór pojazdu — art. 289 kk.....	843	379	156	172	Wilful short-term theft of automobile — Art. 289 Criminal Code
Kradzież z włamaniem — art. 279 kk ^d	15197	8827	6105	5354	Burglary — Art. 279 Criminal Code ^d
Rozbój — art. 280 kk.....	2937	1465	488	398	Robbery — Art. 280 Criminal Code
Kradzież rozbójnicza — art. 281 kk ...	136	78	68	82	Theft with assault — Art. 281 Criminal Code
Wymuszenie rozbójnicze — art. 282 kk.....	292	449	50	34	Criminal coercion — Art. 282 Criminal Code
Oszustwo — art. 286 i 287 kk.....	3432	4535	5918	5036	Fraud — Art. 286 and 287 Criminal Code

a Lata 2005, 2010 łącznie z prokuraturą. b łącznie z przestępstwami z art. 250a kk (korupcja wyborcza) z rozdziału „Przeciwko wyborom i referendum” oraz z art. 296a i 296b kk (korupcja na stanowisku kierowniczym i korupcja sportowa) z rozdziału „Przeciwko obrotowi gospodarczemu”. c Wyłącznie w zakresie kradzieży samochodu poprzez włamanie. d Z wyłączeniem kradzieży samochodu poprzez włamanie.

a In 2005, 2010 including prosecutor's office. b Including Art. 250a Criminal Code (corruption concerning elections) in the section “Against election and referendum” and Art. 296a and 296b Criminal Code (corruption on the managing post and corruption in sport) in the section “Against economic activity”. c Exclusively in regard to automobile theft by burglary. d Excluding automobile theft by burglary.

TABL. 1 (34). **PRZESTĘPSTWA STWIERDZONE PRZEZ POLICJĘ W ZAKOŃCZONYCH POSTĘPOWANIACH PRZYGOTOWAWCZYCH^a (dok.)**
ASCERTAINED CRIMES BY THE POLICE IN COMPLETED PREPARATORY PROCEEDINGS^a (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2015	2016	SPECIFICATION
Przeciwko obrotowi gospodarczemu — art. 296—309 kk ^e	675	1237	786	449	<i>Against economic activity — Art. 296—309 Criminal Code^e</i>
Przeciwko obrotowi pieniędzmi i papierami wartościowymi — art. 310—315 kk	922	422	244	648	<i>Against money and securities trading — Art. 310-315 Criminal Code</i>
Przestępstwa z ustaw szczególnych:					Crimes by specific laws:
O wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (jednolity tekst Dz. U. 2012 r., poz. 1356 z późniejszymi zmianami)	177	201	52	51	<i>On Sobriety and Alcohol Education (uniform text Journal of Laws 2012, item 1356 with later amendments)</i>
O prawie autorskim i prawach pokrewnych (jednolity tekst Dz. U. 2006 r. Nr 90, poz. 631, z późniejszymi zmianami)	269	116	192	338	<i>On Copyright and Related Laws (uniform text Journal of Laws 2006 No. 90, item 631 with later amendments)</i>
O przeciwdziałaniu narkomanii — ustawy z dnia 24 IV 1997 r. (jednolity tekst Dz. U. 2003 r. Nr 24, poz. 198, z późniejszymi zmianami) i z dnia 29 VII 2005 r. (jednolity tekst Dz. U. 2012, poz. 124)	1996	3992	2170	1990	<i>On Counteracting Drug Addiction — laws dated 24 IV 1997 (uniform text Journal of Laws 2003 No. 24, item 198 with later amendments) and dated 29 VII 2005 (uniform text Journal of Laws 2012, item 124)</i>
Przestępstwa skarbowe — kks	121	106	109	112	Fiscal offences — Penal Fiscal Code
w tym akcyza	87	87	82	67	<i>of which excise</i>

^a Lata 2005, 2010 łącznie z prokuraturą. ^e Z wyłączeniem przestępstw korupcyjnych z art. 296a i 296b kk.

Źródło: dane Komendy Głównej Policji.

^a In 2005, 2010 including prosecutor's office. ^e Excluding corruption under Art. 296a and 296b Criminal Code.

Source: data of the National Police Headquarters.

TABL. 2 (35). **WSKAŹNIKI WYKRYWALNOŚCI SPRAWCÓW PRZESTĘPSTW STWIERDZONYCH PRZEZ POLICJĘ^a**
RATES OF DETECTABILITY OF DELINQUENTS IN ASCERTAINED CRIMES BY THE POLICE^a

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2015	2016	SPECIFICATION
	w %		in %		
O G Ó Ł E M	48,0	65,5	58,8	61,8	TOTAL
w tym przestępstw ^b :					<i>of which of crimes^b:</i>
Przeciwko życiu i zdrowiu		81,9	78,5	78,7	<i>Against life and health</i>
Przeciwko bezpieczeństwu powszechnemu i bezpieczeństwu w komunikacji		98,7	97,4	97,8	<i>Against public safety and safety in transport</i>
Przeciwko wolności, wolności sumienia i wyznania		94,7	88,9	88,2	<i>Against freedom, freedom of conscience and religion</i>
Przeciwko wolności seksualnej i obyczajności		85,1	82,8	83,3	<i>Against sexual freedom and morals</i>
Przeciwko rodzinie i opiece		99,9	98,8	99,3	<i>Against the family and guardianship</i>
Przeciwko czci i nietykalności cielesnej		97,7	73,6	81,9	<i>Against good name and personal integrity</i>
Przeciwko mieniu		36,4	37,3	39,6	<i>Against property</i>

^a Lata 2005, 2010 łącznie z prokuraturą. ^b Artykuły kodeksu karnego patrz tabl. 1 na str. 88.

Źródło: dane Komendy Głównej Policji.

^a In 2005, 2010 including prosecutor's office. ^b See Criminal Code articles table 1 on page 88.

Source: data of the National Police Headquarters.

TABL. 3 (36). **WPLYW SPRAW DO SĄDÓW POWSZECHNYCH**
INCOMING CASES IN THE COMMON COURTS

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2015	2016	SPECIFICATION
SĄDY REJONOWE — sądy pierwszej instancji DISTRICT COURTS — courts of first instance					
O G Ó Ł E M	507760	682594	637411	610264	T O T A L
w tym sprawy:					of which cases:
Karne z aktami oskarżenia.....	} 111692	33479	21860	22090	Criminal with bills of indictment
O wykroczenia z wnioskami o ukaranie.....		34908	39979	28111	Concerning offences with motions for punishment
Pozostałe karne i o wykroczenia ^a		84761	82690	79016	Other criminal and concerning petty offences ^a
Cywilne.....	258472	392522	380409	374454	Civil
w tym wieczysto- -księgowe ^b	136506	189129	188872	193347	of which involving real estate reg- istry ^b
Rodzinne	67090	78996	78191	73785	Family
Z zakresu prawa pracy.....	18780	6207	5013	4439	Labour law
Z zakresu ubezpieczeń społecz- nych	2189	1729	2713	2267	Related to social security law
Gospodarcze ^c	21497	20875	26556	26102	Commercial law ^c
SĄDY OKRĘGOWE — sądy pierwszej instancji i odwoławcze REGIONAL COURTS — courts of first instance and appeal					
O G Ó Ł E M	56506	50392	55204	56994	T O T A L
w tym sprawy:					of which cases:
Karne z aktami oskarżenia.....	} 22026	789	712	585	Criminal with bills of indictment
Pozostałe karne i o wykroczenia ^a		20709	21347	21169	Other criminal and concerning petty offences ^a
Cywilne ^{cd}	19914	18137	20726	21752	Civil ^{cd}
Z zakresu prawa pracy.....	2691	1125	1197	940	Labour law
Z zakresu ubezpieczeń społecz- nych	8702	6562	6157	6966	Related to social security law
Gospodarcze	3022	2919	5065	5582	Commercial law

^a Obejmuje sprawy drugiej instancji, sprawy penitencjarne oraz sprawy, które podlegają rozpatrzeniu przez sąd w myśl innych przepisów niż prawa materialnego. ^b Łącznie ze zbiorami dokumentów. ^c Bez spraw rejestrowych. ^d Łącznie ze sprawami rodzinnymi (m.in. o rozwód).

Ź r ó ł o: dane Ministerstwa Sprawiedliwości.

^a Including cases of the second instance, penitentiary cases as well as cases which are subject to court proceedings according to other regulations than substantive law. ^b Including collections of documents. ^c Excluding registry cases. ^d Including family cases (i.a., divorce).

S o u r c e: data of the Ministry of Justice.

TABL. 4 (37). **WPLYW SPRAW DO SĄDÓW POWSZECHNYCH W 2016 R.**
INCOMING CASES IN THE COMMON COURTS IN 2016

WYSZCZEGÓLNIENIE	Ogółem <i>Total</i>	Okręgi <i>Districts</i>			SPECIFICATION
		łódzki	piotrkowski	sieradzki	
SĄDY REJONOWE — sądy pierwszej instancji <i>DISTRICT COURTS — courts of first instance</i>					
O G Ó Ł E M	610264	374386	131554	104324	T O T A L
sprawy:					cases:
Karne z aktami oskarżenia.....	22090	12539	6261	3290	<i>Criminal with bills of indictment</i>
O wykroczenia z wnioskami o ukaranie.....	28111	19354	5348	3409	<i>Concerning offences with motions for punishment</i>
Pozostałe karne i o wykroczenia ^a	79016	41695	21423	15898	<i>Other criminal and concerning petty offences ^a</i>
Cywilne.....	374454	229609	80906	63939	<i>Civil</i>
w tym wieczysto- -księgowe ^b	193347	110142	45053	38152	<i>of which involving real estate registry ^b</i>
Rodzinne	73785	49006	10955	13824	<i>Family</i>
Z zakresu prawa pracy.....	4439	2378	1184	877	<i>Labour law</i>
Z zakresu ubezpieczeń społecz- nych.....	2267	1543	370	354	<i>Related to social security law</i>
Gospodarcze ^c	26102	18262	5107	2733	<i>Commercial law ^c</i>
SĄDY OKRĘGOWE — sądy pierwszej instancji i odwoławcze <i>REGIONAL COURTS — courts of first instance and appeal</i>					
O G Ó Ł E M	56994	36495	10948	9551	T O T A L
sprawy:					cases:
Karne z aktami oskarżenia.....	585	404	130	51	<i>Criminal with bills of indictment</i>
Pozostałe karne i o wykroczenia ^a	21169	12282	5036	3851	<i>Other criminal and concerning petty offences ^a</i>
Cywilne ^{cd}	21752	14423	4373	2956	<i>Civil ^{cd}</i>
Z zakresu prawa pracy.....	940	604	179	157	<i>Labour law</i>
Z zakresu ubezpieczeń społecz- nych.....	6966	3200	1230	2536	<i>Related to social security law</i>
Gospodarcze.....	5582	5582	x	x	<i>Commercial law</i>

^a Obejmuje sprawy drugiej instancji, sprawy penitencjarne oraz sprawy, które podlegają rozpatrzeniu przez sąd w myśl innych przepisów niż prawa materialnego. ^b Łącznie ze zbiorami dokumentów. ^c Bez spraw rejestrowych. ^d Łącznie ze sprawami rodzinnymi (m.in. o rozwód).

Ź r ó d ł o: dane Ministerstwa Sprawiedliwości.

^a Including cases of the second instance, penitentiary cases as well as cases which are subject to court proceedings according to other regulations than substantive law. ^b Including collections of documents. ^c Excluding registry cases. ^d Including family cases (i.e., divorce).

S o u r c e: data of the Ministry of Justice.

TABL. 5 (38). **DOROŚLI SKAZANI PRAWOMOCNIE PRZEZ SĄDY POWSZECHNE
ZA PRZESTĘPSTWA ŚCIGANE Z OSKARŻENIA PUBLICZNEGO**
*ADULTS VALIDLY SENTENCED BY COMMON COURTS FOR CRIMES
PROSECUTED BY PUBLIC ACCUSATION*

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2015	2016	SPECIFICATION
O G Ó Ł E M	31290	29783	15236	17718	T O T A L
w tym mężczyźni	28799	27077	13390	15682	of which men
w tym za przestępstwa ^a :					of which for crimes ^a :
Przeciwko życiu i zdrowiu	2597	2401	1638	1856	Against life and health
w tym:					of which:
zabójstwo	84	43	34	40	homicide
uszczerbek na zdrowiu, udział w bójkę lub pobiciu	1495	1118	724	798	damage to health, participation in violence or assault
Przeciwko bezpieczeństwu w komunikacji	10987	9632	3801	4863	Against safety in transport
w tym prowadzenie pojazdu na drodże przez osobę w stanie nietrzeźwym lub pod wpływem środka odurzającego	9925	8765	3227	3760	of which operating a motor ve- hicle while under the influence of alcohol or other intoxicant
Przeciwko wolności, wolności sumienia i wyznania, wolności seksualnej i obyczajności	917	755	577	650	Against freedom, freedom of conscience and religion, sex- ual freedom and morals
w tym zgwałcenie	75	51	29	40	of which rape
Przeciwko rodzinie i opiece	1693	2713	1338	1324	Against the family and guardian- ship
w tym znęcanie się nad człon- kiem rodziny lub inną osobą zależną lub bezradną	1122	961	712	713	of which cruelty to family mem- ber or to other dependent or helpless person
Przeciwko mieniu	10105	7783	4713	5447	Against property
w tym:					of which:
kradzież rzeczy	2643	2228	1305	1567	property theft
kradzież z włamaniem	1734	1005	633	687	burglary
rozbój	855	559	319	307	robbery

^a Artykuły kodeksu karnego patrz tabl. 1 na str. 88.

Ź r ó d ł o: dane Ministerstwa Sprawiedliwości.

^a See Criminal Code articles table 1 on page 88.

S o u r c e: data of the Ministry of Justice.

TABL. 6 (39). **ZALĄTWIONE SPRAWY RODZINNE**
RESOLVED FAMILY CASES

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2015	2016	SPECIFICATION
O G Ó Ł E M	23829	25830	17530	17035	T O T A L
O rozwód	5437	6121	5578	5741	By divorce
O separację	1015	454	253	269	By separation
O alimenty	7057	8280	6351	6002	By alimony
Nieletnich ^a					Concerning juveniles ^a
w postępowaniu wyjaśniającym w związku z:					in investigation proceedings involving:
demoralizacją	1783	2587	x	x	demoralization
czynami karalnymi	4696	4287	x	x	punishable acts
na posiedzeniu lub rozprawie w związku z:					at session or hearing involving:
demoralizacją	1219	1587	x	x	demoralization
czynami karalnymi	2622	2514	x	x	punishable acts
w postępowaniu w sprawach, w których zachodzi podejrzenie:					in investigation of case in which occur suspicion:
demoralizacji	x	x	2897	2741	of demoralization
popelnienia czynu karalnego ...	x	x	2451	2282	of committing punishable acts

^a Dane dotyczą osób; w 2014 r. zmieniła się procedura postępowania sądów wobec nieletnich, patrz uwagi ogólne działu, ust. 9.

Ź r ó d ł o: dane Ministerstwa Sprawiedliwości.

^a Data relate to persons; in 2014 changed court proceedings against juveniles, see general notes to the chapter, item 9.

S o u r c e: data of the Ministry of Justice.

TABL. 7 (40). **SPRAWY RODZINNE ZAŁATWIONE W 2016 R.**
FAMILY CASES RESOLVED IN 2016

WYSZCZEGÓLNIENIE	Ogółem <i>Total</i>	Okręgi <i>Districts</i>			SPECIFICATION
		łódzki	piotrkowski	sieradzki	
O G Ó Ł E M	17035	10887	3813	2335	T O T A L
O rozwód	5741	3630	1233	878	<i>By divorce</i>
O separację	269	158	61	50	<i>By separation</i>
O alimenty	6002	3718	1496	788	<i>By alimony</i>
Nieletnich ^a w postępowaniu w sprawach, w których zachodzi podejrzanie:					<i>Concerning juveniles ^a in investi- gation of case in which occur suspicion:</i>
demoralizacji	2741	1749	599	393	<i>of demoralization</i>
popelnienia czynu karalnego ...	2282	1632	424	226	<i>of committing punishable acts</i>

^a Dane dotyczą osób; w 2014 r. zmieniła się procedura postępowania sądów wobec nieletnich, patrz uwagi ogólne działu, ust. 9.

Ź r ó ł ó: dane Ministerstwa Sprawiedliwości.

^a *Data relate to persons; in 2014 changed court proceedings against juveniles, see general notes to the chapter, item 9.*

S o u r c e: data of the Ministry of Justice.

TABL. 8 (41). **PODMIOTY W KRAJOWYM REJESTRZE SĄDOWYM ^a**
Stan w dniu 31 XII
ENTITIES IN THE NATIONAL JUDICIAL REGISTER ^a
As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2015	2016	SPECIFICATION
Rejestr Przedsiębiorców					Register of Entrepreneurs
Przedsiębiorstwa państwowe	72	10	3	3	<i>State owned enterprises</i>
Przedsiębiorstwa zagraniczne	-	2	2	1	<i>Foreign enterprises</i>
Spółeczno-zawodowe organizacje rolników ^b	23	26	25	24	<i>Professional organizations of farmers ^b</i>
Spółdzielnie	595	606	642	683	<i>Cooperatives</i>
Spółki jawne	1735	2149	2345	2353	<i>Unlimited partnerships</i>
Spółki z ograniczoną odpowiedzialnością	5114	7679	12627	13980	<i>Limited liability companies</i>
Rejestr Stowarzyszeń, Innych Organizacji Społecznych i Zawodowych, Fundacji i Samodzielnych Publicznych Zakładów Opieki Zdrowotnej ^c					Register of Associations, Other Social and Professional Orga- nizations, Foundations and Independent Public Health Care Facilities ^c
Stowarzyszenia ^d	2320	3519	4316	4476	<i>Associations ^d</i>
Związki zawodowe	433	499	492	496	<i>Trade unions</i>
Izby gospodarcze	16	19	19	20	<i>Economic chambers</i>
Rejestr Dłużników Niewypłacanych					Register of Insolvent Debtors
Dłużnicy ogółem	1176	14039	29471	33776	<i>Total debtors</i>

^a Sądem rejestrowym prowadzącym Krajowy Rejestr Sądowy na terenie województwa jest Sąd Rejonowy dla Łodzi Śródmieścia. ^b Prowadzące działalność gospodarczą. ^c Do 2011 r. – Rejestr Stowarzyszeń, Innych Organizacji Społecznych i Zawodowych, Fundacji i Publicznych Zakładów Opieki Zdrowotnej. ^d Z wyłączeniem stowarzyszeń kultury fizycznej i związków sportowych.

U w a g a. Rejestr obejmuje także inne podmioty.

Ź r ó ł ó: dane Ministerstwa Sprawiedliwości.

^a *Registration court conducting the National Judicial Register in voivodship is the District Court for Lodz-Srodmiestcie.*
^b *Conducting economic activity.* ^c *Until 2011 – Register of Associations, Other Social and Professional Organizations, Foundations and Public Health Care Facilities.* ^d *Excluding physical education associations and sports associations.*

N o t e. Register also included other entities.

S o u r c e: data of the Ministry of Justice.

DZIAŁ V LUDNOŚĆ

Uwagi ogólne

1. Tablice działu opracowano na podstawie:
  - 1) bilansów stanu i struktury ludności na terenie gminy. Bilanse ludności sporządzane są dla okresów międzypisowyczych w oparciu o wyniki ostatniego spisu powszechnego, przy uwzględnieniu zmian w danym okresie spowodowanych ruchem naturalnym (urodzenia, zgony) i migracjami ludności (zameldowania i wymeldowania z innych gmin i z zagranicy na pobyt stały oraz czasowy), a także przesunięciami adresowymi ludności z tytułu zmian administracyjnych;
  - 2) rejestrów Ministerstwa Cyfryzacji — o migracjach wewnętrznych i zagranicznych ludności na pobyt stały oraz czasowy (od 2006 r. źródłem tych danych jest rejestr PESEL — Powszechny Elektroniczny System Ewidencji Ludności);
  - 3) sprawozdawczości urzędów stanu cywilnego — o zarejestrowanych małżeństwach, urodzeniach i zgonach;
  - 4) sprawozdawczości sądów — o prawomocnie orzeczonych separacjach i rozwodach.
2. Bilans ludności jest opracowywany dla dwóch kategorii zamieszkania — według krajowej oraz międzynarodowej definicji zamieszkania. Różnica dotyczy kryteriów w zakresie migracji czasowych uwzględnianych w każdym z bilansów — w przypadku:
  - 1) **krajowej definicji zamieszkania** — uwzględniane są migracje czasowe wewnętrzne, tj. różnica między liczbą osób, które czasowo wyjechały z gminy na ponad 3 miesiące (do 2005 r. — ponad 2 miesiące) do innego miejsca w kraju a liczbą osób przybyłych z innego miejsca w kraju na okres ponad 3 miesiące (do 2005 r. — ponad 2 miesiące); do ludności gminy nie są zatem zaliczani imigranci przebywający w Polsce czasowo, natomiast są zaliczani stali mieszkańcy Polski przebywający czasowo za granicą (bez względu na okres ich czasowego przebywania/nieobecności);
  - 2) **międzynarodowej definicji zamieszkania (rezydenci)** — uwzględniane są długookresowe migracje czasowe zarówno wewnętrzne jak i zagraniczne, tj. różnica między liczbą osób, które wyjechały z gminy na co najmniej 12 miesięcy do innego miejsca w kraju lub za granicę a liczbą osób przybyłych do gminy z innego miejsca w kraju lub z zagranicy (imigranci bez karty stałego pobytu) na co najmniej 12 miesięcy. Do rezydentów gminy zalicza się zatem wszystkie osoby mieszkające lub zamierzające mieszkać na jej terenie nie krócej niż 1 rok. Rezydenci (ludność rezydująca) to kategoria stanu ludności opracowana na potrzeby statystyki międzynarodowej zgodnie z rozporządzeniem Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1260/2013 z dnia 20 XI 2013 r. w sprawie statystyk europejskich w dziedzinie demografii.

CHAPTER V POPULATION

General notes

1. Chapter's tables were compiled on the basis of:
  - 1) the balances of the size and structure of the population in a gmina. Population balances are compiled for periods between censuses on the basis of the last census, taking into account changes in a given period connected with vital statistics (births, deaths) and migration of the population (registering and cancelling registration for permanent as well as temporary residence from other gminas and from abroad) as well as address changes of the population due to changes in the administrative division,
  - 2) the registers of the Ministry of Digital Affairs on internal and international migration of population for permanent residence (since 2006 the source of this data is PESEL register — Common Electronic System of Population Register);
  - 3) documentation of Civil Status Offices regarding registered marriages, births and deaths;
  - 4) documentation of courts — regarding legally valid decisions in actions for separations and divorces.
2. The balance of the population is being developed for the two categories of residence - according to national and international definition of residence. The difference concerns the criteria for the migration for temporary stay taken into account in each of the balance sheets - in the case of:
  - 1) **national definition of residence** - includes internal migration for temporary stay, i.e. the difference between the number of persons who temporarily left the gmina for more than 3 months (until 2005 - more than 2 months) to another place in the country and the number of persons who arrived from somewhere else in the country for more than 3 months (until 2005 - more than 2 months). For the population of the gmina therefore are not counted immigrants staying in Poland temporarily, but are counted Polish permanent residents temporarily staying abroad (regardless of the period of their temporary presence / absence);
  - 2) **the international definition of residence (residents)** - includes long-term temporary migration both - internal and international, i.e. the difference between the number of persons who left the gmina for at least 12 months to another place in the country or abroad and the number of persons who arrived to the community from elsewhere in the country or from abroad (immigrants without residence card) for at least 12 months. For residents of the gmina, therefore, are included all persons living or intending to live in the area of gmina for not less than 1 year. Residents (resident population) are the category of the state population developed for international statistics in accordance with Regulation of the European Parliament and of the Council (EU) No. 1260/2013 of 20 XI 2013 on European statistics on demography.

Prezentowane w dziale dane o ludności i w zakresie współczynników demograficznych opracowano zgodnie z krajową definicją zamieszkania – z wyjątkiem tabl. 29 i 30, które dotyczą rezydentów.

3. Dane o ludności (według stanu w dniu 30 VI i 31 XII) oraz współczynniki demograficzne, a także przeliczenia na 1 mieszkańca (1000 ludności itp.) opracowano – jeśli nie zaznaczono inaczej – przyjmując jako bazę wyjściową:

- w 2005 r. – wyniki Narodowego Spisu Powszechnego Ludności i Mieszkań 2002,
- dla lat 2010-2016 – wyniki Narodowego Spisu Powszechnego Ludności i Mieszkań 2011 (dla 2010 zastosowano podział administracyjny obowiązujący w dniu 31 XII 2011 r.).

4. Przez **ludność w wieku produkcyjnym** rozumie się ludność w wieku zdolności do pracy. Dla mężczyzn przyjęto wiek 18–64 lata, dla kobiet 18–59 lat. Wśród ludności w wieku produkcyjnym wyróżnia się ludność **w wieku mobilnym**, tj. w wieku 18–44 lata i **niemobilnym**, tj. mężczyźni – 45–64 lata, kobiety – 45–59 lat. Przez ludność **w wieku nieprodukcyjnym** rozumie się ludność **w wieku przedprodukcyjnym**, tj. do 17 lat oraz ludność **w wieku poprodukcyjnym**, tj. mężczyźni – 65 lat i więcej, kobiety – 60 lat i więcej.

5. **Mediana wieku** (wiek środkowy) ludności jest parametrem wyznaczającym granicę wieku, którą połowa ludności już przekroczyła, a druga jeszcze nie osiągnęła.

6. Dane o **ruchu naturalnym ludności** w podziale terytorialnym opracowano:

- małżeństwa – według miejsca zameldowania na pobyt stały męża przed ślubem (w przypadku, gdy mąż przed ślubem mieszkał za granicą, przyjmuje się miejsce zameldowania żony przed ślubem),
- separacje – według miejsca zamieszkania osoby wnoszącej powództwo (w przypadku, gdy osoba wnosząca powództwo mieszka za granicą, przyjmuje się miejsce zamieszkania współmałżonka; w przypadku zgodnego wniosku stron przyjmuje się miejsce zamieszkania męża),
- rozwody – według miejsca zamieszkania osoby wnoszącej powództwo (w przypadku, gdy osoba wnosząca powództwo mieszka za granicą, przyjmuje się miejsce zamieszkania współmałżonka),
- urodzenia – według miejsca zameldowania na pobyt stały matki noworodka,
- zgony – według miejsca zameldowania na pobyt stały osoby zmarłej.

Dane o **małżeństwach** uwzględniają związki małżeńskie zawarte w formie przewidzianej prawem w urzędach stanu cywilnego. Na mocy ustawy z dnia 24 VII 1998 r. (Dz. U. Nr 117, poz. 757) w urzędach stanu cywilnego rejestrowane są także małżeństwa podlegające prawu wewnętrznemu Kościoła lub Związku Wyznaniowego zawarte w obecności duchownego. Małżeństwo zawarte w tej formie podlega prawu polskiemu i pociąga za sobą takie same skutki cywilnoprawne, jak małżeństwo zawarte przed kierownikiem urzędu stanu cywilnego.

Małżeństwa wyznaniowe mogą być zawierane jedynie w dziesięciu Kościołach i Związku Wyznaniowym: Kościół Katolicki, Polski Autokefaliczny Kościół Prawosławny, Kościół Ewangelicko-Augsburski, Kościół Ewangelicko-Reformowany, Kościół Ewangelicko-Metodystyczny, Kościół Chrześcijan Baptystów, Kościół Adwentystów Dnia Siódmego, Kościół Polskokatolicki, Związek Gmin Wyznaniowych Żydowskich, Kościół Starokatolicki Mariawitów, Kościół Zielonoświątkowy.

Presented in the section data on the population in terms of demographic rates are developed according to the national definition of residence - with the exception of tables 29 and 30, which relate to the residents.

3. Data about population (as of 30 VI and 31 XII) as well as demographic rates and indicators per capita (per 1000 of population etc.) were compiled – unless otherwise stated – on the basis:

- for 2005 – the results of the Population and Housing Census 2002,
- for 2010-2016 – of results of the Population and Housing Census 2011 (for 2010 was applied the administrative division of the country obligatory as of 31 XII 2011).

4. The **working age population** refers to males, aged 18-64, and females, aged 18–59. In this category the age groups of **mobility** (i.e. 18–44) and **non-mobility** (i.e. 45–64 for males and 45–59 for females) are distinguished. The **non-working age population** is defined as the **pre-working age population**, i.e., up to the age of 17 and the **post-working age population**, i.e., 65 and more for males and 60 and more for females.

6. **Median age of population** is a parameter determining the exact age, which half of population has already exceeded and second half has not reached yet.

6. Data regarding the **vital statistics** according to territorial division were compiled as follows:

- marriages – according to the husband's place of permanent residence before the marriage (in cases when the husband lived abroad before the marriage, the wife's place of residence before the marriage is used),
- separations – according to the plaintiff's place of residence (in case when person filling petition residing abroad, place of residence of a spouse has been taken; in cases unanimous petition of both of persons – residence of husband is used),
- divorces – according to the plaintiff's place of residence (in case when person filling petition residing abroad, place of residence of a spouse has been taken),
- births – according to the mother's place of permanent residence,
- deaths – according to the place of permanent residence of the deceased.

The data on **marriages** refers to marriages contracted according to lawful rules at the civil status offices. On the basis of the Law dated 24 VII 1998 (Journal of Laws, No. 117, item 757) in the local civil status offices in Poland are registered all marriages, including those based on the internal law of the Churches or the Religious Associations. Marriages contracted (on the basis of canon law marriages) subordinate the civil Polish laws and induce due to the same civil and law consequences as marriages contracted in the local civil status offices.

The religious marriages may be contracted in the ten Churches and Religious Associations: Kościół Katolicki, Polski Autokefaliczny Kościół Prawosławny, Kościół Ewangelicko-Augsburski, Kościół Ewangelicko-Reformowany, Kościół Ewangelicko-Metodystyczny, Kościół Chrześcijan Baptystów, Kościół Adwentystów Dnia Siódmego, Kościół Polskokatolicki, Związek Gmin Wyznaniowych Żydowskich, Kościół Starokatolicki Mariawitów, Kościół Zielonoświątkowy.

Płodność kobiet mierzy się współczynnikiem obliczonym jako iloraz liczby urodzeń żywych i liczby kobiet w wieku rozrodczym (15—49 lat). Oprócz ogólnych współczynników płodności podaje się również współczynniki grupowe (cząstkowe), obliczone jako ilorazy liczby urodzeń żywych z kobiet w danej grupie wieku i liczby kobiet w tej samej grupie wieku. Urodzenia z matek w wieku poniżej 15 lat zalicza się do grupy 15—19 lat; urodzenia z matek w wieku 50 lat i więcej zalicza się do grupy 45—49 lat.

Współczynniki reprodukcji ludności:

- **współczynnik dzietności** oznacza liczbę dzieci, które urodziłyby przeciętnie kobieta w ciągu całego okresu rozrodczego (15—49 lat) przy założeniu, że w poszczególnych fazach tego okresu rodziłyby z intensywnością obserwowaną w badanym roku, tzn. przy przyjęciu cząstkowych współczynników płodności z tego okresu za niezmiennie,
- **współczynnik reprodukcji brutto** przedstawia liczbę córek urodzonych przeciętnie przez kobietę przy założeniu, że kobieta w wieku rozrodczym będzie rodzić z częstotliwością, jaką charakteryzują się wszystkie kobiety rodzące w roku, dla którego oblicza się współczynnik reprodukcji (niezmiennie współczynniki płodności),
- **współczynnik dynamiki demograficznej** jest to stosunek liczby urodzeń żywych do liczby zgonów w danym okresie.

Przyrost naturalny ludności stanowi różnicę między liczbą urodzeń żywych i zgonów w danym okresie.

Przez **niemowlęta** rozumie się dzieci w wieku poniżej 1 roku.

7. Informacje o urodzeniach i zgonach (w tym zgonach niemowląt) prezentowane są według kryteriów definicji urodzenia i zgonu noworodka rekomendowanej przez Światową Organizację Zdrowia.

Do 2014 r. **źródłem danych o urodzeniu żywym i martwym** był, wykorzystywany wtórnym przez statystykę publiczną, dokument Ministerstwa Zdrowia podstawowy dla akt stanu cywilnego „Pisemne zgłoszenie urodzenia dziecka”.

Od 2015 r. źródłem danych:

- medycznych o **urodzeniu żywym** jest dokument Ministerstwa Zdrowia „Karta urodzenia”), natomiast dane demograficzno-społeczne pochodzą z rejestru stanu cywilnego oraz rejestru Pesel;
- o **urodzeniach martwych** jest sprawozdanie o działalności szpitala ogólnego (o symbolu MZ-29) zawierające ogólne informacje, tj. dotyczące: liczby urodzeń martwych w podziale na ciężar urodzeniowy dziecka i województwo porodu (umiejscowienie szpitala). Prezentowane za 2015 r. dane zostały oszacowane w podziale na miasto i wieś oraz płeć. Brak szczegółowych danych o urodzeniach martwych (medycznych i demograficzno-społecznych o dziecku i matce) wynika z wprowadzenia w 2015 r. nowego dokumentu „Karta martwego urodzenia”) niezawierającego danych podstawowych dla statystyki urodzeń.

8. **Przeciętne dalsze trwanie życia** wyraża średnią liczbę lat, jaką ma jeszcze do przeżycia osoba w wieku x lat, przy założeniu stałego poziomu umieralności z okresu, dla którego opracowano tablice trwania życia.

Female fertility rate is calculated as the ratio of the number of live births and the number of women in the reproductive age (15—49). Besides total rate, age-specific fertility rates are published, that are calculated as the ratios of the number of live births from women and the number of these women in the same groups of age. Births from mothers in the age under 15 are counted to the group 15—19 and from the mothers in the age 50 and over — to the group 45—49.

Reproduction rates:

- **total fertility rate** refers to the average number of children which would be born to a woman during the course of her entire reproductive period (15—49 years of age) assuming that in particular phases of this period she would give births with an intensity observed during a given year, i.e., in assuming age-specific fertility rates for this period to be constant,
- **gross reproduction rate** refers to the number of daughters which would be born to the average woman assuming that a woman during her reproductive age will give births with an intensity which is characteristic for all women giving births in the year for which the reproduction rate is calculated (constant fertility rates),
- **demographic dynamics rate** is the ratio of the number of live births to the number of deaths in a given period.

Natural increase of the population accounts for the difference between the number of live births and deaths in a given period.

Infant is a child under the age of 1.

7. Information on births and deaths (including infant deaths) is presented according to criteria of the definition of infant births and deaths recommended by the World Health Organization (WHO).

Up to 2014 **the source of data on live birth and still birth** were the document of the Ministry of Health “Notification of birth”, which is basic document for civil status acts and is secondarily utilized by

national statistics.

Since 2015 the source of:

- **medical data of live births** is document of the Ministry of Health “Birth certificate”. Sociodemographic data come from the register of civil status and register Pesel;
- **data of still births** is a report on the activities of a general hospital (symbol MZ-29) containing general information, i.e.: the number of stillbirths in the division of the birthweight and voivodship of delivery (location of the hospital). Presented for 2015 data have been estimated in the division of the urban and rural areas and sex. Causes of lack of data about still births (medical and socio-demographic of the child and mother) is introduction in 2015 new document “Still birth certificate”. This document doesn’t contain the basic data for the statistics of births.

8. **Life expectancy** is expressed by the average number of years that a person at the exact age x still has to live, assuming a fixed mortality level from the period for which life expectancy tables were compiled.

9. Prognoza ludności do 2050 r. opracowana została w 2014 r. na podstawie stanu wyjściowego ludności z dnia 31 XII 2013 r. (w podziale administracyjnym obowiązującym w dniu 1 I 2014 r.) oraz założeń dotyczących tendencji zmian w dzietności, umieralności i migracjach zagranicznych.

Dane o ludności według **wieku produkcyjnego** i **poprodukcyjnego** podano przyjmując górną granicę dla wieku produkcyjnego 59/64 lata oraz dolną granicę dla wieku poprodukcyjnego 60/65; patrz. ust. 3.

10. Prognoza gospodarstw domowych do 2050 r. została opracowana w 2016 r. na podstawie wyników spisów z lat 2002 i 2011 w zakresie liczby i struktury gospodarstw domowych oraz założeń dotyczących tendencji w kształtowaniu się procesów demograficznych, społecznych i ekonomicznych zachodzących w Polsce, szczególnie wynikających z zachowań prorodzinnych i promażeńskich osób młodych, które uczestniczą w procesie formowania się rodzin i tworzenia nowych gospodarstw domowych.

11. Dane o migracjach wewnętrznych ludności opracowano na podstawie informacji ewidencyjnych gmin o zameldowaniu osób na pobyt stały. Informacje te nie uwzględniają zmian adresu w obrębie tej samej gminy (miasta), z wyjątkiem gmin miejsko-wiejskich, dla których został zachowany podział na tereny miejskie i wiejskie.

12. Dane o migracjach zagranicznych ludności opracowano na podstawie informacji ewidencyjnych gmin o zameldowaniu osób przyjeżdżających do Polski na pobyt stały (imigracja) oraz o wymeldowaniach osób wyjeżdżających z Polski za granicę na stałe (emigracja).

13. Napływ ludności obejmuje zameldowania na pobyt stały, odpływ — wymeldowania ze stałego miejsca zamieszkania.

14. Współczynniki dotyczące ruchu naturalnego i migracji ludności w podziale terytorialnym obliczono jako iloraz liczby faktów określonego rodzaju i liczby ludności według stanu w dniu 30 VI: do 2009 r. — zameldowanej na pobyt stały, od 2010 r. — faktycznie zamieszkałej.

9. Population projection until 2050 was calculated in 2014 on the basis of population number and structure as of 31 XII 2013 (in administrative division valid as 1 I 2014) as well as assumption concerning fertility, mortality and international migration.

Data about population by **working and post-working age** are given assuming the upper limit of the working age 59/64 and the lower limit of the post-working age 60/65; see item 3.

10. The households projection until 2050 was calculated in 2016 on the basis of the results of censuses in 2002 and 2011 in terms of the number and composition of households and assumptions about trends in the development of demographic, social and economic processes in Poland, especially under the pro-family and pro-marriage behavior patterns of young people who participate in the formation of families and the creation of new households.

11. Data regarding internal migration of the population were compiled on the basis of gmina documentation regarding the registration for permanent residence. This information does not include changes of address within the same gmina (town), with the exception of urban-rural gminas for which the division into urban and rural areas has been kept.

12. Data regarding international migration of the population were compiled on the basis of gmina documentation regarding the registration of people arriving to Poland for permanent residence (immigration) as well as regarding the removal from registration of people leaving Poland for permanent residence abroad (emigration).

13. The inflow of the population includes registrations of arrival for permanent residence, outflow — registrations of departure from permanent residence.

14. Rates concerning vital statistics and migration of the population according to territorial division were calculated as the ratio of the number of defined events to the number of population as of 30 VI: until 2009 — registered for permanent residence, — since 2010 — de facto population (population actually residing).

TABL. 1 (42). **LUDNOŚĆ^a**
POPULATION^a

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2015	2016	SPECIFICATION
STAN W DNIU 30 VI AS OF 30 VI					
O G Ó Ł E M	2582137	2546530	2498240	2488417	T O T A L
mężczyźni	1230809	1214379	1190752	1185645	males
kobiety	1351328	1332151	1307488	1302772	females
Miasta	1670218	1629863	1577867	1567775	Urban areas
Wieś	911919	916667	920373	920642	Rural areas
STAN W DNIU 31 XII AS OF 31 XII					
O G Ó Ł E M	2577465	2542436	2493603	2485323	T O T A L
na 1 km ²	141	140	137	136	per 1 km²
mężczyźni	1228130	1212182	1188118	1184309	males
kobiety	1349335	1330254	1305485	1301014	females
na 100 mężczyzn	110	110	110	110	per 100 males
Miasta	1665261	1625159	1572862	1563595	Urban areas
w % ogółu ludności	64,6	63,9	63,1	62,9	in % of total population
Wieś	912204	917277	920741	921728	Rural areas
w % ogółu ludności	35,4	36,1	36,9	37,1	in % of total population

a Na podstawie bilansów; dla 2005 r. z uwzględnieniem wyników NSP 2002; od 2010 – z NSP 2011.

a Based on balances; for 2005 considering results of the Population and Housing Census 2002; since 2010 - the Population and Housing Census 2011.

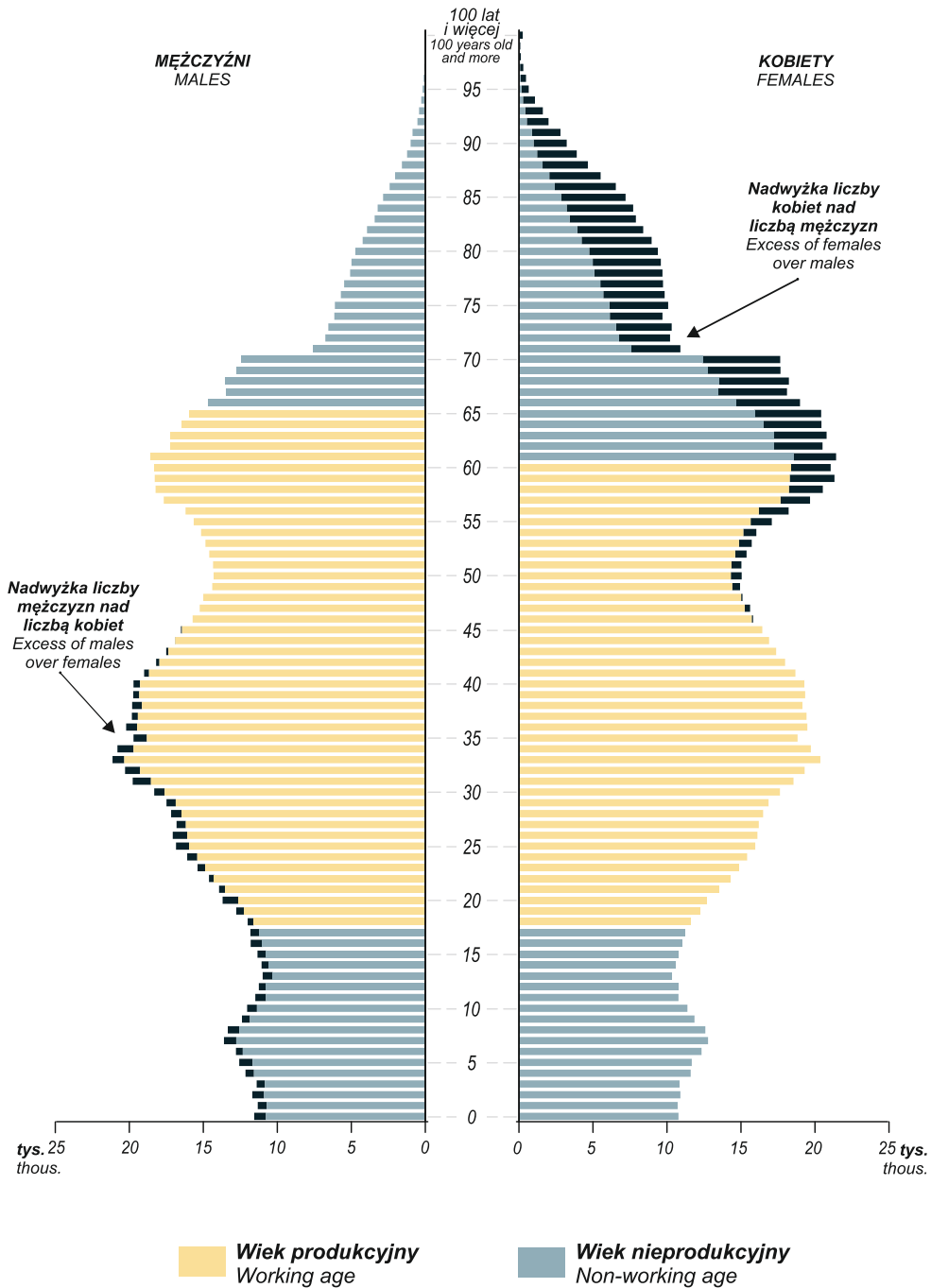
TABL. 2 (43). **LUDNOŚĆ^a W WIEKU PRODUKCYJNYM I NIEPRODUKCYJNYM**
Stan w dniu 31 XII
WORKING AND NON-WORKING AGE POPULATION^a
As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2015	2016	SPECIFICATION
O G Ó Ł E M	2577465	2542436	2493603	2485323	T O T A L
W wieku przedprodukcyjnym	486478	444382	418642	417570	Pre-working age
mężczyźni	249602	228121	215123	214762	males
kobiety	236876	216261	203519	202808	females
Miasta	285028	258917	246012	245632	Urban areas
mężczyźni	146259	132838	126394	126322	males
kobiety	138769	126079	119618	119310	females
Wieś	201450	185465	172630	171938	Rural areas
mężczyźni	103343	95283	88729	88440	males
kobiety	98107	90182	83901	83498	females
W wieku produkcyjnym	1646382	1620849	1530471	1508942	Working age
w tym w wieku mobilnym	986926	975231	944735	933002	of which of mobility age
mężczyźni	839543	847364	808938	798979	males
w tym w wieku mobilnym	499655	495597	480838	474942	of which of mobility age
kobiety	806839	773485	721533	709963	females
w tym w wieku mobilnym	487271	479634	463897	458060	of which of mobility age
Miasta	1100115	1053636	960028	940400	Urban areas
mężczyźni	545849	538526	498289	489511	males
kobiety	554266	515110	461739	450889	females
Wieś	546267	567213	570443	568542	Rural areas
mężczyźni	293694	308838	310649	309468	males
kobiety	252573	258375	259794	259074	females

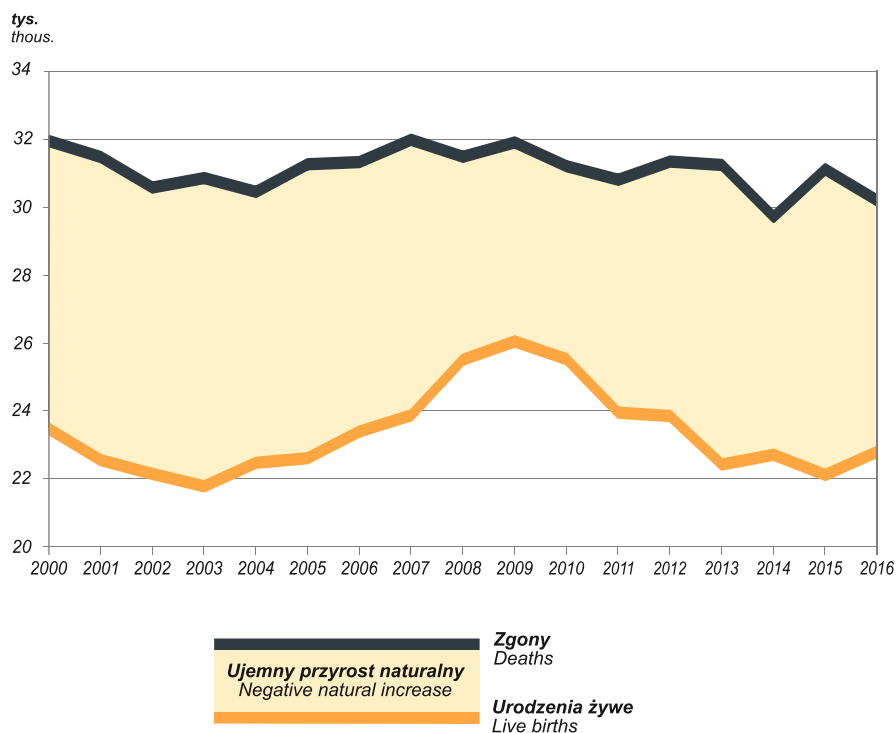
a Na podstawie bilansów; dla 2005 r. z uwzględnieniem wyników NSP 2002; od 2010 – z NSP 2011.

a Based on balances; for 2005 considering results of the Population and Housing Census 2002; since 2010 - the Population and Housing Census 2011.

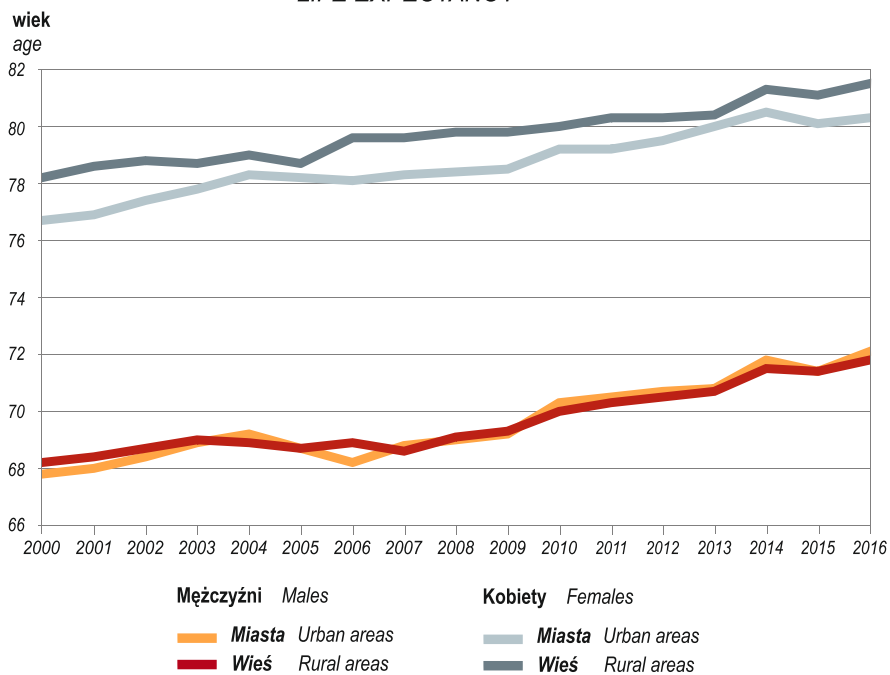
LUDNOŚĆ WEDŁUG PŁCI I WIEKU W 2016 R.
Stan w dniu 31 XII
POPULATION BY SEX AND AGE IN 2016
As of 31 XII

RUCH NATURALNY LUDNOŚCI VITAL STATISTICS

PRZECIĘTNA LICZBA LAT DALSZEGO TRWANIA ŻYCIA LIFE EXPECTANCY

TABL. 2 (43). LUDNOŚĆ^a W WIEKU PRODUKCYJNYM I NIEPRODUKCYJNYM (dok.)

Stan w dniu 31 XII

WORKING AND NON-WORKING AGE POPULATION^a (cont.)

As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2015	2016	SPECIFICATION
W wieku poprodukcyjnym.....	444605	477205	544490	558811	Post-working age
mężczyźni.....	138985	136697	164057	170568	males
kobiety.....	305620	340508	380433	388243	females
Miasta.....	280118	312606	366822	377563	Urban areas
mężczyźni.....	83297	85319	106564	111207	males
kobiety.....	196821	227287	260258	266356	females
Wieś.....	164487	164599	177668	181248	Rural areas
mężczyźni.....	55688	51378	57493	59361	males
kobiety.....	108799	113221	120175	121887	females
LUDNOŚĆ W WIEKU NIE- PRODUKCYJNYM NA 100 OSÓB W WIEKU PRO- DUKCYJNYM.....	57	57	63	65	NON-WORKING AGE POPU- LATION PER 100 PER- SONS OF WORKING AGE
Mężczyźni.....	46	43	47	48	Males
Kobiety.....	67	72	81	83	Females

a Na podstawie bilansów; dla 2005 r. z uwzględnieniem wyników NSP'2002; od 2010 – z NSP'2011.

a Based on balances; for 2005 considering results of the Population and Housing Census 2002; since 2010 - the Population and Housing Census 2011.

TABL. 3 (44). LUDNOŚĆ^a WEDŁUG PŁCI I WIEKU

Stan w dniu 31 XII

POPULATION^a BY SEX AND AGE

As of 31 XII

WIEK AGE	2005	2010	2015	2016					
				ogółem grand total	z liczby ogółem of grand total				
					męż- czyźni of which males	miasta urban areas		wieś rural areas	
						razem total	w tym męż- czyźni of which males	razem total	w tym męż- czyźni of which males
OGÓŁEM ... TOTAL	2577465	2542436	2493603	2485323	1184309	1563595	727040	921728	457269
0— 2 lata.....	66204	77767	66505	66995	34591	40803	21106	26192	13485
3— 6.....	90204	92496	99556	95399	48948	57589	29517	37810	19431
7—12.....	162464	135408	139275	144280	74163	84224	43298	60056	30865
13—15.....	98782	79266	66695	65062	33430	37127	19116	27935	14314
16—18.....	104630	90716	71700	69455	35641	39257	20023	30198	15618
19—24.....	246872	205217	177105	169435	86535	95208	48461	74227	38074
25—29.....	203496	204011	170774	167037	85425	100733	50932	66304	34493
30—34.....	180654	200339	199140	195859	100322	126747	64227	69112	36095
35—39.....	157098	179195	196533	195541	99321	126485	63420	69056	35901
40—44.....	163000	155198	176094	181509	91328	113673	56405	67836	34923
45—49.....	207184	160031	151936	154831	76924	94351	45637	60480	31287
50—54.....	214859	200931	154920	150466	73265	92973	43161	57493	30104
55—59.....	189279	205289	191506	182822	86027	119731	53399	63091	32628
60—64.....	109134	176954	191902	191984	87821	131560	57131	60424	30690
65—69.....	108017	98841	160958	163662	70250	113487	47019	50175	23231
70—74.....	103960	93785	86960	98286	39492	66606	26277	31680	13215
75—79.....	86560	84321	77752	76381	27425	49233	17198	27148	10227
80 lat i więcej... and more	85068	102671	114292	116319	33401	73808	20713	42511	12688

a Na podstawie bilansów; dla 2005 r. z uwzględnieniem wyników NSP'2002; od 2010 – z NSP'2011.

a Based on balances; for 2005 considering results of the Population and Housing Census 2002; since 2010 - the Population and Housing Census 2011.

TABL. 4 (45). **MIASTA I LUDNOŚĆ W MIASTACH**
Stan w dniu 31 XII
TOWNS AND URBAN POPULATION
As of 31 XII

GRUPY MIAST WEDŁUG LICZBY LUDNOŚCI GROUPS OF TOWNS BY NUMBER OF POPULATION		Miasta Towns	Ludność w miastach ^a Urban population ^a	
			w liczbach bezwzględnych in absolute numbers	w % ogółu ludności in % of total population
OGÓŁEM	2005	42	1665261	64,6
TOTAL	2010	43	1625159	63,9
	2015	44	1572862	63,1
	2016	44	1563595	62,9
Poniżej 2000		1	1976	0,1
<i>Below</i>				
2000— 4999		12	39101	1,6
5000— 9999		8	58791	2,4
10000— 19999		8	127522	5,1
20000— 49999		9	319887	12,9
50000— 99999		5	319815	12,9
100000—199999		-	-	-
200000 i więcej		1	696503	28,0
<i>and more</i>				

a Dane na podstawie bilansów; patrz uwagi ogólne działu, ust. 2.
a Data based on balances; see general notes to the chapter, item 2

TABL. 5 (46). **GMINY ZAMIESZKANE PRZEZ LUDNOŚĆ WIEJSKĄ**
Stan w dniu 31 XII
GMINAS AND RURAL POPULATION
As of 31 XII

GRUPY GMIN WEDŁUG LICZBY LUDNOŚCI WIEJSKIEJ GROUPS OF GMINAS BY NUMBER OF RURAL POPULATION		Gminy ^a Gminas ^a	Ludność na wsi ^b Rural population ^b	
			w liczbach bezwzględnych in absolute numbers	w % ogółu ludności in % of total population
OGÓŁEM	2005	159	912204	35,4
TOTAL	2010	159	917277	36,1
	2015	159	920741	36,9
	2016	159	921728	37,1
Poniżej 2000		2	3728	0,2
<i>Below</i>				
2000— 4999		75	300119	12,1
5000— 6999		45	264038	10,6
7000— 9999		24	198697	8,0
10000 i więcej		13	155146	6,2
<i>and more</i>				

a Wiejskie i miejsko-wiejskie. b Dane na podstawie bilansów; patrz uwagi ogólne działu, ust. 2.
a Rural and urban-rural gminas. b Data based on balances; see general notes to the chapter, item 2.

TABL. 6 (47). **MEDIANA WIEKU LUDNOŚCI WEDŁUG PŁCI**
MEDIAN POPULATION AGE BY SEX

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2015	2016	SPECIFICATION
OGÓŁEM	39,3	40,2	41,6	41,9	TOTAL
mężczyźni	36,5	37,7	39,3	39,7	males
kobiety	42,1	43,0	44,1	44,4	females
Miasta	40,5	41,5	42,8	43,1	Urban areas
mężczyźni	37,0	38,2	39,9	40,3	males
kobiety	43,5	44,9	46,0	46,3	females
Wieś	37,3	38,2	39,7	40,0	Rural areas
mężczyźni	35,7	36,8	38,4	38,7	males
kobiety	39,1	39,8	41,1	41,4	females

TABL. 7 (48). RUCH NATURALNY LUDNOŚCI
VITAL STATISTICS

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Małżeństwa Marriages		Separa- cje Separations	Rozwo- dy Divorces	Urodze- nia żywe Live births	Zgony Deaths		Przyrost natural- ny Natural increase	
	ogółem total	w tym wyzna- niowe ^a of which reli- gious ^a				ogółem total	w tym niemo- włą- t of which infants		
W LICZBACH BEZWZGLĘDNYCH IN ABSOLUTE NUMBERS									
OGÓŁEM 2005	13344	9591	860	5094	22604	31273	139	-8669	
TOTAL									
2010	14513	10013	263	4267	25526	31221	101	-5695	
2015	11456	7258	105	3806	22113	31125	106	-9012	
2016	11712	7441	115	4086	22794	30213	86	-7419	
Miasta..... 2005 Urban areas	8323	5547	623	4260	13790	19531	79	-5741	
2010	9142	5878	195	3492	15735	19722	67	-3987	
2015	7015	4012	77	2884	13466	20070	70	-6604	
2016	7206	4125	88	3154	13988	19375	54	-5387	
Wieś..... 2005 Rural areas	5021	4044	237	834	8814	11742	60	-2928	
2010	5371	4135	68	775	9791	11499	34	-1708	
2015	4441	3246	28	922	8647	11055	36	-2408	
2016	4506	3316	27	932	8806	10838	32	-2032	
NA 1000 LUDNOŚCI ^b PER 1000 POPULATION ^b									
OGÓŁEM 2005	5,2	3,7	33,3	2,0	8,7	12,1	6,1	-3,4	
TOTAL									
2010	5,7	3,9	10,3	1,7	10,0	12,3	4,0	-2,2	
2015	4,6	2,9	4,2	1,5	8,9	12,5	4,8	-3,6	
2016	4,7	3,0	4,6	1,6	9,2	12,1	3,8	-3,0	
Miasta..... 2005 Urban areas	5,0	3,3	37,4	2,6	8,3	11,7	5,7	-3,4	
2010	5,6	3,6	12,0	2,1	9,7	12,1	4,3	-2,4	
2015	4,4	2,5	4,9	1,8	8,5	12,7	5,2	-4,2	
2016	4,6	2,6	5,6	2,0	8,9	12,4	3,9	-3,4	
Wieś..... 2005 Rural areas	5,5	4,4	25,8	0,9	9,6	12,8	6,8	-3,2	
2010	5,9	4,5	7,4	0,8	10,7	12,5	3,5	-1,9	
2015	4,8	3,5	3,0	1,0	9,4	12,0	4,2	-2,6	
2016	4,9	3,6	2,9	1,0	9,6	11,8	3,6	-2,2	

a Ze skutkami cywilnymi. b W przypadku: separacji – na 100 tys. ludności; zgonów niemowląt – na 1000 urodzeń żywych.

a With civil law consequences. b In case of: separations – data are presented per 100 thous. population; infant deaths – per 1000 live births.

TABL. 9 (50). **MAŁŻEŃSTWA ZAWARTE W 2016 R. WEDŁUG WIEKU NOWOŻEŃCÓW (cd.)**
MARRIAGES BY AGE OF BRIDEGROOMS AND BRIDES CONTRACTED
IN 2016 (cont.)

MĘCZYŻNI W WIEKU MALES AT AGE	Ogółem Total	Kobiety w wieku Females at age							
		19 lat i mniej under 20 years	20—24	25—29	30—34	35—39	40—49	50—59	60 lat i więcej and more
MIASTA <i>URBAN AREAS</i>									
RAZEM..... TOTAL	7206	54	1303	2958	1343	576	511	271	190
19 lat i mniej..... <i>Under 20 years</i>	8	6	1	1	-	-	-	-	-
20—24.....	616	29	425	143	14	5	-	-	-
25—29.....	2655	17	682	1712	190	49	5	-	-
30—34.....	1888	1	159	877	696	121	33	1	-
35—39.....	811	1	27	175	318	199	89	2	-
40—49.....	613	-	8	47	115	171	242	30	-
50—59.....	320	-	1	3	8	25	118	137	28
60 lat i więcej..... <i>and more</i>	295	-	-	-	2	6	24	101	162
WIEŚ <i>RURAL AREAS</i>									
RAZEM..... TOTAL	4506	78	1590	1858	513	215	163	51	38
19 lat i mniej..... <i>Under 20 years</i>	12	8	4	-	-	-	-	-	-
20—24.....	745	54	551	126	11	3	-	-	-
25—29.....	2152	13	864	1170	85	18	1	1	-
30—34.....	938	2	148	459	270	47	12	-	-
35—39.....	311	1	18	85	105	76	24	2	-
40—49.....	205	-	5	16	40	65	71	7	1
50—59.....	77	-	-	2	2	5	42	20	6
60 lat i więcej..... <i>and more</i>	66	-	-	-	-	1	13	21	31

TABL. 9 (50). **MAŁŻEŃSTWA ZAWARTE W 2016 R. WEDŁUG WIEKU NOWOŻEŃCÓW (dok.)**
MARRIAGES BY AGE OF BRIDEGROOMS AND BRIDES CONTRACTED
IN 2016 (cont.)

MĘŻCZYŻNI W WIEKU MALES AT AGE	Ogółem Total	Kobiety w wieku Females at age							60 lat i więcej and more
		19 lat i mniej under 20 years	20—24	25—29	30—34	35—39	40—49	50—59	
W TYM WYZNANIOWE ^a OF WHICH CHURCH OF RELIGIOUS MARRIAGES ^a									
OGÓŁEM ..... GRAND TOTAL	7441	54	2131	3770	1046	275	91	36	38
19 lat i mniej..... Under 20 years	6	3	2	1	-	-	-	-	-
20—24.....	933	39	686	193	14	1	-	-	-
25—29.....	3828	11	1211	2401	179	25	1	-	-
30—34.....	1898	1	211	1000	610	69	7	-	-
35—39.....	511	-	21	156	197	116	20	1	-
40—49.....	180	-	-	19	44	63	51	3	-
50—59.....	45	-	-	-	2	1	11	23	8
60 lat i więcej..... and more	40	-	-	-	-	-	1	9	30
MIASTA URBAN AREAS									
RAZEM ..... TOTAL	4125	15	875	2230	713	181	58	29	24
19 lat i mniej..... Under 20 years	1	-	-	1	-	-	-	-	-
20—24.....	385	10	266	100	8	1	-	-	-
25—29.....	2026	5	496	1387	119	18	1	-	-
30—34.....	1189	-	102	624	415	44	4	-	-
35—39.....	348	-	11	106	140	77	13	1	-
40—49.....	120	-	-	12	31	41	34	2	-
50—59.....	31	-	-	-	-	-	5	21	5
60 lat i więcej..... and more	25	-	-	-	-	-	1	5	19
WIEŚ RURAL AREAS									
RAZEM ..... TOTAL	3316	39	1256	1540	333	94	33	7	14
19 lat i mniej..... Under 20 years	5	3	2	-	-	-	-	-	-
20—24.....	548	29	420	93	6	-	-	-	-
25—29.....	1802	6	715	1014	60	7	-	-	-
30—34.....	709	1	109	376	195	25	3	-	-
35—39.....	163	-	10	50	57	39	7	-	-
40—49.....	60	-	-	7	13	22	17	1	-
50—59.....	14	-	-	-	2	1	6	2	3
60 lat i więcej..... and more	15	-	-	-	-	-	-	4	11

^a Ze skutkami cywilnymi.
^a With civil law consequences.

TABL. 10 (51). **MAŁŻEŃSTWA ZAWARTE W 2016 R. WEDŁUG POPRZEDNIEGO STANU CYWILNEGO NOWOŻEŃCÓW**
MARRIAGES BY PREVIOUS MARITAL STATUS OF BRIDEGROOMS AND BRIDES CONTRACTED IN 2016

POPZEDNI STAN CYWILNY MĘŻCZYŃ PREVIOUS MARITAL STATUS OF MALES	Ogółem Total	Popzedni stan cywilny kobiet Previous marital status of females		
		panny single	wdowy widows	rozwiedzione divorced
OGÓŁEM TOTAL				
OGÓŁEM GRAND TOTAL	11712	9989	252	1471
Kawalerowie..... Single	10015	9338	69	608
Wdowcy..... Widowers	187	28	75	84
Rozwiedzeni..... Divorced	1510	623	108	779
MIASTA URBAN AREAS				
RAZEM TOTAL	7206	5890	170	1146
Kawalerowie..... Single	5887	5407	34	446
Wdowcy..... Widowers	140	20	53	67
Rozwiedzeni..... Divorced	1179	463	83	633
WIEŚ RURAL AREAS				
RAZEM TOTAL	4506	4099	82	325
Kawalerowie..... Single	4128	3931	35	162
Wdowcy..... Widowers	47	8	22	17
Rozwiedzeni..... Divorced	331	160	25	146

TABL. 11 (52). **MAŁŻEŃSTWA WYZNANIOWE^a**
CHURCH OR RELIGIOUS MARRIAGES^a

KOŚCIOŁY I ZWIĄZKI WYZNANIOWE CHURCHES AND RELIGIOUS ASSOCIATIONS	Ogółem Total	Miasta Urban areas	Wieś Rural areas
OGÓŁEM TOTAL	2005	5547	4044
	2010	5878	4135
	2015	4012	3246
	2016	4125	3316
Kościół Katolicki	7408	4105	3303
Polski Autokefaliczny Kościół Prawosławny	1	-	1
Kościół Ewangelicko-Augsburski	4	3	1
Kościół Ewangelicko-Reformowany	2	-	2
Kościół Ewangelicko-Metodystyczny	1	1	-
Kościół Chrześcijan Baptystów	-	-	-
Kościół Adwentystów Dnia Siódmego	1	1	-
Kościół Polskokatolicki	3	3	-
Związek Gmin Wyznaniowych Żydowskich	2	1	1
Kościół Starokatolicki Mariawitów	17	9	8
Kościół Zielonoświątkowy	2	2	-

^a Ze skutkami cywilnymi.

^a With civil law consequences.

TABL. 12 (53). **ROZWOODY W 2016 R. WEDŁUG WIEKU MAŁŻONKÓW W MOMENCIE
 WNIESIENIA POWÓDZTWA**
*DIVORCES IN 2016 BY AGE OF SPOUSES AT THE MOMENT OF FILING
 PETITION FOR DIVORCE*

MĘZCZYŹNI W WIEKU MALES AT AGE	Ogółem Total	Kobiety w wieku Females at age							
		19 lat i mniej under 20 years	20—24	25—29	30—34	35—39	40—49	50—59	60 lat i więcej and more
OGÓŁEM TOTAL									
OGÓŁEM..... GRAND TOTAL	4086	2	157	564	846	907	1055	404	151
19 lat i mniej..... Under 20 years	-	-	-	-	-	-	-	-	-
20—24.....	62	2	47	12	-	1	-	-	-
25—29.....	364	-	83	227	46	7	1	-	-
30—34.....	773	-	21	256	394	92	10	-	-
35—39.....	880	-	3	58	331	418	70	-	-
40—49.....	1249	-	3	10	68	369	767	32	-
50—59.....	559	-	-	1	6	18	198	312	24
60 lat i więcej..... and more	199	-	-	-	1	2	9	60	127
MIASTA URBAN AREAS									
RAZEM..... TOTAL	3154	1	104	400	652	720	802	341	134
19 lat i mniej..... Under 20 years	-	-	-	-	-	-	-	-	-
20—24.....	40	1	31	7	-	1	-	-	-
25—29.....	261	-	58	161	36	5	1	-	-
30—34.....	583	-	12	183	302	76	10	-	-
35—39.....	701	-	1	43	260	337	60	-	-
40—49.....	955	-	2	6	48	285	586	28	-
50—59.....	443	-	-	-	5	15	139	263	21
60 lat i więcej..... and more	171	-	-	-	1	1	6	50	113
WIEŚ RURAL AREAS									
RAZEM..... TOTAL	932	1	53	164	194	187	253	63	17
19 lat i mniej..... Under 20 years	-	-	-	-	-	-	-	-	-
20—24.....	22	1	16	5	-	-	-	-	-
25—29.....	103	-	25	66	10	2	-	-	-
30—34.....	190	-	9	73	92	16	-	-	-
35—39.....	179	-	2	15	71	81	10	-	-
40—49.....	294	-	1	4	20	84	181	4	-
50—59.....	116	-	-	1	1	3	59	49	3
60 lat i więcej..... and more	28	-	-	-	-	1	3	10	14

TABL. 13 (54). **ROZWOODY WEDŁUG LICZBY MAŁOLETNIH DZIECI^a W MAŁŻEŃSTWIE**
DIVORCES BY THE NUMBER OF UNDERAGE CHILDREN^a IN THE MARRIAGE

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2015	2016	SPECIFICATION
O G Ó Ł E M	5094	4267	3806	4086	T O T A L
rozwoody małżeństw:					<i>divorces:</i>
Bez dzieci.....	1737	1765	1607	1649	<i>Marriages without children</i>
Z dziećmi.....	3357	2502	2199	2437	<i>Marriages with children</i>
o liczbie dzieci:					<i>by number of children:</i>
1	2108	1622	1422	1543	1
2	958	762	650	765	2
3	212	93	99	105	3
4 i więcej.....	79	25	28	24	<i>4 and more</i>
Miasta	4260	3492	2884	3154	Urban areas
rozwoody małżeństw:					<i>divorces:</i>
Bez dzieci.....	1538	1512	1275	1329	<i>Marriages without children</i>
Z dziećmi.....	2722	1980	1609	1825	<i>Marriages with children</i>
o liczbie dzieci:					<i>by number of children:</i>
1	1752	1330	1090	1179	1
2	757	574	440	570	2
3	158	61	61	61	3
4 i więcej.....	55	15	18	15	<i>4 and more</i>

^a Poniżej 18 lat.
^a Below the age 18.

TABL. 13 (54). **ROZWOODY WEDŁUG LICZBY MAŁOLETNIH DZIECI^a W MAŁŻEŃSTWIE (dok.)**
DIVORCES BY THE NUMBER OF UNDERAGE CHILDREN^a IN THE
MARRIAGE (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2015	2016	SPECIFICATION
Wieś	834	775	922	932	Rural areas
rozwoody małżeństw:					divorces:
Bez dzieci	199	253	332	320	Marriages without children
Z dziećmi	635	522	590	612	Marriages with children
o liczbie dzieci:					by number of children:
1	356	292	332	364	1
2	201	188	210	195	2
3	54	32	38	44	3
4 i więcej	24	10	10	9	4 and more

^a Poniżej 18 lat.
^a Below the age 18.

TABL. 14 (55). **URODZENIA**
BIRTHS

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2015	2016 ^a			SPECIFICATION
				ogółem total	miasta urban areas	wieś rural areas	
Urodzenia żywe	22604	25526	22113	22794	13988	8806	Live births
chłopcy	11668	13034	11361	11769	7218	4551	males
dziewczęta	10936	12492	10752	11025	6770	4255	females
Małżeńskie	18715	20213	16113	16494	9471	7023	Legitimate
chłopcy	9706	10370	8315	8460	4839	3621	males
dziewczęta	9009	9843	7798	8034	4632	3402	females
Pozamałżeńskie	3889	5313	6000	6300	4517	1783	Illegitimate
chłopcy	1962	2664	3046	3309	2379	930	males
dziewczęta	1927	2649	2954	2991	2138	853	females
Urodzenia martwe	94	99	61	63	36	27	Live still births
chłopcy	52	50	.	.	.	.	males
dziewczęta	42	49	.	.	.	.	females

^a Dane w zakresie urodzeń martwych oraz podziału na urodzenia małżeńskie i pozamałżeńskie zostały oszacowane, patrz uwagi ogólne, ust. 6.

^a Data on stillbirths and on births divided into legitimate and illegitimate were estimated, see general notes, item 6.

TABL. 15 (56). **URODZENIA ŻYWE WEDŁUG KOLEJNOŚCI URODZENIA DZIECKA^a**
ORAZ WIEKU MATKI
LIVE BIRTHS BY BIRTH ORDER^a AND AGE OF MOTHER

LATA YEARS WIEK MATKI AGE OF MOTHER	Ogółem Total	Kolejność urodzenia dziecka u matki Birth order						6 i dalsze and over
		1	2	3	4	5		
W LICZBACH BEZWZGLĘDNYCH IN ABSOLUTE NUMBERS								
OGÓŁEM 2005	22604	12064	7413	2097	619	217	193	
TOTAL								
2010	25526	13325	9042	2252	579	174	153	
2015	22113	10863	8297	1988	480	144	114	
2016	22794	11030	8759	2230	495	157	122	
19 lat i mniej..... <i>Under 20 years</i>	626	565	59	2	-	-	-	
20—24.....	3259	2373	754	107	17	6	1	
25—29.....	7640	4574	2533	413	88	23	9	
30—34.....	7649	2715	3803	893	159	49	30	
35—39.....	3090	703	1444	670	167	53	53	
40—44.....	510	95	161	143	60	24	27	
45 lat i więcej..... <i>and more</i>	20	5	5	2	4	2	2	
W ODSETKACH IN PERCENT								
OGÓŁEM 2005	100,0	53,4	32,8	9,3	2,7	1,0	0,8	
TOTAL								
2010	100,0	52,2	35,4	8,8	2,3	0,7	0,6	
2015	100,0	49,1	37,5	9,0	2,2	0,7	0,5	
2016	100,0	48,4	38,4	9,8	2,2	0,7	0,5	
19 lat i mniej..... <i>Under 20 years</i>	100,0	90,3	9,4	0,3	-	-	-	
20—24.....	100,0	72,8	23,1	3,3	0,5	0,2	0,0	
25—29.....	100,0	59,9	33,2	5,4	1,2	0,3	0,1	
30—34.....	100,0	35,5	49,7	11,7	2,1	0,6	0,4	
35—39.....	100,0	22,8	46,7	21,7	5,4	1,7	1,7	
40—44.....	100,0	18,6	31,6	28,0	11,8	4,7	5,3	
45 lat i więcej..... <i>and more</i>	100,0	25,0	25,0	10,0	20,0	10,0	10,0	

^a W podziale według kolejności urodzenia dziecka nie uwzględniono urodzeń o nieustalonej kolejności urodzenia.
^a Data on the number of births by order exclude cases in which birth order is unknown.

TABL. 16 (57). **PŁODNOŚĆ KOBIET I WSPÓŁCZYNNIKI REPRODUKCJI LUDNOŚCI**
FEMALE FERTILITY AND REPRODUCTION RATES OF POPULATION

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	2005	2010	2015	2016		
				ogółem total	miasta urban areas	wieś rural areas
Płodność — urodzenia żywe na 1000 kobiet w wieku: Fertility — live births per 1000 women aged:						
15—49 ^{ab}	34,8	42,1	38,3	39,9	39,3	40,9
15—19 ^a	11,6	13,4	11,3	10,8	12,1	9,1
20—24.....	55,9	55,4	45,0	45,1	40,6	51,1
25—29.....	91,6	97,9	87,7	92,4	87,9	99,7
30—34.....	55,6	71,7	74,6	79,5	79,8	78,7
35—39.....	19,2	29,2	29,1	32,0	32,4	31,2
40—44.....	3,4	4,7	5,8	5,7	5,8	5,6
45—49 ^b	0,1	0,2	0,2	0,3	0,3	0,2
Współczynniki: Rates:						
Dziętności ogólnej..... Total fertility	1,181	1,353	1,260	1,324	1,287	1,376
Reprodukcji brutto..... Gross reproduction	0,572	0,662	0,613	0,640	0,623	0,665
Dynamiki demograficznej..... Demographic dynamics	0,723	0,818	0,710	0,754	0,722	0,813

a, b Łącznie z urodzeniami z matek w wieku: a – poniżej 15 lat, b – 50 lat i więcej.

a, b Including births from mothers aged: a – below 15, b – 50 and more.

TABL. 17 (58). **ZGONY WEDŁUG PŁCI I WIEKU ZMARŁYCH**
DEATHS BY SEX AND AGE OF DECEASED

WIEK AGE	Ogółem Grand total	Męż- czyźni Males	Kobiety Fe- males	Z liczby ogółem Of grand total number					
				miasta urban areas			wieś rural areas		
				razem total	męż- czyźni males	kobiety females	razem total	męż- czyźni males	kobiety females

W LICZBACH BEZWZGLĘDNYCH
 IN ABSOLUTE NUMBERS

OGÓŁEM	2005	31273	16596	14677	19531	10255	9276	11742	6341	5401
TOTAL	2010	31221	16252	14969	19722	10054	9668	11499	6198	5301
	2015	31125	15807	15318	20070	9931	10139	11055	5876	5179
	2016	30213	15440	14773	19375	9619	9756	10838	5821	5017
0 lat.....		86	40	46	54	25	29	32	15	17
1—4 lata.....		13	10	3	7	6	1	6	4	2
5—9.....		11	8	3	8	5	3	3	3	-
10—14.....		13	8	5	8	5	3	5	3	2
15—19.....		38	28	10	20	13	7	18	15	3
20—24.....		98	86	12	54	45	9	44	41	3
25—29.....		147	113	34	87	65	22	60	48	12
30—34.....		257	202	55	164	124	40	93	78	15
35—39.....		376	285	91	266	198	68	110	87	23
40—44.....		528	403	125	354	261	93	174	142	32
45—49.....		733	523	210	466	322	144	267	201	66
50—54.....		1090	800	290	674	463	211	416	337	79
55—59.....		1890	1329	561	1221	818	403	669	511	158
60—64.....		2939	1974	965	1979	1255	724	960	719	241
65—69.....		3504	2222	1282	2392	1439	953	1112	783	329
70—74.....		2655	1541	1114	1813	1030	783	842	511	331
75—79.....		3330	1691	1639	2106	1028	1078	1224	663	561
80—84.....		4413	1834	2579	2788	1139	1649	1625	695	930
85 lat i więcej..... and more		8092	2343	5749	4914	1378	3536	3178	965	2213

TABL. 17 (58). **ZGONY WEDŁUG PŁCI I WIEKU ZMARŁYCH (dok.)**
DEATHS BY SEX AND AGE OF DECEASED (cont.)

WIEK AGE	Ogółem Grand total	Męż- czyźni Males	Kobiety Fe- males	Z liczby ogółem Of grand total number					
				miasta urban areas			wieś rural areas		
				razem total	męż- czyźni males	kobiety females	razem total	męż- czyźni males	kobiety females
NA 100 TYS. LUDNOŚCI DANEJ PŁCI I GRUPY WIEKU PER 100 THOUS. POPULATION OF GIVEN SEX AND AGE GROUP									
OGÓŁEM..... 2005	1209	1346	1085	1171	1318	1042	1279	1394	1166
TOTAL									
2010	1226	1338	1124	1210	1324	1110	1254	1361	1149
2015	1246	1327	1172	1272	1353	1201	1201	1286	1118
2016	1214	1302	1134	1236	1320	1163	1177	1274	1082
0 lat ^a	377	340	417	386	346	428	363	330	400
1— 4 lata	14	21	7	13	21	4	17	21	11
5— 9	9	12	5	11	13	8	6	11	-
10—14	12	14	9	13	15	10	11	13	9
15—19	32	46	17	30	38	21	35	56	12
20—24	66	114	17	65	106	22	69	125	10
25—29	87	131	41	84	125	43	91	140	38
30—34	130	200	57	128	191	63	134	215	45
35—39	192	287	94	210	312	107	159	242	69
40—44	295	448	141	317	471	165	259	412	98
45—49	478	688	272	498	715	297	446	649	229
50—54	714	1077	370	711	1055	414	720	1110	288
55—59	1010	1510	566	990	1486	590	1050	1550	514
60—64	1532	2254	925	1502	2195	970	1598	2364	812
65—69	2159	3191	1384	2124	3080	1446	2240	3418	1230
70—74	2864	4152	2004	2908	4200	2071	2773	4057	1864
75—79	4326	6138	3316	4262	5989	3343	4441	6384	3266
80—84	7109	9391	6061	7056	9379	6025	7202	9410	6127
85 lat i więcej..... and more	15266	17469	14520	14675	16608	14038	16280	18866	15362

^a Na 100 tys. urodzeń żywych.
^a Per 100 thous. live births.

TABL. 18 (59). **ZGONY WEDŁUG PRZYCZYN^a**
DEATHS BY CAUSES^a

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION		Ogółem Total	Męż- czyźni Males	Kobiety Females	Z liczby ogółem Of total number		
					miasta urban areas	wieś rural areas	
					na 100 tys. ludności per 100 thous. population		
		w liczbach bezwzględ- nych in total numbers					
OGÓŁEM	2005	31273	1209	1346	1085	1171	1279
TOTAL	2010	31221	1226	1338	1124	1210	1254
	2014	29727	1185	1273	1105	1198	1163
	2015	31125	1246	1327	1172	1272	1201
Choroby zakaźne i pasożytnicze		185	7	8	7	10	4
<i>Infectious and parasitic diseases</i>							
w tym gruźlica i następstwa gruźlicy		41	2	3	1	2	1
<i>of which tuberculosis and sequelae of tubercu- losis</i>							
Nowotwory		7844	314	358	274	335	278
<i>Neoplasms</i>							
w tym nowotwory złośliwe		7379	295	338	257	316	260
<i>of which malignant neoplasms</i>							
w tym:							
of which:							
nowotwór złośliwy żołądka		390	16	21	11	16	15
<i>malignant neoplasm of stomach</i>							
nowotwór złośliwy trzustki		362	14	16	13	16	13
<i>malignant neoplasm of pancreas</i>							
nowotwór złośliwy tchawicy, oskrzela i płuca		1733	69	99	43	76	58
<i>malignant neoplasm of trachea, bronchus and lung</i>							
nowotwór złośliwy sutka		475	19	0	36	21	15
<i>malignant neoplasm of breast</i>							
nowotwór złośliwy szyjki macicy		136	5	x	10	6	4
<i>malignant neoplasm of cervix uteri</i>							
nowotwór złośliwy gruczołu krokowego		337	13	28	x	14	13
<i>malignant neoplasm of prostate</i>							
białaczka		204	8	9	7	9	7
<i>Leukemia</i>							
Choroby krwi i narządów krwiotwórczych ^Δ		20	1	1	1	1	0
<i>Diseases of blood and blood-forming organs^Δ</i>							
Zaburzenia wydzielania wewnętrznego, stanu odżywiania i przemiany metabolicznej		564	23	20	25	22	23
<i>Endocrine, nutritional and metabolic diseases</i>							
w tym cukrzyca		518	21	19	22	19	23
<i>of which diabetes mellitus</i>							
Zaburzenia psychiczne i zaburzenia zachowa- nia		253	10	19	2	10	10
<i>Mental and behavioural disorders</i>							
Choroby układu nerwowego i narządów zmy- słów		512	20	17	24	21	20
<i>Diseases of the nervous system and sense organs</i>							

a Zgodnie z Międzynarodową Statystyczną Klasyfikacją Chorób i Problemów Zdrowotnych (X Rewizja).

a In accordance with the "International Statistical Classification of Diseases and Related Health Problems (ICD — 10 Revision)".

TABL. 18 (59). **ZGONY WEDŁUG PRZYCZYŃ^a (dok.)**
DEATHS BY CAUSES^a (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Ogółem Total	Męż- czyźni Males	Kobiety Females	Z liczby ogółem Of total number		
				miasta urban areas	wieś rural areas	
	w liczbach bezwzględ- nych in total numbers	na 100 tys. ludności per 100 thous. population				
Choroby układu krążenia	12966	519	472	562	498	556
<i>Diseases of the circulatory system</i>						
w tym: of which:						
choroba nadciśnieniowa	91	4	3	4	4	3
<i>hypertensive disease</i>						
choroba niedokrwienna serca	2164	87	93	81	89	83
<i>ischaemic heart disease</i>						
w tym ostry zawał serca	971	39	44	34	39	38
of which acute myocardial infarction						
choroby naczyń mózgowych	2670	107	95	118	104	112
<i>cerebrovascular diseases</i>						
miażdżycy	2438	98	66	126	82	125
<i>atherosclerosis</i>						
Choroby układu oddechowego	2303	92	101	84	97	84
<i>Diseases of the respiratory system</i>						
Choroby układu trawiennego	1441	58	68	48	65	45
<i>Diseases of the digestive system</i>						
w tym zwłóknienie i marskość wątroby	150	6	8	4	7	4
of which fibrosis and cirrhosis of liver						
Choroby skóry i tkanki podskórnej	38	2	1	2	2	1
<i>Diseases of the skin and subcutaneous tissue</i>						
Choroby układu kostno-stawowego, mięśniowego i tkanki łącznej	36	1	1	2	1	2
<i>Diseases of the musculoskeletal system and connective tissue</i>						
Choroby układu moczowo-płciowego	169	7	5	8	7	6
<i>Diseases of the genitourinary system</i>						
Stany rozpoczynające się w okresie okołoporodowym	63	3	3	2	3	2
<i>Conditions originating in the perinatal period</i>						
Wady rozwojowe wrodzone ^Δ	46	2	2	2	2	2
<i>Congenital malformations^Δ</i>						
Objawy i stany niedokładnie określone ^Δ	3058	122	150	97	138	96
<i>Symptoms and ill-defined conditions^Δ</i>						
Urazy i zatrucia według zewnętrznej przyczyny	1627	65	102	31	61	72
<i>Injuries and poisonings by external cause</i>						
w tym: of which:						
wypadki komunikacyjne	291	12	19	5	10	15
<i>transport accidents</i>						
samobójstwa	408	16	29	5	14	20
<i>suicides</i>						

^a Zgodnie z Międzynarodową Statystyczną Klasyfikacją Chorób i Problemów Zdrowotnych (X Rewizja).
^a In accordance with the "International Statistical Classification of Diseases and Related Health Problems (ICD — 10 Revision)".

TABL. 19 (60). **ZGONY NIEMOWLĄT WEDŁUG PŁCI I WIEKU**
INFANT DEATHS BY SEX AND AGE

WIEK ZMARŁYCH AGE OF DECEASED	Ogółem Total	Chłopcy Males	Dziew- częta Fema- les	Z liczby ogółem			Of total number			
				miasta urban areas		wieś rural areas				
				razem total	chłopcy males	dziew- częta females	razem total	chłopcy males	dziew- częta females	
W LICZBACH BEZWZGLĘDNYCH IN ABSOLUTE NUMBERS										
OGÓŁEM	2005	139	75	64	79	44	35	60	31	29
TOTAL	2010	101	42	59	67	29	38	34	13	21
	2015	106	60	46	70	38	32	36	22	14
	2016	86	40	46	54	25	29	32	15	17
0—27 dni.....		73	33	40	47	21	26	26	12	14
days										
0— 6.....		55	24	31	32	14	18	23	10	13
w tym 0 ^a		23	13	10	16	10	6	7	3	4
of which 0 ^a										
7—13		10	5	5	8	4	4	2	1	1
14—20		5	1	4	5	1	4	-	-	-
21—27		3	3	-	2	2	-	1	1	-
28—29 dni.....		-	-	-	-	-	-	-	-	-
days										
1 miesiąc.....		1	1	-	1	1	-	-	-	-
month										
2		3	2	1	1	1	-	2	1	1
3		4	1	3	2	1	1	2	-	2
4		1	-	1	1	-	1	-	-	-
5		2	1	1	2	1	1	-	-	-
6		1	1	-	-	-	-	1	1	-
7		-	-	-	-	-	-	-	-	-
8		-	-	-	-	-	-	-	-	-
9		-	-	-	-	-	-	-	-	-
10		1	1	-	-	-	-	1	1	-
11 miesięcy.....		-	-	-	-	-	-	-	-	-
months										
NA 100 TYS. URODZEŃ ŻYWYCH PER 100 THOUS. OF LIVE BIRTHS OF EACH SEX										
OGÓŁEM	2005	615	643	585	573	622	521	681	675	687
TOTAL	2010	396	322	472	426	361	493	347	260	438
	2015	479	528	428	520	547	491	416	498	331
	2016	377	340	417	386	346	428	363	330	400
0—27 dni.....		320	280	363	336	291	384	295	264	329
days										
0— 6.....		241	204	281	229	194	266	261	220	306
w tym 0 ^a		101	110	91	114	139	89	79	66	94
of which 0 ^a										
7—13		44	42	45	57	55	59	23	22	24
14—20		22	8	36	36	14	59	-	-	-
21—27		13	25	-	14	28	-	11	22	-
28—29 dni.....		-	-	-	-	-	-	-	-	-
days										
1 miesiąc.....		4	8	-	7	14	-	-	-	-
month										
2		13	17	9	7	14	-	23	22	24
3		18	8	27	14	14	15	23	-	47
4		4	-	9	7	-	15	-	-	-
5		9	8	9	14	14	15	-	-	-
6		4	8	-	-	-	-	11	22	-
7		-	-	-	-	-	-	-	-	-
8		-	-	-	-	-	-	-	-	-
9		-	-	-	-	-	-	-	-	-
10		4	8	-	-	-	-	11	22	-
11 miesięcy.....		-	-	-	-	-	-	-	-	-
months										

a Przez 0 dni określa się wiek żywo urodzonego noworodka, który nie przeżył 24 godzin.
a 0 day indicates the age of new live born infant, who did not survive 24 hours.

TABL.20 (61). ZGONY NIEMOWLĄT WEDŁUG PRZYCZYN^a
 INFANT DEATHS BY CAUSES^a

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION		Ogółem Total	Chłopcy Males	Dziew- częta Females	Z liczby ogółem Of total number		
					miasta urban areas	wieś rural areas	
					na 100 tys. urodzeń żywych per 100 thous. live births		
OGÓŁEM	2005	139	615	643	585	573	681
TOTAL	2010	101	396	322	472	426	347
	2014	99	436	484	384	384	518
	2015	106	479	528	428	520	416
Choroby zakaźne i pasożytnicze		1	5	9	-	7	-
<i>Infection and parasitic diseases</i>							
Nowotwory		1	5	9	-	7	-
<i>Neoplasms</i>							
Choroby układu nerwowego i narządów zmysłów		1	5	9	-	7	-
<i>Diseases of the nervous system and the sense organs</i>							
Stany rozpoczynające się w okresie okołopo- rodowym		63	285	343	223	304	254
<i>Conditions originating in the perinatal period</i>							
w tym: of which:							
zaburzenia związane z czasem trwania ciąży i rozwojem płodu		47	213	264	158	230	185
<i>disorders related to length of gestation and fetal growth</i>							
zespół zaburzeń oddychania noworodka i inne stany układu oddechowego		4	18	18	19	7	35
<i>respiratory disorders specific to the perinatal period</i>							
Wady rozwojowe wrodzone ^Δ		33	149	141	158	149	150
<i>Congenital malformations^Δ</i>							
w tym: of which:							
wrodzone wady serca		1	5	-	9	-	12
<i>congenital hearts defects</i>							
wrodzone wady rozwojowe układu nerwo- wego		15	68	106	28	74	58
<i>congenital hearts defects</i>							
Objawy i stany niedokładnie określone ^Δ		7	32	18	47	45	12
<i>Symptoms and ill-defined conditions^Δ</i>							

a Zgodnie z Międzynarodową Statystyczną Klasyfikacją Chorób i Problemów Zdrowotnych (X Rewizja).

a In accordance with the "International Statistical Classification of Diseases and Related Health Problems (ICD — 10 Revision)".

TABL. 21 (62). **ZAMACHY SAMOBÓJCZE^a ZAREJESTROWANE PRZEZ POLICJĘ**
SUICIDES^a REGISTERED BY POLICE

WYSZCZEGÓLNIENIE	2015	2016	SPECIFICATION
OGÓŁEM	906	1003	TOTAL
w tym dokonane.....	400	379	<i>of which committed</i>
Miasta	662	680	<i>Urban areas</i>
Wieś	244	323	<i>Rural areas</i>
Wiek samobójców:			Age of suicidal persons:
12 lat i mniej.....	1	-	<i>12 and less</i>
13—18	50	51	<i>13—18</i>
19—24	118	93	<i>19—24</i>
25—29	94	97	<i>25—29</i>
30—49	341	391	<i>30—49</i>
50—69	217	267	<i>50—69</i>
70 lat i więcej	56	82	<i>70 and more</i>

^a Usiłowane i dokonane; w dalszym podziale nie uwzględniono samobójców o nieustalonym miejscu dokonania samobójstwa oraz o nieustalonym wieku.

Źródło: dane Komendy Głównej Policji.

^a Attempted and committed; continued data exclude suicidal persons for whom place of the suicide and age is unknown.

Source: data of the National Police Headquarters.

TABL. 22 (63). **PRZECIĘTNE DALSZE TRWANIE ŻYCIA**
LIFE EXPECTANCY

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Przeciętna liczba lat dalszego trwania życia dla osób w wieku lat <i>Life expectancy at age specified</i>					
	0	15	30	45	60	
MĘŻCZYŹNI MALES						
OGÓŁEM	2005	68,64	54,28	40,06	27,04	16,71
TOTAL	2010	70,14	55,52	41,32	28,03	17,38
	2015	71,43	56,97	42,80	29,38	18,19
	2016	72,00	57,39	43,09	29,73	18,46
Miasta.....		72,11	57,51	43,15	29,85	18,60
<i>Urban areas</i>						
Wieś		71,80	57,18	42,96	29,48	18,18
<i>Rural areas</i>						
KOBIETY FEMALES						
OGÓŁEM	2005	78,30	63,97	49,24	34,95	22,07
TOTAL	2010	79,41	64,93	50,13	35,82	22,81
	2015	80,41	65,87	51,09	36,68	23,41
	2016	80,75	66,16	51,38	37,01	23,75
Miasta.....		80,34	65,76	51,01	36,72	23,59
<i>Urban areas</i>						
Wieś		81,47	66,87	52,05	37,54	24,03
<i>Rural areas</i>						

TABL. 23 (64). **PROGNOZA LUDNOŚCI**
Stan w dniu 31 XII
POPULATION PROJECTION
As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	2020	2025	2030	2035	2040	2045	2050	SPECIFICATION
	w tys. in thous.							
O G Ó Ł E M	2434,1	2373,7	2306,4	2231,6	2153,0	2074,9	1999,1	T O T A L
mężczyźni	1160,7	1132,7	1101,2	1066,8	1032,0	999,0	967,6	males
kobiety	1273,4	1241,0	1205,2	1164,9	1121,0	1075,9	1031,5	females
Miasta	1513,6	1453,6	1389,8	1322,6	1254,3	1187,9	1124,6	Urban areas
mężczyźni	703,4	675,3	645,6	615,1	585,5	557,9	532,0	males
kobiety	810,2	778,3	744,2	707,5	668,9	630,0	592,6	females
Wieś	920,5	920,1	916,6	909,1	898,7	887,0	874,5	Rural areas
mężczyźni	457,3	457,4	455,6	451,7	446,5	441,1	435,6	males
kobiety	463,2	462,7	461,0	457,4	452,2	445,9	438,9	females
W wieku								
przedprodukcyjnym	405,2	386,7	347,9	323,1	302,3	288,7	278,9	Pre-working age
mężczyźni	208,4	199,1	179,3	166,6	155,9	148,9	143,9	males
kobiety	196,8	187,6	168,6	156,5	146,4	139,8	135,0	females
Miasta	235,3	220,6	193,1	175,7	162,5	154,2	147,7	Urban areas
mężczyźni	121,0	113,4	99,3	90,4	83,6	79,3	76,0	males
kobiety	114,3	107,2	93,8	85,3	78,9	74,8	71,7	females
Wieś	169,8	166,1	154,8	147,3	139,8	134,5	131,1	Rural areas
mężczyźni	87,4	85,7	80,0	76,2	72,3	69,6	67,8	males
kobiety	82,4	80,4	74,8	71,2	67,5	65,0	63,3	females
W wieku								
produkcyjnym	1422,8	1348,7	1309,8	1245,2	1157,3	1054,4	958,5	Working age
mężczyźni	756,7	713,5	695,8	671,1	633,7	584,5	531,1	males
kobiety	666,1	635,1	614,0	574,2	523,6	470,0	427,4	females
Miasta	868,1	806,7	773,4	724,8	659,5	585,5	519,2	Urban areas
mężczyźni	454,6	420,4	405,1	385,7	357,8	322,0	284,7	males
kobiety	413,5	386,3	368,3	339,0	301,7	263,5	234,5	females
Wieś	554,7	542,0	536,4	520,5	497,9	468,9	439,3	Rural areas
mężczyźni	302,1	293,2	290,7	285,3	275,9	262,5	246,4	males
kobiety	252,5	248,8	245,7	235,1	221,9	206,4	192,9	females
W wieku								
poprodukcyjnym ...	606,1	638,3	648,7	663,3	693,4	731,8	761,7	Post-working age
mężczyźni	195,5	220,0	226,1	229,1	242,4	265,6	292,6	males
kobiety	410,6	418,3	422,6	434,2	451,0	466,2	469,1	females
Miasta	410,2	426,3	423,3	422,1	432,4	448,2	457,7	Urban areas
mężczyźni	127,8	141,5	141,2	138,9	144,1	156,5	171,2	males
kobiety	282,3	284,8	282,1	283,2	288,3	291,7	286,4	females
Wieś	196,0	212,0	225,4	241,3	261,0	283,5	304,1	Rural areas
mężczyźni	67,7	78,5	84,9	90,2	98,3	109,0	121,4	males
kobiety	128,3	133,5	140,5	151,1	162,8	174,5	182,7	females
LUDNOŚĆ W WIEKU								NON-WORKING
NIEPRODUKCYJ-								AGE POPULA-
NYM NA 100								TION PER
OSÓB W WIEKU								100 PERSONS OF
PRODUKCYJNYM .	71	76	76	79	86	97	109	WORKING AGE
Mężczyźni	53	59	58	59	63	71	82	Males
Kobiety	91	95	96	103	114	129	141	Females

TABL. 24 (65). PROGNOZA GOSPODARSTW DOMOWYCH

Stan w dniu 31 XII
HOUSEHOLD PROJECTION
As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	2020	2025	2030	2035	2040	2045	2050	SPECIFICATION
GOSPODARSTWA DOMOWE w tys. HOUSEHOLDS in thous.								
OGÓŁEM	969,1	987,1	995,3	950,2	895,5	856,2	825,8	TOTAL
Miasta	665,4	662,9	652,0	618,3	574,6	540,3	514,9	Urban areas
Wieś	303,7	324,2	343,3	332,0	320,9	315,9	310,9	Rural areas
PRZECIĘTNA LICZBA OSÓB W GOSPODARSTWIE DOMOWYM AVERAGE NUMBER OF PERSONS HOUSEHOLDS								
OGÓŁEM	2,496	2,390	2,303	2,334	2,389	2,409	2,406	TOTAL
Miasta	2,257	2,176	2,115	2,123	2,166	2,182	2,167	Urban areas
Wieś	3,020	2,827	2,660	2,728	2,789	2,797	2,802	Rural areas

TABL. 25 (66). MIGRACJE WEWNĘTRZNE I ZAGRANICZNE LUDNOŚCI NA POBYT STAŁY
INTERNAL AND INTERNATIONAL MIGRATION OF POPULATION FOR
PERMANENT RESIDENCE

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Napływ ^a Inflow ^a				Odpływ ^b Outflow ^b				Saldo migracji Net migration
	ogółem total	z miast from urban areas	ze wsi from rural areas	z zagra- nicy from abroad	ogółem total	do miast to urban areas	na wieś to rural areas	za granicę to abroad	
W LICZBACH BEZWZGLĘDNYCH IN ABSOLUTE NUMBERS									
OGÓŁEM ... 2005	24181	14348	9521	312	25946	13377	12056	513	-1765
TOTAL 2010	23105	14382	8190	533	24885	12252	12077	556	-1780
2015 ^c	21036	12268	8150	.	23107	11357	10788	.	-2071
2016	20681	12281	7777	623	22098	11051	10702	345	-1417
Miasta 2005	12089	6222	5613	254	15843	7332	8036	475	-3754
Urban areas 2010	11076	5926	4749	401	16155	7181	8465	509	-5079
2015 ^c	10234	4983	4757	.	14394	6221	7355	.	-4160
2016	10053	4954	4633	466	13771	6019	7438	314	-3718
Wieś 2005	12092	8126	3908	58	10103	6045	4020	38	1989
Rural areas 2010	12029	8456	3441	132	8730	5071	3612	47	3299
2015 ^c	10802	7285	3393	.	8713	5136	3433	.	2089
2016	10628	7327	3144	157	8327	5032	3264	31	2301
NA 1000 LUDNOŚCI PER 1000 POPULATION									
OGÓŁEM .. 2005	9,3	5,5	3,7	0,1	10,0	5,2	4,7	0,1	-0,7
TOTAL 2010	9,1	5,6	3,2	0,2	9,8	4,8	4,7	0,2	-0,7
2015 ^c	8,4	4,9	3,3	.	9,2	4,5	4,3	.	-0,8
2016	8,3	4,9	3,1	0,3	8,9	4,4	4,3	0,1	-0,6
Miasta 2005	7,2	3,7	3,4	0,1	9,5	4,4	4,8	0,3	-2,3
Urban areas 2010	6,8	3,6	2,9	0,2	9,9	4,4	5,2	0,3	-3,1
2015 ^c	6,5	3,2	3,0	.	9,1	3,9	4,7	.	-2,6
2016	6,4	3,2	3,0	0,3	8,8	3,8	4,7	0,2	-2,4
Wieś 2005	13,2	8,9	4,3	0,0	11,0	6,6	4,4	0,0	2,2
Rural areas 2010	13,1	9,2	3,8	0,1	9,5	5,5	3,9	0,1	3,6
2015 ^c	11,7	7,9	3,7	.	9,5	5,6	3,7	.	2,3
2016	11,5	8,0	3,4	0,2	9,0	5,5	3,5	0,0	2,5

a Zameldowania. b Wymeldowania. c Do obliczenia salda wykorzystano dane o migracjach wewnętrznych za 2015 r. i migracjach zagranicznych za 2014 r.

a Registrations. b Deregistrations. c For calculating net migration, data on internal migration for 2015 and data on international migration for 2014 were used.

TABL. 26 (67). **MIGRACJE WEWNĘTRZNE LUDNOŚCI NA POBYT STAŁY WEDŁUG KIERUNKÓW**
INTERNAL MIGRATION OF POPULATION FOR PERMANENT RESIDENCE BY DIRECTION

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Napływ ^a Inflow ^a			Odptyw ^b Outflow ^b		
	ogółem total	z tego samego województwa from the same voivodship	z innych województw from other voivodships	ogółem total	do tego samego województwa to the same voivodship	do innych województw to other voivodships

W LICZBACH BEZWZGLĘDNYCH
IN ABSOLUTE NUMBERS

OGÓŁEM	2005	23869	18507	5362	25433	18507	6926
TOTAL	2010	22572	17680	4892	24329	17680	6649
	2015	20418	16134	4284	22145	16134	6011
	2016	20058	15854	4204	21753	15854	5899
Miasta.....	2005	11835	8352	3483	15368	10730	4638
Urban areas	2010	10675	7574	3101	15646	11170	4476
	2015	9740	7052	2688	13576	9590	3986
	2016	9587	6925	2662	13457	9578	3879
Wieś.....	2005	12034	10155	1879	10065	7777	2288
Rural areas	2010	11897	10106	1791	8683	6510	2173
	2015	10678	9082	1596	8569	6544	2025
	2016	10471	8929	1542	8296	6276	2020

NA 1000 LUDNOŚCI
PER 1000 POPULATION

OGÓŁEM	2005	9,2	7,2	2,0	9,9	7,2	2,7
TOTAL	2010	8,9	6,9	1,9	9,6	6,9	2,6
	2015	8,2	6,5	1,7	8,9	6,5	2,4
	2016	8,1	6,4	1,7	8,7	6,4	2,4
Miasta.....	2005	7,1	5,0	2,1	9,2	6,4	2,8
Urban areas	2010	6,5	4,6	1,9	9,6	6,9	2,7
	2015	6,2	4,5	1,7	8,6	6,1	2,5
	2016	6,1	4,4	1,7	8,6	6,1	2,5
Wieś.....	2005	13,2	11,1	2,1	11,0	8,5	2,5
Rural areas	2010	13,0	11,0	2,0	9,5	7,1	2,4
	2015	11,6	9,9	1,7	9,3	7,1	2,2
	2016	11,4	9,7	1,7	9,0	6,8	2,2

a Zameldowania. b Wymeldowania.
a Registrations. b Deregistrations.

TABL. 27 (68). **MIGRACJE WEWNĘTRZNE LUDNOŚCI NA POBYT STAŁY WEDŁUG PŁCI I WIEKU MIGRANTÓW**
INTERNAL MIGRATION OF POPULATION FOR PERMANENT RESIDENCE BY SEX AND AGE OF MIGRANTS

WIEK MIGRANTÓW AGE OF MIGRANTS	Napływ ^a Inflow ^a			Odpływ ^b Outflow ^b			Saldo migracji Net migration		
	ogółem total	męż- czyźni males	kobiety females	ogółem total	męż- czyźni males	kobiety females	ogółem total	męż- czyźni males	kobiety females
OGÓŁEM TOTAL									
2005	23869	11257	12612	25433	11880	13553	-1564	-623	-941
2010	22572	10425	12147	24329	11126	13203	-1757	-701	-1056
2015	20418	9390	11028	22145	10118	12027	-1727	-728	-999
2016	20058	9363	10695	21753	10085	11668	-1695	-722	-973
0— 4 lata.....	1947	986	961	2151	1087	1064	-204	-101	-103
5— 9.....	1478	781	697	1531	798	733	-53	-17	-36
10—14.....	850	439	411	880	457	423	-30	-18	-12
15—19.....	746	369	377	778	396	382	-32	-27	-5
20—24.....	1500	479	1021	1553	531	1022	-53	-52	-1
25—29.....	3268	1261	2007	3742	1427	2315	-474	-166	-308
30—34.....	2902	1368	1534	3438	1586	1852	-536	-218	-318
35—39.....	2075	1091	984	2269	1170	1099	-194	-79	-115
40—44.....	1316	693	623	1397	749	648	-81	-56	-25
45—49.....	820	440	380	836	453	383	-16	-13	-3
50—54.....	651	351	300	632	344	288	19	7	12
55—59.....	691	351	340	705	343	362	-14	8	-22
60—64.....	665	319	346	679	319	360	-14	0	-14
65 lat i więcej ..... and more	1149	435	714	1162	425	737	-13	10	-23

a Zameldowania. b Wymeldowania.
a Registrations. b Deregistrations.

TABL. 28 (69). **MIGRACJE ZAGRANICZNE LUDNOŚCI NA POBYT STAŁY WEDŁUG PŁCI I WIEKU MIGRANTÓW**
INTERNATIONAL MIGRATION OF POPULATION FOR PERMANENT RESIDENCE BY SEX AND AGE OF MIGRANTS

WIEK MIGRANTÓW AGE OF MIGRANTS	Imigranci <i>Immigrants</i>			Emigranci <i>Emigrants</i>			Saldo migracji <i>Net migration</i>		
	ogółem <i>total</i>	męż- czyźni <i>males</i>	kobiety <i>females</i>	ogółem <i>total</i>	męż- czyźni <i>males</i>	kobiety <i>females</i>	ogółem <i>total</i>	męż- czyźni <i>males</i>	kobiety <i>females</i>
OGÓŁEM 2005	312	142	170	513	277	236	-201	-135	-66
TOTAL 2010	533	338	195	556	266	290	-23	72	-95
2014	618	343	275	962	487	475	-344	-144	-200
2016	623	345	278	345	175	170	278	170	108
0— 4 lata.....	290	138	152	9	4	5	281	134	147
5— 9.....	50	27	23	21	12	9	29	15	14
10—14.....	16	9	7	21	8	13	-5	1	-6
15—19.....	13	7	6	24	20	4	-11	-13	2
20—24.....	18	9	9	27	19	8	-9	-10	1
25—29.....	39	23	16	44	23	21	-5	0	-5
30—34.....	48	35	13	56	21	35	-8	14	-22
35—39.....	41	27	14	59	29	30	-18	-2	-16
40—44.....	23	17	6	32	15	17	-9	2	-11
45—49.....	13	7	6	9	7	2	4	0	4
50—54.....	14	10	4	14	4	10	0	6	-6
55—59.....	16	11	5	16	9	7	0	2	-2
60—64.....	14	6	8	5	1	4	9	5	4
65 lat i więcej ..... <i>and more</i>	28	19	9	8	3	5	20	16	4

TABL. 29 (70). **REZYDENCI**^a
Stan w dniu 31 XII
USUAL RESIDENCE POPULATION^a
As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	2010	2015	2016	SPECIFICATION
O G Ó Ł E M w tys.	2528,7	2479,4	2471,6	T O T A L in thous.
mężczyźni w tys.	1205,7	1181,9	1178,4	males in thous.
kobiety: w tysiącach.	1323,0	1297,5	1293,3	females: in thousands
na 100 mężczyzn ...	109,7	109,8	109,7	per 100 males
Miasta: w tysiącach.....	1614,9	1562,7	1554,1	Urban areas: in thousands
w % ogółu ludności				in % of total usual residence
rezydującej	63,9	63,0	62,9	population
Wieś: w tysiącach	913,8	916,7	917,5	Rural areas: in thousands
w % ogółu ludności				in % of total usual residence
rezydującej	36,1	37,0	37,1	population

a Patrz uwagi ogólne działu, ust. 2
a See general notes to the chapter, item 2.

TABL. 30 (71). **REZYDENCI**^a **W WIEKU PRODUKCYJNYM I NIEPRODUKCYJNYM**
Stan w dniu 31 XII
WORKING AND NON-WORKING AGE USUAL RESIDENCE POPULATION^a
As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	2010	2015	2016	SPECIFICATION
	w tys. in thous.			
O G Ó Ł E M	2528,7	2479,4	2471,6	T O T A L
W wieku przedprodukcyjnym	442,4	416,6	415,7	Pre-working age
Miasta	257,4	244,3	244,2	Urban areas
mężczyźni	132,1	125,6	125,6	males
kobiety	125,3	118,7	118,5	females
Wieś	185,0	172,3	171,6	Rural areas
mężczyźni	95,0	88,5	88,2	males
kobiety	90,0	83,8	83,4	females
W wieku produkcyjnym	1609,3	1518,9	1497,8	Working age
w tym w wieku mobilnym	965,7	935,8	924,5	of which of mobility age
Miasta	1045,1	952,0	932,9	Urban areas
mężczyźni	534,7	494,8	486,2	males
w tym w wieku mobilnym	307,8	292,4	287,7	of which of mobility age
kobiety	510,4	457,2	446,6	females
w tym w wieku mobilnym	305,4	287,5	282,7	of which of mobility age
Wieś	564,2	566,9	565,0	Rural areas
mężczyźni	307,2	309,1	308,0	males
w tym w wieku mobilnym	183,4	184,8	183,8	of which of mobility age
kobiety	257,0	257,8	257,0	females
w tym w wieku mobilnym	169,1	171,1	170,3	of which of mobility age
W wieku poprodukcyjnym	477,0	543,8	558,1	Post-working age
Miasta	312,4	366,4	377,1	Urban areas
mężczyźni	85,3	106,5	111,1	males
kobiety	227,1	259,9	266,0	females
Wieś	164,5	177,4	180,9	Rural areas
mężczyźni	51,3	57,4	59,3	males
kobiety	113,2	120,0	121,7	females

a Patrz uwagi ogólne działu, ust. 2.
a See general notes to the chapter, item 2.

TABL. 31 (72). **KOŚCIOŁY I ZWIĄZKI WYZNANIOWE**
 Stan w końcu roku
CHURCHES AND RELIGIOUS ASSOCIATIONS
End of the year

KOŚCIOŁY I ZWIĄZKI WYZNANIOWE ^a CHURCHES AND RELIGIOUS ASSOCIATIONS ^a	2015	2016	2015	2016	2015	2016
	jednostki kościelne ^b church units ^b		duchowni clergy		wierni, wyznawcy adherents, faithful	
Kościół Katolicki Catholic Church						
Kościół Rzymskokatolicki ^c	385	386	1173	1148	1984685 ^d	1934260 ^d
Starokatolickie Old Catholic						
Kościół Starokatolicki Mariawitów ^e	14 ^f	14	7 ^f	7	8630 ^f	8542
Kościół Katolicki Mariawitów w RP	10	9	5	5	929	899
Kościół Starokatolicki w RP	3 ^f	1	3 ^f	3	280 ^f	250
Kościół Polskokatolicki w RP ^e	1	1	1	1	250	150
Prawosławne Orthodox						
Polski Autokefaliczny Kościół Prawosławny ^{e,g}	12	12	16	14	27500	27500
Protestanckie i tradycji protestanckiej Protestant and Protestant-tradition						
Kościół Ewangelicko-Augsburski w RP ^e	21 ^h	14	18 ^h	9	4005 ^h	1119
Kościół Ewangelicko-Reformowany w RP ^e	4	4	4	4	1800	1788
Kościół Chrześcijan Baptystów w RP ^e	3	14 ⁱ	3	8 ⁱ	179	948 ⁱ
Kościół Zielonoświątkowy	8	7	9	11	617	616
Kościół Adwentystów Dnia Siódmego w RP	9	9	4	4	645	605
Kościół Chrystusowy w RP ^k	3	4	44	40	430	520
Kościół Boży w Chrystusie	7	7	17	19	323	354
Kościół Ewangelicznych Chrześcijan w RP	4	4	9	7	223	211
Nowoapostolski Kościół w Polsce	3	3	-	-	177	174
Kościół Chrześcijan Dnia Sobotniego	3	3	8	8	51	51
Centrum Chrześcijańskie „Kanaan”	1 ^f	1	1 ^f	1	17 ^f	38
Nurt Badaczy Pisma Świętego Bible student movement						
Świadkowie Jehowy w Polsce	80	79	-	-	7370 ^l	7250 ^l
Świecki Ruch Misyjny „Epifania”	2 ^f	2	14 ^f	14	67 ^f	65
Kościół Chrześcijan Wiary Ewangelicznej	2	2	1	1	30	30
Zrzeszenie Wolnych Badaczy Pisma Świętego w RP	1	1	1	1	20	18
Dalekiego Wschodu Far Eastern Religions						
Związek Buddyjski Bencien Karma Kamtsang ^m	1	1	-	-	100	110
Związek Ajapa-Yoga	-	-	-	-	65	65
Międzynarodowe Towarzystwo Świadomości Kryszny	1	2	6	7	41	45
Szkoła Zen Kwan Um w Polsce	1	1	3	3	15	18
Inne Other						
Kościół Jezusa Chrystusa Świętych w Dniach Ostatnich w Polsce (Mormoni)	1 ^f	1	12 ^f	4	147 ^f	127
Związek Hatha Jogi „Brama Jogi”	1	1	1	1	100	100
Lectorium Rosicrucianum Międzynarodowa Szkoła Złotego Różokrzyża	1	-	-	-	.	.

a Uszeregowane malejąco według liczby wiernych, wyznawców w roku 2016. b Obejmują m.in.: parafie, zbory, gminy wyznaniowe, ośrodki. c Dane dotyczą diecezji łódzkiej i łowickiej. d Ochrzczeni. e Kościół Stowarzyszony w Polskiej Radzie Ekumenicznej. f Dane za rok 2014. g Dane dotyczą diecezji łódzko-poznańskiej. h Dane za rok 2015 dotyczą diecezji warszawskiej. i Dane dotyczą Okręgu Centralnego. k Do 2010 r.: Wspólnota Kościołów Chrystusowych w RP. l Głosiciele. m Do 2011 r.: Związek Buddyjski Tradycji Karma Kamtsang w Polsce

a Listed by the decreasing number of adherents and faithful in 2016. b Including, among others, parishes, congregations, religious communities, centres. c Data concern diocese of Łódź and Łowicz. d Baptised. e Church associated in the Polish Ecumenical Council. f Data for 2014. g Data concern diocese of Łódź and Poznań. h Data for 2015 concern diocese of Warszawa. i Data concern Central Centre. k Untill 2010: Churches of Christ. l Proclaimers. m Untill 2011: Karma Kamtsang Buddhist Association in Poland.

DZIAŁ VI

RYNEK PRACY

Uwagi ogólne

Aktywność ekonomiczna ludności

1. Dane o **aktywności ekonomicznej ludności** obejmują osoby w wieku 15 lat i więcej, będące członkami gospodarstw domowych w wylosowanych mieszkaniach. Prezentowane dane opracowano na podstawie reprezentacyjnego **Badania Aktywności Ekonomicznej Ludności – BAEL** przeprowadzonego w cyklu kwartalnym. Badaniem objęte są osoby w wieku 15 lat i więcej, będące członkami gospodarstw domowych w wylosowanych mieszkaniach, z wyjątkiem osób nieobecnych w gospodarstwie domowym 12 miesięcy i więcej, tj. bezdomnych, przebywających w obiektach zbiorowego zakwaterowania oraz za granicą. Badanie prowadzi się metodą obserwacji ciągłej, tj. aktywność ekonomiczną ludności bada się w każdym tygodniu w ciągu całego kwartału. Dane prezentowane według grup wieku obliczane są w oparciu o dokładną datę urodzenia. Dane od 2010 r. uogólniono na podstawie bilansów ludności opracowywanych przy wykorzystaniu wyników Narodowego Spisu Powszechnego Ludności i Mieszkań 2011.

2. Podstawowe kryterium podziału na aktywnych zawodowo (pracujących i bezrobotnych) oraz biernych zawodowo stanowi praca, tzn. fakt wykonywania, posiadania bądź poszukiwania pracy.

Do **aktywnych zawodowo** zaliczono osoby pracujące i bezrobotne:

1) **do pracujących** zaliczono osoby, które w badanym tygodniu:

- wykonywały, przez co najmniej 1 godzinę, pracę przynoszącą zarobek lub dochód albo pomagały (bez wynagrodzenia) w prowadzeniu rodzinnego gospodarstwa rolnego lub rodzinnej działalności gospodarczej poza rolnictwem,
- formalnie miały pracę, ale jej nie wykonywały (np. z powodu choroby, urlopu, przerwy w działalności zakładu, trudnych warunków atmosferycznych) jeżeli przerwa w pracy wynosiła mniej niż 3 miesiące, a jeżeli przerwa w pracy wynosiła ponad 3 miesiące, dodatkowym kryterium w przypadku pracowników najemnych (zatrudnieni na podstawie stosunku pracy oraz osoby wykonujące pracę nakładczą) był fakt otrzymywania co najmniej 50% dotychczasowego wynagrodzenia;

2) za **bezrobotne** uznano osoby w wieku 15–74 lata, które spełniały jednocześnie trzy warunki:

- w okresie badanego tygodnia nie były osobami pracującymi,
- w ciągu 4 tygodni (wliczając jako ostatni tydzień

CHAPTER VI

LABOUR MARKET

General notes

Economic activity of the population

1. Data on **economic activity of population** cover **persons aged 15 and more**, who are members of households in the dwellings selected on a random basis. Presented data were compiled on the basis of representative **Labour Force Survey – the LFS**. The sample survey conducted on a quarterly basis. The survey covers persons aged 15 and more, being members of households in dwellings selected on a random basis. The survey does not cover persons absent in households for 12 months and more, i.e. homeless, living in collective accommodation establishment and staying abroad. The survey is conducted by the continuous observation method, i.e. economic activity of the population is observed in each week during the whole quarter. Data presented by age groups have been calculated on the basis of the exact date of birth. The data since 2010 have been generalized on the basis of population balances compiled with the use of the Population and Housing Census 2011.

2. The main criterion in dividing the population into economically active (employed and unemployed) and inactive is work, i.e. performing, holding or looking for work.

Economically active persons include employed and unemployed persons:

1) **employed persons** are persons who during the reference week:

- performed, for at least 1 hour, any work providing earnings or income, or assisted (without wages or salaries) in maintaining a family-owned farm or conducting a family-owned business outside agriculture,
- formally had work but did not perform it (e.g., due to illness, vacation, a break in company activity, bad weather) if the break in work did not exceed 3 months; moreover if the break in work exceeded 3 months the additional criterion in case of employment as a paid employees (employees hired on the basis of an employment contract and outworkers) was the fact of receiving at least 50% of the hitherto remuneration;

2) **unemployed persons** are persons aged 15–74, who simultaneously fulfill three conditions:

- within the reference week were not employed,
- within a four week period (the last week being the reference week) actively sought work,

badany) aktywnie poszukiwały pracy,

- były gotowe podjąć pracę w ciągu 2 tygodni następujących po tygodniu badanym.

Do bezrobotnych zaliczono także osoby, które znalazły pracę i oczekiwały na jej rozpoczęcie w okresie 3 miesięcy oraz były gotowe tę pracę podjąć.

Do **biernych zawodowo** zaliczono osoby, które nie zostały zakwalifikowane jako pracujące lub bezrobotne.

3. Współczynnik aktywności zawodowej obliczono jako udział aktywnych zawodowo (ogółem lub danej grupy) w liczbie ludności w wieku 15 lat i więcej (ogółem lub danej grupy).

Wskaźnik zatrudnienia obliczono jako udział pracujących (ogółem lub danej grupy) w liczbie ludności w wieku 15 lat i więcej (ogółem lub danej grupy).

Stopę bezrobocia obliczono jako udział bezrobotnych (ogółem lub danej grupy) w liczbie ludności aktywnej zawodowo (ogółem lub danej grupy).

Pracujący

1. Dane opracowano na podstawie sprawozdawczości oraz szacunków (m.in. w zakresie gospodarstw indywidualnych w rolnictwie).

2. Dane o **pracujących** dotyczą osób wykonujących pracę przynoszącą im zarobek lub dochód; do pracujących zalicza się:

- 1) osoby zatrudnione na podstawie stosunku pracy (umowa o pracę, powołanie, mianowanie lub wybór) lub stosunku służbowego;
- 2) pracodawców i pracujących na własny rachunek, a mianowicie:
  - a) właścicieli, współwłaścicieli i dzierżawców gospodarstw indywidualnych w rolnictwie (łącznie z pomagającymi członkami ich rodzin), z pewnymi wyłączeniami w latach 2005—2009; patrz ust. 5,
  - b) właścicieli i współwłaścicieli (łącznie z pomagającymi członkami ich rodzin; z wyłączeniem wspólników spółek, którzy nie pracują w spółce) podmiotów prowadzących działalność gospodarczą poza gospodarstwami indywidualnymi w rolnictwie,
  - c) inne osoby pracujące na własny rachunek, np. osoby wykonujące wolne zawody;
- 3) osoby wykonujące pracę nakładczą;
- 4) agentów (łącznie z pomagającymi członkami ich rodzin oraz osobami zatrudnionymi przez agentów);
- 5) członków spółdzielni produkcji rolniczej (rolniczych spółdzielni produkcyjnych i spółdzielni powstałych na ich bazie oraz spółdzielni kółek rolniczych);
- 6) duchownych pełniących obowiązki duszpasterskie.

3. Pełnozatrudnieni są to osoby zatrudnione w pełnym wymiarze czasu pracy obowiązującym

- were available for work within a fortnight period after the reference week.

The unemployed also include persons who found work and were waiting to begin it within a 3-month period and were available for that work.

Economically inactive persons are persons who are not classified either as employed or unemployed.

3. The activity rate is calculated as the share of economically active persons (total or in a given group) in the population aged 15 and more (total or in a given group).

The **employment rate** is calculated as the share of employed persons (total or in a given group) in the population aged 15 and more (total or in a given group).

The **unemployment rate** calculated as the share of unemployed persons (total or in a given group) in the economically active population (total or in a given group).

Employment

1. Data were compiled on the basis of reports as well as estimates (i.a. in regard to private farms in agriculture).

2. Data regarding **employment** concern persons performing work providing earnings or income and include:

- 1) employees hired on the basis of an employment contract (labour contract, posting, appointment or election) or service relation;
- 2) employers and own-account workers, i.e.:
  - a) owners, co-owners, and leaseholders of private farms in agriculture (including contributing family workers), with some exceptions in 2005—2009; see item 5,
  - b) owners and co-owners (including contributing family workers; excluding partners in companies who do not work in them) of entities conducting economic activity other than that related to private farms in agriculture,
  - c) other self-employed persons, e.g., persons practicing learned professions;
- 3) outworkers;
- 4) agents (including contributing family workers and persons employed by agents);
- 5) members of agricultural production co-operatives (agricultural producers' cooperatives and cooperatives established on their basis as well as agricultural farmers' cooperatives);
- 6) clergy fulfilling priestly obligations.

3. Full-time paid employees are persons employed on a full-time basis, as defined by a given company or

w danym zakładzie pracy lub na danym stanowisku pracy, w tym również osoby, które zgodnie z obowiązującymi przepisami pracują w skróconym czasie pracy, np. z tytułu warunków szkodliwych dla zdrowia lub przedłużonym czasie pracy, np. dozorczy mienia.

Niepełnozatrudnieni są to osoby, które zgodnie z umową o pracę pracują stale w niepełnym wymiarze czasu pracy. Niepełnozatrudnieni w głównym miejscu pracy są to osoby, które oświadczyły, że dany zakład jest ich głównym miejscem pracy.

4. Dane dotyczące **pracujących według stanu w dniu 31 XII** podano bez przeliczenia niepełnozatrudnionych na pełnozatrudnionych, przy przyjęciu zasady jednorazowego ujmowania tych osób w **głównym miejscu pracy**.

5. Dane dotyczące **pracujących w gospodarstwach indywidualnych w rolnictwie według stanu w dniu 31 XII** w latach 2002-2009 wyznaczono na podstawie wyników Narodowego Spisu Powszechnego Ludności i Mieszkań 2002 oraz Powszechnego Spisu Rolnego 2002 oraz od 2010 r. – na podstawie Powszechnego Spisu Rolnego 2010.

Do pracujących w gospodarstwach indywidualnych zaliczono osoby pracujące w gospodarstwach prowadzących działalność rolniczą, przy czym:

- 1) w latach 2002-2009 nie zaliczono osób pracujących:
  - a) w gospodarstwach o powierzchni użytków rolnych powyżej 1 ha produkujących **wyłącznie** na własne potrzeby,
  - b) w gospodarstwach o powierzchni użytków rolnych do 1 ha (łącznie z indywidualnymi właścicielami zwierząt gospodarskich nieposiadających użytków rolnych) produkujących **wyłącznie** lub **głównie** na własne potrzeby;
- 2) od 2010 r. ujęto wszystkich pracujących w tych gospodarstwach niezależnie od powierzchni użytków rolnych oraz przeznaczenia produkcji rolniczej (razem z produkującymi **wyłącznie** lub **głównie** na własne potrzeby).

6. Dane o zatrudnionych na podstawie stosunku pracy dotyczą:

- 1) **zatrudnienia według stanu w dniu 31 XII** osób pełnozatrudnionych (łącznie z sezonowymi i zatrudnionymi dorywczo) oraz niepełnozatrudnionych w głównym miejscu pracy bez przeliczania na pełnozatrudnionych;
- 2) **przeciętnego zatrudnienia** pracowników pełnozatrudnionych (łącznie z sezonowymi i zatrudnionymi dorywczo) oraz niepełnozatrudnionych w przeliczeniu na pełnozatrudnionych.

7. Do **agentów** zaliczono osoby, z którymi zawarto umowę agencyjną lub umowę na warunkach zlecenia o prowadzenie placówek, których przedmiot działalności został określony w umowie.

for a given position, as well as persons who, in accordance with regulations, work a shortened work-time period, e.g. due to hazardous conditions, or a longer work-time period, e.g. property caretaker.

Part-time paid employees are persons who, in accordance with labour contracts, regularly work on a part-time basis. Part-time paid employees in the main workplace are persons who declared that the given workplace is their main workplace.

4. Data concerning **employment on a given day as of 31 XII** are presented without converting part-time paid employees into full-time paid employees, each person being listed once according to the **main job**.

5. Data concerning **employed persons on private farms in agriculture as of 31 XII** in 2002-2009 were estimated on the basis of the results of the Population and Housing Census as well as the Agricultural Census 2002 as well as since 2010 on the basis of the Agricultural Census 2010.

The following employed persons on private farms conducting agricultural activity are included in the group of employed persons on private farms, while:

- 1) in 2002-2009 are not included the following employed persons:
  - a) on farms with the area more than 1 ha of agricultural land producing **exclusively** for their own needs,
  - b) on farms with the area to 1 ha of agricultural land (including individual owners of livestock who do not possess agricultural land) producing **exclusively or mainly** for their own needs;
- 2) since 2010 are included the whole number of employed persons on those farms independently from area of agricultural land as well as from destination of agricultural output (including producing **exclusively or mainly** for their own needs).

6. Data regarding employees hired on the basis of employment contracts concern:

- 1) **the employment, as of 31 XII** of full-time paid employees (including seasonal and temporary employees) as well as part-time paid employees in the main job without converting them into full-time paid employees;
- 2) **the average paid employment** — full-time paid employees (including seasonal and temporary employees) as well as part-time paid employees in terms of full-time paid employees.

7. **Agents** are persons who are bound by agency agreements or by order agreements for managing entities, the scope of activity of which is described in the

8. Wolne miejsca pracy to miejsca pracy powstałe w wyniku ruchu zatrudnionych bądź nowo utworzone, w stosunku do których spełnione zostały jednocześnie trzy warunki:

- 1) miejsca pracy w dniu sprawozdawczym były faktycznie nieobsadzone;
- 2) pracodawca czynił starania, aby znaleźć osoby chętne do podjęcia pracy;
- 3) w przypadku znalezienia właściwych kandydatów, pracodawca byłby gotów do natychmiastowego przyjęcia tych osób.

9. Nowo utworzone miejsca pracy to miejsca pracy powstałe w wyniku zmian organizacyjnych, rozszerzenia lub zmiany profilu działalności oraz wszystkie miejsca pracy w jednostkach nowo powstałych.

10. Dane według sekcji PKD 2007 opracowano **metodą przedsiębiorstw**. Definicję metody przedsiębiorstw podano w uwagach ogólnych do Rocznika, ust. 5 na str. 26.

11. Dane o pracujących w tabl. 3 prezentowane są według faktycznego (stałego) miejsca pracy pracownika i faktycznie prowadzonej działalności.

12. Informacje o ruchu zatrudnionych dotyczą pełnozatrudnionych oraz od roku 2009 sezonowych i zatrudnionych dorywczo. Dane te dotyczą **liczby przyjęć do pracy i zwolnień z pracy**, a nie liczby osób. Liczba przyjęć do pracy oraz zwolnień z pracy może być wyższa od liczby osób, ponieważ jedna osoba może kilkakrotnie zmienić pracę w ciągu roku.

Do liczby przyjętych do pracy zaliczono osoby podejmujące pracę po raz pierwszy i kolejny. Do liczby zwolnionych z pracy zaliczono osoby, z którymi rozwiązano umowę o pracę w drodze wypowiedzenia przez pracownika lub zakład pracy łącznie ze zwolnieniami grupowymi, osoby, które przeniesiono na emeryturę lub rentę z tytułu niezdolności do pracy, osoby, które porzuciły pracę, a także – ze względów ewidencyjnych – osoby zmarłe. Ponadto do liczby przyjętych do pracy lub zwolnionych z pracy zaliczono osoby przeniesione służbowo lub przyjęte z innego zakładu pracy na podstawie porozumienia między podmiotami, a także osoby powracające do pracy i odchodzące z pracy na urlopy wychowawcze, bezpłatne i rehabilitację.

Dane nie obejmują podmiotów gospodarczych o liczbie pracujących do 9 osób.

Współczynnik przyjęć (zwolnień) obliczono jako stosunek liczby przyjęć pomniejszonej o osoby powracające do pracy z urlopów wychowawczych i do 2008 r. z urlopów bezpłatnych (lub liczby zwolnień pomniejszonej o osoby, które otrzymały urlopy wychowawcze i do 2008 r. urlopy bezpłatne) w roku badanym do liczby pełnozatrudnionych według stanu w dniu 31 XII z roku poprzedzającego rok badany.

agreement.

8. Vacancies are positions or jobs unoccupied due to labour turnover or newly created ones that simultaneously meet the following three conditions:

- 1) the positions and jobs were actually unoccupied on the survey day;
- 2) the employer made efforts to find people willing to take up the job;
- 3) if adequate candidates were found to occupy the vacancies, the employer would readily take them in.

9. Newly created jobs are the jobs created in the course of organizational changes, expanding or changing business profile, and all jobs in the newly established units.

10. Data according to sections of the NACE Rev. 2 were compiled using the **enterprise method**. Definition of the enterprise method is given in the general notes to the Yearbook, item 5 on page 26.

11. Data regarding employment in table 3 are presented by permanent places of work and actually conducted business activity.

12. Information regarding **labour turnover** concerns full-time paid employees as well as since 2009 seasonal and temporary paid employees. These data concern **the number of hires and the number of terminations** and not the number of persons. The number of hires and terminations may be greater than the number of persons as one person may change work several times within a year.

Hired persons are persons starting work for the first or a subsequent time. Terminated persons are persons with whom work contracts have been dissolved upon the wish of either the employee or the employer (including group dismissals), persons, who have retired or been granted a pension due to an inability to work, persons who have left work as well as – for record-keeping purposes – persons, who have died. Moreover, persons hired or terminated include persons transferred on the basis of inter-entities agreements as well as persons returning to and leaving work within the framework of child-care and unpaid vacations and rehabilitation.

Data do not include economic entities employing less than 9 persons.

The hire (termination) rate is calculated as the ratio of the number of hires less the number of persons returning to work from child-care and until 2008 from unpaid leaves (or the number of terminations less the number of persons granted child-care and until 2008 unpaid leaves) during a survey year to the number of full-time paid employees as of 31 XII from the year preceding the surveyed year.

Bezrobocie

1. Dane o **bezrobotnych zarejestrowanych** obejmują osoby, które zgodnie z ustawą z dnia 20 IV 2004 r. o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy, obowiązującą od 1 VI 2004 r. (jednolity tekst Dz. U. 2016 poz. 645, z późniejszymi zmianami), określone są jako bezrobotne.

Pod pojęciem **bezrobotnego** należy rozumieć osobę, która ukończyła 18 lat i nie osiągnęła wieku emerytalnego, jest osobą niezatrudnioną i niewykonującą innej pracy zarobkowej, zdolną i gotową do podjęcia zatrudnienia

w pełnym wymiarze czasu pracy (bądź jeśli jest to osoba niepełnosprawna — zdolna i gotowa do podjęcia zatrudnienia co najmniej w połowie tego wymiaru czasu pracy), nie uczącą się w szkole, z wyjątkiem szkół dla dorosłych (lub przystępującą do egzaminu eksternistycznego z zakresu tej szkoły) lub szkół wyższych w systemie studiów niestacjonarnych, zarejestrowaną we właściwym dla miejsca zameldowania (stałego lub czasowego) powiatowym urzędzie pracy oraz poszukującą zatrudnienia lub innej pracy zarobkowej, z dodatkowymi wyłączeniami dotyczącymi źródeł dochodów, zapisanymi w ustawie.

2. **Stopę bezrobocia rejestrowanego** obliczono jako stosunek liczby bezrobotnych zarejestrowanych do liczby cywilnej ludności aktywnej zawodowo, tj. bez osób odbywających czynną służbę wojskową oraz pracowników jednostek budżetowych prowadzących działalność w zakresie obrony narodowej i bezpieczeństwa publicznego.

3. Informacje o **wydatkach Funduszu Pracy** podaje się zgodnie z ustawą z dnia 20 IV 2004 r. o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy, obowiązującą od 1 VI 2004 r. (jednolity tekst Dz. U. 2013 poz. 674, z późniejszymi zmianami).

Warunki pracy

1. Informacje o **wypadkach przy pracy** obejmują wszystkie wypadki przy pracy, jak również wypadki traktowane na równi z wypadkami przy pracy, niezależnie od tego, czy wykazana została niezdolność do pracy. Informacje o wypadkach przy pracy w jednostkach budżetowych prowadzących działalność w zakresie obrony narodowej i bezpieczeństwa publicznego dotyczą tylko pracowników cywilnych.

Dane o wypadkach przy pracy, poza gospodarstwami indywidualnymi w rolnictwie, uzyskiwane są ze statystycznej karty wypadku przy pracy.

Wypadki przy pracy w gospodarstwach indywidualnych w rolnictwie opracowano na podstawie sprawoz-

Unemployment

1. Data regarding **registered unemployed persons** include persons who, in accordance with the Law dated 20 IV 2004 on Promoting Employment and Labour Market Institutions, in force since 1 VI 2004 (uniform text Journal of Laws 2016 item 645, with later amendments), are classified as unemployed.

An unemployed person is understood as a person who is at least 18 years old and has not reached the retirement age, is not employed and not performing any other kind of paid work who is capable of work and ready to take full-time employment obligatory for a given job or service (or in case he/she is a disabled person — capable and ready to take work comprising no less than a half of working time), not attending a school with the exception of schools for adults (or taking extra curriculum exam within the scope of this school programme) or tertiary schools in part-time programme, looking for employment or other kind of paid work and registered in a powiat labour office, appropriate for his/her permanent stay, with additional provisions concerning the sources of income, included in the mentioned law.

2. The **registered unemployment rate** is calculated as the relation of the number of registered unemployed persons to the economically active civilian population, i.e., excluding persons in active military service as well as employees of budgetary entities conducting activity within the scope of national defence and public safety.

3. Information concerning **Labour Fund expenditures** are given according to Law dated 20 IV 2004, on Promoting of Employment and Labour Market Institutions, in force since 1 VI 2004 (uniform text Journal of Laws 2013 item 674, with later amendments).

Work conditions

1. Information regarding **accidents at work** includes all accidents at work, as well as accidents treated equally to accidents at work, regardless of proved inability to work. Information regarding accidents at work in budgetary entities conducting activity within the scope of national defence and public safety concerns only civilian employees.

Data regarding accidents at work, excluding private farms in agriculture, are obtained from statistical reports of accidents at work.

Accidents at work on private farms in agriculture were prepared on the basis of reports of the Agricultural

dawczości Kasy Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego (KRUS) i dotyczą tylko tych wypadków, z tytułu których przyznano w danym roku jednorazowe odszkodowania.

Za jeden wypadek przy pracy liczy się wypadek każdej pracującej osoby poszkodowanej w wypadku indywidualnym, jak również w wypadku zbiorowym.

2. Dane według sekcji i działów PKD 2007 opracowano **metodą jednostek lokalnych rodzaju działalności**.

3. Za **wypadek przy pracy** uważa się nagle zdarzenie wywołane przyczyną zewnętrzną, powodujące uraz lub śmierć, które nastąpiło w związku z pracą:

- 1) podczas lub w związku z wykonywaniem przez pracownika zwykłych czynności lub poleceń przełożonych oraz czynności na rzecz pracodawcy, nawet bez polecenia;
- 2) w czasie pozostawania pracownika w dyspozycji pracodawcy w drodze między siedzibą pracodawcy a miejscem wykonywania obowiązku wynikającego ze stosunku pracy.

Na równi z wypadkiem przy pracy, w zakresie uprawnień do świadczeń określonych w ustawie o ubezpieczeniu społecznym z tytułu wypadków przy pracy i chorób zawodowych, traktuje się wypadek, któremu pracownik uległ:

- w czasie podróży służbowej,
- podczas szkolenia w zakresie powszechnej samoobrony,
- przy wykonywaniu zadań zleconych przez działającą u pracodawcy organizację związkową.

Za **wypadek przy pracy uważa się również** nagle zdarzenie, powodujące uraz lub śmierć, które nastąpiło w okresie ubezpieczenia wypadkowego podczas:

- 1) uprawiania sportu w trakcie zawodów i treningów przez osobę pobierającą stypendium sportowe;
- 2) wykonywania odpłatnie pracy w czasie odbywania kary pozbawienia wolności lub tymczasowego aresztowania;
- 3) pełnienia mandatu posła lub senatora, pobierającego uposażenie;
- 4) sprawowania mandatu posła do Parlamentu Europejskiego wybranego w Rzeczypospolitej Polskiej;
- 5) odbywania – na podstawie skierowania wydane przez powiatowy urząd pracy lub inny podmiot kierujący – szkolenia lub stażu związanego z pobieraniem przez absolwenta stypendium;
- 6) wykonywania przez członka rolniczej spółdzielni produkcyjnej, spółdzielni kółek rolniczych oraz przez inną osobę traktowaną na równi z członkiem spółdzielni pracy na rzecz tych spółdzielni;
- 7) wykonywania lub współpracy przy wykonywaniu pracy na podstawie umowy agencyjnej, umowy-zlecenia lub umowy o świadczenie usług;
- 8) wykonywania zwykłych czynności związanych z prowadzeniem lub współpracą przy prowadzeniu

Social Insurance Fund (ASIF) and are related only to these accidents, for which a one-off compensations were granted in a given year.

Each accident, regardless whether the person injured was injured during an individual or mass accident, is counted as a single accident at work.

2. Data according to sections and divisions of the NACE Rev. 2 were compiled using the **local kind-of-activity unit method**.

3. **Accident at work** is understood as a sudden event, caused by external reason which leads to injury or death, which happened in connection with work:

- 1) during or in connection with performance of ordinary activities or instructions by the employee and activities for the employers, even without instructions;
- 2) when the employee remains at the disposal of the employer on the way between the seat of the employer and the place of performing the duty, which is a result of work relations.

Every accident is treated **equally to accident at work**, as regards entitlement to benefits defined in the law on social insurance by virtue of accidents at work and occupational diseases if the employee had such accident:

- during a business trip,
- during a training within the scope of common self-defence,
- at performing tasks ordered by trade union organizations functioning at the employer.

Accident at work is also understood as a sudden incident, causing injury or death, which happened within the term of accident insurance during:

- 1) practising sports during competitions and trainings by a person receiving sport scholarship;
- 2) performance of paid work in the time of serving imprisonment sentences or temporary detentions;
- 3) carrying out a mandate by members of parliament or senate, who receive salaries;
- 4) serving the mandate of the European Parliament member elected in the Republic of Poland;
- 5) stay – on the basis of appointment issues by powiat labour office or other supervising entity – at a training or internship connected with a scholarship received by school-leavers;
- 6) performance of work, by members of agricultural producers' co-operatives, agricultural farmers' co-operatives and by other persons treated equally to members of co-operatives, for the benefit of these co-operatives;
- 7) performance or co-operation at performance of work on the basis of agency agreements, contracts of mandate or contract of services;
- 8) performance of ordinary activities connected with conducting non-agricultural economic activities or co-operation at conducting them;

działalności pozarolniczej;

- 9) wykonywania przez osobę duchowną czynności religijnych lub czynności związanych z powierzonymi funkcjami duszpasterskimi lub zakonnymi;
- 10) odbywania zastępczych form służby wojskowej;
- 11) nauki w Krajowej Szkole Administracji Publicznej przez słuchaczy pobierających stypendium.

4. Za **ciężki wypadek przy pracy** uważa się wypadek, w wyniku którego nastąpiło ciężkie uszkodzenie ciała, a mianowicie: utrata wzroku, słuchu, mowy, zdolności płodzenia lub inne uszkodzenie ciała albo rozstrój zdrowia, naruszające podstawowe funkcje organizmu, a także choroba nieuleczalna lub zagrażająca życiu, trwała choroba psychiczna, trwała, całkowita lub znaczna niezdolność do pracy w zawodzie albo trwale poważne zeszpecenie lub zniekształcenie ciała.

5. Za **śmiertelny wypadek przy pracy** uważa się wypadek, w wyniku którego nastąpiła śmierć osoby poszkodowanej na miejscu wypadku lub w okresie 6 miesięcy od chwili wypadku.

6. Wypadki przy pracy klasyfikuje się m.in. według **wydarzeń** je powodujących (określających rodzaj kontaktu człowieka z czynnikiem, który spowodował wypadek) oraz **przyczyn** wypadków (wszelkich braków i nieprawidłowości związanych z czynnikami materialnymi, z organizacją pracy, z nieprawidłowym zachowaniem się pracownika). Każdy wypadek przy pracy jest wynikiem jednego wydarzenia, ale najczęściej kilku przyczyn, w związku z tym suma przyczyn jest większa od ogólnej liczby wypadków. Wydarzenia powodujące urazy od 2005 r. pogrupowano zgodnie z zaleceniami EUROSTAT-u.

7. **Wskaźnik wypadkowości** jest to liczba osób poszkodowanych przypadających na 1000 pracujących; do obliczenia wskaźnika przyjęto przeciętną liczbę pracujących, obliczoną jako średnia arytmetyczna 2 stanów w dniu 31 XII, tj. z roku poprzedzającego rok badany i z roku badanego.

8. Informacje o **zatrudnionych w warunkach zagrożenia** czynnikami szkodliwymi dla zdrowia opracowano na podstawie sprawozdawczości, przy czym:

- 1) dane obejmują zatrudnionych w podmiotach zaliczanych do sekcji: rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo (bez gospodarstw indywidualnych w rolnictwie, gospodarki łowieckiej oraz bez rybołówstwa w wodach morskich), górnictwo i wydobywanie, przetwórstwo przemysłowe, wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną, gorącą wodę i powietrze do układów klimatyzacyjnych, dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami oraz działalność związana z rekultywacją, budownictwo (bez realizacji projektów budowlanych związanych ze wznoszeniem budynków), handel hurtowy i detaliczny; naprawa pojazdów samochodowych, włączając motocykle, transport i gospodarka magazynowa, informacja i komunikacja (bez pozostałej działalności usługowej w zakresie

9) *performance of ordinary activities or activities connected with entrusted pastoral or monastic functions by clergymen;*

- 10) *servicing supplementary forms of military service;*
- 11) *education at the National School of Public Administration by students, who receive scholarships.*

4. **A serious accident at work** is an accident which results in serious bodily harm, i.e., loss of sight, hearing, speech, fertility, or which results in other bodily harm or in health-related problems, disrupting primary bodily functions, as well as which results in incurable and life-threatening diseases, permanent mental illness, a permanent, total or significant inability to work in the profession or in a permanent significant disfigurement or distortion of the body.

5. **A fatal accident at work** is an accident during which the person injured dies at the site of the accident or within a period of 6 months from the date of the accident.

6. Accidents at work are classified, i.e., according to **contact-mode of injury** which directly cause them (describing the type of contact of the person injured with the factor which caused the accident) as well as according to their **causes** (all short-comings and irregularities connected with material factors, organization of work, incorrect employee action). Each accident at work is the result of a single event, but frequently the result of several causes, thus the sum of causes is greater than the total number of accidents. Contact-mode of injury since 2005 are grouping according to the EUROSTAT recommendation.

7. **The accident ratio** is the number of persons injured per 1000 persons employed. In calculating the ratio the average number of working persons was assumed, expressed as an arithmetic mean for two consecutive years, as of 31 XII, i.e. from the year preceding the surveyed year and from the surveyed year.

8. Information regarding **persons working in hazardous conditions** i.e., with substances hazardous to health, is compiled on the basis of reports:

- 1) data concern persons employed by entities included in the sections: agriculture, forestry and fishing (excluding private farms in agriculture, hunting, trapping and related service activities as well as marine fishing), mining and quarrying, manufacturing, electricity, gas, steam and air conditioning supply; water supply; sewerage, waste management and remediation activities, construction (excluding development of building projects) wholesale and retail trade; repair of motor vehicles and motorcycles, transportation and storage, information and communication (excluding motion picture, video and television programme production, sound recording and music publishing activities as well as other information service activities), profes-

informacji), działalność profesjonalna, naukowa i techniczna (w zakresie badań naukowych i prac rozwojowych oraz działalności weterynaryjnej), działalność w zakresie usług administrowania i działalność wspierająca (w zakresie wynajmu i dzierżawy, działalności organizatorów turystyki, pośredników i agentów turystycznych oraz pozostałej działalności usługowej w zakresie rezerwacji i działalności z nią związanej oraz pozostałego sprzętania), edukacja (w zakresie szkół wyższych), opieka zdrowotna i pomoc społeczna (w zakresie opieki zdrowotnej), pozostała działalność usługowa (w zakresie naprawy i konserwacji komputerów i artykułów użytku osobistego i domowego);

- 2) dane dotyczą osób narażonych na działanie czynników związanych: ze środowiskiem pracy (substancje chemiczne, przemysłowe pyły zwiókniające, hałas, wibracja, gorący lub zimny mikroklimat itp.), z uciążliwością pracy (wymuszona pozycja ciała, nadmierne obciążenie fizyczne itp.) oraz z czynnikami mechanicznymi związanymi z maszynami szczególnie niebezpiecznymi.

9. Do obliczenia wskaźnika na 1000 zatrudnionych przyjęto liczbę zatrudnionych na podstawie stosunku pracy według stanu w dniu 31 XII z roku badanego.

10. Za **chorobę zawodową** uważa się chorobę, która została spowodowana działaniem czynników szkodliwych dla zdrowia występujących w środowisku pracy lub specyfiką wykonywanej pracy.

Choroby zawodowe podaje się od 2009 r. zgodnie z rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 30 VI 2009 r. (jednolity tekst Dz. U. 2013, poz. 1367).

Do obliczenia wskaźnika na 100 tys. zatrudnionych przyjęto liczbę zatrudnionych na podstawie stosunku pracy według stanu w dniu 31 XII z roku poprzedzającego rok badany.

11. **Ocena ryzyka zawodowego** to kompleksowe oszacowanie kombinacji prawdopodobieństwa wystąpienia urazu ciała lub pogorszenia stanu zdrowia i ich ciężkości, w sytuacji zagrożenia, dokonywane w celu wyboru właściwych środków bezpieczeństwa.

sional, scientific and technical activities (in the scope scientific research and development, as well as veterinary activities) administrative and support service activities (in the scope rental and leasing activities, travel agency, tour operator as well as other reservation service and related activities and other cleaning activities), education (only tertiary education), human health and social works activities (human health activities), other service activities (in the scope repair of computers and personal and household goods);

- 2) *data concern persons exposed to factors connected with the work environment (chemical substances, fibrosis-inducing industrial dusts, noise, vibrations, hot or cold micro-climates, etc.), strenuous work conditions (forced body positioning, excessive physical exertion, etc.) as well as mechanical factors connected with particularly dangerous machinery.*

9. *The number of employees hired on the basis of an employment contract as of 31 XII from the surveyed year was assumed in calculating the ratio per 1000 paid employees*

10. *A disease is deemed an occupational disease if it has been caused by the health hazards occurring in the working environment or properties of performed work.*

Occupational diseases are given since 2009 according to the decree of the Council of Ministers, dated 30 VI 2009 (uniform text Journal of Laws 2013 item 1367).

The number of employees hired on the basis of an employment contract as of 31 XII from the year preceding the surveyed year was assumed in calculating the ratio per 100 thous. paid employees.

11. **Evaluation of occupational risk** *is a complex estimation of possibility combination of bodily injury occurrence or health status worsening as well as seriousness of these events, in threatening situation. It is done in order to choose appropriate means for ensuring safety.*

Aktywność ekonomiczna ludności

Economic activity of the population

TABL. 1 (73). **AKTYWNOŚĆ EKONOMICZNA LUDNOŚCI W WIEKU 15 LAT I WIĘCEJ**
– NA PODSTAWIE BAEL
ECONOMIC ACTIVITY OF THE POPULATION AGED 15 AND MORE –
ON THE LFS BASIS

WYSZCZEGÓLNIENIE	2010	2015	2016				SPECIFICATION	
	przeciętne roczne annual averages		kwartały		quarters			
			I	II	III	IV		
LUDNOŚĆ w tys.	2384	2342	2064	2066	2066	2061	2061	POPULATION in thous.
Mężczyźni	1135	1107	970	971	971	968	968	Men
Kobiety	1249	1234	1094	1095	1095	1093	1093	Women
Aktywni zawodowo	1342	1340	1168	1169	1161	1170	1174	Economically active persons
mężczyźni	739	726	632	625	628	636	638	men
kobiety.....	603	614	536	544	532	534	535	women
Pracujący	1218	1238	1103	1087	1102	1105	1120	Employed persons
mężczyźni	672	670	597	578	595	604	610	men
kobiety.....	546	567	507	509	507	502	510	women
Bezrobotni ^a	124	103	65	82	59	65	54	Unemployed persons ^a
mężczyźni	67	56	35	47	33	33	28	men
kobiety.....	58	47	29	35	25	32	26	women
Bierni zawodowo	1042	1001	895	898	905	891	887	Economically inactive persons
Mężczyźni	396	381	338	346	343	332	330	Men
Kobiety	646	620	557	551	563	559	557	Women
WSPÓŁCZYNNIK AKTYWNOŚCI ZAWODOWEJ w %	56,3	57,2	56,6	56,6	56,2	56,8	57,0	ACTIVITY RATE in %
mężczyźni	65,1	65,6	65,2	64,4	64,7	65,7	65,9	men
kobiety.....	48,3	49,8	49,0	49,7	48,6	48,9	48,9	women
Miasta.....	56,0	56,6	55,5	55,4	55,4	56,0	55,4	Urban areas
Wieś	56,9	58,3	58,4	58,5	57,6	58,3	59,6	Rural areas
WSKAŹNIK ZATRUDNIENIA w %	51,1	52,9	53,4	52,6	53,3	53,6	54,3	EMPLOYMENT RATE in %
mężczyźni	59,2	60,5	61,5	59,5	61,3	62,4	63,0	men
kobiety.....	43,7	45,9	46,3	46,5	46,3	45,9	46,7	women
Miasta.....	50,3	51,9	52,2	51,5	52,5	52,6	52,5	Urban areas
Wieś	52,6	54,3	55,5	54,6	54,9	55,4	57,3	Rural areas
STOPA BEZROBOCIA w %	9,2	7,7	5,6	7,0	5,1	5,6	4,6	UNEMPLOYMENT RATE in %
mężczyźni	9,1	7,7	5,5	7,5	5,3	5,2	4,4	Men
kobiety.....	9,6	7,7	5,4	6,4	4,7	6,0	4,9	Women
Miasta.....	10,1	8,2	5,9	7,2	5,3	5,9	5,3	Urban areas
Wieś	7,5	6,8	4,9	6,7	4,8	5,0	3,5	Rural areas

^a Osoby w wieku 15–74 lata.
^a Persons aged 15–74.

TABL. 2 (74). **AKTYWNOŚĆ EKONOMICZNA LUDNOŚCI W WIEKU 15 LAT I WIĘCEJ WEDŁUG WIEKU ORAZ POZIOMU WYKSZTAŁCENIA W IV KWARTALE 2016 R. – NA PODSTAWIE BAEL**
ECONOMIC ACTIVITY OF THE POPULATION AGED 15 AND MORE BY AGE AND EDUCATIONAL LEVEL IN IV QUARTER 2016 – ON THE LFS BASIS

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Ludność <i>Population</i>	Aktywni zawodowo <i>Economically active persons</i>			Bierni zawodowo <i>Economically inactive persons</i>	Współczynnik aktywności zawodowej <i>Activity rate</i>	Wskaźnik zatrudnienia <i>Employment rate</i>	Stopa bezrobocia <i>Unemployment rate</i>
		ogółem <i>total</i>	pracujący <i>employed</i>	bezrobotni ^a <i>unemployed^a</i>				

OGÓŁEM
TOTAL

OGÓŁEM	2061	1174	1120	54	887	57,0	54,3	4,6
TOTAL								

WEDŁUG WIEKU
BY AGE

W wieku produkcyjnym ^b	1448	1127	1074	53	321	77,8	74,2	4,7
<i>Working age^b</i>								
W wieku: <i>At the age of:</i>								
15—24 lata..... <i>years</i>	249	92	82	10	157	36,9	32,9	10,9
25—34	343	297	283	14	46	86,6	82,5	4,7
35—44	358	316	307	9	42	88,3	85,8	2,8
45—54	296	260	252	9	36	87,8	85,1	3,5
55 lat i więcej	815	208	196	12	607	25,5	24,0	5,8
<i>years and more</i>								

WEDŁUG POZIOMU WYKSZTAŁCENIA
BY EDUCATIONAL LEVEL

Wyższe	441	343	339	5	97	77,8	76,9	1,5
<i>Tertiary</i>								
Policealne i średnie zawodowe <i>Post-secondary and vocational secondary</i>	500	338	323	15	162	67,6	64,6	4,4
Średnie ogólnokształcące..... <i>General secondary</i>	245	147	134	12	98	60,0	54,7	8,2
Zasadnicze zawodowe	451	281	265	15	170	62,3	58,8	5,3
<i>Basic vocational</i>								
Gimnazjalne, podstawowe i niepełne podstawowe	424	65	58	7	359	15,3	13,7	10,8
<i>Lower secondary, primary and incomplete primary</i>								

a Osoby w wieku 15—74 lata. b Mężczyźni 18—64 lata, kobiety 18—59 lat.
a *Persons aged 15—74. b Men aged 18—64, women aged 18—59.*

Pracujący Employment

TABL. 3 (75). **PRACUJĄCY**^a
Stan w dniu 31 XII
EMPLOYED PERSONS^a
As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	2005	2010	2015	2016	
				ogółem total	z liczby ogółem – kobiety of total number – women
OGÓŁEM	898593	943169	956856	980445	470934
TOTAL					
sektor publiczny	216290	206869	183773	184344	124668
<i>public sector</i>					
sektor prywatny	682303	736300	773083	796101	346266
<i>private sector</i>					
Rolnictwo ^b , leśnictwo, łowiectwo i rybactwo <i>Agriculture^b, forestry and fishing</i>	192433	179155	179425	179620	85465
Przemysł	225582	225111	219507	224099	79623
<i>Industry</i>					
w tym przetwórstwo przemysłowe	197834	195796	194309	198986	74809
<i>of which manufacturing</i>					
Budownictwo	37623	48638	43039	44015	4775
<i>Construction</i>					
Handel; naprawa pojazdów samochodowych ^a	139581	146597	143124	148954	76940
<i>Trade; repair of motor vehicles^a</i>					
Transport i gospodarka magazynowa	39662	45012	51541	55482	11470
<i>Transportation and storage</i>					
Zakwaterowanie i gastronomia ^a	11957	12566	12663	13558	8997
<i>Accommodation and catering^a</i>					
Informacja i komunikacja	6141	11278	14121	14917	4502
<i>Information and communication</i>					
Działalność finansowa i ubezpieczeniowa ..	18146	20578	20896	20706	14023
<i>Financial and insurance activities</i>					
Obsługa rynku nieruchomości ^a	10520	11702	11801	12530	6319
<i>Real estate activities</i>					
Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna	40092	25990	31665	35455	19300
<i>Professional, scientific and technical activities</i>					
Administrowanie i działalność wspierająca ^a <i>Administrative and support service activities</i>	3887	33999	36851	38134	17807
Administracja publiczna i obrona narodowa; obowiązkowe zabezpieczenia społeczne <i>Public administration and defence; compul- sory social security</i>	37453	41485	41127	41377	26666
Edukacja	65948	68751	70289	70894	55533
<i>Education</i>					
Opieka zdrowotna i pomoc społeczna	49485	52075	57027	55408	43922
<i>Human health and social work activities</i>					
Działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją	8861	8980	8560	8964	5379
<i>Arts, entertainment and recreation</i>					
Pozostała działalność usługowa	11222	11252	15220	16332	10213
<i>Other service activities</i>					

a Według faktycznego miejsca pracy i rodzaju działalności. b Dla gospodarstw indywidualnych w rolnictwie dane szacunkowe; patrz uwagi ogólne działu „Rynek pracy – Pracujący”, ust. 5.

a By actual workplace and kind of activity. b For private farms in agriculture estimated data; see general notes to the chapter „Labour market – Employment”, item 5.

TABL. 4 (76). **PRACUJĄCY^a WEDŁUG STATUSU ZATRUDNIENIA**
Stan w dniu 31 XII
EMPLOYED PERSONS^a BY EMPLOYMENT STATUS
As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Ogółem Total	W tym Of which	
		zatrudnieni na podstawie stosunku pracy employees hired on the basis of an employment contract	właściciele, współwłaściciele i bezpłatnie pomagający członkowie rodzin owners, co-owners including contributing family workers
OGÓŁEM	2005 473246	464823	7220
TOTAL	2010 515184	508151	5952
	2015 522972	517251	4885
	2016 537102	531407	4986
sektor publiczny..... public sector	172035	172035	-
sektor prywatny..... private sector	365067	359372	4986
Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo..... Agriculture, forestry and fishing	3651	3517	29
Przemysł..... Industry	181641	179494	2106
w tym przetwórstwo przemysłowe..... of which manufacturing	153289	151180	2068
Budownictwo..... Construction	18586	18087	497
Handel; naprawa pojazdów samochodowych ^A ..... Trade; repair of motor vehicles ^A	72233	71017	1123
Transport i gospodarka magazynowa..... Transportation and storage	22859	22508	351
Zakwaterowanie i gastronomia ^A ..... Accommodation and catering ^A	5703	5543	160
Informacja i komunikacja..... Information and communication	6992	6933	59
Działalność finansowa i ubezpieczeniowa..... Financial and insurance activities	13568	13106	15
Obsługa rynku nieruchomości ^A ..... Real estate activities	8295	8252	22
Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna..... Professional, scientific and technical activities	13742	13591	151
Administrowanie i działalność wspierająca ^A ..... Administrative and support service activities	30796	30680	116
Administracja publiczna i obrona narodowa; obowiązkowe zabezpieczenia społeczne..... Public administration and defence; compulsory social security	39995	39994	#
Edukacja..... Education	68166	68023	143
Opieka zdrowotna i pomoc społeczna..... Human health and social work activities	42520	42358	162
Działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją..... Arts, entertainment and recreation	6995	6992	#
Pozostała działalność usługowa..... Other service activities	1347	1299	48

a Bez podmiotów gospodarczych o liczbie pracujących do 9 osób.
a Excluding economic entities employing up to 9 persons.

TABL. 5 (77). **PRZECIĘTNE ZATRUDNIENIE**
AVERAGE PAID EMPLOYMENT

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	2005	2010	2015	2016	
				ogółem total	w tym w pod- miotach o licz- bie pracujących powyżej 9 osób ^a of which entities employing more than 9 persons ^a
OGÓŁEM	545177	596097	577665	593402	500079
TOTAL					
Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo <i>Agriculture, forestry and fishing</i>	8252	7662	7706	7638	2570
Przemysł	189770	196536	182391	187078	171191
w tym przetwórstwo przemysłowe	159773	162198	153509	158825	143598
<i>of which manufacturing</i>					
Budownictwo	25970	34585	28335	28467	17577
<i>Construction</i>					
Handel; naprawa pojazdów samochodowych ^Δ	77863	89539	86892	90839	61904
<i>Trade; repair of motor vehicles^Δ</i>					
Transport i gospodarka magazynowa	20429	20903	27192	28695	21581
<i>Transportation and storage</i>					
Zakwaterowanie i gastronomia ^Δ	6234	8336	8388	7968	5093
<i>Accommodation and catering^Δ</i>					
Informacja i komunikacja	4541	5660	8561	7899	6515
<i>Information and communication</i>					
Działalność finansowa i ubezpieczeniowa ..	12471	11773	11844	13529	12414
<i>Financial and insurance activities</i>					
Obsługa rynku nieruchomości ^Δ	9421	9676	9205	9487	7515
<i>Real estate activities</i>					
Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna	11293	14323	18412	19103	12738
<i>Professional, scientific and technical activities</i>					
Administrowanie i działalność wspierająca ^Δ <i>Administrative and support service activities</i>	20939	31038	29440	31522	29288
Administracja publiczna i obrona narodowa; obowiązkowe zabezpieczenia społeczne	36819	40275	38394	38353	38353
<i>Public administration and defence; compulsory social security</i>					
Edukacja	65155	67314	65942	66299	65520
<i>Education</i>					
Opieka zdrowotna i pomoc społeczna	44776	46494	42098	43198	40394
<i>Human health and social work activities</i>					
Działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją	6814	7437	6495	6812	6484
<i>Arts, entertainment and recreation</i>					
Pozostała działalność usługowa	4430	4546	6371	6516	944
<i>Other service activities</i>					

^a Bez zatrudnionych za granicą.
^a Excluding persons employed abroad.

TABL. 6 (78). PEŁNOZATRUDNIENI I NIEPEŁNOZATRUDNIENI ^a
Stan w dniu 31 XII
FULL- AND PART-TIME PAID EMPLOYMENT ^a
As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Pełnozatrudnieni ^b Full-time employees ^b		Niepełnozatrudnieni Part-time employees		
	ogółem total	w tym kobiety of which women	ogółem total	w tym kobiety of which women	
OGÓŁEM	2005	419928	212846	44895	25707
TOTAL	2010	465241	234160	42910	28217
	2015	470128	237325	47123	34105
	2016	483457	243995	47950	35026
sektor publiczny		159068	111027	12967	8878
public sector					
sektor prywatny		324389	132968	34983	26148
private sector					
w tym: of which:					
Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo Agriculture, forestry and fishing		2508	661	1009	793
Przemysł		171821	61788	7673	4733
Industry					
w tym przetwórstwo przemysłowe		143843	57044	7337	4600
of which manufacturing					
Budownictwo		17206	1996	881	276
Construction					
Transport i gospodarka magazynowa		21820	3123	688	184
Transportation and storage					
Zakwaterowanie i gastronomia ^Δ		4697	3375	846	554
Accommodation and catering ^Δ					
Informacja i komunikacja		6452	1800	481	176
Information and communication					
Działalność finansowa i ubezpieczeniowa ..		11803	8663	1303	899
Financial and insurance activities					
Obsługa rynku nieruchomości ^Δ		7343	3733	909	587
Real estate activities					
Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna		12751	8226	840	567
Professional, scientific and technical activities					
Administrowanie i działalność wspierająca ^Δ Administrative and support service activities		27449	12636	3231	1975
Administracja publiczna i obrona narodowa; obowiązkowe zabezpieczenia społeczne		38635	25186	1359	776
Public administration and defence; compulsory social security					
Edukacja		59788	48031	8235	5886
Education					
Opieka zdrowotna i pomoc społeczna		39256	32429	3102	2275
Human health and social work activities					
Działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją		5801	3583	1191	848
Arts, entertainment and recreation					

a Bez podmiotów gospodarczych o liczbie pracujących do 9 osób. b Od 2009 r. łącznie z sezonowymi i zatrudnionymi dorywczo.

a Excluding economic entities employing up to 9 persons. b Since 2009 including seasonal and temporary paid employees.

TABL. 7 (79). PRZYJĘCIA DO PRACY ^a
HIRES ^a

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Ogółem Total	Z liczby ogółem Of total number				Współ- czynnik przyjęć w % Hire rate in %
		kobiety women	podjem- jący pierwszą pracę persons starting work for the first time	poprzednio pracujący persons formerly employed	powraca- jący z urlo- pów wy- chowaw- czych ^b persons returning from child- -care lea- ves ^b	
OGÓŁEM 2005	97918	41207	12695	47701	1732	23,3
TOTAL 2010	95786	41955	11791	51160	1858	20,2
2015	116540	51012	24582	62988	885	25,1
2016	121277	53411	24905	66612	750	25,8
sektor publiczny ..... public sector	18842	12874	2169	13630	291	11,7
sektor prywatny ..... private sector	102435	40537	22736	52982	459	32,9
Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo ..... Agriculture, forestry and fishing	398	91	67	216	3	16,8
Przemysł ..... Industry	32508	12058	4092	19931	172	19,3
w tym przetwórstwo przemysłowe ... of which manufacturing	30596	11724	3891	18980	167	21,9
Budownictwo ..... Construction	4797	414	484	2978	24	27,4
Handel; naprawa pojazdów samochodowych ^Δ ..... Trade; repair of motor vehicles ^Δ	14840	7241	2754	9189	131	28,0
Transport i gospodarka magazynowa Transportation and storage	6175	865	577	3853	33	29,5
Zakwaterowanie i gastronomia ^Δ ..... Accommodation and catering ^Δ	1590	1094	286	884	16	33,6
Informacja i komunikacja ..... Information and communication	1961	500	642	1150	6	33,0
Działalność finansowa i ubezpieczeniowa ..... Financial and insurance activities	1477	1024	237	979	42	12,5
Obsługa rynku nieruchomości ^Δ ..... Real estate activities	1117	515	82	874	3	14,2
Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna ..... Professional, scientific and technical activities	3372	1931	825	1834	15	28,0
Administrowanie i działalność wspierająca ^Δ ..... Administrative and support service activities	34270	14000	12726	11170	20	133,6
Administracja publiczna i obrona narodowa; obowiązkowe zabezpieczenia społeczne ..... Public administration and defence; compulsory social security	6083	3695	705	4397	117	15,5
Edukacja ..... Education	5337	4373	433	3746	80	9,0
Opieka zdrowotna i pomoc społeczna Human health and social work activities	6093	4965	790	4589	84	16,2
Działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją ..... Arts, entertainment and recreation	823	447	109	532	4	14,6
Pozostała działalność usługowa ..... Other service activities	436	198	96	290	-	58,1

^a Dane obejmują pełnozatrudnionych oraz od 2009 r. sezonowych i zatrudnionych dorywczo; bez podmiotów gospodarczych o liczbie pracujących do 9 osób. ^b W 2005 r. łącznie z powracającymi z urlopów bezpłatnych.

^a Data cover full-time paid employees as well as since 2009 seasonal and temporary paid employees; excluding economic entities employing up to 9 persons. ^b In 2005 including persons returning from unpaid leaves.

TABL. 8 (80). **ZWOLNIENIA Z PRACY^a**
TERMINATIONS^a

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Ogółem Total	Z liczby ogółem Of total number					Współ- czynnik zwolnień w % Termina- tion rate in %
		kobiety women	zwolnieni w drodze wypowiedzenia terminated due to dissolution of an employment contract		przenie- sieni na emerytu- rę, rentę z tytułu niezdol- ności do pracy, rehabili- tację retired or granted pension due to an inability to work or due to rehabilita- tion	korzysta- jący z urlo- pów wy- chowaw- czych ^b taking child- care ^b	
			przez zakład pracy by em- ployer	przez pra- cownika by em- ployee			
OGÓŁEM 2005	92754	40328	16539	10129	6301	2893	21,7
TOTAL 2010	95058	41419	17675	7405	3613	2150	20,0
..... 2015	109397	46352	12736	10745	5830	1115	23,5
2016	108591	46418	10218	11780	6050	1219	22,9
sektor publiczny ..... public sector	18200	11497	1599	976	3393	444	11,2
sektor prywatny ..... private sector	90391	34921	8619	10804	2657	775	28,9
Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo ..... Agriculture, forestry and fishing	373	85	54	33	39	4	15,7
Przemysł ..... Industry	27862	9989	3291	3791	1850	369	16,4
w tym przetwórstwo przemysłowe ... of which manufacturing	25692	9658	3154	3710	1373	358	18,2
Budownictwo ..... Construction	4919	306	434	492	174	20	28,1
Handel; naprawa pojazdów samochodowych ^Δ ..... Trade; repair of motor vehicles ^Δ	12398	6111	2204	2046	287	218	23,2
Transport i gospodarka magazynowa .. Transportation and storage	5160	637	422	585	241	16	24,7
Zakwaterowanie i gastronomia ^Δ ..... Accommodation and catering ^Δ	1552	1074	207	205	26	28	32,5
Informacja i komunikacja ..... Information and communication	1472	443	#	595	#	4	24,8

^a Dane obejmują pełnozatrudnionych oraz od 2009 r. sezonowych i zatrudnionych dorywczo; bez podmiotów gospodar-
czych o liczbie pracujących do 9 osób. ^b W 2005 r. łącznie z korzystającymi z urlopów bezpłatnych.

^a Data cover full-time paid employees as well as since 2009 seasonal and temporary paid employees; excluding eco-
nomic entities employing up to 9 persons. ^b In 2005 including persons taking unpaid leaves.

TABL. 8 (80). **ZWOLNIENIA Z PRACY^a (dok.)**
TERMINATIONS^a (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Ogółem Total	Z liczby ogółem Of total number					Współ- czynnik zwolnień w % Termina- tion rate in %
		kobiety women	zwolnieni w drodze wypowiedzenia terminated due to dissolution of an employment contract		przenie- sieni na emerytu- rę, rentę z tytułu niezdol- ności do pracy, rehabili- tację retired or gran- ted pen- sion due to an inability to work or due to rehabili- tation	korzysta- jący z urlo- pów wy- chowaw- czych ^b taking child- -care ^b	
			przez zakład pracy by em- ployer	przez pra- cownika by em- ployee			
Działalność finansowa i ubezpieczeniowa..... Financial and insurance activities	1520	1111	164	278	119	70	12,6
Obsługa rynku nieruchomości ^A ..... Real estate activities	1613	523	822	112	201	12	20,4
Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna..... Professional, scientific and technical activities	2611	1549	169	1183	134	26	21,6
Administrowanie i działalność wspierająca ^A ..... Administrative and support service activities	32625	13003	1385	1385	158	25	127,2
Administracja publiczna i obrona narodowa; obowiązkowe zabezpieczenia społeczne..... Public administration and defence; compulsory social security	5818	3479	181	201	834	171	14,7
Edukacja..... Education	4863	3779	476	323	1068	104	8,2
Opieka zdrowotna i pomoc społeczna Human health and social work activities	4925	3866	266	448	806	133	12,9
Działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją..... Arts, entertainment and recreation	654	370	69	51	105	16	11,4
Pozostała działalność usługowa..... Other service activities	226	93	#	52	#	3	29,7

a Dane obejmują pełnozatrudnionych oraz od 2009 r. sezonowych i zatrudnionych dorywczo; bez podmiotów gospodar-
czych o liczbie pracujących do 9 osób. b W 2005 r. łącznie z korzystającymi z urlopów bezpłatnych.

a Data cover full-time paid employees as well as since 2009 seasonal and temporary paid employees; excluding eco-
nomic entities employing up to 9 persons. b In 2005 including persons taking unpaid leaves.

TABL. 9 (81). ABSOLWENCI SZKÓŁ WYŻSZYCH, ZAWODOWYCH I LICEÓW
OGÓLNOKSZTAŁCĄCYCH, KTÓRZY PODJĘLI PRACĘ PO RAZ PIERWSZY ^a
THE GRADUATES OF TERTIARY SCHOOLS, LEAVERS OF VOCATIONAL AND
SECONDARY SCHOOLS STARTING WORK FOR THE FIRST TIME ^a

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Ogółem Total	W tym kobiety Of which women	Z liczby ogółem — absolwenci szkół Of total number — school leavers			
			wyższych tertiary	policeal- nych i średnich zawodo- wych post-se- condary and se- condary vocation- al	liceów ogólno- kształca- jących general secondary	zasadni- czych zawodo- wych basic vo- cational
OGÓŁEM 2005	11566	5430	3817	3447	1838	2464
TOTAL 2010	9578	5005	3728	2191	1706	1953
..... 2015	8549	4340	3691	1788	1313	1757
..... 2016	8291	3936	3593	1827	1388	1483
sektor publiczny ..... public sector	1694	1159	1227	214	141	112
sektor prywatny ..... private sector	6597	2777	2366	1613	1247	1371
w tym: of which:						
Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo ..... Agriculture, forestry and fishing	45	17	29	7	#	#
Przemysł ..... Industry	2698	863	590	923	446	739
w tym przetwórstwo przemysłowe ..... of which manufacturing	2573	840	545	859	440	729
Budownictwo ..... Construction	159	30	58	37	18	46
Handel; naprawa pojazdów samochodowych ^Δ ..... Trade; repair of motor vehicles ^Δ	1323	717	483	287	328	225
Transport i gospodarka magazynowa ..... Transportation and storage	322	82	86	84	72	80
Zakwaterowanie i gastronomia ^Δ ..... Accommodation and catering ^Δ	148	113	44	38	43	23
Informacja i komunikacja ..... Information and communication	395	98	274	23	98	-
Działalność finansowa i ubezpieczeniowa ..... Financial and insurance activities	133	99	101	19	13	-
Obsługa rynku nieruchomości ^Δ ..... Real estate activities	65	34	11	20	15	19
Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna ..... Professional, scientific and technical activities	639	351	527	25	#	#
Administrowanie i działalność wspierająca ^Δ ..... Administrative and support service activities	732	357	177	171	137	247
Administracja publiczna i obrona narodowa; obowiązkowe zabezpieczenia społeczne ..... Public administration and defence; compulso- ry social security	606	399	363	96	79	68
Edukacja ..... Education	297	250	253	15	15	14
Opieka zdrowotna i pomoc społeczna ..... Human health and social work activities	660	490	556	66	28	10
Działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją ..... Arts, entertainment and recreation	69	36	41	16	9	3

^a Zatrudnieni na podstawie stosunku pracy; dane obejmują pełnozatrudnionych oraz od 2009 r. sezonowych i zatrudnionych dorywczo; bez podmiotów gospodarczych o liczbie pracujących do 9 osób.

^a Employed on the basis of an employment contract; data cover full-time paid employees as well as since 2009 seasonal and temporary paid employees; excluding economic entities employing up to 9 persons.

TABL. 10 (82). **MIJESCA PRACY WOLNE, NOWO UTWORZONE I ZLIKWIDOWANE W 2016 R.**
JOB VACANCIES, NEWLY CREATED AND LIQUIDATED JOB IN 2016

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Miejsca pracy Jobs						
	wolne (stan w dniu 31 XII) vacancies (as of 31 XII)			nowo utworzone ^a vacancies — newly created jobs ^a		zlikwidowane ^a liquidated ^a	
	ogółem total	w tym nowo utworzone of which vacancies — newly created jobs	z liczby ogółem w jednost- kach o liczbie pracują- cych powyżej 9 osób of total number in entities employing more than 9 persons	ogółem total	w tym w jednost- kach o liczbie pracują- cych powyżej 9 osób of which in entities employing more than 9 persons	ogółem total	w tym w jednost- kach o liczbie pracują- cych powyżej 9 osób of which in entities employing more than 9 persons
OGÓŁEM	4588	1134	2603	37312	19703	19505	10924
TOTAL							
Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo	-	-	-	175	61	110	48
<i>Agriculture, forestry and fishing</i>							
Przemysł	1055	137	831	9703	5956	4899	2999
<i>Industry</i>							
w tym przetwórstwo przemysłowe ... of which manufacturing	1042	135	820	9294	5697	4405	2582
<i>Construction</i>	671	309	273	3695	1465	1833	874
Handel; naprawa pojazdów samochodowych ^Δ	780	104	380	8832	4159	5482	2421
<i>Trade; repair of motor vehicles^Δ</i>							
Transport i gospodarka magazynowa .. <i>Transportation and storage</i>	279	61	207	2078	958	1173	827
Zakwaterowanie i gastronomia ^Δ	595	167	115	1018	313	548	218
<i>Accommodation and catering^Δ</i>							
Informacja i komunikacja	171	99	96	812	631	241	134
<i>Information and communication</i>							
Działalność finansowa i ubezpieczeniowa	101	20	101	989	874	214	157
<i>Financial and insurance activities</i>							
Obsługa rynku nieruchomości ^Δ	4	-	4	405	135	338	95
<i>Real estate activities</i>							
Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna	312	119	118	2073	698	947	373
<i>Professional, scientific and technical activities</i>							
Administrowanie i działalność wspierająca ^Δ	105	36	74	1059	581	850	728
<i>Administrative and support service activities</i>							
Administracja publiczna i obrona narodowa; obowiązkowe zabezpieczenia społeczne	177	30	172	949	937	640	637
<i>Public administration and defence; compulsory social security</i>							
Edukacja	70	10	61	2321	1830	1042	901
<i>Education</i>							
Opieka zdrowotna i pomoc społeczna <i>Human health and social work activities</i>	197	34	143	1414	883	476	424
Działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją	42	8	28	263	195	120	56
<i>Arts, entertainment and recreation</i>							
Pozostała działalność usługowa	29	-	-	1526	27	592	32
<i>Other service activities</i>							

a W ciągu roku.

a During the year.

Bezrobocie

Unemployment

TABL. 11 (83). **BEZROBOTNI ZAREJESTROWANI, STOPA BEZROBOCIA ORAZ OFERTY PRACY**
 Stan w dniu 31 XII
REGISTERED UNEMPLOYED PERSONS, UNEMPLOYMENT RATE AS WELL AS
JOB OFFERS
 As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2015	2016	SPECIFICATION
Bezrobotni zarejestrowani ogółem ..	198429	131617	109510	91041	Registered unemployed persons
w tym kobiety	99895	66257	54504	46116	of which women
Z liczby ogółem - bezrobotni:					Of total number - unemployed persons:
dotychczas niepracujący.....	39724	20893	13435	9766	previously not employed
absolwenci ^a	9811	7149	4435	2928	school-leavers ^a
bez kwalifikacji zawodowych	50327	39310	36686	30792	without occupational qualifications
zwolnieni z przyczyn dotyczących zakładu pracy	9251	5671	6257	4896	terminated for company reasons
długotrwale bezrobotni ^b	130327	60470	63467	52220	long-term unemployed ^b
posiadający prawo do zasiłku	24446	22356	14509	12251	possessing benefit rights
posiadający co najmniej jedno dziecko do 6 roku życia	.	.	14559	13684	with at least one child under 6 years of age
niepełnosprawni	8996	9978	8739	7460	disabled persons
Stopa bezrobocia rejestrowanego ^c w %	17,9	12,2	10,3	8,5	Registered unemployment rate ^c in %
Oferty pracy	1377	1345	3308	4002	Job offers

^a Za bezrobotnego absolwenta uważa się osobę w okresie do upływu 12 miesięcy od dnia ukończenia nauki potwierdzonej świadectwem, dyplomem lub innym dokumentem ukończenia szkoły (dotyczy absolwentów z wykształceniem zasadniczym zawodowym, średnim, policealnym lub wyższym), kursów zawodowych trwających co najmniej 24 miesiące lub nabycia uprawnień do wykonywania zawodu przez osoby niepełnosprawne. ^b Pozostający w rejestrze powiatowego urzędu pracy łącznie przez okres ponad 12 miesięcy w okresie ostatnich 2 lat, z wyłączeniem okresów odbywania stażu i przygotowania zawodowego. ^c Patrz uwagi ogólne działu „Rynek pracy – Bezrobocie”, ust. 2.

Źródło: dane Ministerstwa Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej.

^a An unemployed school-leaver is a person who has, within the last 12 months graduated any school confirmed by a certificate, diploma or other document completion of education (concerns school-leavers with basic vocational, secondary, post-secondary or tertiary education), has completed a minimum of 24 months of vocational training courses or disabled persons who acquired qualifications to work in a given occupation. ^b Remaining in the register rolls of the powiat labour office for the overall period of over 12 months during the last two years, excluding the periods of undergoing a traineeship and on a job occupational training. ^c See general notes to the chapter “Labour market – Unemployment”, item 2.

Source: data of the Ministry of Family, Labour and Social Policy.

TABL. 12 (84). **BEZROBOTNI NOWO ZAREJESTROWANI I WYREJESTROWANI^a**
NEWLY REGISTERED UNEMPLOYED PERSONS AND PERSONS REMOVED
FROM UNEMPLOYMENT ROLLS^a

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2015	2016	SPECIFICATION
Bezrobotni nowo zarejestrowani	184521	197525	152600	139950	Newly registered unemployed persons
Z liczby ogółem:					<i>Of total number:</i>
kobiety.....	85083	95640	72593	66501	women
dotychczas niepracujący.....	46426	39410	22584	17522	previously not employed
zwolnieni z przyczyn dotyczących zakładu pracy.....	4814	7607	7983	6532	terminated for company reasons
Bezrobotni wyrejestrowani	204373	194013	169247	158419	Persons removed from unemployment rolls
Z liczby ogółem:					<i>Of total number:</i>
kobiety.....	93004	92792	80103	74889	women
z tytułu podjęcia pracy.....	104638	83496	86977	83567	received jobs

^a W ciągu roku.

Źródło: dane Ministerstwa Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej.

^a During the year.

Source: data of the Ministry of Family, Labour and Social Policy.

TABL. 13 (85). **BEZROBOTNI ZAREJESTROWANI WEDŁUG WIEKU, POZIOMU WYKSZTAŁCENIA, CZASU POZOSTAWANIA BEZ PRACY ORAZ STAŻU PRACY**

Stan w dniu 31 XII

REGISTERED UNEMPLOYED PERSONS BY AGE, EDUCATIONAL LEVEL, DURATION OF UNEMPLOYMENT AND WORK SENIORITY

As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	2005		2010		2015		2016	
	ogółem total	w tym kobiety of which women	ogółem total	w tym kobiety of which women	ogółem total	w tym kobiety of which women	ogółem total	w tym kobiety of which women

OGÓŁEM
TOTAL

OGÓŁEM	198429	99895	131617	66257	109510	54504	91041	46116
TOTAL								

WEDŁUG WIEKU
BY AGE

24 lata i mniej..... years and less	40959	21415	25327	13717	14292	7691	10211	5802
25—34.....	53737	29930	36138	20319	27470	16002	22662	13878
35—44.....	39172	20713	24588	12855	24236	12713	21000	11293
45—54.....	51929	24885	29001	14443	21163	10275	17350	8282
55 lat i więcej..... years and more	12632	2952	16563	4923	22349	7823	19818	6861

TABL. 13 (85). **BEZROBOTNI ZAREJESTROWANI WEDŁUG WIEKU, POZIOMU WYKSZTAŁCENIA, CZASU POZOSTAWANIA BEZ PRACY ORAZ STAŻU PRACY (dok.)**

Stan w dniu 31 XII

REGISTERED UNEMPLOYED PERSONS BY AGE, EDUCATIONAL LEVEL,

DURATION OF UNEMPLOYMENT AND WORK SENIORITY (cont.)

As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	2005		2010		2015		2016	
	ogółem	w tym kobiety	ogółem	w tym kobiety	ogółem	w tym kobiety	ogółem	w tym kobiety
	total	of which women	total	of which women	total	of which women	total	of which women
WEDŁUG POZIOMU WYKSZTAŁCENIA BY EDUCATIONAL LEVEL								
Wyższe..... <i>Tertiary</i>	11624	7662	12943	8756	12546	8527	10719	7364
Policealne i średnie zawodowe .... <i>Post-secondary as well as vocational secondary</i>	41238	24776	27118	15518	21775	12463	17950	10375
Średnie ogólnokształcące..... <i>General secondary</i>	17370	12039	15672	10296	12388	7860	10267	6630
Zasadnicze zawodowe ..... <i>Basic vocational</i>	57747	25050	33781	14000	26620	10706	21662	8903
Gimnazjalne, podstawowe i niepełne podstawowe..... <i>Lower secondary, primary and incomplete primary</i>	70450	30368	42103	17687	36181	14948	30443	12844
WEDŁUG CZASU POZOSTAWANIA BEZ PRACY^{ab} BY DURATION OF UNEMPLOYMENT^{ab}								
3 miesiące i mniej ..... <i>months and less</i>	41057	17421	43334	20329	29304	13254	24945	11133
3— 6.....	25133	12746	23177	11973	15787	7960	12346	6294
6—12.....	29026	14206	26062	13205	18400	9041	14483	7501
12—24.....	31314	15677	24111	12643	17313	8884	15355	8117
Powyżej 24 miesięcy..... <i>More than 24 months</i>	71899	39845	14933	8107	28706	15365	23912	13071
WEDŁUG STAŻU PRACY^b BY WORK SENIORITY^b								
Bez stażu pracy ..... <i>No work seniority</i>	39724	22979	20893	12043	13435	7515	9766	5668
Ze stażem pracy: <i>With work seniority:</i>								
1 rok i mniej..... <i>year and less</i>								
1— 5.....	29681	15387	20738	11241	19586	10505	16881	9196
5—10.....	37407	17412	28426	14156	23259	11851	19896	10500
10—20.....	28088	14019	18375	9054	16911	8454	14540	7590
20—30.....	33234	17606	21174	10536	17927	8747	15249	7399
powyżej 30 lat ..... <i>more than 30 years</i>	26519	11749	16906	7513	13529	5751	10911	4490
	3776	743	5105	1714	4863	1681	3798	1273

a Od momentu rejestracji w urzędzie pracy. b Przedziały zostały domknięte prawostronnie, np. w przedziale 3—6 uwzględniono osoby, które pozostawały bez pracy 3 miesiące i 1 dzień do 6 miesięcy.

U w a g a. Według stanu w dniu 31 XII 2016 r. wśród bezrobotnych było 28851 osób (w tym 11143 kobiety) w wieku 50 lat i więcej.

Źródło: dane Ministerstwa Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej.

a From the date of registering in a labour office. b Intervals were shifted upward, e.g., in the interval 3—6, persons remaining unemployed from 3 months and 1 day to 6 months were included.

Note. As of 31 XII 2016 among the unemployed were 28851 persons (of which 11143 women) aged 50 and more.

Source: data of the Ministry of Family, Labour and Social Policy.

TABL. 14 (86). **BEZROBOTNI ZAREJESTROWANI KORZYSTAJĄCY Z AKTYWNYCH FORM PRZECIWDZIAŁANIA BEZROBOCIU ORAZ OFERTY PRACY^a**
REGISTERED UNEMPLOYED PERSONS BENEFITTING FROM LABOUR MARKET PROGRAMME AS WELL AS JOB OFFERS^a

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2015	2016	SPECIFICATION
Bezrobotni, którzy:					Unemployed persons who:
Podjęli zatrudnienie przy pracach interwencyjnych	4904	2496	2342	2400	Undertaking employment in intervention works
w tym kobiety	2205	1358	1320	1291	of which women
Podjęli zatrudnienie przy robotach publicznych	4933	5021	3225	3043	Undertaking employment in public works
w tym kobiety	2324	2103	1576	1561	of which women
Rozpoczęli szkolenie lub staż u pracodawcy	20377	33723	17319	14857	Started training or internship with the employer
w tym kobiety	11788	20170	10296	9017	of which women
Rozpoczęli prace społecznie użyteczne	.	2628	2358	1945	Started a social useful works
w tym kobiety	.	1579	1446	1172	of which women
Liczba zgłoszonych ofert pracy	65045	67542	85415	100464	Number of submitted job offers

^a W ciągu roku.

Źródło: dane Ministerstwa Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej.

^a During the year.

Source: data of the Ministry of Family, Labour and Social Policy.

TABL. 15 (87). **WYDATKI FUNDUSZU PRACY^a**
EXPENDITURES OF LABOUR FUND^a

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2015	2016		SPECIFICATION
	w mln zł in mln zł			w odsetkach in percent		
OGÓŁEM	371,8	659,5	479,0	493,2	100,0	TOTAL
w tym:						of which:
Zasiłki dla bezrobotnych	218,6	247,3	186,3	159,7	32,4	Unemployment benefits
Szkolenia	8,9	21,7	7,2	6,5	1,3	Training
Środki na podjęcie działalności gospodarczej i wyposażenie stanowisk pracy	38,3	167,4	114,9	118,9	24,1	Means for starting of economic activity and equipping of workseat
Roboty publiczne	22,4	30,4	23,6	26,8	5,4	Public works
Prace interwencyjne	11,9	13,0	10,0	12,0	2,4	Intervention works
Stypendia za okres stażu	36,1	117,4	88,7	84,8	17,2	Scholarships for intership period

^a Patrz uwagi ogólne do rozdziału „Rynek Pracy – Bezrobocie”, ust. 3.

Źródło: dane Ministerstwa Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej.

^a See general notes to the chapter “Labour market – Unemployment”, item 3.

Source: data of the Ministry of Family, Labour and Social Policy.

Warunki pracy

Work conditions

TABL. 16 (88). **POSZKODOWANI W WYPADKACH PRZY PRACY^a**
(poza gospodarstwami indywidualnymi w rolnictwie)
PERSONS INJURED IN ACCIDENTS AT WORK^a
(excluding private farms in agriculture)

WYSZCZEGÓLNIENIE	Ogółem Total	W wypadkach In accidents			Z liczby ogółem – powodujących niezdolność do pracy Of total number – accidents resulting in an inability to work			SPECIFICATION
		śmier- telnych fatal	cięż- kich serious	łżej- szych light	1–3 dni days	4–20	21 dni i więcej days and more	
OGÓŁEM TOTAL								
OGÓŁEM 2005	5160	18	69	5073	40	1435	3273	TOTAL
2010	5615	17	33	5565	55	1587	3355	
2015	5403	16	25	5362	72	1952	3006	
2016	5349	12	32	5305	79	2093	3005	
Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo.....	29	-	2	27	-	6	23	<i>Agriculture, forestry and fishing</i>
Przemysł.....	1917	1	8	1908	27	653	1188	<i>Industry</i>
w tym przetwórstwo przemysłowe.....	1715	1	8	1716	25	576	1068	<i>of which manufacturing</i>
Budownictwo.....	225	5	6	214	-	67	151	<i>Construction</i>
Handel; naprawa pojazdów samochodowych ^Δ	772	-	3	769	17	309	418	<i>Trade; repair of motor vehicles^Δ</i>
Transport i gospodarka magazynowa.....	450	3	5	442	2	161	282	<i>Transportation and storage</i>
Zakwaterowanie i gastronomia ^Δ	86	-	-	86	-	44	38	<i>Accommodation and catering^Δ</i>
Informacja i komunikacja.....	21	-	-	21	1	10	10	<i>Information and communica- tion</i>
Działalność finansowa i ubezpieczeniowa.....	58	-	1	57	3	27	24	<i>Financial and insurance activities</i>
Obsługa rynku nieruchomości ^Δ	52	-	-	52	-	16	33	<i>Real estate activities</i>
Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna.....	93	-	1	92	1	42	45	<i>Professional, scientific and technical activities</i>
Administrowanie i działalność wspierająca ^Δ	373	-	2	371	8	176	176	<i>Administrative and support service activities</i>
Administracja publiczna i obro- na narodowa; obowiązkowe zabezpieczenia społeczne.....	292	1	3	288	3	111	167	<i>Public administration and defence; compulsory social security</i>
Edukacja.....	304	-	-	304	7	112	180	<i>Education</i>
Opieka zdrowotna i pomoc społeczna.....	622	2	1	619	8	340	236	<i>Human health and social work activities</i>
Działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją.....	42	-	-	42	1	16	25	<i>Arts, entertainment and recreation</i>
Pozostała działalność usługo- wa.....	13	-	-	13	1	3	9	<i>Other service activities</i>

^a Zgłoszone w danym roku.
^a Registered in a given year.

TABL. 16 (88). **POSZKODOWANI W WYPADKACH PRZY PRACY^a (dok.)**
PERSONS INJURED IN ACCIDENTS AT WORK^a (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE	Ogółem Total	W wypadkach In accidents			Z liczby ogółem – powodujących niezdolność do pracy Of total number – accidents resulting in an inability to work			SPECIFICATION	
		śmier- telnych fatal	cięż- kich serious	łżej- szych light	1–3 dni days	4–20	21 dni i więcej days and more		
NA 1000 PRACUJĄCYCH (wskaźnik wypadkowości) PER 1000 EMPLOYED PERSONS (accident rate)									
OGÓŁEM	2005	7,31	0,03	0,10	7,18	0,06	2,03	4,63	TOTAL
	2010	7,67	0,02	0,05	7,60	0,08	2,17	4,58	
	2015	6,97	0,02	0,03	6,92	0,09	2,52	3,88	
	2016	6,74	0,02	0,04	6,68	0,10	2,64	3,79	
Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo.....		6,10	-	0,42	5,68	-	1,26	4,84	Agriculture, forestry and fishing
Przemysł.....		8,64	0,00	0,04	8,60	0,12	2,94	5,36	Industry
w tym przetwórstwo przemysłowe.....		8,72	0,01	0,04	8,67	0,13	2,93	5,43	of which manufacturing
Budownictwo.....		5,17	0,11	0,14	4,92	-	1,54	3,47	Construction
Handel; naprawa pojazdów samochodowych ^Δ		5,29	-	0,02	5,27	0,12	2,12	2,86	Trade; repair of motor vehi- cles ^Δ
Transport i gospodarka magazynowa.....		8,41	0,06	0,09	8,26	0,04	3,01	5,27	Transportation and storage
Zakwaterowanie i gastronomia ^Δ		6,56	-	-	6,56	-	3,36	2,90	Accommodation and catering ^Δ
Informacja i komunikacja.....		1,45	-	-	1,45	0,07	0,69	0,69	Information and communica- tion
Działalność finansowa i ubezpieczeniowa.....		2,79	-	0,05	2,74	0,14	1,30	1,15	Financial and insurance activities
Obsługa rynku nieruchomości ^Δ		4,27	-	-	4,27	-	1,32	2,71	Real estate activities
Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna.....		2,77	-	0,03	2,74	0,03	1,25	1,34	Professional, scientific and technical activities
Administrowanie i działalność wspierająca ^Δ		9,95	-	0,05	9,90	0,21	4,69	4,69	Administrative and support service activities
Administracja publiczna i obro- na narodowa; obowiązkowe zabezpieczenia społeczne.....		7,08	0,02	0,07	6,99	0,07	2,69	4,05	Public administration and defence; compulsory social security
Edukacja.....		4,31	-	-	4,31	0,10	1,59	2,55	Education
Opieka zdrowotna i pomoc społeczna.....		11,06	0,04	0,02	11,00	0,14	6,05	4,20	Human health and social work activities
Działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją.....		4,79	-	-	4,79	0,11	1,83	2,85	Arts, entertainment and recreation
Pozostała działalność usługo- wa.....		0,82	-	-	0,82	0,06	0,19	0,57	Other service activities

^a Zgłoszone w danym roku.
^a Registered in a given year.

TABL. 17 (89). **WYDARZENIA I PRZYCZYNY WYPADKÓW PRZY PRACY^a**
(poza gospodarstwami indywidualnymi w rolnictwie)
CONTACT-MODE OF INJURY AND CAUSES OF ACCIDENTS AT WORK^a
(excluding private farms in agriculture)

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Ogółem Grand total	W tym Of which							
		rolnictwo, leśnic- two, fo- wiectwo i rybactwo agri- culture, forestry and fishing	przemysł industry		budow- nictwo construc- tion	handel; naprawa pojazdów samo- chodo- wych ^a trade; repair of motor ve- hicles ^a	transport i gospo- darka maga- zynowa transporta- tion and storage	opieka zdrow- otna i pomoc społeczna human health and social work activities	
			razem total	w tym przetwó- rstwo przemy- słowe of which manu- facturing					
WYDARZENIA POWODUJĄCE URAZY CONTACT-MODE OF INJURY									
OGÓŁEM	2005	5160	60	2240	1936	333	463	336	674
TOTAL	2010	5615	58	2126	1900	383	795	411	585
	2015	5403	39	1932	1727	243	791	437	675
	2016	5349	29	1917	1715	225	772	450	622
Kontakt z prądem elektrycznym, temperaturą, niebezpiecznymi substancjami i preparatami chemicznymi		150	1	76	75	5	21	7	7
<i>Contact with electrical voltage, tem- perature, hazardous substances and chemicals</i>									
w tym z niebezpiecznymi substan- cjami i preparatami chemicznymi of which hazardous substances and chemicals		46	1	28	28	-	4	1	4
Tonięcie, zakopanie, zamknięcie..... <i>Drowned, buried, enveloped</i>		5	-	3	1	2	-	-	-
Zderzenie z lub uderzenie w: <i>Horizontal or vertical impact with or against:</i>									
nieruchomy obiekt		1451	11	437	381	54	201	138	164
<i>a stationary object</i>									
obiekt w ruchu		1085	6	463	417	58	171	116	52
<i>object in motion</i>									
w tym przez: of which by:									
spadający obiekt		410	4	192	175	30	57	33	22
<i>falling object</i>									
poruszający się lub transporto- wany obiekt		268	-	109	93	8	55	39	6
<i>moving or transported object</i>									
Kontakt z przedmiotem ostrym, szorstkim, chropowatym		1023	3	426	397	41	180	36	180
<i>Contact with sharp, pointed, rough, coarse material agent</i>									
w tym kontakt z przedmiotem ostrym.....		606	1	299	281	14	132	15	61
<i>of which contact with sharp mate- rial agent</i>									
Uwięzienie, zmiażdżenie		332	2	164	151	12	49	22	10
<i>Trapped, crushed</i>									
Obciążenie fizyczne lub psychiczne <i>Physical or mental strain</i>		635	2	188	157	32	98	72	83
w tym obciążenie układu mięśniowo-szkieletowego		572	2	177	148	31	87	70	69
<i>of which physical stress on the muscular-skeletal system</i>									

a Zgłoszone w danym roku.
a Registered in a given year.

TABL. 17 (89). **WYDARZENIA I PRZYCZYNY WYPADKÓW PRZY PRACY^a (dok.)**
CONTACT-MODE OF INJURY AND CAUSES OF ACCIDENTS AT WORK^a (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Ogółem Grand total	W tym Of which						
		rolnictwo, leśnic- two, ło- wiewstwo i rybactwo agri- culture, forestry and fishing	przemysł industry		budow- nictwo construc- tion	handel; naprawa pojazdów samo- chodo- wych ^d trade; repair of motor ve- hicles ^d	transport i gospo- darka maga- zynowa transport- ation and storage	opieka zdro- wotna i pomoc społeczna human health and social work activities
			razem total	w tym przetwó- rstwo przemy- słowe of which manu- facturing				
WYDARZENIA POWODUJĄCE URAZY (dok.) CONTACT-MODE OF INJURY (cont.)								
Przejaw agresji ze strony człowieka lub zwierzęcia..... <i>Aggression of human or animal</i>	139	1	17	11	-	6	24	43
Pozostałe ..... <i>Others</i>	529	3	143	125	21	46	35	83
PRZYCZYNY WYPADKÓW CAUSES OF ACCIDENTS								
OGÓŁEM 2005	9057	114	4192	3657	673	855	508	1065
TOTAL 2010	10876	106	4496	4005	830	1608	700	914
2015	10729	88	4204	3745	508	1666	832	1163
2016	10545	71	4122	3680	450	1634	877	1072
Niewłaściwy stan czynnika material- nego ..... <i>Inappropriate condition of material objects/agents</i>	865	4	401	378	40	122	73	61
Niewłaściwa organizacja: <i>Inappropriate organization of:</i>								
pracy..... <i>work</i>	380	8	204	186	20	36	23	22
stanowiska pracy..... <i>work post</i>	563	1	277	250	24	111	46	31
Brak lub niewłaściwe posługiwanie się czynnikiem materialnym..... <i>Absence or inappropriate use of material objects/agents</i>	789	9	426	386	32	139	55	40
Nieużywanie sprzętu ochronnego .... <i>Not using protective equipment</i>	184	1	116	110	2	34	2	10
Niewłaściwe samowolne zachowa- nie się pracownika ..... <i>Inappropriate wilful employee action</i>	751	7	381	346	24	165	59	44
Niewłaściwy stan psychofizyczny pracownika ^b ..... <i>Inappropriate mental-physical condition of employee^b</i>	456	-	59	56	8	32	15	8
Nieprawidłowe zachowanie się pracownika ..... <i>Incorrect employee action</i>	6259	37	2115	1845	276	925	532	737
Inne ..... <i>Others</i>	598	4	143	123	24	70	72	119

^a Zgłoszone w danym roku. ^b Spowodowany m.in.: nagłym zachorowaniem, niedospoczyną fizyczną lub psychiczną, nadużyciem alkoholu.

^a Registered in a given year. ^b Caused by, i.a.: sudden illness, physical or mental indisposition, alcohol abuse.

TABL. 18 (90). **POSZKODOWANI W WYPADKACH PRZY PRACY W GOSPODARSTWACH INDYWIDUALNYCH W ROLNICTWIE^a**
PERSONS INJURED IN ACCIDENTS AT WORK ON PRIVATE FARMS
IN AGRICULTURE^a

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2015	2016	SPECIFICATION
OGÓŁEM	1911	1453	1205	1175	TOTAL
w tym wypadki śmiertelne	12	9	5	15	of which fatal accidents
Wydarzenia powodujące urazy:					Events causing injury:
upadek osób	910	744	530	557	persons falling
uderzenie lub przygniecenie przez spadające przedmioty	147	108	103	74	persons hit or crushed by falling objects
przejechanie, uderzenie, pochwycenie przez środki transportu w ruchu	74	23	36	34	persons run over, hit or caught by moving means of transport
pochwycenie, uderzenie przez części ruchome maszyn i urządzeń....	263	220	169	156	persons caught or hit by moving parts of machinery and equipment
uderzenie, przygniecenie, pogryzienie przez zwierzęta	226	180	173	164	persons hit, crushed or bitten by animals
działanie skrajnych temperatur	11	13	7	10	influence of extreme temperatures
działanie materiałów szkodliwych	10	2	1	1	influence of hazardous materials
inne wydarzenia	270	163	186	179	other events

^a Którym wypłacono jednorazowe odszkodowania.

Źródło: dane Kasy Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego.

^a Who received one-off accident compensations.

Source: data of the Agricultural Social Insurance Fund.

TABL. 19 (91). **ZATRUDNIENI W WARUNKACH ZAGROŻENIA^a**
Stan w dniu 31 XII
PERSONS WORKING IN HAZARDOUS CONDITIONS^a
As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Ogółem Grand total	Zagrożenie Hazard							
		związane connected with				czynnikami mechanicznymi związanymi z maszynami szczególnie niebezpiecznymi connected with mechanical factors related to particularly dangerous machinery			
		ze środowiskiem pracy work environment		z uciążliwością pracy strenuous conditions					
ogółem grand total	w tym przez jedną grupę czynników of which one group of factors	razem total	w tym przez jedną grupę czynników of which one group of factors	razem total	w tym przez jedną grupę czynników of which one group of factors	razem total	w tym przez jedną grupę czynników of which one group of factors		
na 1000 zatrudnionych badanej zbiorowości per 1000 paid employees of total surveyed									
OGÓŁEM	2005	77,6	62,0	52,0	40,0	17,3	15,3	8,3	6,7
TOTAL	2010	62,0	50,1	35,8	28,5	18,0	14,6	8,2	6,9
	2015	52,7	42,0	26,1	18,5	17,2	15,3	9,5	8,1
	2016	55,3	44,7	29,9	22,0	16,8	15,2	8,5	7,5
sektor publiczny		30,8	25,9	16,3	12,8	11,6	11,1	2,8	2,0
public sector									
sektor prywatny		60,4	48,7	32,8	23,9	17,9	16,0	9,7	8,7
private sector									

^a Liczeni tylko jeden raz w grupie czynnika przeważającego, tzn. mającego największe szkodliwe znaczenie na danym stanowisku pracy; dane dotyczą podmiotów, w których liczba pracujących przekracza 9 osób i wybranych rodzajów działalności; patrz uwagi ogólne działu „Rynek pracy – Warunki pracy”, ust. 8.

^a Listed only once by predominant factor, i.e., the factor having the most hazardous effect at a given work post; data concern entities employing more than 9 persons and related to selected kind of activities; see general notes to the chapter „Labour market – Work conditions”, item 8.

TABL. 19 (91). **ZATRUDNIENI W WARUNKACH ZAGROŻENIA^a (dok.)**
Stan w dniu 31 XII
PERSONS WORKING IN HAZARDOUS CONDITIONS^a (cont.)
As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Ogółem Grand total		Zagrożenie Hazard					
			związane connected with				czynnikami mechanicznymi związanymi z maszynami szczególnie niebezpiecznymi connected with mechanical factors related to particularly dangerous machinery	
	ze środowiskiem pracy work environment		z uciążliwością pracy strenuous conditions					
	ogółem grand total	w tym przez jedną grupę czynników of which one group of factors	razem total	w tym przez jedną grupę czynników of which one group of factors	razem total	w tym przez jedną grupę czynników of which one group of factors	razem total	w tym przez jedną grupę czynników of which one group of factors
na 1000 zatrudnionych badanej zbiorowości per 1000 paid employees of total surveyed								
Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo ..... <i>Agriculture, forestry and fishing</i>	40,4	16,5	31,7	16,5	4,6	-	4,1	-
Przemysł ..... <i>Industry</i>	91,8	74,3	49,8	36,0	27,9	25,5	14,1	12,8
w tym przetwórstwo przemysłowe of which manufacturing	83,8	68,4	51,4	39,7	17,3	15,0	15,1	13,7
Budownictwo..... <i>Construction</i>	49,4	36,4	12,0	6,5	31,5	25,7	5,9	4,2
Handel; naprawa pojazdów samochodowych ^Δ ..... <i>Trade; repair of motor vehicles^Δ</i>	13,2	12,0	8,8	7,9	1,7	1,7	2,7	2,4
Transport i gospodarka magazynowa <i>Transportation and storage</i>	20,2	14,9	12,3	8,8	4,1	4,1	3,8	2,0
Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna ..... <i>Professional, scientific and technical activities</i>	4,6	4,6	3,6	3,6	-	-	1,0	1,0
Administrowanie i działalność wspierająca ^Δ ..... <i>Administrative and support service activities</i>	23,1	22,7	0,4	0,4	13,0	13,0	9,7	9,2
Edukacja ..... <i>Education</i>	0,3	0,3	0,3	0,3	-	-	-	-
Opieka zdrowotna i pomoc społeczna ..... <i>Human health and social work activities</i>	12,0	9,8	10,3	9,2	1,1	0,6	0,6	0,0

^a Liczeni tylko jeden raz w grupie czynnika przeważającego, tzn. mającego największe szkodliwe znaczenie na danym stanowisku pracy; dane dotyczą podmiotów, w których liczba pracujących przekracza 9 osób i wybranych rodzajów działalności; patrz uwagi ogólne do rozdziału „Rynek pracy – Warunki pracy”, ust. 8.

^a Listed only once by predominant factor, i.e., the factor having the most hazardous effect at a given work post; data concern entities employing more than 9 persons and related to selected kind of activities; see general notes to the chapter „Labour market – Work conditions”, item 8.

TABL. 20 (92). **ZATRUDNIENI NA STANOWISKACH PRACY, DLA KTÓRYCH DOKONANO OCENY RYZYKA ZAWODOWEGO^a W 2016 R.**
PAID EMPLOYEES ON POSITION FOR WHICH EVALUATION OF OCCUPATIONAL RISK WAS DONE^a IN 2016

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Przeprowadzenie oceny ryzyka zawodowego <i>Evaluation of occupational risk</i>	Wyeliminowanie lub ograniczenie ryzyka zawodowego <i>Elimination or limitation of occupational risk</i>	Środki zastosowane do wyeliminowania lub ograniczenia ryzyka zawodowego <i>Appliance of means to elimination or limitation of occupational risk</i>		
			techniczne <i>technical</i>	organizacyjne <i>organizational</i>	ochrony indywidualnej <i>individuality protection</i>
na 1000 zatrudnionych badanej zbiorowości <i>per 1000 paid employees of total surveyed</i>					
OGÓŁEM ..... TOTAL	359,7	147,1	45,6	56,1	102,8
sektor publiczny ..... <i>public sector</i>	237,5	166,7	34,5	48,7	109,7
sektor prywatny ..... <i>private sector</i>	385,5	142,9	47,9	57,6	101,3
Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo ..... <i>Agriculture, forestry and fishing</i>	328,1	193,7	12,4	22,0	179,9
Przemysł ..... <i>Industry</i>	368,2	171,1	62,8	70,4	117,1
w tym przetwórstwo przemysłowe ... <i>of which manufacturing</i>	370,3	183,9	69,6	77,1	125,5
Budownictwo ..... <i>Construction</i>	399,3	145,2	33,2	38,6	117,9
Handel; naprawa pojazdów samochodowych ^Δ ..... <i>Trade; repair of motor vehicles^Δ</i>	460,5	70,4	22,0	26,8	53,6
Transport i gospodarka magazynowa <i>Transportation and storage</i>	329,6	196,8	16,3	120,0	116,6
Informacja i komunikacja ..... <i>Information and communication</i>	158,2	29,8	0,9	18,1	10,8
Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna ..... <i>Professional, scientific and technical activities</i>	149,7	503,4	318,4	21,6	448,5
Administrowanie i działalność wspierająca ^Δ ..... <i>Administrative and support service activities</i>	183,2	93,2	69,8	21,3	28,1
Edukacja ..... <i>Education</i>	123,1	40,3	11,6	14,4	14,4
Opieka zdrowotna i pomoc społeczna <i>Human health and social work activities</i>	285,2	162,0	12,0	36,9	120,4
Pozostała działalność usługowa ..... <i>Other service activities</i>	65,3	-	-	-	-

^a Dane dotyczą podmiotów, w których liczba pracujących przekracza 9 osób i wybranych rodzajów działalności; patrz uwagi ogólne do rozdziału „Rynek pracy – Warunki pracy”, ust. 8.

^a Data concern entities employing more than 9 persons and related to selected kind of activities; see general notes to the chapter „Labour market – Work conditions”, item 8.

TABL. 21 (93). **CHOROBY ZAWODOWE**
OCCUPATIONAL DISEASES

WYSZCZEGÓLNIENIE	Liczba przypadków <i>Number of cases</i>		SPECIFICATION	
	w liczbach bezwzględnych <i>in absolute numbers</i>	na 100 tys. zatrudnionych <i>per 100 thous. paid employ- ees</i>		
OGÓŁEM	2005	144	25,4	TOTAL
	2010	60	10,0	
	2015	58	9,5	
	2016	54	8,7	
w tym:				<i>of which:</i>
Pylice płuc.....		2	0,3	<i>Pneumoconioses</i>
Astma oskrzelowa.....		7	1,1	<i>Bronchial asthma</i>
Alergiczny nieżyt nosa		3	0,5	<i>Allergic rhinitis</i>
Przewlekłe choroby narządu głosu spowodowane nadmiernym wysiłkiem głosowym		4	0,6	<i>Chronic diseases of vocal organ related to excessive vocal effort</i>
Choroby skóry.....		5	0,8	<i>Skin diseases</i>
Przewlekłe choroby układu ruchu wywołane sposobem wykonywania pracy		3	0,5	<i>Chronic diseases of locomotor system related to the way the job is performed</i>
Przewlekłe choroby obwodowego układu nerwowego wywołane sposobem wykonywania pracy		4	0,6	<i>Chronic diseases of peripheral nervous system related to the way the job is performed</i>
Obustronny trwały ubytek słuchu typu ślimakowego lub czuciowo-nerwowego spowodowany hałasem.....		5	0,8	<i>Bilateral permanent noise-induced hearing loss of cochlear or sensorineural type</i>
Zespół wibracyjny		1	0,2	<i>Vibration syndrome</i>
Choroby zakaźne lub pasożytnicze albo ich następstwa		18	2,9	<i>Infectious and parasitic diseases or their sequels</i>

Źródło: dane Instytutu Medycyny Pracy w Łodzi.

Source: data of the Institute of Occupational Medicine in Łódź.

TABL. 22 (94). **KORZYSTAJĄCY ZE ŚWIADCZEŃ Z TYTUŁU PRACY W WARUNKACH SZKODLIWYCH DLA ZDROWIA I UCIAŻLIWYCH^a**
Stan w połowie grudnia
PERSONS RECEIVING BENEFITS FOR WORK IN HARMFUL AND STRENUOUS CONDITIONS^a
As of the middle of December

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION		Posiłki profilaktyczne Preventive food	Napoje Drinks	Inne środki odżywcze Other nutrition	Dodatki pieniężne Special pay	Skrócony czas pracy Short-time work	Dodatkowe urlopy Extra leaves	Uprawnienia wynikające z pracy w szczególnych warunkach ^b Entitlements arising from work in particular conditions ^b
OGÓŁEM	2005	25478	74882	8206	37337	2318	3929	28368
TOTAL	2010	23511	32623	4576	24265	1934	3095	1368
	2015	18885	36911	3082	15682	822	1188	1114
	2016	19981	41049	2326	15067	1008	1456	1111
sektor publiczny		4938	8635	512	4103	276	1347	285
public sector								
sektor prywatny		15043	32414	1814	10964	732	109	826
private sector								
Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo		579	436	-	24	9	9	9
Agriculture, forestry and fishing								
Przemysł		14572	27492	2239	11781	829	93	847
Industry								
w tym przetwórstwo przemysłowe ...		6451	19517	814	2714	584	89	27
of which manufacturing								
Budownictwo		2525	2907	14	148	2	2	1
Construction								
Handel; naprawa pojazdów samochodowych ^a		534	3691	29	156	7	5	7
Trade; repair of motor vehicles ^a								
Transport i gospodarka magazynowa		1047	2677	44	1668	3	1254	146
Transportation and storage								
Informacja i komunikacja		12	48	-	5	-	-	-
Information and communication								
Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna		40	195	-	472	-	-	4
Professional, scientific and technical activities								
Administrowanie i działalność wspierająca ^a		138	79	-	14	2	-	-
Administrative and support service activities								
Edukacja		36	27	-	790	-	-	3
Education								
Opieka zdrowotna i pomoc społeczna		498	3497	-	9	156	93	94
Human health and social work activities								

a Dane dotyczą podmiotów, w których liczba pracujących przekracza 9 osób i wybranych rodzajów działalności; patrz uwagi ogólne działu „Rynek pracy – Warunki pracy”, ust. 8. b Lub w szczególnym charakterze.

a Data concern entities employing more than 9 persons and related to selected kind of activities; see general notes to the chapter „Labour market – Work conditions”, item 8. b Or particular character.

TABL. 23 (95). ŚWIADCZENIA Z TYTUŁU WYPADKÓW PRZY PRACY I CHOROÓB ZAWODOWYCH^a
 OCCUPATIONAL ACCIDENTS AND OCCUPATIONAL DISEASES BENEFITS^a

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Liczba świadczeń Number of benefits		Koszt świadczeń w tys. zł The cost of benefits in thous. zł		Średni koszt świadczeń w zł na 1 świadczenie Average cost of benefits in zł per 1 benefit		
	razem total	w tym z tytułu wypadków przy pracy of which occupational accidents compensations	razem total	w tym z tytułu wypadków przy pracy of which occupational accidents compensations	razem total	w tym z tytułu wypadków przy pracy of which occupational accidents compensations	
OGÓŁEM	2005	1000	943	2388,4	2097,8	2388,4	2224,6
	2010	656	635	2162,3	1984,2	3296,2	3124,7
	2015	1186	1169	4647,0	4410,2	3918,2	3772,6
	2016	1107	1095	4338,0	4211,7	3918,7	3846,3
sektor publiczny		276	270	1021,3	973,9	3700,4	3607,0
public sector							
sektor prywatny		831	825	3316,7	3237,8	3991,2	3924,6
private sector							
Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo		7	5	35,8	24,0	5114,3	4800,0
Agriculture, forestry and fishing							
Przemysł		581	577	2070,6	2015,1	3563,9	3492,4
Industry							
w tym przetwórstwo przemysłowe		515	511	1821,7	1766,2	3537,3	3456,4
of which manufacturing							
Budownictwo		82	82	512,9	512,9	6254,9	6254,9
Construction							
Handel; naprawa pojazdów samochodowych ^Δ		128	128	491,5	491,5	3839,8	3839,8
Trade; repair of motor vehicles ^Δ							
Transport i gospodarka magazynowa		86	86	395,9	395,9	4603,5	4603,5
Transportation and storage							
Informacja i komunikacja		5	5	12,5	12,5	2500,0	2500,0
Information and communication							
Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna		20	20	70,2	70,2	3510,0	3510,0
Professional, scientific and technical activities							
Administrowanie i działalność wspierająca ^Δ Administrative and support service activities		16	16	44,9	44,9	2806,3	2806,3
Administrative and support service activities							
Edukacja		19	18	87,1	71,5	4584,2	3972,2
Education							
Opieka zdrowotna i pomoc społeczna		163	158	616,6	573,2	3782,8	3627,8
Human health and social work activities							

^a Dane dotyczą podmiotów, w których liczba pracujących przekracza 9 osób i wybranych rodzajów działalności; patrz uwagi ogólne do rozdziału „Rynek pracy – Warunki pracy”, ust. 8.

^a Data concern entities employing more than 9 persons and related to selected kind of activities; see general notes to the chapter „Labour market – Work conditions”, item 8.

DZIAŁ VII

WYNAGRODZENIA. ŚWIADCZENIA Z UBEZPIECZEŃ SPOŁECZNYCH

Uwagi ogólne

Wynagrodzenia

1. **Przeciętne miesięczne wynagrodzenie (nominalne)** przypadające na 1 zatrudnionego obliczono przyjmując:

- wynagrodzenia osobowe, bez wynagrodzeń osób wykonujących pracę nakładczą oraz uczniów, a także osób zatrudnionych za granicą,
- wypłaty z tytułu udziału w zysku i w nadwyżce bilansowej w spółdzielniach,
- dodatkowe wynagrodzenia roczne dla pracowników jednostek sfery budżetowej,
- honoraria wypłacone niektórym grupom pracowników za prace wynikające z umowy o pracę, np. dziennikarzom, realizatorom filmów, programów radiowych i telewizyjnych.

2. Dane o wynagrodzeniach podaje się w **ujęciu brutto**, tj. łącznie z zaliczkami na poczet podatku dochodowego od osób fizycznych oraz ze składkami na obowiązkowe ubezpieczenia społeczne (emerytalne, rentowe i chorobowe) płaconymi przez ubezpieczonego pracownika.

3. Dane w tabl. 2-5 opracowano na podstawie reprezentacyjnego badania struktury wynagrodzeń według zawodów za październik 2016 r. Dane dotyczą zatrudnionych, którzy otrzymali wynagrodzenie za cały miesiąc, bez zatrudnionych w organizacjach: społecznych, politycznych, związkach zawodowych i innych. Do obliczenia wynagrodzenia przyjęto sumę wypłat wynagrodzeń osobowych za badany miesiąc z uwzględnieniem wypłat dokonanych za okresy dłuższe niż miesiąc w przeliczeniu na jeden miesiąc (np. 1/3 premii kwartalnej, 1/12: nagród i premii rocznych, wypłat z tytułu udziału w zysku i w nadwyżce bilansowej w spółdzielniach, dodatkowych wynagrodzeń rocznych dla pracowników jednostek sfery budżetowej oraz honorariów).

Świadczenia z ubezpieczeń społecznych

1. Informacje o **świadczeniach emerytalnych i rentowych** (poza rolnikami indywidualnymi) dotyczą świadczeń wypłacanych w ramach pozarolniczego systemu ubezpieczeń społecznych przez Zakład Ubezpieczeń Społecznych (ze środków Funduszu Ubezpieczeń Społecznych, budżetu państwa — w ramach dotacji celowej oraz od 2007 r. także z odrębnego rozdziału wydatków budżetu państwa i w okresie od 1 I 2009 r. do 30 VI 2014 r. — w przypadku emerytur — także ze środków zgromadzonych w otwartych funduszach emerytalnych — OFE) oraz ze środków budżet-

CHAPTER VII

WAGES AND SALARIES. SOCIAL SECURITY BENEFITS

General notes

Wages and salaries

1. **The average monthly (nominal) wages and salaries per paid employee** were calculated assuming:

- personal wages and salaries, excluding wages and salaries of persons engaged in outwork as well as apprentices and persons employed abroad,
- payments from profit and balance surplus in co-operatives,
- annual extra wages and salaries for employees of budgetary sphere entities,
- fees paid to selected groups of employees for performing work in accordance with a labour contract, e.g., to journalists, film producers, radio and television program producers.

2. Data regarding wages and salaries are given in **gross terms**, i.e. including deductions for personal income taxes and also employee's contributions to compulsory social security (retirement, pension and illness) paid by insured employee.

3. Data in tables 2-5 were compiled on the basis of sample survey structure of wages and salaries by occupations for October 2016. Data concern paid employees, who received wages and salaries for the whole month, excluding paid employees in social and political organizations, trade unions and others. For calculating wages and salaries the sum of the following were assumed payments of personal wages and salaries for the reference month including payments made for periods longer than one month calculated per month (e.g. 1/3 of quarterly premiums, 1/12 of: annual prizes and premiums, payments from profit and balance surplus in cooperatives, annual extra wages and salaries for employees of budgetary sphere entities and fees).

Social security benefits

1. Information regarding **retirement and other pension benefits** (excluding farmers) concerns benefits which are paid in regard to non-agricultural social security system by the Social Insurance Institution (from the sources of the Social Insurance Fund, the state budget — within the scope of the targeted grant as well as since 2007 also from the separate division of the state budget expenditures, and in the period from 1 I 2009 to 30 VI 2014 — in case of retirement pensions — from the sources gathered in the open pension funds — OFE), as well as from the

tów: Ministerstwa Obrony Narodowej, Ministerstwa Spraw Wewnętrznych i Administracji oraz Ministerstwa Sprawiedliwości.

Informacje o **świadczeniach emerytalnych i rentowych rolników indywidualnych** dotyczą świadczeń wypłacanych przez Kasę Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego ze środków Funduszu Emerytalno-Rentowego i budżetu państwa (w ramach dotacji celowej oraz od 2007 r. także z odrębnego rozdziału wydatków budżetu państwa) oraz ze środków wypłacanych w ramach pozarolniczego systemu ubezpieczeń społecznych, w przypadku gdy rolnicy posiadają uprawnienia do łącznego pobierania świadczeń z obu systemów.

2. Do świadczeń emerytalnych i rentowych uprawnień są (łącznie z członkami ich rodzin) m.in.:

- 1) pracownicy;
- 2) osoby wykonujące pracę nakładczą;
- 3) członkowie rolniczych spółdzielni produkcyjnych i spółdzielni powstałych na ich bazie oraz spółdzielni kółek rolniczych;
- 4) osoby wykonujące pracę na podstawie umowy agencyjnej lub umowy na warunkach zlecenia;
- 5) osoby prowadzące pozarolniczą działalność (w tym osoby prowadzące działalność gospodarczą na własny rachunek, twórcy, artyści);
- 6) duchowni;
- 7) żołnierze zawodowi;
- 8) funkcjonariusze bezpieczeństwa publicznego, tj.: Policji, Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego i Agencji Wywiadu, Centralnego Biura Antykorupcyjnego, Straży Granicznej, Biura Ochrony Rządu, Państwowej Straży Pożarnej oraz b. Urzędu Ochrony Państwa;
- 9) funkcjonariusze służby więziennej;
- 10) rolnicy indywidualni;
- 11) inwalidzi wojenni i wojskowi, kombatanci oraz od 1991 r. osoby represjonowane.

3. **Świadczenia emerytalne i rentowe** (renty wypłacane także z tytułu wypadków przy pracy i chorób zawodowych) obejmują:

- 1) emerytury;
- 2) renty z tytułu niezdolności do pracy;
- 3) renty rodzinne.

4. **Świadczenia emerytalne i rentowe** nie obejmują wypłat i rent wypłacanych na mocy umów międzynarodowych.

5. **Świadczenia emerytalne i rentowe** obejmują kwotę świadczeń należnych (bieżących i wyrównawczych) uwzględniającą od 2007 r. zmniejszenia m. in. z tytułu osiągania przychodów z pracy.

6. Dane dotyczące **przeciętnej miesięcznej emerytury i renty** obliczono dzieląc ogólną kwotę świadczeń przez odpowiadającą im liczbę świadczeniobiorców.

7. Dane o przeciętnych świadczeniach emerytalno-rentowych podaje się **w ujęciu brutto**, tj. łącznie z zaliczkami na poczet podatku dochodowego od osób fizycznych.

budget sources of: the Ministry of National Defence, the Ministry of the Interior and Administration and the Ministry of Justice.

Information regarding **retirement and other pension benefits for farmers** concerns benefits which are paid by the Agricultural Social Insurance Fund from the sources of the Pension Fund and by the state budget (within the scope of the targeted grant as well as since 2007 also from the separate division of the state budget expenditures) and also from the sources which are paid in regard to non-agricultural social security system, in case of farmers who are authorized to receive benefits from those systems simultaneously.

2. Among others the following persons (including members of their families) are authorized to receive retirement pay and pensions:

- 1) employed persons;
- 2) outworkers;
- 3) members of agricultural producers' cooperatives and cooperatives established on their basis as well as agricultural farmers' cooperatives;
- 4) persons employed on the basis of agency agreements or on the basis of order agreements;
- 5) persons engaged in non-agricultural economic activity (of which self-employed persons, creators, artists);
- 6) clergy;
- 7) professional soldiers;
- 8) the public safety functionaries, i.e., the Police, the Internal Security Agency and Foreign Intelligence Agency, the Central Anti-Corruption Bureau, the Border Guard, the Government Protection Bureau, the State Fire Service, as well as the former Office of State Protection;
- 9) penitentiary staff functionaries;
- 10) farmers;
- 11) war and military invalids, combatants as well as since 1991 repressed persons.

3. **Retirement pay and pension benefits** (pensions also paid due to accidents at work and job-related illnesses) include:

- 1) retirement pay;
- 2) pensions resulting from an inability to work;
- 3) family pensions.

4. **Retirement pay and pension benefits** do not include payments of retirement pays and pensions arising out of international agreements.

5. **Retirement pay and pension benefits** include the amount of benefits due (current and compensatory) taking into account since 2007 the deductions, among others, in respect of earning revenue from work.

6. Data regarding the **average monthly retirement pay and pension** are calculated by dividing the total amount of benefits by the corresponding number of persons receiving these benefits.

7. Data concerning average retirement pay and pension benefits are presented **in gross terms**, i.e., including deductions for personal income taxes.

Wynagrodzenia

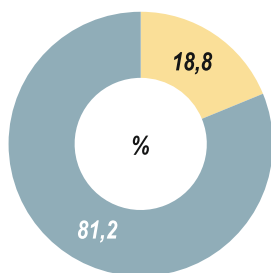
Wages and salaries

TABL. 1 (96). PRZECIĘTNE MIESIĘCZNE WYNAGRODZENIA BRUTTO
AVERAGE MONTHLY GROSS WAGES AND SALARIES

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2015	2016		SPECIFICATION
				ogółem total	w tym w podmiotach o liczbie pracują- cych powyżej 9 osób <i>of which in entities employing more than 9 persons</i>	
					w zł	
O G Ó Ł E M	2052,90	2877,62	3574,28	3712,34	3925,10	T O T A L
Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo.....	2408,75	3411,53	4438,91	4577,36	4875,29	<i>Agriculture, forestry and fishing</i>
Przemysł	2017,35	2949,08	3742,27	3835,23	3974,03	<i>Industry</i>
w tym przetwórstwo przemysłowe	1717,73	2464,77	3161,63	3303,18	3408,59	<i>of which manufacturing</i>
Budownictwo.....	1685,06	2322,96	2790,82	2908,07	3278,70	<i>Construction</i>
Handel; naprawa pojazdów samochodowych ^Δ	1620,14	2356,01	3055,40	3280,00	3654,81	<i>Trade; repair of motor vehicles^Δ</i>
Transport i gospodarka magazynowa	1988,99	2294,14	2864,01	2948,20	3183,98	<i>Transportation and storage</i>
Zakwaterowanie i gastronomia ^Δ	1210,45	1897,25	2233,26	2248,85	2324,22	<i>Accommodation and catering^Δ</i>
Informacja i komunikacja	3103,96	4033,12	5797,05	5924,38	6390,16	<i>Information and communication</i>
Działalność finansowa i ubezpieczeniowa	3271,37	4185,78	5080,36	5329,46	5562,82	<i>Financial and insurance activities</i>
Obsługa rynku nieruchomości ^Δ .	2314,06	3054,64	3643,94	3821,12	3959,48	<i>Real estate activities</i>
Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna	2146,59	2878,85	3714,26	3954,54	4499,59	<i>Professional, scientific and technical activities</i>
Administrowanie i działalność wspierająca ^Δ	1482,38	1865,56	2510,01	2651,86	2641,49	<i>Administrative and support service activities</i>
Administracja publiczna i obrona narodowa; obowią- zkowe zabezpieczenia spo- łeczne.....	2831,12	3817,17	4405,92	4663,33	4663,33	<i>Public administration and defence; compulsory social security</i>
Edukacja	2398,41	3275,55	4047,12	4134,26	4150,72	<i>Education</i>
Opieka zdrowotna i pomoc społeczna.....	1930,52	3270,18	3608,17	3780,18	3845,30	<i>Human health and social work activities</i>
Działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją.....	1924,68	2764,61	3236,94	3354,26	3396,80	<i>Arts, entertainment and recreation</i>
Pozostała działalność usługowa	1801,73	2084,74	2580,39	2738,45	2438,71	<i>Other service activities</i>

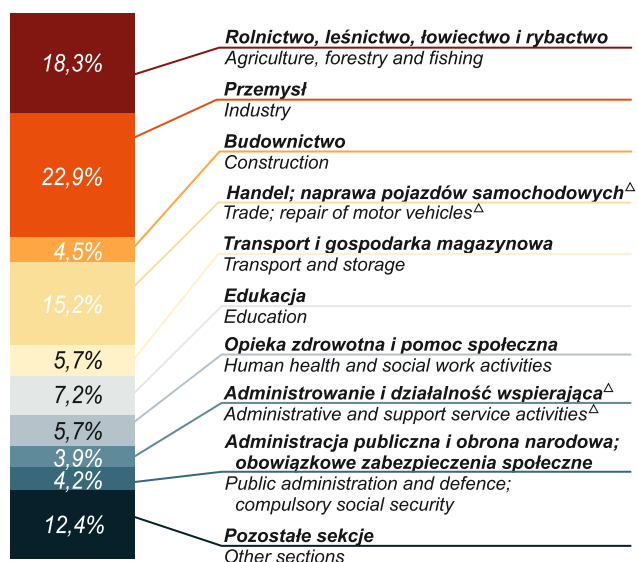
STRUKTURA PRACUJĄCYCH^a W 2016 R.
Stan w dniu 31 XII
STRUCTURE OF EMPLOYED PERSONS^a IN 2016
As of 31 XII

WEDŁUG SEKTORÓW WŁASNOŚCI
 BY OWNERSHIP SECTORS

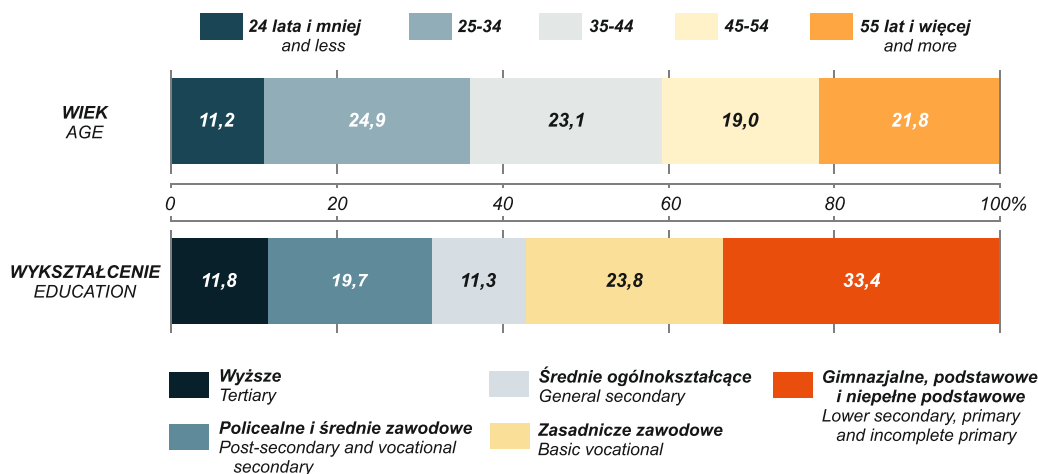
Sektor:
 publiczny
 Public sector
 prywatny
 Private sector

WEDŁUG SEKCJI
 BY SECTIONS

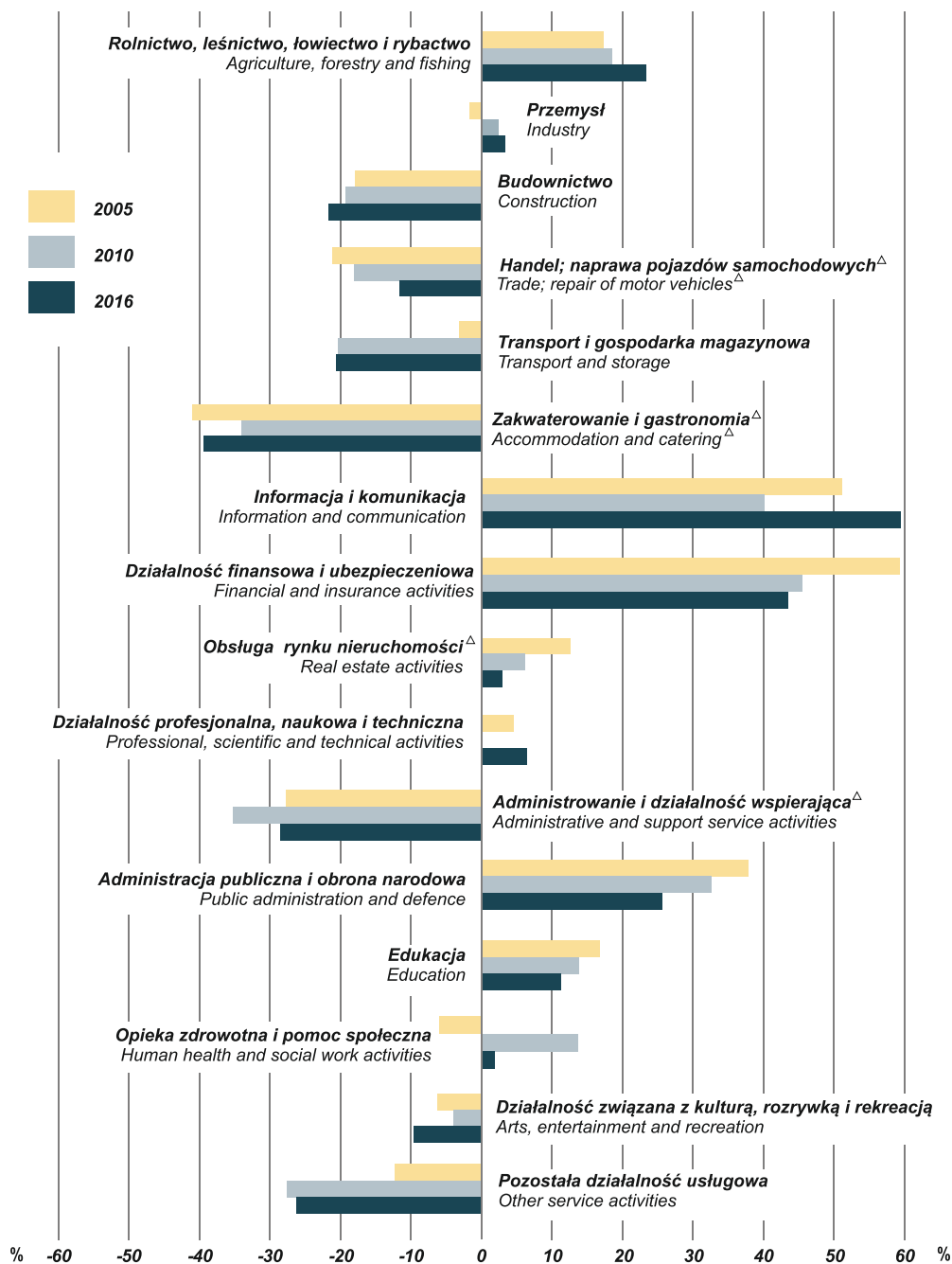

^a Według faktycznego miejsca pracy i rodzaju działalności; z pracującymi w gospodarstwach indywidualnych w rolnictwie (dane szacunkowe).
^a By actual workplace and kind of activity; with the employed persons on private farms in agriculture (estimated date).

**STRUKTURA BEZROBOTNYCH ZAREJESTROWANYCH
 WEDŁUG WIEKU I POZIOMU WYKSZTAŁCENIA W 2016 R.**
Stan w dniu 31 XII
**STRUCTURE OF REGISTERED UNEMPLOYED PERSONS
 BY AGE AND EDUCATIONAL LEVEL IN 2016**
As of 31 XII

**ODCHYLENIA WZGLĘDNE PRZECIĘTNYCH WYNAGRODZEŃ W WYBRANYCH SEKCJACH
OD PRZECIĘTNEGO WYNAGRODZENIA W WOJEWÓDZTWIE^a**
RELATIVE DEVIATION OF AVERAGE WAGES AND SALARIES IN SELECTED SECTIONS
FROM THE AVERAGES AND SALARIES IN VOIVODSHIP^a

^a Dotyczy miesięcznych wynagrodzeń brutto.
^a Concern monthly gross wages and salaries.

TABL. 2 (97). **ZATRUDNIENI¹ WEDŁUG WYSOKOŚCI WYNAGRODZENIA BRUTTO ZA PAŹDZIERNIK 2016 R.²**
PAID EMPLOYMENT¹ BY AMOUNT OF GROSS WAGES AND SALARIES FOR OCTOBER 2016²

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Ogółem Total			Sektor publiczny Public sector			Sektor prywatny Private sector			
	ogółem total	mężczy- źni men	kobiety women	ogółem total	mężczy- źni men	kobiety women	ogółem total	mężczy- źni men	kobiety women	
a – w tys. osób in thous. person										
b – w odsetkach in percent										
OGÓŁEM TOTAL										
OGÓŁEM .....a	521,2	262,2	259,0	148,2	44,5	103,7	373,0	217,7	155,3	
TOTAL .....b	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	

WEDŁUG PRZEDZIAŁÓW WYNAGRODZEŃ³ USTALONYCH NA PODSTAWIE KROTNOŚCI PRZECIĘTNEGO WYNAGRODZENIA BRUTTO (PW=4346,76 zł) DLA POLSKI

BY WERE DETERMINED ON THE BASIC OF MULTIPLICATION OF AVERAGE GROSS WAGES AND SALARIES³ (PW=4346,76 zł) FOR POLAND

Do 1850,00 zł zł and less	Do 1850,00 zł zł and less	a	56,4	28,8	27,6	0,6	0,2	0,4	55,8	28,6	27,2
		b	10,8	11,0	10,6	0,4	0,4	0,5	14,9	13,2	17,4
1850,01–2173,38	1850,01–50% PW	a	49,3	24,9	24,4	5,9	1,4	4,5	43,4	23,5	19,9
		b	9,5	9,5	9,4	4,0	3,2	4,4	11,6	10,8	12,8
2173,39–2912,33	50–67% PW	a	101,3	44,5	56,8	27,8	7,5	20,3	73,5	37,0	36,5
		b	19,4	17,0	21,9	18,8	16,7	19,6	19,7	17,0	23,4
2912,34–3260,07	67–75% PW	a	46,7	21,0	25,7	14,0	3,9	10,1	32,7	17,1	15,6
		b	9,0	8,0	9,9	9,4	8,7	9,7	8,8	7,9	10,0
3260,08–4346,76	75–100% PW	a	122,8	62,3	60,5	43,1	12,3	30,8	79,7	50,0	29,7
		b	23,6	23,8	23,3	29,1	27,5	29,6	21,3	23,0	19,1
4346,77–5433,45	100–125% PW	a	63,0	30,3	32,7	29,5	8,1	21,4	33,5	22,2	11,3
		b	12,1	11,5	12,7	20,0	18,3	20,5	9,0	10,2	7,4
5433,46–6520,14	125–150% PW	a	31,7	16,6	15,1	12,8	4,2	8,6	18,9	12,4	6,5
		b	6,1	6,3	5,8	8,6	9,5	8,3	5,1	5,7	4,2
6520,15–7606,83	150–175% PW	a	16,3	10,4	5,9	5,3	2,0	3,3	11,0	8,4	2,6
		b	3,1	4,0	2,3	3,5	4,6	3,1	3,0	3,8	1,8
7606,84–8693,52	175–200% PW	a	10,7	7,4	3,3	2,9	1,5	1,4	7,8	5,9	1,9
		b	2,1	2,8	1,3	2,0	3,5	1,3	2,1	2,7	1,3
8693,53–9780,21	200–225% PW	a	6,0	4,2	1,8	1,5	0,9	0,6	4,5	3,3	1,2
		b	1,1	1,6	0,7	1,0	1,9	0,7	1,2	1,5	0,7
9780,22–10866,90	225–250% PW	a	4,1	2,8	1,3	1,3	0,5	0,8	2,8	2,3	0,5
		b	0,8	1,1	0,5	0,8	1,2	0,7	0,8	1,0	0,4
10866,91–11953,59	250–275% PW	a	2,8	1,9	0,9	0,9	0,5	0,4	1,9	1,4	0,5
		b	0,5	0,7	0,4	0,6	1,0	0,5	0,5	0,7	0,3
11953,60–13040,28	275–300% PW	a	2,3	1,6	0,7	0,7	0,4	0,3	1,6	1,2	0,4
		b	0,4	0,6	0,3	0,5	1,0	0,3	0,4	0,5	0,3
13040,29–20000,00	300%PW–20000,00	a	5,6	3,8	1,8	1,6	0,9	0,7	4,0	2,9	1,1
		b	1,1	1,4	0,7	1,1	2,1	0,7	1,1	1,3	0,7
Od 20000,01 zł zł and more	Od 20000,01 zł zł and more	a	2,2	1,7	0,5	0,3	0,2	0,1	1,9	1,5	0,4
		b	0,4	0,7	0,2	0,2	0,4	0,1	0,5	0,7	0,2

¹ Dane dotyczą pełnozatrudnionych i niepełnozatrudnionych bez przeliczania na pełnozatrudnionych i obejmują podmioty, w których liczba pracujących przekracza 9 osób. ² Patrz uwagi ogólne działu „Wynagrodzenia. Świadczenia z ubezpieczeń społecznych”, ust. 3. ³ Obok przedziałów podano procentowy rozkład wynagrodzeń w poszczególnych przedziałach (np. przedział 2173,39–2912,33 zł stanowi 50–67% przeciętnego wynagrodzenia dla gospodarki narodowej); przedziały procentowe zostały domknięte prawostronnie (np. przedział 50–67% obejmuje wynagrodzenia stanowiące od 50,01 do 67,00% przeciętnego wynagrodzenia).

¹ Data concern full- and part-time paid employees without converting into full-time paid employees and include entities employing more than 9 persons. ² See general notes to the chapter „Wages and salaries. Social security benefits”, item 3. ³ The percentage distribution of wages and salaries in individual ranges is given next to ranges (e.g., the 2173,39–2912,33 zł range accounts for 50–67% of the average wage and salary for national economy); the percentage ranges are closed on the right (e.g., the 50–67% range includes wages and salaries accounting for 50,01 to 67,00% of the average wage and salary).

TABL. 2 (97). **ZATRUDNIENI¹ WEDŁUG WYSOKOŚCI WYNAGRODZENIA BRUTTO ZA PAŹDZIERNIK 2016 R.² (dok.)**
PAID EMPLOYMENT¹ BY AMOUNT OF GROSS WAGES AND SALARIES FOR OCTOBER 2016² (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Ogółem Total			Sektor publiczny Public sector			Sektor prywatny Private sector		
	ogółem total	męż- czyźni men	kobiety wo- men	ogółem total	męż- czyźni men	kobiety wo- men	ogółem total	męż- czyźni men	kobiety women
a – w tys. osób in thous. person									
b – w odsetkach in percent									

WEDŁUG PRZEDZIAŁÓW WYNAGRODZEŃ³ USTALONYCH NA PODSTAWIE KROTNOŚCI PRZECIĘTNEGO WYNAGRODZENIA BRUTTO (PW=3961,33 zł) W WOJEWÓDZTWIE

BY WERE DETERMINED ON THE BASIC OF MULTIPLICATION OF AVERAGE GROSS WAGES AND SALARIES³ (PW=3961,33 zł) FOR VOIVODSHIP

Do 1850,00 zł zł and less	Do 1850,00 zł zł and less	a	56,4	28,8	27,6	0,6	0,2	0,4	55,8	28,6	27,2
		b	10,8	11,0	10,6	0,4	0,4	0,5	14,9	13,2	17,4
1850,01–1980,67	1850,01–50% PW	a	19,8	11,4	8,4	1,3	0,4	0,9	18,5	11,0	7,5
		b	3,8	4,3	3,3	0,9	0,9	0,9	5,0	5,1	4,8
1980,68–2654,09	50–67% PW	a	92,6	41,0	51,6	20,4	5,1	15,3	72,2	35,9	36,3
		b	17,8	15,7	19,9	13,7	11,4	14,7	19,4	16,5	23,4
2654,10–2971,00	67–75% PW	a	45,9	20,4	25,5	14,7	4,1	10,6	31,2	16,3	14,9
		b	8,8	7,8	9,9	9,9	9,2	10,2	8,4	7,5	9,6
2971,01–3961,33	75–100% PW	a	125,8	61,4	64,4	39,8	11,2	28,6	86,0	50,2	35,8
		b	24,2	23,4	24,8	26,8	25,2	27,7	23,0	23,0	22,9
3961,34–4951,66	100–125% PW	a	76,9	37,8	39,1	33,8	9,4	24,4	43,1	28,4	14,7
		b	14,8	14,4	15,1	22,8	21,0	23,5	11,6	13,0	9,5
4951,67–5942,00	125–150% PW	a	39,9	20,2	19,7	17,6	5,3	12,3	22,3	14,9	7,4
		b	7,6	7,7	7,6	11,9	11,9	11,9	6,0	6,8	4,8
5942,01–6932,33	150–175% PW	a	20,8	11,7	9,1	8,0	2,8	5,2	12,8	8,9	3,9
		b	4,0	4,4	3,5	5,4	6,4	4,9	3,4	4,1	2,6
6932,34–7922,66	175–200% PW	a	12,9	8,5	4,4	3,6	1,4	2,2	9,3	7,1	2,2
		b	2,5	3,2	1,7	2,4	3,1	2,1	2,5	3,3	1,5
7922,67–8912,99	200–225% PW	a	8,7	6,1	2,6	2,3	1,4	0,9	6,4	4,7	1,7
		b	1,7	2,3	1,0	1,6	3,1	0,9	1,7	2,2	1,1
8912,00–9903,33	225–250% PW	a	4,9	3,4	1,5	1,4	0,7	0,7	3,5	2,7	0,8
		b	0,9	1,3	0,6	1,0	1,7	0,7	0,9	1,2	0,5
9903,34–10893,66	250–275% PW	a	3,7	2,5	1,2	1,1	0,5	0,6	2,6	2,0	0,6
		b	0,7	1,0	0,5	0,8	1,1	0,6	0,7	0,9	0,4
10893,67–11883,99	275–300% PW	a	2,6	1,8	0,8	0,9	0,4	0,5	1,7	1,4	0,3
		b	0,5	0,7	0,3	0,6	1,0	0,4	0,5	0,6	0,3
11883,00–20000,00	300% PW–20000,00	a	8,1	5,5	2,6	2,4	1,4	1,0	5,7	4,1	1,6
		b	1,5	2,1	1,0	1,6	3,2	0,9	1,5	1,9	1,0
Od 20000,01 zł zł and more	Od 20000,01 zł zł and more	a	2,2	1,7	0,5	0,3	0,2	0,1	1,9	1,5	0,4
		b	0,4	0,7	0,2	0,2	0,4	0,1	0,5	0,7	0,2

¹ Dane dotyczą pełnozatrudnionych i niepełnozatrudnionych bez przeliczania na pełnozatrudnionych i obejmują podmioty, w których liczba pracujących przekracza 9 osób. ² Patrz uwagi ogólne do rozdziału „Wynagrodzenia. Świadczenia z ubezpieczeń społecznych”, ust. 3. ³ Obok przedziałów podano procentowy rozkład wynagrodzeń w poszczególnych przedziałach (np. przedział 1980,68–2654,09 zł stanowi 50–67% przeciętnego wynagrodzenia w województwie); przedziały procentowe zostały domknięte prawostronnie (np. przedział 50–67% obejmuje wynagrodzenia stanowiące od 50,01 do 67,00% przeciętnego wynagrodzenia).

¹ Data concern full- and part-time paid employees without converting into full-time paid employees and include entities employing more than 9 persons. ² See general notes to the chapter „Wages and salaries. Social security benefits”, item 3. ³ The percentage distribution of wages and salaries in individual ranges is given next to ranges (e.g., the 1980,68–2654,09 zł range accounts for 50–67% of the average wage and salary for voivodship); the percentage ranges are closed on the right (e.g., the 50–67% range includes wages and salaries accounting for 50,01 to 67,00% of the average wage and salary).

TABL. 3 (98). **ZATRUDNIENI^a ORAZ PRZECIĘTNE WYNAGRODZENIA BRUTTO WEDŁUG GRUP ZAWODÓW WYKONYWANYCH ZA PAŹDZIERNIK 2016 R.**
PAID EMPLOYMENT^a AND AVERAGE GROSS WAGES AND SALARIES BY PERFORMED OCCUPATIONAL GROUPS FOR OCTOBER 2016

GRUPY ZAWODÓW ^b OCCUPATIONAL GROUPS ^b	Zatrudnieni w odsetkach Paid employees in percent			Przeciętne wynagrodzenia brutto w zł Average gross wages and salaries in zł		
	ogółem total	mężczyźni men	kobiety women	ogółem total	mężczyźni men	kobiety women
OGÓŁEM ..... TOTAL	100,0	100,0	100,0	3961,33	4225,91	3693,61
Przedstawiciele władz publicznych, wyżsi urzędnicy i kierownicy..... Managers	7,3	7,9	6,7	7602,18	8396,33	6647,66
Specjaliści..... Professionals	22,2	13,9	30,6	4961,72	5889,49	4538,01
specjaliści nauk fizycznych, matematycznych i technicznych..... <i>science and engineering professionals</i>	2,4	3,0	1,8	5322,23	5939,45	4311,36
specjaliści do spraw zdrowia..... <i>health professionals</i>	3,7	1,2	6,2	4780,51	6401,25	4473,85
specjaliści nauczania i wychowania..... <i>teaching professionals</i>	7,6	3,3	11,8	4368,53	4630,63	4293,60
specjaliści do spraw ekonomicznych i zarządzania..... <i>business and administration professionals</i>	6,4	4,0	8,9	4860,99	5621,94	4512,03
specjaliści do spraw technologii informacyjno-komunikacyjnych <i>information and communications technology professionals</i>	0,8	1,5	0,2	7627,85	7905,90	5717,80
specjaliści z dziedziny prawa, dziedzin społecznych i kultury <i>legal, social and cultural professionals</i>	1,3	0,9	1,7	7001,48	7665,50	6656,34
Technicy i inny średni personel Technicians and associate professionals	12,6	10,9	14,4	4130,71	4764,00	3645,48
średni personel nauk fizycznych, chemicznych i technicznych.... <i>science and engineering associate professionals</i>	3,7	5,5	1,8	4743,43	5113,50	3588,40
średni personel do spraw zdrowia..... <i>health associate professionals</i>	1,2	0,5	2,0	3041,11	3442,33	2937,96
średni personel do spraw biznesu i administracji..... <i>business and administration associate professionals</i>	6,0	3,8	8,2	4153,56	4710,52	3893,69

a Dane dotyczą pełnozatrudnionych i niepełnozatrudnionych bez przeliczania niepełnozatrudnionych na pełnozatrudnionych i obejmują podmioty, w których liczba pracujących przekracza 9 osób. b Patrz uwagi ogólne do Rocznika, ust. 7, pkt. 1).

a Data concern full- and part-time paid employees without converting part-time paid employees into full-time paid employees and include entities employing more than 9 persons. b See general notes to the Yearbook, item 7, point 1).

TABL. 3 (98). **ZATRUDNIENI^a ORAZ PRZECIĘTNE WYNAGRODZENIA BRUTTO WEDŁUG GRUP ZAWODÓW WYKONYWANYCH ZA PAŹDZIERNIK 2016 R. (cd.)**
PAID EMPLOYMENT^a AND AVERAGE GROSS WAGES AND SALARIES BY PERFORMED OCCUPATIONAL GROUPS FOR OCTOBER 2016 (cont.)

GRUPY ZAWODÓW ^b OCCUPATIONAL GROUPS ^b	Zatrudnieni w odsetkach Paid employees in percent			Przeciętne wynagrodzenia brutto w zł Average gross wages and salaries in zł		
	ogółem total	mężczyźni men	kobiety women	ogółem total	mężczyźni men	kobiety women
Technicy i inny średni personel (dok.)						
Technicians and associate professionals (cont.)						
średni personel z dziedziny prawa, spraw społecznych, kultury i pokrewny	1,3	0,4	2,3	3410,10	3451,78	3403,65
<i>legal, social, cultural and related associate professionals</i>						
technicy informatycy.....	0,4	0,7	0,1	3863,87	3834,72	4159,78
<i>information and communications technicians</i>						
Pracownicy biurowi	9,2	7,9	10,5	3314,47	3380,77	3264,21
Clerks						
sekretarki, operatorzy urządzeń biurowych i pokrewni.....	2,9	1,3	4,5	3230,06	3510,40	3147,41
<i>general and keyboard clerks</i>						
pracownicy obsługi klienta	0,8	0,3	1,2	2987,46	3594,99	2831,02
<i>customer services clerks</i>						
pracownicy do spraw finansowo-statystycznych i ewidencji materiałowej.....	4,5	5,8	3,2	3280,90	3281,68	3279,50
<i>numerical and material recording clerks</i>						
pozostali pracownicy obsługi biura	1,0	0,5	1,6	3945,86	4092,75	3901,56
<i>other clerical support workers</i>						
Pracownicy usług i sprzedawcy	11,5	6,8	16,3	2714,31	2639,81	2745,70
Service and sales workers						
pracownicy usług osobistych	2,1	2,2	2,0	2444,36	2493,44	2388,70
<i>personal service workers</i>						
sprzedawcy i pokrewni.....	7,6	2,1	13,2	2850,31	2951,12	2833,70
<i>sales workers</i>						
pracownicy opieki osobistej i pokrewni	0,4	0,1	0,6	2400,12	2509,66	2380,65
<i>personal care workers</i>						
pracownicy usług ochrony.....	1,4	2,4	0,5	2465,22	2497,87	2310,62
<i>protective services workers</i>						
Rolnicy, ogrodnicy, leśnicy i rybacy.....	0,2	0,2	0,1	2542,32	2572,53	2460,86
Skilled agricultural, forestry and fishery workers						

a Dane dotyczą pełnozatrudnionych i niepełnozatrudnionych bez przeliczania niepełnozatrudnionych na pełnozatrudnionych i obejmują podmioty, w których liczba pracujących przekracza 9 osób. b Patrz uwagi ogólne do Rocznika, ust. 7, pkt. 1).

a Data concern full- and part-time paid employees without converting part-time paid employees into full-time paid employees and include entities employing more than 9 persons. b See general notes to the Yearbook, item 7, point 1).

TABL. 3 (98). **ZATRUDNIENI^a ORAZ PRZECIĘTNE WYNAGRODZENIA BRUTTO WEDŁUG GRUP ZAWODÓW WYKONYWANYCH ZA PAŹDZIERNIK 2016 R. (dok.)**
PAID EMPLOYMENT^a AND AVERAGE GROSS WAGES AND SALARIES BY PERFORMED OCCUPATIONAL GROUPS FOR OCTOBER 2016 (cont.)

GRUPY ZAWODÓW ^b OCCUPATIONAL GROUPS ^b	Zatrudnieni w odsetkach Paid employees in percent			Przeciętne wynagrodzenia brutto w zł Average gross wages and salaries in zł		
	ogółem total	mężczyźni men	kobiety women	ogółem total	mężczyźni men	kobiety women
Robotnicy przemysłowi i rzemieślnicy..... Craft and related trades workers	14,9	25,1	4,5	3298,21	3412,50	2651,07
robotnicy budowlani i pokrewni (z wyłączeniem elektryków) .... <i>building and related trades workers, excluding electricians</i>	2,5	4,8	0,1	3187,99	3202,29	2283,38
robotnicy obróbki metali, mechanicy maszyn i urządzeń i pokrewni	4,9	9,2	0,4	3461,77	3462,06	3454,28
<i>metal, machinery and related trades workers</i>						
rzemieślnicy i robotnicy poligraficzni	2,4	4,2	0,7	3569,20	3690,92	2828,43
<i>handicraft and printing workers</i>						
elektrycy i elektronicy	1,9	3,4	0,4	3910,76	4035,90	2921,89
<i>electrical and electronic trades workers</i>						
robotnicy w przetwórstwie spożywczym, obróbce drewna, produkcji wyrobów tekstylnych i pokrewni	3,2	3,5	2,9	2567,30	2637,56	2481,31
<i>food processing, wood working, garment and other craft and related trades workers</i>						
Operatorzy i monterzy maszyn i urządzeń..... Plant and machine operators and assemblers	12,9	19,4	6,3	3358,89	3567,37	2705,72
operatorzy maszyn i urządzeń wydobywczych i przetwórczych <i>stationary plant and machine operators</i>	7,1	8,5	5,7	3331,71	3783,86	2646,32
monterzy..... <i>assemblers</i>	0,8	1,3	0,3	3597,00	3715,03	3120,39
kierowcy i operatorzy pojazdów <i>drivers and mobile plant operators</i>	5,0	9,6	0,3	3358,67	3356,00	3455,27
Pracownicy przy pracach prostych ..... Elementary occupations	9,2	7,9	10,6	2561,47	2825,04	2362,92
w tym: of which:						
robotnicy pomocniczy w rolnictwie, leśnictwie i rybołówstwie.... <i>agricultural, forestry and fishery labourers</i>	0,1	0,1	0,0	2760,31	2835,86	2530,54
robotnicy pomocniczy w górnictwie, przemyśle, budownictwie i transporcie..... <i>labourers in mining, industry, construction and transportation</i>	4,4	5,4	3,5	2792,11	3016,92	2442,95

^a Dane dotyczą pełnozatrudnionych i niepełnozatrudnionych bez przeliczania niepełnozatrudnionych na pełnozatrudnionych i obejmują podmioty, w których liczba pracujących przekracza 9 osób. ^b Patrz uwagi ogólne do Rocznika, ust. 7, pkt. 1).
^a Data concern full- and part-time paid employees without converting part-time paid employees into full-time paid employees and include entities employing more than 9 persons. ^b See general notes to the Yearbook, item 7, point 1).

TABL. 4 (99). PRZECIĘTNE WYNAGRODZENIA BRUTTO ZA PAŹDZIERNIK 2016 R. ¹
 AVERAGE GROSS WAGES AND SALARIES FOR OCTOBER 2016¹

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Ogółem Total			Sektor publiczny Public sector			Sektor prywatny Private sector			
	ogółem total	męż- czyźni men	kobiety women	ogółem total	męż- czyźni men	kobiety women	ogółem total	męż- czyźni men	kobiety women	
a – w zł in zł										
b – ogółem = 100,0 total = 100,0										
OGÓŁEM TOTAL										
OGÓŁEM	a	3961,33	4225,91	3693,61	4366,05	4817,08	4172,53	3800,47	4105,01	3373,78
TOTAL	b	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0
WEDŁUG POZIOMU WYKSZTAŁCENIA BY EDUCATIONAL LEVEL										
Wyższe ze stopniem naukowym co najmniej doktora oraz tytułem magistra, lekarza lub równorzędnym <i>Tertiary with academic degree (at least doctorate) or tertiary with master degree, physician degree or equivalent</i>	a	5280,51	6426,37	4703,92	5027,93	5908,12	4718,48	5582,09	6806,10	4681,59
	b	133,3	152,1	127,4	115,2	122,6	113,1	146,9	165,8	138,8
Wyższe z tytułem inżyniera, licencjata, dyplomowanego ekonomisty lub równorzędnym <i>Tertiary with engineer degree, licentiate (bachelor), economist with diploma or equivalent</i>	a	4549,51	5259,98	3892,17	4098,10	4614,35	3903,86	4702,35	5368,49	3885,77
	b	114,8	124,5	105,4	93,9	95,8	93,6	123,7	130,8	115,2
Policealne..... <i>Post-secondary</i>	a	3431,92	3666,15	3309,82	3699,29	3856,81	3667,04	3330,91	3636,14	3120,64
	b	86,6	86,8	89,6	84,7	80,1	87,9	87,6	88,6	92,5
Średnie zawodowe..... <i>Vocational secondary</i>	a	3570,36	3899,60	3119,21	3703,02	4005,00	3555,39	3540,86	3887,45	2941,32
	b	90,1	92,3	84,4	84,8	83,1	85,2	93,2	94,7	87,2
Średnie ogólnokształcące <i>General secondary</i>	a	3389,34	3756,22	3066,37	3394,13	3764,92	3256,39	3388,37	3755,27	3008,78
	b	85,6	88,9	83,0	77,7	78,2	78,0	89,2	91,5	89,2
Zasadnicze zawodowe..... <i>Basic vocational</i>	a	3005,93	3262,81	2436,39	3044,30	3447,45	2546,74	3000,49	3242,41	2412,38
	b	75,9	77,2	66,0	69,7	71,6	61,0	79,0	79,0	71,5
Gimnazjalne	a	2401,10	2444,18	2221,65	2948,69	3554,27	2095,36	2369,85	2398,93	2238,19
<i>Lower secondary</i>	b	60,6	57,8	60,1	67,5	73,8	50,2	62,4	58,4	66,3
Podstawowe i niepełne podstawowe <i>Primary and incomplete primary</i>	a	2782,61	2979,88	2473,68	2870,47	3190,49	2617,57	2761,52	2945,61	2418,46
	b	70,2	70,5	67,0	65,7	66,2	62,7	72,7	71,8	71,7

¹ Dane dotyczą pełnozatrudnionych i niepełnozatrudnionych bez przeliczania niepełnozatrudnionych na pełnozatrudnionych i obejmują podmioty, w których liczba pracujących przekracza 9 osób.

¹ Data concern full- and part-time paid employees without converting part-time paid employees into full-time paid employees and include entities employing more than 9 persons.

TABL. 4 (99). PRZECIĘTNE WYNAGRODZENIA BRUTTO ZA PAŹDZIERNIK 2016 R. ¹ (dok.)
 AVERAGE GROSS WAGES AND SALARIES FOR OCTOBER 2016¹ (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Ogółem Total			Sektor publiczny Public sector			Sektor prywatny Private sector		
	ogółem total	męż- czyźni men	kobiety women	ogółem total	męż- czyźni men	kobiety women	ogółem total	męż- czyźni men	kobiety women
a – w zł in zł									
b – ogółem = 100,0 total = 100,0									
WEDŁUG WIEKU BY AGE									
24 lata i mniej ..... and less	a 2854,14 b 72,1	2932,77 69,4	2737,15 74,1	2808,51 64,3	3071,39 63,8	2663,30 63,8	2857,25 75,2	2927,29 71,3	2745,58 81,4
25–34	a 3621,47 b 91,4	3840,68 90,9	3372,68 91,3	3562,84 81,6	3979,75 82,6	3377,59 80,9	3634,96 95,6	3823,80 93,1	3370,80 99,9
35–44	a 4194,66 b 105,9	4577,49 108,3	3841,93 104,0	4427,52 101,4	4899,89 101,7	4252,53 101,9	4105,81 108,0	4518,05 110,1	3582,51 106,2
45–54	a 4178,41 b 105,5	4569,70 108,1	3862,20 104,6	4597,27 105,3	5050,40 104,8	4434,53 106,3	3930,20 103,4	4434,13 108,0	3301,17 97,8
55–59	a 4058,59 b 102,5	4338,47 102,7	3818,41 103,4	4489,10 102,8	5017,76 104,2	4281,05 102,6	3773,76 99,3	4119,84 100,4	3294,78 97,7
60–64	a 4296,47 b 108,5	4354,66 103,0	4169,98 112,9	4774,15 109,3	5021,17 104,2	4508,82 108,1	3995,79 105,1	4079,66 99,4	3680,22 109,1
65 lat i więcej ..... and more	a 4929,03 b 124,4	4814,27 113,9	5950,79 161,1	6176,56 141,5	5958,90 123,7	7514,58 180,1	3988,37 104,9	4014,66 97,8	3647,54 108,1
WEDŁUG STAŻU PRACY BY WORK SENIORITY									
Do 1,9 roku..... and less	a 3110,25 b 78,5	3137,15 74,2	3082,69 83,5	2930,24 67,1	3163,89 65,7	2829,39 67,8	3132,27 82,4	3135,29 76,4	3128,85 92,7
2,0–4,9	a 3357,33 b 84,8	3465,97 82,0	3226,06 87,3	3377,51 77,4	3754,28 77,9	3185,95 76,4	3353,62 88,2	3435,49 83,7	3237,86 96,0
5,0–9,9	a 3725,99 b 94,1	3990,57 94,4	3424,92 92,7	3778,92 86,6	4176,01 86,7	3584,96 85,9	3712,12 97,7	3963,34 96,5	3356,87 99,5
10,0–14,9	a 4129,09 b 104,2	4559,14 107,9	3667,15 99,3	4285,26 98,1	4962,85 103,0	4008,76 96,1	4080,91 107,4	4497,78 109,6	3485,39 103,3
15,0–19,9	a 4207,20 b 106,2	4603,52 108,9	3843,15 104,0	4552,66 104,3	4966,13 103,1	4396,29 105,4	4073,49 107,2	4534,49 110,5	3491,80 103,5
20 lat i więcej ..... and more	a 4284,59 b 108,2	4586,21 108,5	4004,97 108,4	4652,27 106,6	5123,11 106,4	4451,50 106,7	4025,39 105,9	4400,56 107,2	3439,89 102,0

¹ Dane dotyczą pełnozatrudnionych i niepełnozatrudnionych bez przeliczania niepełnozatrudnionych na pełnozatrudnionych i obejmują podmioty, w których liczba pracujących przekracza 9 osób.

¹ Data concern full- and part-time paid employees without converting part-time paid employees into full-time paid employees and include entities employing more than 9 persons.

TABL. 5 (100). **MIESIĘCZNE WYNAGRODZENIA BRUTTO NAJWYŻSZE (DECYLE) W GRUPACH DECYLOWYCH PRACOWNIKÓW ZATRUDNIONYCH¹ WEDŁUG WIELKICH GRUP ZAWODÓW² WYKONYWANYCH ZA PAŹDZIERNIK 2016 R.**
DECILE EARNINGS (THE UPPER LIMITS OF GROSS WAGES AND SALARIES RECEIVED BY DECILE) PAID EMPLOYMENT¹ BY GREAT OCCUPATIONAL GROUPS² FOR OCTOBER 2016

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Najwyższe wynagrodzenia (decyle) w grupie decylowej Decile earnings (the upper limits of gross wages and salaries received by decile)									
	pierwszej first	drugiej second	trzeciej third	czwartej fourth	piątej (mediana) fifth (median)	szóstej sixth	siódmej seventh	ósmej eight	dziewiątej ninth	
	w zł in zł									
OGÓŁEM	a	1850,00	2160,00	2559,96	2922,50	3317,36	3700,00	4210,18	4946,12	6424,28
TOTAL	b	1850,00	2150,00	2608,25	3017,31	3425,00	3840,40	4396,80	5326,52	7244,77
	c	1850,00	2171,56	2521,00	2846,04	3197,42	3565,13	4041,67	4650,83	5716,10
Przedstawiciele władz publicznych, wyżsi urzędnicy i kierownicy <i>Public government representatives senior officials and managers</i>	a	2774,00	3700,00	4476,00	5153,49	5924,67	6800,00	8200,00	10150,00	13830,00
	b	2650,00	3702,55	4553,31	5494,49	6485,66	7688,16	9249,90	11500,00	15537,82
	c	2840,62	3700,00	4316,78	4979,26	5498,18	6150,00	6933,38	8385,84	11355,70
Specjaliści	a	2658,25	3140,52	3538,89	3938,00	4331,89	4718,69	5251,77	6003,97	7943,53
<i>Professionals</i>	b	2636,13	3257,61	3790,08	4368,87	4960,00	5618,92	6488,45	7946,79	10421,49
	c	2669,00	3107,83	3462,78	3821,00	4160,69	4501,21	4891,91	5456,22	6466,68
Technicy i inny średni personel	a	2086,65	2555,00	2923,37	3258,20	3619,68	4042,78	4493,24	5316,80	6649,23
<i>Technicians and associate professionals</i>	b	2060,00	2774,96	3264,00	3744,56	4155,51	4691,67	5472,53	6365,00	7858,79
	c	2100,00	2487,82	2777,25	3052,99	3322,20	3622,50	4028,10	4479,89	5452,99
Pracownicy biurowi	a	1900,00	2256,32	2500,00	2774,66	3031,48	3352,95	3689,83	4123,19	4880,94
<i>Clerks</i>	b	1982,82	2319,77	2540,57	2800,00	3079,90	3392,95	3760,40	4200,00	4989,31
	c	1870,83	2200,97	2493,00	2745,19	3009,18	3337,55	3637,77	4058,84	4810,85
Pracownicy usług i sprzedawcy	a	1850,00	1850,00	1993,90	2207,37	2494,20	2767,31	3024,01	3350,00	3824,45
<i>Service and sales workers</i>	b	1850,00	1850,00	1906,07	2109,27	2350,00	2602,29	2853,24	3217,87	3702,36
	c	1850,00	1850,00	2000,00	2264,47	2553,46	2825,69	3089,36	3402,55	3863,43
Rolnicy, ogrodnicy, leśnicy i rybacy	a	1850,00	1850,00	2060,00	2306,86	2417,80	2600,00	2653,21	2916,13	3512,48
<i>Skilled agricultural, forestry and fishery workers</i>	b	1850,00	1850,00	2060,00	2400,00	2534,50	2652,20	2653,21	2872,10	3500,00
	c	1850,00	1850,00	2014,02	2195,53	2339,34	2393,30	2600,00	2996,83	3745,71
Robotnicy przemysłowi i rzemieślnicy	a	1850,00	1949,09	2282,43	2663,55	3046,36	3414,27	3743,87	4221,95	5015,20
<i>Craft and related trades workers</i>	b	1850,00	1981,20	2350,00	2796,06	3241,37	3526,95	3872,76	4358,70	5217,23
	c	1850,00	1866,20	2046,00	2252,47	2465,29	2700,00	2945,19	3254,41	3766,19
Operatorzy i monterzy maszyn i urządzeń	a	1850,00	1950,00	2246,26	2668,00	3049,13	3395,88	3740,32	4255,41	5138,93
<i>Plant and machine operators and assemblers</i>	b	1850,00	2000,00	2450,00	2863,73	3256,52	3544,82	4000,00	4577,33	5447,29
	c	1850,00	1850,00	2000,00	2188,10	2473,40	2779,31	3168,60	3505,24	3801,03
Pracownicy przy pracach prostych	a	1850,00	1850,00	2005,81	2190,00	2383,86	2572,68	2800,72	3073,83	3534,27
<i>Elementary occupations</i>	b	1850,00	1900,00	2100,00	2426,14	2660,35	2900,00	3238,79	3523,99	3877,79
	c	1850,00	1850,00	1953,93	2100,00	2266,83	2408,21	2576,13	2786,85	2997,58

¹ Dane dotyczą pełnozatrudnionych i niepełnozatrudnionych bez przeliczania na pełnozatrudnionych i obejmują podmioty, w których liczba pracujących przekracza 9 osób. ² Patrz uwagi ogólne do Rocznika, ust. 7, pkt. 1).

¹ Data concern full- and part-time paid employees without converting into full-time paid employees and include entities employing more than 9 persons. ² See general notes to the Yearbook, item 7, point 1).

Świadczenia z ubezpieczeń społecznych

Social security benefits

TABL. 6 (101). **EMERYCI I RENCISCI^a**
RETIREEES AND PENSIONERS^a

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2015	2016	SPECIFICATION
O G Ó Ł E M	660643	653810	609660	611654	TOTAL
Pobierający emerytury i renty wypłacone przez Zakład Ubezpieczeń Społecznych.....	520352	537832	508049	510053	Persons receiving retirement pay and pensions paid by the Social Insurance Institution
emerytury	319652	384089	369094	374391	retirement pay
renty z tytułu niezdolności do pracy	115968	71501	58117	55423	pensions resulting from an inability to work
renty rodzinne	84732	82242	80838	80238	family pensions
Rolnicy indywidualni	140291	115978	101611	101601	Farmers

^a Przeciętnie w roku.

Źródło: dane Zakładu Ubezpieczeń Społecznych i Kasy Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego.

^a Annual averages.

Source: data of the Social Insurance Institution and the Agricultural Social Insurance Fund.

TABL. 7 (102). **ŚWIADCZENIA EMERYTALNE I RENTOWE BRUTTO**
GROSS RETIREMENT PAY AND PENSION BENEFITS

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2015	2016	SPECIFICATION
------------------	------	------	------	------	---------------

O G Ó Ł E M
GRAND TOTAL

Świadczenia w mln zł..... | 7801,20 | 10868,91 | 12665,91 | 12910,17 | Benefits in mln zł

WYPŁACANE PRZEZ ZAKŁAD UBEZPIECZEŃ SPOŁECZNYCH
PAID BY THE SOCIAL INSURANCE INSTITUTION

Razem
Total

Świadczenia w mln zł..... | 6552,83 | 9559,48 | 11241,74 | 11482,97 | Benefits in mln zł
Przeciętna miesięczna emerytura i renta w zł..... | 1049,42 | 1481,17 | 1843,94 | 1873,52 | Average monthly retirement pay and pension in zł

Emerytury
Retirement pay

Świadczenia w mln zł..... | 4417,83 | 7291,52 | 8647,18 | 8904,69 | Benefits in mln zł
Przeciętna miesięczna emerytura w zł..... | 1151,73 | 1581,99 | 1952,35 | 1982,04 | Average monthly retirement pay in zł

Renty z tytułu niezdolności do pracy
Pensions resulting from an inability to work

Świadczenia w mln zł..... | 1128,94 | 934,69 | 967,29 | 933,51 | Benefits in mln zł
Przeciętna miesięczna renta w zł. | 811,24 | 1089,36 | 1386,98 | 1403,61 | Average monthly pension in zł

Renty rodzinne
Family pensions

Świadczenia w mln zł..... | 1006,06 | 1333,28 | 1627,27 | 1644,77 | Benefits in mln zł
Przeciętna miesięczna renta w zł. | 989,45 | 1350,96 | 1677,51 | 1708,21 | Average monthly pension in zł

ROLNIKÓW INDYWIDUALNYCH^a
FARMERS^a

Świadczenia w mln zł..... | 1248,37 | 1309,42 | 1424,17 | 1427,20 | Benefits in mln zł
Przeciętna miesięczna emerytura i renta w zł..... | 741,54 | 940,86 | 1168,00 | 1170,59 | Average monthly retirement pay and pension in zł

^a Łącznie z wypłatami z pozarolniczego systemu ubezpieczeń społecznych w przypadku łączenia uprawnień do świadczeń z tego systemu z uprawnieniami do świadczeń z Funduszu Emerytalno-Rentowego.

Źródło: dane Zakładu Ubezpieczeń Społecznych i Kasy Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego.

^a Including payments from non-agricultural social security system, in the case of a simultaneous right to benefits from this system and to benefits from the Pension Fund.

Source: data of the Social Insurance Institution and the Agricultural Social Insurance Fund.

DZIAŁ VIII

BUDŻETY GOSPODARSTW DOMOWYCH

Uwagi ogólne

1. Podstawowym źródłem informacji o warunkach bytu ludności, tj. poziomie i strukturze dochodu rozporządzalnego, wydatków i spożycia oraz wyposażeniu gospodarstw domowych w przedmioty trwałego użytkowania oraz zagrożeniu ubóstwem jest reprezentacyjne badanie **budżetów gospodarstw domowych**. Badaniem objęte są wszystkie gospodarstwa domowe, z wyjątkiem zamieszkujących obiekty zbiorowego zakwaterowania oraz gospodarstw członków korpusu dyplomatycznego państw obcych. Gospodarstwa domowe obywateli obcego państwa zamieszkujące w Polsce stale lub przez dłuższy czas i posługujące się językiem polskim biorą udział w badaniu.

Jednostką badania jest **gospodarstwo domowe** jedno- lub wieloosobowe. Gospodarstwo domowe **jedno-osobowe** stanowi osoba utrzymująca się samodzielnie, tzn. niełącząca swoich dochodów z dochodami innych osób bez względu na to, czy mieszka sama czy z innymi osobami. Przez gospodarstwo domowe **wieloosobowe** rozumie się zespół osób zamieszkujących razem i wspólnie utrzymujących się.

Wyniki badania oparte są na oświadczeniach osób biorących udział w badaniu budżetów gospodarstw domowych.

W celu zachowania relacji między strukturą badanej zbiorowości a strukturą społeczno-demograficzną zbiorowości generalnej, od 2011 r. wyniki badania są przeważone danymi o strukturze gospodarstw domowych według liczby osób i miejsca zamieszkania pochodzącej z Narodowego Spisu Ludności i Mieszkań 2011.

2. Badanie budżetów gospodarstw domowych prowadzone jest metodą rotacji miesięcznej w cyklu kwartalnym, co oznacza, że w każdym miesiącu w badaniu uczestniczą inne gospodarstwa domowe, a po kwartale w gospodarstwach domowych, które brały udział w badaniu miesięcznym danego kwartału przeprowadzany jest wywiad dotyczący niektórych wydatków, m.in. na zakup przedmiotów trwałego użytkowania (telewizora, pralki, lodówki itp.), na opłatę za usługi (lekarskie, stomatologiczne itp.) oraz wyposażenia gospodarstw domowych w przedmioty trwałego użytkowania.

Badaniem objęto wszystkie gospodarstwa domowe zamieszkałe w wylosowanych mieszkaniach, reprezentujące społeczno-ekonomiczne grupy ludności, tj. gospodarstwa domowe: pracowników, rolników, pracujących na własny rachunek, emerytów, rencistów oraz utrzymujących się z niezarobkowych źródeł (innych niż emerytura i renta).

3. Kategorie osób występujących w gospodarstwach domowych (tabl. 1) ustalone zostały na podstawie ich głównego źródła utrzymania, czyli źródła przynoszącego największy dochód:

CHAPTER VIII

HOUSEHOLD BUDGETS

General notes

1. The basic source of information regarding the living conditions of the population, i.e., the level and structure of available income, expenditures and consumption as well as the furnishing of households with durable goods as well as risk of poverty, is a sample survey of **household budgets**. Included in the survey are all groups of households, with the exception of those living in collective homes as well as households of diplomatic corps of foreign countries. The households of foreign citizens with permanent or long-lasting residence in Poland are using Polish participate in the survey.

The survey unit is a one- or a multi-person **household**. A **one-person** household is understood as an individual independently maintained, i.e., income is not combined with the income of others regardless of whether the individual lives alone or with other persons. A **multi-person** household is understood as a group of people living together and maintaining themselves jointly.

Survey results are based on declarations made by persons participating in the survey of household budgets.

In order to maintain the relation between the structure of the surveyed population and the socio-demographic structure of the total population, since 2011 data obtained from the survey are weighted with the data of structure of households by number of persons and place of living on the basis of the Population and Housing Census 2011.

2. The survey of household budgets is conducted using the method of monthly rotation with a quarterly cycle, which means that, each month, different households participate in the survey, and after each quarter an interview is conducted in households which participated in the monthly survey of a given quarter concerning some expenditures, i.e., on purchases of durable goods (a television set, washing machine, refrigerator, etc.), on payments for services (medical, dental, etc.) as well as on furnishing the household with durable goods.

The survey included all households within randomly selected dwellings representing of socio-economic groups of the population, i.e., households of: employees, farmers, self-employed, retirees, pensioners as well as households maintained from non-earned sources (other than retirement pay and pensions).

3. The categories of persons comprising households (table 1) were established on the basis of their primary source of maintenance, i.e., source deriving the greatest income:

- 1) do osób pracujących zalicza się:
  - a) pracujących najemnie, dla których głównym źródłem utrzymania jest dochód z pracy najemnej, niezależnie od rodzaju umowy zawartej z pracodawcą (umowa o pracę na czas nieokreślony lub określony, mianowanie, powołanie, praca sezonowa, praca dorywcza, umowa o wykonanie pracy nakładczej, umowa-zlecenie, umowa ustna itd.);
  - b) pracujących w gospodarstwie indywidualnym w rolnictwie (łącznie z pomagającymi członkami ich rodzin), dla których głównym źródłem utrzymania jest dochód z pracy w użytkowanym przez siebie gospodarstwie indywidualnym w rolnictwie,
  - c) pracujących na własny rachunek (łącznie z pomagającymi członkami ich rodzin), dla których głównym źródłem utrzymania jest prowadzenie działalności gospodarczej (poza użytkowaniem gospodarstwa indywidualnego w rolnictwie) oraz wykonywanie wolnego zawodu, a od 2005 r. także członków spółdzielni produkcji rolniczej;
- 2) osoby utrzymujące się ze świadczeń społecznych, których głównym źródłem utrzymania jest m.in.: emerytura, renta, zasiłek dla bezrobotnych i inne świadczenia z Funduszu Pracy, świadczenia rodzinne, renta socjalna, świadczenia pieniężne i niepieniężne udzielane na podstawie ustawy o pomocy społecznej, stypendia;
- 3) osoby pozostające na utrzymaniu (bez własnego źródła utrzymania) są utrzymywane przez inne osoby będące członkami tego samego gospodarstwa domowego.

4. Dochód rozporządzalny obejmuje bieżące dochody pieniężne i niepieniężne (w tym wartość spożycia naturalnego, tj. wartość towarów i usług konsumpcyjnych pobranych na potrzeby gospodarstwa domowego z działalności gospodarczej na własny rachunek — rolniczej i pozarolniczej oraz wartość towarów i usług otrzymanych bezpłatnie), bez zaliczek na podatek dochodowy od osób fizycznych płaconych z tytułu dochodów (z pracy najemnej, ze świadczeń z ubezpieczeń społecznych oraz ze świadczeń pozostałych), bez składek na obowiązkowe ubezpieczenia społeczne płacone przez ubezpieczonego pracownika oraz bez podatków płaconych przez osoby pracujące na własny rachunek.

W skład dochodu rozporządzalnego wchodzi:

- 1) dochód z pracy najemnej — uzyskany we wszystkich miejscach pracy danego członka gospodarstwa domowego, niezależnie od długości trwania okresu pracy i rodzaju umowy o pracę — który obejmuje wszystkie dochody uzyskiwane z tytułu pracy najemnej, w tym: wynagrodzenia, wypłaty niezaliczone do wynagrodzeń (np. dodatek za rozłąkę, ekwiwalent pieniężny za używanie własnej odzieży zamiast roboczej, kwoty uzyskane z zakładowego funduszu świadczeń socjalnych), zasiłki chorobowe (pobrane w czasie trwania stosunku pracy), wyrównawcze, opiekuńcze, dochody w formie niepieniężnej (opłacone przez pracodawcę);
- 2) dochód z gospodarstwa indywidualnego w rolnictwie, który stanowi różnicę między wartością produkcji rolniczej (łącznie ze spożyciem naturalnym) a poniesionymi bieżącymi wydatkami na nią (tj. zakup produktów i usług, wynagrodzenie i składki na obowiązkowe ubezpieczenie społeczne pracowników najemnych). Dochód ten jest pomniejszony o podatki związane z prowadzeniem gospodarstwa indywidualnego w rolnictwie oraz powiększony o dopłaty dla rolnictwa;
- 3) dochód z pracy na własny rachunek, który stanowi

1) *employed persons include:*

- a) *hired employees, for whom the main source of maintenance is income from hired work, regardless of the type of contract concluded with the employer (a labour contract for a specified or unspecified period, postings, appointments, seasonal work, odd jobs, outwork, commission contracts, verbal contracts, etc.);*
  - b) *employees on a private farm in agriculture (including contributing family workers), for whom the main source of maintenance is income from private farm work,*
  - c) *self-employed persons (including contributing family workers), for whom the main source of maintenance is conducting economic activity (excluding the use of a private farm in agriculture) and structures as well as persons practicing a learned profession as well as members of agricultural production co-operatives since 2005;*
- 2) *persons maintained from social benefits, for whom the main source of maintenance is i.a.: retirement pension, pension, unemployment benefit and other benefits from the Labour Fund, family allowances, social pension, monetary and non-monetary assistance provided on the basis of the Law on Social Assistance, scholarships;*
  - 3) *dependents (without their own source of maintenance) are maintained by other persons being members of the same household.*

4. Available income includes current monetary and non-monetary income (including the value of own consumption, i.e., consumer goods and services acquired for household needs from self-employed agricultural or non-agricultural economic activity as well as the value of goods and services received free of charge), excluding prepayments on personal income tax paid with income (from hired labour and social security benefits and from other benefits) excluding contributions to obligatory social security paid by the insured employee as well as excluding taxes paid by self-employed persons.

Available income comprises:

- 1) *income from hired work — obtained in all work-places by the given household member, regardless of the length of time worked or the type of labour agreement — which include all income obtained from hired labour, including: wages and salaries, payments not included in wages and salaries (e.g., severance pay, the monetary equivalent for the use of personal rather than company clothing, sums received from a company social benefit fund), sick benefits (taken during the period of employment), compensatory and nursing benefits, income in a non-monetary form (paid by the employer);*
- 2) *income from a private farm in agriculture, which accounts for the difference in the value of agricultural production (including own consumption) and current expenditures borne on it (i.e., the purchase of products and services, wages and salaries as well as contributions to compulsory social security of hired employees). This income is reduced by taxes connected with tending a private farm in agriculture and increased by subsidies for agriculture;*
- 3) *income from self-employment, which accounts for a portion of income obtained from conducting self-*

część dochodu uzyskanego z prowadzonej działalności gospodarczej na własny rachunek (poza gospodarstwem indywidualnym w rolnictwie) oraz dochód z wykonywania wolnego zawodu, jaki został przeznaczony na pozyskanie towarów i usług konsumpcyjnych na potrzeby gospodarstwa domowego oraz na inwestycje o charakterze mieszkaniowym (zakup, budowa, remont lub modernizacja mieszkania lub domu mieszkalnego);

- 4) dochód z własności (odsetki, udziały w zyskach przedsiębiorstw, w tym dywidendy, dochody dzierżawy ziemi) oraz dochody z wynajmu budynków (w tym mieszkań) i budowli (w tym garaży) niezwiązanych z prowadzoną działalnością gospodarczą, który stanowi różnicę między przychodami a poniesionymi nakładami i podatkami;
- 5) dochód ze świadczeń społecznych, tj:
  - a) dochód ze świadczeń z ubezpieczeń społecznych, który obejmuje emerytury, renty, zasiłki (w tym chorobowy – po ustaniu stosunku pracy), świadczenia rehabilitacyjne i jednorazowe odszkodowania powypadkowe oraz od 2005 r. renty strukturalne dla rolników indywidualnych,
  - b) dochód z pozostałych świadczeń społecznych, który obejmuje m.in. zasiłki dla bezrobotnych, zasiłki i świadczenia przedemerytalne, świadczenia rodzinne, rentę socjalną, świadczenia pieniężne i niepieniężne udzielane na podstawie ustawy o pomocy społecznej, stypendia oraz pomoc od instytucji niekomercyjnych (w tym dary),
- 6) pozostały dochód, który obejmuje m.in. dary (w tym alimenty od osób prywatnych), odszkodowania z tytułu ubezpieczeń w instytucjach ubezpieczeniowych, wygrane w grach hazardowych i loteryjnych.

Dochód rozporządzalny przeznaczony jest na wydatki oraz przyrost oszczędności.

Dochód do dyspozycji jest to dochód rozporządzalny pomniejszony o pozostałe wydatki. Dochód do dyspozycji przeznaczony jest na wydatki na towary i usługi konsumpcyjne oraz przyrost oszczędności.

5. Wydatki obejmują wydatki na towary i usługi konsumpcyjne oraz pozostałe wydatki.

Wydatki na towary i usługi konsumpcyjne przeznaczone są na zaspokojenie potrzeb gospodarstwa domowego. Obejmują wydatki na towary i usługi zakupione za gotówkę, również przy użyciu karty płatniczej lub kredytowej, na kredyt, wartość artykułów otrzymanych bezpłatnie oraz wartość spożycia naturalnego. Towary konsumpcyjne obejmują dobra nietrwałego użytkowania (np. żywność, napoje, artykuły farmaceutyczne), półtrwałego użytkowania (np. odzież, książki, zabawki) i trwałe użytkowania (np. samochody, pralki, lodówki, telewizory).

Pozostałe wydatki obejmują m.in. kwoty przekazane innym gospodarstwom domowym i instytucjom niekomercyjnym, w tym dary; koszty zakwaterowania młodzieży i studentów uczących się poza domem; alimenty od osób prywatnych; niektóre podatki, np.: od nieruchomości, od spadków i darowizn, od dochodów z własności, z wynajmu i sprzedaży nieruchomości; straty pieniężne.

6. Wydatki na towary i usługi konsumpcyjne zagregowano zgodnie ze zmienioną i obowiązującą od 2013 r. nomenklaturą Klasyfikacji Spożycia Indywidualnego według Celu (COICOP).

7. Spożycie artykułów żywnościowych (w ujęciu ilościowym) w gospodarstwach domowych obejmuje artykuły zakupione za gotówkę, również przy użyciu karty płatniczej lub kredytowej, na kredyt, otrzymane nieodpłatnie oraz pobrane z gospodarstwa indywidual-

employed economic activity (excluding a private farm in agriculture) and structures and income from practicing a learned profession, which was designated for household needs as well as for investments with a residential character (purchasing, building, renovating or modernizing a dwelling or house);

- 4) *income from property (interest, shares in company profits, including dividends, income from land leasing), income from the rental of buildings (including dwellings) and structures (including garages) not connected with conducting economic activity, measured as a difference between revenues and investment and taxes;*
- 5) *income from social security benefits, i.e.:*
  - a) *income from social security benefits, which includes retirement pay, pensions, benefits (of which sick benefit – after termination of employment), rehabilitation benefits and one-off compensations as well as since 2005, early retirement pay for farmers,*
  - b) *income from other social benefits, which includes among others: unemployment benefits and allowances, family allowances, social pensions, monetary and non-monetary assistance provided on the basis of the Law on Social Assistance, scholarships and assistance from non-commercial institutions (of which gifts),*
- 6) *other income, which includes, i.a.: gifts (i.a. private alimony), insurance indemnities, winnings from games of chance and lotteries.*

Available income is designated for expenditures as well as for an increase in savings.

Disposable income is understood as available income less other expenditures. Disposable income is designated for consumer goods and services as well as for an increase in savings.

5. Expenditures include expenditures on consumer goods and services as well as other expenditures.

Expenditures on consumer goods and services are designated for meeting household needs. They include expenditures on goods and services purchased for cash, with the use of cash or a credit card and on credit, the value of articles received gratis as well as the value of own consumption. Consumer goods include non-durable goods (e.g., food, beverages, pharmaceutical products), semi-durable goods (e.g., clothing, books, toys) and durable goods (e.g., cars, washing machines, and on credit, the value of articles received gratis as well as the value of own consumption. Consumer goods include non-durable refrigerators, television sets).

Other expenditures include, i.a.: amounts transferred to other households and non-commercial institutions, including gifts; boarding costs of youth and students studying away from home; alimony; some taxes, e.g.: on real estate, inheritance and donations, income from property as well as renting and selling real estate; monetary losses.

6. Expenditures on consumer goods and services were aggregated in accordance with modified and adopted since 2013 nomenclature of the Classification of Individual Consumption by Purpose (COICOP).

7. Consumption of foodstuffs (in terms of quantity) in households includes articles purchased for cash, with the use of cash or a credit card and on credit, received gratis as well as taken from a private farm in agriculture or from conducted self-employed economic activity

nego w rolnictwie bądź z prowadzonej działalności gospodarczej na własny rachunek (spożycie naturalne); bez spożycia w placówkach gastronomicznych.

8. Zagrożenie ubóstwem — gospodarstwo domowe (a tym samym wszystkie osoby wchodzące w jego skład) zostało uznane za ubogie, jeżeli poziom jego wydatków (obejmujących także wartość artykułów otrzymanych bezpłatnie oraz wartość spożycia naturalnego) był niższy od wartości przyjętej za granicę ubóstwa. W celu wyeliminowania wpływu, jaki na koszty utrzymania gospodarstw domowych wywiera ich skład społeczno-demograficzny, zarówno przy obliczaniu poziomu wydatków w gospodarstwach domowych, jak i ustalaniu granic ubóstwa (relatywnego oraz minimum egzystencji) zastosowano tak zwaną **oryginalną skalę ekwiwalentności OECD**.

Według tej skali wagę 1 przypisuje się pierwszej osobie w gospodarstwie domowym w wieku 14 lat i więcej, wagę 0,7 — każdej następnym osobie w tym wieku oraz wagę 0,5 — każdemu dziecku w wieku poniżej 14 lat.

Relatywna granica ubóstwa to 50% średnich miesięcznych wydatków ustalonych na poziomie wszystkich gospodarstw domowych, z uwzględnieniem tzw. oryginalnej skali ekwiwalentności OECD. Granice ubóstwa szacowane są dla poszczególnych kwartałów; w IV kwartale 2010 r. relatywna granica ubóstwa wynosiła dla gospodarstw 1-osobowych 668 zł, a 4-osobowych (2 osoby dorosłe z 2 dziećmi poniżej 14 lat) — 1802 zł, w IV kwartale 2015 r. było to 734 zł dla gospodarstw 1 osobowych oraz 1982 zł dla gospodarstw 4-osobowych, natomiast w IV kwartale 2016 r. progi te wyniosły odpowiednio: 770 zł oraz 2080 zł.

„Ustawowa” granica ubóstwa to kwota, która zgodnie z obowiązującą ustawą o pomocy społecznej (tekst jednolity Dz. U. z 2013 r. poz. 182, z późniejszymi zmianami) uprawnia do ubiegania się o przyznanie świadczenia pieniężnego z systemu pomocy społecznej. Od 2010 r. do III kwartału 2012 r. obowiązywały takie same kwoty progowe — 477 zł dla gospodarstw 1-osobowych oraz 351 zł na 1 osobę dla gospodarstw wieloosobowych, od IV kwartału 2012 r. do III kwartału 2015 r. kwoty te zostały ustalone na poziomie odpowiednio: 542 zł oraz 456 zł. Natomiast w IV kwartale 2015 r. próg ubóstwa wyniósł 634 zł w gospodarstwach 1-osobowych i 514 zł w gospodarstwach wieloosobowych.

Minimum egzystencji, uznane za granicę ubóstwa skrajnego, wyznacza poziom zaspokojenia potrzeb, poniżej którego występuje biologiczne zagrożenie życia oraz rozwoju psychofizycznego człowieka. Przy ustalaniu granic ubóstwa skrajnego przyjmuje się poziom minimum egzystencji obliczany przez Instytut Pracy i Spraw Socjalnych dla 1-osobowego gospodarstwa pracowniczego. Granice ubóstwa szacowane są dla poszczególnych kwartałów; w IV kwartale 2010 r. granica ubóstwa skrajnego wyniosła dla gospodarstw 1-osobowych 466 zł, 4-osobowych (2 osoby dorosłe z 2 dziećmi poniżej 14 lat) — 1257 zł, w IV kwartale 2015 r. było to 545 zł dla gospodarstw 1-osobowych oraz 1472 zł dla gospodarstw 4-osobowych, natomiast w IV kwartale 2016 r. progi te wyniosły odpowiednio: 550 zł oraz 1486 zł.

(own consumption); excluding consumption in catering establishments.

8. Risk of poverty — a household and thus all its members have been regarded as poor if the expenditure level (including the value of products received free of charge as well as the value of own consumption) was below the adopted poverty threshold. In order to eliminate the effect of the socio-demographic composition of household on the maintenance costs, the so-called **original OECD equivalence scale** has been used for the calculation of the households' expenditure level and determination of poverty thresholds (relative and subsistence minimum). According to this scale, weight 1 is attributed to the first person in the household at the age of 14 and over, weight 0,7 — to any other person at that age and weight 0,5 — to every child under 14.

Relative poverty threshold is 50% of the mean monthly expenditure determined at the level of all households estimated with the use of the so-called original OECD equivalence scale. The poverty lines are estimated quarterly; in the fourth quarter of 2010 the relative poverty threshold was 668 zł for 1-person households and 1802 zł for 4-person households (2 adults with 2 children under 14), in the fourth quarter of 2015 the threshold was 734 zł for 1-person households and 1982 zł for 4-person households, while in the fourth quarter of 2016: 770 zł and 2080 zł, respectively.

“Legal” poverty threshold is the amount which, according to the Law on Social Assistance (uniform text Journal of Laws 2013 item 182, with later amendments), provides eligibility for a monetary benefit from social assistance system. Since 2010 till the third quarter of 2012 the line remained at the same level of 477 zł for 1-person households and 351 zł per 1 person for multi-person households. Since the fourth quarter of 2012, the line was changed to: 542 zł and 456 zł, respectively. While in the fourth quarter of 2015, it was 634 zł for 1-person households and 514 zł multi-person households.

The subsistence minimum, regarded as the extreme poverty threshold, sets the level of the satisfaction of needs below which the biological existence or psychophysical human development is threatened. The starting point adopted for determination of the extreme poverty threshold is subsistence minimum estimated by the Institute of Labour and Social Studies for the 1-person employees' household. Poverty thresholds are estimated quarterly; in the fourth quarter of 2010 the extreme poverty threshold was 466 zł for 1-person households and 1257 zł for 4-person households (2 adults with 2 children under 14), in the fourth quarter of 2015 the threshold was 545 zł for 1-person households and 1472 zł for 4-person households, while in the fourth quarter of 2016: 550 zł and 1486 zł, respectively.

TABL. 1 (103). **GOSPODARSTWA DOMOWE**
HOUSEHOLDS

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2015	2016	SPECIFICATION
Gospodarstwa domowe objęte badaniami	2572	2680	2532	2515	<i>Households included in the survey</i>
Przeciętna liczba osób w gospodarstwie domowym	2,87	2,70	2,66	2,64	<i>Average number of persons in a household</i>
w tym:					<i>of which:</i>
pracujących	1,08	1,10	1,12	1,10	<i>employed</i>
pobierających świadczenia społeczne ^a	0,84	0,81	0,79	1,00	<i>receiving social benefits ^a</i>
w tym emeryturę lub rentę	0,66	0,70	0,68	0,67	<i>of which retirement pay or pension</i>
pozostających na utrzymaniu	0,88	0,73	0,69	0,49	<i>dependents</i>

a W 2005 r. — pobierających świadczenia z ubezpieczeń społecznych i pomocy społecznej.

a In 2005 — receiving social security benefits and social assistance benefits.

TABL. 2 (104). **PRZECIĘTNY MIESIĘCZNY DOCHÓD ROZPORZĄDZALNY NA 1 OSOBE**
W GOSPODARSTWACH DOMOWYCH
AVERAGE MONTHLY PER CAPITA AVAILABLE INCOME OF HOUSEHOLDS

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2015	2016	SPECIFICATION
	w zł		in zł		
Dochód rozporządzalny	768,97	1178,73	1362,03	1458,23	<i>Available income</i>
w tym dochód do dyspozycji	737,09	1124,92	1306,51	1404,29	<i>of which disposable income</i>
w tym:					<i>of which:</i>
z pracy najemnej	360,98	594,75	724,87	752,60	<i>from hired work</i>
z gospodarstwa indywidualnego w rolnictwie	37,18	55,10	46,20	57,44	<i>from a private farm in agriculture</i>
z pracy na własny rachunek	44,14	118,86	113,78	118,22	<i>from self-employment</i>
ze świadczeń społecznych ^a	273,34	353,17	403,54	459,84	<i>from social benefits ^a</i>

a W 2005 r. — ze świadczeń z ubezpieczeń społecznych i pomocy społecznej.

a In 2005 — from social security benefits and social assistance benefits.

TABL. 3 (105). **PRZECIĘTNE MIESIĘCZNE WYDATKI NA 1 OSOBĘ W GOSPODARSTWACH DOMOWYCH**
AVERAGE MONTHLY PER CAPITA EXPENDITURES OF HOUSEHOLDS

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2015	2016	SPECIFICATION
	w zł		in zł		
Wydatki ogółem ^a	742,82	1049,80	1146,23	1205,71	Total expenditures ^a
w tym towary i usługi konsumpcyjne ^b	710,94	995,98	1090,71	1151,77	of which consumer goods and services ^b
w tym:					of which:
żywność i napoje bezalkoholowe.....	194,62	245,61	263,91	273,46	food and non-alcoholic beverages
napoje alkoholowe i wyroby tytoniowe.....	21,65	28,31	26,93	27,76	alcoholic beverages and tobacco
odzież i obuwie.....	34,87	55,20	64,35	73,71	clothing and footwear
użytkowanie mieszkania i nośniki energii.....	142,53	201,89	218,06	217,05	housing, water, electricity, gas and other fuels
wyposażenie mieszkania i prowadzenie gospodarstwa domowego.....	35,70	50,23	56,40	59,91	furnishings, household equipment and routine maintenance of the house
zdrowie.....	38,15	52,28	64,45	64,65	health
w tym artykuły farmaceutyczne.....	25,67	34,28	40,06	39,83	of which pharmaceutical products
transport.....	71,62	100,59	98,89	117,31	transport
łącznie ^c	36,15	43,99	54,10	55,01	communication ^c
rekreacja i kultura ^d	51,29	82,62	86,43	86,65	recreation and culture ^d
edukacja ^e	10,29	15,21	10,03	10,16	education ^e
restauracje i hotele.....	20,17	27,53	46,81	52,15	restaurants and hotels
inne towary i usługi.....	48,10	69,87	77,62	88,00	miscellaneous goods and services
w tym higiena osobista.....	18,98	30,18	34,57	38,73	of which personal care

a Łącznie z wydatkami na ubezpieczenia na życie. b Łącznie z kieszonkowym nieuwzględnionym w podziale według rodzajów wydatków. c Od 2013 r. łącznie z wydatkami za usługi internetowe. d Od 2013 r. bez wydatków na usługi internetowe. e Łącznie z wychowaniem przedszkolnym.

a Including expenditures for life insurance. b Including pocket money not considered in items by types of expenditures. c Since 2013 including expenditures for Internet services. d Since 2013 excluding expenditures for Internet services. e Including pre-school education.

TABL. 4 (106). **PRZECIĘTNE MIESIĘCZNE SPOŻYCIE NIEKTÓRYCH ARTYKUŁÓW ŻYWNOŚCIOWYCH NA 1 OSOBĘ W GOSPODARSTWACH DOMOWYCH**
AVERAGE MONTHLY PER CAPITA CONSUMPTION OF SELECTED FOODSTUFFS OF HOUSEHOLDS

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2015	2016	SPECIFICATION
Pieczywo i produkty zbożowe ^a w kg....	8,75	7,31	6,28	6,16	Bread and cereals ^a in kg
w tym pieczywo ^b	6,08	4,87	3,88	3,70	of which bread ^b
Mięso ^c w kg.....	5,90	5,86	5,65	5,56	Meat ^c in kg
w tym wędliny i pozostałe przetwory mięsne ^d	2,54	2,60	2,09	2,15	of which processed meat and other meat preparations ^d

a Od 2013 r. bez mąki ziemniaczanej. b Od 2013 r. bez pieczywa chrupkiego, tostowego i cukierniczego. c Od 2013 r. łącznie z boczkiem surowym (ujmowanym do 2012 r. w pozycji „Oleje i tłuszcze”). d Łącznie z wyrobami garnażeryjnymi; od 2013 r. bez przetworów podrobowych.

a Since 2013 excluding potato flour. b Since 2013 excluding crisp bread, toasted bread and confectionery. c Since 2013 including raw bacon (until 2012, included in position "Oils and fats"). d Including ready-to-serve food; since 2013 excluding offal preparations.

TABL. 4 (106). **PRZECIĘTNE MIESIĘCZNE SPOŻYCIE NIEKTÓRYCH ARTYKUŁÓW ŻYWNOŚCIOWYCH NA 1 OSOBĘ W GOSPODARSTWACH DOMOWYCH (dok.)**
AVERAGE MONTHLY PER CAPITA CONSUMPTION OF SELECTED FOODSTUFFS OF HOUSEHOLDS (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2015	2016	SPECIFICATION
Ryby i owoce morza ^e w kg.....	0,42	0,47	0,33	0,32	Fish and seafood ^e in kg
Mleko ^f w l	4,24	3,20	3,02	2,86	Milk ^f in l
Jogurty ^g w kg.....	0,58	0,83	0,47	0,52	Yoghurt ^g in kg
Sery ^h w kg	0,87	0,96	0,82	0,87	Cheese ^h in kg
Jaja w szt.	16,53	13,89	13,41	12,38	Eggs in units
Oleje i tłuszcze ⁱ w kg	1,47	1,30	1,15	1,11	Oils and fats ⁱ in kg
w tym masło	0,25	0,25	0,26	0,28	of which butter
Owoce ^j w kg.....	3,99	3,49	3,70	3,79	Fruit ^j in kg
Warzywa w kg.....	13,26	10,37	9,37	9,04	Vegetables in kg
w tym ziemniaki.....	7,03	5,12	4,08	3,84	of which potatoes
Cukier w kg	1,68	1,49	1,33	1,21	Sugar in kg
Kawa, herbata, kakao w kg.....	0,27	0,27	0,24	0,25	Coffee, tea, cocoa in kg
Wody mineralne i źródlane w l.....	1,92	2,99	3,74	4,22	Mineral or spring waters in l
Soki owocowe i warzywne w l.....	0,86	0,81	0,90	0,94	Fruit and vegetable juices in l

^e Do 2012 r. określane jako „Ryby”; bez marynat, przetworów ze zwierząt morskich i słodkowodnych, wyrobów garmazeryjnych i panierowanych oraz od 2013 r. bez konserw rybnych. ^f Bez zagęszczonego i w proszku. ^g Do 2010 r. łącznie z napojami mlecznymi w kg. ^h Od 2013 r. bez serków słodkich. ⁱ Od 2013 r. bez boczku surowego. ^j Od 2013 r. łącznie z nasionami i pestkami jadalnymi.

^e Until 2012 defined as „Fish”; excluding pickles, processed sea and fresh-water food and fish, ready-to-serve food including coated food products and since 2013 excluding canned fish. ^f Excluding condensed and powdered milk. ^g Until 2010 including milk-based beverages in kg. ^h Since 2013 excluding sweet cottage cheese. ⁱ Since 2013 excluding raw bacon. ^j Since 2013 including seeds and edible kernel.

TABL. 5 (107). **GOSPODARSTWA DOMOWE WYPOSAŻONE W NIEKTÓRE PRZEDMIOTY TRWAŁEGO UŻYTKOWANIA^a**
HOUSEHOLDS EQUIPPED WITH SELECTED DURABLE GOODS^a

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2015	2016	SPECIFICATION
	w % ogółu gospodarstw domowych in % of total households				
Chłodziarka, chłodziarko-zamrażarka.....	97,6	97,9	99,1	99,1	Refrigerator, fridge-freezer
Zamrażarka	20,9	24,0	19,9	15,2	Freezer
Automat pralniczy.....	73,5	85,8	93,7	94,4	Automatic washing machine
Zmywarka do naczyń	4,1	13,1	26,4	28,4	Dishwasher
Kuchenka mikrofalowa.....	27,9	48,1	59,5	60,3	Microwave oven
Kuchenka elektryczna z płytą ceramiczną, indukcyjną.....	x	x	8,4	9,9	Electric cooker with ceramic or induction cooktop
Samochód osobowy.....	47,1	57,5	65,0	64,9	Passenger car
Sprzęt do odbioru, nagrywania i odtwarzania dźwięku ^b	x	x	75,8	71,1	Equipment for reception, recording and reproduction of sound ^b
Odbiornik telewizyjny	97,8	98,6	97,7	97,2	Television set
Odtwarzacz DVD.....	19,8	52,9	41,0	36,6	DVD player

^a Opracowano na podstawie stanu w końcu poszczególnych kwartałów. ^b Obejmuje: radio, radiomagnetofon, radio z odtwarzaczem płyt kompaktowych lub radiomagnetofon z odtwarzaczem płyt kompaktowych, wieżę.

^a Compiled on the basis of data at the end of individual quarters. ^b Includes radio, radio tape recorder, radio with compact disc player or radio tape recorder with compact disc player, stereo music system.

TABL. 5 (107). **GOSPODARSTWA DOMOWE WYPOSAŻONE W NIEKTÓRE PRZEDMIOTY TRWAŁEGO UŻYTKOWANIA^a (dok.)**
HOUSEHOLDS FURNISHED WITH SELECTED DURABLE GOODS^a (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2015	2016	SPECIFICATION
	w % ogółu gospodarstw domowych in % of total households				
Telefon komórkowy	63,6	87,6	95,8	96,4	Mobile phone
w tym smartfon	x	x	44,1	54,8	of which smartphone
Zestaw kina domowego	x	14,9	12,5	12,6	Home theatre system
Urządzenie do odbioru telewizji satelitarnej lub kablowej	51,7	66,5	68,5	65,5	Satellite or cable television equipment
Aparat fotograficzny cyfrowy	x	44,8	48,7	46,2	Digital camera
Komputer osobisty	35,1	58,4	73,4	73,5	Personal computer
w tym z dostępem do Internetu ..	18,4	52,3	71,1	71,8	of which with access to the Internet
w tym z dostępem szerokopasmowym	x	33,1	57,8	58,2	of which broadband access
Drukarka	21,4	36,3	35,0	33,8	Printer
w tym drukarka wielofunkcyjna	x	x	23,3	23,2	of which multifunction printer

a Opracowano na podstawie stanu w końcu poszczególnych kwartałów.
a Compiled on the basis of data at the end of individual quarters.

TABL. 6 (108). **WSKAŹNIKI ZAGROŻENIA UBÓSTWEM W GOSPODARSTWACH DOMOWYCH^a**
AT-RISK-OF-POVERTY RATES IN HOUSEHOLDS^a

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2015	2016	SPECIFICATION
Osoby – w % ogółu osób w gospodarstwach – o wydatkach poniżej:					Persons – in % of total persons in households – with expenditures below:
relatywnej granicy ubóstwa	14,7	12,5	12,3	9,3	relative poverty threshold
„ustawowej” granicy ubóstwa	15,1	5,2	10,3	9,1	“legal” poverty threshold
minimum egzystencji	10,0	3,9	5,4	2,7	subsistence minimum

a Patrz uwagi ogólne działu, ust 8.
a See general notes to chapter, item 8.

DZIAŁ IX

INFRASTRUKTURA KOMUNALNA. MIESZKANIA

Uwagi ogólne

Infrastruktura komunalna

1. Informacje o urządzeniach i usługach komunalnych opracowano **metodą rodzaju działalności**, tj. według kryterium przeznaczenia urządzeń, niezależnie od przeważającego rodzaju działalności podmiotu gospodarczego.

Dane o urządzeniach komunalnych dotyczą urządzeń czynnych.

2. Informacje o sieci wodociągowej, kanalizacyjnej, gazowej i ciepłej obejmują sieć obsługującą gospodarstwa domowe i innych użytkowników.

Informacje o **długości sieci wodociągowej i gazowej** dotyczą sieci rozdzielczej (bez przyłączy prowadzących do budynków mieszkalnych i innych obiektów) oraz sieci przesyłowej (magistralnej), tj. przewodów doprowadzających do sieci rozdzielczej wodę i od 2003 r. – gaz.

Dane o **długości sieci kanalizacyjnej**, oprócz przewodów ulicznych, uwzględniają kolektory, tj. przewody odbierające ścieki z sieci ulicznej; nie uwzględniają natomiast kanałów przeznaczonych wyłącznie do odprowadzania wód opadowych.

Przez **przyłącza wodociągowe, kanalizacyjne i gazowe** prowadzące do budynków mieszkalnych (łącznie z budynkami zbiorowego zamieszkania, jak np.: hotele pracownicze, domy studenckie i internaty, domy opieki społecznej) rozumie się odgałęzienia łączące poszczególne budynki z siecią rozdzielczą lub w przypadku kanalizacji — z siecią ogólnospławną.

3. **Zródło uliczne** jest to urządzenie zainstalowane do ulicznego przewodu wodociągowego, służące do pobierania wody przez ludność bezpośrednio z tego przewodu.

Dane o zużyciu wody z wodociągów w gospodarstwach domowych obejmują ilość wody pobranej z sieci wodociągowej za pomocą urządzeń zainstalowanych w budynku.

4. Dane o **korzystających z wodociągu i kanalizacji** obejmują ludność zamieszkałą w budynkach mieszkalnych dołączonych do określonej sieci.

Dane o **korzystających z gazu** dotyczą ludności w mieszkaniach wyposażonych w instalacje gazu z sieci.

Dane o ludności korzystającej z wodociągu, kanalizacji i gazu obejmują również ludność w budynkach zbiorowego zamieszkania.

5. Dane o **liczbie odbiorców i zużyciu energii elektrycznej** (od 2005 r.) obejmują również gospodarstwa domowe, których głównym źródłem utrzymania jest dochód z użytkowanego gospodarstwa indywidualnego w rolnictwie.

Dane o **liczbie odbiorców gazu** podano łącznie z odbiorcami korzystającymi z gazomierzy zbiorczych.

CHAPTER IX

MUNICIPAL INFRASTRUCTURE. DWELLINGS

General notes

Municipal infrastructure

1. Information regarding municipal installations and services was compiled using the **kind-of-activity method**, i.e., according to the criterion of installation designation, regardless of the predominant kind of activity of the economic entity.

Data regarding municipal installations concern operative installations.

2. Information regarding the length of the water supply, the sewage systems, gas supply system and thermal-line system includes systems servicing households and others.

Information regarding the **length of the water supply and gas supply network** concerns distribution network (excluding connections leading to residential buildings and other constructions) as well as the transmission (main) network, i.e. conduits providing water to the distribution network and since 2003 - gas.

Data regarding the **length of the sewage network**, apart from street conduits, include collectors, i.e., conduits receiving sewage from the street network; while they do not include sewers designed exclusively for draining run-off.

Water supply, sewage and gas supply connections leading, to residential buildings (including buildings with multiple residents, e.g.: employee boarding houses, student dormitories and boarding schools, social welfare homes) are understood as branches linking individual buildings with the distribution system or, in the case of the sewage system, with the main drainage system.

3. As **street spring** we mean a device connected with the water supply system, used by population as direct source of water supply.

Data regarding consumption of water in households includes quantity of water collected from water supply system by facilities installed in building.

4. Data regarding the **users of water supply systems and sewage systems** include the population living in residential buildings connected to a defined system.

Data regarding the **gas users** concern the population in dwellings equipped with gas installations connected to the gas supply system.

Data regarding the population using the water supply system, the sewage system and the gas supply system also include the population in collective accommodation facilities.

5. Data regarding the **number of consumers and the consumption of electricity** (since 2005) include households, in which the main source of maintenance is income from a private farm in agriculture.

Data regarding the **number of consumers using gas from gas supply** include consumers using collective gas-meters.

Dane o **zużyciu gazu** odnoszą się do wszystkich gospodarstw domowych.

Zużycie energii elektrycznej i gazu z sieci w gospodarstwach domowych ustala się na podstawie zaliczkowego systemu opłat.

6. Informacje o energii cieplnej obejmują budynki mieszkalne oraz urzędy i instytucje ogrzewane centralnie za pośrednictwem sieci przesyłowej rozumianej jako układ instalacji połączonych i współpracujących ze sobą, służącej do przesyłania i dystrybucji czynnika grzejącego do odbiorcy zgodnie z ustawą z dnia 10 IV 1997 r. Prawo energetyczne (Dz. U. Nr 54, poz. 348, z późniejszymi zmianami).

Dane w tabl. 4 dotyczą budynków i lokali ogrzewanych przy pomocy urządzeń jednostek gospodarki komunalnej i mieszkaniowej oraz spółdzielni mieszkaniowych i zakładów pracy, niezależnie od źródeł wytwarzania energii cieplnej (własnych lub obcych).

Kotłownia to budynek lub pomieszczenie wraz z ustawionymi w nim kotłami oraz urządzeniami służącymi do wytwarzania energii cieplnej na cele grzewcze lub ogrzewania i równoczesnego dostarczania ciepłej wody.

7. Dane o odpadach komunalnych dotyczą odpadów powstających w gospodarstwach domowych, z wyłączeniem pojazdów wycofanych z eksploatacji, a także odpadów niezawierających odpadów niebezpiecznych pochodzących od innych wytwórców odpadów, które ze względu na swój charakter lub skład są podobne do odpadów powstających w gospodarstwach domowych.

8. Dane o nieczystościach ciekłych dotyczą nieczystości pochodzących w gospodarstwach domowych (budynków mieszkalnych), budynków użyteczności publicznej oraz budynków jednostek prowadzących działalność gospodarczą — w przypadku gdy nie są odprowadzane siecią kanalizacyjną.

9. Parki spacerowo-wypoczynkowe są to tereny zieleni o powierzchni co najmniej 2 ha, urządzone i konserwowane z przeznaczeniem na cele wypoczynkowe ludności, wyposażone w drogi, aleje spacerowe, place, ławki itp.

Zieleńce są to obiekty o powierzchni poniżej 2 ha, w których funkcji dominuje wypoczynek.

Tereny zieleni osiedlowej występują przy zabudowie mieszkaniowej, pełnią funkcję wypoczynkową, izolacyjną i estetyczną.

Mieszkania

1. Informacje o zasobach mieszkaniowych i mieszkaniach oddanych do użytkowania dotyczą mieszkań, a także izb i powierzchni użytkowej w tych mieszkaniach, znajdujących się w budynkach mieszkalnych i niemieszkalnych. Dane nie obejmują lokali zbiorowego zamieszkania (hotelu pracowniczych, domów studenckich i internatów, domów opieki społecznej i in.) i pomieszczeń nieprzeznaczonych na cele mieszkalne, a z różnych względów zamieszkanymi (pomieszczeń inwentarskich, barakowozów, statków, wagonów i in.).

*Data regarding the **consumption of gas from gas supply**, concern all the households.*

*The **consumption of electricity and gas from the gas supply system** in households is established on the basis of an estimated system of payments.*

6. Information regarding heating energy and cubic regards dwellings as well as offices and institutions with central heating within transmission thermal-line — with is considered as a system of conduits leading heating medium to distribution line according to Law from 10 IV 1997 Energetic law (Journal of Laws No. 54, item 348, with later amendments).

Data in table 4 apply to the buildings and premises heated by installations operated by communal and housing organizations and by housing co-ops or enterprises, regardless of the sources supplying the thermal energy (own and other).

Boiler-house is a building or space with boilers and installations used for production of thermal energy to heating or both heating and supplying warm water.

7. Data on municipal waste concern waste generated in households, excluding end-of-life vehicles and waste not containing hazardous waste originating from other producers of waste, which because of its character or composition is similar to waste from households.

8. Data on liquid waste concern waste which comes from households (dwellings), public buildings and buildings of units running a business — in case they are not discharged by sewage system.

9. Strolling and recreational parks are green areas of at least 2 ha in size, maintained for the recreational needs of the population, featuring roads, walkways, squares, benches etc.

Lawns are areas of less than 2 ha in size, in which recreational activity dominates.

Green areas of the housing estates are located in residential areas and used for the purposes of recreation, isolation and aesthetic visual appearance.

Dwellings

1. Information regarding dwelling stocks and completed dwellings concerns dwellings, as well as rooms and the useful floor area in these dwellings, located in residential and non-residential buildings. Data do not include collective accommodation facilities (employee hostels, student dormitories and boarding schools, social welfare homes and others) and spaces not designed for residential purposes, but which for various reasons are inhabited (animal accommodations, caravans. ships, wagons and others).

Mieszkanie jest to lokal składający się z jednej lub kilku izb łącznie z pomieszczeniami pomocniczymi, wybudowany lub przebudowany dla celów mieszkalnych, konstrukcyjnie wydzielony trwałymi ścianami w obrębie budynku, do którego to lokalu prowadzi niezależne wejście z klatki schodowej, ogólnego korytarza, wspólnej sieni bądź bezpośrednio z ulicy, podwórza lub ogrodu.

Izba jest to pomieszczenie w mieszkaniu oddzielone od innych pomieszczeń stałymi ścianami, o powierzchni co najmniej 4 m², z bezpośrednim oświetleniem dziennym, tj. oknem lub oszklonymi drzwiami w ścianie zewnętrznej budynku. Za izbę uważa się zarówno pokój, jak i kuchnię — jeśli odpowiada warunkom określonym w definicji.

Dane o **liczbie izb w mieszkaniach** uwzględniają także izby wykorzystywane wyłącznie do prowadzenia działalności gospodarczej, jeżeli izby te znajdowały się w obrębie mieszkania konstrukcyjnego i nie miały dodatkowego, oddzielnego wejścia z ulicy, podwórza lub z ogólnie dostępnej części budynku.

Powierzchnia użytkowa mieszkania jest to łączna powierzchnia pokoi, kuchni, przedpokoi, łazienek i wszystkich innych pomieszczeń wchodzących w skład mieszkania.

2. Dane o **zasobach mieszkaniowych** opracowano na podstawie:

- 1) wyników spisów powszechnych oraz Narodowego Spisu Powszechnego Ludności i Mieszkań według stanu w dniu 20 V 2002 r. i 31 III 2011 r.;
- 2) bilansu zasobów mieszkaniowych — według stanu w dniu 31 XII, w każdorazowym podziale administracyjnym.

3. **Bilanse zasobów mieszkaniowych** sporządza się dla okresów międzyspisowych w oparciu o wyniki ostatniego spisu powszechnego (dla lat 2002—2009 przyjęto jako bazę wyjściową wyniki spisu 2002, od 2010 r. — wyniki spisu 2011), przyjmując od 2002 r. za podstawę mieszkania zamieszkałe i niezamieszkałe oraz uwzględniając przyrosty i ubytki zasobów mieszkaniowych.

4. **Mieszkania** sklasyfikowane według **form własności** dotyczą:

- 1) **osób fizycznych** — mieszkania, do których prawo własności posiada osoba fizyczna (jedna lub więcej), przy czym osoba ta:
  - może być właścicielem całej nieruchomości, np. indywidualny dom jednorodzinny,
  - może posiadać udział w nieruchomości wspólnej, jako właściciel lokalu mieszkalnego, np. znajdującego się w budynku wielomieszkaniowym objętym wspólnotą mieszkaniową. Zaliczono tu również mieszkania w budynkach spółdzielni mieszkaniowych, dla których na mocy ustawy z dnia 15 XII 2000 r. o spółdzielniach mieszkaniowych zostało ustanowione odrębne prawo własności na rzecz osoby fizycznej (osób fizycznych) ujawnione w księdze wieczystej.

Pojęcie **wspólnoty mieszkaniowej** odnosi się do budynku wielomieszkaniowego, w którym część lub wszystkie lokale stanowią wyodrębnioną własność, potwierdzoną wpisem do księgi wieczystej. Wspólnotę mieszkaniową tworzy ogół właścicieli lokali (mieszkalnych i użytkowych) w danym budynku;

A dwelling is a premise comprising one or several rooms including auxiliary spaces, built or remodeled for residential purposes, structurally separated by permanent walls within a building, into which a separate access leads from a staircase, passage, common hall or directly from the street, courtyard or garden.

A room is a space in a dwelling separated from other spaces by permanent walls, with an area of at least 4 m², with direct day lighting, i.e., with a window or door containing a glass element in an external wall of the building. A kitchen area is treated as a room if it meets the conditions described in the definition.

Data regarding the **number of rooms in dwellings** also include rooms used exclusively for conducting economic activity, if these rooms are located within a construction of dwelling and do not have an additional, separate access from street, courtyard or from a common space in the building.

The useful floor area of a dwelling is the total useful floor area of the rooms, kitchen, foyers, bathrooms, and all other spaces comprising the dwelling.

2. Data regarding **dwelling stocks** have been compiled on the basis of:

- 1) the results of censuses as well as the Population and Housing Census as of 20 V 2002 and 31 III 2011;
- 2) the balance of dwelling stocks, as of 31 XII, in each administrative division.

3. **The balances of dwelling stocks** are estimated for the periods between censuses on the basis of results from last census (for the years 2002—2009 the basis assumed were the results of 2002 census, since 2010 — the results of 2011 census), since 2002 assuming inhabited and uninhabited dwellings as a basis and considering increases and decreases of dwelling stocks.

4. **Dwellings classified by type of ownership** concern:

- 1) **natural persons** — dwellings, which are owned by a natural person (one or more), while this person:
  - can be an owner of a whole real estate for example an individual detached house,
  - can have a share in the common real estate, as the owner of dwelling for example located in a block of flats included in a condominium. There are also included dwellings in building of housing co-operatives for which by law of 15 December 2000 on housing cooperatives a separate ownership right benefit of a natural person (natural persons) exposed in a real-estate register, was established.

The notion of **condominium** refers to a block of flats, in which a part or all dwellings constitute separate ownerships, confirmed by an entry in the land and mortgage register. Condominium is created by all owners of dwellings (residential and business premises) in a given building;

- 2) **spółdzielni mieszkaniowych** – mieszkania własnościowe (zajmowane na podstawie spółdzielczego własnościowego prawa do lokalu mieszkalnego) lub lokatorskie (zajmowane na podstawie stosunku najmu);
- 3) **gmin (komunalne)** – mieszkania stanowiące własność gminy lub powiatu (lokalnej wspólnoty samorządowej), a także mieszkania przekazane gminie, ale pozostające w dyspozycji jednostek użyteczności publicznej, takich jak: zakłady opieki zdrowotnej, ośrodki pomocy społecznej, jednostki systemu oświaty, instytucje kultury;
- 4) **towarzystw budownictwa społecznego;**
- 5) **zakładów pracy** (sektora publicznego i prywatnego);
- 6) **Skarbu Państwa** – mieszkania pozostające w zasobie lub zarządzie Agencji Nieruchomości Rolnych, Wojskowej Agencji Mieszkaniowej oraz organów administracji państwowej, np. ministerstw;
- 7) **innych podmiotów** – mieszkania stanowiące własność instytucji budujących dla zysku – przeznaczone na sprzedaż (ale jeszcze niesprzedane osobom fizycznym) lub na wynajem, mieszkania stanowiące własność instytucji wyznaniowych, stowarzyszeń, fundacji, partii, związków zawodowych itp.

5. Dane o **liczbie mieszkań wyposażonych w instalacje** (na podstawie bilansów zasobów mieszkaniowych) uwzględniają modernizację mieszkań spółdzielni mieszkaniowych, gmin, zakładów pracy, wspólnot mieszkaniowych i budownictwa społecznego czynszowego oraz szacunek przyrostu mieszkań, które zostały wyposażone w instalacje w budynkach indywidualnych w wyniku ich modernizacji.

6. **Dodatek mieszkaniowy** jest powszechnym i okresowym świadczeniem pieniężnym, wynikającym z przepisów ustawy z dnia 21 czerwca 2001 r. o dodatkach mieszkaniowych (Dz. U. 2001 nr 71, poz. 734, z późniejszymi zmianami). Ma on charakter okresowy – przyznaje się go bowiem na okres 6 miesięcy z możliwością ponownego przyznania w razie dalszego spełnienia ustawowych warunków. Wypłata dodatków mieszkaniowych stanowi zadanie własne gminy.

Dodatek mieszkaniowy stanowi różnicę pomiędzy wydatkami mieszkaniowymi przypadającymi na normatywną powierzchnię użytkową zajmowanego lokalu mieszkalnego a częścią wydatków ponoszonych przez osobę, której przyznany jest dodatek.

Zgodnie z ustawą z dnia 13 listopada 2003 r. (Dz. U. Nr 203, poz. 1966, art. 6) o dochodach jednostek samorządu terytorialnego, wysokość dodatku mieszkaniowego nie może przekraczać 70% faktycznych wydatków ponoszonych przez gospodarstwo domowe za lokal mieszkalny (związanych z czynszem, kosztami eksploatacji, jak również opłatami za energię cieplną, wodę i odbiór nieczystości ciekłych). Rada gminy, w drodze uchwały, może podwyższyć lub obniżyć, nie więcej niż o 20 p. proc, wysokość wskaźników procentowych.

7. Dane o **mieszkaniach, których budowę rozpoczęto** dotyczą mieszkań: w nowych budynkach mieszkalnych, w budynkach niemieszkalnych, uzyskanych w wyniku rozbudowy budynków (w części stanowiącej rozbudowę), uzyskanych w wyniku przebudowy pomieszczeń niemieszkalnych.

- 2) **housing cooperatives** – member-owned dwellings (occupied on the basis of the co-operative ownership right to a residential premise), and condominiums (occupied on the basis of a contract of tenancy);
- 3) **gminas (municipal)** – dwellings owned by a gmina or a powiat (local self-government community), and also dwellings transferred to a gmina, but remaining at the disposal of public utilities such as: health care establishments, social aid centres, units of education system, cultural institutions;
- 4) **public building society;**
- 5) **companies** (of public and private sector);
- 6) **State Treasury** – dwellings remaining in the stock or under the management of Agricultural Property Agency, Military Housing Agency and organs of state administration, e.g. ministries;
- 7) **other entities** – dwellings owned by institutions, constructing for profit – for sale, but not yet sold to natural persons or for rental, dwellings owned by religious institutions, associations, foundations, political parties, labour unions etc.

5. Data regarding **the number of dwellings fitted with installations** (on the basis of balances of dwelling stocks) include the modernization of dwellings belonging to housing cooperatives, gminas, employers, condominiums and public building society dwellings as well as the estimate of the increase of dwellings which were fitted with installations in private buildings as a result of their modernization.

6. **Housing allowance** is a common and temporary form of financial aid, stipulated in the provision of the Law on Dwelling Rent and Housing Allowances, dated 21 June 2001 (Journal of Laws of 2001 No. 71, item 734, with subsequent amendments). Housing allowance is temporary – granted for a period of 6 months with an option of renewal in the event of further fulfilment of the statutory requirements. Payment of housing allowances is the gmina's own discretion.

The amount of housing allowance is the difference between the housing expenses incurred by the standard useful floor area of an occupied dwelling unit and that part of the expenses incurred by the person to whom the benefit is granted.

Accordance to the Law on the Income of Local Government units, dated 13 November 2003 (Journal of Laws No. 203, item. 1966, Art. 6), the amount of the housing allowance mustn't exceed 70% of the actual expenditure expenses, incurred by the household for dwelling, related to rent, maintenance costs, and charges for heat energy, water and liquid waste collection. The municipal council, by resolution, may increase or decrease, not more than 20 percentage points, the amount of percentages.

7. Data regarding **dwelling in which construction has begun** concern dwellings: in new residential buildings, in non-residential buildings, dwellings created as a result of enlarging building (the enlarged portion), created as a result of adapting non-residential spaces.

8. Informacje o **mieszkaniach oddanych do użytkowania** dotyczą mieszkań w budynkach nowo wybudowanych i rozbudowanych (w części stanowiącej rozbudowę) oraz uzyskanych w wyniku przebudowy pomieszczeń niemieszkalnych.

Informacje o efektach:

- **budownictwa indywidualnego** dotyczą mieszkań oddanych do użytkowania przez osoby fizyczne (prowadzące i nieprowadzące działalności gospodarczej), fundacje, kościoły i związki wyznaniowe, z przeznaczeniem na użytek własny inwestora lub na sprzedaż i wynajem,
- **budownictwa przeznaczonego na sprzedaż lub wynajem** dotyczą mieszkań oddanych do użytkowania przez różnych inwestorów w celu osiągnięcia zysku (bez mieszkań oddanych do użytkowania przez osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą zaliczanych do budownictwa indywidualnego),
- **budownictwa spółdzielczego** dotyczą mieszkań oddanych do użytkowania przez spółdzielnie mieszkaniowe, z przeznaczeniem dla osób będących członkami tych spółdzielni,
- **budownictwa komunalnego (gminnego)** dotyczą mieszkań realizowanych w całości z budżetu gminy (głównie o charakterze socjalnym lub interwencyjnym),
- **budownictwa zakładowego** dotyczą mieszkań oddanych do użytkowania przez zakłady pracy (sektora publicznego i prywatnego), z przeznaczeniem na zaspokojenie potrzeb mieszkaniowych pracowników tych zakładów (bez mieszkań oddanych do użytkowania przez osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą zaliczanych do budownictwa indywidualnego),
- **budownictwa społecznego czynszowego** dotyczą mieszkań realizowanych przez towarzystwa budownictwa społecznego (działające na zasadzie non profit), z wykorzystaniem kredytu z Banku Gospodarstwa Krajowego (do 31 V 2009 r. – z Krajowego Funduszu Mieszkaniowego).

8. *Information regarding **dwellings completed** concerns dwellings in newly built and expanded buildings (the enlarged portion) as well as dwellings obtained as a result of adapting non-residential spaces.*

Information regarding the results of:

- **private construction** *concerns dwellings completed by natural persons (conducting or not conducting economic activity), foundations, churches and religious associations, designed for the own use of the investor or for sale and rent,*
- **construction for sale or rent** *concerns dwellings completed by various investors in order to achieve a profit (excluding dwellings completed by natural persons conducting economic activity included in private construction),*
- **cooperative construction** *concerns dwellings completed by housing cooperatives, designed for persons being members of these cooperatives,*
- **municipal (gmina) construction** *concerns dwellings realized in full from the gmina budget (primarily with a public assistance or intervention character),*
- **company construction** *concerns dwellings completed by companies (of the public and private sectors), designed for meeting the residential needs of the employees of these companies (excluding dwellings completed by natural persons conducting economic activity included in private construction),*
- **public building society** *concerns dwellings built by public building societies (operating on a non-profit basis) utilizing credit from the state bank BGK (until 31 may 2009 – from the National Housing Fund).*

Infrastruktura komunalna

Municipal infrastructure

TABL. 1 (109). **WODOCIĄGI I KANALIZACJA**
Stan w dniu 31 XII
WATER SUPPLY AND SEWAGE SYSTEMS
As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2015	2016	SPECIFICATION
Sieć rozdzielcza w km					Distribution network in km
Wodociągowa	20536,6	21750,1	22754,5	22894,2	Water supply
miasta	3631,9	3915,1	4236,1	4275,7	urban areas
wieś	16904,7	17835,0	18518,4	18618,5	rural areas
Kanalizacyjna ^a	3666,5	4774,1	6507,1	6658,2	Sewage ^a
miasta	2588,5	3008,3	3603,7	3676,2	urban areas
wieś	1078,0	1765,8	2903,4	2982,0	rural areas
Przyłącza prowadzące do budynków mieszkalnych w szt.					Connections leading to residential buildings in pcs
Wodociągowe	347849	365666	395213	399850	Water supply system
miasta	113635	117743	128771	130273	urban areas
wieś	234214	247923	266442	269577	rural areas
Kanalizacyjne	87949	112209	148676	155538	Sewage system
miasta	64984	74880	93703	97206	urban areas
wieś	22965	37329	54973	58332	rural areas
Zdroje uliczne	1188	1055	824	799	Street outlets
Miasta	993	881	682	661	Urban areas
Wieś	195	174	142	138	Rural areas
Zużycie wody z wodociągów w gospodarstwach domowych (w ciągu roku) w hm³	92,4	86,6	92,7	90,1	Consumption of water from water supply systems in households (during the year) in hm³
Miasta:					Urban areas:
w hm ³	65,2	58,2	56,1	54,8	in hm ³
na 1 mieszkańca w m ³	39,1	35,7	35,6	35,0	per capita in m ³
Wieś w hm ³	27,2	28,4	39,8	35,3	Rural areas in hm ³
Ścieki odprowadzone siecią kanalizacyjną (w ciągu roku) w hm³	105,1	88,1	81,9	82,1	Wastewater discharged by sewage system (during the year) in hm³
w tym oczyszczane	93,3	88,1	81,9	82,1	of which treated

a Długość czynnej sieci sanitarnej (bez przykanalików) łącznie z kolektorami.

a Length of the operative sanitary network (excluding sewer pipes) including collectors.

TABL. 2 (110). **ODBIORCY ORAZ ZUŻYCIE ENERGII ELEKTRYCZNEJ W GOSPODARSTWACH DOMOWYCH**
CONSUMERS AND CONSUMPTION OF ELECTRICITY IN HOUSEHOLDS

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2015	2016	SPECIFICATION
Odbiorcy (stan w dniu 31 XII) w tys.	983,0	1005,0	1008,3	1019,3	Consumers (as of 31 XII) in thous.
Miasta.....	674,2	691,9	684,3	691,2	Urban areas
Wieś.....	308,8	313,1	324,0	328,1	Rural areas
Zużycie (w ciągu roku)					Consumption (during the year)
W GWh.....	1874,9	2028,8	1907,2	1950,7	In GWh
miasta.....	1227,1	1312,0	1173,4	1177,7	urban areas
wieś.....	647,8	716,8	733,8	773,0	rural areas
W kWh:					In kWh:
miasta: na 1 mieszkańca.....	734,7	806,2	743,7	751,2	urban areas: per capita
na 1 odbiorcę ^a	1820,1	1896,3	1714,8	1703,8	per consumer ^a
wieś — na 1 odbiorcę ^a	2098,1	2289,4	2264,4	2356,0	rural areas — per consumer ^a

a Do przeliczeń przyjęto liczbę odbiorców według stanu w dniu 31 XII.

Ź r ó d ł o: dane Ministerstwa Gospodarki.

a The number of consumers as of 31 XII was used in calculations.

S o u r c e: data of the Ministry of Economy.

TABL. 3 (111). **SIEĆ GAZOWA ORAZ ODBIORCY I ZUŻYCIE GAZU Z SIECI W GOSPODARSTWACH DOMOWYCH**
Stan w dniu 31 XII
GAS SUPPLY SYSTEM AS WELL AS CONSUMERS AND CONSUMPTION OF GAS FROM GAS SUPPLY SYSTEM IN HOUSEHOLDS
As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2015	2016	SPECIFICATION
Sieć rozdzielcza i przesyłowa w km	3294,4	3786,2	4351,9	4407,5	Distribution and transmission network in km
w tym przesyłowa.....	482,2	637,5	655,1	655,1	of which transmission
miasta.....	106,3	117,6	123,9	123,9	urban areas
wieś.....	375,9	519,9	531,2	531,2	rural areas
Miasta.....	2218,1	2458,9	2790,0	2827,4	Urban areas
Wieś.....	1076,3	1327,3	1561,8	1580,1	Rural areas
Przyłącza prowadzące do budynków mieszkalnych i niemieszkalnych w szt.	57215	63384	75391	83304	Connections leading to residential and non-residential buildings in pcs
Miasta.....	47784	52427	62290	67930	Urban areas
Wieś.....	9431	10957	13101	15374	Rural areas
Odbiorcy gazu z sieci^a w tys.	419,9	416,7	423,2	426,6	Consumers of gas from gas supply system^a in thous.
Miasta.....	408,8	404,5	408,6	411,7	Urban areas
Wieś.....	11,1	12,1	14,6	15,0	Rural areas
Zużycie gazu z sieci^b (w ciągu roku):					Consumption of gas from gas supply system^b (during the year):
W hm ³	151,1	151,6	137,3	155,3	In hm ³
miasta.....	145,9	137,9	118,9	135,6	urban areas
wieś.....	5,2	13,8	18,5	19,8	rural areas
Na 1 mieszkańca w m ³	58,5	59,7	55,0	62,4	Per capita in m ³
miasta.....	87,4	84,7	75,3	86,5	urban areas
wieś.....	5,6	15,0	20,1	21,5	rural areas

a Łącznie z odbiorcami korzystającymi z gazomierzy zbiorczych. b W jednostkach naturalnych, według których następuje rozliczenie z odbiorcami.

a Including consumers using collective gas-meter. b Consumption of gas in natural units on the basis of which settlements with clients occur.

TABL. 4 (112). **OGRZEWNICTWO**
Stan w dniu 31 XII
HOUSE-HEATING
As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2015	2016			SPECIFICATION
				ogółem total	miasta urban areas	wieś rural areas	
Sieć ciepła w km	1599,1	1708,9	1768,2	1760,7	1658,8	101,9	Heating network in km
w tym przesyłowa	1047,2	1110,2	1142,3	1137,3	1064,3	73,0	of which transmission
Kotłownie ^a	558	595	1175	1073	842	231	Boiler rooms ^a
Sprzedaż energii ciepłej (w ciągu roku) w TJ	17222,4	18077,7	15031,3	16000,9	15831,6	169,3	Sale of heating energy (during the year) in TJ
Kubatura budynków ogrzewanych centralnie w dam ³	143461	133283	166608	170597	161204	9393	Cubature of buildings with central heating in dam ³
w tym budynków mieszkalnych	84502	84988	88549	88970	88462	508	of which residential buildings

a Od 2014 r. zmieniony został zakres podmiotowy badania, dane są nieporównywalne z poprzednimi latami.

a Since 2014 subject scope was changed, data are not comparable with previous years.

TABL. 5 (113). **LUDNOŚĆ KORZYSTAJĄCA Z SIECI WODOCIĄGOWEJ, KANALIZACYJNEJ
I GAZOWEJ ^a**
**POPULATION USING WATER SUPPLY, SEWAGE AND GAS SUPPLY
SYSTEMS ^a**

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2015	2016	SPECIFICATION
Ludność w tys. — korzysta- jąca ^b z:					Population in thous. — using ^b :
wodociągu	2289,8	2277,4	2347,1	2341,1	water supply system
miasta	1568,9	1531,0	1496,1	1488,2	urban areas
wieś	720,9	746,4	851,0	852,9	rural areas
kanalizacji	1480,0	1495,3	1579,8	1584,2	sewage system
miasta	1382,3	1356,9	1358,4	1354,9	urban areas
wieś	97,7	138,4	221,4	229,3	rural areas
gazu	1019,3	998,7	989,3	984,3	gas supply system
miasta	992,8	961,6	945,2	938,9	urban areas
wieś	26,5	37,1	44,1	45,4	rural areas
Ludność — w % ogółu ludności ^c — korzystająca ^b z:					Population — in % of total population ^c — using ^b :
wodociągu	88,8	89,6	94,1	94,2	water supply system
miasta	94,2	94,3	95,1	95,2	urban areas
wieś	79,0	81,2	92,4	92,5	rural areas
kanalizacji	57,4	58,8	63,4	63,7	sewage system
miasta	83,0	83,6	86,4	86,7	urban areas
wieś	10,7	15,0	24,0	24,9	rural areas
gazu	39,5	39,3	39,7	39,6	gas supply system
miasta	59,7	59,3	60,1	60,0	urban areas
wieś	2,9	4,0	4,8	4,9	rural areas

a Od 2014 r. dane dotyczące ludności korzystającej z wodociągu i kanalizacji podawane są według zmienionej metody i nie są w pełni porównywalne z poprzednimi latami. b Dane szacunkowe. c Na podstawie bilansów.

a Since 2014 regarding population using water supply and sewage are given according to the changed method and are not fully comparable with previous years. b Estimated data. c Based on balances.

TABL. 6 (114). **ODPADY KOMUNALNE**^a
MUNICIPAL WASTE^a

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2015	2016		SPECIFICATION
				ogółem <i>total</i>	w tym z gospodarstw domowych <i>of which from house- holds</i>	
Odpady komunalne zebrane ^b w t	639378,6	668824,4	657585,0	684973,1	577410,7	<i>Municipal waste collec- ted^b in t</i>
zmieszane.....	623481,8	612500,3	477475,5	496402,0	418999,4	<i>mixed</i>
miasta.....	540370,3	502404,9	359635,5	373107,0	318502,1	<i>urban areas</i>
wieś.....	83111,5	110095,4	117839,9	123295,0	100497,3	<i>rural areas</i>
zebrane selektywnie	15896,8	56324,2	180109,5	188571,1	158411,3	<i>collected separately</i>
w tym:						<i>of which:</i>
papier i tektura	6595,2	8360,5	9768,9	10852,8	8842,8	<i>paper and cardboard</i>
szkło	3786,0	13097,6	23851,6	27315,0	26148,4	<i>glass</i>
tworzywa sztuczne	1712,1	5532,5	13158,5	11487,3	10599,8	<i>plastic</i>
metale.....	299,4	1016,7	848,0	716,1	693,8	<i>metals</i>
wielkogabarytowe.....	1887,8	6156,7	13309,6	15139,9	15002,3	<i>largesize</i>
biodegradowalne	-	18421,5	57526,4	57734,3	41138,2	<i>biodegradable</i>

a Patrz uwagi ogólne do działu „Infrastruktura komunalna. Mieszkania – Infrastruktura komunalna”, ust. 7. b Dane szacunkowe.

a See general notes to the chapter „Municipal infrastructure. Dwellings – Municipal infrastructure”, item 7. b Estimated data.

TABL. 7 (115). **NIECZYSTOŚCI CIEKŁE**^a
LIQUID WASTE^a

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2015	2016	SPECIFICATION
Nieczystości ciekłe ^b wywiezione w dam ³	1456,5	1740,3	1423,9	1475,7	<i>Liquid waste^b removed in dam³</i>
miasta	581,4	923,1	619,3	588,6	<i>urban areas</i>
wieś	875,1	817,2	804,6	887,1	<i>rural areas</i>
w tym z gospodarstw domowych	629,5	935,7	964,7	1009,9	<i>of which from households</i>
miasta	268,3	515,3	457,6	443,8	<i>urban areas</i>
wieś	361,2	420,4	507,1	566,1	<i>rural areas</i>
Zbiorniki bezodpływowe w tys. (stan w dniu 31 XII) ...	.	196,1	166,4	163,0	<i>Septic tanks in thous. (as of 31 XII)</i>
Przydomowe oczyszczalnie ścieków w tys. (stan w dniu 31 XII)	.	7,2	20,1	21,1	<i>Household waste water treatment systems in thous. (as of 31 XII)</i>

a Patrz uwagi ogólne do działu „Infrastruktura komunalna. Mieszkania – Infrastruktura komunalna”, ust. 8. b Gromadzone przejściowo w zbiornikach bezodpływowych.

a See general notes to the chapter „Municipal infrastructure. Dwellings – Municipal infrastructure”, item 8. b Collected temporarily in septic tanks.

TABL. 8 (116). **SKŁADOWISKA ODPADÓW KOMUNALNYCH**
LANDFILL SITES WITH MUNICIPAL WASTE

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2015	2016			SPECIFICATION
				ogółem total	miasta urban areas	wieś rural areas	
Czynne składowiska kontrolowane (stan w dniu 31 XII):							Controlled landfill sites in operation (as of 31 XII):
liczba.....	43	32	20	19	1	18	number
powierzchnia w ha	183,7	154,9	125,0	117,5	3,1	114,4	area in ha
Zrekultywowana powierzchnia kontrolowanych składowisk (w ciągu roku) w ha:							Reclaimed area of controlled landfill sites (during the year) in ha:
czynnych	0,0	-	2,1	3,3	-	3,3	in operation
o zakończonej eksploatacji (zamknięte)	1,0	2,3	0,6	-	-	-	exploitation completed

TABL. 9 (117). **TERENY ZIELENI OGÓLNODOSTĘPNEJ I OSIEDLOWEJ**
Stan w dniu 31 XII
GENERALLY ACCESSIBLE AND ESTATE AREA GREEN BELTS
As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010		2015		2016		SPECIFICATION
		ogółem total	w tym miasta of which urban areas	ogółem total	w tym miasta of which urban areas	ogółem total	w tym miasta of which urban areas	
OGÓŁEM w ha	3762,1	3929,8	3409,1	3766,0	3216,8	3827,0	3289,1	TOTAL in ha
w % powierzchni ogólnej województwa ^a	0,2	0,2	2,9	0,2	2,8	0,2	2,8	in % of total area space of the voivodship ^a
na 1 mieszkańca ^b w m ²	14,6	15,5	21,0	15,1	20,5	15,4	21,0	per capita ^b in m ²
Tereny zielni ogólnodostępnej w ha:								Generally accessible area green belts in ha:
parki spacerowo-wypoczynkowe....	1452,7	1464,7	1134,9	1516,1	1160,7	1497,2	1160,7	strolling-recreational parks
zieleńce	561,1	585,4	490,2	410,7	295,6	414,8	296,8	lawns
Tereny zielni osiedlowej w ha.....	1748,3	1879,7	1784,0	1839,2	1760,5	1915,1	1831,5	Estate green belts in ha

a,b W przypadku miast obliczono: a – w % ogólnej powierzchni miast, b – na 1 mieszkańca miast.
a,b For urban areas calculated: a – in % total urban areas space, b – per capita in urban areas.

Mieszkania*Dwellings*TABL. 10 (118). **ZASOBY MIESZKANIOWE** ^a

Stan w dniu 31 XII

DWELLING STOCKS ^a

As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2015	2016			SPECIFICATION
				ogółem total	miasta urban areas	wieś rural areas	
Mieszkania w tys.	947,4	975,9	1003,9	1009,9	703,8	306,1	<i>Dwellings in thous.</i>
Izby w mieszkaniach w tys.	3298,9	3481,5	3606,9	3633,0	2358,4	1274,6	<i>Rooms in dwellings in thous.</i>
Powierzchnia użytkowa mieszkań w tys. m ²	61614,8	65715,1	68923,5	69591,3	41801,0	27790,4	<i>Useful floor area of dwellings in thous. m²</i>
Przeciętna w zasobach:							<i>Dwelling stocks, average:</i>
liczba izb w mieszkaniu.....	3,48	3,57	3,59	3,60	3,35	4,16	<i>number of rooms in a dwelling</i>
powierzchnia użytkowa w m ² :							<i>useful floor area in m²:</i>
1 mieszkania.....	65,0	67,3	68,7	68,9	59,4	90,8	<i>per dwelling</i>
na 1 osobę.....	23,9	25,8	27,6	28,0	26,7	30,2	<i>per person</i>
liczba osób ^b na:							<i>number of persons ^b:</i>
1 mieszkanie.....	2,72	2,61	2,48	2,46	2,22	3,01	<i>per dwelling</i>
1 izbę.....	0,78	0,73	0,69	0,68	0,66	0,72	<i>per room</i>

^a Na podstawie bilansów. Patrz uwagi ogólne działu „Infrastruktura komunalna. Mieszkania – Mieszkania”, ust. 3.

^b Patrz uwagi ogólne do Rocznika, ust. 11.

^a Based on balances. See general notes to the chapter „Municipal infrastructure. Dwellings – Dwellings”, item 3. ^b See the general notes to the Yearbook, item 11.

Tabl. 11 (119). **MIESZKANIA W ZASOBACH MIESZKANIOWYCH** ^a **WYPOSAŻONE W INSTALACJE**

Stan w dniu 31 XII

DWELLINGS IN DWELLING STOCKS ^a **FITTED WITH INSTALLATIONS**

As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Mieszkania — w % — wyposażone w <i>Dwellings — in % — fitted with</i>					
	wodociąg water supply system	ustęp lavatory	łazienkę bathroom	gaz z sieci gas from supply system	centralne ogrzewanie central heating	
OGÓŁEM	2005	92,4	81,4	79,4	44,0	72,7
TOTAL	2010	94,4	89,0	84,9	45,3	76,0
	2015	94,6	89,4	85,4	44,7	76,9
	2016	94,7	89,5	85,5	44,6	77,1
Miasta	2005	96,2	89,4	85,9	61,5	79,7
<i>Urban areas</i>	2010	97,0	93,5	89,9	62,9	81,7
	2015	97,1	93,8	90,2	62,2	82,4
	2016	97,2	93,8	90,3	62,1	82,6
Wieś	2005	83,5	62,6	64,3	3,3	56,6
<i>Rural areas</i>	2010	88,5	78,4	73,2	4,3	62,8
	2015	88,9	79,3	74,3	4,3	64,2
	2016	89,0	79,5	74,5	4,3	64,5

^a Na podstawie bilansów. Patrz uwagi ogólne działu „Infrastruktura komunalna. Mieszkania – Mieszkania”, ust. 3.

^a Based on balances. See general notes to the chapter „Municipal infrastructure. Dwellings – Dwellings”, item 3.

TABL. 12 (120). **DODATKI MIESZKANIOWE WYPŁACONE W 2016 R.**
HOUSING ALLOWANCES PAID OUT IN 2016

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Ogółem Total	Dodatki wypłacone użytkownikom lokali Dwellings allowances paid out to user of					
		gminnych gminas	spółdziel- czych coopera- tives	wspólnot mieszka- niowych condomi- nium	prywat- nych private	towa- rzystw budow- nictwa spolecz- nego public building society	innych others
a - liczba wypłaconych dodatków number of allowan- ces							
b - kwota dodatków w tys. zł amount of allowan- ces in thous. zł							
c - przeciętna wyso- kość dodatku w zł average value of allowances in zł							

W LICZBACH BEZWZGLĘDNYCH
IN ABSOLUTE NUMBERS

OGÓŁEM	a	285059	125720	79087	34580	34706	6119	4847
TOTAL	b	56843,6	26197,5	13577,4	6428,2	8329,8	1232,8	1077,9
	c	199,4	208,4	171,7	185,9	240,0	201,5	222,4
Miasta	a	273286	121364	77825	31795	32554	6114	3634
Urban areas	b	54797,5	25523,2	13294,8	5934,0	7956,0	1232,7	856,8
	c	200,5	210,3	170,8	186,6	244,4	201,6	235,8
Wieś	a	11773	4356	1262	2785	2152	5	1213
Rural areas	b	2046,1	674,3	282,6	494,2	373,8	0,1	221,1
	c	173,8	154,8	223,9	177,5	173,7	22,4	182,3

W % OGÓŁEM
IN % OF TOTAL

OGÓŁEM	a	100,0	44,1	27,7	12,1	12,2	2,1	1,7
TOTAL	b	100,0	46,1	23,9	11,3	14,7	2,2	1,9
Miasta	a	100,0	44,4	28,5	11,6	11,9	2,2	1,3
Urban areas	b	100,0	46,6	24,3	10,8	14,5	2,2	1,6
Wieś	a	100,0	37,0	10,7	23,7	18,3	0,0	10,3
Rural areas	b	100,0	33,0	13,8	24,2	18,3	0,0	10,8

TABL. 13 (121). **GOSPODARKA GRUNTAMI POD BUDOWNICTWO MIESZKANIOWE**
ADMINISTRATION OF GROUNDS FOR DWELLING CONSTRUCTION

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Powierzchnia gruntów przekazanych inwestorom pod budownictwo <i>Area of grounds transferred to investor for dwelling construction</i>			Powierzchnia gruntów w zasobie gmin pod budownictwo mieszkaniowe <i>Area of grounds in gminas stock for dwelling construction</i>			
	ogółem <i>total</i>	w tym <i>of which</i>		wielorodzinne <i>multi-family</i>		jednorodzinne <i>single-family</i>	
		spółdzielcze <i>cooperatives</i>	osób fizycznych <i>of natural persons</i>	razem <i>total</i>	w tym uzbrojone <i>of which developed</i>	razem <i>total</i>	w tym uzbrojone <i>of which developed</i>
	w ha in ha						
OGÓŁEM 2005	81,0	0,8	74,5	147,8	76,9	814,9	538,6
TOTAL 2010	43,6	1,3	39,9	175,9	119,7	803,9	490,1
2015	55,3	-	49,4	253,8	112,2	846,6	533,3
2016	39,6	2,7	29,5	238,9	175,3	1045,9	797,4
Miasta 2005	25,0	-	20,4	145,3	74,4	417,7	290,7
<i>Urban areas</i> 2010	25,8	1,3	22,2	168,2	112,6	376,0	274,1
2015	29,6	-	24,1	159,0	105,0	371,0	271,1
2016	27,0	2,7	19,3	225,1	170,8	654,2	565,0
Wieś 2005	56,0	0,8	54,1	2,5	2,5	397,2	247,9
<i>Rural areas</i> 2010	17,8	-	17,7	7,7	7,1	427,9	216,0
2015	25,7	-	25,3	94,8	7,2	475,6	262,2
2016	12,6	-	10,2	13,8	4,5	391,7	232,4

TABL. 14 (122). **MIESZKANIA, KTÓRYCH BUDOWĘ ROZPOCZĘTO**
DWELLINGS IN WHICH CONSTRUCTION HAS BEGUN

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2015	2016	SPECIFICATION
OGÓŁEM	4681	8190	7498	7633	TOTAL
w tym:					<i>of which:</i>
Spółdzielcze	107	58	113	21	<i>Cooperative</i>
Komunalne (gminne).....	108	34	79	8	<i>Municipal (gmina)</i>
Indywidualne	3562	5445	4933	5516	<i>Private</i>
Spółeczne czynszowe.....	238	149	-	48	<i>Public building society</i>
Przeznaczone na sprzedaż lub wynajem	666	2504	2349	2040	<i>For sale or rent</i>

TABL. 15 (123). **MIESZKANIA ODDANE DO UŻYTKOWANIA**
DWELLINGS COMPLETED

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2015	2016	SPECIFICATION
Mieszkania	4565	6957	7150	7065	Dwellings
miasta.....	2573	4382	4033	4039	urban areas
wieś	1992	2575	3117	3026	rural areas
Spółdzielcze	73	114	91	48	Cooperative
Komunalne (gminne).....	225	405	36	178	Municipal (gmina)
Zakładowe	2	9	1	25	Company
Przeznaczone na sprzedaż lub wynajem	211	2394	1972	1771	For sale or rent
Spółeczne czynszowe.....	332	124	142	8	Public building society
Indywidualne	3722	3911	4908	5035	Private
miasta.....	1762	1388	1835	2029	urban areas
wieś	1960	2523	3073	3006	rural areas
Mieszkania na 1000 zawartych małżeństw	342	479	624	603	Dwellings per 1000 marriages contracted
miasta.....	309	479	575	561	Urban areas
wieś	397	479	702	672	Rural areas
Izby	23076	30055	32067	30886	Rooms
miasta.....	12159	15929	15167	14658	urban areas
wieś	10917	14126	16900	16228	rural areas
Spółdzielcze	298	391	345	156	Cooperative
Komunalne (gminne).....	482	984	108	342	Municipal (gmina)
Zakładowe	10	27	5	82	Company
Przeznaczone na sprzedaż lub wynajem	702	6810	5712	4756	For sale or rent
Spółeczne czynszowe.....	901	384	352	14	Public building society
Indywidualne	20683	21459	25545	25536	Private
miasta.....	9876	7473	8801	9397	urban areas
wieś	10807	13986	16744	16139	rural areas
Powierzchnia użytkowa mieszkań w m²	576562	783951	804768	790229	Useful floor area of dwellings in m²
miasta.....	308114	412019	362761	363652	urban areas
wieś	268448	371932	442007	426577	rural areas
Spółdzielczych	6726	10166	5997	2511	Cooperative
Komunalnych (gminnych)	9739	18160	2164	7278	Municipal (gmina)
Zakładowych	243	468	184	1413	Company
Przeznaczonych na sprzedaż lub wynajem	14600	170762	123314	105997	For sale or rent
Spółecznych czynszowych	16687	6463	6762	318	Public building society
Indywidualnych.....	528567	577932	666347	672712	Private
miasta.....	262106	209438	228111	248551	urban areas
wieś	266461	368494	438236	424161	rural areas

TABL. 15 (123). **MIESZKANIA ODDANE DO UŻYTKOWANIA (dok.)**
DWELLINGS COMPLETED (cont.)

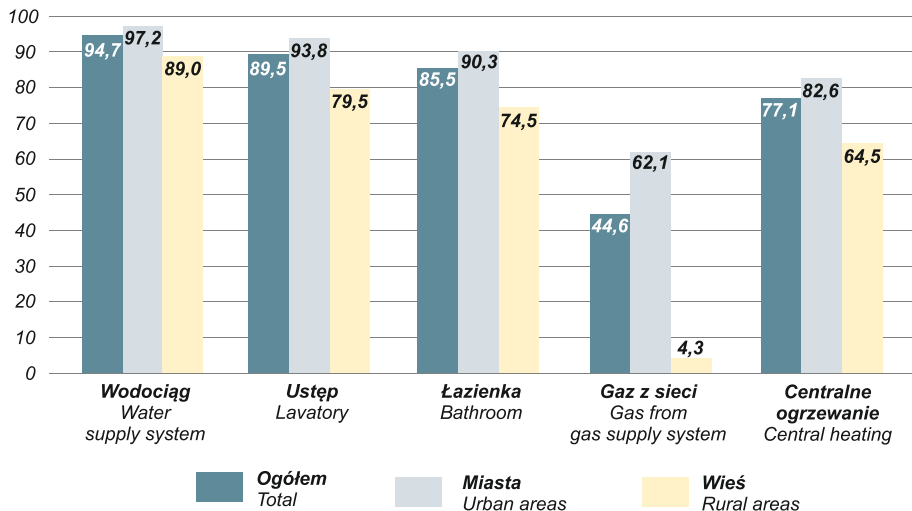
WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2015	2016	SPECIFICATION
Przeciętna powierzchnia użytkowa 1 mieszkania w m²	126,3	112,7	112,6	111,9	Average useful floor area per dwelling in m²
miasta.....	119,7	94,0	89,9	90,0	urban areas
wieś	134,8	144,4	141,8	141,0	rural areas
Spółdzielczego	92,1	89,2	65,9	52,3	Cooperative
Komunalnego (gminnego).....	43,3	44,8	60,1	40,9	Municipal (gmina)
Zakładowego.....	121,5	52,0	184,0	56,5	Company
Przeznaczonego na sprzedaż lub wynajem	69,2	71,3	62,5	59,9	For sale or rent
Spółecznego czynszowego	50,3	52,1	47,6	39,8	Public building society
Indywidualnego	142,0	147,8	135,8	133,6	Private
miasta.....	148,8	150,9	124,3	122,5	urban areas
wieś	135,9	146,1	142,6	141,1	rural areas

TABL. 16 (124). **MIESZKANIA ODDANE DO UŻYTKOWANIA WEDŁUG LICZBY IZB**
DWELLINGS COMPLETED BY NUMBER OF ROOMS

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Ogółem Grand total	W budynkach indywidualnych <i>In private buildings</i>						W budynkach poza indywidualnymi <i>In non-private buildings</i>				
		razem total	w % razem — mieszkania o liczbie izb <i>in % of total — dwellings with specified number of rooms</i>				razem total	w % razem — mieszkania o liczbie izb <i>in % of total — dwellings with specified number of rooms</i>				
			1	2	3	4 i więcej and more		1	2	3	4 i więcej and more	
O G Ó Ł E M 2005	4565	3722	0,6	2,6	5,7	91,1	843	9,6	25,0	46,2	19,2	
TOTAL 2010	6957	3911	0,4	2,0	5,4	92,2	3046	4,1	43,2	28,9	23,8	
2015	7150	4908	1,0	3,7	8,1	87,3	2242	4,3	34,5	37,3	23,9	
2016	7065	5035	0,8	4,6	9,0	85,5	2030	13,2	36,6	30,7	19,6	
Miasta..... 2005	2573	1762	1,2	3,9	4,8	90,1	811	10,0	25,7	46,0	18,3	
Urban areas 2010	4382	1388	0,9	3,8	6,0	89,3	2994	3,8	43,2	29,1	23,9	
2015	4033	1835	2,3	7,7	13,4	76,5	2198	4,4	35,2	36,6	23,7	
2016	4039	2029	1,7	10,1	14,1	74,1	2010	13,3	36,9	30,9	18,9	
Wieś	1992	1960	0,2	1,5	6,5	91,8	32	-	6,3	50,0	43,7	
Rural areas 2010	2575	2523	0,2	0,9	5,0	93,9	52	17,3	46,2	17,3	19,2	
2015	3117	3073	0,2	1,3	4,9	93,7	44	-	-	70,5	29,5	
2016	3026	3006	0,2	0,9	5,6	93,3	20	-	-	10,0	90,0	

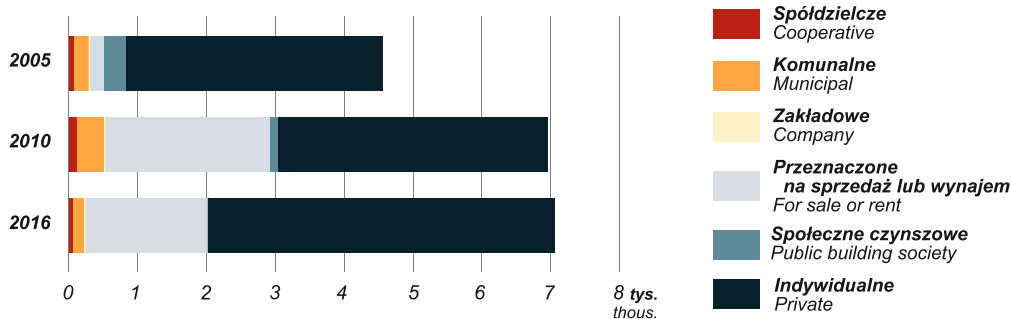
MIESZKANIA WYPOSAŻONE W INSTALACJE W 2016 r.
Stan w dniu 31 XII
DWELLINGS FITTED WITH INSTALATIONS IN 2016
As of 31 XII

W % ogółu mieszkań
In % of total dwellings

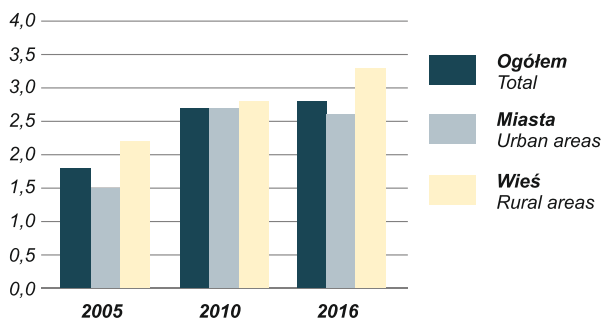

MIESZKANIA ODDANE DO UŻYTKOWANIA
DWELLINGS COMPLETED

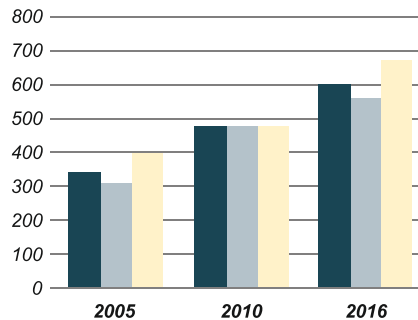
WEDŁUG FORM BUDOWNICTWA
BY FORMS OF CONSTRUCTION

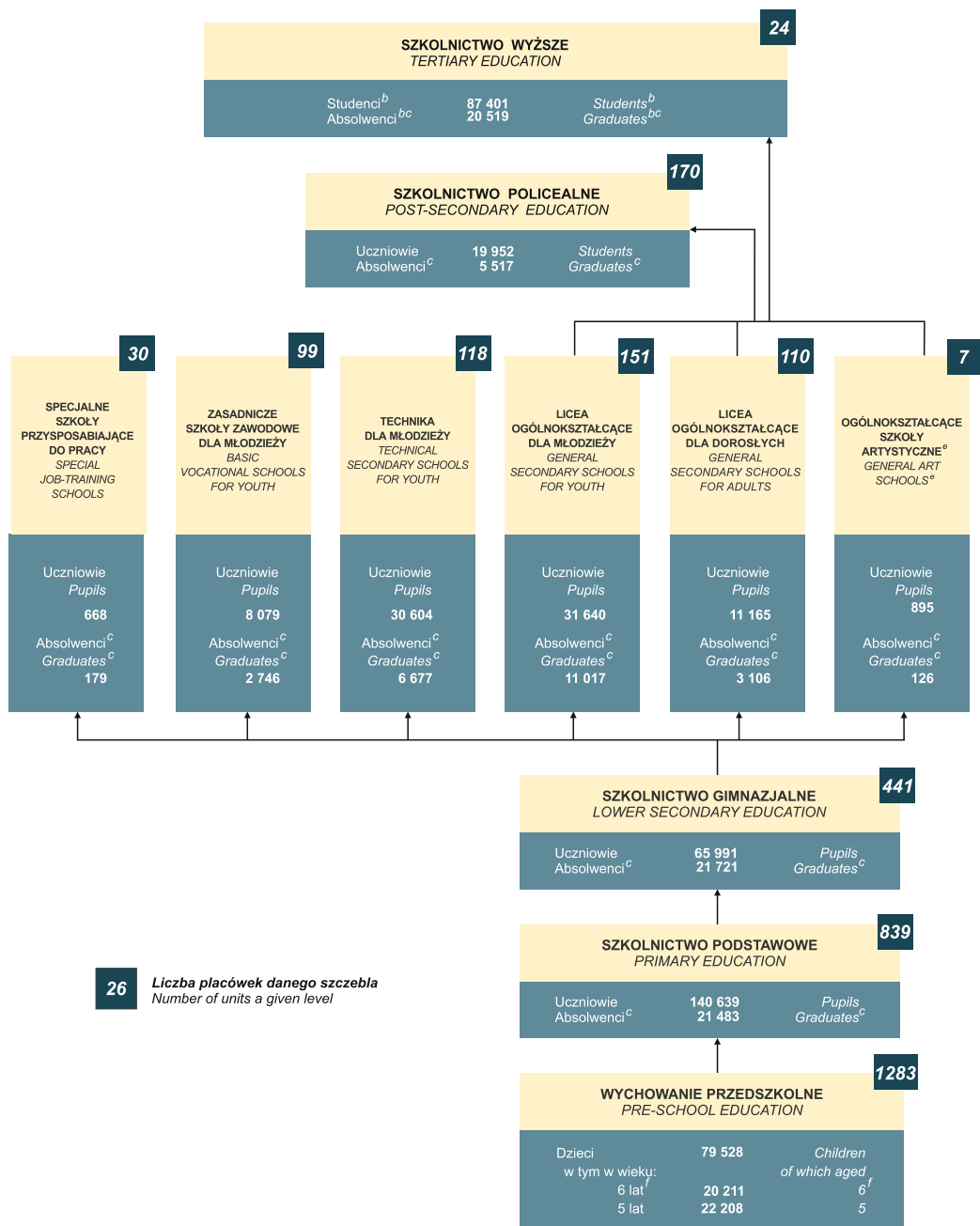
NA 1000 LUDNOŚCI
PER 1000 POPULATION

NA 1000 ZAWARTYCH MAŁŻEŃSTW
PER 1000 MARRIAGES CONTRACTED

**EDUKACJA^a WEDŁUG SZCZEBLI KSZTAŁCENIA
W ROKU SZKOLNYM 2016/2017
EDUCATION^a BY LEVEL
IN THE 2016/2017 SCHOOL YEAR**

a Łącznie ze szkolnictwem specjalnym i dla dorosłych. b Z cudzoziemcami. c Z roku szkolnego 2014/15.
d Dla absolwentów zasadniczych szkół zawodowych. e Dające uprawnienia zawodowe.
a Including special and adult education. b Including foreigners. c From the 2014/15 school year. d For graduates of basic vocational school. e Leading to professional certification.

DZIAŁ X

EDUKACJA I WYCHOWANIE

Uwagi ogólne

1. System edukacji w Polsce funkcjonuje zgodnie z ustawą z dnia 7 IX 1991 r. o systemie oświaty (tekst jednolity Dz. U. 2016 poz. 1943, z późniejszymi zmianami) oraz ustawą z dnia 27 VII 2005 r. – Prawo o szkolnictwie wyższym (tekst jednolity Dz. U. 2016 poz. 1842, z późniejszymi zmianami), z późniejszymi zmianami.

Wśród szkół objętych systemem oświaty funkcjonują:

- od roku szkolnego 1999/2000 6-letnie szkoły podstawowe oraz 3-letnie gimnazja, w których nauka jest obowiązkowa,
- od roku szkolnego 2002/03 szkoły ponadgimnazjalne, tj. 2–3-letnie zasadnicze szkoły zawodowe, 3-letnie licea ogólnokształcące i profilowane, 4-letnie technika oraz od roku szkolnego 2004/05 szkoły dla absolwentów zasadniczych szkół zawodowych (tj. 2-letnie uzupełniające licea ogólnokształcące i 3-letnie technika uzupełniające) i 3-letnie szkoły specjalne przysposabiające do pracy; do szkół ponadgimnazjalnych zalicza się również szkoły artystyczne dające uprawnienia zawodowe oraz szkoły policealne,
- w roku szkolnym 2012/13 zakończono nabór do niektórych typów szkół ponadgimnazjalnych: liceów profilowanych, uzupełniających liceów ogólnokształcących, zasadniczych szkół zawodowych i techników dla dorosłych oraz techników uzupełniających dla młodzieży, a od roku szkolnego 2013/14 – techników uzupełniających dla dorosłych.

2. Od roku szkolnego 2004/05 wprowadzono obowiązek odbycia rocznego przygotowania przedszkolnego w placówkach wychowania przedszkolnego przez dzieci w wieku 6 lat oraz w wieku 5 lat od roku szkolnego 2011/12.

Od roku szkolnego 2009/10 dzieci 6-letnie na wniosek rodziców mogły rozpocząć naukę w I klasie szkoły podstawowej. Od roku szkolnego 2014/15 obowiązek szkolny został nałożony na 6-letnie dzieci urodzone pomiędzy styczniem a czerwcem 2008 r., od roku szkolnego 2015/16 na wszystkie dzieci 6-letnie.

3. Informacje o szkołach artystycznych dających uprawnienia zawodowe – jeśli nie zaznaczono inaczej – dotyczą **ogólnokształcących szkół artystycznych**, które nie obejmują szkół realizujących wyłącznie kształcenie artystyczne.

Dane (z wyjątkiem szkół wyższych i dla dorosłych) prezentuje się – jeśli nie zaznaczono inaczej – łącznie ze szkołami specjalnymi.

4. Prezentowane w dziale dane dotyczą: wychowania przedszkolnego, szkół dla dzieci i młodzieży, policealnych, wyższych oraz szkół dla dorosłych.

5. Dane obejmują szkoły i placówki prowadzone przez jednostki administracji centralnej (rządowej), jednostki samorządu terytorialnego (gminy, powiaty

CHAPTER X

EDUCATION

General notes

1. The educational system in Poland functions according to the Education System Act dated 7 IX 1991 (uniform text Journal of Laws 2016 item 1943, with later amendments) and the Higher Education Act dated 27 VII 2005 (uniform text Journal of Laws 2016 item 1842, with later amendments).

Among schools covered by the educational system, there are:

- since the 1999/2000 school year 6-year primary schools and 3-year lower secondary schools (which replaced 8-year primary schools), where education is compulsory,
- since the 2002/03 school year upper secondary schools, i.e. 2–3-year basic vocational schools, 3-year general secondary schools and specialized secondary schools, 4-year technical secondary schools, as well as since the 2004/05 school year supplementary schools for graduates from basic vocational schools (i.e. 2-year supplementary general secondary schools and 3-year supplementary technical secondary schools), and 3-year special job-training schools; upper secondary schools include also art schools leading to professional certification and post-secondary schools,
- since the 2012/13 school year recruitment to some types of upper secondary schools has been terminated: specialized secondary schools, supplementary general secondary schools, basic vocational schools and technical secondary schools for adults and supplementary technical schools for youth, as well as since 2013/14 school year – supplementary technical schools for adults.

2. Since 2004/05 school year an obligatory 1-year pre-primary education in pre-primary education establishments has been introduced for children at the age of 6 and at the age of 5 since 2011/12 school year.

Since the 2009/10 school year, upon the request of parents children at the age of 6 could start education in the first class of primary school. From the 2014/15 school year obligatory schooling was imposed on 6 years old children born between January and June of 2008 and from the 2015/16 school year on all children at the age of 6

3. The information regarding art schools leading to professional certification - if not otherwise stated - refers exclusively to **general art schools**, and is presented excluding schools providing art education only.

Data (excluding higher education institution and schools for adults) are presented together with special schools, if not otherwise stated.

4. Data presented in the chapter are related to: pre-primary education, schools for children and youth, as well as post-secondary schools, tertiary education and schools for adults.

5. Data include schools and establishments managed by central (government) entities and local self-government entities (gminas, powiats and voivodships),

i województwa) oraz inne osoby prawne i fizyczne.

6. Szkoły i placówki mogą być publiczne, niepubliczne oraz (z wyjątkiem szkół wyższych) niepubliczne o uprawnieniach szkół publicznych. Szkoła niepubliczna może uzyskać uprawnienia szkoły publicznej, jeżeli realizuje minimum programowe oraz stosuje zasady klasyfikowania i promowania uczniów ustalone przez Ministra Edukacji Narodowej, umożliwiające uzyskanie świadectw lub dyplomów państwowych. Jednostki administracji centralnej (rządowej) i jednostki samorządu terytorialnego mogą prowadzić tylko szkoły publiczne. Szkoły podstawowe i gimnazja mogą być tylko publiczne lub niepubliczne o uprawnieniach szkoły publicznej. Szkoły wyższe mogą być publiczne i niepubliczne; uczelnie niepubliczne tworzone są na podstawie zezwolenia Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego.

7. Szkoły dla dzieci i młodzieży (łącznie ze szkołami specjalnymi) obejmują:

- 1) **szkoły podstawowe**, w tym szkoły sportowe i mistrzostwa sportowe (bez szkół specjalnych), szkoły filialne (bez szkół specjalnych), szkoły artystyczne niebędące uprawnieniami zawodowych (bez szkół specjalnych) realizujące jednocześnie program szkoły podstawowej;
- 2) **gimnazja**, w tym szkoły sportowe i mistrzostwa sportowe (bez szkół specjalnych);
- 3) **szkoły ponadgimnazjalne**, obejmujące:
  - a) specjalne szkoły przysposabiające do pracy,
  - b) zasadnicze szkoły zawodowe,
  - c) licea ogólnokształcące, w tym szkoły sportowe i mistrzostwa sportowe (bez szkół specjalnych),
  - d) technika,
  - e) ogólnokształcące szkoły artystyczne dające uprawnienia zawodowe (bez szkół specjalnych).

W roku szkolnym 2012/13 zakończono na-bór do niektórych typów szkół ponadgimnazjalnych funkcjonujących w latach szkolnych:

- 2002/03–2013/14 – 3-letnich liceów profilowanych,
- 2004/05–2013/14 – 2-letnich uzupełniających liceów ogólnokształcących i 3-letnich techników uzupełniających dla absolwentów zasadniczych szkół zawodowych.

8. Szkoły policealne — kształcące w formie dziennej, wieczorowej, zaocznej i stacjonarnej — obejmują:

- 1) szkoły policealne (1-, 1,5- lub 2-letnie), łącznie ze szkołami specjalnymi;
- 2) kolegia pracowników służb społecznych (3-letnie) – od roku szkolnego 2005/06;
- 3) funkcjonujące w latach szkolnych:
  - 1990/91–2015/16 nauczycielskie kolegia języków obcych (3-letnie),
  - 1991/92–2015/16 kolegia nauczycielskie (3-letnie), w których absolwentom nie nadawano tytułu licencjata.

9. Szkoły wyższe realizują kształcenie w systemie studiów stacjonarnych i niestacjonarnych.

Informacje z zakresu szkół wyższych:

- 1) do roku szkolnego 2015/16 prezentowano łącznie z nauczycielskimi kolegiami języków obcych i kolegiami nauczycielskimi, w których absolwentom nadaje się tytuł licencjata;
- 2) obejmują cudzoziemców studiujących w Polsce;
- 3) nie obejmują Polaków studiujących za granicą (z wyjątkiem osób studiujących w jednostkach za-

as well as by other legal and natural persons.

6. Schools and establishments can be public, non-public and — except for higher education institutions — non-public with the competence of a public school. A non-public school can obtain the competence of a public school, if it implements the minimum programme as well as applies the principles of classifying and promoting pupils and students as established by the Ministry of National Education, allowing students to obtain state certificates or diplomas. Central (government) entities and local self-government entities can only administer public schools. Primary schools and lower secondary schools can be public schools or non-public schools with the competence of public schools only. Tertiary education can be public and non-public; non-public higher education institutions are established on the basis of a permit of the Minister of Science and Higher Education.

7. Schools for children and youth (including special schools) include:

- 1) **primary schools**, of which sports schools and athletic schools (excluding special schools), branch schools (excluding special schools) art schools not leading to professional certification (excluding special schools) simultaneously conducting a primary school programme;
- 2) **lower secondary schools**, of which sports schools and athletic schools (excluding special schools);
- 3) **upper secondary schools** which include:
  - a) special job-training schools,
  - b) basic vocational schools,
  - c) general secondary schools, of which sports schools and athletic schools (excluding special schools),
  - d) technical secondary schools,
  - e) general art schools leading to professional certification (excluding special schools).

Since the 2012/13 school year recruitment has been terminated in some types of upper secondary schools, which were functioning in the period of:

- 2002/03–2013/14 – 3-year specialized secondary schools,
- 2004/05–2013/14 – 2-year supplementary general secondary schools and 3-year supplementary technical secondary schools for graduates of basic vocational schools.

8. Post-secondary schools — educating in day, evening, weekend and full-time programmes form — include:

- 1) post-secondary schools (1-, 1,5- or 2-year), including special schools;
- 2) colleges of social work (3-year) – since the 2005/06 school year;
- 3) functioning in the school years:
  - 1990/91 – 2015/16 foreign language teacher training colleges (3-year),
  - 1991/92 – 2015/16 teacher training colleges (3-year), in which graduates did not receive the title of licentiate..

9. Tertiary education (university level) includes full-time and part-time programmes.

Data regarding tertiary education:

- 1) until 2015/16 academic year include foreign language teacher training colleges and teacher training colleges, in which graduates receive the title of licentiate;
- 2) include foreigners studying in Poland;
- 3) do not include Poles studying abroad (with an exception of persons at organizational units of Polish higher education institutions operating abroad).

miejscowych polskich uczelni za granicą).

Studentów i absolwentów wykazano zgodnie z siedzibą poszczególnych szkół wyższych łącznie z filiami, wydziałami i instytutami zamiejscowymi oraz punktami konsultacyjnymi.

Do zbiorowości studentów nie zalicza się słuchaczy studiów podyplomowych oraz doktoranckich.

Podział szkół wyższych według **typów szkół** opracowano na podstawie grupowania stosowanego przez Ministerstwo Nauki i Szkolnictwa Wyższego dla szkół publicznych. W podziale tym do typu „wyższe szkoły” zaliczono zarówno szkoły mające w nazwie własnej „wyższa szkoła”, jak też „uniwersytet” lub „akademia”: rolnicza, ekonomiczna, pedagogiczna, artystyczna i teologiczna.

10. Szkoły dla dorosłych kształcące w formie zaocznej, stacjonarnej i na odległość – obejmują:

- 1) szkoły podstawowe dla dorosłych;
- 2) gimnazja dla dorosłych;
- 3) funkcjonujące w latach szkolnych:
  - 2002/03–2014/15 – 2–3-letnie zasadnicze szkoły dla dorosłych oraz 3-letnie licea profilowane dla dorosłych,
  - 2004/05–2013/14 – 2-letnie uzupełniające licea ogólnokształcące dla dorosłych dla absolwentów zasadniczych szkół zawodowych,
  - 2004/05–2015/16 – 3-letnie technika uzupełniające dla dorosłych na podbudowie programowej zasadniczej szkoły zawodowej,
  - do roku szkolnego 2015/16 – 4-letnie technika dla dorosłych.

11. Szkoły specjalne organizowane są dla dzieci i młodzieży ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi, w tym dla młodzieży niepełnosprawnej. Kształcenie może być realizowane w systemie szkolnym lub w formie indywidualnej. Kształcenie specjalne odbywa się w funkcjonujących samodzielnie szkołach specjalnych, w szkołach ogólnodostępnych (w których tworzone są oddziały specjalne lub klasy integracyjne i ogólnodostępne) oraz w specjalnych ośrodkach szkolno-wychowawczych innych placówkach oświatowo-wychowawczych lub w placówkach wykonujących działalność leczniczą (łącznie z zakładami lecznictwa uzdrowiskowego).

12. Specjalne ośrodki szkolno-wychowawcze są to placówki dla dzieci i młodzieży niepełnosprawnej w wieku 3 lat i więcej, które z racji niepełnosprawności nie mogą uczęszczać do przedszkola lub szkoły.

13. Młodzieżowe ośrodki wychowawcze przeznaczone są dla młodzieży niedostosowanej społecznie. Zadaniem ośrodków jest eliminowanie przyczyn i przejawów niedostosowania społecznego oraz przygotowanie wychowanków do samodzielnego życia, zgodnie z normami prawnymi i społecznymi.

14. Ośrodki rewalidacyjno-wychowawcze są placówkami umożliwiającymi dzieciom i młodzieży z upośledzeniem umysłowym w stopniu głębokim realizację obowiązku szkolnego poprzez uczestnictwo w zajęciach rewalidacyjno-wychowawczych.

15. Młodzieżowe ośrodki socjoterapii są placówkami dla młodzieży niedostosowanej społecznie,

Data on students and graduates is given according to the seats of higher education institutions including branch sections, faculties and institutes operating in a place different than the place of their seat and consultative points.

Students of post-graduate and doctoral studies are excluded from the group of students.

The division of higher education institutions by type of institution was based on the grouping applied by the Ministry of Science and Higher Education with regard to public schools. In this division, the category of "higher education institutions" comprises both the schools whose proper name includes the phrase "higher school" and those containing in their proper name the word "university" or "academy" of agriculture, economics, pedagogy, arts and theology.

10. Schools for adults educating in weekend, in full-time, and in distance form – include:

- 1) primary schools for adults;
- 2) lower secondary schools for adults;
- 3) functioning in the school year:
  - 2002/03–2014/15 – 2–3-year basic vocational schools for adults and 3-year specialized secondary schools for adults,
  - 2004/05–2013/14 – 2-year supplementary secondary schools for adults for graduates of basic vocational schools,
  - 2004/05–2015/16 – 3-year supplementary technical schools for adults based on the programme of basic vocational school,
  - until 2015/16 school year – 4-year technical secondary schools for adults.

11. Special schools are organized for handicapped children and youth with special educational needs. Education may be conducted within the school system or individually. Special education occurs in special schools operating independently, in mainstream schools (in which special departments or integration and mainstream classes are established) as well as in special educational centres, other educational institutions or in the units performing health care activities (including health resorts treatment).

12. Special educational centres are facilities for handicapped children and youth, aged 3 and older who, for reasons of their disability, are not able to attend regular schools or nursery schools.

13. Youth education centres are designated for socially maladjusted youth. Centres' mission is to eliminate reasons and symptoms of social maladjust as well as prepare residents to live independent life, according to the law and social standards.

14. Rehabilitation-education centres are facilities making it possible for children and youth with a mental retardation-profound to meet their obligation to receive an education through participating in rehabilitation-education classes.

15. Youth social therapy centres are centres intended for socially maladjusted youth having behavioral disorders and susceptible to addiction to a degree

z zaburzeniami zachowania i zagrożonej uzależnieniem w stopniu utrudniającym realizację zadań życiowych bez udzielania specjalnej pomocy.

16. Dane o **nauczycielach**, poza nauczycielami akademickimi, dotyczą nauczycieli (łącznie z nauczycielami religii) zatrudnionych przy realizacji obowiązujących zajęć edukacyjnych, tj. bez wychowawców świetlic, bibliotekarzy, prowadzących wyłącznie zajęcia pozalekcyjne itp.

Dane o **nauczycielach akademickich** dotyczą zatrudnionych na stanowiskach: profesora, docenta, adiunkta, asystenta oraz zatrudnionych na pozostałych stanowiskach dydaktycznych: starszego wykładowcy, wykładowcy, lektora, instruktora, a od roku akademickiego 2006/07 także dyplomowanego bibliotekarza i dyplomowanego pracownika dokumentacji i informacji naukowej.

Dane o nauczycielach dotyczą pełnozatrudnionych i niepełnozatrudnionych w przeliczeniu na pełnozatrudnionych.

17. Placówki wychowania przedszkolnego są to placówki opiekuńczo-wychowawcze, przeznaczone dla dzieci w wieku od lat 3 do rozpoczęcia przez nie nauki w szkole podstawowej, zapewniające dzieciom opiekę oraz mające na celu przygotowanie ich do nauki w szkole.

Do placówek wychowania przedszkolnego zaliczono:

- przedszkola,
- oddziały przedszkolne przy szkołach podstawowych oraz od roku szkolnego 2008/09:
- zespoły wychowania przedszkolnego,
- punkty przedszkolne.

Od roku szkolnego 2013/14 dane dotyczące wychowania przedszkolnego podaje się łącznie z dziećmi przebywającymi przez cały rok szkolny w placówkach wykonujących działalność leczniczą. Od roku szkolnego 2004/05 dzieci 6-letnie są objęte obowiązkiem odbycia rocznego przystawienia przedszkolnego w placówkach wychowania przedszkolnego (w latach szkolnych 2011/12–2015/16 dotyczyło to dzieci 5-letnich).

18. Dane dotyczące:

- 1) wychowania przedszkolnego oraz szkół (poza szkołami wyższymi) oraz od roku szkolnego 2008/09 – specjalnych ośrodków szkolno-wychowawczych, młodzieżowych ośrodków wychowawczych, młodzieżowych ośrodków socjoterapii, ośrodków rewalidacyjno-wychowawczych, wychowania pozaszkolnego oraz internatów i burs podano według stanu na początku roku szkolnego; dane o absolwentach — na koniec roku szkolnego;
- 2) szkół wyższych — prezentuje się według stanu w dniu 30 XI; studenci są wykazywani tyle razy, na ilu kierunkach studiują; dane o absolwentach dotyczą liczby wydanych dyplomów ukończenia studiów wyższych.

19. Współczynnik skolaryzacji:

- 1) **brutto** — jest to relacja liczby osób uczących się (stan na początku roku szkolnego) na danym poziomie kształcenia (niezależnie od wieku) do liczby ludności (stan w dniu 31 XII) w grupie wieku określonej

affecting performance of life tasks without receiving special assistance.

16. Data regarding **teachers**, excluding academic teachers, concern teachers (including teachers of religion) employed in obligatory teaching programmes, i.e., excluding community centre educators and librarians conducting exclusively extracurricular activities, etc.

Data regarding **academic teachers** concern the positions of: professor, assistant professor, tutor and assistant lecturer as well as other didactic positions: senior lecturer, lecturer, lector, instructor and since the 2006/07 academic year also qualified librarian and qualified scientific documentation and information staff.

Data regarding teachers full-time employees and part-time employees calculated as full-time employees.

17. Pre-primary education establishments are care and educational centres designated for children from the age of 3 until the beginning of education in primary school, providing care for children and aimed at preparation to education in school.

Pre-primary education establishments include:

- nursery schools,
- pre-primary sections in primary schools and since 2008/09 school year:
- pre-primary education groups,
- pre-primary points.

Since the 2013/14 school year data regarding pre-primary education include the children attending for all school year in the units performing health care activities. Since the 2004/05 school year an obligatory 1 year pre-primary education has been introduced in pre-primary education establishments for children at the age of 6 (in the school years 2011/12–2015/16 it concerned children at the age of 5).

18. Data regarding:

- 1) pre-primary education as well as schools (excluding higher education institutions) as well as since the 2008/09 school year – special education care centres, youth education centres, youth social therapy centres and rehabilitation-education centres, extracurricular education as well as boarding schools and dormitories concern the beginning of the school year; data concerning graduates – the end of the school year;
- 2) tertiary education are presented as of 30 XI; students are indicated correspondingly on the number of fields of education which they study; data regarding graduates concern the number of diplomas issued at the end of studies.

19. Enrolment rate:

- 1) **gross** — is the relation of the number of people studying (as of the beginning of the school year) at a given educational level (regardless of age) to the population (as of 31 XII) in the age group defined as corresponding to this educational level.

jako odpowiadająca temu poziomowi nauczania.

- 2) **netto** — jest to relacja liczby osób uczących się (stan na początku roku szkolnego) na danym poziomie kształcenia (w danej grupie wieku) do liczby ludności (stan w dniu 31 XII) w grupie wieku określonej jako odpowiadająca temu poziomowi nauczania.

20. W roku szkolnym 2014/15 do obliczenia relacji w grupie wieku 6–12 lat odpowiadającej poziomowi kształcenia podstawowego (tabl. 3 i 4) przyjęto za podstawę (mianownik) połowę liczby ludności dla wieku 6 lat według stanu w dniu 31 XII 2014 r., uwzględnioną również w grupach wieku 5–6 lat (tabl. 4) oraz 3–6 lat i 6 lat (tabl. 35) przy wychowaniu przedszkolnym.

21. Internat to placówka opiekuńczo-wychowawcza przeznaczona dla młodzieży uczęszczającej do szkół ogólnokształcących i zawodowych zlokalizowanych poza stałym miejscem zamieszkania. **Bursa** to międzyszkolna placówka pełniąca funkcję internatu.

22. Zadaniem **wychowania pozaszkolnego** jest stwarzanie młodzieży warunków sprzyjających rozwijaniu zainteresowań i uzdolnień oraz rekreacji i wypoczynku w czasie wolnym od zajęć szkolnych.

Do placówek **wychowania pozaszkolnego** zaliczono: pałace młodzieży, młodzieżowe domy kultury, ogniska pracy pozaszkolnej, międzyszkolne ośrodki sportowe i inne placówki publiczne i niepubliczne.

23. Prezentowane informacje, z wyjątkiem danych o szkołach wyższych, od roku szkolnego 2007/08 (a w przypadku absolwentów - od roku szkolnego 2006/07) opracowano na podstawie systemu informacji oświatowej administrowanego przez Ministerstwo Edukacji Narodowej.

- 2) **net** — is the relation of the number of people studying (as of the beginning of the school year) at a given educational level (within a given age group) to the population (as of 31 XII) in the age group defined as corresponding to this educational level.

20. In the 2014/15 school year, for calculating the ratio corresponding to primary educational level in the 6–12 age group (tables 3 and 4), the half of the population for the age of 6 as of 31 XII 2014, was used as the base (denominator), also used in the 5–6 age group (table 4) as well as in 3–6 and 6 age groups (table 35) for pre-primary education.

21. A **boarding school** is a foster and educational facility designated for youth attending general and vocational schools located outside their place of permanent residence. A **dormitory** is an inter-school facility serving as a boarding school.

22. **Extracurricular education** offers young people favorable conditions to develop interests and aptitudes, and provides recreations and rest during timetable free time.

Extracurricular education establishments include: youth's palaces, youth cultural establishments, extracurricular work's centres, interschool sports centres and other public and non-public establishments.

23. The information presented, excluding the data on higher education institutions, since the 2007/08 school year (in the case of graduates - since the 2006/07 school year) has been completed on the basis of the Educational Information System administered by the Ministry of National Education.

TABL. 1 (125). **EDUKACJA WEDŁUG SZCZEBLI KSZTAŁCENIA**
EDUCATION BY LEVEL

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005/06	2010/11	2015/16	2016/17	SPECIFICATION
SZKOŁY SCHOOLS					
Szkoły:					Schools:
podstawowe	892	875	840	839	<i>primary</i>
gimnazja	419	422	430	433	<i>lower secondary</i>
specjalne przysposabiające do pracy	18	29	30	30	<i>special job-training</i>
zasadnicze zawodowe	104	108	99	99	<i>basic vocational</i>
licea ogólnokształcące	174	166	155	151	<i>general secondary</i>
uzupełniające licea ogólnokształcące	2	3	-	-	<i>supplementary general secondary</i>
licea profilowane	92	34	-	-	<i>specialized secondary</i>
technika	189	119	117	118	<i>technical secondary</i>
					<i>supplementary technical</i>
technika uzupełniająca	14	5	-	-	<i>secondary</i>
artystyczne ogólnokształcące ^a	6	8	7	7 ^b	<i>general art ^a</i>
policealne	212	186	168	170	<i>post-secondary</i>
wyższe	27	31	26	24	<i>tertiary</i>
dla dorosłych:					<i>for adults:</i>
podstawowe	1	-	-	-	<i>primary</i>
gimnazja	8	9	10	8	<i>lower secondary</i>
zasadnicze zawodowe	3	5	-	-	<i>basic vocational</i>
licea ogólnokształcące	72	117	117	110	<i>general secondary</i>
uzupełniające licea					<i>supplementary general</i>
ogólnokształcące	82	110	-	-	<i>secondary</i>
licea profilowane	2	2	-	-	<i>specialized secondary</i>
technika	45	19	-	-	<i>technical secondary</i>
					<i>supplementary technical</i>
technika uzupełniająca	62	45	-	-	<i>secondary</i>

a Dające uprawnienia zawodowe. *b* Ponadto 11 szkół artystycznych realizujących wyłącznie kształcenie artystyczne.
a Leading to professional certification. *b* Moreover, 11 art schools giving only artistic education.

TABL. 1 (125). **EDUKACJA WEDŁUG SZCZEBLI KSZTAŁCENIA (cd.)**
EDUCATION BY LEVEL (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005/06	2010/11	2015/16	2016/17	SPECIFICATION
NAUCZYCIELE ^a TEACHERS ^a					
Szkoły:					Schools:
podstawowe ^b	11724	10814	11617	11283	primary ^b
gimnazja ^b	7196	6714	6056	5955	lower secondary ^b
zasadnicze zawodowe ^{bc}	740	1021	936	892	basic vocational ^{bc}
licea ogólnokształcące ^{bd}	3562	3536	2771	2662	general secondary ^{bd}
licea profilowane ^b	612	222	-	-	specialized secondary ^b
technika ^{bde}	1962	2795	2841	2836	technical secondary ^{bde}
policealne	795	728	460	461	post-secondary
wyższe ^f	6763	7216	6226	6269	tertiary ^f
UCZNIOWIE I STUDENCI PUPILS AND STUDENTS					
Wychowanie przedszkolne ^g	52510	65499	70308	79528	Pre-primary education ^g
Szkoły:					Schools:
podstawowe	163008	134675	151776	140639	primary
gimnazja	100118	79566	66009	65383	lower secondary
specjalne przysposabiające do pracy	289	620	661	668	special job-training
zasadnicze zawodowe	11933	11702	8878	8079	basic vocational
licea ogólnokształcące	50148	42710	33006	31640	general secondary
uzupełniające licea ogólnokształcące	65	54	-	-	supplementary general secondary
licea profilowane	11089	2935	-	-	specialized secondary
technika	29398	30504	30513	30604	technical secondary
technika uzupełniająca	503	176	-	-	supplementary technical secondary
artystyczne ogólnokształcące ^h	701	725	874	895 ⁱ	general art ^h
policealne	22017	21564	20038	19952	post-secondary
wyższe	131487 ^k	123964 ^k	89063	87401	tertiary

^a W roku szkolnym 2005/06 bez nauczycieli pracujących w zespołach szkół; patrz uwagi ogólne do działu, ust. 16. ^{bc} Łącznie ze szkołami: ^b – dla dorosłych, ^c – specjalnymi przysposabiającymi do pracy. ^d Łącznie ze szkołami uzupełniającymi odpowiednio: liceami ogólnokształcącymi i technikami (do roku szkolnego 2013/14). ^e Łącznie z ogólnokształcącymi szkołami artystycznymi dającymi uprawnienia zawodowe. ^f Nauczyciele akademicy pełno- i niepełnozatrudnieni w przeliczeniu na pełne etaty. ^g Dotyczy wszystkich dzieci w placówkach wychowania przedszkolnego, ujętych również w tabl. 34 na str. 226. ^h Dające uprawnienia zawodowe. ⁱ Ponadto 687 uczniów szkół artystycznych realizujących wyłącznie kształcenie artystyczne. ^k Bez szkół wyższych resortu obrony narodowej.

^a In 2005/06 school year excluding teachers working in complexes of schools; see general notes to the chapter, item 16. ^{bc} Including: ^b – schools for adults, ^c – special job-training schools. ^d Including supplementary schools respectively: general secondary schools and technical secondary schools (until the 2013/14 school year). ^e Including general art schools leading to professional certification. ^f Full-time and part time employed academic teachers converted into full-time equivalent units. ^g Concerns all children attending pre-primary education establishments also described in table 34 on page 226. ^h Leading to professional certification. ⁱ Moreover, 687 students of art schools giving only artistic education. ^k Excluding academies of the Ministry of National Defence.

TABL. 1 (125). **EDUKACJA WEDŁUG SZCZEBLI KSZTAŁCENIA (dok.)**
EDUCATION BY LEVEL (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005/06	2010/11	2015/16	2016/17	SPECIFICATION
UCZNIOWIE I STUDENCI (dok.) <i>PUPILS AND STUDENTS (cont.)</i>					
Szkoły (dok.):					<i>Schools (cont.):</i>
dla dorosłych:					<i>for adults:</i>
podstawowe.....	17	-	-	-	<i>primary</i>
gimnazja	672	1010	708	608	<i>lower secondary</i>
zasadnicze zawodowe	101	62	-	-	<i>basic vocational</i>
licea ogólnokształcące	12386	9828	11796	11165	<i>general secondary</i>
uzupełniające licea ogólnokształcące	3762	5994	-	-	<i>supplementary general secondary</i>
licea profilowane.....	393	153	-	-	<i>specialized secondary</i>
technika	4556	1155	-	-	<i>technical secondary</i>
technika uzupełniająca	2554	2571	-	-	<i>supplementary technical secondary</i>
ABSOLWENCI <i>GRADUATES</i>					
Szkoły:					<i>Schools:</i>
podstawowe.....	30226	22971	21483	.	<i>primary</i>
gimnazja	32965	26228	21580	.	<i>lower secondary</i>
specjalne przysposabiające do pracy	51	124	179	.	<i>special job-training</i>
zasadnicze zawodowe	3863	3958	2746	.	<i>basic vocational</i>
licea ogólnokształcące	15818	13653	11017	.	<i>general secondary</i>
uzupełniające licea ogólnokształcące	x	7	.	.	<i>supplementary general secondary</i>
licea profilowane	3701	1134	.	.	<i>specialized secondary</i>
technika	6747	6753	6677	.	<i>technical secondary</i>
technika uzupełniająca	x	25	.	.	<i>supplementary technical secondary</i>
artystyczne ogólnokształcące ^a	102	133	126 ^b	.	<i>general art^a</i>
policealne.....	6651	5135	5517	.	<i>post-secondary</i>
wyższe	26362	33793	20519	.	<i>tertiary</i>
dla dorosłych:					<i>for adults:</i>
podstawowe.....	5	-	-	.	<i>primary</i>
gimnazja	128	167	141	.	<i>lower secondary</i>
zasadnicze zawodowe	14	16	.	.	<i>basic vocational</i>
licea ogólnokształcące	4377	2011	3106	.	<i>general secondary</i>
uzupełniające licea ogólnokształcące.....	836	2020	.	.	<i>supplementary general secondary</i>
licea profilowane.....	70	67	.	.	<i>specialized secondary</i>
technika	2710	216	.	.	<i>technical secondary</i>
technika uzupełniająca	x	485	.	.	<i>supplementary technical secondary</i>

^a Dające uprawnienia zawodowe. ^b Ponadto 54 absolwentów szkół artystycznych realizujących wyłącznie kształcenie artystyczne.

Źródło: dane — z wyjątkiem szkół wyższych — Ministerstwa Edukacji Narodowej.

a Leading to professional certification. b Moreover, 54 graduates of art schools giving only artistic education.

S o u r c e: data — with the exception of the higher education institutions — of the Ministry of National Education.

TABL. 2 (126). **SZKOŁY WEDŁUG ORGANÓW PROWADZĄCYCH**
SCHOOLS BY SCHOOL GOVERNING AUTHORITY

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	2015/16	2016/17	2015/16	2016/17	2014/15	2015/16
	szkoły schools		uczniowie i studenci pupils and students		absolwenci graduates	
Szkoły podstawowe	840	839	151776	140639	21671	21483
Primary schools						
Jednostki administracji centralnej (rządowej)	2	2	483	473	72	83
Central (government) administration entities						
Jednostki samorządu terytorialnego	745	743	145420	134180	20814	20646
Local self-government entities						
Stowarzyszenia i inne organizacje spo- łeczne	58	57	3080	2928	444	415
Associations and other social organizations						
Organizacje wyznaniowe	6	7	700	705	103	81
Religious organizations						
Pozostałe	29	30	2093	2353	238	258
Others						
Gimnazja	430	433	66009	65383	21881	21580
Lower secondary schools						
Jednostki administracji centralnej (rządowej)	1	1	16	10	7	7
Central (government) administration entities						
Jednostki samorządu terytorialnego	370	372	61786	60868	20600	20253
Local self-government entities						
Stowarzyszenia i inne organizacje spo- łeczne	28	27	1569	1535	477	491
Associations and other social organizations						
Organizacje wyznaniowe	7	7	1310	1362	402	416
Religious organizations						
Pozostałe	24	26	1328	1608	395	413
Others						
Zasadnicze szkoły zawodowe ^a	129	129	9539	8747	3136	2925
Basic vocational schools ^a						
Jednostki administracji centralnej (rządowej)	3	3	163	145	48	59
Central (government) administration entities						
Jednostki samorządu terytorialnego	115	115	8912	8175	2985	2717
Local self-government entities						
Stowarzyszenia i inne organizacje spo- łeczne	6	6	279	281	73	79
Associations and other social organizations						
Organizacje wyznaniowe	-	-	-	-	-	-
Religious organizations						
Pozostałe	5	5	185	146	30	70
Others						

a łącznie ze szkołami specjalnymi przysposabiającymi do pracy.
a Including special job-training schools.

TABL. 2 (126). **SZKOŁY WEDŁUG ORGANÓW PROWADZĄCYCH (cd.)**
SCHOOLS BY SCHOOL GOVERNING AUTHORITY (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	2015/16	2016/17	2015/16	2016/17	2014/15	2015/16
	szkoły schools		uczniowie i studenci pupils and students		absolwenci graduates	
Licea ogólnokształcące	155	151	33006	31640	11728	11017
General secondary schools						
Jednostki administracji centralnej (rządowej)	-	-	-	-	-	-
<i>Central (government) administration entities</i>						
Jednostki samorządu terytorialnego	113	110	29851	28327	10631	9980
<i>Local self-government entities</i>						
Stowarzyszenia i inne organizacje spo- łeczne	12	12	616	610	208	211
<i>Associations and other social organizations</i>						
Organizacje wyznaniowe	7	7	723	808	238	219
<i>Religious organizations</i>						
Pozostałe	23	22	1816	1895	651	607
<i>Others</i>						
Technika ^c	124	125	31387	31499	6774	6803
Technical secondary schools ^c						
Jednostki administracji centralnej (rządowej)	9	9	1413	1414	251	263
<i>Central (government) administration entities</i>						
Jednostki samorządu terytorialnego	102	99	29231	29184	6460	6477
<i>Local self-government entities</i>						
Stowarzyszenia i inne organizacje spo- łeczne	4	7	166	169	27	35
<i>Associations and other social organizations</i>						
Organizacje wyznaniowe	1	1	41	35	10	11
<i>Religious organizations</i>						
Pozostałe	8	9	536	697	26	17
<i>Others</i>						

b-d Łącznie z: *b* – uzupełniającymi liceami ogólnokształcącymi, *c* – ogólnokształcącymi szkołami artystycznymi dającymi uprawnienia zawodowe, *d* – z technikami uzupełniającymi.

b-d Including: *b* – supplementary general secondary schools, *c* – general art schools leading to professional certification, *d* – supplementary technical secondary schools.

TABL. 2 (126). **SZKOŁY WEDŁUG ORGANÓW PROWADZĄCYCH (dok.)**
SCHOOLS BY SCHOOL GOVERNING AUTHORITY (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	2015/16	2016/17	2015/16	2016/17	2014/15	2015/16
	szkoły schools		uczniowie i studenci pupils and students		absolwenci graduates	
Szkoły policealne.....	168	170	20038	19952	5541	5517
Post-secondary schools						
Jednostki administracji centralnej (rządowej)	2	2	43	31	27	-
<i>Central (government) administration entities</i>						
Jednostki samorządu terytorialnego	35	31	2991	2682	1345	973
<i>Local self-government entities</i>						
Stowarzyszenia i inne organizacje spo- łeczne	9	7	207	189	94	103
<i>Associations and other social organizations</i>						
Organizacje wyznaniowe	-	-	-	-	-	-
<i>Religious organizations</i>						
Pozostałe	122	130	16797	17050	4075	4441
<i>Others</i>						
Szkoły wyższe	26	24	89063	87401	23223	20519
Tertiary education						
Jednostki administracji centralnej (rządowej)	7	7	65142	62045	15849	13947
<i>Central (government) administration entities</i>						
Jednostki samorządu terytorialnego	-	-	-	-	-	-
<i>Local self-government entities</i>						
Stowarzyszenia i inne organizacje spo- łeczne	-	-	-	-	-	-
<i>Associations and other social organizations</i>						
Organizacje wyznaniowe	-	-	-	-	-	-
<i>Religious organizations</i>						
Pozostałe	19	17	23921	25356	7374	6572
<i>Others</i>						
Szkoły dla dorosłych.....	127	118	12504	11773	4247	3247
Schools for adults						
Jednostki administracji centralnej (rządowej)	-	-	-	-	17	-
<i>Central (government) administration entities</i>						
Jednostki samorządu terytorialnego	30	30	2111	1993	874	621
<i>Local self-government entities</i>						
Stowarzyszenia i inne organizacje spo- łeczne	10	9	422	373	171	148
<i>Associations and other social organizations</i>						
Organizacje wyznaniowe	-	-	-	-	-	-
<i>Religious organizations</i>						
Pozostałe	87	79	9971	9407	2961	2478
<i>Others</i>						

Ź r ó d ł o: dane — z wyjątkiem szkół wyższych — Ministerstwa Edukacji Narodowej.

S o u r c e: data — with the exception of the higher education institutions — of the Ministry of National Education.

TABL. 3 (127). **UCZNIOWIE WEDŁUG GRUP WIEKU**
PUPILS AND STUDENTS BY AGE GROUPS

GRUPY WIEKU AGE GROUPS	2010/11	2015/16	2016/17
	w % ludności danej grupy wieku in % of population of given age group		
7-12 lat ^a	96,6	91,6	94,9
13-15	97,3	95,8	95,6
16-18	94,1	94,5	94,0
19-21 lat.....	27,0	25,7	26,6

a W roku szkolnym 2015/16 w grupie wieku 6-12 lat.

Źródło: dane Ministerstwa Edukacji Narodowej.

a During the school year 2015/16 in the age group 6-12.

Source: data of the Ministry of National Education.

TABL. 4 (128). **WSPÓŁCZYNNIK SKOLARYZACJI**
ENROLMENT RATE

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Grupy wieku Age groups	2015/16			2016/17		
		ogółem total	męż- czyźni males	kobiety females	ogółem total	męż- czyźni males	kobiety females
		w % in %					
BRUTTO GROSS							
Szkoły: Schools:							
podstawowe	7 - 12	91,6	90,7	92,6	97,5	97,7	97,2
primary							
gimnazja	13 - 15	100,0	101,0	99,0	101,4	102,1	100,7
lower secondary							
zasadnicze zawodowe ^a	16 - 18	12,4	17,0	7,5	12,6	17,2	7,7
basic vocational ^a							
licea ogólnokształcące i profilowane general and specialized secondary	16 - 18	62,5	52,7	72,7	61,6	51,3	72,5
technika ^b	16 - 18	43,8	52,1	35,1	45,4	54,0	36,3
technical secondary ^b							
policealne	19 - 21	24,3	15,8	33,1	25,3	16,2	34,9
post-secondary							
NETTO NET							
Wychowanie przedszkolne ^c	5 - 6	97,2	97,3	97,2	85,9	87,3	84,4
Pre-primary education ^c							
Szkoły: Schools:							
podstawowe	7 - 12	90,8	90,2	91,4	93,5	93,9	93,0
primary							
gimnazja	13 - 15	93,2	92,9	93,5	93,1	92,9	93,3
lower secondary							
zasadnicze zawodowe ^a	16 - 18	10,4	14,3	6,3	9,8	13,8	5,9
basic vocational ^a							
licea ogólnokształcące i profilowane general and specialized secondary	16 - 18	46,5	34,4	59,0	45,8	33,5	58,8
technika ^b	16 - 18	32,7	38,8	25,0	33,7	40,4	26,7
technical secondary ^b							
policealne	19 - 21	6,9	4,3	9,5	7,1	4,1	10,2
post-secondary							

a-b Łącznie ze szkołami: a – specjalnymi przysposabiającymi do pracy, b – artystycznymi ogólnokształcącymi dającymi uprawnienia zawodowe. c W roku szkolnym 2015/16 dotyczy dzieci w wieku 5 lat objętych edukacją w placówkach wychowania przedszkolnego.

U w a g a: W roku szkolnym 2015/16 do policzenia wskaźnika użyto liczbę uczniów w grupie wieku 6-12.

Źródło: dane Ministerstwa Edukacji Narodowej.

a-b Including: a – special job-training schools, b – general art schools leading to professional certification. c In the 2015/16 school year concern children aged 5 years old attending pre-primary education establishments.

Note: The rate for the 2015/16 school year was calculated using the number of pupils aged 6-12.

Source: data of the Ministry of National Education.

Uwaga do tablic 6 i 7

W podziale według języków obcych jedna osoba może być wykazana więcej niż jeden raz.

Note to tables 6 and 7

The division by languages may include one person more than once.

TABL. 5 (129). UCZĄCY SIĘ JĘZYKÓW OBCYCH W SZKOŁACH DLA DZIECI I MŁODZIEŻY ORAZ POLICEALNYCH^a
PUPILS AND STUDENTS STUDYING FOREIGN LANGUAGES IN SCHOOLS FOR CHILDREN AND YOUTH AND IN POST-SECONDARY SCHOOLS^a

LATA YEARS JĘZYKI OBCE FOREIGN LANGUAGES	Ogółem Grand total	W % ogółu uczniów w szkołach In % of total pupils and students at schools									
		podstawowych primary			gimna- zjach lower second- ary	zasad- niczych zawo- do- wych ^b basic voca- tional ^b	liceach ogólno- kształ- cących ^c gene- ral second- ary ^c	liceach profi- lowa- nych specia- lized second- ary	techni- kach ^d techni- cal second- ary ^d	poli- ceal- nych ^e post- second- ary ^e	
		razem total	miasta urban areas	wieś rural areas							
NAUCZANIE OBOWIĄZKOWE OBLIGATORY EDUCATION											
Angielski	2005/06	249270	48,6	52,2	43,1	69,5	28,9	97,1	91,3	86,4	54,5
English	2010/11	280596	90,3	91,1	89,2	87,7	48,9	98,0	93,8	95,2	44,1
	2015/16	291769	96,9	96,9	97,0	97,7	69,8	98,9	-	96,8	54,8
	2016/17	278722	96,9	96,5	97,5	98,2	73,4	99,1	-	98,7	49,8
Francuski	2005/06	10967	0,3	0,4	0,1	1,3	1,6	12,3	7,2	5,0	2,1
French	2010/11	9378	0,3	0,3	0,2	2,8	0,2	11,2	11,7	5,3	-
	2015/16	8727	0,2	0,3	0,1	3,4	0,6	13,1	-	5,7	-
	2016/17	8557	0,2	0,3	0,1	3,8	0,3	12,7	-	5,4	-
Niemiecki	2005/06	134006	18,5	19,0	17,6	29,5	32,2	73,2	79,3	73,9	11,8
German	2010/11	110022	7,7	6,8	9,1	50,9	36,2	64,1	72,1	78,2	4,2
	2015/16	93160	3,0	2,9	3,0	64,5	27,7	58,9	-	76,1	1,6
	2016/17	89260	2,6	2,6	2,5	64,0	25,0	56,3	-	75,5	1,7
Rosyjski	2005/06	24397	2,3	1,2	3,9	2,4	26,4	12,3	17,7	22,1	1,6
Russian	2010/11	14303	0,5	0,2	1,0	5,3	9,0	11,2	7,6	10,6	0,2
	2015/16	11838	0,1	0,1	0,1	7,1	2,7	13,2	-	7,9	-
	2016/17	10941	0,1	0,1	0,2	6,6	2,8	11,9	-	7,4	0,1
Włoski	2005/06	667	-	-	-	-	-	1,3	0,2	-	-
Italian	2010/11	644	-	-	-	0,1	-	1,4	0,4	-	-
	2015/16	933	0,0	0,0	-	0,2	-	2,5	-	-	-
	2016/17	890	0,0	0,0	-	0,2	-	2,5	-	-	-
Hiszpański	2005/06	681	-	-	-	0,0	-	1,3	-	-	-
Spanish	2010/11	1879	0,1	0,1	-	0,5	-	3,0	3,8	-	-
	2015/16	3710	0,2	0,3	-	2,5	-	5,7	-	0,6	-
	2016/17	5087	0,2	0,3	-	3,5	-	7,0	-	1,0	0,2
Inne	2005/06	2264	-	-	-	-	-	4,4	-	-	0,4
Others	2010/11	2292	0,0	0,0	-	0,2	0,2	4,5	-	-	1,0
	2015/16	416	0,0	-	0,1	0,2	-	1,2	-	-	1,4
	2016/17	391	-	-	-	-	-	-	-	-	0,4

a W roku szkolnym 2005/06 stan w dniu 31 XII. b-d Łącznie ze szkołami: b – specjalnymi przysposabiającymi do pracy w roku szkolnym 2005/06, c – w latach szkolnych 2005/06-2013/14 uzupełniającymi liceami ogólnokształcącymi, d – technikami uzupełniającymi oraz artystycznymi ogólnokształcącymi dającymi uprawnienia zawodowe. e Od roku szkolnego 2010/11 bez kolegiów nauczycielskich, nauczycielskich kolegiów języków obcych i kolegiów pracowników służb społecznych.

a In the 2005/06 school year as of 31 XII. b-d Including: b – special job-training schools in the 2005/06 school year, c – in 2005/06-2013/14 school years supplementary general secondary schools, d – supplementary technical secondary schools and general art schools leading to professional certification. e Since 2010/2011 school year excluding teacher training colleges, foreign language teacher training colleges and colleges of social work.

TABL. 5 (129). **UCZĄCY SIĘ JĘZYKÓW OBCYCH W SZKOŁACH DLA DZIECI I MŁODZIEŻY ORAZ POLICEALNYCH^a (dok.)**
PUPILS AND STUDENTS STUDYING FOREIGN LANGUAGES IN SCHOOLS FOR CHILDREN AND YOUTH AND IN POST-SECONDARY SCHOOLS^a (cont.)

LATA YEARS JĘZYKI OBCE FOREIGN LANGUAGES	Ogółem <i>Grand total</i>	W % ogółu uczniów w szkołach <i>In % of total pupils and students at schools</i>									
		podstawowych <i>primary</i>			gimnazjach <i>lower secondary</i>	zasadniczych zawodowych ^b <i>basic vocational^b</i>	liceach ogólnokształcących ^c <i>general secondary^c</i>	liceach profilowanych <i>specialized secondary</i>	technikach ^d <i>technical secondary^d</i>	policealnych ^e <i>post-secondary^e</i>	
		razem <i>total</i>	miasta <i>urban areas</i>	wieś <i>rural areas</i>							
NAUCZANIE DODATKOWE^f ADDITIONAL EDUCATION^f											
Angielski ..... <i>English</i>	2005/06	55733	23,7	19,8	29,5	16,6	0,8	-	1,0	1,0	0,2
	2010/11	13033	4,5	3,5	6,0	7,7	-	0,3	3,3	1,6	1,0
	2015/16	2311	0,8	0,8	0,9	1,1	0,4	0,4	-	0,4	0,2
	2016/17	1549	0,6	0,7	0,4	0,8	-	0,3	-	0,2	-
Francuski ..... <i>French</i>	2005/06	2529	0,5	0,7	0,1	1,8	-	0,0	-	-	-
	2010/11	1533	0,3	0,4	0,1	0,9	-	0,9	-	0,0	-
	2015/16	1275	0,3	0,4	0,1	0,8	-	0,9	-	-	-
	2016/17	1326	0,3	0,4	0,1	0,8	-	1,3	-	-	-
Niemiecki ..... <i>German</i>	2005/06	43932	9,3	7,4	12,1	28,1	0,3	0,1	1,1	1,7	0,3
	2010/11	29884	8,4	6,6	11,2	19,0	1,4	5,4	1,7	2,7	0,7
	2015/16	20516	5,0	2,7	9,0	14,5	0,8	5,3	-	4,8	-
	2016/17	20954	5,4	3,0	9,5	14,5	-	6,3	-	6,0	-
Inne ..... <i>Others</i>	2005/06	13209	2,2	1,1	3,9	6,6	-	5,3	1,4	0,9	0,1
	2010/11	8390	1,8	1,1	2,9	3,6	-	5,9	0,1	1,9	0,1
	2015/16	5135	1,1	0,7	1,9	3,4	-	2,5	-	0,9	-
	2016/17	5458	1,4	0,9	2,3	3,0	-	3,1	-	1,6	-

a W roku szkolnym 2005/06 stan w dniu 31 XII. b-d Łącznie ze szkołami: b – specjalnymi przysposabiającymi do pracy w roku szkolnym 2005/06, c – w latach szkolnych 2005/06-2013/14 uzupełniającymi liceami ogólnokształcącymi, d – technikami uzupełniającymi oraz artystycznymi ogólnokształcącymi dającymi uprawnienia zawodowe. e Od roku szkolnego 2010/11 bez kolegów nauczycielskich, nauczycielskich kolegów języków obcych i kolegów pracowników służb społecznych. f Prowadzone w ramach godzin będących do dyspozycji dyrektora szkoły.

Źródło: dane Ministerstwa Edukacji Narodowej.

a In the 2005/06 school year as of 31 XII. b-d Including: b – special job-training schools in the 2005/06 school year, c – in 2005/06-2013/14 school years supplementary general secondary schools, d – supplementary technical secondary schools and general art schools leading to professional certification. e Since 2010/2011 school year excluding teacher training colleges, foreign language teacher training colleges and colleges of social work. f Conducted during the hours which are at the disposal of headperson.

Source: data of the Ministry of National Education.

TABL. 6 (130). **UCZĄCY SIĘ JEZYKÓW OBCYCH W SZKOŁACH DLA DOROSŁYCH^a**
STUDENTS STUDYING FOREIGN LANGUAGES IN SCHOOLS FOR ADULTS^a

LATA YEARS JEZYKI OBCE FOREIGN LANGUAGES	Ogółem Total	W % ogółu uczniów w szkołach In % of total students at school					
		gimnazjach lower secondary	zasadniczych zawodowych basic vocational	liceach ogólnokształ- cących ^b general second- ary ^b	liceach profilowanych specialized secondary	technikach ^c technical second- ary ^c	
Angielski ..... English	2005/06	14514	55,8	26,3	68,4	9,1	38,8
	2010/11	16804	93,7	100,0	84,2	55,6	64,2
	2015/16	11421	93,9	-	91,2	-	-
	2016/17	10890	95,2	-	92,4	-	-
Niemiecki ..... German	2005/06	5724	12,7	3,0	13,1	90,9	43,4
	2010/11	2442	5,5	-	8,6	33,3	26,0
	2015/16	477	-	-	4,0	-	-
	2016/17	482	-	-	4,3	-	-
Rosyjski ..... Russian	2005/06	4832	38,7	70,7	19,4	-	18,0
	2010/11	1402	0,2	-	5,9	-	12,4
	2015/16	342	5,1	-	2,6	-	-
	2016/17	247	4,8	-	2,0	-	-
Inne ..... Others	2005/06	29	-	-	0,2	-	-
	2010/11	54	0,1	-	0,3	-	-
	2015/16	-	-	-	-	-	-
	2016/17	-	-	-	-	-	-

^a Dane dotyczą nauczania obowiązkowego; w roku szkolnym 2005/06 stan w dniu 31 XII. ^b, ^c Łącznie ze szkołami: ^b – uzupełniającymi liceami ogólnokształcącymi, ^c – technikami uzupełniającymi.

Źródło: dane Ministerstwa Edukacji Narodowej.

^a Data concern obligatory education; in the 2005/06 school year as of 31 XII. ^b, ^c Including: ^b – supplementary general secondary schools, ^c – supplementary technical secondary schools.

Source: data of the Ministry of National Education.

TABL. 7 (131). **KSZTAŁCENIE OSÓB ZE SPECJALNYMI POTRZEBAMI EDUKACYJNYMI**^a
EDUCATION FOR PEOPLE WITH SPECIAL EDUCATIONAL NEEDS^a

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	2005/06	2010/11	2015/16	2016/17	2005/06	2014/15	2015/16
	uczniowie <i>pupils and students</i>				absolwenci <i>graduates</i>		
Szkoły podstawowe	4698	3348	3733	3937	861	635	703
<i>Primary schools</i>							
w tym specjalne	2496	1681	1626	1609	523	320	324
<i>of which special</i>							
Gimnazja.....	3731	3041	2450	2437	1101	769	806
<i>Lower secondary schools</i>							
w tym specjalne	2476	1969	1395	1348	753	429	430
<i>of which special</i>							
Specjalne szkoły przysposabiające do pracy	289	620	661	668	51	190	179
<i>Special job-training schools</i>							
Zasadnicze szkoły zawodowe	1471	1064	828	795	450	248 ^b	180 ^b
<i>Basic vocational schools</i>							
w tym specjalne	1440	1023	734	678	440	234	172
<i>of which special</i>							
Licea ogólnokształcące ^c	386	239	309	295	114	71	107
<i>General secondary schools^c</i>							
w tym specjalne	117	78	92	71	25	19	24
<i>of which special</i>							
Licea profilowane	101	43	-	-	29	-	-
<i>Specialized secondary schools</i>							
w tym specjalne	55	38	-	-	19	-	-
<i>of which special</i>							
Technika ^d	96	99	154	197	31	29 ^b	19 ^b
<i>Technical secondary schools^d</i>							
w tym specjalne	64	64	35	51	21	23	9
<i>of which special</i>							
Szkoły policealne	17	16	16	17	4	9 ^b	3 ^b
<i>Post-secondary schools</i>							
w tym specjalne	13	13	16	17	-	9	3
<i>of which special</i>							

a Patrz uwagi ogólne działu, ust. 11. b W przypadku szkół ogólnodostępnych dane dotyczą absolwentów posiadających orzeczenie o potrzebie kształcenia specjalnego, którzy zdali egzamin potwierdzający kwalifikacje zawodowe, kwalifikacje w zawodzie lub egzamin dyplomowy. cd Łącznie z: c – uzupełniającymi liceami ogólnokształcącymi (do roku szkolnego 2013/14), d – technikami uzupełniającymi (do roku szkolnego 2013/14) oraz ogólnokształcącymi szkołami artystycznymi dającymi uprawnienia zawodowe.

Źródło: dane Ministerstwa Edukacji Narodowej.

a See general notes to the chapter, item 11. b In mainstream schools data concern graduates with a medical certificate on a need for special education, who passed exam certifying professional qualification, qualification to perform a job or graduation exam. cd Including: c – supplementary general secondary schools (until the 2013/14 school year), d – supplementary technical secondary schools (until the 2013/14 school year) as well as general art schools leading to professional certification.

Source: data of the Ministry of National Education.

TABL. 8 (132). **SPECJALNE OŚRODKI SZKOLNO-WYCHOWAWCZE, MŁODZIEŻOWE OŚRODKI WYCHOWAWCZE, MŁODZIEŻOWE OŚRODKI SOCJOTERAPII I OŚRODKI REWALIDACYJNO-WYCHOWAWCZE**
SPECIAL EDUCATIONAL CENTRES, YOUTH EDUCATION CENTRES, YOUTH SOCIAL THERAPY CENTRES AND REHABILITATION-EDUCATION CENTRES

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005 ^a	2010	2015	2016	SPECIFICATION
SPECJALNE OŚRODKI SZKOLNO-WYCHOWAWCZE^b <i>SPECIAL EDUCATIONAL CENTRES^b</i>					
Ośrodki	30	25	22	23	Centres
Miejsca	1965	1509	1118	1224	Places
Wychowankowie	1547	990	704	656	Residents
w tym:					of which:
niewidomi i słabowidzący	41	44	40	40	blind and sight impaired
niesłyszący i słabosłyszący	192	128	73	66	deaf and hearing impaired
przewlekłe choroby	21	-	-	2	chronically ill
z niepełnosprawnością ruchową ^c ...	2	1	4	1	motor-skill impaired ^c
z upośledzeniem umysłowym	1025	716	473	446	mentally disabled
zagrożeni niedostosowaniem społecznym	188	2	9	-	socially maladjusted
MŁODZIEŻOWE OŚRODKI WYCHOWAWCZE <i>YOUTH EDUCATION CENTRES</i>					
Ośrodki	4	3	1	1	Centres
Miejsca	234	188	62	62	Places
Wychowankowie	213	181	50	48	Residents
MŁODZIEŻOWE OŚRODKI SOCJOTERAPII <i>YOUTH SOCIAL THERAPY CENTRES</i>					
Ośrodki	2	8	10	11	Centres
Miejsca	-	338	491	517	Places
Wychowankowie	244	414	511	525	Residents
OŚRODKI REWALIDACYJNO-WYCHOWAWCZE <i>REHABILITATION-EDUCATION CENTRES</i>					
Ośrodki	3	3	3	3	Centres
Miejsca	-	102	107	131	Places
Wychowankowie	94	61	71	72	Residents
w tym:					of which:
z upośledzeniem umysłowym w stopniu głębokim	17	39	46	45	with mental retardation-profound
z niepełnosprawnościami sprzężonymi	44	22	25	27	with multiple disability

a Stan w dniu 31 X. b Łącznie ze specjalnym ośrodkiem wychowawczym. c Od 2011 r. dotyczy wychowanków z niepełnosprawnością ruchową i afazją.

Źródło: dane Ministerstwa Edukacji Narodowej.

a As of 31 X. b Including the special educational center. c Since 2011 concerns motor-skill impaired residents and residents with aphasia.

Source: data of the Ministry of National Education.

TABL. 9 (133). **WYCHOWANIE POZASZKOLNE**
EXTRACURRICULAR EDUCATION

RODZAJE PLACÓWEK KIND OF INSTITUTIONS	Placówki Institutions	Uczestnicy stałych i okresowych form zajęć ^a Participants of permanent and temporary forms of pursuits ^a							
		ogółem total	informacyjnych computing	technicznych technical	przedmiotowych subject	artystycznych arts	sportowych sports	turystyczno-krajoznawczych tourism	innych others
OGÓŁEM ..... 2005 ^b	26	73878	.	565	.	22234	8542	.	42537
TOTAL 2010	45	143545	12691	7996	28073	36175	24228	1124	33258
2015	32	117868	2122	2183	31815	27160	8974	4087	41527
2016	30	115710	1987	884	21281	27540	8425	3333	52260
Pałace młodzieży ..... Youth centres	1	36375	29	-	11745	6246	856	2074	15425
Młodzieżowe domy kultury ..... Youth community centres	15	59283	1938	884	7872	18624	5566	352	24047
Ogniska pracy pozaszkolnej ... Extracurricular interest groups	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Międzyszkolne ośrodki sportowe ..... Inter-school sports centres	3	1373	-	-	-	-	1373	-	-
Pozostałe placówki ..... Other institutions	11	18679	20	-	1664	2670	630	907	12788

^a Biorący systematyczny udział w pracy kół w okresie od 1 X (w 2005 r. – od 1 XI) roku poprzedzającego rok badany do 30 IX (w 2005 r. – do 31 X) roku badanego. ^b Stan w dniu 31 X.

Źródło: dane Ministerstwa Edukacji Narodowej.

^a Systematic participation in extracurricular activities in period from 1 X (in 2005 – from 1 XI) of the year preceding the surveyed year to 30 IX (in 2005 – from 31 X) of the surveyed year. ^b As of 31 X.

Source: data of the Ministry of National Education.

TABL. 10 (134). **INTERNATY I BURS Y SZKÓŁ DLA DZIECI I MŁODZIEŻY ORAZ POLICEALNYCH (bez szkół specjalnych)**
BOARDING-SCHOOLS AND DORMITORIES FOR CHILDREN AND YOUTH AND IN POST-SECONDARY SCHOOLS (excluding special schools)

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	2016/17		2005/06 ^a	2010/11	2015/16	2016/17		
	placówki establishments	miejsca beds	korzystający boarders					
			ogółem total			w tym uczniowie of which pupils	na 100 miejsc per 100 beds	
OGÓŁEM	48	4360	3886	3294	3085	2887	2827	66
TOTAL								
Internaty ..... Boarding schools	21	1616	2163	1450	1175	872	865	54
zasadnicze szkoły zawodowe i technika ^b ..... basic vocational and technical secondary ^b	18	1393	2049	1216	949	660	653	47
licea ogólnokształcące ^c ..... general secondary ^c	3	223	114	234	226	212	212	95
Bursy ..... Dormitories	27	2744	1723	1844	1910	2015	1962	73

^a Stan w dniu 31 X. ^{b,c} Łącznie ze szkołami: ^b – technikami uzupełniającymi (do roku szkolnego 2013/14), ogólnokształcącymi szkołami artystycznymi dającymi uprawnienia zawodowe, policealnymi, kolegiami nauczycielskimi, nauczycielskimi kolegiami języków obcych, kolegiami pracowników służb społecznych, ^c – uzupełniającymi liceami ogólnokształcącymi (do roku szkolnego 2013/14).

Źródło: dane Ministerstwa Edukacji Narodowej.

^a As of 31 X. ^{b, c} Including: ^b – supplementary technical secondary schools (until the 2013/14 school year), general art schools leading to professional certification, post-secondary schools, teacher training colleges, foreign language teacher training colleges, colleges of social work, ^c – supplementary general secondary schools (until the 2013/14 school year).

Source: data of the Ministry of National Education.

TABL. 11 (135). **DOMY I STOŁÓWKI STUDENCKIE**
STUDENT DORMITORIES AND CANTEENS

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005/06	2010/11	2015/16	2016/17	SPECIFICATION
DOMY STUDENCKIE STUDENT DORMITORIES					
Domy	35	30	30	30	Dormitories
Miejsca	9409	8772	8550	8690	Beds
Korzystający:					Boarding:
studenci	7822	7849	7792	7814	students
w % ogółu studentów	5,9	6,3	8,8	8,9	in % of total students
uczestnicy studiów dokto- ranckich ^a	.	111	121	114	students of doctoral studies ^a
w % ogółu uczestników	.	4,0	4,5	4,3	in % of total students of doctoral studies
STOŁÓWKI STUDENCKIE STUDENT CANTEENS					
Stołówki	6	5	3	3	Canteens
Miejsca	1044	980	506	506	Places

^a Bez uczestników studiów doktoranckich w placówkach naukowych Polskiej Akademii Nauk oraz instytutów naukowo-badawczych.

^a Excluding doctoral students of the scientific facilities of the Polish Academy of Sciences as well as research institutes.

TABL. 12 (136). **STUDENCI SZKÓŁ WYŻSZYCH OTRZYMUJĄCY STYPENDIA ^a**
STUDENTS OF HIGHER EDUCATION INSTITUTIONS RECEIVING SCHOLARSHIPS ^a

SZKOŁY SCHOOLS	2005/06	2010/11	2015/16	2016/17			
				ogółem ^b total ^b	w tym otrzymujący stypendia of which scholarships recipients		otrzymujący stypendia w % ogółu studentów danej grupy szkół scholarship recipients in % of total students of a given group of schools
					socjalne social	rektora dla najlepszych studentów vice- chancellor to the best students	
OGÓŁEM	32002	24869	16028	14793	7457	4812	16,9
TOTAL							
Uniwersytety	9703	8503	6723	6196	3328	1913	19,0
Universities							
Wyższe szkoły techniczne	3490	3483	3424	2867	1390	1062	14,6
Technical universities							
Wyższe szkoły ekonomiczne	12249	7150	3152	3036	1344	976	15,0
Academies of economics							
Wyższe szkoły pedagogiczne ...	604	305	-	-	-	-	--
Teacher education schools							
Uniwersytety medyczne	2491	1924	1544	1579	885	484	17,6
Medical universities							
Wyższe szkoły artystyczne	1602	1287	541	517	241	190	18,5
Fine arts academies							
Pozostałe szkoły wyższe	1863	2217	644	598	269	187	19,3
Other schools							

^a Łącznie z cudzoziemcami; w latach akademickich 2010/11 - 2014/15 bez stypendiów przyznawanych przez ministrów oraz stypendiów finansowanych z funduszy unijnych. ^b W podziale według rodzajów jedna osoba może być wykazana więcej niż jeden raz.

^a Including foreigners; in the 2010/11- 2014/15 academic years excluding scholarships granted by ministers and scholarships financed from European funds. ^b In the division by type of scholarships one person may be included more than once.

TABL. 13 (137). **SZKOŁY PODSTAWOWE DLA DZIECI I MŁODZIEŻY (bez szkół specjalnych)**
PRIMARY SCHOOLS FOR CHILDREN AND YOUTH (excluding special schools)

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	2005/06	2010/11	2015/16	2016/17		
				ogółem total	miasta urban areas	wieś rural areas
Szkoły	835	813	783	782	265	517
<i>Schools</i>						
w tym: <i>of which:</i>						
sportowe i mistrzostwa sportowego <i>sports and athletic</i>	1	2	2	2	2	-
filialne	22	13	21	22	-	22
<i>branch</i>						
artystyczne ^a	2	2	2	2	2	-
<i>arts ^a</i>						
Pomieszczenia szkolne	9211	10562	.			
<i>Classrooms</i>						
Oddziały	7772	7204	8004	7635	4137	3498
<i>Sections</i>						
Uczniowie	160512	132994	150150	139030	87465	51565
<i>Pupils</i>						
w tym kobiety	78224	64802	73448	67656	42676	24980
<i>of which females</i>						
w tym I klasa	23576	21969	32636	12588	7747	4841
<i>of which 1st grade</i>						
w tym szkoły: <i>of which schools:</i>						
sportowe i mistrzostwa sportowego <i>sports and athletic</i>	318	774	805	762	762	-
filialne	507	222	824	712	-	712
<i>branch</i>						
artystyczne ^a	566	465	483	473	473	-
<i>arts ^a</i>						
Absolwenci	29703	22607	21159	.	.	.
<i>Graduates</i>						
w tym kobiety	14536	11106	10387	.	.	.
<i>of which females</i>						
w tym szkoły: <i>of which schools:</i>						
sportowe i mistrzostwa sportowego <i>sports and athletic</i>	54	136	111	.	.	.
filialne	18	30	107	.	.	.
<i>branch</i>						
artystyczne ^a	106	70	83	.	.	.
<i>arts ^a</i>						
Liczba uczniów na: <i>Number of pupils per:</i>						
1 szkołę	192	164	192	178	330	100
<i>school</i>						
1 pomieszczenie szkolne.....	17	13	.			
<i>classroom</i>						
1 oddział.....	21	18	19	18	21	15
<i>section</i>						

a Dotyczy szkół realizujących jednocześnie program szkoły podstawowej.

Ź r ó d ł o: dane Ministerstwa Edukacji Narodowej.

a Concern schools simultaneously conducting the primary school programme.

S o u r c e: data of the Ministry of National Education.

TABL. 14 (138). **GIMNAZJA DLA DZIECI I MŁODZIEŻY (bez szkół specjalnych)**
LOWER SECONDARY SCHOOLS FOR CHILDREN AND YOUTH
(excluding special schools)

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	2005/06	2010/11	2015/16	2016/17		
				ogółem total	miasta urban areas	wieś rural areas
Gimnazja	367	370	379	381	185	196
<i>Lower secondary</i>						
w tym szkoły: <i>of which schools:</i>						
sportowe i mistrzostwa sportowego <i>sports and athletic</i>	3	3	8	9	8	1
z oddziałami przysposabiającymi do pracy ^a ..... <i>with job-training sections ^a</i>	3	2	5	5	4	1
Pomieszczenia szkolne	4328	5042	.	.	.	.
<i>Classrooms</i>						
Oddziały	3833	3372	2907	2888	1806	1082
<i>Sections</i>						
Uczniowie	97642	77597	64614	64035	42118	21917
<i>Students</i>						
w tym kobiety	47285	37431	31314	31169	20539	10630
<i>of which females</i>						
w tym I klasa	31761	25381	21838	21672	14377	7295
<i>of which 1st grade</i>						
w tym szkoły: <i>of which schools:</i>						
sportowe i mistrzostwa sportowego <i>sports and athletic</i>	395	432	1756	2039	1886	153
z oddziałami przysposabiającymi do pracy ^a ..... <i>with job-training sections ^a</i>	366	863	334	302	242	60
Absolwenci	32212	25701	21150	.	.	.
<i>Graduates</i>						
w tym kobiety	15883	12645	10289	.	.	.
<i>of which females</i>						
w tym szkoły: <i>of which schools:</i>						
sportowe i mistrzostwa sportowego <i>sports and athletic</i>	132	228	614	.	.	.
z oddziałami przysposabiającymi do pracy ^a ..... <i>with job-training sections ^a</i>	27	75	100	.	.	.
Liczba uczniów na: <i>Number of students per:</i>						
1 szkołę	266	210	170	168	228	112
<i>school</i>						
1 pomieszczenie szkolne..... <i>classroom</i>	23	15	.			
1 oddział..... <i>section</i>	25	23	22	22	23	20

a Na podbudowie programowej VI klasy szkoły podstawowej.

Źródło: dane Ministerstwa Edukacji Narodowej.

a Based on 6th grade primary school.

Source: data of the Ministry of National Education.

TABL. 15 (139). **ZASADNICZE SZKOŁY ZAWODOWE DLA MŁODZIEŻY (bez szkół specjalnych)**
BASIC VOCATIONAL SCHOOLS FOR YOUTH (excluding special schools)

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005/06	2010/11	2015/16	2016/17	SPECIFICATION
Szkoły	79	85	77	76	Schools
Oddziały	387	449	414	372	Sections
Uczniowie	10493	10679	8144	7401	Students
w tym kobiety	2600	2849	2312	2040	of which females
w tym I klasa	4158	4136	2832	2509	of which 1 st grade
Absolwenci	3423	3619	2574	.	Graduates
w tym kobiety	962	1074	770	.	of which females

Źródło: dane Ministerstwa Edukacji Narodowej.
 Source: data of the Ministry of National Education.

TABL. 16 (140). **UCZNIOWIE I ABSOLWENCI ZASADNICZYCH SZKÓŁ ZAWODOWYCH
 DLA MŁODZIEŻY (bez szkół specjalnych) WEDŁUG KIERUNKÓW KSZTAŁCENIA**
STUDENTS AND GRADUATES OF BASIC VOCATIONAL SCHOOLS FOR YOUTH
(excluding special schools) BY FIELDS OF EDUCATION

PODGRUPY KIERUNKÓW KSZTAŁCENIA ^a	2015/16	2016/17	2015/16 ^b	NARROW FIELDS OF EDUCATION ^a
	uczniowie students		absolwenci graduates	
OGÓŁEM..... TOTAL	8144	7401	1244	
Artystyczna	63	35	19	Arts
Biznesu i administracji.....	559	471	188	Business and administration
Inżynieryjno-techniczna.....	3544	3269	459	Engineering and engineering trades
Produkcji i przetwórstwa.....	857	883	97	Manufacturing and processing
Architektury i budownictwa.....	906	766	146	Architecture and building
Rolnicza	50	56	11	Agriculture
Usług dla ludności	2165	1921	324	Personal services

^a Zgodnie z Międzynarodową Klasyfikacją Kierunków Kształcenia (ISCED-F 2013). ^b W podziale według podgrup kierunków kształcenia dane dotyczą absolwentów, którzy zdali egzamin potwierdzający kwalifikacje zawodowe lub kwalifikacje w zawodzie.

Źródło: dane Ministerstwa Edukacji Narodowej.

^a According to the International Classification of Fields of Education and Training (ISCED-F 2013). ^b In division by narrow fields of education data concern graduates who passed exam certifying professional qualification or qualification to perform a job.

Source: data of the Ministry of National Education.

Uwaga do tablic 18–20

Od roku szkolnego 2012/13 nie jest prowadzony nabór do klas I w uzupełniających liceach ogólnokształcących, liceach profilowanych i technikach uzupełniających, patrz uwagi ogólne działu, ust. 7.

Note to tables 18–20

Since the 2012/13 school year there has been no admittance to the 1st grades of supplementary general secondary schools, specialized secondary schools and supplementary technical secondary schools, see general notes to the chapter, item 7.

TABL. 17 (141). LICEA OGÓLNOKSZTAŁCĄCE DLA MŁODZIEŻY^a (bez szkół specjalnych)
GENERAL SECONDARY SCHOOLS FOR YOUTH^a (excluding special schools)

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005/06	2010/11	2015/16	2016/17	SPECIFICATION
Szkoły	174	164	152	148	Schools
Oddziały	1719	1566	1269	1232	Sections
Uczniowie	50096	42661	32914	31569	Students
w tym kobiety	30124	26134	20481	19770	of which females
w tym I klasa	17282	14374	10619	10398	of which 1 st grade
Absolwenci	15793	13628	10993	.	Graduates
w tym kobiety	9630	8377	6810	.	of which females

^a Łącznie z uzupełniającymi liceami ogólnokształcącymi; patrz uwagi ogólne działu, ust. 7, pkt 3.

Źródło: dane Ministerstwa Edukacji Narodowej.

^a Including supplementary general secondary schools; see general notes to the chapter, item 7, point 3.

Source: data of the Ministry of National Education.

TABL. 18 (142). LICEA PROFILOWANE DLA MŁODZIEŻY^a (bez szkół specjalnych)
SPECIALIZED SECONDARY SCHOOLS FOR YOUTH^a (excluding special schools)

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005/06	2010/11	2015/16	2016/17	SPECIFICATION
Szkoły	91	33	-	-	Schools
Oddziały	411	113	-	-	Sections
Uczniowie	11034	2897	-	-	Students
w tym kobiety	6004	1859	-	-	of which females
w tym I klasa	3457	787	-	-	of which 1 st grade
Absolwenci	3682	1116	-	-	Graduates
w tym kobiety	1979	688	-	-	of which females

^a Patrz uwagi ogólne działu, ust. 7, pkt 3.

Źródło: dane Ministerstwa Edukacji Narodowej.

^a See general notes to the chapter, item 7, point 3.

Source: data of the Ministry of National Education.

TABL. 19 (143). TECHNIKA^a DLA MŁODZIEŻY (bez szkół specjalnych)
TECHNICAL SECONDARY SCHOOLS^a FOR YOUTH (excluding special schools)

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005/06	2010/11	2015/16	2016/17	SPECIFICATION
Szkoły	201	121	115	116	Schools
Oddziały	1140	1299	1316	1311	Sections
Uczniowie	29837	30616	30478	30553	Students
w tym kobiety	11310	11675	11633	11570	of which females
w tym I klasa	9195	8700	8620	8790	of which 1 st grade
Absolwenci	6726	6762	6668	.	Graduates
w tym kobiety	2679	2642	2605	.	of which females

^a Łącznie z technikami uzupełniającymi (do roku szkolnego 2013/14); patrz uwagi ogólne działu, ust. 7, pkt 3.

Źródło: dane Ministerstwa Edukacji Narodowej.

^a Including supplementary technical secondary schools (until the 2013/14 school year); see general notes to the chapter, item 7, point 3.

Source: data of the Ministry of National Education.

TABL. 20 (144). **UCZNIOWIE I ABSOLWENCI TECHNIKÓW^a DLA MŁODZIEŻY (bez szkół specjalnych) WEDŁUG KIERUNKÓW KSZTAŁCENIA**
STUDENTS AND GRADUATES OF TECHNICAL SECONDARY SCHOOLS^a FOR YOUTH (excluding special schools) BY FIELDS OF EDUCATION

PODGRUPY KIERUNKÓW KSZTAŁCENIA ^a	2015/16	2016/17	2015/16 ^b	NARROW FIELDS OF EDUCATION ^a
	uczniowie students		absolwenci graduates	
OGÓŁEM	30478	30553	4090	TOTAL
w tym:				of which:
Artystyczna	92	87	3	Arts
Spoleczna	2429	2451	428	Social and behavioural science
Biznesu i administracji	3938	3962	568	Business and administration
Nauk o środowisku	107	-	-	Environment
Fizyczna ^c	41	27	682	Physical sciences ^c
Technologii teleinformatycznych	5548	5892	682	Information and communication technologies
Inżynieryjno-techniczna	7678	7795	857	Engineering and engineering trades
Produkcji i przetwórstwa	542	474	90	Manufacturing and processing
Architektury i budownictwa	2091	1995	263	Architecture and construction
Rolnicza	792	744	102	Agriculture
Leśna	76	81	1	Forestry
Weterynaryjna	365	367	61	Veterinary
Usług dla ludności	6039	5771	940	Personal services
Usług transportowych	705	818	95	Transport services

^a Zgodnie z Międzynarodową Klasyfikacją Kierunków Kształcenia (ISCED-F 2013). ^b W podziale według podgrup kierunków kształcenia dane dotyczą absolwentów, którzy zdali egzamin potwierdzający kwalifikacje zawodowe lub kwalifikacje w zawodzie. ^c Między innymi: fizyka, chemia, geologia.
 Źródło: dane Ministerstwa Edukacji Narodowej.

^a According to the International Classification of Fields of Education and Training (ISCED-F 2013). ^b In division by narrow fields of education data concern graduates who passed exam certifying professional qualification or qualification to perform a job. ^c Among others: physics, chemistry, geology.
 Source: data of the Ministry of National Education

TABL. 21 (145). **SZKOŁY ARTYSTYCZNE DLA DZIECI I MŁODZIEŻY**
LEVEL ART SCHOOLS FOR CHILDREN AND YOUTH

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005/06	2010/11	2015/16	2016/17	SPECIFICATION
SZKOŁY ARTYSTYCZNE NIEDAJĄCE UPRAWNIENIŃ ZAWODOWYCH LEVEL ART SCHOOLS NOT LEADING TO PROFESSIONAL CERTIFICATION					
Szkoły	19	29	29	30	Schools
w tym kształcące wyłącznie w zakresie przedmiotów artystycznych	17	27	27	28	of which schooling only in the art subjects
Uczniowie	3763	3265	3183	3178	Students
w tym kobiety	2320	2000	2112	2100	of which females
Absolwenci	521	392	464	.	Graduates
w tym kobiety	335	240	284	.	of which females

TABL. 21 (145). **SZKOŁY ARTYSTYCZNE DLA DZIECI I MŁODZIEŻY (dok.)**
LEVEL ART SCHOOLS FOR CHILDREN AND YOUTH (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005/06	2010/11	2015/16	2016/17	SPECIFICATION
SZKOŁY ARTYSTYCZNE DAJĄCE UPRAWNIENIA ZAWODOWE <i>LEVEL ART SCHOOLS LEADING TO PROFESSIONAL CERTIFICATION</i>					
Szkoły	14	23	19	18	Schools
w tym kształcące wyłącznie w zakresie przedmiotów artystycznych	8	15	12	11	<i>of which schooling only in the art subjects</i>
Uczniowie	1357	1517	1513	1582	Students
w tym kobiety	857	982	1039	1106	<i>of which females</i>
Absolwenci	171	199	180	.	Graduates
w tym kobiety	104	130	124	.	<i>of which females</i>
W tym OGÓLNOKSZTAŁCĄCE SZKOŁY ARTYSTYCZNE <i>of which GENERAL ART SCHOOLS</i>					
Szkoły	6	8	7	7	Schools
Uczniowie	701	725	874	895	Students
w tym kobiety	453	496	657	675	<i>of which females</i>
Absolwenci	102	133	126	.	Graduates
w tym kobiety	64	89	93	.	<i>of which females</i>

Źródło: dane Ministerstwa Edukacji Narodowej.
 Source: data of the Ministry of National Education.

TABL. 22 (146). **SZKOŁY POLICEALNE (bez szkół specjalnych)**
POST-SECONDARY SCHOOLS (excluding special schools)

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005/06	2010/11	2015/16	2016/17	SPECIFICATION
Szkoły	212	184	166	168	Schools
Oddziały	943	948	803	814	Sections
Uczniowie	22017	21551	20022	19935	Students
w tym kobiety	11824	12654	13337	13395	<i>of which females</i>
Absolwenci	6651	5135	5514	.	Graduates
w tym kobiety	4008	3306	3807	.	<i>of which females</i>

Źródło: dane Ministerstwa Edukacji Narodowej.
 Source: data of the Ministry of National Education.

TABL. 23 (147). **UCZNIOWIE I ABSOLWENCI SZKÓŁ POLICEALNYCH (bez szkół specjalnych) WEDŁUG KIERUNKÓW KSZTAŁCENIA**
STUDENTS AND GRADUATES OF POST-SECONDARY SCHOOLS (excluding special schools) BY FIELDS OF EDUCATION

PODGRUPY KIERUNKÓW KSZTAŁCENIA ^a	2015/16	2016/17	2015/16 ^b	NARROW FIELDS OF EDUCATION ^b
	uczniowie students		absolwenci graduates	
OGÓŁEM	20022	19935	2331	TOTAL
w tym:				of which:
Pedagogiczna	89	-	82	Education
Artystyczna	665	723	77	Arts
Spoleczna	134	340	13	Social and behavioural science
Dziennikarstwa i informacji	144	143	7	Journalism and information
Biznesu i administracji	4550	4496	242	Business and administration
Technologii teleinformatycznych	1373	1763	75	Information and communication technologies
Inżynierjno-techniczna	236	81	19	Engineering and engineering trades
Architektury i budownictwa	19	-	6	Architecture and construction
Weterynaryjna	261	207	55	Veterinary
Medyczne	3943	4066	1047	Health
Opieki społecznej	627	411	32	Welfare
Usług dla ludności	2376	2565	294	Personal services
Higieny i bezpieczeństwa pracy	4092	4002	208	Hygiene and occupational health services
Ochrony i bezpieczeństwa	831	444	111	Security services
Usług transportowych	27	34	-	Transport services

a Zgodnie z Międzynarodową Klasyfikacją Kierunków Kształcenia (ISCED-F 2013). b W podziale według podgrup kierunków kształcenia dane dotyczą absolwentów, którzy zdali egzamin potwierdzający kwalifikacje zawodowe lub kwalifikacje w zawodzie.

Źródło: dane Ministerstwa Edukacji Narodowej.

a According to the International Classification of Fields of Education and Training (ISCED-F 2013). b In division by narrow fields of education data concern graduates who passed exam certifying professional qualification or qualification to perform a job.

Source: data of the Ministry of National Education

TABL. 24 (148). **SZKOŁY WYŻSZE**
HIGHER EDUCATION INSTITUTIONS

WYSZCZEGÓLNIENIE	Szkoły Schools	Nauczyciele akademy ^a Academic teachers ^a	Studenci Students	Absolwenci ^b Graduates ^b	SPECIFICATION
OGÓŁEM					TOTAL
2005/06	27	7180	131487	26362	
2010/11	31	7418	123964	33793	
2015/16	26	6226	89063	20519	
2016/17	24	6269	87401	.	
Uniwersytety	1	2146	32617	7799	Universities
Wyższe szkoły techniczne ...	2	1369	19629	4371	Technical universities
Wyższe szkoły ekonomiczne	6	684	20289	5056	Academies of economics
Uniwersytety medyczne	1	1289	8971	1735	Medical universities
Wyższe szkoły artystyczne	4	583	2790	673	Fine arts academies
Pozostałe szkoły wyższe	10	199	3105	885	Other higher education institutions

a Nauczyciele zatrudnieni w pełnym wymiarze godzin w więcej niż jednej szkole wyższej wykazani zostali w każdym miejscu pracy; patrz uwagi ogólne do działu, ust. 16. b W podziale według typów szkół – z roku akademickiego 2015/16.

a Teachers employed full-time in more than one institution have been shown in all workplaces; see general notes to the chapter, item 16. b According to type of school – from 2015/16 academic year.

TABL. 25 (149). **FILIE, ZAMIEJSCOWE PODSTAWOWE JEDNOSTKI ORGANIZACYJNE ORAZ ZAMIEJSCOWE OŚRODKI DYDAKTYCZNE SZKÓŁ WYŻSZYCH WEDŁUG LOKALIZACJI**
BRANCHES SECTIONS, BASIC ORGANIZATIONAL UNITS IN ANOTHER LOCATION AS WELL TEACHING CENTRES IN ANOTHER LOCATION OF HIGHER EDUCATION INSTITUTIONS BY PLACE OF RESIDENCE

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Filie i zamiejscowe podstawowe jedno-stki organizacyjne Branch sections and basic organizational units in another location	Studenci ^a Students ^a	Absolwenci ^{ab} Graduates ^{ab}	
OGÓŁEM	2005/06	21	10876	2348
	2010/11	25	17270	6127
	2015/16	23	10080	2125
	2016/17	25	11126	.
lokalizacja według województw: <i>residence by voivodships:</i>				
Dolnośląskie		2	247	28
Kujawsko – pomorskie		3	297	100
Łódzkie ^c		6	1745	345
Małopolskie		2	563	58
Mazowieckie		2	6209	1096
Podkarpackie		2	341	25
Podlaskie		-	-	-
Pomorskie		-	-	-
Śląskie		1	84	25
Świętokrzyskie		1	504	-
Wielkopolskie		4	757	308
Zachodniopomorskie		2	379	128

^a Ujęci również w pozostałych tablicach dotyczących studentów i absolwentów. ^b W podziale według województw – z roku akademickiego 2015/16. ^c Do województwa łódzkiego doliczeni zostali studenci i absolwenci wydziału zamiejscowego w Londynie.

^a Also shown in the other tables regarding students and graduates. ^b In the division by voivodships – from 2015/16 academic year. ^c Number of students in Łódzkie voivodship has been increased with students and graduates of basic organizational units in another location in London.

TABL. 26 (150). **STUDENCI SZKÓŁ WYŻSZYCH WEDŁUG FORM STUDIÓW I TYPÓW SZKÓŁ**
STUDENTS OF HIGHER EDUCATION INSTITUTIONS BY STUDY FORMS
AND TYPE OF SCHOOLS

TYPY SZKÓŁ TYPE OF SCHOOLS	Ogółem Grand total	W tym kobiety Of which females	Z liczby ogółem na studiach Of total number at study forms				
			stacjonarnych ^a full-time programmes ^a		niestacjonarnych ^b part-time programmes ^b		
			razem total	w tym kobiety of which females	razem total	w tym kobiety of which females	
OGÓŁEM.....	2005/06	131487	75639	50589	27963	80898	47676
TOTAL	2010/11	123964	75815	54338	32173	69626	43642
	2015/16	89063	53413	55355	33254	33708	20159
	2016/17	87401	52217	54813	32811	32588	19406
Uniwersytety		32617	21362	25763	16894	6854	4468
Universities							
Wyższe szkoły techniczne.....		19629	7605	14739	6308	4890	1297
Technical universities							
Wyższe szkoły ekonomiczne.....		20289	13032	2806	1709	17483	11323
Academies of economics							
Uniwersytety medyczne		8971	6224	8316	5809	655	415
Medical universities							
Wyższe szkoły artystyczne.....		2790	1882	2236	1488	554	394
Fine arts academies							
Pozostałe szkoły wyższe.....		3105	2112	953	603	2152	1509
Other higher education institutions							

a, b Dane dla roku akademickiego 2005/06 dotyczą studiów: a – dziennych, b – wieczorowych, zaocznych i eksternistycznych.

a, b Data 2005/06 academic years concern: a – day study system, b – evening, weekend and extramural study system.

TABL. 27 (151). **ABSOLWENCI SZKÓŁ WYŻSZYCH WEDŁUG FORM STUDIÓW I TYPÓW SZKÓŁ**
GRADUATES OF HIGHER EDUCATION INSTITUTIONS BY STUDY FORMS AND
TYPE OF SCHOOLS

TYPY SZKÓŁ TYPE OF SCHOOLS	Ogółem Grand total	W tym kobiety Of which females	Z liczby ogółem na studiach Of total number at study forms				
			stacjonarnych ^a full-time programmes ^a		niestacjonarnych ^b part-time programmes ^b		
			razem total	w tym kobiety of which females	razem total	w tym kobiety of which females	
OGÓŁEM.....	2005/06	26362	17395	7547	4590	18815	12805
TOTAL	2010/11	33793	23322	12114	7749	21679	15573
	2015/16	20519	13708	11873	7934	8646	5774
Uniwersytety		7799	5729	6116	4449	1683	1280
Universities							
Wyższe szkoły techniczne.....		4371	2089	3175	1576	1196	513
Technical universities							
Wyższe szkoły ekonomiczne.....		5056	3494	250	165	4806	3329
Academies of economics							
Uniwersytety medyczne		1735	1295	1544	1177	191	118
Medical universities							
Wyższe szkoły artystyczne.....		673	477	512	364	161	113
Fine arts academies							
Pozostałe szkoły wyższe.....		885	624	276	203	609	421
Other higher education institutions							

a, b Dane dla roku akademickiego 2005/06 dotyczą studiów: a – dziennych, b – wieczorowych, zaocznych i eksternistycznych.

a, b Data 2005/06 academic years concern: a – day study system, b – evening, weekend and extramural study system.

TABL. 28 (152). **CUDZOZIEMCY^a — STUDENCI I ABSOLWENCI WEDŁUG FORM STUDIÓW I TYPÓW SZKÓŁ**
FOREIGNERS^a — STUDENTS AND GRADUATES BY STUDY FORMS AND TYPE OF SCHOOLS

WYSZCZEGÓLNIENIE	Studenci Students		Absolwenci ^b Graduates ^b		SPECIFICATION
	ogółem total	w tym kobiety of which females	ogółem total	w tym kobiety of which females	
OGÓŁEM	530	242	50	26	TOTAL
2005/06	1136	523	203	101	
2010/11	2484	1143	345	210	
2015/16	4764	2432	.	.	
2016/17					
studia: stacjonarne	4382	2210	305	184	studies: full-time
niestacjonarne	382	222	40	26	part-time
Uniwersytety	1219	644	121	65	Universities
Wyższe szkoły techniczne	711	226	60	30	Technical universities
Wyższe szkoły ekonomiczne	1890	1134	96	73	Academies of economics
Uniwersytety medyczne	714	295	30	17	Medical universities
Wyższe szkoły artystyczne	202	119	36	23	Fine arts academies
Pozostałe szkoły wyższe	28	14	2	2	Other higher education institutions

^a Ujęci również w pozostałych tablicach dotyczących studentów i absolwentów. ^b W podziale według form studiów i typów szkół – z roku akademickiego 2015/16.

^a Also shown in the other tables regarding students and graduates. ^b According to study forms and type of school – from 2015/16 academic year.

TABL. 29 (153). **NAUCZYCIELE AKADEMICKY^a W SZKOŁACH WYŻSZYCH**
ACADEMIC TEACHERS^a IN HIGHER EDUCATION INSTITUTIONS

WYSZCZEGÓLNIENIE	2010/11	2015/16	2016/17	SPECIFICATION
------------------	---------	---------	---------	---------------

OGÓŁEM
TOTAL

OGÓŁEM	7418	6226	6269	GRAND TOTAL
Profesorowie	1844	1599	1626	Professors
w tym z tytułem naukowym ^b	224	217	195	of which titled only ^b
Docenci	30	16	13	Assistant professors
w tym ze stopniem naukowym doktora habilitowanego	-	1	1	of which with scientific degree of habilitated doctor ^c (HD)
Adiunkci	3059	2611	2633	Tutors
w tym ze stopniem naukowym doktora habilitowanego	186	374	381	of which with scientific degree of habilitated doctor ^c (HD)
Asystenci	1011	725	712	Assistant lecturers
Pozostali	1474	1274	1286	Others

W tym KOBIETY
Of which FEMALES

RAZEM	3446	3011	3048	TOTAL
Profesorowie	541	524	541	Professors
w tym z tytułem naukowym ^b	48	74	70	of which titled only ^b
Docenci	9	2	1	Assistant professors
w tym ze stopniem naukowym doktora habilitowanego	-	-	-	of which with scientific degree of habilitated doctor ^c (HD)
Adiunkci	1463	1329	1343	Tutors
w tym ze stopniem naukowym doktora habilitowanego	82	172	180	of which with scientific degree of habilitated doctor ^c (HD)
Asystenci	572	434	433	Assistant lecturers
Pozostali	870	722	730	Others

^a Nauczyciele zatrudnieni w pełnym wymiarze godzin w więcej niż jednej szkole wyższej wykazani zostali w każdym miejscu pracy; patrz uwagi ogólne działu, ust.16. ^b Profesorowie nadzwyczajni z tytułem naukowym profesora.

^a Teachers employed full-time in more than one institution have been shown in all workplaces; see general notes to the chapter, item 16. ^b Associate professors with scientific title of professor. ^c The habilitated doctors degree (HD), which is higher than a doctorate (second doctorate), is peculiar to Poland. The degree is awarded on the basis of an appropriate dissertation and is necessary for obtaining the title of professor and a professorial post in scientific institutions.

TABL. 30 (154). **STUDIA PODYPLOMOWE I DOKTORANCKIE**
POSTGRADUATE AND DOCTORAL STUDIES

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	2010/11	2015/16	2016/17	2010/11	2015/16	2016/17	2010/11	2015/16	2016/17
	słuchacze studiów podyplomowych ^a <i>students of postgraduate studies ^a</i>			wydane świadectwa słuchaczom studiów podyplomowych <i>certificates issued to students of postgraduate studies</i>			uczestnicy studiów doktoranckich <i>students of doctoral studies</i>		
OGÓŁEM..... TOTAL	9346	7338	7799	7338	5131	5593	2754	2670	2667
w tym kobiety..... <i>of which females</i>	6661	5850	6186	4825	3952	4439	1565	1524	1535
Uniwersytety	2759	1704	1634	1952	1417	1421	1217	1179	1141
<i>Universities</i>									
Wyższe szkoły techniczne	2389	792	707	2434	475	721	591	677	677
<i>Technical universities</i>									
Wyższe szkoły ekonomiczne	1306	2586	3200	852	1392	1587	-	-	-
<i>Academies of economics</i>									
Wyższe szkoły pedagogiczne	28	-	-	26	-	-	-	-	-
<i>Teacher education schools</i>									
Uniwersytety medyczne	129	25	88	62	48	21	858	592	613
<i>Medical universities</i>									
Wyższe szkoły artystyczne	143	286	319	77	200	250	36	186	203
<i>Fine arts academies</i>									
Pozostałe szkoły wyższe	2574	1945	1851	1917	1599	1593	-	-	-
<i>Other higher education institutions</i>									
Instytuty badawcze (inne niż PAN).....	18	-	-	18	-	-	-	-	-
<i>Research institutes (other than PAN)</i>									
Jednostki Polskiej Akademii Nauk.....	-	-	-	-	-	-	52	36	33
<i>Scientific units of the Polish Academy of Sciences</i>									

a Dla studiów trwających: do 1 roku - stan w dniu rozpoczęcia zajęć, 1 rok i dłużej - stan w dniu 31 XII.

a For studies lasting: up to 1 year - as of beginning of the academic year, 1 year and longer - as of 31 XII.

TABL. 31 (155). **STUDIA PODYPLOMOWE WEDŁUG PODPODGRUP KIERUNKÓW STUDIÓW W ROKU AKADEMICKIM 2016/17**
POSTGRADUATE STUDIES BY NARROW FIELDS OF EDUCATION IN THE 2016/17 ACADEMIC YEAR

PODGRUPY KIERUNKÓW KSZTAŁCENIA ^a	Sluchacze Students	Wydane świadectwa ^b	NARROW FIELDS OF EDUCATION ^a
OGÓŁEM	7799	5593	TOTAL
w tym:			of which:
Pedagogiczna	4047	2417	Education
Programów i kwalifikacji związanych ze sztuką i przedmiotami humanistycznymi nieokreślonymi dalej ...	2	2	Programms or qualficiation related with arts and humanities not futher defined
Artystyczna	441	270	Arts
Humanistyczna (z wyłączeniem języków) ...	44	17	Humanities (except languages)
Językowa	63	30	Languages
Spoleczna	200	255	Social and behavioural sciences
Biznesu i administracji	1185	978	Business and administration
Prawna	416	442	Law
Biologiczna	17	26	Biological and related sciences
Nauk o środowisku	22	44	Environment
Fizyczna	64	79	Physical sciences
Matematyczna i statystyczna	55	48	Mathematic and statistics
Technologii teleinformatycznych	144	126	Information and Communication Technolo- gies (ICTs)
Inżynieryjno-techniczna	80	15	Engineering and engineering trades
Produkcji i przetwórstwa	74	-	Manufacturing and processing
Rolnicza	51	57	Agriculture
Medyczna	459	333	Health
Opieki społecznej	88	34	Welfare
Usług dla ludności	7	25	Personal services
Higieny i bezpieczeństwa pracy	248	377	Hygiene and occupational health services
Ochrony i bezpieczeństwa	20	-	Security services
Usług transportowych	30	-	Transport services

a Zgodnie z Międzynarodową Klasyfikacją Kierunków Kształcenia (ISCED-F 2013). b Z poprzedniego roku akademickiego.

a According to the International Classification of Fields of Education and Training (ISCED-F 2013). b From the previous academic year.

TABL. 32 (156). **STUDIA DOKTORANCKIE WEDŁUG DZIEDZIN NAUKI**
DOCTORAL STUDIES BY FIELDS OF SCIENCE

GRUPY KIERUNKÓW KSZTAŁCENIA ^a FIELDS OF EDUCATION ^a	2005/06	2010/11	2015/16	2016/17	2005/06 ^b	2010/11	2015/16	2016/17
	uczestnicy studiów doktoranckich students of doctoral studies				liczba wszczętych przewodów doktorskich number of opened Ph.D. courses			
OGÓŁEM	1876	2754	2670	2667	563	474	305	331
TOTAL								
w tym kobiety	926	1565	1524	1535	324	290	184	180
<i>of which females</i>								
Nauki humanistyczne	226	422	312	274	98	59	58	54
<i>Humanities science</i>								
Nauki społeczne	-	-	75	99	-	-	3	25
<i>Social science</i>								
Nauki ekonomiczne	276	275	255	246	28	11	19	33
<i>Economics science</i>								
Nauki prawne.....	155	256	262	230	22	10	18	34
<i>Law science</i>								
Nauki matematyczne.....	38	43	46	49	5	2	4	4
<i>Mathematics science</i>								
Nauki fizyczne	39	32	31	29	11	4	8	2
<i>Physics science</i>								
Nauki chemiczne	68	153	175	169	29	30	27	24
<i>Chemistry science</i>								
Nauki biologiczne	97	106	119	127	42	22	17	21
<i>Life science</i>								
Nauki o ziemi.....	53	49	42	52	8	10	4	5
<i>Earth science</i>								
Nauki techniczne	628	524	575	576	208	99	71	56
<i>Technical science</i>								
Nauki medyczne	275	822	537	556	101	214	59	49
<i>Medical science</i>								
Nauki farmaceutyczne.....	21	36	26	31	11	9	2	3
<i>Pharmaceutical science</i>								
Nauki o zdrowiu	-	-	29	26	-	-	3	5
<i>Health science</i>								
Sztuki filmowe.....	-	-	92	89	-	-	-	-
<i>Film arts</i>								
Sztuki muzyczne.....	-	36	24	26	-	4	11	7
<i>Music arts</i>								
Sztuki plastyczne.....	-	-	48	62	-	-	1	9
<i>Fine arts</i>								
Sztuki teatralne.....	-	-	22	26	-	-	-	-
<i>Theatre arts</i>								

^a Zgodnie z Międzynarodową Standardową Klasyfikacją Edukacji (ISCED-F 2013, do 2016 r. ISCED'97). ^b Bez cudzoziemców.

^a According to the International Standard Classification of Education (ISCED-F 2013, until 2016 ISCED'97). ^b Excluding foreigners.

TABL. 33 (157). SZKOŁY DLA DOROSŁYCH
SCHOOLS FOR ADULTS

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Szkoły Schools	Oddziały Sections	Uczniowie Students		Absolwenci Graduates		
			ogółem total	w tym kobiety of which females	ogółem total	w tym kobiety of which females	
Szkoły podstawowe..... Primary schools	2005/06	1	1	17	4	5	2
	2010/11	-	-	-	-	-	-
	2015/16	-	-	-	-	-	-
	2016/17	-	-	-	-	-	-
Gimnazja..... Lower secondary schools	2005/06	8	31	672	179	128	36
	2010/11	9	49	1010	310	167	59
	2015/16	10	38	708	238	141	51
	2016/17	8	34	608	191	.	.
Zasadnicze szkoły zawodowe Basic vocational schools	2005/06	3	12	101	42	14	1
	2010/11	5	10	62	43	16	13
	2015/16	-	-	-	-	-	-
	2016/17	-	-	-	-	-	-
Licea ogólnokształcące ^a ..... General secondary schools ^a	2005/06	154	859	16148	6555	5213	2471
	2010/11	227	806	15822	6780	4031	1906
	2015/16	117	469	11796	4956	3106	1385
	2016/17	110	430	11165	4702	.	.
Licea profilowane..... Specialized secondary schools	2005/06	2	11	393	167	70	20
	2010/11	2	7	153	97	67	39
	2015/16	-	-	-	-	-	-
	2016/17	-	-	-	-	-	-
Technika ^b ..... Technical secondary schools ^b	2005/06	107	359	7110	1876	2710	772
	2010/11	64	245	3726	904	701	175
	2015/16	-	-	-	-	-	-
	2016/17	-	-	-	-	-	-

a, b łącznie z: a - uzupełniającymi liceami ogólnokształcącymi (do roku szkolnego 2013/14), b - technikami uzupełniającymi (do roku szkolnego 2013/14).

Źródło: dane Ministerstwa Edukacji Narodowej.

a, b Including: a – supplementary general secondary schools (until the 2013/14 school year), b - supplementary technical secondary schools (until the 2013/14 school year).

Source: data of the Ministry of National Education.

TABL. 34 (158). **WYCHOWANIE PRZEDSZKOLNE**
PRE-PRIMARY EDUCATION

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005/06	2010/11 ^a	2015/16	2016/17	SPECIFICATION
Placówki	1043	1172	1257	1283	Establishments
miasta	429	531	605	628	urban areas
wieś	614	641	652	655	rural areas
Przedszkola	486	549	655	672	Nursery schools
w tym specjalne	4	7	17	17	of which special
miasta	348	388	480	492	urban areas
wieś	138	161	175	180	rural areas
Oddziały przedszkolne przy szkolach podstawowych	557	562	495	505	Pre-primary sections of primary schools
Zespoły wychowania przedszkol- nego	x	16	7	7	Pre-primary education groups
Punkty przedszkolne	x	45	100	99	Pre-primary points
Miejsca:					Places:
Przedszkola	45459	51641	61022	66626	Nursery schools
w tym specjalne	406	166	453	467	of which special
miasta	38776	42317	49711	54250	urban areas
wieś	6683	9324	11311	12376	rural areas
Zespoły wychowania przedszkol- nego	x	290	148	182	Pre-primary education groups
Punkty przedszkolne	x	982	2456	2599	Pre-primary points
Dzieci	52510	65499	70308	79528	Children
miasta	38133	46371	48487	54466	urban areas
wieś	14377	19128	21821	25062	rural areas
w tym w wieku: 6 lat.....	22858	18937	6031 ^b	20211	of which: aged 6
5 lat	12620	18493	24467	22208	aged 5
Przedszkola	41874	51558	55783	62490	Nursery schools
w tym specjalne	102	142	312	335	of which special
miasta	35625	42219	45643	50749	urban areas
wieś	6249	9339	10140	11741	rural areas
w tym w wieku: 6 lat.....	14048	11452	3569	13155	of which: aged 6
5 lat	11292	14325	17843	17524	aged 5
Oddziały przedszkolne przy szkolach podstawowych	10636	12743	12607	14832	Pre-primary sections of primary schools
w tym w wieku 6 lat.....	8810	7485	2396	6874	of which aged 6
Zespoły wychowania przedszkol- nego	x	275	121	139	Pre-primary education groups
Punkty przedszkolne	x	923	1797	2067	Pre-primary points
Dzieci w placówkach wychowa- nia przedszkolnego na 1000 dzieci w wieku:					Children attending pre-primary education establishments per 1000 children aged:
3—6 lat	569	694	.	814	3—6
3—5 lat	426	643	847	818	3—5
6 lat	977	857	.	804	6
5 lat	548	824	972	915	5
Dzieci w przedszkolach na:					Children attending nursery schools per:
1000 dzieci w wieku:					1000 children aged:
3—6 lat	453	547	.	640	3—6
3—5 lat	402	556	687	681	3—5
1 przedszkole	86	94	85	93	Nursery school
100 miejsc	92	100	91	94	100 places

^a Bez wychowania przedszkolnego w placówkach wykonujących działalność leczniczą. ^b Dotyczy dzieci, którym odroczono spełnianie obowiązku szkolnego po zasięgnięciu opinii poradni psychologiczno-pedagogicznej.

Źródło: dane Ministerstwa Edukacji Narodowej.

^a Excluding pre-primary education in the units performing health care activities. ^b Concern children obliged to attend to the primary school who received opinion of the psychological and educational clinic about lack of school readiness

Source: data of the Ministry of National Education.

DZIAŁ XI

OCHRONA ZDROWIA I POMOC SPOŁECZNA

Uwagi ogólne

1. Dane o ochronie zdrowia — jeśli nie zaznaczono inaczej — podaje się łącznie z danymi o placówkach podległych resortom obrony narodowej i spraw wewnętrznych i administracji oraz do 2011 r. — Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego; z wyłączeniem ochrony zdrowia w zakładach karnych.

2. Podstawę prezentowanych w dziale danych o ochronie zdrowia stanowią:

- 1) ustawa z dnia 15 IV 2011 r. o działalności leczniczej (tekst jednolity Dz. U. 2016 poz. 1638), która zastąpiła ustawę o zakładach opieki zdrowotnej. Ustawa określa m.in. zasady wykonywania działalności leczniczej oraz zasady funkcjonowania placówek leczniczych.

Prezentowane w dziale dane dotyczą placówek (do 2011 r. zakładów opieki zdrowotnej) wykonujących działalność leczniczą w zakresie:

- a) ambulatoryjnej opieki zdrowotnej (przychodnie łącznie z: ośrodkami zdrowia, poradniami, ambulatoriami i izbami chorych oraz zakładami badań diagnostycznych i medycznymi laboratoriami diagnostycznymi),
- b) stacjonarnej opieki zdrowotnej (szpitale – ogólne, psychiatryczne i uzdrowiskowe, ośrodki leczenia odwykowego, ośrodki rehabilitacyjne dla narkomanów, regionalne ośrodki psychiatrii sądowej, zakłady opiekuńczo-lecznicze i pielęgnacyjno-opiekuńcze, hospicja, oddziały opieki paliatywnej sanatoria).

Na mocy wymienionej ustawy działalność lecznicza może być też wykonywana przez praktyki zawodowe (indywidualne lub grupowe) – lekarzy, lekarzy dentyistów oraz pielęgniarów lub położnych (do 2011 r. regulowane odrębnymi ustawami);

- 2) ustawa z dnia 15 VII 2011 r. o zawodach pielęgniarów i położnych (tekst jednolity Dz. U. 2016 poz. 1251);
- 3) ustawa z dnia 5 XII 1996 r. o zawodach lekarza i lekarza dentyisty (tekst jednolity Dz. U. 2015 poz. 464);
- 4) ustawa z dnia 27 VIII 2004 r. o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych (tekst jednolity Dz. U. 2015 poz. 581), która reguluje zakres i warunki udzielania świadczeń zdrowotnych, zasady i tryb ich finansowania oraz działalność Narodowego Funduszu Zdrowia;
- 5) ustawa z dnia 28 VII 2005 r. o lecznictwie uzdrowiskowym, uzdrowiskach i obszarach ochrony uzdrowiskowej oraz o gminach uzdrowiskowych (tekst jednolity Dz. U. 2016 poz. 879);
- 6) ustawa z dnia 8 IX 2006 r. o Państwowym Ratownictwie Medycznym (tekst jednolity Dz. U. 2013,

CHAPTER XI

HEALTH CARE AND SOCIAL WELFARE

General notes

1. The data concerning health care — unless otherwise stated — are given including health care units subordinated to the Ministry of National Defence, the Ministry of the Interior and Administration and until 2011 — the Internal Security Agency; excluding health care in prisons.

2. The bases of data presented in this chapter of the health care are provided by:

- 1) the Law on Health Care Activities, dated 15 April 2011 (uniform text Journal of Laws 2016 item 1638), replacing the Law on Care Health Facilities. The law specifies, among other, the rules of performing health care activities and the functioning of health care units.

Data presented in the chapter concerns the units (until 2011 –health care facilities) performing health care activities in the following areas:

- a) out-patient health care (out-patient departments including: health centres, clinics, ambulatory, departments and infirmaries, diagnostic facilities and medical diagnostic laboratories),
- b) in-patient health care (hospitals- general, psychiatric and health resorts, detoxification centres: addiction recovery centres, regional centres of forensic psychiatry, chronic medical care homes, nursing homes, hospices, palliative care wards and sanatoria).

Under the said law, health care activity can be carried out also by professional practices (individual or group) – doctors, dentist and nurses or midwives (until 2011 governed by separate laws);

- 2) the Law on the Nursing and Midwifery Professions, dated 5 July 2011 (uniform text Journal of Laws 2016 item 1251);
- 3) the Law on the Occupations of Doctor and Dentist, dated 5 XII 1996 (uniform text Journal of Laws 2015 item 464);
- 4) the Law on Health Care Services Financed from Public Funds dated 27 August 2004 (uniform text Journal of Laws 2015 item 581), governing the provision conditions and the scope of health services, the rules and the method of their financing and the activities of the National Health Fund;
- 5) the Law on Health Resort Treatment, Health Resorts, The Areas of Health resort Protection and Health Resort Gminas, dated 28 July 2005 (uniform text Journal of Laws 2016 item 879);
- 6) the Law on the State Emergency Medical Services, dated 8 September 2006 (uniform text Journal of

poz. 757, z późniejszymi zmianami), która określa zasady organizacji funkcjonowania i finansowania systemu Państwowego Ratownictwa Medycznego; dane za 2005 r. podano zgodnie z ustawą z dnia 25 VII 2001 r. (Dz. U. Nr 113, poz. 1207),

- 7) ustawa z dnia 6 IX 2001 r. prawo farmaceutyczne (jednolity tekst Dz. U. 2008 Nr 45, poz. 271, z późniejszymi zmianami).

3. Dane o pracownikach medycznych dotyczą pracujących w placówkach wykonujących działalność leczniczą, (od 2006 r.) praktykach zawodowych, aptekach oraz (od 2005 r.) domach i zakładach pomocy społecznej, żłobkach i klubach dziecięcych.

Dane obejmują osoby pracujące w wymiarze pełnego etatu, w wymiarze godzin przekraczającym pełny etat oraz w niepełnym wymiarze godzin w stosunku do czasu pracy określonego obowiązującymi przepisami dla danego rodzaju pracy, w przypadku jeśli ta praca ma dla nich charakter podstawowy (osoby te niezależnie od wymiaru czasu pracy są liczone raz), łącznie z osobami odbywającymi staż.

Dane dotyczą pracujących bezpośrednio z pacjentem, tj. bez osób, dla których głównym miejscem pracy jest uczelnia, jednostka administracji państwowej lub samorządu terytorialnego albo NFZ.

Przez pielęgniarkę należy rozumieć też pielęgniarza, a przez położną – również położnego.

4. Dane o specjalistach dotyczą lekarzy i lekarzy dentyistów ze specjalizacją II stopnia oraz posiadających tytuł specjalisty w odpowiedniej dziedzinie medycyny, zgodnie z rozporządzeniem Ministra Zdrowia z dnia 2 I 2013 r. w sprawie specjalizacji lekarskich i lekarzy dentyistów (Dz. U. Nr 213 poz. 26).

5. Porady udzielone przez lekarzy i lekarzy dentyistów podaje się łącznie z badaniami profilaktycznymi oraz z poradami lekarskimi udzielonymi w izbach przyjęć szpitali ogólnych i orzeczeniami wojskowych komisji lekarskich.

6. Dane o szpitalach obejmują placówki medyczne, które do 2011 r. były traktowane jako filie.

Dane dotyczące stacjonarnej opieki zdrowotnej nie obejmują opieki dziennej.

7. Dane o łóżkach w placówkach **stacjonarnej opieki zdrowotnej** dotyczą łóżek znajdujących się stale w salach dla chorych, zajętych przez chorych lub przygotowanych na ich przyjęcie.

Dane o **łóżkach w szpitalach ogólnych** nie obejmują miejsc dziennych na oddziałach szpitalnych oraz do 2007 r. miejsc (łóżek i inkubatorów) dla noworodków.

8. W szpitalach ogólnych (tabl. 5) rodzaje oddziałów podano zgodnie z rozporządzeniem Ministra Zdrowia z dnia 17 V 2012 r. (Dz. U. 2012, poz. 594). Do **oddziałów chirurgicznych** zaliczono: chirurgię ogólną, dziecięcą, urazowo-ortopedyczną, neurochirurgię, urologię, chirurgię szczękową i kardiochirurgię oraz inne o charakterze chirurgicznym; do **oddziałów zakaźnych** — oddziały obserwacyjno-zakaźne; do **oddziałów gruźlicy i chorób płuc** — oddziały pulmonologiczne.

Dane o szpitalach psychiatrycznych nie obejmują oddziałów psychiatrycznych w szpitalach ogólnych.

Laws 2013, item 757, with later amendments), specifying the organizational rules, the functioning and financing of the State Emergency Medical Services; data for 2005 – law dated 25 July 2001 (Journal of Laws No. 113, item 1207),

- 7) *the Pharmaceutical Law, dated 6 IX 2001 (uniform text Journal of Laws 2008 No. 45, item 271, with later amendments).*

3. Data regarding medical personnel concern persons employed in: units engaged in medical activities, (since 2006) professional practices, pharmacies and social welfare homes and (since 2005) facilities, nurseries and children's clubs.

Data includes persons working full-time, overtime as well as part-time in relation to work time defined in the obligatory regulations for a given type of work, when this work has a basic character (these persons are counted once regardless of the time worked), including persons undergoing internships.

Data concern working directly with a patient, i.e. excluding persons for whom the primary workplace is university, units of state or local self-government administration and the National Health Fund.

A nurse should be understood also as a male nurse and midwife – also as a male midwife.

4. Data on doctor specialists and dental specialists concern doctors with grade II specialization and with specialists title in proper medicine domains in accordance with the decree of the Minister of Health, dated 2 January 2013 on Doctor and Dentist Specializations (Journal of Laws No. 213, item 26) with later amendments.

5. Consultations provided by doctors and dentists are presented together with preventive examinations also together with consultations provided by doctors in admission rooms in general hospitals and with the opinions of military medical commissions.

6. Data on hospitals comprises health care units, which until 2011 were treated as hospital branches.

Data concerning in-patient health care do not include day-care.

7. Data regarding beds in in-patient health care units concern permanent beds in patient rooms, either occupied or prepared to receive patients.

Data regarding beds in general hospitals do not include day-time places in hospital wards and until 2007 places (beds and incubators) for newborns.

8. In general hospitals (table 5), types of wards are given in accordance with the decree of the Minister of Health, dated 17 May 2012 (Journal of Laws 2012, item 594). Included in **surgical wards** are: general surgery, paediatric surgery, orthopaedic trauma surgery, neurosurgery, urology, maxillo-facial and cardiosurgery as well as other surgical wards; in **communicable diseases wards** — communicable diseases wards; in **tubercular and pulmonary wards** — pulmonology wards.

Data regarding psychiatric hospitals do not include psychiatric wards in general hospitals.

9. Zakłady opiekuńczo-lecznicze i zakłady pielęgnacyjno-opiekuńcze udzielają całodobowych świadczeń zdrowotnych w zakresie pielęgnacji i rehabilitacji osób niewymagających hospitalizacji oraz zapewniają im produkty lecznicze i wyroby medyczne.

10. Lecznictwo uzdrowiskowe obejmuje szpitale i sanatoria, działające na obszarze uzdrowiska, wykorzystujące w leczeniu, rehabilitacji i profilaktyce przede wszystkim właściwości naturalnych surowców leczniczych oraz właściwości lecznicze klimatu na terenach, na których są położone.

11. Dane dotyczące ratownictwa medycznego i pomocy doraźnej obejmują działalność jednostek zgłoszonych do systemu Państwowego Ratownictwa Medycznego (zespoły ratownictwa medycznego, szpitalne oddziały ratunkowe, lotnicze pogotowie ratunkowe, izby przyjęć).

Szpitalne oddziały ratunkowe od 8 XI 2011 r. funkcjonują na podstawie rozporządzenia Ministra Zdrowia z dnia 3 XI 2011 r. (Dz. U. Nr 237 poz. 1420); wcześniej, będąc komórkami organizacyjnymi szpitali, działały na podstawie przepisów o zakładach opieki zdrowotnej.

12. Apteki ogólnodostępne nie obejmują aptek działających w strukturze i na potrzeby szpitali.

Punkty apteczne są to ogólnodostępne punkty sprzedaży leków gotowych, których asortyment jest ściśle określony i są głównie usytuowane na terenach wiejskich.

13. Dane opracowane na podstawie wyników badań reprezentacyjnych, zgodnych z zaleceniami Eurostatu, „Europejskie Ankietowe Badanie Zdrowia”, którymi objęto w 2014 r. 28,8 tys. osób zamieszkałych w 12,2 tys. gospodarstw domowych.

Wyniki badań zostały uogólnione na ludność zamieszkałą w gospodarstwach domowych według stanu w dniu 31 XII.

14. Dane o zachorowaniach podaje się zgodnie z Międzynarodową Statystyczną Klasyfikacją Chorób i Problemów Zdrowotnych, obowiązującą od dnia 1 I 1997 r. (X Rewizja).

Informacje o zachorowaniach na choroby zakaźne obejmują wszystkie przypadki zarejestrowane w województwie.

15. Dane o opiece nad dziećmi do lat 3 prezentuje się zgodnie z ustawą z dnia 4 II 2011 r. (tekst jednolity Dz. U. 2015 poz. 1217), na podstawie której opieka może być organizowana w formie żłobka, klubu dziecięcego, sprawowana przez dziennego opiekuna oraz nianię.

16. Karta Dużej Rodziny na mocy ustawy z dnia 5 XII 2014 r. o Karcie Dużej Rodziny (tekst jednolity Dz. U. 2016 poz. 785) przysługuje, niezależnie od dochodów, rodzinom z co najmniej trójką dzieci:

- 1) poniżej 18 lat,
- 2) poniżej 25 lat, w przypadku gdy dziecko uczy się w szkole lub w szkole wyższej,
- 3) bez ograniczeń wiekowych w przypadku dziecka posiadającego orzeczenie o niepełnosprawności.

Karta wydawana jest bezpłatnie każdemu członkowi rodziny (również rodziny zastępczej i rodzinnego domu dziecka) spełniającej wymienione warunki. Posiadacze karty mają zapewnione zniżki, przede wszystkim, przy zakupie towarów i usług konsumpcyjnych.

9. Chronic medical care homes and nursing homes provide 24-hour health services the scope of nursing and rehabilitation of persons who do not require hospitalization, as well as provide them with medical products and medical devices.

10. Health resort treatment includes hospitals and sanatoria, operating in the areas of health resort protection, using in rehabilitation and preventive therapy primarily natural materials and the healing properties of the climate in the areas where the facility is located.

11. Data concerning emergency medical services and first-aid includes units covered by the Stated Emergency Medical Service system (ambulance emergency rescue teams, hospital emergency wards, medical air rescue, admission rooms).

Hospital emergency wards since 8 November 2011 have operated on the basis of decree of the Ministry of Health, dated 3 November 2011 (Journal of Laws No. 237, item 1420); earlier operated on the basis of regulation of the health care facilities.

12. General available pharmacies do not include pharmacies, which operate in the structure and for needs of hospitals.

Pharmaceutical outlets are sales outlets for selling prepared medicines, the range of which is precisely defined and are located in rural areas.

13. Data was prepared on the basis of sample surveys according to Eurostat guidelines "The European Health Interview Survey", which in 2014 included 28,8 thous. persons living in 12,2 thous. households.

The results surveys were generalized to the population living in households as of 31 XII.

14. Data regarding disease incidence is given in accordance with the "International Statistical Classification of Diseases and Related Health Problems" valid since 1 I 1997 (ICD-10 Revision).

Information concerning incidents of infectious diseases includes all cases registered in the voivodship.

15. Data on childcare for children up to the age of 3 are presented according to the Law on 4 II 2011 (uniform text Journal of Laws 2015, item 1217). Childcare can be organized in the form of a nurseries as well as since 2011 – kids clubs, provided by day care and nanny.

16. Large Family Card basis on the law dated 5 XII 2014 of Large Family Card (uniform text Journal of Laws 2016 item 785). The card can be obtained, regardless of the received income, by families with at least three children:

- 1) up to the age of 18,
- 2) up to the age of 25 in case when children learn at school or higher education institution,
- 3) without age limits in the case of children with a certificate of disability.

The Card is issued free of charge to each member of the family (including foster family and foster home) meeting the conditions specified. The holders of the Card can take advantage of discounts while purchasing consumer goods and services.

17. Dane dotyczące **wspierania rodziny oraz pieczy zastępczej** prezentowane są zgodnie z ustawą z dnia 9 VI 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (jednolity tekst Dz. U. 2016 poz. 575).

18. Dane o świadczeniach i dodatkach z programu „Rodzina 500+” prezentowane są na podstawie ustawy z dnia 11 lutego 2016 r. o pomocy państwa w wychowywaniu dzieci (jednolity tekst Dz.U. 2016 poz. 195).

Świadczenie finansowane jest z budżetu państwa

19. **Placówka wsparcia dziennego** wspiera funkcje opiekuńcze i wychowawcze rodziny. Może być prowadzona w formie:

- opiekuńczej, w tym kół zainteresowań, świetlic, klubów i ognisk wychowawczych, zapewnia dziecku opiekę i wychowanie, pomoc w nauce, organizację czasu wolnego, zabawę i zajęcia sportowe oraz rozwój zainteresowań,
- specjalistycznej – organizuje zajęcia socjoterapeutyczne, terapeutyczne, korekcyjne, kompensacyjne oraz logopedyczne; realizuje indywidualny program korekcyjny, program psychokorekcyjny lub psychoprophylaktyczny, w szczególności terapię pedagogiczną, psychologiczną i socjoterapię,
- pracy podwórkowej (od 2012) – realizowanej przez wychowawcę, polegającej na działaniach animacyjnych i socjoterapeutycznych,
- w połączonych formach (od 2012 r.), tj. łączących zadania placówek opiekuńczych, specjalistycznych i pracy podwórkowej.

Wspieranie rodziny może być również prowadzone w formie poradnictwa specjalistycznego lub przez pracę asystenta rodziny, udzielającego pomocy rodzinie m.in. w poprawie ich sytuacji życiowej, w rozwiązaniu problemów socjalnych, psychologicznych, wychowawczych z dziećmi i w poszukiwaniu pracy zarobkowej.

20. **Rodzina piecza zastępcza** jest sprawowana w przypadku niemożności zapewnienia dziecku opieki i wychowania przez rodziców. Zapewnia pracę z rodziną umożliwiającą powrót dziecka do rodziny lub gdy jest to niemożliwe – dążenie do przysposobienia dziecka, przygotowania dziecka do samodzielnego i odpowiedzialnego życia, zaspokojenie potrzeb emocjonalnych dzieci ze szczególnym uwzględnieniem potrzeb bytowych, zdrowotnych, edukacyjnych i kulturalno-rekreacyjnych i religijnych.

Formami rodzinnej pieczy zastępczej są:

1) **rodzina zastępcza:**

- a) spokrewniona,
- b) niezawodowa, umieszcza się w tym samym czasie nie więcej niż 3 dzieci (z wyjątkiem liczego rodzeństwa),
- c) zawodowa, umieszcza się w tym samym czasie nie więcej niż 3 dzieci (z wyjątkiem liczego rodzeństwa), w tym:
  - zawodowa specjalistyczna – umieszcza się w niej w szczególności: dzieci legitymujące się orzeczeniem o niepełnosprawności, dzieci na podstawie ustawy z dnia 26 X 1982 r. o postępowaniu w sprawach nieletnich (tekst jednolity, Dz. U. 2014, poz. 382, z późniejszymi zmianami), małoletnie matki z dziećmi,

17. *Data concerning family support and foster care are presented according to the Law on Family Support and Foster Care System, dated 9 VI 2011 (uniform text Journal of Laws 2016, item 575).*

18. *Data on benefits and supplements under “Family 500+” programme are presented according to the Law on State Aid in Raising Children dated 11 II 2016 (Journal of Law item 195).*

Benefit is financed from the state budget.

19. **Day-support centre** — supports the family in its care and education functions. It may be operated in the form of:

- care centre, including interest circles, day-rooms, clubs, educational centres, provides a child with: care and education, assistance in learning, organisation of leisure time, entertainment and sport classes and development of interests,
- specialist centre – organises sociotherapeutic, therapeutic, corrective, compensating and speech therapy classes, implement an individual corrective programme, a psychocorrective or psychopreventive programme, in particular pedagogic, psychological and sociotherapy,
- street work (since 2012) – carries out motivating and sociotherapeutic activities,
- in a combination of forms (since 2012) i.e. combining tasks of general care, specialized and street work centres.

Family support shall also be provided as a specialist guidance or through a family assistant, who assists in: improvement of family life situation, resolution of psychological and social issues and problems with upbringing children and searching for a job.

20. **Family foster care** shall be exercised in case when it is impossible for the parents to provide care and education for child. It guarantees a work with a family to make possibility for a child to return to its family, or when it is impossible – efforts aimed at child's adoption; preparation of child to live an independent and responsible life, satisfaction of children's emotional needs, in particular the needs related to welfare, healthcare, education, culture, recreation and religious.

The form of family foster care are the following:

1) **foster family:**

- a) related,
- b) non-professional – placed in it may be not more than 3 children (except for numerous siblings),
- c) professional - placed in it may be not more than 3 children (except for numerous siblings), including:
  - professional specialist shall receive in particular: children with a disability certificate, children on basis of the Law on Proceedings Involving Juveniles, dated 26 October 1982 (uniform text Journal of Laws 2014, item 382, with later amendments), underage mothers with children,

– zawodowa pełniąca funkcję pogotowia rodzinnego – przyjmuje dziecko na podstawie orzeczenia sądu w przypadku gdy dziecko zostało doprowadzone przez Policję lub Straż Graniczną na wniosek rodziców dziecka lub innej osoby w przypadku, o którym mowa w art. 12a ustawy z dn. 29 VII 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (tekst jednolity Dz. U. 2015 poz. 1390),

2) **rodzinny dom dziecka** – w tym samym czasie może w nim przebywać łącznie nie więcej niż 8 dzieci (z wyjątkiem liczne rodzeństwa).

21. Instytucjonalna piecza zastępcza jest sprawowana w formie:

1) placówki opiekuńczo-wychowawczej, która jest prowadzona jako placówka typu:

– **interwencyjnego** – zapewnia doraźną opiekę nad dzieckiem w czasie trwania sytuacji kryzysowej, w szczególności placówka jest obowiązana przyjąć dziecko w przypadkach wymagających natychmiastowego zapewnienia mu opieki,

– **rodzinne** – wychowuje dzieci w różnym wieku, w tym dorastające i usamodzielniające się; umożliwia wspólne wychowanie i opiekę licznemu rodzeństwu; współpracuje z koordynatorem rodzinnej pieczy zastępczej i asystentem rodziny,

– **socjalizacyjny** – zapewnia dziecku całodobową opiekę i wychowanie oraz zaspokaja jego niezbędne potrzeby, w szczególności emocjonalne, rozwojowe, zdrowotne, bytowe, społeczne i religijne; realizuje przygotowany we współpracy z asystentem rodziny plan pomocy dziecku; umożliwia kontakt dziecka z rodzicami i innymi osobami bliskimi, podejmuje działania w celu powrotu dziecka do rodziny; zapewnia dziecku dostęp do kształcenia dostosowanego do jego wieku i możliwości rozwojowych; obejmuje dziecko działaniami terapeutycznymi, zapewnia korzystanie z przyszługujących świadczeń zdrowotnych,

– **specjalistyczno-terapeutycznego** – sprawuje opiekę nad dzieckiem o indywidualnych potrzebach, w szczególności: legitymującym się orzeczeniem o niepełnosprawności; wymagającym stosowania specjalnych metod wychowawczych i specjalistycznej terapii; wymagających wyrównywania opóźnień rozwojowych i edukacyjnych. Placówka zapewnia zajęcia wychowawcze, socjoterapeutyczne, korekcyjne, kompensacyjne, logopedyczne i terapeutyczne, rekompensujące braki w wychowaniu w rodzinie i przygotowujące do życia społecznego, a dzieciom niepełnosprawnym – odpowiednią rehabilitację i zajęcia rewalidacyjne;

2) **regionalnej placówki opiekuńczo-terapeutycznej** (od 2012 r.) – umieszczane są w niej dzieci, które ze względu na stan zdrowia wymagają stosowania specjalistycznej opieki i rehabilitacji, i nie mogą zostać umieszczone w rodzinnej pieczy zastępczej lub w placówce opiekuńczo-wychowawczej. W tym samym czasie można w niej umieścić nie więcej niż 30 dzieci;

– *professional that performs the function of a family emergency house shall receive a child on the basis of a court ruling, case when a child was escorted by Police or Border Guard, upon consent of parents, child or another person in the case referred to in Article 12a of the Law on Counteracting Domestic Violence, dated 29 July 2005 (uniform text Journal of Laws 2015, item 1390),*

2) **foster home** – placed in it may be not more than 8 children (except for numerous siblings).

21. Institutional foster care shall be exercised in the form of:

1) care and education centre shall be run as:

– **an intervention** – provides immediate care for child in this crisis situation, especially if it is required for the centre to place the child under immediate care,

– **a family** – educates children of various age groups, including adolescents and those becoming independent; enables common education and care for numerous siblings; cooperate with a family foster care coordinator and a family assistant,

– **a socialization** – provides a child with full-time care and education, and fulfil its needs, especially emotional, development, health, living, social and religious needs, implements a child assistance plan prepared in cooperation with a family assistant, enables contacts with parents and other close persons, unless otherwise decided by a court, takes actions aimed at the child's return to a family, provides a child with access to education adjusted to its age development skills, provides a child with therapeutic actions, provides access to eligible healthcare services,

– **a specialist therapy** – provides care for a child with individual needs, in particular: a child with a disability certificate, a child requiring the application of special education methods and specialist therapy, a child requiring dealing with their developmental and emotional retardation. The centre provides educational, socio-therapeutic, corrective, compensating, speech therapy, and therapeutic activities compensating for lacks in upbringing in a family and preparing for social life, as well as proper rehabilitation for disabled children;

2) **regional care and therapy centre** (since 2012) – a centre where children shall be placed, due to their health condition requiring specialist care and rehabilitation and cannot be placed in family foster care or care and education centre. The total number of 30 children at most be placed in a regional care and therapy centre at the same time;

3) **interwencyjnego ośrodka preadopcyjnego** (od 2012 r.) – umieszcza się w nim dzieci do ukończenia pierwszego roku życia, które wymagają specjalistycznej opieki i w okresie oczekiwania na przysposobienie nie mogą zostać umieszczone w rodzinnej pieczy zastępczej. W ośrodku w tym samym czasie można umieścić nie więcej niż 20 dzieci.

22. Dane o domach i zakładach pomocy społecznej dotyczą placówek, dla których organami prowadzącymi są: jednostki samorządu terytorialnego, stowarzyszenia, organizacje społeczne, kościoły i związki wyznaniowe, fundacje, osoby fizyczne i prawne.

Rodzaje domów i zakładów pomocy społecznej prezentuje się zgodnie z ustawą o pomocy społecznej z dnia 12 III 2004 r. (tekst jednolity, Dz. U. 2016 poz. 930).

21. Dane o świadczeniach pomocy społecznej prezentuje się zgodnie z ustawą o pomocy społecznej z dnia 12 III 2004 r.

Zasitek stały przysługuje osobie całkowicie niezdolnej do pracy z powodu wieku lub niepełnosprawności.

Zasitek okresowy przysługuje osobie lub rodzinie ze względu na długotrwłą chorobę, niepełnosprawność, bezrobocie, możliwość utrzymania lub nabycia uprawnień do świadczeń z innych systemów zabezpieczenia społecznego.

Zasitek celowy przyznawany jest w celu m.in.: zaspokojenia niezbędnej potrzeby bytowej, pokrycia części lub całości wydatków na świadczenia zdrowotne, pokrycia kosztów pogrzebu. Może być przyznany osobie lub rodzinie, które poniosły straty w wyniku zdarzenia losowego, klęski żywiołowej lub ekologicznej.

3) **pre-adoptive intervention centre** (since 2012)- a centre where children up to 1 year old requiring special care shall be placed, who, waiting for adoption, cannot be covered by foster family. The total number of 20 children at most may be placed in the pre-adoptive intervention centre at the same time.

22. Data concerning social welfare homes and facilities are related to the institutions, for which the founding bodies are: local self-government entities, associations, social organizations, churches and religious associations, foundations, natural and legal persons.

Types of social welfare homes and facilities are presented in according to the Law on Social Assistance dated 12 III 2004 (uniform text Journal of Laws 2016, item 930).

21. Data concerning social benefits are presented according to the Law on the Social Assistance dated 12 III 2004.

A person entirely incapable of working due to age or disability is entitled to **permanent benefit**.

A person or a family is entitled to a **temporary benefit** because of long illness, disability, unemployment, perspective of remaining or becoming entitled to benefits from other systems of social security.

Appropriated benefit is offered in order to fulfil a necessary livelihood need, covering part or whole of expenditures on health treatment, covering burial costs. It may be given to person or family which incurred losses as a result of fortuitous event, or natural or ecological disaster.

TABL. 1 (159). **PRACOWNICY MEDYCZNI** ^a
 Stan w dniu 31 XII
MEDICAL PERSONNEL ^a
 As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	2015	2016	SPECIFICATION
Lekarze	6676	6978	Doctors
w tym kobiety	3909	3862	of which women
Lekarze dentyści	875	966	Dentists
w tym kobiety	683	737	of which women
Farmaceuci	2158	2258	Pharmacists
w tym kobiety	1824	1785	of which women
Pielęgniarki	12319	11995 ^b	Nurses
Położne	1528	1540 ^c	Midwives
Fizjoterapeuci	871	925	Physiotherapists and rehabilitants
Diagności laboratoryjni	660	583	Laboratory diagnosticians

^a Patrz uwagi ogólne działu, ust. 3. ^{b-d} W tym magistrzy: ^b – pielęgniarstwa – 1404, ^c – położnictwa – 241.

Ź r ó ł o: dane Ministerstwa Zdrowia, Ministerstwa Spraw Wewnętrznych i Administracji, a w przypadku farmaceutów – tylko w zakresie pracujących w aptekach szpitalnych.

^a See general notes to the chapter, item 3. ^{b-d} Of which masters: ^b – of nursing – 1404, ^c – of midwifery – 241.

^{S o u r c e:} data of the Ministry of Health, the Ministry of the Interior and Administration and regard to pharmacists – only in the scope of the pharmacists employed with hospital's pharmacies.

TABL. 2 (160). **LEKARZE SPECJALIŚCI** ^a
 Stan w dniu 31 XII
DOCTORS SPECIALISTS ^a
 As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	2015	2016	SPECIFICATION
LEKARZE OGÓLEM	4241	4511	DOCTORS OF TOTAL
w tym specjaliści w zakresie:			of which specialists in the field of:
Anestezjologii i intensywnej terapii	265	282	Anesthesiology and intensive therapy
Chirurgii ^{bc}	549	598	Surgery ^{bc}
Chorób płuc	101	100	Respiratory diseases
Chorób wewnętrznych	522	536	Internal diseases
Dermatologii ^e i wenerologii	75	73	Dermatology ^e and venereology
Kardiologii ^c	162	215	Cardiology ^c
Medycyny rodzinnej	404	453	General practitioners
Neurologii ^{cd}	142	152	Neurology ^{cd}
Okulistyki	149	166	Ophthalmology
Onkologii ^e	37	33	Oncology ^e

^a Patrz uwagi ogólne działu, ust. 3 i ust. 4. ^b Chirurgii ogólnej, dziecięcej, klatki piersiowej, ortopedii i traumatologii, ortopedii i traumatologii narządu ruchu, neurochirurgii, chirurgii onkologicznej, plastycznej, szczękowej, kardiochirurgii oraz chirurgii naczyniowej i urologii. ^c Łącznie ze specjalistami dziecięcymi. ^{d-e} Także: ^d – neuropatologii, ^e – patologii onkologicznej oraz onkologii i hematologii dziecięcej.

^a See general notes to the chapter, item 3 and item 4. ^b General, pediatric and thoracic surgery, orthopaedics and traumatology, orthopaedics and traumatology of locomotor system, neurosurgery, oncological, plastic and maxillofacial surgery, cardiosurgery as well as vascular surgery and urology. ^c Including children's specialists. ^{d-e} Also: ^d – neuropathology, ^e – oncological pathology and children's oncology and haematology.

TABL. 2 (160). **LEKARZE SPECJALIŚCI^a (dok.)**
 Stan w dniu 31 XII
DOCTORS SPECIALISTS^a (cont.)
 As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	2015	2016	SPECIFICATION
LEKARZE OGÓLEM (dok.)			DOCTORS OF TOTAL (cont.)
w tym specjaliści w zakresie:			<i>of which specialists in the field of:</i>
Otolaryngologii ^{cf}	89	97	Otolaryngology ^{cf}
Pediatrici	283	325	Paediatrics
Położnictwa i ginekologii	316	306	Obstetrics and gynaecology
Psychiatrii ^c	192	181	Psychiatry ^c
Radiodiagnostyki ^g	146	103	Radiodiagnostics ^g
LEKARZE SPECJALIŚCI (w % ogółu lekarzy)	63,5	64,6	SPECIALISTS (in % of total doctors)
LEKARZE DENTYŚCI OGÓLEM	875	966	DENTISTS OF TOTAL
w tym lekarze dentyści ze specjalizacją:			<i>of which dentists with specialization:</i>
Chirurgii stomatologicznej	25	24	Oral surgery
Chirurgii szczękowo-twarzowej	18	21	Maxillo-facial surgery
Ortodoncji	41	38	Orthodontics
Periodontologii (paradontologii)	15	11	Periodontology (paradontics)
Protetyki stomatologicznej	40	50	Dental prosthetics
Stomatologii dziecięcej	22	27	Children's dentistry
Stomatologii zachowawczej	56	77	Restorative dentistry
LEKARZE DENTYŚCI ZE SPECJALIZACJĄ (w % ogółu lekarzy dentyistów) ...	25,1	25,6	DENTAL SPECIALISTS (in % of total dentist)

^a Patrz uwagi ogólne działu, ust. 3 i ust. 4. ^c Łącznie ze specjalistami dziecięcymi. ^f—g Także: ^f — otorynolaryngologii, ^g — radiologii i diagnostyki obrazowej, radioterapii onkologicznej i radiologii dziecięcej.

Ź r ó d ł o: dane Ministerstwa Zdrowia oraz Ministerstwa Spraw Wewnętrznych i Administracji.

^a See general notes to the chapter, item 3 and item 4. ^c Including children's specialists. ^f—g Also: ^f — otorynolaryngology, ^g — radiology and imaging diagnostic, oncological radiotherapy and children's radiology.

S o u r c e: data of the Ministry of Health and the Ministry of the Interior and Administration.

TABL. 3 (161). **AMBULATORYJNA OPIEKA ZDROWOTNA^a**
OUT-PATIENT HEALTH CARE^a

WYSZCZEGÓLNIENIE	2015	2016	SPECIFICATION
Przychodnie (stan w dniu 31 XII)	1562	1619	Out-patients departments (as of 31 XII)
miasta	1261	1313	urban areas
wieś	301	306	rural areas
Praktyki lekarskie ^b (stan w dniu 31 XII)	196	189	Medical practices ^b (as of 31 XII)
miasta	132	127	urban areas
wieś	64	62	rural areas
Porady udzielone ^c w tys.	21871,0	22132,7	Consultations provided ^c in thous.
miasta	18778,4	19041,7	urban areas
wieś	3092,5	3091,0	rural areas
lekarskie	19601,9	19844,2	doctors
w tym specjalistyczne	7112,2	7307,2	of which specialized
stomatologiczne	2269,1	2288,5	stomatological

^a Patrz uwagi ogólne działu, ust. 5. ^b Dane obejmują praktyki, które podpisały kontrakty z NFZ lub z przychodniami. ^c Łącznie z poradami finansowanymi przez pacjentów (środki niepubliczne).

Ź r ó d ł o: dane Ministerstwa Zdrowia, Ministerstwa Spraw Wewnętrznych i Administracji oraz Głównego Urzędu Statystycznego.

^a See general notes to the chapter, item 5. ^b Data concern medical practices that have signed contract with National Health Fund or with out-patients departments. ^c Including consultations paid by patients (non-public funds).

S o u r c e: data of the Ministry of Health, the Ministry of the Interior and Administration and Central Statistical Office.

TABL. 4 (162). **STACJONARNA OPIEKA ZDROWOTNA^a**
IN-PATIENT HEALTH CARE^a

WYSZCZEGÓLNIENIE	2015	2016	SPECIFICATION
ZAKŁADY — stan w dniu 31 XII FACILITIES — as of 31 XII			
Szpital ogólny ^{bc}	68	67	General hospitals ^{bc}
Szpital psychiatryczny	3	3	Psychiatric hospitals
Ośrodki leczenia odwykowego alkoholowego	2	3	Detoxification centres
Ośrodki rehabilitacyjne dla uzależnio- nych od substancji psychoaktywnych	1	1	Addiction recovery centres
Ośrodki MONAR	3	3	MONAR centres
Zakłady opiekuńczo-lecznicze ^d	26	24	Chronic medical care homes ^d
Zakłady pielęgnacyjno-opiekuńcze ^d	7	7	Nursing homes ^d
Hospicja	1	1	Hospices
Oddziały opieki paliatywnej	6	6	Palliative care wards
Lecznictwo uzdrowiskowe - sanatoria ..	1	1	Health resort treatment - sanatoria
ŁÓŻKA W ZAKŁADACH — stan w dniu 31 XII BEDS IN FACILITIES — as of 31 XII			
Szpital ogólny ^{ce}	12985	12777	General hospitals ^{ce}
Szpital psychiatryczny	1022	1032	Psychiatric hospitals
Ośrodki leczenia odwykowego alkoholowego	81	117	Detoxification centres
Ośrodki rehabilitacyjne dla uzależnio- nych od substancji psychoaktywnych	45	45	Addiction recovery centres
Ośrodki MONAR	134	132	MONAR centres
Zakłady opiekuńczo-lecznicze ^d	1473	1490	Chronic medical care homes ^d
Zakłady pielęgnacyjno-opiekuńcze ^d	214	214	Nursing homes ^d
Hospicja	11	11	Hospices
Oddziały opieki paliatywnej	107	107	Palliative care wards
Lecznictwo uzdrowiskowe - sanatoria ..	120	120	Health resort treatment - sanatoria
LECZENI (w tysiącach) IN-PATIENTS (in thousand)			
Szpital ogólny ^f	559,3	570,5	General hospitals ^f
Szpital psychiatryczny	11,8	12,0	Psychiatric hospitals
Ośrodki leczenia odwykowego alkoholowego	0,9	1,0	Detoxification centres
Ośrodki rehabilitacyjne dla uzależnio- nych od substancji psychoaktywnych ..	0,2	0,2	Addiction recovery centres
Ośrodki MONAR	0,4	0,4	MONAR centres
Zakłady opiekuńczo-lecznicze ^c	3,8	3,4	Chronic medical care homes ^c
Zakłady pielęgnacyjno-opiekuńcze ^c	0,5	0,5	Nursing homes ^c
Hospicja	0,1	0,0	Hospices
Oddziały opieki paliatywnej	2,0	2,0	Palliative care wards
Lecznictwo uzdrowiskowe - sanatoria ..	2,2	2,1	Health resort treatment - sanatoria

^a Patrz uwagi ogólne działu, ust. 6. ^b Patrz uwagi ogólne działu, ust. 7. ^c Bez podmiotów prowadzących wyłącznie działalność dzienną. ^d Łącznie z zakładami typu psychiatrycznego. ^e Łącznie z łóżkami i inkubatorami dla noworodków. ^f Bez międzyoddziałowego ruchu chorych.

Źródło: w zakresie szpitali ogólnych – dane Ministerstwa Zdrowia oraz Ministerstwa Spraw Wewnętrznych i Administracji, w zakresie zakładów opieki długoterminowej – dane Ministerstwa Zdrowia i Ministerstwa Spraw Wewnętrznych i Administracji, w zakresie zakładów psychiatrycznych – dane Instytutu Psychiatrii i Neurologii.

^a See general notes to the chapter, item 6. ^b See general notes to the chapter, item 7. ^c Excluding entities conducting only day-time activity. ^d Including psychiatric types facilities. ^e Including beds and incubator for newborns. ^f Excluding inter-ward patient transfer.

Source: in regard to general hospitals – data of the Ministry of Health and the Ministry of the Interior and Administration, in regard to long-term facilities – data of the Ministry of Health and the Ministry of the Interior and Administration; in regard to psychiatric facilities – data of the Institute of Psychiatry and Neurology.

TABL. 5 (163). **SZPITALA OGÓLNE**^a
GENERAL HOSPITALS^a

WYSZCZEGÓLNIENIE	2015	2016	SPECIFICATION
Szpitale ogólne^b (stan w dniu 31 XII)	68	67	Hospitals^b (as of 31 XII)
Łóżka^{bc} (stan w dniu 31 XII)	12985	12777	Beds^{bc} (as of 31 XII)
na 10 tys. ludności.....	52,1	51,4	per 10 thous. population
w tym na oddziałach:			of which in specified wards:
Chorób wewnętrznych.....	1846	1862	Internal diseases
Kardiologicznych	796	747	Cardiological
Chirurgicznych.....	2753	2657	Surgical
Pediatrycznych	548	531	Paediatric
Ginekologiczno-położniczych.....	1260	1233	Gynaecological-obstetric
Onkologicznych	301	301	Oncological
Intensywnej terapii	260	273	Intensive therapy
Zakaźnych	217	217	Communicable
Gruźlicy i chorób płuc.....	442	395	Tubercular and pulmonary
Dermatologicznych	109	109	Dermatological
Neurologicznych.....	556	556	Neurological
Psychiatrycznych.....	496	496	Psychiatric
Ruch chorych			Patients
Leczeni ^d w tys.	592,2	599,7	In-patients ^d in thous.
w tym na oddziałach:			of which in specified wards:
chorób wewnętrznych.....	84,3	82,3	internal diseases
kardiologicznych	50,2	49,4	cardiological
chirurgicznych.....	139,1	142,2	surgical
pediatrycznych	24,1	24,7	paediatric
ginekologiczno-położniczych.....	74,8	76,2	gynaecological-obstetric
onkologicznych.....	20,2	20,2	oncological
intensywnej terapii	7,7	7,7	intensive therapy
zakaźnych.....	10,6	10,2	communicable
gruźlicy i chorób płuc.....	17,1	18,3	tubercular and pulmonary
dermatologicznych	5,0	5,0	dermatological
neurologicznych.....	21,9	23,8	neurological
psychiatrycznych	6,0	5,8	psychiatric
Wypisani w tys.	538,5	549,7	Discharges in thous.
Zmarli w tys.	15,0	14,5	Deaths in thous.
Leczeni (bez międzyoddziałowego ruchu chorych) na:			In-patients (excluding inter-ward patient transfer) per:
10 tys. ludności	2239,0	2292,8	10 thous. population
1 łóżko ^e	45,4	47,8	bed ^e
Przeciętny pobyt chorego w dniach	5,3	5,2	Average patient stay in days
Przeciętne wykorzystanie łóżka ^b w dniach.....	243,3	248,3	Average bed ^b use in days

a Patrz uwagi ogólne do działu, ust. 6. b Bez podmiotów prowadzących wyłącznie działalność dzienną. c Patrz uwagi ogólne do działu, ust. 7. d Łącznie z międzyoddziałowym ruchem chorych. e Bez łóżek i inkubatorów dla noworodków na oddziałach neonatologicznych.

Źródło: dane Ministerstwa Zdrowia oraz Ministerstwa Spraw Wewnętrznych i Administracji.

a See general notes to the chapter, item 6. b Excluding entities conducting only day-time activity. c See general notes to the chapter, item 7. c Including inter-ward patient transfers. d Excluding beds and incubators for newborns on neonatology wards.

Source: data of the Ministry of Health and the Ministry of the Interior and Administration.

TABL. 6 (164). **RATOWNICTWO MEDYCZNE I POMOC DORAŻNA^a**
 Stan w dniu 31 XII
EMERGENCY MEDICAL SERVICES AND FIRST – AID^a
 As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2015	2016	SPECIFICATION
Zespoły ratownictwa medycznego	53	98	94	95	<i>Ambulance emergency rescue teams</i>
podstawowe.....	x	64	62	63	<i>basic</i>
specjalistyczne	x	34	32	32	<i>specialists</i>
Szpitalne oddziały ratunkowe	6	17	17	17	<i>Hospital emergency wards</i>
Lzby przyjęć ^b	16	17	17	15	<i>Admission rooms^b</i>
Lotnicze pogotowie ratunkowe ^c	1	1	1	1	<i>Medical air rescue^c</i>
Wyjazdy na miejsce zdarzenia ^d :					<i>Calls to the occurrence places^d</i>
w tysiącach	274,6	205,1	212,1	207,7	<i>in thousands</i>
na 1000 ludności	106,3	80,5	84,9	83,5	<i>per 1000 population</i>
Osoby, którym udzielono świadczenia zdrowotnego w miejscu zdarzenia ^d :					<i>Persons who received health care benefit in the place of occurrence^d:</i>
w tysiącach	276,4	207,9	213,1	208,8	<i>in thousands</i>
w tym:					<i>of which:</i>
dzieci i młodzież w wieku do 18 lat.....	20,7	10,2	11,8	11,4	<i>children and youth up to 18 years of age</i>
w wieku 65 lat i więcej	.	81,3	104,0	103,5	<i>aged 65 and more</i>
na 1000 ludności	107,0	81,6	85,3	83,9	<i>per 1000 population</i>

a Patrz uwagi ogólne działu, ust. 11. b Komórki organizacyjne szpitali zgłoszone do współpracy z ratownictwem medycznym. c Samolot lub śmigłowiec wraz z załogą, tj. pilotem i osobami udzielającymi pierwszej pomocy lub podejmującymi medyczne działania ratunkowe. d W ciągu roku.

a See general notes to the chapter, item 11. b Organizational cells of hospitals applied to co-operate with emergency medical system. c Airplane or helicopter, including crew, i.e. pilot and people giving first aid or acting as medical rescue. d During the year.

TABL. 7 (165). **APTEKI OGÓLNODOSTĘPNE I PUNKTY APTECZNE^a**
 Stan w dniu 31 XII
GENERALLY AVAILABLE PHARMACIES AND PHARMACEUTICAL OUTLETS^a
 As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2015	2016	SPECIFICATION
Apteki	847	887	912	935	<i>Pharmacies</i>
w tym prywatne	847	884	910	934	<i>of which private</i>
w tym na wsi	143	141	142	142	<i>of which in rural areas</i>
Punkty apteczne	72	67	88	96	<i>Pharmaceutical outlets</i>
w tym na wsi	72	67	88	96	<i>of which in rural areas</i>
Liczba ludności na:					<i>Population per:</i>
1 aptekę i punkt apteczny	2805	2665	2494	2411	<i>pharmacy and pharmaceutical outlet</i>
w tym na wsi	4243	4410	4003	3873	<i>of which in rural areas</i>
1 aptekę	3043	2866	2734	2658	<i>pharmacy</i>
w tym na wsi	6379	6506	6484	6491	<i>of which in rural areas</i>
Farmaceuci pracujący w aptekach i w punktach ap- tecznych	1809	1962	1989	2085	<i>Pharmacists employed in pharma- cies and pharmaceutical outlets</i>

a Bez aptek w stacjonarnych zakładach opieki zdrowotnej, np. w szpitalach.
 a Excluding pharmacies in in-patient health care facilities, e.g., in hospitals.

TABL. 8 (166). **KRWIODAWSTWO^a**
BLOOD DONATION^a

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2015	2016	SPECIFICATION
Regionalne centra (stan w dniu 31 XII)	1	1	1	1	Regional centres (as of 31 XII)
Oddziały terenowe (stan w dniu 31 XII)	9	13	10	10	Local branches (as of 31 XII)
Krwiodawcy w tys.	35,0	38,9	37,2	37,0	Blood donors in thous.
w tym honorowi w tys.	34,9	38,9	37,2	37,0	of which honorary blood donors in thous.
Liczba donacji ^b krwi pełnej w tys.	53,9	65,7	64,6	63,4	Number of collected donations ^b of whole blood in thous.
Wyprodukowana liczba jednostek świeżo mrożonego osocza (FFP) ^c w tys.	53,3 ^d	66,7	58,9	56,9	Number of prepared units of fresh frozen plasma (FFP) ^c in thous.

a Bez danych Ministerstwa Obrony Narodowej i Ministerstwa Spraw Wewnętrznych i Administracji. b Donacja to pobranie krwi lub jej składnika do celów klinicznych, diagnostycznych lub produkcyjnych. c Jedna jednostka świeżo mrożonego osocza równa się 200 ml, jeden litr osocza równa się 5 jednostkom. d Pobrane osocze w jednostkach świeżo mrożonego osocza (FFP).

Źródło: dane Narodowego Centrum Krwi.

a Excluding data of the Ministry of National Defence and the Ministry of the Interior and Administration. b Donation is collection of blood or blood components for clinical, diagnostic or manufacturing purposes. c One unit of freshly frozen plasma equals 200 ml, one litre of plasma equals 5 units. d Plasma taken in units of freshly frozen plasma (FFP).

Source: data of the National Blood Centre.

TABL. 9 (167). **OCENA STANU ZDROWIA LUDNOŚCI**
PERCEIVED HEALTH STATUS OF POPULATION

STAN ZDROWIA HEALTH STATUS		Ogółem Total			W wieku lat At the age of				
		ogółem total	męż- czyźni males	kobiety females	0-14	15-29	30-49	50-69	70 i więcej and more
		w % ogółu ludności danej płci i grupy wieku in % of total population of given sex and age group							
Bardzo dobry i dobry	2004	55,1	58,7	52,4	89,2	82,6	55,6	27,6	10,6
Very good and good	2009	62,6	66,9	59,1	92,5	90,2	78,0	33,9	8,4
	2014	61,9	67,8	56,6	86,2	92,2	72,8	38,8	12,4
Taki sobie, ani dobry ani zły ..	2004	32,1	30,5	33,2	9,1	15,9	37,8	50,0	44,4
Fair	2009	25,5	23,9	26,8	6,3	8,3	17,0	48,8	44,2
	2014	24,6	20,7	28,2	12,5	5,2	23,0	40,6	34,8
Zły i bardzo zły	2004	12,4	10,1	14,2	1,7	0,7	6,0	22,0	45,0
Bad and very bad	2009	11,8	9,1	14,0	1,2	1,5	5,0	16,9	47,4
	2014	13,5	11,6	15,3	1,4	2,6	4,2	20,6	52,8

TABL. 10 (168). **LUDNOŚĆ W WIEKU 15 LAT I WIĘCEJ WEDŁUG WAGI CIAŁA^a**
POPULATION AT THE AGE OF 15 AND MORE BY BODY WEIGHT^a

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Ogółem Total			W wieku lat At the age of			
	ogółem total	mężczyźni males	kobiety females	15-29	30-49	50-69	70 i więcej and more
	w % ogółu ludności danej płci i grupy wieku ^a in % of total population of given sex and age group ^a						
Niedowaga 2004	3,6	1,9	5,0	8,5	2,1	0,9	2,6
<i>Underweight</i>	2009	3,4	1,2	5,3	10,4	1,2	0,7
	2014	2,5	0,7	4,2	7,9	1,2	1,0
W normie 2004	48,0	42,7	52,6	72,8	47,8	28,4	37,6
<i>Normal</i>	2009	44,5	36,1	51,3	66,8	45,0	33,4
	2014	40,7	34,5	46,0	62,5	42,5	33,8
Nadwaga 2004	34,5	40,0	29,6	16,0	38,8	43,9	42,6
<i>Overweight</i>	2009	35,3	43,4	28,7	19,0	38,0	40,9
	2014	38,4	43,6	33,8	24,9	39,6	42,8
Otyłość 2004	14,0	15,3	12,8	2,7	11,3	26,8	17,2
<i>Obesity</i>	2009	16,8	19,3	14,7	3,8	15,7	21,0
	2014	18,4	21,2	16,0	4,6	16,7	20,0

^a Wagę ciała opracowano na podstawie wskaźnika masy ciała (BMI) obliczonego przez podzielenie wagi ciała (w kilogramach) przez wzrost (w metrach do kwadratu) i podano według grup: otyłość – 30,0 i więcej, nadwaga – od 25,0 do 29,99, w normie – od 18,5 do 24,99, niedowaga – poniżej 18,5.

^a *Body weight was presented on the basis of body mass index (BMI), calculated by dividing the body weight in kilograms by square of the height in metres and was presented by the following groups of BMI values: obesity – 30,0 and more, overweight – 25,0-29,99, normal – 18,5-24,99, underweight – less than 18,5.*

TABL. 11 (169). **ZACHOROWANIA NA NIEKTÓRE CHOROBY ZAKAŹNE I ZATRUCIA**
INCIDENCE OF INFECTIOUS DISEASES AND POISONINGS

CHOROBY	2005	2010	2015	2016	2005	2010	2015	2016	DISEASES
	w liczbach bezwzględnych in absolute numbers				na 100 tys. ludności per 100 thous. population				
Gruźlica	918	810	554	518	35,6	31,9	22,2	20,8	<i>Tuberculosis</i>
Tężec	-	1	1	-	-	0,0	0,0	-	<i>Tetanus</i>
Krztusiec	443	387	675	905	17,2	15,2	27,0	36,4	<i>Whooping cough</i>
Odra	1	-	-	-	0,0	-	-	-	<i>Measles</i>
Wirusowe zapalenie wątroby:									<i>Viral hepatitis:</i>
typ A	3	3	8	2	0,1	0,1	0,3	0,1	<i>type A</i>
typ B	189	185	313	372	7,3	7,3	12,5	14,9	<i>type B</i>
typ C	272	187	368	390	10,5	7,4	14,7	15,7	<i>type C</i>
Różyczka	447	152	58	32	17,3	6,0	2,3	1,3	<i>Rubella</i>
AIDS ^a	10	18	13	15	0,4	0,7	0,5	0,6	<i>AIDS^a</i>
Salmonellozy	881	652	688	771	34,1	25,6	27,5	31,0	<i>Other salmonella infections</i>

^a Dane nieostateczne z uwagi na specyfikę choroby.

^a *Preliminary data because of specific features of the disease.*

TABL. 11 (169). **ZACHOROWANIA NA NIEKTÓRE CHOROBY ZAKAŻNE I ZATRUCIA (dok.)**
INCIDENCE OF INFECTIOUS DISEASES AND POISONINGS (cont.)

CHOROBY	2005	2010	2015	2016	2005	2010	2015	2016	DISEASES
	w liczbach bezwzględnych <i>in absolute numbers</i>				na 100 tys. ludności <i>per 100 thous. population</i>				
Czerwonka bakteryjna ...	-	-	1	1	-	-	0,0	0,0	<i>Shigellosis</i>
Inne bakteryjne zatrucia pokarmowe	232	30	46	17	9,0	1,2	1,8	0,7	<i>Other bacterial foodborne intoxications</i>
Biegunki u dzieci w wieku do lat 2 ^b	965	1522	2166	1336	145,8	295,4	320,6	201,0	<i>Acute diarrhoea in children under 2 years^b</i>
Szkarlatyna (płonica)	426	460	1322	894	16,5	18,1	52,9	35,9	<i>Scarlet fever</i>
Bakteryjne zapalenie opon mózgowych i/lub mózgu	45	47	46	33	1,7	1,8	1,8	1,3	<i>Bacterial meningitis</i>
Wirusowe zapalenie opon mózgowych	19	40	38	56	0,7	1,6	1,5	2,3	<i>Viral meningitis</i>
Wirusowe zapalenie mózgu	6	9	12	10	0,2	0,4	0,5	0,4	<i>Viral encephalitis</i>
Świnka (zapalenie przyusznicy nagminne)	4281	171	94	103	165,8	6,7	3,8	4,1	<i>Mumps</i>
Grypa ^c	67422	37204	184847	238373	2611,1	1461,0	7399,1	9579,3	<i>Influenza^c</i>
Choroby weneryczne ^d	71	93	76	95	2,7	3,7	3,0	3,8	<i>Veneral diseases^d</i>
Szczepieni przeciw wściekliznie	644	724	558	594	24,9	28,4	22,3	23,9	<i>Rabies vaccinations</i>

^b Wskaźnik obliczono na 10 tys. dzieci w wieku do lat 2. ^c Łącznie z podejrzeniami zachorowań. ^d Dotyczy przypadków nowo zarejestrowanych.

Źródło: dane Narodowego Instytutu Zdrowia Publicznego – PZH (na podstawie rejestru chorób zakaźnych prowadzonego przez stacje sanitarno-epidemiologiczne), Instytutu Gruźlicy i Chorób Płuc oraz Instytutu Wenerologii Warszawskiego Uniwersytetu Medycznego.

^b Ratio calculated per 10 thous. children up to the age of 2. ^c Including influenza-like illness. ^d Concerns newly registered cases.

Source: data of the National Institute of Public Health – NIH (on the ground of register of infectious diseases kept by sanitary and epidemiological stations), the Tuberculosis and Lung Diseases Institute and the Institute of Venereology of the Medical University of Warsaw.

TABL. 12 (170). **ŻŁOBKI I KLUBY DZIECIĘCE**

Stan w dniu 31 XII

NURSERIES AND CHILDREN'S CLUBS

As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2015	2016	SPECIFICATION
Żłobki	37	39	74	94	<i>Nurseries</i>
w tym publiczne	37	39	47	48	<i>of which public</i>
Oddziały żłobkowe przy przedszkolach	9	7	5	4	<i>Nursery wards of nursery schools</i>
Kluby dziecięce	x	x	20	29	<i>Children's clubs</i>
w tym publiczne	x	x	1	2	<i>of which public</i>
Miejsca ^a	2285	2695	4207	4964	<i>Places^a</i>
w tym:					<i>of which:</i>
w żłobkach	2008	2505	3771	4321	<i>in nurseries</i>
w klubach dziecięcych	x	x	263	516	<i>in children's clubs</i>

^a Łącznie z oddziałami żłobkowymi.

^a Including nursery wards.

TABL. 12 (170). **ŻŁOBKI I KLUBY DZIECIĘCE (dok.)**
 Stan w dniu 31 XII
NURSERY AND CHILDREN'S CLUBS (cont.)
 As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2015	2016	SPECIFICATION
Dzieci przebywające ^a (w ciągu roku) ..	5196	5937	7624	8323	Children staying ^a (during the year)
w tym:					of which:
w żłobkach	.	.	7024	7579	in nurseries
w klubach dziecięcych	x	x	392	581	in children's clubs
Miejsca w żłobkach i klubach dziecięcych ^a na 1000 dzieci w wieku do lat 3 w miastach	x	x	104,1	121,7	Places in nurseries and children's clubs ^a per 1000 children up to the age of 3 in urban areas
Dzieci w żłobkach i klubach dziecięcych ^a :					Children in nurseries and children's clubs ^a :
na 1000 dzieci w wieku do lat 3	31,3	39,5	64,1	76,7	per 1000 children up to the age of 3
na 100 miejsc	x	x	101,3	103,5	per 100 places

^a Łącznie z oddziałami żłobkowymi.
^a Including nursery wards.

TABL. 13 (171). **PLACÓWKI WSPARCIA DZIENNEGO**
DAY-SUPPORT CENTRES

WYSZCZE- GÓLNIENIE	2005	2010	2015	2016	2005	2010	2015	2016	SPECIFICATION
	placówki (stan w dniu 31 XII) centres (as of 31 XII)				wychowankowie residents				
O G Ó Ł E M	196	180	146	138	5780	7967	6390	3671	T O T A L
Opiekuńcze	178	151	110	110	5259	6023	3928	2870	General care
Specjalistyczne	18	29	24	17	521	1944	1811	449	Specialized
Pracy podwórkowej...	x	x	3	1	x	x	114	24	Street work
W połączonych formach	x	x	9	10	x	x	537	328	In a combination of the forms

TABL. 14 (172). **WSPIERANIE RODZINY W 2016 R.**
FAMILY SUPPORT IN 2016

WYSZCZEGÓLNIENIE	Ogółem Total	SPECIFICATION
Świadczenie wychowawcze ^a :		Child-raising benefit ^a
przeciętna miesięczna liczba rodzin otrzymujących świadczenie	159243	average monthly numer of families receiving benefit
przeciętna miesięczna liczba dzieci, na które rodziny otrzymują świadczenie ...	236847	average monthly numer of children to which families receive benefits
wypłaty świadczenia w tys. zł	1062339,7	benefit payments in thous. zł
Dodatek wychowawczy ^a :		Child-rising supplement ^a
przeciętna miesięczna liczba dzieci, na które rodziny zastępcze i rodzinne domy dziecka otrzymują dodatek	3391	average monthly numer of children to which foster families and foster homes receive benefits
wypłaty świadczenia w tys. zł	14999,0	benefit payments in thous. zł
Dodatek do zryczałtowanej kwoty ^a :		Lump sum supplement ^a
przeciętna miesięczna liczba dzieci, na które placówki opiekuńczo- wychowawcze typu rodzinnego otrzymują dodatek	112	average monthly numer of children to which family care and education centres receive benefits
wypłaty świadczenia w tys. zł	498,9	benefit payments in thous. zł
Rodziny posiadające Kartę Dużej Rodziny.....	17780	Family Large Family Card holder

^a W ramach programu "Rodzina 500+"; dane dotyczą okresu od 1 IV do 31 XII.
^a Within the "Family 500+" programme; data concern the period - 1 IV-31 XII.

TABL. 15 (173). **RODZINNA PIECZA ZASTĘPCZA^a**

Stan w dniu 31 XII
FAMILY FOSTER CARE^a
 As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2015	2016	SPECIFICATION
Rodziny zastępcze	2805	2967	3023	2991	Foster families
Spokrewnione	2408	2499	1974	1970	Related
dzieci ^b	3317	3252	2590	2564	children ^b
Niezawodowe	342	361	905	880	Non-professional foster families
dzieci ^b	517	525	1153	1096	children ^b
Zawodowe ^c	55	107	144	141	Professional foster families ^c
dzieci ^b	186	343	370	349	children ^b
Rodzinne domy dziecka			26	29	Foster homes
dzieci ^d			156	174	children ^d

a Od 2012 r. niektóre dane nie są w pełni porównywalne z danymi za lata poprzednie z powodu zmiany przepisów prawnych. b Do 2011 r. – w wieku do 18 lat, od 2012 r. - w wieku do 25 lat. c Do 2011 r. rodziny zastępcze zawodowe niespokrewnione z dzieckiem. d W wieku do 25 lat.

a Since 2012 some data are not fully comparable with data for previous years due to changes of the provisions of the law. b Until 2011 up to the age of 18, since 2012 up to the age of 25. c Until 2011 professional, not related to the child foster families. d Up to the age of 25.

TABL. 16 (174). **INSTYTUCJONALNA PIECZA ZASTĘPCZA^a**
INSTITUTIONAL FOSTER CARE^a

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2015	2016	2005	2010	2015	2016	2005	2010	2015	2016	SPECIFICATION
	placówki centres				wychowankowie residents				wolontariusze volunteers				
	stan w dniu 31 XII				as of 31 XII								
Placówki opiekuńczo-wychowawcze	44	49	69	67	1531	1225	1317	203 ^b	172	147	93	82	Care and education centres
interwencyjne	4	2	3	3	162	46	84	71	37	-	-	-	intervention
rodzinne	12	13	20	18	89	102	150	134	-	5	11	14	family
socjalizacyjne	23	24	41	40	1057	759	988	907	119	129	77	68	socialization
specjalistyczno-terapeutyczne ..	-	-	1	2	-	-	6	15	-	-	4	-	specialist therapy
łączące zadania placówek ^c	5	10	4	4	223	318	89	76	16	13	1	-	combining tasks of the centres ^c

a Patrz uwagi ogólne działu, ust. 18. b W tym 110 wychowanków w wieku 0—3 lata i 93 w wieku 4—6 lat oraz 53 sieroty i 114 niepełnosprawnych. c Łączące zadania placówek interwencyjnych, socjalizacyjnych i specjalistyczno-terapeutycznych; do 2011 r. – placówki wielofunkcyjne.

a See general notes to the chapter, item 18. b Of which 110 residents at age 0—3 and 93 at age 4—6, 53 orphans and 114 disabled. c Combining tasks of the intervention, socialization and specialist therapy centres; until 2011 – multi-functional centres.

TABL. 17 (175). **POMOC SPOŁECZNA STACJONARNA^a**

Stan w dniu 31 XII
STATIONARY SOCIAL WELFARE^a
 As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2015	2016	SPECIFICATION
Domy i zakłady	83	90	104	110	Homes and facilities
w tym filie	3	4	3	3	of which branches
Miejsca:					Places:
ogółem	7807	7392	7983	8189	total
na 10 tys. ludności	30,3	29,1	32,0	32,9	per 10 thous. population

a Łącznie ze środowiskowym domem samopomocy.

a Including community self-help home.

TABL. 17 (175). **POMOC SPOŁECZNA STACJONARNA^a (dok.)**

Stan w dniu 31 XII

STATIONARY SOCIAL WELFARE^a (cont.)

As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2015	2016	SPECIFICATION
Mieszkańcy:					<i>Residents:</i>
ogółem.....	7473	7201	7609	7827	<i>total</i>
w tym:					<i>of which:</i>
kobiety	3953	3390	3507	3700	<i>women</i>
do lat 18	141	190	163	136	<i>to age 18</i>
umieszczeni w ciągu roku	2914	2515	3002	2254	<i>placed within during the year</i>
na 10 tys. ludności	29,0	28,3	30,5	31,5	<i>per 10 thous. population</i>
Osoby oczekujące na umieszczenie.....	951	618	190	234	<i>Persons awaiting a place</i>

a Łącznie ze środowiskowym domem samopomocy.

a Including community self-help home.

TABL. 18 (176). **PLACÓWKI STACJONARNEJ POMOCY SPOŁECZNEJ^a WEDŁUG GRUP MIESZKAŃCÓW**

Stan w dniu 31 XII

STATIONARY SOCIAL WELFARE FACILITIES^a BY GROUPS OF RESIDENTS

As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2015	2016	SPECIFICATION
Domy i zakłady (bez filii), w których mogą przebywać ^b :					<i>Homes and facilities (excluding branches) in which may be^b:</i>
Osoby w podeszłym wieku	16	21	30	39	<i>Aged persons</i>
Przewlekle somatycznie chorzy	24	20	24	25	<i>Chronically ill with somatic disorders</i>
Dorośli niepełnosprawni intelektualnie	7	8	6	7	<i>Mentally retarded</i>
Dzieci i młodzież niepełnosprawna intelektualnie	4	6	3	3	<i>Children and young mentally retarded</i>
Przewlekle psychicznie chorzy	19	18	20	18	<i>Chronically mentally ill</i>
Niepełnosprawni fizycznie	-	-	1	-	<i>Physically handicapped</i>
Matki z małoletnimi dziećmi i kobiety w ciąży	3	2	2	2	<i>Mothers with dependent children and pregnant women</i>
Bezdomni	7	16	21	20	<i>Homeless</i>
Inne osoby	-	-	2	2	<i>Other persons</i>
Mieszkańcy domów i zakładów ^c dla:					<i>Residents of homes and facilities^c for:</i>
osób w podeszłym wieku	959	1316	1445	1683	<i>aged persons</i>
przewlekle somatycznie chorych	2722	1892	2100	2109	<i>chronically ill with somatic disorders</i>
dorosłych niepełnosprawnych intelektualnie.....	674	636	509	518	<i>mentally retarded</i>
dzieci i młodzieży niepełnosprawnych intelektualnie	248	290	274	269	<i>children and young mentally retarded</i>
przewlekle psychicznie chorych	2205	2088	2123	2088	<i>chronically mentally ill</i>

a Łącznie ze środowiskowym domem samopomocy. b W podziale placówki mogą być wykazane kilkakrotnie, gdyż jedna placówka może być przeznaczona dla kilku grup mieszkańców. c Łącznie z filiami.

a Including community self-help home. b Facilities may be shown several times, because one facility may be designed for several groups of residents. c Including branches.

TABL. 18 (176). **PLACÓWKI STACJONARNEJ POMOCY SPOŁECZNEJ^a WEDŁUG GRUP MIESZKAŃCÓW (dok.)**
 Stan w dniu 31 XII
STATIONARY SOCIAL WELFARE FACILITIES^a BY GROUPS OF RESIDENTS
 (cont.)
As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2015	2016	SPECIFICATION
Mieszkańcy domów i zakładów ^c dla (dok.):					<i>Residents of homes and facilities^c for (cont.):</i>
niepełnosprawnych fizycznie	-	-	5	-	<i>physically handicapped</i>
matek z małoletnimi dziećmi i kobiet w ciąży	132	60	77	86	<i>mothers with dependent children and pregnant women</i>
bezdomnych.....	448	919	1026	1024	<i>homeless</i>
innych osób.....	-	-	50	50	<i>other persons</i>

^a Łącznie ze środowiskowym domem samopomocy. ^b W podziale placówki mogą być wykazane kilkakrotnie, gdyż jedna placówka może być przeznaczona dla kilku grup mieszkańców. ^c Łącznie z filiami.

^a Including community self-help home. ^b Facilities may be shown several times, because one facility may be designed for several groups of residents. ^c Including branches.

TABL. 19 (177). **ŚWIADCZENIA POMOCY SPOŁECZNEJ^a**
SOCIAL ASSISTANCE BENEFITS^a

WYSZCZEGÓLNIENIE	Korzystający ^b <i>Beneficiaries^b</i>	Udzielone świadczenia w tys. zł <i>Benefits granted in thous. zł</i>	SPECIFICATION
O G Ó Ł E M			TOTAL
2005	168957	195246,4	
2010	138745	256582,5	
2015	115249	248477,8	
2016	106549	251574,0	
Pomoc pieniężna	106748	200304,4	Financial assistance
w tym:			<i>of which:</i>
Zasiłek stały	16135	81035,6	<i>Permanent benefit</i>
Zasiłek okresowy.....	33135	66710,3	<i>Temporary benefit</i>
Zasiłek celowy.....	56768	49892,7	<i>Appropriated benefit</i>
Pomoc na usamodzielnienie oraz na kontynuowanie nauki	125	460,5	<i>Assistance to reach self-dependence and to continue education</i>
Pomoc niepieniężna	46723	51269,6	Non-financial assistance
w tym:			<i>of which:</i>
Schronienie	661	2188,5	<i>Shelter</i>
Posiłek.....	37950	20700,1	<i>Meals</i>
Ubranie.....	96	4,7	<i>Clothing</i>
Sprawienie pogrzebu	481	1508,6	<i>Funeral allowance</i>
Usługi opiekuńcze i specjalistyczne usługi opiekuńcze.....	7461	26833,2	<i>Attendance services and specialized attendance services</i>
Pomoc w uzyskaniu odpowiednich warunków mieszkaniowych, zatrudnienia i na zagospodarowanie	64	34,1	<i>Assistance in gaining adequate housing conditions, gaining employment and for running one's own household</i>

^a Patrz uwagi ogólne do działu, ust. 20. ^b W podziale według form świadczeń korzystający mogą być wykazani kilkakrotnie. Źródło: dane Łódzkiego Urzędu Wojewódzkiego.

^a See general notes to the chapter, item 20. ^b Under the item benefits, recipients may be shown several times.

Source: data of Łódzkie Voivodship Office.

DZIAŁ XII

KULTURA. TURYSTYKA. SPORT

Uwagi ogólne

Kultura

1. Dane dotyczące **bibliotek** oparte są na sprawozdawczości rocznej. Kategoria biblioteki instytucji naukowych obejmuje działalność Biblioteki Narodowej, bibliotek Polskiej Akademii Nauk i jej placówek, bibliotek szkół wyższych i jednostek badawczo-rozwojowych oraz innych bibliotek, którym na mocy ustawy z dnia 27 VI 1997 r. o bibliotekach (Dz. U. Nr 85, poz. 539) nadano status biblioteki naukowej. Do grupy tej zaliczono również biblioteki fachowe towarzystw naukowych. Natomiast dane o naukowych bibliotekach publicznych i pedagogicznych ujęto odpowiednio w bibliotekach publicznych i pedagogicznych. Dane dotyczące bibliotek zakładów pracy nie obejmują bibliotek beletrystycznych.

2. **Książka** jest to wydawnictwo zwarte o objętości powyżej 48 stron, **broszura** – o objętości od 5 do 48 stron. Wydawnictwa te zaliczane są do wydawnictw nieperiodycznych.

3. Gazety i czasopisma są to wydawnictwa periodyczne. **Gazety** (periodyki informacji ogólnej) są to wydawnictwa będące przede wszystkim źródłem informacji o bieżących wydarzeniach krajowych i zagranicznych. **Czasopisma** (inne periodyki) są to wydawnictwa omawiające problemowo zagadnienia społeczne, polityczne i gospodarcze, specjalistyczne – fachowe i naukowe, a także wydawnictwa urzędowe.

4. Do **księgozbioru** bibliotek publicznych zaliczono książki i broszury oraz gazety i czasopisma.

Za **czytelnika** uważa się osobę, która w ciągu roku sprawozdawczego została zarejestrowana w bibliotece i dokonała co najmniej jednego wypożyczenia na zewnątrz.

5. Informacje dotyczące **galerii sztuki** obejmują jednostki, których podstawowym rodzajem działalności jest wystawiennictwo.

6. Informacje o **teatrach i instytucjach muzycznych** oraz **przedsiębiorstwach estradowych** dotyczą profesjonalnych jednostek artystycznych i rozrywkowych prowadzących regularną działalność sceniczną.

W liczbie teatrów uwzględniono jednostki wyodrębnione pod względem prawnym, organizacyjnym i ekonomiczno-finansowym, prowadzące jednorodną działalność sceniczną, niezależnie od liczby posiadanych scen.

Jednostki pogrupowano wyodrębniając:

- działalność **teatrów dramatycznych i lalkowych**,
- działalność **teatrów muzycznych**, obejmującą działalność sceniczną oper, operetek, musicali i baletów (przedstawienia baletowe i musicalowe podano łącznie z operetkami),

CHAPTER XII

CULTURE. TOURISM. SPORT

General notes

Culture

1. Information concerning **libraries** is based on annual reporting data. The category libraries of scientific institutions includes the activity of the National Library, libraries of the Polish Academy of Science and its branches, libraries of higher education institutions and research-development units as well as other libraries which, on the basis of the Act on Libraries, dated 27 VI 1997 (Journal of Laws No. 85, item 539), were granted the status of a scientific library. Professional libraries of scientific societies are also included in this group. However, data concerning scientific public and pedagogical libraries were included respectively in public and pedagogical libraries. Data concerning workplace libraries do not include belletristic libraries.

2. **A book** is understood as a publication containing more than 48 pages, while **a pamphlet** contains from 5 to 48 pages. These publications are considered to be non-periodic publications.

3. Newspapers and magazines are periodic publications. **Newspapers** (general information periodicals) are publications being primarily a source of information regarding current domestic and foreign events. **Magazines** (other periodicals) are publications addressing social, political and economic, specialized and scientific issues as well as government publications.

4. Books and pamphlets as well as newspapers and magazines constitute the **collection** of public libraries.

A **borrower** is a person who in the course of a reporting year was registered at a library and checked out at least one item.

5. Information concerning **art galleries** includes entities, in which exhibiting is the basic type of activity.

6. Information regarding **theatres and music institutions** as well as **entertainment enterprises** concerns professional, artistic and entertainment entities conducting regular performances.

Theatres include entities, distinguished in terms to their legal, organizational, economic and financial status, conducting uniform performing activity, regardless of the number of stages possessed.

Entities are grouped comprising:

- the activity of **dramatic and puppet theatres**,
- the activity of **music theatres**, including opera, operetta, musical and ballet performances (ballet and

- działalność koncertową **filharmonii, orkiestr i chórów**,
- działalność rozrywkową estradową.

7. Informacje o **kinach** dotyczą działalności kin ogólnie dostępnych, tj. powołanych do publicznego udostępniania filmów w formie projekcji na seansach filmowych, bez względu na rodzaj stosowanego nośnika filmu (taśma światłoczuła, taśma magnetyczna eksploatowana w technice wideo, nośnik cyfrowy).

Wśród kin stałych wyróżnia się:

- minipleksy – posiadające od 3 do 7 sal,
- multipleksy – posiadające 8 sal i więcej.

Do kin na wsi zalicza się również mini- i multipleksy otwierane w centrach handlowych zlokalizowanych na obrzeżach dużych miast.

8. Dane dotyczące **radiofonii i telewizji publicznej** obejmują jednostki wchodzące w skład Polskiego Radia S.A. i Telewizji Polskiej S.A., a działalność ich reguluje ustawa z dnia 29 XII 1992 r. o radiofonii i telewizji (Dz. U. 1993 Nr 7, poz. 34, z późniejszymi zmianami); działalność ta nie wymaga koncesji Krajowej Rady Radiofonii i Telewizji.

9. Dane o **abonentach radiowych i telewizyjnych** dotyczą osób i instytucji, które uiściły opłaty abonamentowe uprawniające do korzystania z urządzeń odbiorczych radiofonii bezprzewodowej oraz z odbiorczych urządzeń telewizyjnych. Dane dotyczą także osób korzystających — na mocy szczególnych przepisów — z prawa do bezpłatnego korzystania z urządzeń odbiorczych (np. inwalidów wojennych i wojskowych).

Dane obejmują również instytucje opłacające abonament za korzystanie z odbiorników radiowych i telewizyjnych w samochodach.

Turystyka

1. Termin **turystyka** — zgodnie z Rozporządzeniem Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) Nr 692/2011 obowiązującym od 2012 r. — oznacza czynności odwiedzających, którzy podejmują podróż do głównego miejsca docelowego położonego poza ich zwykłym otoczeniem, na okres krótszy niż rok, w dowolnym głównym celu, w tym w celu służbowym, wypoczynkowym lub innym celu osobistym, innym niż zatrudnienie przez podmiot miejscowy dla odwiedzanego miejsca.

Wszystkie kategorie podróźnych, które mieszczą się w zakresie pojęcia „turystyka” są określane mianem odwiedzających. W grupie tej wyróżnia się:

- turystów, tj. osoby, które spędziły co najmniej jedną noc poza miejscem stałego zamieszkania,
- odwiedzających jednodniowych, tj. osoby, które nie nocują w miejscu odwiedzanym.

2. **Baza noclegowa turystyki** — dotyczy turystycznych obiektów noclegowych, tj. obejmuje obiekty hotelowe i pozostałe obiekty (od 2011 r. posiadających 10 i więcej miejsc noclegowych; do 2010 r. bez pokoi gościnnych i kwater agroturystycznych).

W ramach:

- obiektów hotelowych do grupy „inne obiekty hotelowe” zalicza się te, które nie spełniają wymagań dla hoteli, moteli i pensjonatów, ale świadczą usługi hotelarskie (np. zajazdy, gościnice) oraz obiekty w trakcie kategoryzacji,
- pozostałych obiektów do grupy „inne obiekty”

musical performances are presented together with operettas),

- the concert activity of **philharmonic halls, orchestras and choirs**,
- entertainment activities.

7. Information regarding **cinemas** concerns the activity of public cinemas, i.e., established for the purpose of public film screenings, regardless of the film carrier used (light-sensitive, magnetic tape and digital).

Among fixed cinemas one can distinguish:

- miniplexes – equipped with 3 to 7 screens,
- multiplexes — equipped with 8 screens and more.

Cinemas in rural areas include also mini- and multiplexes opened in shopping centres located on outskirts of large cities.

8. Data concerning public **radio and television** include entities comprising Polskie Radio S.A. and Telewizja Polska S.A., the activity of which is regulated by the Law on Radio and television, dated 29 XII 1992 (Journal of Laws 1993 No. 7, item 34) with later amendments; this activity does not require a licence from the National Broadcasting Council.

9. Data regarding **radio and television subscribers** concern persons and institutions, which paid the subscription fee in order to use wireless radio and television receivers. The data also concern persons exempt, on the basis of special regulations, from paying the subscription fee (e.g., disabled war and military veterans).

Data also concern institutions paying the subscription for using radio and television receivers in vehicles.

Tourism

1. Term **tourism**, in accordance with the Regulation (EU) No.692/2011 of the European Parliament and of the Council in force since 2012, means the activity of visitors taking a trip to a main destination outside their usual environment, for less than a year, for any main purpose, including business, leisure or other personal purpose, other than to be employed by a resident entity in the place visited.

All categories of travellers which fall within the term “tourism” are defined as visitors. This group comprises:

- tourists, i.e., persons who spent at least one night away from their place of permanent residence ,
- one-day visitors, i.e., persons who did not spend the night at the place visited.

2. **Tourist accommodation establishments** include hotels and similar facilities and other facilities (since 2011 with 10 and more bed places; until 2010 excluding rooms for rent and agrotourism lodgings).

Within:

- hotels and similar facilities, the group “other hotel facilities” has covered facilities which do not meet requirements for hotels, motels and boarding houses, but which provide hotel services (e.g. road houses, inns) as well as other hotel facilities during categorization,
- other facilities, the group “miscellaneous facilities”

zalicza się te, które nie odpowiadają warunkom przewidzianym dla poszczególnych rodzajów obiektów oraz obiekty wykorzystywane dla potrzeb turystyki (np. domy studenckie, internaty, hostele, ośrodki do wypoczynku sobotnio-niedzielnego i świątecznego, ośrodki sportowo-rekreacyjne, ośrodki kolonijne, zakłady uzdrowiskowe).

3. W informacjach o **obiektach i miejscach noclegowych** turystyki nie uwzględnia się obiektów i miejsc w obiektach przejściowo nieczynnych z powodu przebudowy, remontu itp.

4. Dane o **miejscach noclegowych** wykazano według stanu w dniu 31 VII; dotyczą miejsc całorocznych i sezonowych.

5. **Turyści zagraniczni** korzystający z turystycznych obiektów noclegowych rejestrowani są według kraju stałego zamieszkania. Turysta zagraniczny może być wykazany wielokrotnie, jeśli w czasie jednorazowego pobytu w Polsce korzysta z kilku obiektów noclegowych.

6. **Stopień wykorzystania miejsc noclegowych lub pokoi** – jest to stosunek liczby udzielonych noclegów lub wynajętych pokoi w danym roku do nominalnej liczby miejsc noclegowych lub pokoi w danym roku. Przez nominalną liczbę miejsc noclegowych lub pokoi rozumie się sumę miejsc noclegowych lub pokoi przygotowanych dla turystów w każdym dniu działalności obiektu.

7. **Placówki gastronomiczne** w turystycznych obiektach noclegowych obejmują zakłady i punkty gastronomiczne stałe i sezonowe. Do barów zaliczono także: kawiarnie, winiarnie, piwiarnie, jadalnie itp.; do punktów gastronomicznych – także smażalnie, pijalnie, lodziarnie, bufety itp.

includes facilities which do not correspond to conditions expected in particular facilities, and other facilities used for tourism (e.g. student dormitories, boarding schools, weekend and holiday accommodation establishments, sport and recreational centres, holiday youth centres as well as health establishments).

3. *Facilities and places temporarily inactive due to expansion, renovation, etc., are not included in data regarding facilities and the number of beds for tourists.*

4. *Data on number of beds are presented as of 31 VII; these data concern whole year's and seasonal places.*

5. *Foreign tourists using tourist accommodation establishments are registered according to the country of their permanent residence. A foreign tourist may be indicated more than once if during a single stay in Poland he/she uses more than one accommodation facility.*

6. *Occupancy rate of bed places or rooms is a relation of the number of overnight stays or rooms rented in a given year to the nominal number of bed places or rooms in a given year. The nominal number of bed places or rooms shall mean total bed places or rooms prepared for tourists each day of a facility's operation.*

7. *Catering establishments in collective tourists accommodation establishments include permanent and seasonal catering facilities and outlets. Catering facilities also include: cafes, wine houses, beer halls, canteens, etc.; catering outlets also include fry houses, drink bars, ice-cream parlours, snack bars, etc.*

Sport

1. Począwszy od 2002 r. informacje o uczniowskich klubach sportowych UKS i wyznaniowych klubach sportowych oraz klubach sportowych opracowywane są na podstawie badania cyklicznego przeprowadzanego co dwa lata.

2. Dane o **organizacjach kultury fizycznej** obejmują wybrane organizacje o ogólnopolskim zasięgu działania (Akademicki Związek Sportowy, Polski Związek Sportu Niepełnosprawnych „Start”, Towarzystwo Krzewienia Kultury Fizycznej, Zrzeszenie „Ludowe Zespoły Sportowe”) i dotyczą głównie rekreacji ruchowej, a w przypadku PZSN „Start” – rehabilitacji ruchowej w środowisku niepełnosprawnych.

3. W tabl. 18 w kategorii **ćwiczących** jedna osoba może być wykazywana wielokrotnie, jeśli uprawia kilka dyscyplin sportu. W zależności od wieku osoby ćwiczącej zaliczane są do kategorii juniorów lub seniorów; dla poszczególnych dyscyplin sportowych stosuje się różne granice wieku.

W kategorii **trenerów i instruktorów** sportowych jedna osoba może być wykazywana wielokrotnie, jeśli prowadzi zajęcia w kilku dyscyplinach sportu.

4. „W statystyce obiektów sportowych przyjęto następujące rozwiązania:

- boiska znajdujące się w płycie głównej stadionu nie są wykazywane ponownie jako boiska do gier wielkich,

Sport

1. Since 2002 information regarding student sports clubs UKS and religious sports clubs as well as sports clubs has been compiled on the basis of periodic surveys conducted every two years.

2. Data regarding **physical education organizations** include selected organizations with a national scope of activity (the University Sports Association AZS, the Polish Sports Association for the Disabled „Start”, the Society for Promotion of Physical Culture, the Association of „Rural Sports Clubs”) and primarily concern recreational activity, and in case of the Polish Sports Association for the Disabled „Start” – rehabilitation activity for the persons with disabilities.

3. In tabl. 18 in the categories **persons practicing sports** , one person may be indicated more than once, depending upon the number of disciplines practiced. Persons exercising are classified as either juniors or seniors, depending on age; various age groups are applied for individual disciplines.

In the categories **coaches and sports instructors** , one person may be indicated more than once, depending upon the number of sports disciplines taught.

4. In the sports facilities statistics, the following solutions were adopted:

- sports fields located on the main surface of the stadium are not recognized again as sports fields

- boiska, na których można przeprowadzić kilka różnych gier (np. koszykówkę, siatkówkę, piłkę ręczną) wykazywane są raz, jako boiska uniwersalne-wielozadaniowe,
  - boiska kryte, znajdujące się w halach sportowych lub salach gimnastycznych nie są wykazywane oddzielnie, lecz traktowane jako hale sportowe lub sale gimnastyczne w zależności od typu obiektu, w którym się znajdują.”
- *for big games, sports fields on which several different games can be played (e.g. basketball, volleyball, handball) are recognized once as universal and multi-purpose sports fields,*
  - *indoor sports fields located in sports halls or gyms are not recognized separately but treated as sports halls or gyms, depending on the type of facility where they are located.*

Kultura Culture

TABL. 1 (178). **KSIAŻKI I BROSZURY WYDANE^a**
BOOKS AND PAMPHLETS PUBLISHED^a

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2015	2016	SPECIFICATION
O G Ó Ł E M	441	843	1043	1125	TITLES TOTAL
Wydawnictwa naukowe.....	212	421	428	395	Scientific publications
Podręczniki dla szkół wyższych	37	42	32	26	University textbooks
Wydawnictwa zawodowe	10	19	45	28	Professional publications
Podręczniki szkolne	33	2	12	5	School textbooks
Wydawnictwa popularne	91	161	267	298	Popular science
Literatura piękna	58	198	259	373	Belles-lettres
w tym dla dzieci i młodzieży	13	109	131	236	of which for children and youth

^a Według miejsca wydania.
Źródło: Biblioteka Narodowa.
^a According to published place.
Source: Nation Library.

TABL. 2 (179). **GAZETY I CZASOPISMA WYDANE^a**
NEWSPAPERS AND MAGAZINES PUBLISHED^a

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2015	2016	SPECIFICATION
O G Ó Ł E M	257	289	258	271	TOTAL
ukazujące się:					published as specified:
W tygodniu:					Weekly:
1 raz	31	26	23	33	once
2-6 razy	2	2	1	1	2-6 times
W miesiącu:					Monthly:
1 raz	46	46	39	39	once
2-3 razy	3	4	8	9	2-3 times
1 raz:					Once:
na 2 miesiące	17	16	22	22	bimonthly
w kwartale	64	73	68	76	quarterly
w półroczu	18	24	18	21	half-yearly
w roku	28	53	28	25	yearly
Nieregularnie	48	45	51	45	Irregularly

^a Według miejsca wydania.
Źródło: Biblioteka Narodowa.
^a According to published place.
Source: National Library.

TABL. 3 (180). **BIBLIOTEKI PUBLICZNE (z filiami)**
PUBLIC LIBRARIES (with branches)

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2015	2016	SPECIFICATION
Biblioteki (stan w dniu 31 XII)	568	559	530	517	<i>Libraries (as of 31 XII)</i>
w tym na wsi	372	366	340	330	<i>of which in rural areas</i>
Punkty biblioteczne (stan w dniu 31 XII)	76	62	60	60	<i>Library service points (as of 31 XII)</i>
w tym na wsi.....	34	25	20	20	<i>of which in rural areas</i>
Księgozbiór (stan w dniu 31 XII) w tys. wol.	8955,0	8948,2	8518,1	8393,2	<i>Collection (as of 31 XII) in thous. vol.</i>
w tym na wsi.....	3575,5	3631,5	3369,9	3311,8	<i>of which in rural areas</i>
Czytelnicy ^a w tys.	469,3	413,6	385,6	374,9	<i>Borrowers^a in thous.</i>
w tym na wsi.....	108,9	100,2	92,4	90,5	<i>of which in rural areas</i>
Wypożyczenia ^{ab} :					<i>Loans^{ab}:</i>
w tysiącach wol.	8656,8	7949,5	7766,4	7638,4	<i>in thousand vol.</i>
w tym na wsi.....	2019,9	1752,1	1681,4	1658,8	<i>of which in rural areas</i>
na 1 czytelnika w wol.	18,4	19,2	20,1	20,4	<i>per borrower in vol.</i>
w tym na wsi.....	18,6	17,5	18,2	18,3	<i>of which in rural areas</i>

a Łącznie z punktami bibliotecznymi; od 2013 r. przyporządkowane w podziale na miasta i wieś według siedziby jednostki macierzystej. b W latach 2005, 2010, bez wypożyczeń międzybibliotecznych.

a Including library service points; since 2013 assigned with division into urban areas and rural areas according to the parent entity's registered office. b In 2005, 2010, excluding interlibrary lending.

TABL. 4 (181). **MUZEA**
MUSEUMS

WYSZCZEGÓLNIENIE	Muzea i oddziały muzealne ^a <i>Museums with branches^a</i>	Muzealia ^a w tys. <i>Museum exhibits^a in thous.</i>	Wystawy czasowe <i>Temporary exhibitions</i>		Zwiedzający w tys. <i>Visitors in thous.</i>		SPECIFICATION
			własne ^b <i>own^b</i>	obce ^c <i>exterior^c</i>	ogółem <i>total</i>	w tym młodzież szkolna ^d <i>of which primary and secondary school students^d</i>	
OGÓŁEM							TOTAL
2005	41	725,5	191	103	549,1	209,4	
2010	46	715,7	206	125	709,9	213,8	
2015	51	814,9	272	140	1115,0	227,6	
2016	49	808,6	242	115	996,9	226,8	
Archeologiczne	1	287,4	12	-	24,4	7,7	<i>Archeological</i>
Artystyczne.....	4	17,0	21	2	234,4	6,8	<i>Art</i>
Etnograficzne	1	1,6	-	-	2,7	1,1	<i>Ethnographic</i>
Geologiczne	1	7,2	-	-	2,5	1,6	<i>Geological</i>
Historyczne	7	72,9	56	10	69,6	22,0	<i>Historical</i>
Interdyscyplinarne.....	4	107,5	41	12	203,2	37,3	<i>Interdisciplinary</i>
Martyrologiczne.....	3	48,5	4	3	92,4	31,3	<i>Martyrological</i>
Przyrodnicze	2	105,8	1	1	15,4	9,5	<i>Natural history</i>
Regionalne	12	113,1	63	69	95,1	43,2	<i>Regional</i>
Skansenowskie	1	0	-	-	4,7	1,1	<i>Skansen museum</i>
Techniki i nauki	3	21,6	22	9	67,9	17,4	<i>Technical and scientific</i>
Wnętrz	3	1,6	6	-	104,6	9,7	<i>Interior design</i>
Inne	7	24,4	16	9	80,2	38,1	<i>Other</i>

a Stan w dniu 31 XII. b W kraju. c Krajowe i z zagranicy. d Zwiedzająca muzea w zorganizowanych grupach.

a As of 31 XII. b In Poland. c Domestic and foreign. d Visiting museums in organized groups.

TABL. 5 (182). **INSTYTUCJE PARAMUZEALNE**
MUSEUM-RELATED INSTITUTIONS

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2015	2016	SPECIFICATION
Instytucje (stan w dniu 31 XII)	4	7	3	4	Institutions (as of 31 XII)
Ogród zoologiczny	1	1	1	1	Zoological Garden
Ogród botaniczny	2	1	1	1	Botanical Garden
Inne	1	5	1	2	Others
Zwiedzający w tys.	419,3	420,8	454,7	505,3	Visitors in thous.
w tym młodzież szkolna w zorganizowanych grupach ..	25,3	27,7	14,0	5,5	of which primary and secondary schools students visiting in groups
Ogród zoologiczny	235,1	209,9	295,1	283,1	Zoological Garden
Ogród botaniczny	182,2	155,6	157,5	194,1	Botanical Garden
Inne	2,0	55,2	2,1	28,0	Others

TABL. 6 (183). **GALERIE SZTUKI**
ART GALLERIES

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2015	2016			SPECIFICATION
				ogółem total	sektor publiczny public sector	sektor prywatny private sector	
Galerie (stan w dniu 31 XII)	41	46	41	41	27	14	Galleries (as of 31 XII)
Wystawy ^a	482	493	447	428	322	106	Exhibitions ^a
w tym z zagranicy	26	9	23	11	7	4	of which foreign
Ekspozycje ^a	519	521	460	455	330	125	Expositions ^a
Zwiedzający w tys.	267,8	176,8	230,7	197,1	150,5	46,6	Visitors in thous.

a W kraju.
a In Poland.

TABL. 7 (184). **TEATRY, INSTYTUCJE MUZYCZNE, PRZEDSIĘBIORSTWA ESTRADOWE**
THEATRES, MUSIC INSTITUTIONS, ENTERTAINMENT ENTERPRISES

WYSZCZEGÓLNIENIE	Instytucje ^a Institu- tions ^a	Miejsca na widowni w stałej sali ^a Seats in fixed halls ^a	Przedsta- wienia i koncerty ^b Perfor- mances and concerts ^b	Widzowie i słuchacze ^b w tys. Audience ^b in thous.	SPECIFICATION	
TEATRY	2005	14	4579	3169	516,8	THEATRES AND MUSIC INSTITUTIONS
I INSTYTUCJE MUZYCZNE	2010	11	3939	3553	603,0	
	2015	10	4894	2652	560,8	
	2016	9	4964	2373	553,6	
Teatry dramatyczne		6	2280	1766	266,9	Dramatic theatres
dramatyczne		4	1865	1032	175,0	dramatic
lalkowe		2	415	734	92,0	puppet
Teatry muzyczne		2	1927	238	169,9	Music theatres
opery		1	1074	109	96,5	operas
operetki		1	853	129	73,3	operettas
Filharmonie		1	757	332	90,4	Philharmonic halls
PRZEDSIĘBIORSTWA ESTRADOWE	2005	2	x	289	88,7	ENTERTAINMENT ENTERPRISES
	2010	2	x	169	41,7	
	2015	2	x	114	25,3	
	2016	3	x	86	31,0	

a Stan w dniu 31 XII. b Dane dotyczą przedstawień i koncertów na terenie województwa (bez względu na miejsce siedziby instytucji), łącznie z imprezami organizowanymi w plenerze.

a As of 31 XII. b Data concern performances and concerts in voivodship area (regardless of the seat of institution), including outdoor events.

TABL. 8 (185). **CENTRA KULTURY^a, DOMY I OŚRODKI KULTURY, KLUBY, ŚWIETLICE**
Stan w dniu 31 XII
**CENTRES OF CULTURE^a, CULTURAL CENTRES AND ESTABLISHMENTS, CLUBS,
COMMUNITY CENTRES**
As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2009	2015	2016			SPECIFICATION
				ogółem total	miasta urban	wieś rural areas	
Instytucje.....	237	238	187	197	83	114	<i>Institutions</i>
centra kultury	-	-	13	16	8	8	<i>centre of culture</i>
domy kultury.....	49	52	40	41	26	15	<i>cultural establishments</i>
ośrodki kultury	109	104	94	94	34	60	<i>cultural centres</i>
kluby.....	17	13	13	13	12	1	<i>clubs</i>
świetlice.....	62	69	27	33	3	30	<i>community centres</i>
Pracownie specjalistyczne.....	383	335	366	413	272	141	<i>Specialised workshops</i>
Imprezy (w ciągu roku)	13368	13494	14663	12846	8519	4327	<i>Events (during the year)</i>
Uczestnicy imprez (w ciągu roku) w tys.	1709,6	1603,6	1607,2	1545,0	1176,0	369,0	<i>Event participants (during the year) in thous.</i>
Kursy (w ciągu roku).....	438	433	364	388	301	87	<i>Courses (during the year)</i>
Absolwenci kursów (w ciągu roku)	7348	6862	16895	13796	12476	1320	<i>Course graduates (during the year)</i>
w tym dzieci i młodzież szkolna ^b	3975	3166	7823	8503	7515	988	<i>of primary and secondary school pupils and students^b</i>
Grupy (zespoły) artystyczne..	1205	1255	968	1043	673	370	<i>Artistic groups (ensembles)</i>
Członkowie grup (zespołów) artystycznych	18368	18721	16638	17887	11780	6107	<i>Members of artistic groups (ensembles)</i>
w tym dzieci i młodzież szkolna ^b	10370	10641	11294	12418	8755	3663	<i>of which primary and secondary school pupils and students^b</i>
Koła (kluby/sekcje).....	696	764	1192	1483	972	511	<i>Groups (clubs/sections)</i>
Członkowie kół (klubów/sekcji)	15814	22841	31815	34975	25206	9769	<i>Members of groups (clubs/sections)</i>
w tym dzieci i młodzież szkolna ^b	6645	5977	12766	13424	9639	3785	<i>of which primary and secondary school pupils and students^a</i>

a W latach 2005-2014 ujmowane w grupie domów kultury lub ośrodków kultury. b Do 2013 r. dzieci i młodzież w wieku poniżej 15 lat.

U w a g a. Do 2011 r. dane na podstawie badania cyklicznego przeprowadzanego co 2 lata.

a In 2005-2014 presented among cultural establishments or cultural centres. b Until 2013 children and youth below the age of 15.

N o t e. Until 2011 data on the basis of periodic surveys conducted every two years.

TABL. 9 (186). **KINA STAŁE**
FIXED CINEMAS

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2015	2016	SPECIFICATION
Kina (stan w dniu 31 XII).....	34	23	21	24 ^a	<i>Cinemas (as of 31 XII)</i>
w tym miasta	33	22	21	24	<i>of which urban areas</i>
w tym multiplexy	1	2	3	3	<i>of which multiplexes</i>
Sale projekcyjne (stan w dniu 31 XII)	48	58	66	74	<i>Screens in fixed cinemas (as of 31 XII)</i>
w tym miasta	47	57	66	74	<i>of which urban areas</i>
w tym multiplexy	10	25	34	35	<i>of which multiplexes</i>
Miejsca na widowni (stan w dniu 31 XII) w tys.....	11,0	11,8	12,7	14,0	<i>Seats in fixed cinemas (as of 31 XII)</i> <i>in thous.</i>
w tym miasta	10,7	11,5	12,7	14,0	<i>of which urban areas</i>
w tym multiplexy	1,8	4,8	6,7	6,7	<i>of which multiplexes</i>
Seanse:					<i>Screenings:</i>
w tysiącach.....	47,2	79,4	93,8	109,2	<i>in thousand</i>
w tym miasta	47,2	79,4	93,8	109,2	<i>of which urban areas</i>
w tym multiplexy	20,3	45,5	55,1	62,4	<i>of which multiplexes</i>
na 1 kino w tys.	1,4	3,5	4,1	4,6	<i>per cinema in thous.</i>
Widzowie:					<i>Audience:</i>
w tysiącach.....	1197,7	2138,8	2367,8	2878,7	<i>in thousand</i>
w tym miasta	1197,3	2138,5	2367,8	2878,7	<i>of which urban areas</i>
w tym multiplexy	621,0	1482,0	1440,6	1775,6	<i>of which multiplexes</i>
na 1 kino w tys.	35,2	93,0	112,8	119,9	<i>per cinema in thous.</i>
na 1 seans.....	25,4	26,9	25,2	26,0	<i>per screening</i>

a W tym 5 miniplexów.

a Of which 5 miniplex cinemas.

TABL. 10 (187). **ABONENCI TELEWIZJI KABLOWEJ**

Stan w dniu 31 XII

CABLE TELEVISION SUBSCRIBERS

As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2015	2016	SPECIFICATION
O G Ó Ł E M	332434	367578	347027	322247	T O T A L
Na 1000 ludności	129	145	139	130	<i>Per 1000 population</i>

Ź r ó d ł o: dane Urzędu Komunikacji Elektronicznej.

S o u r c e: data of the Office of Electronic Communications.

TABL. 11 (188). **ABONENCI RADIOWI I TELEWIZYJNI**

Stan w dniu 31 XII

RADIO AND TELEVISION SUBSCRIBERS

As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2015	2016	2005	2010	2015	2016	SPECIFICATION
	w tysiącach <i>in thousands</i>				na 1000 ludności <i>per 1000 population</i>				
Abonenci radiowi....	679,3	529,1	524,6	522,6	264	208	210	210	<i>Radio subscribers</i>
miasta.....	488,4	397,1	393,6	391,5	293	244	250	250	<i>urban areas</i>
wieś	190,9	132,0	131,3	131,1	209	144	142	142	<i>rural areas</i>
Abonenci telewizyjni	653,9	510,0	503,2	501,1	254	201	202	202	<i>Television subscribers</i>
miasta.....	470,5	382,3	376,7	374,5	283	235	239	240	<i>urban areas</i>
wieś	183,4	127,7	126,5	126,6	201	139	137	137	<i>rural areas</i>

Ź r ó d ł o: dane Dyrekcji Generalnej Poczty Polskiej.

S o u r c e: data of the Polish Post General Directorate.

Turystyka*Tourism*TABL. 12 (189). **BAZA NOCLEGOWA TURYSTYKI^a**
TOURIST ACCOMMODATION ESTABLISHMENTS^a

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2015	2016 ^b	SPECIFICATION
Obiekty (stan w dniu 31 VII)	224	289	352	357	Facilities (as of 31 VII)
w tym całoroczne	172	249	319	314	of which open all year
Obiekty hotelowe	117	182	206	204	Hotels and similar facilities
hotele.....	50	86	113	113	hotels
motele.....	5	12	11	11	motels
pensjonaty	1	3	3	3	boarding houses
inne obiekty hotelowe	61	81	79	77	other hotel facilities
Pozostałe obiekty.....	107	107	146	153	Other facilities
domy wycieczkowe	6	6	5	5	excursion hostels
schroniska	1	1	1	-	shelters
schroniska młodzieżowe	12	11	9	8	youth shelters
w tym szkolne schroniska młodzieżowe	8	7	5	5	of which school youth hostels
kempingi.....	5	1	-	-	camping sites
pola biwakowe.....	8	4	6	4	tent camp sites
ośrodki wczasowe	14	11	11	12	holiday centres
ośrodki kolonijne	2	2	1	2	holiday youth centres
ośrodki szkoleniowo- -wypoczynkowe.....	26	21	22	21	training-recreational centres
zespoły domków turysty- cznych ^c	18	17	11	12	complexes of tourist cottages ^c
hostele.....	.	3	10	11	hostels
pokoje gościnne	.	.	28	35	rooms for rent
kwatery agroturystyczne	.	.	24	26	agrotourism lodgings
domy pracy twórczej	1	1	1	1	creative art centres
inne obiekty	14	29	17	16	miscellaneous facilities
Miejsca noclegowe (stan w dniu 31 VII).....	15358	19981	23128	23186	Number of beds (as of 31 VII)
w tym całoroczne	10637	16046	20143	20134	of which open all year
Obiekty hotelowe	6910	12043	14668	14704	Hotels and similar facilities
hotele.....	4259	8616	11179	11169	hotels
motele.....	160	339	319	330	motels
pensjonaty	91	59	82	84	boarding houses
inne obiekty hotelowe	2400	3029	3088	3121	other hotel facilities
Pozostałe obiekty	8448	7938	8460	8482	Other facilities
domy wycieczkowe	569	525	317	368	excursion hostels
schroniska	45	45	35	-	shelters
schroniska młodzieżowe	499	541	443	364	youth shelters
w tym szkolne schroniska młodzieżowe	280	324	222	199	of which school youth hostels
kempingi.....	765	400	-	-	camping sites
pola biwakowe.....	574	367	660	380	tent camp sites
ośrodki wczasowe	1287	1090	1163	1289	holiday centres
ośrodki kolonijne	259	195	75	165	holiday youth centres
ośrodki szkoleniowo- -wypoczynkowe.....	2088	1667	1674	1693	training-recreational centres
zespoły domków turysty- cznych ^c	1314	1385	1257	1175	complexes of tourist cottages ^c
hostele.....	.	49	557	600	hostels
pokoje gościnne	.	.	517	690	rooms for rent
kwatery agroturystyczne	.	.	381	473	agrotourism lodgings
domy pracy twórczej	32	36	36	36	creative art centres
inne obiekty	1016	1638	1345	1249	miscellaneous facilities

a W latach 2005 i 2010 bez pokoi gościnnych i kwatery agroturystycznych oraz w 2005 r. bez hosteli; od 2014 dotyczy obiektów posiadających 10 i więcej miejsc noclegowych. b Dane opracowano z uwzględnieniem imputacji dla jednostek, które odmówiły udziału w badaniu. c Łącznie z miejscami kempingowymi, jeśli występują na terenie zespołu.

a In 2005 and 2010 excluding rooms for rent and agrotourism lodgings as well as in 2005 — hostels; in 2014 concern establishments possessing 10 and more bed places. b Data were compiled with consideration imputation for units, which refused to participate in the survey. c Including camping sites if they exist in the territory of the complexes of tourist cottages.

TABL. 12 (189). **BAZA NOCLEGOWA TURYSTYKI ^a(dok.)**
TOURIST ACCOMMODATION ESTABLISHMENTS ^a(cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2015	2016 ^b	SPECIFICATION
Korzystający z noclegów	618479	993675	1281092	1264278	Tourists accommodated
w tym turyści zagraniczni	96366	113670	199712	175063	of which foreign tourists
Obiekty hotelowe	450355	769028	1068532	1055654	Hotels and similar facilities
hotele.....	320709	596900	892250	888163	hotels
motele.....	14913	24908	22459	22847	motels
pensjonaty	5671	1287	3062	2578	boarding houses
inne obiekty hotelowe	109062	145933	150761	142066	other hotel facilities
Pozostałe obiekty.....	168124	224647	212560	208624	Other facilities
domy wycieczkowe	15252	19120	11000	10860	excursion hostels
schroniska	17880	22393	17224	15130	shelters
schroniska młodzieżowe					youth shelters
w tym szkolne schroniska	4888	6590	3778	2579	of which school youth
młodzieżowe					hostels
kempingi.....	9776	2820	-	-	camping sites
pola biwakowe.....	2230	977	1104	786	tent camp sites
ośrodki wczasowe	21197	31456	22462	28386	holiday centres
ośrodki kolonijne					holiday youth centres
ośrodki szkoleniowo-	52990	61090	52325	45148	training-recreational centres
-wypoczynkowe.....					complexes of tourist
zespoły domków turysty-	34152	43908	20217	21514	cottages ^c
cznych ^c					hostels
hostele	.	3616	34125	29058	rooms for rent
pokoje gościnne	.	.	13465	16059	agrotourism lodgings
kwatery agroturystyczne	.	.	3109	2783	creative art centres
domy pracy twórczej	14647	39267	37529	38900	miscellaneous facilities
inne obiekty.....					
Udzielone noclegi	1367326	1959656	2302010	2327067	Nights spent (overnight stay)
w tym turystom zagranicznym	196572	271843	367598	344725	of which foreign tourists
Obiekty hotelowe	786695	1313423	1662002	1690758	Hotels and similar facilities
hotele.....	514682	954805	1361874	1393671	hotels
motele.....	19363	36420	35319	35446	motels
pensjonaty	25060	2050	5036	4037	boarding houses
inne obiekty hotelowe	227590	320148	259773	257604	other hotel facilities
Pozostałe obiekty.....	580631	646233	640008	636309	Other facilities
domy wycieczkowe	85467	79273	33977	36327	excursion hostels
schroniska	42204	47731	26116	30979	shelters
schroniska młodzieżowe					youth shelters
w tym szkolne schroniska	13824	18433	9535	8661	of which school youth
młodzieżowe					hostels
kempingi.....	31432	6240	-	-	camping sites
pola biwakowe.....	6427	2660	5976	3885	tent camp sites
ośrodki wczasowe	84980	86784	65570	87932	holiday centres
ośrodki kolonijne					holiday youth centres
ośrodki szkoleniowo-	192229	161301	137619	123480	training-recreational centres
-wypoczynkowe.....					complexes of tourist
zespoły domków turysty-	82911	104181	66974	63058	cottages ^c
cznych ^c					hostels
hostele	.	6358	78200	61617	rooms for rent
pokoje gościnne	.	.	37431	40311	agrotourism lodgings
kwatery agroturystyczne	.	.	10503	8439	creative art centres
domy pracy twórczej	54981	151705	126313	180281	miscellaneous facilities
inne obiekty.....					

^a W latach 2005 i 2010 bez pokoi gościnnych i kwater agroturystycznych oraz w 2005 r. bez hosteli; od 2014 dotyczy obiektów posiadających 10 i więcej miejsc noclegowych. ^b Dane opracowano z uwzględnieniem imputacji dla jednostek, które odmówiły udziału w badaniu. ^c Łącznie z miejscami kempingowymi, jeśli występują na terenie zespołu.

^a In 2005 and 2010 excluding rooms for rent and agrotourism lodgings as well as in 2005 — hostels; in 2014 concern establishments possessing 10 and more bed places. ^b Data were compiled with consideration imputation for units, which refused to participate in the survey. ^c Including camping sites if they exist in the territory of the complexes of tourist cottages.

TABL. 13 (190). **TURYŚCI ZAGRANICZNI KORZYSTAJĄCY Z BAZY NOCLEGOWEJ TURYSTYKI^a**
FOREIGN TOURISTS ACCOMMODATED IN TOURIST ACCOMMODATION
ESTABLISHMENTS^a

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2015	2016 ^b	SPECIFICATION
Korzystający z noclegów	96366	113670	199712	175063	Tourists accommodated
Obiekty hotelowe	88600	104428	181327	162724	<i>Hotels and similar facilities</i>
hotele	71263	88698	160660	143772	<i>hotels</i>
motele	3767	4796	1098	4801	<i>motels</i>
pensjonaty.....	565	61	40	86	<i>boarding houses</i>
inne obiekty hotelowe	13005	10873	16529	14065	<i>other hotel facilities</i>
Pozostałe obiekty.....	7766	9242	18385	12339	<i>Other facilities</i>
domy wycieczkowe	690	630	496	516	<i>excursion hostels</i>
schroniska.....	} 1599	1335	1093	827	<i>shelters</i>
schroniska młodzieżowe.....					<i>youth shelters</i>
w tym szkolne schroniska młodzieżowe					348
kempingi.....	918	553	-	-	<i>camping sites</i>
pola biwakowe	371	35	73	197	<i>tent camp sites</i>
ośrodki wczasowe.....	} 2	34	-	-	<i>holiday centres</i>
ośrodki kolonijne					<i>holiday youth centres</i>
ośrodki szkoleniowo- -wypoczynkowe	2580	3998	555	472	<i>training-recreational centres</i>
zespoły domków turysty- cznych ^c	286	289	250	29	<i>complexes of tourist cottages^c</i>
hostele	.	67	11690	5831	<i>hostels</i>
pokoje gościnne.....	.	.	2098	1535	<i>rooms for rent</i>
kwatery agroturystyczne	.	.	44	59	<i>agrotourism lodgings</i>
domy pracy twórczej	} 1320	2301	2086	2873	<i>creative art centres</i>
inne obiekty.....					<i>miscellaneous facilities</i>
Udzielone noclegi	196572	271843	367598	344725	Nights spent (overnight stay)
Obiekty hotelowe	175542	245051	311520	300416	<i>Hotels and similar facilities</i>
hotele	141855	187445	274350	258667	<i>hotels</i>
motele	5788	5727	5937	5823	<i>motels</i>
pensjonaty.....	3238	104	71	488	<i>boarding houses</i>
inne obiekty hotelowe	24661	51775	31162	35438	<i>other hotel facilities</i>
Pozostałe obiekty.....	21030	26792	56078	44311	<i>Other facilities</i>
domy wycieczkowe	2450	2463	1787	3226	<i>excursion hostels</i>
schroniska.....	} 4059	2998	2809	2957	<i>shelters</i>
schroniska młodzieżowe.....					<i>youth shelters</i>
w tym szkolne schroniska młodzieżowe					1038
kempingi.....	1383	869	-	-	<i>camping sites</i>
pola biwakowe	558	72	125	236	<i>tent camp sites</i>
ośrodki wczasowe.....	} 3	45	-	-	<i>holiday centres</i>
ośrodki kolonijne					<i>holiday youth centres</i>
ośrodki szkoleniowo- -wypoczynkowe	6169	9121	1889	933	<i>training-recreational centres</i>
zespoły domków turysty- cznych ^c	514	345	493	29	<i>complexes of tourist cottages^c</i>
hostele	.	73	34285	17205	<i>hostels</i>
pokoje gościnne.....	.	.	3203	2907	<i>rooms for rent</i>
kwatery agroturystyczne	.	.	143	155	<i>agrotourism lodgings</i>
domy pracy twórczej	} 5894	10806	11344	16663	<i>creative art centres</i>
inne obiekty.....					<i>miscellaneous facilities</i>

a W latach 2005 i 2010 bez pokoi gościnnych i kwater agroturystycznych oraz w 2005 r. bez hosteli; od 2014 dotyczy obiektów posiadających 10 i więcej miejsc noclegowych. b Dane opracowano z uwzględnieniem imputacji dla jednostek, które odmówiły udziału w badaniu. c Łącznie z miejscami kempingowymi, jeśli występują na terenie zespołu.

a In 2005 and 2010 excluding rooms for rent and agrotourism lodgings as well as in 2005 — hostels; in 2014 concern establishments possessing 10 and more bed places. b Data were compiled with consideration imputation for units, which refused to participate in the survey. c Including camping sites if they exist in the territory of the complexes of tourist cottages.

TABL. 14 (191). **WYKORZYSTANIE BAZY NOCLEGOWEJ TURYSTYKI^a**
OCCUPANCY IN TOURIST ACCOMMODATION ESTABLISHMENTS^a

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2015	2016	2005	2010	2015	2016	SPECIFICATION
	stopień wykorzystania miejsc noclegowych occupancy rate of bed places				stopień wykorzystania pokoi occupancy rate of rooms				
Obiekty hotelowe ...	31,9	30,4	31,1	31,7	38,3	38,2	39,3	41,5	Hotels and similar facilities
hotele.....	33,4	31,0	33,3	34,1	41,0	39,8	42,3	44,5	hotels
motele.....	32,3	30,1	29,6	28,4	39,4	33,3	30,4	31,3	motels
pensjonaty.....	#	11,9	15,7	13,1	#	17,9	18,4	18,3	boarding houses
inne obiekty hotelowe.....	27,4	29,1	23,5	23,7	30,8	33,8	27,8	30,5	other hotel facilities
Pozostałe obiekty...	29,9 ^b	33,1 ^b	29,2	29,2	x	x	x	x	Other facilities

a Patrz uwagi ogólne działu „Kultura. Turystyka. Sport – Turystyka”, ust. 6. b Bez pokoi gościnnych i kwater agroturystycznych oraz w 2005 r. bez hosteli.

a See general notes to the chapter “Culture. Tourism. Sport – Tourism”, item 6. b Excluding rooms for rent and agrotourism lodgings as well as in 2005 excluding hostels.

TABL. 15 (192). **PLACÓWKI GASTRONOMICZNE W BAZIE NOCLEGOWEJ TURYSTYKI^a**
Stan w dniu 31 VII
CATERING ESTABLISHMENTS IN TOURIST ACCOMMODATION ESTABLISHMENTS^a
As of 31 VII

WYSZCZEGÓLNIENIE	Restauracje Restaurants	Bary i kawiarnie Bars and coffee shops	Stołówki Canteens	Punkty gastronomiczne Food stands	SPECIFICATION
OGÓŁEM 2005	92	87	50	36	TOTAL
2010	145	129	48	30	
2015	169	113	46	26	
2016	151	95	34	20	
Obiekty hotelowe	137	78	2	13	Hotels and similar facilities
hotele.....	109	57	-	9	hotels
motele.....	6	5	-	-	motels
inne obiekty hotelowe	22	16	2	4	other hotel facilities
Pozostałe obiekty.....	14	17	32	7	Other facilities
domy wycieczkowe	1	1	-	2	excursion hostels
schroniska młodzieżowe	-	-	1	-	youth hostels
pola biwakowe.....	-	-	1	-	tent camp sites
ośrodki wczasowe	-	3	9	2	holiday centres
ośrodki szkoleniowo-wypoczynkowe.....	4	7	8	-	training-recreational centres
domy pracy twórczej	4	1	1	-	creative arts centres
zespoły domków turystycznych ^b	3	1	-	2	complexes of tourist cottages ^b
hostele.....	1	-	-	-	hostels
pokoje gościnne	3	2	1	1	rooms for rent
kwatery agroturystyczne	1	-	3	-	agrotourism lodgings
inne obiekty.....	1	2	6	-	miscellaneous facilities

a Do 2011 r. bez pokoi gościnnych i kwater agroturystycznych oraz w 2005 r. bez hosteli w latach 2015 i 2016; dotyczy obiektów posiadających 10 i więcej miejsc noclegowych. b Łącznie z miejscami kempingowymi, jeśli występują na terenie zespołu.

a Until 2011 excluding rooms for rent and agrotourism lodgings as well as in 2005 excluding hostels; in 2015 and 2016 concern establishments possessing 10 and more bed places. b Including camping sites if they exist in the territory of the complexes tourist cottages.

TABL. 16 (193). **HOTELE WEDŁUG KATEGORII**
HOTELS BY CATEGORY

WYSZCZEGÓLNIENIE <i>SPECIFICATION</i>	Ogółem <i>Total</i>	Kategorie <i>Categories</i>				w trakcie kate- goryzacji <i>in the process of the categori- sation</i>	
		****	***	**	*		
OGÓŁEM ^a	2005	50	-	20	21	9	-
TOTAL ^a	2010	86	3	42	23	11	7
	2015	113	11	55	30	10	7
	2016	113	11	55	30	10	7
Pokoje ^a	2005	2448	-	1326	905	217	-
<i>Rooms</i> ^a	2010	4690	854	2185	1205	270	176
	2015	6009	1689	2608	1252	329	131
	2016	5948	1599	2648	1275	295	131
Miejsca noclegowe ^a	2005	4259	-	2218	1616	425	-
<i>Bed places</i> ^a	2010	8616	1653	3888	2159	541	375
	2015	11179	3283	4669	2323	619	285
	2016	11169	3088	4879	2369	547	286
Korzystający z nocle- gów w tys.	2005	320,7	0,5	172,0	112,1	36,1	-
<i>Tourists accommoda- ted in thous.</i>	2010	596,9	122,1	242,3	169,9	46,1	16,2
	2015	892,2	291,0	336,1	197,2	58,2	9,7
	2016	888,2	281,8	343,2	196,7	56,6	9,8
w tym turyści zagra- niczni	2005	71,3	0,0	33,4	35,0	2,8	-
<i>of which foreign tourists</i>	2010	88,7	13,9	38,2	32,8	3,5	0,3
	2015	160,6	64,1	42,5	48,9	4,3	0,8
	2016	143,8	59,6	44,7	33,7	4,7	1,0
Stopień wykorzystania w %: <i>Occupancy rate in %:</i>							
miejsc noclegowych <i>bed places</i>	2005	33,4	14,5	32,2	32,7	42,2	-
	2010	31,0	33,4	27,6	34,6	44,8	16,0
	2015	33,3	37,3	30,5	32,1	47,7	14,5
	2016	34,1	39,1	30,8	33,0	47,8	15,7
pokoje.....	2005	41,0	19,3	39,6	42,9	42,6	-
<i>rooms</i>	2010	39,8	44,6	36,4	42,9	48,3	24,5
	2015	42,3	50,4	38,2	41,3	47,8	15,9
	2016	44,5	52,9	40,2	44,0	49,4	18,7

^a Stan w dniu 31 VII.
^a As of 31 VII.

Sport

Sport

TABL. 17 (194). **ORGANIZACJE KULTURY FIZYCZNEJ I KLUBY SPORTOWE**
 Stan w dniu 31 XII
PHYSICAL EDUCATION ORGANIZATIONS AND SPORTS CLUBS
 As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	2010	2012	2014	2016	SPECIFICATION
ORGANIZACJE KULTURY FIZYCZNEJ <i>PHYSICAL EDUCATION ORGANIZATIONS</i>					
Jednostki organizacyjne	486	587	566	218	<i>Organizational entities</i>
Członkowie.....	31913	33588	32179	9565	<i>Members</i>
Ćwiczący ^a	34936	34319	35181	10152	<i>Persons practising sports ^a</i>
KLUBY SPORTOWE <i>SPORTS CLUBS</i>					
Jednostki organizacyjne	794	862	861	924	<i>Organizational entities</i>
Członkowie.....	53403	58592	56362	64909	<i>Members</i>
Ćwiczący	49539	53610	55764	62719	<i>Persons practising sports</i>
mężczyźni.....	36496	40473	41874	47034	<i>males</i>
kobiety	13043	13137	13890	15685	<i>females</i>
w wieku do 18 lat	34152	37818	38870	44301	<i>aged up to 18</i>
Sekcje sportowe.....	1539	1547	1537	1597	<i>Sports sections</i>
Trenerzy	679	730	881	1345	<i>Coaches</i>
Instruktorzy sportowi	1262	1403	1329	1231	<i>Sports instructors</i>
Inne osoby prowadzące zajęcia sportowe	583	628	582	517	<i>Other persons conducting sports activities</i>

^a Dane szacunkowe.

U w a g a. Dane na podstawie badania cyklicznego przeprowadzanego co dwa lata.

^a *Estimated data.*

Note. data on the basis of periodic surveys conducted every two years.

TABL. 18 (195). **WYBRANE DZIEDZINY I RODZAJE SPORTU W KLUBACH SPORTOWYCH ^a W 2016 R.**
 Stan w dniu 31 XII
SELECTED SPORTS FIELDS AND KINDS OF SPORTS IN SPORTS CLUBS ^a IN 2016
 As of 31 XII

DZIEDZINY I RODZAJE SPORTU ^b	Sekcje Sections	Ćwiczący <i>Persons practising sports</i>			Trenerzy Coaches	Instruktorzy sportowi Sports instructors	SPORTS FIELDS AND KINDS OF SPORTS ^b
		ogółem <i>total</i>	z liczby ogółem <i>of total</i>				
			kobiety <i>females</i>	juniorzy i juniorki <i> juniors</i>			
Alpinizm.....	5	212	71	43	-	5	<i>Mountaineering</i>
Badminton	5	195	74	128	2	7	<i>Badminton</i>
Baseball	2	120	35	85	1	5	<i>Baseball</i>
Bilard	8	232	59	194	3	9	<i>Billiards</i>

^a Łącznie z uczniowskimi klubami sportowymi UKS i wyznaniowymi klubami sportowymi. ^b Do 2009 r. określane jako dyscypliny sportu.

^a *Including Students Sports Clubs UKS and Religious Sports Clubs.* ^b *Until 2009 defined as disciplines.*

TABL. 18 (195). **WYBRANE DZIEDZINY I RODZAJE SPORTU W KLUBACH SPORTOWYCH^a**
W 2016 R. (cd.)
Stan w dniu 31 XII
SELECTED SPORTS FIELDS AND KINDS OF SPORTS IN SPORTS CLUBS^a
IN 2016 (cont.)
As of 31 XII

DZIEDZINY I RODZAJE SPORTU ^b	Sekcje Sections	Ćwiczący Persons practising sports			Trenerzy Coaches	Instruktorzy sportowi Sports instructors	SPORTS FIELDS AND KINDS OF SPORTS ^b
		ogółem total	z liczby ogółem of total				
			kobiety females	juniorzy i juniorki juniors			
Boks	18	307	28	123	8	11	Boxing
Brydż sportowy.....	7	206	36	80	1	6	Bridge
Fitness.....	9	156	141	59	2	6	Fitness
Gimnastyka							
artystyczna	3	126	126	124	4	5	Artistic gymnastics
Gimnastyka sportowa	4	140	80	140	10	2	Rhythmic gymnastics
Hokej na lodzie.....	2	37	-	21	2	1	Ice hockey
Hokej na trawie	4	229	149	176	3	8	Field hockey
Jeździectwo ^c	12	213	135	59	4	10	Equestrian sport ^c
Judo.....	14	1571	368	1448	19	27	Judo
Ju-jitsu	7	99	24	42	3	4	Ju-jitsu
Kajakarstwo klasyczne...	3	97	20	47	3	11	Classic canoeing
Karate ^c	56	3994	1173	3242	30	107	Karate ^c
Karate tradycyjne	22	2227	628	1851	14	44	Traditional karate
Kendo.....	3	81	3	17	1	6	Kendo
Kolarstwo szosowe	16	317	95	242	11	9	Road cycling
Kolarstwo torowe.....	6	95	34	82	5	7	Track cycling
Koszykówka	74	2771	1263	2369	83	47	Basketball
Kręglarstwo	2	48	23	33	-	2	Bowling
Kulturystyka							
i trójbój siłowy.....	22	473	56	97	9	16	Body-building and weight triathlon
Lekkoatletyka	93	3270	1479	2330	55	65	Athletics
Łucznictwo	6	203	87	149	10	2	Archery
Łyżwiarstwo figurowe.....	4	216	139	207	8	8	Figure skating
Łyżwiarstwo szybkie	4	288	173	284	7	13	Speed skating
Narciarstwo alpejskie	2	18	10	-	1	-	Alpine skiing
Narciarstwo klasyczne ...	1	8	2	2	-	1	Classic skiing
Pięciobój nowoczesny....	3	104	52	103	3	3	3Modern pentathlon
Piłka nożna.....	476	26418	1794	18342	653	342	Football
Piłka nożna halowa (futsal)	39	1086	118	468	19	14	Indoor football
Piłka ręczna.....	38	1648	548	4397	111	116	Handball
Piłka siatkowa	183	5624	2833	4397	111	116	Volleyball
Piłka siatkowa plażowa ..	11	376	235	302	6	12	Beach volleyball
Pływanie	41	2592	1151	2302	53	60	Swimming
Podnoszenie ciężarów ...	11	220	60	161	10	5	Weight lifting
Rugby.....	14	493	72	286	21	9	Rugby
Sport motorowy ^c	5	106	13	29	1	2	Motor sport ^c
Sport lotniczy ^c	6	216	25	42	-	22	Air sport ^c
Strzelectwo sportowe ^c ...	30	2303	179	229	17	56	Sport shooting ^c
Szachy.....	26	653	182	494	3	21	Chess

^a Łącznie z uczniowskimi klubami sportowymi UKS i wyznaniowymi klubami sportowymi. ^b Do 2009 r. określane jako dyscypliny sportu. ^c Dziedzina sportu (obejmuje kilka pokrewnych rodzajów sportu).

^a Including Students Sports Clubs UKS and Religious Sports Clubs. ^b Until 2009 defined as disciplines. ^c A sports field (consists of number of related kinds of sports).

TABL. 18 (195). **WYBRANE DZIEDZINY I RODZAJE SPORTU W KLUBACH SPORTOWYCH^a W 2016 r. (dok.)**
 Stan w dniu 31 XII
SELECTED SPORTS FIELDS AND KINDS OF SPORTS IN SPORTS CLUBS^a IN 2016 (cont.)
 As of 31 XII

DZIEDZINY I RODZAJE SPORTU ^b	Sekcje Sections	Ćwiczący Persons practising sports			Trenerzy Coaches	Instruktorzy sportowi Sports instructors	SPORTS FIELDS AND KINDS OF SPORTS ^b
		ogółem total	z liczby ogółem of total				
			kobiety females	juniorzy i juniorki juniors			
Szermierka.....	5	129	69	122	4	5	Fencing
Taekwon-do ^c	13	823	274	605	8	17	Taekwon-do ^c
Taniec sportowy	14	1086	978	1017	4	34	Dance sport
Tenis	25	728	276	571	11	21	Tennis
Tenis stołowy	78	1731	520	1229	16	49	Table tennis
Unihokej.....	17	303	143	298	1	9	Unihockey
Warcaby.....	11	217	89	159	1	6	Checkers
Zapasy ^c	25	973	235	759	33	12	Wrestling ^c
Żeglarstwo ^d	4	133	32	49	8	9	Sailing ^d

a Łącznie z uczniowskimi klubami sportowymi UKS i wyznaniowymi klubami sportowymi. b Do 2009 r. określane jako dyscypliny sportu. c Dziedzina sportu (obejmuje kilka pokrewnych rodzajów sportu). d Dotyczy żeglarstwa regatowego.

a Including Students Sports Clubs UKS and Religious Sports Clubs. b Until 2009 defined as disciplines. c A sports field (consists of number of related kinds of sports). d Concerns race sailing.

TABL. 19 (196). **WYBRANE OBIEKTY SPORTOWE^a W 2014 R.**
 Stan w dniu 31 XII
SELECTED SPORTS FACILITIES^a IN 2014
 As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	Ogółem Total	W tym dostosowane do niepełnosprawnych osób ćwiczących Of which adapted for the disabled persons practicing sports	SPECIFICATION
Stadiony	124	40	Stadiums
w tym piłkarskie.....	63	12	of which football
Boiska do gier wielkich ^b	357	76	Fields for big games ^b
w tym piłkarskie.....	351	71	of which football
Boiska do gier małych ^b	133	30	Fields for small games ^b
w tym:			of which:
koszykówki	35	7	basketball
piłki ręcznej	6	-	handball
piłki siatkowej	28	7	volleyball
Boiska uniwersalne-wielozadaniowe	142	66	Universal and multipurpose sports fields
Korty tenisowe.....	125	47	Tennis courts
Hale sportowe	68	43	Sports halls
Sale gimnastyczne ^c	72	19	Gyms ^c
Pływalnie	36	18	Swimming pools
Tory sportowe	15	2	Sports tracks
Łodowiska sztuczne mrożone.....	16	6	Artificial skating rinks
Ścieżki rowerowe w km ^d	543,8	.	Bicycle paths - length in km ^d

a Bez obiektów przyszkolnych. b Łącznie z obiektami niepełnowymiarowymi. c Łącznie z salami pomocniczymi. d Bez szlaków rowerowych.

U w a g a. Dane na podstawie badania cyklicznego przeprowadzanego co 4 lata.

a Excluding schools facilities. b Including non-full-size facilities. c Including auxiliary gym. d Excluding bicycle trails.

N o t e. Data on the basis of periodic surveys conducted every four years.

DZIAŁ XIII

NAUKA I TECHNIKA. SPOŁECZEŃSTWO INFORMACYJNE

Uwagi ogólne

Nauka i technika

Działalność badawcza i rozwojowa (B+R) to ogół działań polegających na prowadzeniu i wspieraniu badań naukowych i prac rozwojowych. Jest to praca twórcza, prowadzona w sposób metodyczny, podejmowana w celu zwiększenia zasobów wiedzy, w tym wiedzy o człowieku, kulturze i społeczeństwie oraz w celu tworzenia nowych zastosowań dla wiedzy już istniejącej.

Działalność badawcza i rozwojowa (B+R) obejmuje:

- **badania podstawowe**, tj. oryginalne prace badawcze, eksperymentalne lub teoretyczne podejmowane przede wszystkim w celu zdobywania nowej wiedzy o podstawach zjawisk i obserwowalnych faktów bez nastawienia na bezpośrednie zastosowanie komercyjne;
- **badania stosowane** (w tym badania przemysłowe), tj. prace badawcze podejmowane w celu zdobycia nowej wiedzy, zorientowane przede wszystkim na zastosowanie w praktyce. Prowadzone są w celu opracowywania nowych produktów, procesów i usług lub wprowadzania znaczących ulepszeń do istniejących produktów, procesów i usług. Badania te uwzględniają tworzenie elementów składowych systemów złożonych, budowę prototypów w środowisku laboratoryjnym lub w środowisku symulującym istniejące systemy;
- **prace rozwojowe**, tj. nabywanie, łączenie, kształtowanie i wykorzystywanie dostępnej aktualnie wiedzy i umiejętności z dziedziny nauki, technologii i działalności gospodarczej oraz innej wiedzy i umiejętności do planowania produkcji oraz tworzenia i projektowania nowych, zmienionych lub ulepszonych produktów, procesów i usług.

Dane z zakresu działalności badawczej i rozwojowej prezentuje się zgodnie z metodyką stosowaną przez Eurostat w układzie **Polskiej Klasyfikacji Działalności (PKD 2007)** oraz w układzie **sektorów instytucjonalnych**.

Zgodnie z Rozporządzeniem Wykonawczym Komisji (UE) nr 995/2012 z dnia 26 X 2012 r. statystyki dotyczące działalności badawczo-rozwojowej na poziomie regionalnym za 2016 r. zostały opracowane na podstawie danych jednostek lokalnych. Wzorem lat ubiegłych dane dotyczące podmiotów w tabl. 1 opracowano metodą przedsiębiorstw.

1. Informacje dotyczące działalności badawczej i rozwojowej obejmują:

- 1) **podmioty wyspecjalizowane badawczo**, tj. podmioty, których głównym (statutowym) celem działalności jest prowadzenie badań naukowych i prac rozwojowych bądź ich bezpośrednie wsparcie; są to:

CHAPTER XIII

SCIENCE AND TECHNOLOGY. INFORMATION SOCIETY

General notes

Science and technology

Research and development (R&D) comprise all activities consisting in conducting and supporting scientific research and experimental development. It is creative work, conducted in methodological manner, undertaken to increase the stock of knowledge, including knowledge of humankind, culture and society, and to devise new applications of available knowledge.

Research and development (R&D) includes:

- **basic research**, i.e. original experimental or theoretical work undertaken primarily to acquire new knowledge of the underlying foundation of phenomena and observable facts, without any direct commercial application or use in view;
- **applied research** (including industrial research), i.e. research undertaken in order to acquire new knowledge, directed primarily towards application or use in practice. It is conducted to develop new products, processes and services or to bring about a significant improvement in existing products, processes and services. This type of research comprises the creation of components of complex systems, construction of prototypes in laboratory environment or in environment simulating existing systems;
- **experimental development**, i.e. acquiring, combining, shaping and using existing scientific, technological, business and other relevant knowledge and skills for the purpose of producing plans and arrangements or designs for new, altered or improved products, processes and services.

*Data on research and development are presented in accordance with methodology applied by Eurostat, in a breakdown by **Statistical Classification of Economic Activities in the European Community (NACE Rev. 2)** and by **institutional sectors**.*

According to Commission Implementing Regulation (EU) No 995/2012 of 26 X 2012 statistics on Research and Development at regional level for 2016 have been compiled on the basis of local units data. As in previous years, data on entities in table 1 were compiled using an enterprise method.

1. Information regarding research and development covers:

- 1) **dedicated research entities**, i. e. entities whose main (statutory) aim is conducting scientific research

- a) instytuty naukowe Polskiej Akademii Nauk; działające na podstawie ustawy z dnia 30 IV 2010 r. o Polskiej Akademii Nauk (tekst jednolity Dz. U. 2016 poz. 572, z późniejszymi zmianami);
  - b) instytuty badawcze działające na podstawie ustawy z dnia 30 IV 2010 o instytutach badawczych (tekst jednolity DZ. U. 2017 poz.1158);
  - c) szkoły wyższe;
  - d) pozostałe, tj. pozostałe podmioty zaklasyfikowane według PKD 2007 do działu 72 „Badania naukowe i prace rozwojowe” oraz inne powiązane z nimi instytucjonalnie jednostki pomocnicze lub nadzorujące, zaklasyfikowane bądź niezaklasyfikowane według PKD 2007 do działu 72 „Badania naukowe i prace rozwojowe”.
- 2) **podmioty gospodarcze**, które obok swojej podstawowej działalności prowadzą prace badawczo-rozwojowe.

2. Do pracujących (do 2015 r. zatrudnionych) w działalności badawczej i rozwojowej zaliczono:

- 1) w kategorii **pracowników naukowo-badawczych**:
  - a) pracowników naukowych, naukowo-dydaktycznych, badawczo-technicznych, inżynierskich i technicznych w jednostkach wyspecjalizowanych badawczo oraz uczestników studiów doktoranckich prowadzących prace badawczo-rozwojowe,
  - b) pracowników naukowych i innych pracujących w działalności badawczej i rozwojowej w podmiotach gospodarczych prowadzących prace badawcze i rozwojowe,
- 2) w kategorii **techników i pracowników równorzędnych** — pracowników, którzy uczestniczą w działalności badawczej i rozwojowej wykonując zadania naukowe i techniczne zazwyczaj pod kierunkiem pracowników naukowo-badawczych;
- 3) w kategorii **pozostały personel** — pracowników na stanowiskach robotniczych oraz administracyjno-ekonomicznych uczestniczących w realizacji prac badawczych i rozwojowych lub bezpośrednio z nimi związanych.

3. Dane o pracujących (do 2015 r. zatrudnionych) dotyczą osób bezpośrednio zaangażowanych w prace B+R; podawane są w dwóch ujęciach, tj. w osobach (tabl. 2) i tzw. ekwiwalentach pełnego czasu pracy (tabl. 1).

Ekwiwalenty pełnego czasu pracy (EPC) są to jednostki przeliczeniowe służące do ustalenia liczby faktycznie pracujących w działalności badawczo-rozwojowej. Jeden ekwiwalent pełnego czasu pracy oznacza jeden osoborok poświęcony wyłącznie na działalność badawczą i rozwojową.

Dane o **pracujących – personelu wewnętrznym** (w osobach i tzw. ekwiwalentach pełnego czasu pracy) w 2016 r. obejmują pracujących w danej jednostce w ramach etatowego i pozaetatowego czasu pracy. Dane do 2015 r. prezentowane:

- 1) w osobach obejmowały wyłącznie zatrudnionych w ramach etatowego czasu pracy,
- 2) w tzw. ekwiwalentach pełnego czasu pracy obejmowały zatrudnionych w ramach etatowego i pozaetatowego czasu pracy oraz niezatrudnionych w danej jednostce, a wykonujących na jej rzecz prace B+R na podstawie umów cywilnoprawnych.

and experimental development or their direct support; they include:

- a) *scientific institutes of the Polish Academy of Sciences; functioning on the basis of the Polish Academy of Sciences Act of 30 IV 2010 (consolidated text, Journal of Laws of 2016, item 572, as amended);*
- b) *research institutes functioning on the basis Research Institutes Act of 30 IV 2010 (consolidated text, Journal of Laws of 2017, item 1158);*
- c) *higher education institutions;*
- d) *others, i. e. other entities classified into NACE Rev. 2 division 72 “Scientific research and development” or other institutionally linked auxiliary or supervising units, classified or unclassified into NACE Rev. 2 division 72 “Scientific research and development”.*

- 2) **economic entities** which apart from their main activity conduct research and development.

2. Persons employed (up to 2015 employees) in R&D include:

- 1) **researchers (RSE)**:
  - a) *researchers, academics, research and technical assistants, engineering and technical assistants employed in dedicated research units and students of doctoral studies conducting R&D,*
  - b) *researchers and other staff employed in R&D in economic entities conducting R&D,*
- 2) **technicians and equivalent staff** are persons who participate in R&D by performing scientific and technical tasks, normally under the supervision of researchers;
- 3) **other supporting staff** include skilled and unskilled craftsmen, secretarial and clerical staff participating in R&D projects or directly associated with such projects.

3. Data on persons employed (up to 2015 employees) cover personnel directly engaged in R&D; data are presented in two units, i. e. in persons (table 2) and full-time equivalents (table 1).

Full-time equivalent (FTE) is a conversion unit used to determine the number of person actually employed in research and development. One FTE equals one person-year spent exclusively on R&D.

Data on **persons employed – internal personnel** (in persons and full-time equivalents) in 2016 covered persons employed in a given unit under employment contracts and civil law contracts. Data up to 2015 presented in:

- 1) *persons covered only employees under employment contracts,*
- 2) *full-time equivalents covered employees under employment contracts and civil law contracts as well as persons not employed in a unit performing R&D on the basis of civil law contracts.*

W 2016 r. osoby niezatrudnione w danej jednostce, a wykonujące na jej rzecz prace B+R w ramach umów cywilnoprawnych lub nieodpłatnie (na zasadzie wolontariatu), zaliczane są do **personelu zewnętrznego**.

4. Nakłady na działalność badawczą i rozwojową obejmują **nakłady wewnętrzne**, ujmujące wartość prac badawczych i rozwojowych danej jednostki wykonanych przez własne zaplecze badawcze, niezależnie od źródeł ich finansowania.

Nakłady inwestycyjne na działalność B+R obejmują nakłady poniesione na środki trwale łącznie z kosztami zakupu lub wytworzenia aparatury naukowo-badawczej, niezbędnej do wykonania określonych prac B+R, spełniającej kryteria zaliczania do środków trwałych, lecz do czasu zakończenia tych prac nieujętej w ewidencji środków trwałych. **W 2016 r. zawierają także m. in. nakłady poniesione na wartości niematerialne i prawne oraz oprogramowanie komputerowe**, które do 2015 r. zaliczano do nakładów bieżących.

5. Dane o nakładach na działalność badawczą i rozwojową (tabl. 5) prezentuje się w układzie **sektorów instytucjonalnych**, według kryteriów zbieżnych ze stosowanymi w systemie rachunków narodowych. Dodatkowo wyodrębniono sektor szkolnictwa wyższego. Sektory instytucjonalne występują zarówno jako **sektory wykonawcze** obejmujące krajowe grupy podmiotów prowadzą badania naukowe i prace rozwojowe, wydatkujące środki na tę działalność, jak i **sektory finansujące**, z których środki te pochodzą. Wyróżnia się następujące sektory instytucjonalne:

- 1) **sektor rządowy** — podmioty sektora instytucji rządowych i samorządowych w systemie rachunków narodowych z wyłączeniem publicznych szkół wyższych;
- 2) **sektor przedsiębiorstw** — krajowe podmioty gospodarcze, klasyfikowane w systemie rachunków narodowych do sektorów przedsiębiorstw niefinansowych, instytucji finansowych oraz gospodarstw domowych, z wyłączeniem prywatnych szkół wyższych;
- 3) **sektor szkolnictwa wyższego** — krajowe szkoły wyższe: publiczne i prywatne (w tym organizacji wyznaniowych) oraz podległe im instytuty, centra badawcze i kliniki. Od 2016 r. do tego sektora zaliczane są również instytuty naukowe PAN oraz instytuty badawcze prowadzące studia doktoranckie;
- 4) **sektor prywatnych instytucji niekomercyjnych** — krajowe podmioty klasyfikowane w systemie rachunków narodowych do sektora instytucji niekomercyjnych działających na rzecz gospodarstw domowych, z wyłączeniem szkół wyższych organizacji wyznaniowych;
- 5) **zagranica** — wyłącznie wśród sektorów finansujących i obejmuje jednostki będące nierezydentami, które dokonują transakcji z jednostkami instytucjonalnymi będącymi rezydentami lub mającymi inne powiązania gospodarcze z rezydentami. Włączone są tu instytucje i organy Unii Europejskiej oraz organizacje międzynarodowe i ponadnarodowe.

*In 2016 persons not employed in a given unit but performing R&D for it under civil law contracts or without remuneration (voluntary work) were included in **external personnel**.*

*4. Expenditures on research and development include **intramural expenditures**, including the value of research and development works of a given entity carried out by their own research facilities, regardless of their sources of financing.*

*Capital R&D expenditures include expenditures on fixed assets together with costs of purchasing or manufacturing research equipment necessary for performing particular R&D projects, meeting the criteria for inclusion in fixed assets, but not included in records of fixed assets until completion of the project. **In 2016 they included also i. a. expenditures on intangible assets and software** which up to 2015 were included in current expenditures.*

*5. Data on expenditures on research and development (table 5) are presented in a breakdown by **institutional sectors**, on the basis of criteria coinciding with the ones used in the system of national accounts. Additionally, higher education sector was distinguished. Institutional sectors are distinguished as **performance sectors** covering national groups of entities conducting R&D, spending funds on this activity and **financing sectors** which provide outlays on research and development. The following institutional sectors can be distinguished:*

- 1) **government sector** — entities of government and local self - government institutions sector in the system of national accounts; excluding public higher education institutions;
- 2) **business enterprise sector** — national economic entities classified in the system of national accounts into non-financial corporations, financial corporations or households sector; excluding private higher education institutions;
- 3) **higher education sector** — national higher education institutions and institutes, research centres or clinics supervised by them. Since 2016 this sector has included institutes of the Polish Academy of Sciences and research institutes offering doctoral studies;
- 4) **private non-profit sector** — entities classified in the system of national accounts into non-profit institutions serving households; excluding ecclesiastical academies;
- 5) **abroad** — only distinguished among financing sectors and covers non-resident units carrying out transactions with resident institutional units or units which have other economic connections with residents. European Union institutions and bodies as well as international and transnational organisations are included.

6. Six main fields of science were listed in the chapter tables according to Fields of Science and Technology

6. W tablicach działu wyodrębniono sześć podstawowych dziedzin nauk zgodnie z Klasyfikacją Dziedzin Nauki i Techniki OECD, tj. nauki: przyrodnicze, inżynierne i techniczne, medyczne i nauki o zdrowiu, rolnicze i weterynaryjne, społeczne oraz humanistyczne łącznie ze sztuką.

7. **Działalność innowacyjna** obejmuje szereg działań o charakterze badawczym (naukowym), technicznym, organizacyjnym, finansowym i handlowym, których celem jest opracowanie i wdrożenie innowacji. Prezentowane w dziale dane obejmują działalność innowacyjną w przemyśle i dotyczą opracowywania i wdrażania (wprowadzania na rynek) nowych lub istotnie ulepszonych, w zakresie swoich cech i zastosowań, produktów (wyróbów, usług) — **innowacja produktowa** oraz zastosowania nowych lub istotnie ulepszonych metod produkcji, a także z zakresu logistyki, zaopatrzenia, dystrybucji i wspierających procesy w przedsiębiorstwie — **innowacja procesowa**, przy czym produkty te i procesy są nowe przynajmniej z punktu widzenia wprowadzającego je przedsiębiorstwa.

Nakłady na działalność innowacyjną obejmują nakłady na: badania naukowe i prace rozwojowe (B+R), zakup wiedzy ze źródeł zewnętrznych (gotowej technologii w postaci dokumentacji i praw — patenty, wynalazki nieopatentowane, licencje, ujawnienia *know-how*, znaki towarowe itp.), zakup oprogramowania, nakłady inwestycyjne na środki trwale niezbędne do wprowadzenia innowacji (maszyny, urządzenia techniczne, narzędzia, środki transportu, budynki, budowle oraz grunty), szkolenie personelu związane z działalnością innowacyjną, marketing dotyczący nowych lub istotnie ulepszonych produktów oraz pozostałe przygotowania do wprowadzenia innowacji produktowych i procesowych.

Produkt nowy jest to produkt (wyrób lub usługa), który różni się znacząco swoimi cechami lub przeznaczeniem od produktów dotychczasowych.

Produkt istotnie ulepszony jest to produkt (wyrób lub usługa) już istniejący, który został znacząco udoskonalony poprzez zastosowanie nowych materiałów, komponentów oraz innych cech zapewniających lepsze działanie produktu.

8. **Wynalazek podlegający opatentowaniu** — bez względu na dziedzinę techniki — jest to nowe rozwiązanie, posiadające poziom wynalazczy, tzn. niewynikające dla znawcy w sposób oczywisty ze stanu techniki, nadające się do przemysłowego stosowania.

9. **Wzór użytkowy podlegający ochronie** jest to nowe i użyteczne rozwiązanie o charakterze technicznym dotyczące kształtu, budowy lub zestawienia przedmiotu o trwałej postaci.

Spółeczeństwo informacyjne

1. Prezentowane informacje opracowano na podstawie uogólnionych wyników badań dotyczących wykorzystania technologii informacyjno-telekomunikacyjnych, przeprowadzonych metodą reprezentacyjną według

Classification of OECD i. e. natural sciences, engineering and technology, medical and health sciences, agricultural and veterinary, social sciences as well as humanities.

7. **Innovation activity** comprises many different scientific, technological, organizational, financial and commercial actions aimed at developing and implementing innovations. Data presented in the chapter include innovation activity in industry and concern the development and implementation (introduction on the market) of new or significantly improved products (goods and services) with regard to their features and applications — **product innovation** and applications of new or significantly improved production methods and those in the area of logistics, supply, distribution and methods supporting processes in enterprises — **process innovation** in which this products and processes are novel at least for the enterprise.

Expenditures on innovation activity include expenditures on: R&D, acquisition of knowledge from external sources (complete technology in the form of documentation and rights — patents, non-patented inventions, licenses, disclosures of know-how, trademarks etc.), acquisition of software, capital expenditures on fixed assets required for introduction of innovations (machinery, technical equipment, tools, transport equipment, buildings constructions and land), personnel training connected with innovation activity, marketing connected with new or significantly improved products and other preparations for the implementation of product and process innovations.

A **new product** is a product (good or service) that differs significantly in its characteristics or intended uses from the previous products.

A **significantly improved product** is an existing product (good or service) which has been significantly improved through the use of new materials, components and other characteristics that enhance the performance of this product.

8 A **patentable invention** — regardless of the field of technology — is any new solution which involves an inventive step, i.e. which for an expert does not obviously result from the state of the art and which is capable of industrial application.

9. An **utility model eligible for protection** — a new and useful solution of a technical character related to the shape, structure or assembly of an object of permanent form.

Information society

1. The information presented has been compiled on the basis of the generalized results of representative surveys on the ICT (Information and Communication

zharmonizowanej metodologii stosowanej w krajach Unii Europejskiej.

2. Dane o przedsiębiorstwach dotyczą podmiotów gospodarczych, w których liczba pracujących przekracza 9 osób i zaliczanych według Polskiej Klasyfikacji Działalności (PKD 2007) do wybranych sekcji: Przetwórstwo przemysłowe, Wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną i gorącą wodę, Dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami; rekultywacja, Budownictwo, Handel; naprawa pojazdów samochodowych, Transport i gospodarka magazynowa, Zakwaterowanie i gastronomia, Informacja i komunikacja, Obsługa rynku nieruchomości, Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna (z wyłączeniem działalności weterynaryjnej), Administrowanie i działalność wspierająca, Pozostała działalność usługowa – naprawa i konserwacja komputerów i sprzętu komunikacyjnego.

3. Pojęcie **administracja publiczna** odnosi się do organów świadczących usługi publiczne, jak i prowadzących typową działalność administracyjną. Możemy do nich zaliczyć na przykład organy podatkowe, instytucje ubezpieczeń społecznych, organy publicznej służby zdrowia, instytucje związane z ochroną środowiska i pozostałe prowadzące działalność publiczną. Administracja publiczna może być szczebla lokalnego, regionalnego i krajowego.

4. **Handel elektroniczny prowadzony przez przedsiębiorstwa** polega na składaniu zamówienia (zakup) lub przyjmowaniu przez przedsiębiorstwo zamówienia (sprzedaż) za pośrednictwem sklepu internetowego, formularzy elektronicznych na stronie internetowej przedsiębiorstwa, sieci extranet innego przedsiębiorstwa lub wiadomości typu EDI (wiadomości w uzgodnionym formacie, np. EDIFACT, XML posiadające strukturę umożliwiającą ich automatyczne przetwarzanie). Nie uwzględnia się zamówień przyjmowanych lub składanych za pośrednictwem poczty elektronicznej.

Technologies) usage conducted in the European Union according to a harmonised methodology.

2. *Data on enterprises concern economic entities employing more than 9 persons and included in the selected sections according to the NACE Rev.2: manufacturing; electricity, gas, steam and air conditioning supply; water supply, sewerage and waste management and remediation activities; construction; wholesale and retail trade, repair of motor vehicles and motorcycles; transportation and storage; accommodation and food service activities; information and communication; real estate activities; professional, scientific and technical activities (excluding veterinary activities); administrative and support service activities; other service activities (repair of computers and communication equipment).*

3. **Public authorities** refer to both public services and administration activities, e.g. tax, customs, business registration, social security, public health, environment of commune administrations. Public authorities can be at local, regional or national level.

4. **E-commerce conducted by enterprise** type of trade where orders are received or sent via web shop, web forms on a enterprises' website, an extranet of another enterprise or via EDI-type messages (which means messages in an agreed format, e.g. EDIFACT, XML allowing their automatic processing), without the email messages typed manually.

Nauka i technika

Science and technology

TABL. 1 (197). **PODMIOTY ORAZ PRACUJĄCY W DZIAŁALNOŚCI BADAWCZEJ I ROZWOJOWEJ**
ENTITIES AND INTERNAL PERSONNEL IN RESEARCH AND DEVELOPMENT

A. **PODMIOTY**
Stan w dniu 31 XII
ENTITIES
As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2015	2016	SPECIFICATION
OGÓŁEM	79	111	237	281	TOTAL
w tym podmioty wyspecjalizowane badawczo	31	36	41	49	of which R&D dedicated entities
instytuty naukowe Polskiej Akademii Nauk	#	3	3	3	scientific institutes of the Polish Academy of Sciences
instytuty badawcze	19	10	8	8	research institutes
szkoły wyższe	9	12	9	9	higher education institutions
pozostałe	#	11	21	29	others
Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo	-	-	#	3	Agriculture, forestry and fishing
Przemysł	42	62	140	157	Industry
w tym przetwórstwo przemysłowe	41	61	134	149	of which manufacturing
Budownictwo	-	-	#	3	Construction
Usługi ^a	37	49	93	118	Services ^a

B. **PRACUJĄCY** ^b
INTERNAL PERSONNEL ^b

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2015	2016				SPECIFICATION
	ogółem total				pracownicy naukowo-badawczy researchers	technicy i pracownicy równorzędni technicians and equivalent staff	pozostali personel other supporting staff	
	w EPC in FTE							
OGÓŁEM	4337	4491	5682	6053	4836	685	532	TOTAL
w tym podmioty wyspecjalizowane badawczo	3875	3941	4144	4437	3600	416	421	of which R&D dedicated entities
instytuty naukowe Polskiej Akademii Nauk	#	200	187	189	171	5	13	scientific institutes of the Polish Academy of Sciences
instytuty badawcze ..	1172	720	960	821	473	253	95	research institutes
szkoły wyższe	2520	2924	2786	3219	2799	134	286	higher education institutions
pozostałe	#	97	212	207	157	24	27	others
Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo	-	-	#	#	#	3	#	Agriculture, forestry and fishing
Przemysł	351	468	1047	1013	706	230	77	Industry
w tym przetwórstwo przemysłowe	351	468	1034	996	694	225	77	of which manufacturing
Budownictwo	-	-	#	#	0	#	#	Construction
Usługi ^a	3987	4023	4587	4990	#	#	435	Services ^a

a Obejmują pozostałe rodzaje działalności (sekcje G-U). b W latach 2005, 2010 i 2015 – zatrudnieni.

a Concern other sections of activity (G-U). b In 2005, 2010 and 2015 – paid employees.

TABL. 2 (198). **PRACUJĄCY^a W DZIAŁALNOŚCI BADAWCZEJ I ROZWOJOWEJ WEDŁUG POZIOMU WYKSZTAŁCENIA**
 Stan w dniu 31 XII
INTERNAL PERSONNEL^a IN RESEARCH AND DEVELOPMENT BY EDUCATIONAL LEVEL
 As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Ogółem Total	Z wykształceniem Education					pozosta- łym others
		wyższym higher					
		z tytułem naukowym profesora with title of professor	ze stopniem naukowym with scientific degree of		innym others)		
			doktora habilito- wanego habilitated doctor ^b (HD)	doktora doctor (PhD)			
OGÓŁEM	2005	7763	663	723	2573	2425	1379
TOTAL	2010	7597	689	880	3237	2222	569
	2015	8846	760	1136	2909	2990	1051
	2016	9556	783	1240	3130	3406	997
w tym podmioty wyspecjalizowane badawczo		7349	777	1233	2999	1797	543
<i>of which R&D dedicated entities</i>							
instytuty naukowe Polskiej Akademii Nauk		208	#	#	84	62	5
<i>scientific institutes of the Polish Academy of Sciences</i>							
instytuty badawcze		1044	48	62	212	447	275
<i>research institutes</i>							
szkoły wyższe		5849	703	1134	2665	1116	231
<i>higher education institutions</i>							
pozostałe		248	#	#	38	172	32
<i>others</i>							
Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo		#	-	-	#	#	#
<i>Agriculture, forestry and fishing</i>							
Przemysł		1441	3	2	#	#	385
<i>Industry</i>							
w tym przetwórstwo przemysłowe		1371	3	2	59	947	360
<i>of which manufacturing</i>							
Budownictwo		#	-	-	-	3	#
<i>Construction</i>							
Usługi ^c		8049	780	1238	3067	2377	587
<i>Services</i> ^c							

a W latach 2005, 2010 i 2015 – zatrudnieni. c Obejmuje pozostałe rodzaje działalności (sekcje G-U).

a In 2005, 2010 and 2015 – paid employees. b The habilitated doctor's degree (HD), which is higher than a doctorate (second doctorate), is peculiar to Poland. The degree is awarded on the basis of an appropriate dissertation and is necessary for obtaining the title of professor and a professorial post in scientific institutions. c Concern other sections of activity (G-U).

TABL. 3 (199). **NAKŁADY^a NA DZIAŁALNOŚĆ BADAWCZĄ I ROZWOJOWĄ (ceny bieżące)**
GROSS DOMESTIC EXPENDITURES^a ON RESEARCH AND DEVELOPMENT
(current prices)

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	2005	2010	2015	2016				
	ogółem <i>grand total</i>				nakłady expenditures			
					bieżące current		inwestycyjne capital expenditures	
					razem total	w tym osobowe of which labour costs	razem total	w tym maszyny, urządzenia techniczne ^b of which machinery, technical equipment ^b
w mln zł in mln zł								
OGÓŁEM	320,5	553,2	734,6	699,4	566,8	324,4	132,6	69,9
TOTAL								
w tym podmioty wyspecjalizowane badawczo	270,0	476,2	516,5	453,9	370,3	195,5	83,6	43,6
<i>of which R&D dedicated entities</i>								
instytuty naukowe Polskiej Akademii Nauk	#	42,4	#	27,1	23,3	12,1	3,8	3,5
<i>scientific institutes of the Polish Academy of Sciences</i>								
instytuty badawcze	90,5	121,3	102,5	96,6	83,8	51,3	12,7	9,8
<i>research institutes</i>								
szkoły wyższe	162,9	296,9	301,6	294,7	234,0	119,4	60,7	27,7
<i>higher education institutions</i>								
pozostałe	#	15,5	#	35,6	29,2	12,7	6,4	2,7
<i>others</i>								
Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo	-	-	#	#	#	#	#	#
<i>Agriculture, forestry and fishing</i>								
Przemysł	39,1	72,6	161,1	164,3	126,1	72,2	38,2	21,2
<i>Industry</i>								
w tym przetwórstwo przemysłowe	39,1	72,6	152,5	147,1	119,9	66,1	27,2	19,3
<i>of which manufacturing</i>								
Budownictwo	-	-	#	#	#	#	#	#
<i>Construction</i>								
Usługi^c	281,4	480,5	566,7	527,2	434,9	248,6	92,3	47,9
<i>Services^c</i>								

a Wewnętrzne, bez amortyzacji środków trwałych. b Dotyczy „maszyn, urządzeń technicznych i narzędzi” oraz „środków transportu”. c Obejmują pozostałe rodzaje działalności (sekcje G-U).

a Internal, excluding depreciation of fixed assets. b Concerns „machinery, technical equipment and tools” as well as „transport equipment”. c Concern other sections of activity (G-U).

TABL. 4 (200). **NAKLADY^a NA DZIAŁALNOŚĆ BADAWCZĄ I ROZWOJOWĄ WEDŁUG DZIEDZIN B+R (ceny bieżące)**
GROSS DOMESTIC EXPENDITURES^a ON RESEARCH AND DEVELOPMENT ACTIVITY BY FIELD OF R&D (current prices)

WYSZCZEGÓLNIENIE	2010	2015	2016	SPECIFICATION
	w mln zł		in mln zł	
OGÓŁEM	553,2	734,6	699,4	TOTAL
Nauki przyrodnicze	144,2	94,4	112,6	Natural sciences
Nauki inżynieryjne i techniczne	175,5	331,3	269,0	Engineering and technology
Nauki medyczne i nauki o zdrowiu ..	79,5	122,1	129,3	Medical and health sciences
Nauki rolnicze i weterynaryjne	65,9	54,4	55,1	Agricultural and veterinary sciences
Nauki społeczne	56,3	83,2	89,7	Social sciences
Nauki humanistyczne i sztuki	31,7	49,1	43,7	Humanities and the arts

^a Wewnętrzne, bez amortyzacji środków trwałych.
^a Internal, excluding depreciation of fixed assets.

TABL. 5 (201). **NAKLADY^a NA DZIAŁALNOŚĆ BADAWCZĄ I ROZWOJOWĄ WEDŁUG SEKTORÓW INSTYTUCJONALNYCH (ceny bieżące)**
GROSS DOMESTIC EXPENDITURES^a ON RESEARCH AND DEVELOPMENT BY INSTITUTIONAL SECTOR (current prices)

WYSZCZEGÓLNIENIE	2010	2015	2016	SPECIFICATION
	w mln zł		in mln zł	
OGÓŁEM	553,2	734,6	699,4	TOTAL
sektor:				sector:
Rządowy	352,5	344,3	331,2	Government
Przedsiębiorstw	108,7	231,3	263,7	Business enterprise
Szkolnictwa wyższego ...	35,9	52,6	67,0	Higher education
Prywatnych instytucji niekomercyjnych	0,7	1,2	2,1	Private non-profit
Zagranica	55,2	105,1	35,5	Abroad

^a Wewnętrzne, bez amortyzacji środków trwałych.
^a Internal, excluding depreciation of fixed assets.

TABL. 6 (202). **NAKLADY BIEŻĄCE^a NA DZIAŁALNOŚĆ BADAWCZĄ I ROZWOJOWĄ WEDŁUG RODZAJÓW BADAŃ (ceny bieżące)**
CURRENT EXPENDITURES^a ON RESEARCH AND DEVELOPMENT BY TYPE OF ACTIVITY (current prices)

WYSZCZEGÓLNIENIE	Ogółem <i>Total</i>	Badania <i>Research</i>		Prace rozwojowe <i>Experimental development</i>	SPECIFICATION
		podstawowe <i>basic</i>	stosowane <i>applied</i>		
		w mln zł <i>in mln zł</i>			
O G Ó Ł E M	2005 271,1	111,7	74,9	84,5	TOTAL
	2010 440,3	218,7	93,2	128,4	
	2015 544,0	196,7	125,7	221,6	
	2016 566,8	218,5	116,3	231,9	
w tym podmioty wyspecjalizowane badawczo	370,3	215,7	86,2	68,5	<i>of which R&D dedicated entities</i>
instytuty naukowe Polskiej Akademii Nauk	23,3	21,9	#	#	<i>Scientific institutes of the Polish Academy of Sciences</i>
instytuty badawcze	83,8	25,7	25,8	32,4	<i>research institutes</i>
szkoły wyższe	234,0	167,3	56,2	10,5	<i>higher education institutions</i>
pozostałe	29,2	0,8	#	#	<i>others</i>
Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo	#	-	#	#	Agriculture, forestry and fishing
Przemysł	126,1	2,6	18,9	104,6	Industry
w tym przetwórstwo przemysłowe	119,9	2,4	15,5	102,1	<i>of which manufacturing</i>
Budownictwo	#	-	#	#	Construction
Usługi^b	434,9	215,9	93,3	125,7	Services^b

a Wewnętrzne, bez amortyzacji środków trwałych. b Obejmują pozostałe rodzaje działalności (sekcje G-U).
a Internal, excluding depreciation of fixed assets. b Concern other sections of activity (G-U).

TABL. 7 (203). **STOPIEŃ ŻYŻYCIA APARATURY NAUKOWO-BADAWCZEJ W DZIAŁALNOŚCI BADAWCZEJ I ROZWOJOWEJ**
Stan w dniu 31 XII
DEGREE OF CONSUMPTION OF RESEARCH EQUIPMENT IN RESEARCH AND DEVELOPMENT
As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2015	2016	SPECIFICATION
	w % <i>in %</i>				
O G Ó Ł E M	78,1	81,7	76,2	82,4	TOTAL
w tym podmioty wyspecjalizowane badawczo	81,3	84,2	79,2	86,2	<i>of which R&D dedicated entities</i>
instytuty naukowe Polskiej Akademii Nauk	#	83,8	99,7	100,0	<i>scientific institutes of the Polish Academy of Sciences</i>
instytuty badawcze	77,5	84,3	79,5	86,8	<i>research institutes</i>
szkoły wyższe	81,9	86,0	89,6	91,9	<i>Higher education institutions</i>
pozostałe	-	11,4	27,3	34,4	<i>others</i>
Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo	-	-	#	#	Agriculture, forestry and fishing
Przemysł	57,4	44,7	48,8	51,8	Industry
w tym przetwórstwo przemysłowe	57,4	44,7	49,3	51,8	<i>of which manufacturing</i>
Budownictwo	-	-	#	-	Construction
Usługi^a	79,7	84,2	78,9	85,4	Services^a

a Obejmują pozostałe rodzaje działalności (sekcje G-U).
a Concern other sections of activity (G-U).

TABL. 8 (204). **UDZIAŁ PRZYCHODÓW NETTO ZE SPRZEDAŻY PRODUKTÓW NOWYCH LUB ISTOTNIE ULEPSZONYCH W PRZYCHODACH NETTO ZE SPRZEDAŻY W PRZEMYSŁE^a W 2016 R.**
SHARE OF NET REVENUES FROM SALES OF NEW OR SIGNIFICANTLY IMPROVED PRODUCTS IN NET REVENUES FROM SALES IN INDUSTRY^a IN 2016

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Produkty – w % – wprowadzone na rynek w latach 2014-2016 Products – in % – introduced into the market during 2014-2016			
	ogółem total	z tego produkty nowe lub istotnie ulepszone of which new or significantly improved product		w tym ek- sport ogółem of which export total
		dla rynku to the market	tylko dla przedsię- biorstwa only to the enterprise	
OGÓŁEM	7,5	2,4	5,0	4,1
TOTAL				
sektor publiczny	4,5	-	4,5	-
public sector				
sektor prywatny	7,5	2,5	5,1	4,2
private sector				
W tym przetwórstwo przemysłowe	9,3	3,0	6,2	5,1
Of which manufacturing				
w tym: of which:				
Produkcja artykułów spożywczych	0,3	0,1	0,3	0,0
Manufacture of food products				
Produkcja wyrobów tekstylnych	4,3	2,8	1,5	1,1
Manufacture of textiles				
Produkcja odzieży	3,8	1,2	2,5	1,6
Manufacture of wearing apparel				
Produkcja chemikaliów i wyrobów chemicznych	1,1	0,2	0,9	0,0
Manufacture of chemicals and chemical products				
Produkcja wyrobów farmaceutycznych ^Δ	31,6	13,5	18,0	1,4
Manufacture of pharmaceutical products ^Δ				
Produkcja wyrobów z gumy i tworzyw sztucznych	7,6	1,5	6,1	4,2
Manufacture of rubber and plastic products				
Produkcja wyrobów z pozostałych mineralnych surowców niemetalicznych	4,8	0,4	4,4	0,6
Manufacture of other non-metallic mineral products				
Produkcja metali	13,4	11,6	1,7	6,5
Manufacture of basic metals				
Produkcja wyrobów z metali ^Δ	2,0	1,1	1,0	1,9
Manufacture of metal products ^Δ				
Produkcja urządzeń elektrycznych	39,6	1,4	38,2	31,0
Manufacture of electrical equipment				
Produkcja maszyn i urządzeń ^Δ	13,6	8,0	5,6	5,4
Manufacture of machinery and equipment n.e.c.				
Produkcja pojazdów samochodowych, przyczep i naczep ^Δ	35,3	33,1	2,1	12,9
Manufacture of motor vehicles, trailers and semi-trailers				

^a Dane dotyczą podmiotów gospodarczych, w których liczba pracujących przekracza 49 osób; wartość produkcji sprzedanej przyjęto w cenach producenta, dotyczy produktów wprowadzonych na rynek w latach 2014-2016.

^a Data concern economic entities employing more than 49 persons; value of sold production is given in producer's prices; apply to products introduced into the market during 2014-2016.

TABL. 9 (205). **PRZEDSIĘBIORSTWA INNOWACYJNE W PRZEMYSŁE^a WEDŁUG RODZAJÓW WPROWADZONYCH INNOWACJI W LATACH 2014–2016**
INNOVATIVE ENTERPRISES IN INDUSTRY^a BY TYPE OF INTRODUCED INNOVATION DURING 2014–2016

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Przedsiębiorstwa przemysłowe, które wprowadziły innowacje produktowe lub procesowe w latach 2014–2016 w % ogółu przedsiębiorstw <i>Industrial enterprises, which introduced product or process innovation during 2014–2016 in % of total enterprises</i>			
	ogółem <i>grand total</i>	nowe lub istotnie ulepszone produkty <i>new or significantly improved product</i>		nowe lub istotnie ulepszone procesy <i>new or significantly improved processes</i>
		razem <i>total</i>	w tym nowe dla rynku <i>of which new to the market</i>	
OGÓŁEM	35,1	24,7	12,5	28,3
TOTAL				
sektor publiczny	29,3	2,4	-	26,8
<i>public sector</i>				
sektor prywatny	35,5	26,3	13,4	28,4
<i>private sector</i>				
W tym przetwórstwo przemysłowe	35,3	26,3	13,5	28,5
Of which manufacturing				
w tym: <i>of which:</i>				
Produkcja artykułów spożywczych	17,5	10,7	5,8	12,6
<i>Manufacture of food products</i>				
Produkcja wyrobów tekstylnych	46,7	33,3	18,3	38,3
<i>Manufacture of textiles</i>				
Produkcja odzieży	23,1	18,5	6,2	10,8
<i>Manufacture of wearing apparel</i>				
Produkcja chemikaliów i wyrobów chemicznych	50,0	22,2	11,1	44,4
<i>Manufacture of chemicals and chemical products</i>				
Produkcja wyrobów farmaceutycznych ^Δ	54,5	54,5	9,1	54,5
<i>Manufacture of pharmaceutical products^Δ</i>				
Produkcja wyrobów z gumy i tworzyw sztucznych	32,2	28,8	13,6	27,1
<i>Manufacture of rubber and plastic products</i>				
Produkcja wyrobów z pozostałych mineralnych surowców niemetalicznych	30,6	27,8	8,3	25,0
<i>Manufacture of other non-metallic mineral products</i>				
Produkcja wyrobów z metali ^Δ	35,4	18,8	10,4	33,3
<i>Manufacture of metal products^Δ</i>				
Produkcja komputerów, wyrobów elektronicznych i optycznych..	63,6	45,5	36,4	63,6
<i>Manufacture of computer, electronic and optical products</i>				
Produkcja urządzeń elektrycznych	85,7	71,4	47,6	71,4
<i>Manufacture of electrical equipment</i>				
Produkcja maszyn i urządzeń ^Δ	54,2	45,8	33,3	37,5
<i>Manufacture of machinery and equipment n.e.c.</i>				
Produkcja pojazdów samochodowych, przyczep i naczep ^Δ	47,6	33,3	23,8	47,6
<i>Manufacture of motor vehicles, trailers and semi-trailers</i>				

a W zakresie innowacji produktowych i procesowych; dane dotyczą podmiotów gospodarczych, w których liczba pracujących przekracza 49 osób.

a For product and process innovations; data concern economic entities employing more than 49 persons.

TABL. 10 (206). **NAKLADY NA DZIAŁALNOŚĆ INNOWACYJNĄ W PRZEMYSŁE^a (ceny bieżące)**
EXPENDITURES ON INNOVATION ACTIVITIES IN INDUSTRY^a (current prices)

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Ogółem Total	W tym nakłady <i>Of which expenditures</i>					
		na działalność badawczą i rozwojową ^b <i>on research and development activity^b</i>	na zakup <i>on the acquisition</i>		inwestycyjne na maszyny i urządzenia techniczne i narzędzia oraz środki transportu ^c <i>capital on the acquisition of machinery and technical equipment, tools and transport equipment^c</i>	na szkolenie personelu związane z działalnością innowacyjną <i>on staff training connected with innovation activity</i>	na marketing dotyczący nowych bądź istotnie ulepszonych produktów <i>on the marketing for new or significantly improved products</i>
			wiedzy ze źródeł zewnętrznych (gotowej technologii w postaci dokumentacji i praw) <i>of knowledge from external sources (complete technology in the form of documentation and rights)</i>	oprogramowania <i>of the software</i>			
w tys. zł <i>in thous. zł</i>							
OGÓŁEM 2005	350873	54614	3798	9895	261766	2089	14142
TOTAL 2010	#	177887	21388	12394	2443205	2267	61448
2015	#	151398	10200	6206	#	#	#
2016	#	136094	7533	5976	1965806	8769	#
w tym <i>of which</i>							
Przetwórstwo przemysłowe	1189621	133372	6518	5670	630550	#	#
Manufacturing							
w tym: <i>of which:</i>							
Produkcja artykułów spożywczych	178306	#	-	#	#	-	#
<i>Manufacture of food products</i>							
Produkcja wyrobów tekstylnych	24771	1600	#	#	#	#	#
<i>Manufacture of textiles</i>							
Produkcja odzieży	#	-	#	-	#	#	#
<i>Manufacture of wearing apparel</i>							
Produkcja chemikaliów i wyrobów chemicznych	7761	4097	-	#	946	#	#
<i>Manufacture of chemicals and chemical products</i>							
Produkcja wyrobów farmaceutycznych ^Δ	189150	26328	#	-	#	#	#
<i>Manufacture of pharmaceutical products^Δ</i>							

a W zakresie innowacji produktowych i procesowych; dane dotyczą podmiotów, w których liczba pracujących przekracza 49 osób. b Nakłady wewnętrzne i zewnętrzne. c Dane łącznie z przyrządami, ruchomościami i wyposażeniem.

a For product and process innovations; data concern entities employing more than 49 persons. b Internal and external expenditures. c Including instruments, movables and endowments.

TABL. 10 (206). **NAKLADY NA DZIAŁALNOŚĆ INNOWACYJNĄ W PRZEMYSŁE^a (dok.)**
EXPENDITURES ON INNOVATION ACTIVITIES IN INDUSTRY^a (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Ogółem Total	W tym nakłady <i>Of which expenditures</i>					
		na działalność badawczą i rozwojową ^b <i>on research and development activity^b</i>	na zakup <i>on the acquisition</i>		inwestycyjne na maszyny i urządzenia techniczne i narzędzia oraz środki transportu ^c <i>capital on the acquisition of machinery and technical equipment, tools and transport equipment^c</i>	na szkolenie personelu związane z działalnością innowacyjną <i>on staff training connected with innovation activity</i>	na marketing dotyczący nowych bądź istotnie ulepszonych produktów <i>on the marketing for new or significantly improved products</i>
			wiedzy ze źródeł zewnętrznych (gotowej technologii w postaci dokumentacji i praw) <i>of knowledge from external sources (complete technology in the form of documentation and rights)</i>	oprogramowania <i>of the software</i>			
w tys. zł <i>in thous. zł</i>							
Przetwórstwo przemysłowe (dok.) Manufacturing (cont.)							
Produkcja wyrobów z gumy i tworzyw sztucznych..... <i>Manufacture of rubber and plastic products</i>	42091	7108	#	#	24068	#	#
Produkcja wyrobów z pozostałych mineralnych surowców niemetalicznych..... <i>Manufacture of other non-metallic mineral products</i>	#	7676	#	#	#	#	#
Produkcja wyrobów z metali ^Δ ..... <i>Manufacture of metal products^Δ</i>	80539	11326	#	197	#	#	#
Produkcja urządzeń elektrycznych..... <i>Manufacture of electrical equipment</i>	132545	22908	#	#	#	246	210
Produkcja maszyn i urządzeń ^Δ ..... <i>Manufacture of machinery and equipment n.e.c.</i>	15121	4506	-	#	#	#	225
Produkcja pojazdów samochodowych, przyczep i naczep ^Δ ..... <i>Manufacture of motor vehicles, trailers and semi-trailers</i>	31221	14299	#	#	12607	#	#
Produkcja mebli..... <i>Manufacture of furniture</i>	1256	#	#	-	#	-	-

^a W zakresie innowacji produktowych i procesowych; dane dotyczą podmiotów, w których liczba pracujących przekracza 49 osób. ^b Nakłady wewnętrzne i zewnętrzne. ^c Dane łącznie z przyrządami, ruchomościami i wyposażeniem.

^a For product and process innovations; data concern entities employing more than 49 persons. ^b Internal and external expenditures. ^c Including instruments, movables and endowments.

TABL. 11 (207). **NAKLĄDY NA DZIAŁALNOŚĆ INNOWACYJNĄ^a W PRZEMYSŁE WEDŁUG ŹRÓDEŁ FINANSOWANIA (ceny bieżące)**
EXPENDITURES ON INNOVATION ACTIVITIES IN INDUSTRY^a BY SOURCE OF FUNDS (current prices)

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION		Ogółem Total	Źródła finansowania Source of funds			
			własne own	pozyskane z zagranicy (bezzwrotne) received from abroad (not re- payable)	kredyty bankowe bank credits	pozostałe ^b others ^b
		w tys. zł in thous. zł				
OGÓŁEM	2005	350873	271182	1335	44536	33820
TOTAL	2010	#	1998351	44968	54730	701124
	2015	#	1672216	29319	123402	3619457
	2016	#	2067830	10401	80601	#
w tym of which						
Przetwórstwo przemysłowe		1189621	1057836	8059	#	#
Manufacturing						
w tym: of which:						
Produkcja artykułów spożywczych		178306	#	#	6193	21227
Manufacture of food products						
Produkcja wyrobów tekstylnych		24771	11331	#	8476	#
Manufacture of textiles						
Produkcja odzieży		#	#	-	#	-
Manufacture of wearing apparel						
Produkcja chemikaliów i wyrobów chemicznych		7761	7761	-	-	-
Manufacture of chemicals and chemical products						
Produkcja wyrobów farmaceutycznych ^Δ		189150	#	#	-	-
Manufacture of pharmaceutical products ^Δ						
Produkcja wyrobów z gumy i tworzyw sztucznych		42091	39316	-	#	#
Manufacture of rubber and plastic products						
Produkcja wyrobów z pozostałych mineralnych surowców niemetalicznych		#	40392	#	#	-
Manufacture of other non-metallic mineral products						
Produkcja urządzeń elektrycznych		132545	#	#	#	11839
Manufacture of electrical equipment						
Produkcja maszyn i urządzeń ^Δ		15121	11437	#	#	#
Manufacture of machinery and equipment n.e.c.						
Produkcja pojazdów samochodowych, przyczep i naczep ^Δ		31221	23398	-	#	7102
Manufacture of motor vehicles, trailers and semi-trailers						

^a W zakresie innowacji produktowych i procesowych; dane dotyczą podmiotów, w których liczba pracujących przekracza 49 osób. ^b Na pozostałe nakłady składają się: nakłady budżetowe i pozostałe środki.

^a For product and process innovations; data concern entities employing more than 49 persons. ^b The others consist of budget funds and other resources.

TABL. 12 (208). **WYNAZAZKI I WZORY UŻYTKOWE KRAJOWE**^a
RESIDENT INVENTIONS AND UTILITY MODELS^a

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2015	2016	SPECIFICATION
Wynalazki:					<i>Inventions:</i>
zgłoszone	123	212	243	307	<i>patent applications</i>
udzielone patenty	87	94	152	218	<i>patents granted</i>
Wzory użytkowe:					<i>Utility models:</i>
zgłoszone	33	56	44	81	<i>utility model applications</i>
udzielone prawa ochronne	48	23	24	36	<i>rights of protection granted</i>

^a Zgłoszone w Urzędzie Patentowym Rzeczypospolitej Polskiej.
 Źródło: dane Urzędu Patentowego Rzeczypospolitej Polskiej.
^a Filed at the Patent Office of the Republic of Poland.
 Source: data of the Patent Office of the Republic of Poland.

Spółeczeństwo informacyjne

Information society

TABL. 13 (209). **PRZEDSIĘBIORSTWA^a WYKORZYSTUJĄCE WYBRANE TECHNOLOGIE**
INFORMACYJNO-TELEKOMUNIKACYJNE
 Stan w styczniu
ENTERPRISES^a USING SELECTED INFORMATION AND COMMUNICATION
TECHNOLOGIES
 As of January

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2015	2016	SPECIFICATION
	w % ogółu przedsiębiorstw in percent of total enterprises				
Komputery ^b	88,5	97,8	92,9	91,8	<i>Computers^b</i>
Dostęp do Internetu	81,3	96,6	91,1	91,2	<i>Internet access</i>
Dostęp do Internetu przez łącze szerokopasmowe ^c	40,1	66,1	90,8	91,0	<i>Internet access via broadband connection^c</i>
w tym mobilne łącze szerokopasmowe	.	16,2	58,1	60,2	<i>of which mobile broadband</i>
Własna strona internetowa	47,8	62,9	63,8	63,2	<i>Own Website</i>

^a Dane dotyczą podmiotów gospodarczych, w których liczba pracujących przekracza 9 osób. ^b Stacjonarne i przenośne, np. laptopy (notebooki); od 2011 r. również smartfony i nettopy; dane nie obejmują komputerów zintegrowanych na jednej płycie montażowej, komputerów służących do sterowania i regulacji procesów technologicznych oraz w 2005 r. – urządzeń podręcznych (np. palmtopów, PDA). ^c Od 2010 r. obejmuje także mobilne łącze w technologii 3G.

^a Data concern economic entities employing more than 9 persons. ^b Desktop and portable computers e.g. laptops (notebooks); since 2011 including smartphones and nettops; data do not include computers integrated to other machines or devices on the same assembly board, computers used for the control and regulation of technological processes as well as in 2005 – handheld computers (palmtops, PDAs). ^c Since year 2010 includes mobile connection via 3G technology.

TABL. 14 (210). **CELE WYKORZYSTANIA INTERNETU W PRZEDSIĘBIORSTWACH^a**
PURPOSE OF USING THE INTERNET BY ENTERPRISES^a

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2015	2016	SPECIFICATION
	w % ogółu przedsiębiorstw in percent of total enterprises				
Przedsiębiorstwa wykorzystujące Internet w kontaktach z administracją publiczną	56,7	91,5	91,0	93,7	<i>Enterprises using the Internet in their contacts with public administration</i>
Przedsiębiorstwa prowadzące sprzedaż przez sieci komputerowe	10,0	8,7	13,6	15,0	<i>Enterprises which received orders via computer networks</i>
Przedsiębiorstwa dokonujące zakupów przez sieci komputerowe	20,4	12,0	29,9	30,6	<i>Enterprises which sent orders via computer networks</i>

^a Dane dotyczą przedsiębiorstw, w których liczba pracujących przekracza 9 osób.
^a Data concern enterprises with more than 9 persons employed.

DZIAŁ XIV

CENY

Uwagi ogólne

1. Informacje o **cenach detalicznych** są wynikiem badania cen prowadzonego w zakresie:

- towarów i usług konsumpcyjnych,
- towarów i usług niekonsumpcyjnych nabywanych przez ludność na cele produkcyjno-inwestycyjne związane głównie z rolnictwem.

Źródłem informacji o cenach detalicznych towarów i usług są notowania cen dokonywane przez ankierów w wybranych punktach sprzedaży, w wytypowanych rejonach badania. Ceny towarów i usług notowane były w 2016 r. raz w miesiącu, z wyjątkiem owoców i warzyw, w zakresie których notowania cen prowadzone były dwa razy w miesiącu.

Ceny roczne obliczono jako średnie arytmetyczne z przeciętnych cen w poszczególnych miesiącach, z wyjątkiem cen niektórych artykułów, które obliczono jako średnie ważone współczynnikami wyrażającymi udział zakupów dokonywanych przez ludność w poszczególnych miesiącach.

2. Podstawę do opracowania **wskaźników cen towarów i usług konsumpcyjnych** stanowi obserwacja cen reprezentantów towarów i usług (ok. 1500 w 2016 r.).

Wskaźniki cen towarów i usług **konsumpcyjnych** obliczono przy przyjęciu systemu wag z roku poprzedzającego rok badany.

Systemy wag w skali kraju opracowano na podstawie struktury wydatków (bez spożycia naturalnego) gospodarstw domowych na zakup towarów i usług konsumpcyjnych, uzyskanej z badania budżetów gospodarstw domowych. Grupowania towarów i usług konsumpcyjnych dokonano na podstawie Klasyfikacji Spożycia Indywidualnego według Celu zaadaptowanej na potrzeby Zharmonizowanych Wskaźników Cen Konsumpcyjnych (COICOP/HICP).

3. Dane o **cenach skupu** dotyczą cen płaconych przez podmioty gospodarcze skupujące produkty rolne bezpośrednio od ich producentów. Przeciętne ceny roczne obliczono jako iloraz wartości (bez podatku od towarów i usług) i ilości poszczególnych produktów rolnych.

4. Źródłem informacji o **cenach produktów rolnych i zwierząt gospodarskich uzyskiwanych przez rolników na targowiskach** są notowania cen dokonane przez stałych ankierów na celowo wytypowanych targowiskach. Przeciętne ceny roczne obliczono jako średnie arytmetyczne z przeciętnych cen w poszczególnych miesiącach.

CHAPTER XIV

PRICES

General notes

1. Information about **retail prices** comes from the following price surveys:

- consumer goods and services,
- non-consumer goods and services purchased for production and investment purposes, mainly with agriculture.

The sources of information on retail prices of goods and services are the following quotations conducted by price collectors in selected sales outlets, in selected price survey regions. Prices of goods and services were collected in 2016 once a month, with the exception of fruit and vegetables, for which the quotations were conducted two times a month.

Annual prices have been calculated as the arithmetic means of the average monthly prices apart from annual prices of selected goods which have been compiled as the means weighted by shares of purchases made by population in particular months.

2. The basis for compiling the **price indices of consumer goods and services** is price observation of representatives of goods and services (about 1500 in 2016).

Price indices of **consumer** goods and services have been calculated applying the system of weights from the year preceding the one under the survey.

Weight systems at the country-wide level were based on the structure of household expenditure (excluding own consumption) on purchasing consumer goods and services, derived from the household budget survey. The grouping of consumer goods and services is presented on the basis of the Classification of Individual Consumption by Purpose adapted to the needs of the Harmonized Indices of Consumer Prices (COICOP/HICP).

3. Data on **procurement prices** concern prices paid by economic entities purchasing agricultural products directly from their producers. Average annual prices were calculated as a quotient of value (without value added tax – VAT) and quantity of each agricultural product.

4. The information on **prices of agricultural products and livestock received by farmers on marketplaces** comes from price quotations of agricultural products, provided by a network of interviewers collecting it on selected marketplaces. Average annual prices were calculated as arithmetic mean of average monthly prices.

TABL. 1 (211). **WSKAŹNIKI CEN TOWARÓW I USŁUG KONSUMPCYJNYCH**
PRICE INDICES OF CONSUMER GOODS AND SERVICES

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2015	2016	SPECIFICATION
	rok poprzedni = 100		previous year = 100		
OGÓŁEM	102,0	102,8	98,8	99,4	TOTAL
w tym:					of which:
Żywność i napoje bezalkoholowe	102,4	103,1	98,2	100,8	Food and non-alcoholic beverages
Napoje alkoholowe i wyroby tytoniowe	103,0	105,8	100,6	101,1	Alcoholic beverages, tobacco
Odzież i obuwie	93,7	97,4	94,5	94,5	Clothing and footwear
Mieszkanie	103,2	103,8	100,2	99,7	Dwelling
Zdrowie	102,3	102,6	101,9	99,0	Health
Transport	103,1	107,5	90,6	95,0	Transport
Rekreacja i kultura	100,6	97,8	100,6	98,4	Recreation and culture
Edukacja	102,4	103,7	100,5	100,5	Education

TABL. 2 (212). **CENY DETALICZNE WYBRANYCH TOWARÓW I USŁUG**
RETAIL PRICES OF SELECTED GOODS AND SERVICES

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2015	2016	SPECIFICATION
	w zł in zł				
Ryż — za 1 kg	2,61	3,77	3,51	3,54	Rice — per kg
Chleb pszenno-żytni — za 0,5 kg.....	1,25	1,99	2,22	2,25	Wheat-rye bread — per 0,5 kg
Makaron jajeczny — za 400 g	4,04	3,62	3,58	3,66	Egg pasta — per 400 g
Mąka pszenna — za 1 kg	1,50	1,92	2,60	2,51	Wheat flour — per kg
Mięso wołowe z kością (rostbef) — za 1 kg	15,40	18,95	23,68	23,71	Beef meat, bone-in (roast beef) — per kg
Mięso wieprzowe z kością (schab środkowy) — za 1 kg	13,15	14,32	13,74	14,12	Pork meat, bone-in (centre loin) — per kg
Kurczęta patroszone — za 1 kg	5,61	6,27	6,88	6,85	Disembowelled chicken — per kg
Szynka wieprzowa gotowana — za 1 kg	19,78	20,58	23,73	23,94	Pork ham, boiled — per kg
Kielbasa wędzona — za 1 kg	11,77	14,53	16,74	16,69	Smoked sausage — per kg
Filety z morskiczka mrożone — za 1 kg	12,80	17,71	21,95	22,51	Fillets of hake, frozen — per kg
Karp świeży — za 1 kg	11,79	13,70	14,26	14,64	Fresh carp — per kg
Śledź solony odgłowiony — za 1 kg	8,13	8,69	11,75	11,83	Salted herring, headless — per kg
Mleko krowie spożywcze o zawartości tłuszczu 3—3,5%, sterylizowane — za 1 l	2,45	2,63	2,81	2,66	Cows' milk, fat content 3—3,5%, sterilized — per l
Śmietana o zawartości tłuszczu 18% — za 200 g ^a	1,23	1,30	1,65	1,53	Sour cream, fat content 18% — per 200 g ^a
Ser twarogowy półtłusty — za 1 kg ..	9,48	12,06	13,25	13,04	Semi-fat cottage cheese — per kg
Ser dojrzewający — za 1 kg	16,67	16,64	17,64	16,77	Ripening cheese — per kg
Jaja kurze świeże — za 1 szt.	0,34	0,46	0,52	0,50	hen eggs, fresh — per piece

a W latach 2005 i 2010 — za 200 ml.

a In 2005 and 2010 — per 200 ml.

TABL. 2 (212). **CENY DETALICZNE WYBRANYCH TOWARÓW I USŁUG (cd.)**
RETAIL PRICES OF SELECTED GOODS AND SERVICES (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2015	2016	SPECIFICATION
	w zł in zł				
Masło świeże o zawartości tłuszczu 82,5% — za 200 g	3,26	4,15	3,98	4,11	Fresh butter, fat content 82,5% — per 200 g
Olej rzepakowy produkcji krajowej — za 1 l	4,88	6,08	5,89	5,83	Rape-oil, domestic production — per l
Pomarańcze — za 1 kg	4,98	5,91	5,65	5,95	Oranges — per kg
Jabłka ^a — za 1 kg	1,77	2,39	2,35	2,27	Apples ^a — per kg
Buraki ^a — za 1 kg	1,13	1,50	1,60	1,67	Beetroots ^a — per kg
Marchew ^a — za 1 kg	1,46	1,90	2,27	2,04	Carrots ^a — per kg
Ziemniaki ^a — za 1 kg	0,72	1,24	1,01	1,13	Potatoes ^a — per kg
Cukier biały kryształ — za 1 kg	3,19	2,80	2,17	2,86	White sugar, crystallized — per kg
Kawa naturalna mielona — za 250 g	4,38	5,89	6,62	6,81	Natural coffee, ground — per 250 g
Herbata czarna liściasta — za 100 g	2,25	3,08	4,30	4,09	Black tea, leaf — per 100 g
Wódka czysta 40% — za 0,5 l	18,70	19,53	25,59 ^b	24,71	Pure vodka 40% — per 0,5 l
Papierosy — za 20 szt.	5,25	9,23	12,83	13,43	Cigarettes — per 20 pcs
Garnitur męski 2-częściowy, z tkaniny z udziałem wełny — za 1 kpl.	455,34	435,24	701,86 ^b	674,87	Men's suit fabrics of wool — per set
Półbuty męskie skórzane, na podszwie nieskórzanej — za 1 parę	146,20	185,94	209,65	219,10	Men's low leather shoes with non-leather sole — per pair
Półbuty damskie skórzane, na podszwie nieskórzanej — za 1 parę	131,70	166,54	192,56	208,20	Women's low leather shoes with non-leather sole — per pair
Podzelowanie obuwia męskiego — za 1 parę	26,72	38,17	43,53	44,38	Resoling men's shoes — per pair
Zimna woda z miejskiej sieci wodociągowej — za 1 m ³	2,06	2,72	3,48	3,62	Cold water by municipal water-system — per 1 m ³
Energia elektryczna dla gospodarstw domowych (taryfa całodobowa) ^c — za 1 kWh	0,42	0,60	0,67	0,66	Electricity for households (all-day tariff) ^c — per kWh
Gaz ziemny wysokometanowy z sieci dla gospodarstw domowych — za 1 kWh ^{cd}	1,47	2,38	0,24	0,21	Natural net-gas, high-methanated for households — per kWh ^{cd}
Węgiel kamienny — za 1 t	458,69	729,90	821,98	814,66	Hard coal — per t
Ciepła woda — za 1 m ³	12,99	16,81	20,97	20,94	Hot water — per 1 m ³
Centralne ogrzewanie lokali mieszkalnych — za 1 m ² p u	3,20	4,48	4,46	4,32	Heating of dwellings — per m ² of useful floor area
Chłodziarko-zamrażarka typu domowego, poj. ok. 340 l ^e	1393,33	1225,79	1141,32	1125,95	Fridge-freezer, capacity about 340 l ^e
Pralka automatyczna typu domowego (na 5-7 kg suchej bielizny) ^f	1269,40	1176,25	1271,49	1325,07	Automatic washing machine (dry-linen capacity not exceeding 5-7 kg) ^f

a Średnie ceny roczne obliczono przy zastosowaniu współczynników wyrażających udział zakupów dokonanych przez ludność w poszczególnych miesiącach roku. b Z uwagi na zmianę reprezentanta objętego badaniem cen dane nie w pełni porównywalne z danymi za lata poprzednie. c Łącznie z opłatami stałymi i zmiennymi. d W latach 2005 i 2010 — za 1 m³. e W 2005 r. — pojemność ok. 320 l; w 2010 r. pojemność ok. 300 l. f W latach 2005 i 2010 — na 5 kg suchej bielizny.

a Annual average prices were calculated with the use of coefficients expressing monthly shares of purchases made by consumers in particular months of a year. b Due to the changes of representative item covered by the price survey data not fully comparable to those published in the previous Yearbook. c Including standing and variable charges. d In 2005 and 2010 — per 1 m³. e In 2005 — capacity about 320 l; in 2010 a — capacity about 300 l. f In 2005 and 2010 — dry-lined capacity not exceeding 5 kg.

TABL. 2 (212). **CENY DETALICZNE WYBRANYCH TOWARÓW I USŁUG (dok.)**
RETAIL PRICES OF SELECTED GOODS AND SERVICES (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2015	2016	SPECIFICATION
	w zł in zł				
Odkurzacz typu domowego	330,62	395,22	383,78	370,84	Vacuum cleaner
Żelazko z nawilżaczem	152,48	206,13	203,38	215,84	Iron with duschsystem
Proszek do prania — za 300 g ^a	.	4,30	5,29	5,29	Washing powder — per 300 g ^a
Benzyna silnikowa bezołowiowa, 95-oktanowa — za 1 l	4,00	4,61	4,64	4,32	Unleaded 95 octane motor petrol — per l
Bilet normalny na przejazd autobu- sem miejskim, jednorazowy	1,86	2,13	2,47	2,46	Regular ticket for travelling by intra- -urban bus
Przejazd taksówką osobową, taryfa dzienna — za 5 km	12,75	14,80	15,47	15,59	Taxi daily fare — for 5 km distance
Bilet normalny do kina	12,53	15,81	20,51	20,06	Regular cinema ticket
Ondulacja na zimno włosów damskich	45,12	59,33	67,32	69,25	Women's cold wave
Ciągnik rolniczy	63074,00	77375,00	175890,00	171417,50	Farm tractor
Kopaczka do ziemniaków ciągniko- wa, zawieszana	10012,23	11728,27	15485,18	15653,46	Mounted tractor potato digger
Mocznik nawozowy 46% N — za 25 kg	24,24	32,32	39,59	36,34	Urea, nutritive content 46% N — per 25 kg
Przemiał pszenicy — za 1 dt	12,26	15,33	16,00	15,50	Grinding of wheat — per dt
Badanie kliniczne krowy	26,41	33,76	45,86	47,28	Cow's clinical examination

a W latach: 2010 — za 400 g, 2015 — 280 g.

a In 2010 — per 400 g, 2015 — 280g.

TABL. 3 (213). **PRZECIĘTNE CENY SKUPU WAŻNIEJSZYCH PRODUKTÓW ROLNYCH**
AVERAGE PROCUREMENT PRICES OF MAJOR AGRICULTURAL PRODUCTS

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2015	2016	SPECIFICATION
	w zł in zł				
Ziarno zbóż konsumpcyjnych i paszowych — za 1 dt:					Cereal grain consumer and for feeds — per dt:
pszenicy	38,01	60,45	66,45	61,72	wheat
żyta	26,63	38,66	49,47	52,11	rye
jęczmienia	36,69	41,31	58,24	56,53	barley
owsa i mieszanek zbożowych	31,77	45,58	44,17	52,90	oats and cereal mixed
pszenżyta	30,50	47,26	54,37	56,85	triticale
Ziemniaki — za 1 dt	34,68	55,68	44,74	41,24	Potatoes — per dt
w tym jadalne (bez wczesnych)	36,25	57,81	45,30	44,22	of which edible (excluding early kinds)
Buraki cukrowe — za 1 dt	18,69	11,20	12,23	12,63	Sugar beets — per dt
Rzepak i rzepik przemysłowy — za 1 dt	74,47	129,34	150,35	164,26	Industrial rape and turnip rape — per dt
Liście tytoniu — za 1 dt	158,75	681,17	700,61	927,26	Raw tobacco — per dt

TABL. 3 (213). **PRZECIĘTNE CENY SKUPU WAŻNIEJSZYCH PRODUKTÓW ROLNYCH (dok.)**
AVERAGE PROCUREMENT PRICES OF MAJOR AGRICULTURAL PRODUCTS
(cont.)

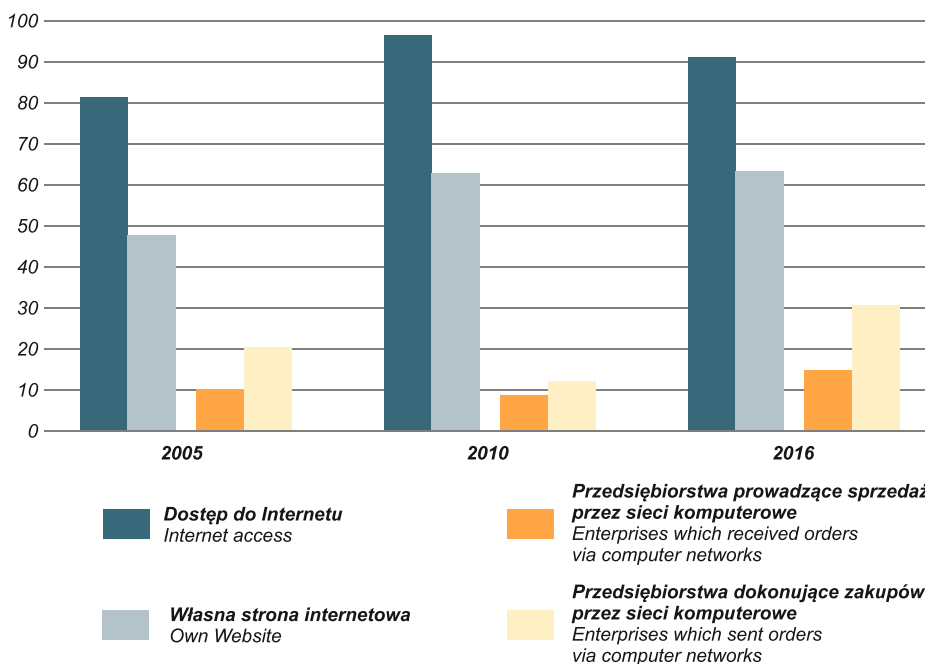
WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2015	2016	SPECIFICATION
	w zł		in zł		
Żywiec rzeźny — za 1 kg:					<i>Animals for slaughter — per kg:</i>
bydło (bez cieląt).....	4,02	4,47	5,92	5,92	<i>cattle (excluding calves)</i>
cielęta.....	9,20	7,45	8,05	10,16	<i>calves</i>
trzoda chlewna.....	3,78	3,81	4,20	4,60	<i>pigs</i>
Mleko krowie — za 1 l.....	0,89	0,98	1,05	1,01	<i>Cows' milk — per l</i>
Jaja kurze konsumpcyjne — za 1 szt.....	0,20	0,21	0,19	0,15	<i>Consumer hen eggs — per piece</i>

TABL. 4 (214). **PRZECIĘTNE CENY UZYSKIWANE PRZEZ ROLNIKÓW NA TARGOWISKACH**
AVERAGE MARKET-PLACE PRICES RECEIVED BY FARMERS

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2015	2016	SPECIFICATION
	w zł		in zł		
Ziarno zbóż — za 1 dt:					<i>Cereal grain — per dt:</i>
pszenicy.....	46,17	65,42	75,01	73,45	<i>wheat</i>
żyta.....	33,70	45,36	57,29	58,19	<i>rye</i>
jęczmienia.....	43,37	58,32	72,60	71,71	<i>barley</i>
owsa.....	36,73	49,37	59,65	62,34	<i>oats</i>
pszenżyta.....	39,76	52,40	64,47	65,46	<i>triticale</i>
Ziemniaki (bez jadalnych wczesnych) — za 1 dt.....	52,33	91,28	69,70	89,29	<i>Potatoes (excluding edible early kinds) — per dt</i>
Zwierzęta gospodarskie — za 1 szt.:					<i>Livestock — per head:</i>
krowa dojna.....	2101,00	2941,89	3579,17	3662,92	<i>dairy cow</i>
jałówka 1-rocznia.....	1230,00	1775,35	1688,19	1800,00	<i>one-year heifer</i>
prosię na chów.....	136,77	125,30	148,40	145,62	<i>piglet</i>
Żywiec rzeźny — za 1 kg:					<i>Animals for slaughter — per kg:</i>
cielęta.....	7,03	8,52	9,68	9,88	<i>calves</i>
trzoda chlewna.....	3,77	3,62	3,75	4,28	<i>pigs</i>
Jaja kurze — za 1 szt.	0,38	0,57	0,66	0,66	<i>Hen eggs — per piece</i>

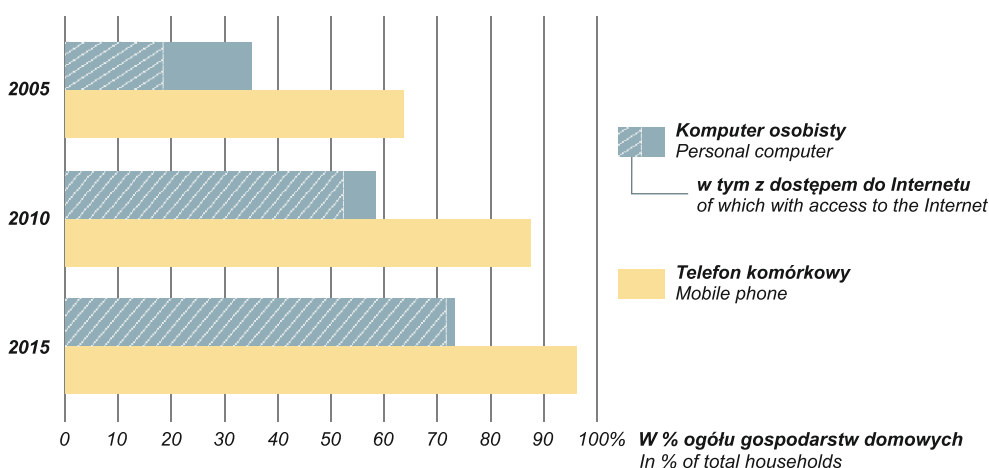
**PRZEDSIĘBIORSTWA^a WYKORZYSTUJĄCE WYBRANE TECHNOLOGIE
INFORMACYJNO-TELEKOMUNIKACYJNE**
**ENTERPRISES^a USING SELECTED INFORMATION AND COMMUNICATION
TECHNOLOGIES**

W % ogółu przedsiębiorstw
In % of total enterprises

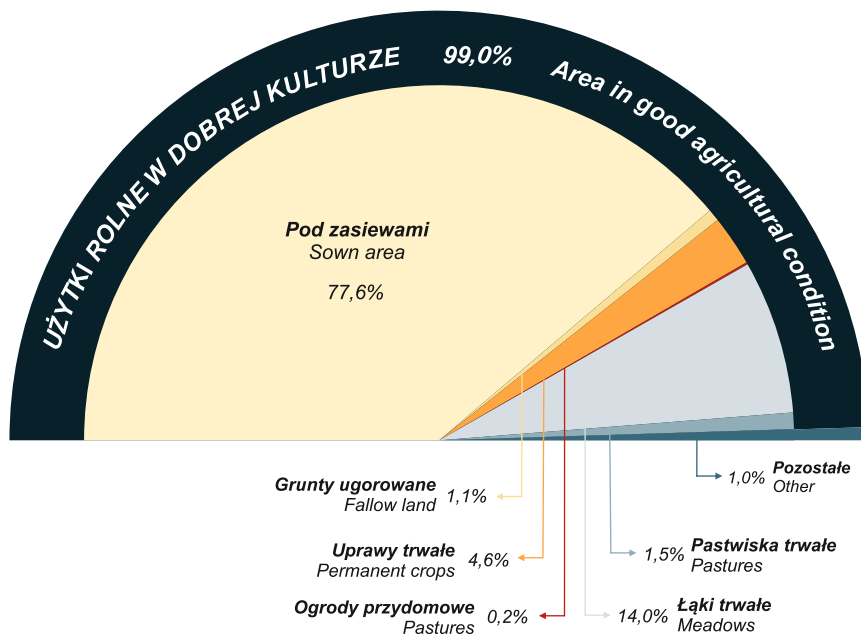
^a Dane dotyczą podmiotów gospodarczych, w których liczba pracujących przekracza 9 osób.
^a Data concern economic entities employing more than 9 persons.

**GOSPODARSTWA DOMOWE WYPOSAŻONE W WYBRANE TECHNOLOGIE
INFORMACYJNO-TELEKOMUNIKACYJNE^a**
**HOUSEHOLDS FURNISHED WITH SELECTED
INFORMATION AND COMMUNICATION TECHNOLOGIES^a**

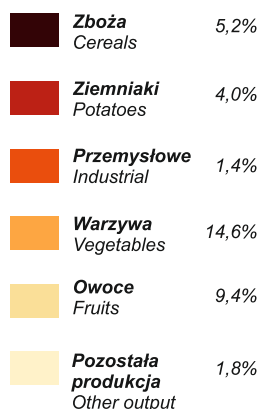
^a Na podstawie badania Budżetów Gospodarstw domowych według stanu w końcu poszczególnych kwartałów.
^a On the basis about household budgets of data at the end of individual quarters.

UŻYTKI ROLNE W GOSPODARSTWACH ROLNYCH W 2016 R.
Stan w dniu 30 VI
AGRICULTURAL LAND USED IN AGRICULTURAL HOLDINGS IN 2016
As of 30 VI

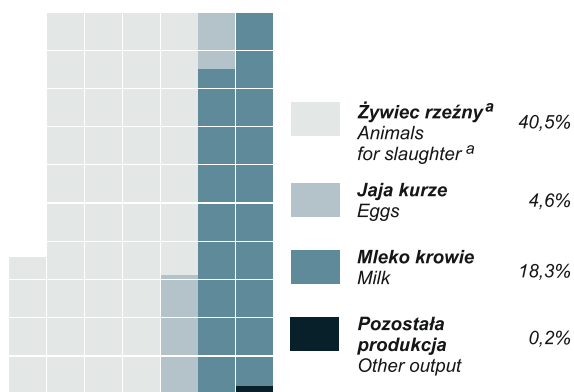

STRUKTURA TOWAROWEJ PRODUKCJI ROLNICZEJ W 2015 R.
STRUCTURE OF MARKET AGRICULTURAL OUTPUT IN 2015

PRODUKCJA ROŚLINNA
CROP OUTPUT

PRODUKCJA ZWIERZĘCA
ANIMAL OUTPUT

^a Bydło, cielęta, trzoda chlewna, owce, konie, drób, kozy i króliki.
^a Cattle, calves, pigs, sheep, horses, poultry, goats and rabbits.

DZIAŁ XV

ROLNICTWO, ŁOWIECTWO I LEŚNICTWO

Uwagi ogólne

Rolnictwo

1. Prezentowane informacje opracowano **metodą rodzaju działalności** i dotyczą działalności rolniczej w zakresie produkcji roślinnej i zwierzęcej prowadzonej przez podmioty gospodarcze niezależnie od sekcji PKD 2007, do której są zaliczane.

2. **Gospodarstwo rolne** to jednostka wyodrębniona pod względem technicznym i ekonomicznym, posiadająca odrębne kierownictwo (użytkownik lub zarządzający) i **prowadząca działalność rolniczą**.

Gospodarstwo indywidualne to gospodarstwo rolne użytkowane przez osobę fizyczną.

Gospodarstwa indywidualne obejmują:

- 1) gospodarstwa o powierzchni 1 ha i więcej użytków rolnych;
- 2) gospodarstwa o powierzchni poniżej 1 ha użytków rolnych (w tym nieposiadające użytków rolnych) prowadzące produkcję rolną (roślinną i zwierzęcą) o znaczącej (określonej odpowiednimi progami) skali, w tym działy specjalne produkcji rolnej.

Do **działalności rolniczej** zaliczamy działalność związaną z uprawą roślin, która obejmuje: wszystkie uprawy rolne (w tym grzyby jadalne), warzywnictwo i ogrodnictwo, szkółkarstwo, hodowlę i nasiennictwo roślin rolniczych i ogrodniczych oraz chów i hodowlę zwierząt gospodarskich, tj. bydła, owiec, kóz, koni, trzody chlewnej, drobiu, królików, pozostałych zwierząt futerkowych, dzikich zwierząt utrzymywanych w gospodarstwie dla produkcji mięsa (np. dziki, samy, daniele) i pszczoł, a także działalność polegającą na utrzymaniu użytków rolnych według zasad dobrej kultury rolnej (zgodnie z normami).

3. Zgodnie z definicjami w ust. 2, od 2010 r. w badaniach rolniczych nie ujmuje się posiadaczy użytków rolnych nieprowadzących działalności rolniczej oraz posiadaczy poniżej 1 ha użytków rolnych prowadzących działalność rolniczą o małej skali (poniżej określonych progów).

4. **Powierzchnia użytków rolnych** obejmuje powierzchnię użytków rolnych w dobrej kulturze i użytków rolnych pozostałych.

CHAPTER XV

AGRICULTURE, HUNTING AND FORESTRY

General notes

Agriculture

1. The presented information was compiled using the **kind-of-activity method** and concerns agricultural activity in the area of crop and animal production conducted by economic entities regardless of the branch of the NACE Rev. 2 in which they are included.

2. **An agricultural holding** is understood as a single unit, both technically which has a single management (holder or manager) and which **conducts agricultural activity**.

A natural person's agricultural holding is understood as an agricultural holding used by a natural person.

Natural person's agricultural holdings include:

- 1) holdings with an area of 1 ha or more of agricultural land;
- 2) holdings with an area of less than 1 ha of agricultural land (including holdings without agricultural land) conducting agricultural production (crop and animal output) of significant (determined by the appropriate thresholds) scale, of which special branches of agricultural activities.

An agricultural activity includes activity related to the cultivation of plants, which covers: all field crops (including mushrooms), vegetable gardening and horticulture, nursery, cultivation and seed production of agricultural and horticultural crops as well as activity related to rearing and breeding of livestock, such as cattle, sheep, goats, horses, pigs, poultry, rabbits, other fur-covered animals wild animals kept for slaughter (such as wild boar, roe deer, fallow deer) and bees, as well as activity of maintaining agricultural land in accordance with cultivation principles with respects for environment protection requirements (according to the norms).

3. According to the definitions in item 2, since 2010 agricultural surveys have not included owners of agricultural land who do not conduct agricultural activities, and owners of less than 1 ha of agricultural land who conduct agricultural activities on a small scale (below the specified thresholds).

4. **The agricultural land area** including area of agricultural land in a good agricultural condition and other agricultural land.

Użytki rolne w dobrej kulturze – utrzymywane zgodnie z normami spełniającymi wymogi Ustawy z dnia 5 II 2015 r. o płatnościach w ramach systemów wsparcia bezpośredniego (tekst jednolity Dz. U. 2015 poz. 1551) – prezentuje się w podziale na: powierzchnię pod zasiewami, grunty ugorowane, uprawy trwałe (w tym sady), ogrody przydomowe, łąki trwałe i pastwiska trwałe.

Użytki rolne pozostałe to użytki rolne nieużytkowane i nieutrzymywane w dobrej kulturze.

Powierzchnia zasiewów to powierzchnia wszystkich upraw zasianych i zasadzonych w gospodarstwie rolnym, z wyłączeniem powierzchni upraw zaliczanych od 2010 r. do upraw trwałych, a także powierzchni ogrodów przydomowych i upraw na przyoranie uprawianych jako plon główny.

Dane o powierzchni i produkcji warzyw oraz truskawek uwzględniają ich uprawę w ogrodach przydomowych. Od 2013 r. dane dotyczące truskawek obejmują także uprawy ekologiczne.

Dane dotyczące drzew i krzewów owocowych do 2014 r. uwzględniały ich uprawę poza sadami. W 2015 r. dane o powierzchni uprawy drzew i krzewów owocowych dotyczyły wyłącznie sadów, ale dane o zbiorach z tego okresu obejmowały produkcję owoców zarówno w sadach, jak i poza sadami. Od 2016 r. dane dotyczące powierzchni i zbiorów owoców z drzew i krzewów odnoszą się jedynie do ich upraw w sadach.

Od 2014 r. powierzchnie upraw warzywniczych, sadowniczych oraz truskawek dla poziomu województwa są szacowane wyłącznie według położenia gruntów.

Grunty ugorowane to grunty one niewykorzystywane do celów produkcyjnych, ale utrzymane według zasad dobrej kultury rolnej, przy zachowaniu wymogów ochrony środowiska, łącznie z powierzchnią upraw na przyoranie uprawianych jako plon główny (nawozy zielone).

Uprawy trwałe to łączna powierzchnia plantacji drzew i krzewów owocowych oraz ich szkótek (sady), szkótek drzew i krzewów ozdobnych, szkótek drzew leśnych do celów handlowych, innych upraw trwałych, w tym wikliny oraz drzew i krzewów owocowych rosnących poza plantacjami, a także upraw trwałych pod osłonami.

Ogrody przydomowe to powierzchnia upraw przeznaczonych przede wszystkim na samozaopatrzenie. Do ogrodów przydomowych nie zalicza się powierzchni trawników i ogrodów ozdobnych oraz powierzchni przeznaczonej na rekreację.

Łąki i pastwiska są to łąki i pastwiska trwałe, do których nie zalicza się gruntów ornych obsianych trawami w ramach płodozmienu.

5. Globalna produkcja rolnicza obejmuje:

1) **produkcję roślinną**, tj. surowe (nieprzetworzone) produkty pochodzenia roślinnego (zbiory danego roku);

Agricultural land a good agricultural condition – maintained in accordance with norms meeting requirements of the Law of 5 II 2015 on payments under direct support schemes (uniform text Journal of Laws 2015 item 1551) – is presented on the basis of a division into sown area, fallow land, permanent crops (including orchards), kitchen gardens, permanent meadows and permanent pastures.

Other agricultural land is agricultural land which is not used and maintained in a good condition.

Sown area is the area of all crops sown and planted in the agricultural holding, except for the area of crops which since 2010 were included to permanent crops, as well as the area of kitchen gardens and crop area intended for ploughing, cultivated as major crops.

Data on the area and production of vegetables and strawberries include their cultivation in the kitchen gardens. Since 2013 data on strawberries have included also organic plantations.

Data on fruit trees and bushes up to 2014 included their cultivation out of plantations. In 2015 area of fruit trees and bushes concerned only orchards but data on fruit production concerned the production from orchards, as well as outside plantations. Since 2016 data on area and fruit production from fruit trees and bushes have related to orchards only.

Since 2014 data on area of vegetables, fruit from fruit trees and bushes and strawberries for the voivodship level, have been estimated according to field location only.

Fallow land is the arable land not used for production purposes but maintained in a good agricultural condition, in compliance with the environmental protection requirements, as well as the crop area intended for ploughing of plants cultivated as major crops (green fertilizers).

Permanent crops stand for the total plantation area of fruit-bearing trees and shrubs, and their nurseries, nurseries of ornamental trees and shrubs, and nurseries of forest trees for commercial purposes, as well as other permanent crops, of which wicker, fruit-bearing trees and shrubs grown outside plantations, as well as other permanent crops cultivated under covers.

Kitchen gardens stand for the area of crops which mainly serve as self-supplies. The area of lawns and ornamental gardens, as well as recreation area, should not be treated as part of kitchen gardens.

Meadows and pastures are understood as permanent meadows and pastures, and do not include arable land sown with grass as part of crop rotation.

5. Gross agricultural output includes:

1) **crop output**, i.e., raw (not processed) products of plant origin (harvests for a given year);

2) **produkcję zwierzęcą**, tj. produkcję żywca rzeźnego oraz surowych (nieprzetworzonych) produktów pochodzenia zwierzęcego i przyrost pogłowia zwierząt gospodarskich (inwentarza żywego – stada podstawowego i obrotowego), do którego zaliczono: bydło, trzodę chlewną, owce, konie i drób.

Końcowa produkcja rolnicza stanowi sumę wartości: produkcji towarowej, spożycia naturalnego produktów rolnych pochodzących z własnej produkcji, przyrostu zapasów produktów roślinnych i zwierzęcych oraz przyrostu wartości pogłowia zwierząt gospodarskich (inwentarza żywego – stada podstawowego i obrotowego). Produkcja końcowa, w odróżnieniu od produkcji globalnej, nie obejmuje tych produktów pochodzących z własnej produkcji, które zostały zużyte na cele produkcyjne, np. pasz, materiału siewnego, obornika.

Towarowa produkcja rolnicza stanowi sumę sprzedaży produktów rolnych do skupu i na targowiskach.

6. Przy ustalaniu produkcji rolniczej w cenach stałych przyjęto średnie krajowe ceny bieżące z roku poprzedzającego rok badany (dla sprzedaży targowiskowej – ceny uzyskiwane przez rolników na targowiskach, dla pozostałych elementów produkcji – średnie ceny skupu), z wyjątkiem ziemniaków, warzyw i owoców, w przypadku których przyjmuje się średnie ceny z dwóch kolejnych lat, tj. z roku poprzedzającego rok badany i z roku badanego.

7. Dane o **produkcji, plonach i skupie**: zbóż, strączkowych i oleistych dotyczą ziarna, tytoniu – liści tytoniu, chmielu – chmielu surowego. Dane dotyczące zbóż obejmują: zboża podstawowe, mieszanki zbożowe, kukurydzę na ziarno, grykę, proso i inne zbożowe. Dane dotyczące zbóż podstawowych, tj. pszenicy, żyta, jęczmienia, owsa i pszenżyta – jeśli nie zaznaczono inaczej – nie obejmują mieszanek zbożowych.

Strączkowe na ziarno obejmują: konsumpcyjne (groch, fasola, bób oraz pozostałe) i pastewne (peluszką, wyka, łubin, bobik oraz pozostałe, np. mieszanki strączkowe).

Do upraw **przemysłowych** zalicza się: buraki cukrowe, uprawy roślin oleistych (rzepak, rzepik, mak, słonecznik, soja, gorczyca i od 2003 r. len oleisty), włóknistych (len, konopie) i innych przemysłowych (tj. tytoń, chmiel, cykorii). Uprawy **pastewne** obejmują: strączkowe pastewne, motylkowe drobnonasienne (w tym wieloletnie, tj. koniczyna, lucerna i esparceta) z innymi pastewnymi i trawami, a także okopowe pastewne (buraki pastewne, brukiew, marchew pastewna, kapusta pastewna, rzepa itp.) oraz kukurydzę na zielonkę.

8. Dane o produkcji **żywca rzeźnego** obejmują: skup zwierząt rzeźnych (pomniejszony o zwierzęta wyselekcjonowane do dalszego chowu), sprzedaż targowiskową oraz ubój z przeznaczeniem na spożycie naturalne.

2) **animal output**, i.e., production of animals for slaughter, raw (not processed) products of animal origin as well as the increase in farm animal stocks (livestock – the basic and working herd), which include: cattle, pigs, sheep, horses and poultry.

Final agricultural output is the sum of the following values: market output, own consumption of agricultural products from own production, increases in inventories of products of plant and animal origin and the increase in farm animal stocks (livestock – the basic and working herd). Final output, as opposed to gross output, does not include those products from own output that were utilized for production purposes, e.g. feed, sown material, manure.

Agricultural market output is the sum of agricultural product sales at procurement centres and on marketplaces.

6. The average national current prices for the year preceding surveyed year were assumed in calculating agricultural output in constant prices (for market sales – prices received by farmers at marketplaces, for other elements of production – average procurement prices), excluding potatoes, vegetables and fruits, for which the average prices from two consecutive years are adopted, i.e., from the year preceding the surveyed year and from the surveyed year.

7. Data regarding the **production, yields and procurement** of: cereals, pulses and oilseeds plants concern grain, tobacco – leaves, hop – raw hop. Data concerning cereals include: basic cereals, cereal mixed, maize for grain, buckwheat, millet and other cereals. Data regarding basic cereals, i.e. wheat, rye, barley, oats and triticale, unless otherwise stated, do not include cereal mixed.

Pulses for grain include: **consumer pulses** pulses (peas, beans, broad beans and others) and feed pulses (field peas, vetch, lupine, field beans and others, e.g. pulses mixed).

Industrial crops include: sugar beets, oil-bearing crops (rape, agrimony, poppy, sunflower, soya, mustard and since 2003 oil-flax), fibrous plants (flax, hemp) and other industrial plants (i.e. tobacco, hop, chicory). **Feed plants** include: pulses, legumes (of which perennial legumes: clover, lucerne and sainfoin) with other feed plants and field grasses, as well as root plants (fodder beet, ratubaga, fodder carrot, fodder cabbage, turnip) and maize for green feed.

8. Data regarding the production of **animals for slaughter** concern the purchase of animals for slaughter (excluding animals selected for further breeding), market sales and slaughter intended for own consumption.

9. Dane o **ciągnikach rolniczych** dotyczą ciągników 4-kołowych i gąsienicowych.

10. **Skup produktów rolnych** dotyczy ilości i wartości produktów rolnych (roślinnych i zwierzęcych) skupionych przez podmioty gospodarcze bezpośrednio od producentów. Skup produktów zwierzęcych do 1993 r. ujmowany był łącznie ze skupem ryb słodkowodnych z gospodarstw indywidualnych o powierzchni powyżej 1 ha użytków rolnych.

11. Dane o **atestowanych gospodarstwach ekologicznych** zostały opracowane na podstawie wykazów producentów przekazanych przez upoważnione jednostki certyfikujące Głównemu Inspektorowi Jakości Handlowej Artykułów Rolno-Spożywczych, zgodnie z art. 9 pkt 2 ustawy z dnia 25 czerwca 2009 r. o rolnictwie ekologicznym (Dz. U. Nr 116, poz. 975).

12. **Lata gospodarcze** obejmują okres od 1 VII do 30 VI (np. rok gospodarczy 2015/16 oznacza okres od 1 VII 2015 r. do 30 VI 2016 r.).

13. Do wyliczeń wskaźników natężenia przyjęto – jeśli nie zaznaczono inaczej – użytki rolne, powierzchnię zasiewów i zwierzęta gospodarskie według stanu w czerwcu.

14. Dane o użytkowaniu gruntów, powierzchni zasiewów, zbiorach i plonach ziemiopłodów, zwierzętach gospodarskich i produkcji zwierzęcej oraz o ciągnikach opracowano na podstawie sprawozdawczości, wyników badań reprezentacyjnych, wyników spisów rolniczych i szacunków.

15. Dane za 2010 r. w zakresie użytkowania gruntów, powierzchni zasiewów, pogłowia zwierząt gospodarskich, ciągników i zużycia nawozów mineralnych lub chemicznych oraz wapniowych opracowano na podstawie wyników Powszechnego Spisu Rolnego. Powszechny Spis Rolny przeprowadzony został we wrześniu 2010 r. według stanu w dniu 30 VI.

16. Dane – jeśli nie zaznaczono inaczej – prezentuje się według siedziby użytkownika gospodarstwa.

Leśnictwo

1. Informacje w zakresie leśnictwa dotyczą:

1) **lasów publicznych** stanowiących własność:

- a) Skarbu Państwa — zarządzanych oraz użytkowanych czasowo lub w wieczność przez:
  - Państwowe Gospodarstwo Leśne Lasy Państwowe (w skrócie „Lasy Państwowe”), nadzorowane przez Ministra Środowiska,
  - jednostki ochrony przyrody (parki narodowe),
  - jednostki organizacyjne innych ministrów, wojewodów, gmin lub związków komunalnych i Agencję Nieruchomości Rolnych,

9. Data regarding **agricultural tractors** concern 4-wheeled and tracked tractors.

10. **Procurement of agricultural products** includes the quantity and value of agricultural products (crop and animal origin) purchased by economic entities directly from producers. Until 1993, the procurement of products of animal origin was given together with the procurement of freshwater fish from private farms exceeding 1 ha of agricultural land.

11. Data on **certified organic farms** have been elaborated on the basis of producers registers delivered by authorized certifying bodies to the Main Inspector of Agricultural and Food Quality according to Article 9 point 2 of Legal Act of 25 June 2009 on organic farming (Journal of Laws No. 116, item 975).

12. **Farming years** cover the period from 1 VII to 30 VI (e.g. the 2015/16 farming year covers the period from 1 VII 2015 to 30 VI 2016).

13. Intensity ratios were calculated on the basis of agricultural land, sown area, and livestock as of June, unless otherwise indicated.

14. Data regarding land use, sown area, crop production and yields, livestock and animal-based production, as well as tractors were compiled on the basis of reports, results of sample surveys, agricultural census results and estimates.

15. Data for 2010 in terms of land use, sown area, livestock, tractors, consumption of mineral or chemical and lime fertilizers were compiled on the basis of the results of the Agricultural Census. The Agricultural Census was conducted in September 2010 — as of 30 VI.

16. Data — unless otherwise stated — are presented by the official residence of the land user.

Forestry

1. Information within the scope of forestry concerns:

1) **public forests** owned by:

- a) the State Treasury — managed and utilized temporarily or perpetually by:
  - State Forests National Forest Holding (abbreviated as "State Forests") supervised by the Minister of Environment,
  - nature protection units (national parks),
  - organizational units supervised by different ministers, voivods, gminas or municipal associations and the Agricultural Property Agency,

- b) gmin (w tym gmin mających również status miasta na prawach powiatu),
- c) innych jednostek publicznych, itp. szkół wyższych, instytucji naukowych itp.;

2) **lasów prywatnych** stanowiących własność:

- a) osób fizycznych,
- b) wspólnot gruntowych będących własnością wszystkich lub części mieszkańców wsi,
- c) spółdzielni produkcji rolniczej,
- d) innych osób prawnych.

2. **Powierzchnia gruntów leśnych** obejmuje powierzchnię lasów oraz gruntów związanych z gospodarką leśną.

Do **powierzchni lasów** zalicza się grunty o zwartej powierzchni co najmniej 0,1 ha:

- pokryte roślinnością leśną (powierzchnia zalesiona),
- przejściowo pozbawione roślinności leśnej (zręby, halizny, płazowiny, plantacje choinek i krzewów oraz poletka łowieckie).

Są to grunty przeznaczone do produkcji leśnej lub wchodzące w skład rezerwatów przyrody i parków narodowych albo wpisane do rejestrów zabytków.

Do **gruntów związanych z gospodarką leśną** zalicza się grunty zajęte pod wykorzystywane dla potrzeb gospodarki leśnej: budynki i budowle, linie podziału przestrzennego lasu, drogi leśne, szkółki leśne, miejsca składowania drewna itp.

Drzewostany w klasie odnowienia są to drzewostany rębne i przeszlorębne podlegające jednocześnie użytkowaniu i odnowieniu (pod osłoną), w których co najmniej 50% powierzchni (w drzewostanach użytkowanych rębiami gniazdowymi co najmniej 30% powierzchni) zostało odnowione sztucznie lub naturalnie oraz drzewostany młodszych klas wieku wymagające przebudowy za pomocą rębni złożonych, z uwagi na złe efekty produkcyjne.

Drzewostany w klasie do odnowienia obejmują drzewostany rębne i przeszlorębne użytkowane rębiami złożonymi, które wymagają uprzedniego odnowienia jako bezwzględnie warunku kontynuacji cięć tymi rębiami.

Drzewostany o budowie przerębowej są to drzewostany składające się z grup i kęp drzew o różnym wieku i wysokości, przenikające się nawzajem na całej powierzchni, w których prowadzone są jednocześnie zabiegi związane z użytkowaniem, odnowieniem i pielęgnowaniem lasu.

Przez **odnowienia** rozumie się powstawanie młodego drzewostanu w miejsce drzewostanu usuwanego lub usuniętego:

- 1) odnowienia sztuczne są to uprawy leśne zakładane przez sadzenie lub siew;
- 2) odnowienia naturalne są to uprawy leśne powstałe na

- b) *gminas (of which gminas which are also cities with powiat status),*
- c) *other public units, e.g. higher education institutions, science institutions etc.;*

2) **private forests** owned by:

- a) *natural persons,*
- b) *land held in common by all or part of the residents of a village,*
- c) *agricultural production cooperatives,*
- d) *other legal persons.*

2. **Forest land** includes areas of forest as well as land connected with silviculture.

Forest areas include land with a homogeneous area of at least 0,1 ha:

- *covered by forest vegetation (wooded area),*
- *temporarily devoid of forest vegetation (felling sites, blanks, irregularly stocked open stands, coniferous tree and bush plantations, hunting grounds).*

These areas are designated for silviculture production, comprising portions of nature reserves and national parks or are registered as nature monuments.

Land connected with silviculture includes land used for purposes of forest management: buildings and structures, spatial division lines in forests, forest roads, forest nurseries, wood stockpiling areas, etc.

Tree stands in the restocking class are tree stands which have reached or passed felling maturity being simultaneously utilized and renewed (under cover), in which at least 50% of the area (in tree stands utilized through nested fellings of at least 30% of the area) was renewed artificially or naturally as well as tree stands in the lower age categories requiring reconstruction through complex fellings in view of poor production results.

Tree stands in the class for restocking include tree stands that have reached or passed felling maturity, that are utilized through complex fellings and that require prior renewal as the necessary condition for continuation of these fellings.

Tree stands with a selection structure are tree stands consisting of groups and clumps of trees of various ages and heights, intermingled throughout the entire stand, in which activity connected with the utilization, renewal and tending of the forest is conducted simultaneously.

Renewals are understood as new tree stands formed in place of removed stands:

- 1) *artificial renewals are tree crops established through planting or sowing;*
- 2) *natural renewals are tree crops formed in woodland*

powierzchni lasów z samosiewu i odrośli, uznane za pełnowartościowe i pokrywające co najmniej 50% terenu.

Zalesienia polegają na zakładaniu upraw leśnych na gruntach pozostających poprzednio poza uprawą leśną (niezaliczonych do powierzchni lasów).

Zadrzewienia są to produkcyjne i ochronne skupiska drzew i krzewów na terenach poza lasami. Występują wzdłuż tras komunikacyjnych i cieków wodnych, wśród upraw rolnych, przy domach i budynkach gospodarczych oraz w obrębie i przy zakładach przemysłowych. Do zadrzewień nie zalicza się: sadów, plantacji, szkótek drzew i krzewów, cmentarzy, urządzonej zieleni komunalnej w miastach, ogrodów działkowych, skupisk drzew otaczających obiekty zabytkowe.

3. Wskaźnik **lesistości** (lesistość) obliczono jako stosunek procentowy powierzchni lasów do ogólnej powierzchni województwa.

Udział powierzchni gruntów leśnych w powierzchni łądowej województwa obliczono jako stosunek powierzchni lasów i gruntów związanych z gospodarką leśną do powierzchni ogólnej województwa pomniejszonej o grunty pod wodami (obejmujące powierzchniowe wody płynące oraz stojące); od 2002 r. – zgodnie z rozporządzeniem Ministra Rozwoju Regionalnego i Budownictwa z dnia 29 III 2001 r. w sprawie ewidencji gruntów i budynków (Dz. U. Nr 38, poz. 454) – do powierzchni łądowej województwa zalicza się grunty pod stawami oraz rowy użytkowane rolniczo.

4. Dane w podziale według sortymentów drzewnych (tabl. 28 i 29) opracowano na podstawie klasyfikacji jakościowo-wymiarowej określonej Polskimi Normami.

areas through self-seeding and offshoots, considered full-value and covering at least 50% of the area.

Afforestation consists in establishing woodland crops on land previously outside silviculture (not included in forest area).

Plantings are productive and protective clusters of trees and shrubs outside the forests. The term includes trees along roads, rivers, canals and among agricultural crops, on farmlands and within plants area. The term excludes orchards, plantations, forest and shrub nurseries, cemeteries and estate green belts within cities, home gardens and allotments, trees and shrubs surrounding monumental places.

3. The **forest cover** indicator (forest cover) was calculated as the percentage ratio of forest area to the total area of the voivodship.

Share of forest land area of the voivodship is calculated as the percentage ratio of forest area (including land connected with silviculture) to the total area of the country without lands under waters (including surface flowing waters and surface standing waters). According to the decree of the Minister of Regional Development and Construction dated 29 III 2001 in regard to the registration of land and buildings (Journal of Laws No. 38, item 454) – since 2002 land under ponds as well as ditches used for agricultural purposes been calculated to land area.

4. Data in the rows according to wood assortments (tables 28 and 29) were compiled on the basis of the quality-size classification defined by Polish Norms.

Rolnictwo
Agriculture

 TABL. 1 (215). **UWARUNKOWANIA I WAŻNIEJSZE WYNIKI EKONOMICZNO-PRODUKCYJNE
 W ROLNICTWIE ^a**
*TRENDS AND MAJOR ECONOMIC AND PRODUCTION RESULTS
 IN AGRICULTURE ^a*

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2015	2016	SPECIFICATION
Gospodarstwa rolne (stan w czerwcu) ^b w tys.....	197,7	130,6	124,7	124,0	<i>Agricultural holdings (as of June) ^b in thous.</i>
w tym gospodarstwa indywidualne...	197,5	130,4	124,6	123,9	<i>of which private farms</i>
Powierzchnia użytków rolnych (stan w czerwcu) ^b w tys. ha.....	1086,1	979,7	972,3	961,6	<i>Agricultural land area (as of June) ^b in thous. ha</i>
w tym gospodarstwa indywidualne...	1065,6	958,8	957,5	942,9	<i>of which private farms</i>
Udział w ogólnej powierzchni zasiewów (stan w czerwcu) ^b w %:					<i>Share in total sown area (as of June) ^b in %:</i>
zbóż podstawowych.....	57,6	62,0	61,5	60,6	<i>basic cereals</i>
w tym gospodarstwa indywidualne	57,7	62,2	61,7	60,8	<i>of which private farms</i>
ziemniaków ^c	7,5	5,8	4,7	4,6	<i>potatoes ^c</i>
w tym gospodarstwa indywidualne	7,6	5,9	4,7	4,6	<i>of which private farms</i>
roślin przemysłowych.....	2,6	4,2	4,0	3,1	<i>Industrial plants</i>
w tym gospodarstwa indywidualne	2,4	3,8	3,8	2,9	<i>of which private farms</i>
Plony z 1h w dt:					<i>Yields per 1 ha in dt:</i>
zbóż podstawowych.....	27,0	31,1	30,9	31,7	<i>basic cereals</i>
w tym gospodarstwa indywidualne	26,7	30,9	30,7	31,6	<i>of which private farms</i>
ziemniaków ^c	160	213	188	300	<i>potatoes ^c</i>
w tym gospodarstwa indywidualne	160	212	186	299	<i>of which private farms</i>
rzepaku rzepiku.....	22,9	23,7	27,2	24,3	<i>of rape and turnip rape</i>
w tym gospodarstwa indywidualne	21,8	23,1	26,8	24,2	<i>of which private farms</i>
Bydło, trzoda chlewna, owce i konie w przeliczeniowych sztukach dużych (stan w czerwcu) ^{bde} na 100 ha użytków rolnych.....	52,8	58,7	54,8	55,7	<i>Cattle, pigs, sheep and horses in terms of large heads (as of June) ^{bde} per 100 ha of agricultural land</i>
w tym gospodarstwa indywidualne....	53,1	58,8	54,9	56,1	<i>of which private farms</i>

a Patrz uwagi ogólne do działu, ust. 3. *b* W 2010 r. dane Powszechnego Spisu Rolnego. *c* Od 2010 r. bez ogrodów przydomowych. *d* Patrz uwaga do tablicy 11 na str. 299. *e* W 2005 r. stan trzody chlewnej w końcu lipca.

a See general notes to the chapter, item 3. *b* In 2010 data of the Agricultural Census. *c* Since 2010 excluding kitchen gardens. *d* See note to table 11 on page 299. *e* In 2005 pigs as of the end of July.

TABL. 1 (215). **UWARUNKOWANIA I WAŻNIEJSZE WYNIKI EKONOMICZNO-PRODUKCYJNE W ROLNICTWIE ^a (dok.)**
TRENDS AND MAJOR ECONOMIC AND PRODUCTION RESULTS
IN AGRICULTURE ^a (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2015	2016	SPECIFICATION
Udział krów w pogłowie bydła (stan w czerwcu) ^b w %	53,7	47,5	41,7	40,1	Share of cows in cattle stocks (as of June) ^b in %
w tym gospodarstwa indywidualne....	53,8	47,6	41,7	40,1	of which private farms
Udział loch w pogłowie trzody chlewnej (stan w czerwcu) ^{be} w %.....	9,1	8,3	7,1	6,7	Share of sows in pig stocks (as of June) ^{be} in %
w tym gospodarstwa indywidualne....	9,0	8,2	7,1	6,1	of which private farms
Produkcja żywca rzeźnego w przeliczeniu na mięso (łącznie z tłuszczami i podrobami) ^f na 1 ha użytków rolnych w kg	329,3	325,3	416,7	441,9	Production of animals for slaughter in terms of meat (including fats and pluck) ^f per 1 ha of agricultural land in kg
Produkcja mleka krowiego w l:					Production of cows' milk in l
na 1 ha użytków rolnych.....	971	984	1009	1030	per 1 ha of agricultural land
w tym gospodarstwa indywidualne	978	992	1016	1040	of which private farms
na 1 krowę.....	4513	4215	5201	5431	per cow
w tym gospodarstwa indywidualne	4497	4191	5196	5421	of which private farms
Ciągniki rolnicze (stan w czerwcu) ^b na 100 ha użytków rolnych w szt.	11,6	12,8	.	13,6	Agricultural tractors (as of June) ^b per 100 ha of agricultural land in units
w tym gospodarstwa indywidualne....	11,8	13,0	.	13,9	of which private farms
Zużycie nawozów mineralnych lub chemicznych (łącznie z wieloskładnikowymi) w przeliczeniu na czysty składnik ^{bg} na 1 ha użytków rolnych w kg	117,9	122,9	126,9	136,5	Consumption of mineral or chemical fertilizers (including mixed) in terms of pure ingredient ^{bg} per 1 ha of agricultural land in kg
w tym gospodarstwa indywidualne....	116,7	122,4	126,4	136,7	of which private farms

^a Patrz uwagi ogólne do działu, ust. 3. ^b W 2010 r. dane Powszechnego Spisu Rolnego. ^e W 2005 r. stan trzody chlewnej w końcu lipca. ^f Dotyczy mięsa: wołowego, cielęcego, wieprzowego, baraniego, końskiego, drobiowego, koziego, króliczego i dziczyzny; w wadze poubojowej ciepłej. ^g Dotyczy odpowiednio lat gospodarczych: 2004/05, 2009/10, 2014/15, 2015/16.

^a See general notes to the chapter, item 3. ^b In 2010 data of the Agricultural Census. ^f Concerns meat: beef, veal, pork, mutton, horseflesh, poultry, goat, rabbit and game; in post-slaughter warm weight. ^e In 2005 pigs as of the end of July. ^g Concerns respectively the: 2004/05, 2009/10, 2014/15, 2015/2016 farming years.

TABL. 2 (216). **POWIERZCHNIA UŻYTKÓW ROLNYCH WEDŁUG RODZAJÓW UŻYTKÓW^a**
 Stan w czerwcu
AGRICULTURAL LAND AREA BY LAND TYPE^a
 As of June

WYSZCZEGÓLNIENIE		Ogółem	W tym gospodarstwa indywidualne	SPECIFICATION
		Total	Of which private farms	
		w ha	in ha	
O G Ó Ł E M	2010 ^b	979660	958810	T O T A L
	2015	972327	957513	
	2016	961636	942867	
W dobrej kulturze rolnej		952238	933610	In good agricultural condition
Pod zasiewami.....		746365	734343	Sown area
Grunty ugorowane.....		10696	10493	Fallow land
Uprawy trwałe.....		44612	44026	Permanent crops
Ogrody przydomowe.....		1973	1973	Kitchen gardens
Łąki trwałe.....		134445	131998	Permanent meadows
Pastwiska trwałe.....		14146	10778	Permanent pastures
Pozostałe		9398	9256	Others

a Patrz uwagi ogólne działu, ust. 4. b Dane Powszechnego Spisu Rolnego.

a See general notes to the chapter, item 4. b Data of the Agricultural Census.

TABL. 3 (217). **GOSPODARSTWA ROLNE WEDŁUG GRUP OBSZAROWYCH^a**
 Stan w czerwcu
FARMS BY AREA GROUPS^a
 As of June

WYSZCZEGÓLNIENIE	2010 ^b	2015	2016	SPECIFICATION
Gospodarstwa w tys.	130,6	124,7	124,0	Farms in thous.
O powierzchni użytków rolnych – w odsetkach:				With agricultural land area of – in percent
do 1,00 ha.....	1,1	0,3	1,7	up to 1,00 ha
1,01-1,99.....	14,6	13,1	16,0	1,01-1,99
2,00-4,99.....	32,3	32,9	33,4	2,00-4,99
5,00-9,99.....	31,1	32,0	27,9	5,00-9,99
10,00-14,99.....	11,7	11,6	10,5	10,00-14,99
15,00-19,99.....	4,5	4,5	4,5	15,00-19,99
20,00-49,99.....	4,2	4,9	5,3	20,00-49,99
50 ha i więcej.....	0,5	0,8	0,8	50 ha and more
Przeciętna powierzchnia ogólna gospodarstwa w ha.....	8,6	8,8	8,8	Average total farm area in ha
w tym użytki rolne.....	7,5	7,8	7,8	of which agricultural land

a Patrz uwagi ogólne działu, ust. 2. b Dane Powszechnego Spisu Rolnego.

U w a g a. Od 2013 r. dane na podstawie badania cyklicznego przeprowadzanego co trzy lata.

a See general notes to the chapter, item 2. b Data of the Agricultural Census.

N o t e. Since 2013 data on the basis of period survey conducted every three years.

TABL. 4 (218). **DYNAMIKA GLOBALNEJ, KOŃCOWEJ I TOWAROWEJ PRODUKCJI ROLNICZEJ^a**
(ceny stałe)
INDICES OF GROSS, FINAL AND MARKET AGRICULTURAL OUTPUT^a (constant prices)

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2014	2015	2005	2010	2014	2015	SPECIFICATION
	ogółem <i>total</i>				w tym gospodarstwa indywidualne <i>of which private farms</i>				
	rok poprzedni = 100				<i>previous year = 100</i>				
Produkcja globalna	94,1	92,8	124,0	88,6	94,4	92,6	124,1	88,6	<i>Gross output</i>
roślinna	79,8	88,4	117,1	86,2	79,9	87,9	116,9	86,3	<i>crop</i>
zwierzęca	108,1	97,6	131,2	90,8	108,5	97,5	131,5	90,6	<i>animal</i>
Produkcja końcowa.....	95,4	91,2	125,3	90,8	95,8	90,9	125,4	90,7	<i>Final output</i>
roślinna	74,0	82,5	120,3	84,7	74,1	81,9	120,1	84,7	<i>crop</i>
zwierzęca	108,5	97,7	128,6	94,5	108,9	97,6	128,9	94,4	<i>animal</i>
Produkcja towarowa	96,4	93,3	120,7	95,2	96,8	92,9	120,6	95,2	<i>Market output</i>
roślinna	82,0	88,1	116,6	89,9	82,1	87,5	116,2	89,9	<i>crop</i>
zwierzęca	105,1	97,6	123,5	98,6	105,5	97,3	123,6	98,5	<i>animal</i>

^a Patrz uwagi ogólne działu, ust. 6.

^a See general notes to the chapter, item 6.

TABL. 5 (219). **STRUKTURA GLOBALNEJ I TOWAROWEJ PRODUKCJI ROLNICZEJ (ceny stałe^a)**
STRUCTURE OF GROSS AND MARKET AGRICULTURAL OUTPUT (constant prices^a)

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2014	2015	SPECIFICATION
	w odsetkach <i>in percent</i>				
PRODUKCJA GLOBALNA GROSS OUTPUT					
OGÓŁEM	100,0	100,0	100,0	100,0	TOTAL
Produkcja roślinna	42,0	49,4	47,8	45,7	Crop output
Zboża	13,1	11,1	14,4	12,7	<i>Cereals</i>
w tym zboża podstawowe.....	9,8	8,8	11,4	10,6	<i>of which basic cereals</i>
w tym: pszenica	2,6	2,7	4,0	3,6	<i>of which: wheat</i>
żyto.....	2,8	1,6	2,2	1,6	<i>rye</i>
jęczmień	1,3	1,1	1,2	1,2	<i>barley</i>
Ziemniaki.....	6,9	10,6	7,8	5,1	<i>Potatoes</i>
Przemysłowe	1,9	1,5	1,8	1,6	<i>Industrial</i>
w tym buraki cukrowe	1,4	0,5	0,6	0,4	<i>of which sugar beets</i>
Warzywa	6,8	10,2	10,9	12,7	<i>Vegetables</i>
Owoce.....	8,3	8,6	7,4	8,1	<i>Fruit</i>
Siano łąkowe	1,9	2,2	1,4	1,1	<i>Meadow hay</i>
Pozostałe	3,1	5,2	4,1	4,4	<i>Other</i>

^a Patrz uwagi ogólne działu, ust. 6.

^a See general notes to the chapter, item 6.

TABL. 5 (219). **STRUKTURA GLOBALNEJ I TOWAROWEJ PRODUKCJI ROLNICZEJ (dok.)**
STRUCTURE OF GROSS AND MARKET AGRICULTURAL OUTPUT (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2014	2015	SPECIFICATION
	w odsetkach <i>in percent</i>				
PRODUKCJA GLOBALNA (dok.) GROSS OUTPUT (cont.)					
Produkcja zwierzęca	58,0	50,6	52,2	54,3	Animal output
Żywiec rzeźny ^b	35,0	30,1	29,2	32,3	<i>Animals for slaughter^b</i>
w tym:					<i>of which:</i>
bydło (bez cieląt).....	4,1	4,6	5,6	7,9	<i>cattle (excluding calves)</i>
cielęta.....	0,7	0,5	0,5	0,2	<i>calves</i>
trzoda chlewna.....	21,0	17,1	14,4	15,0	<i>pigs</i>
owce.....	0,0	0,0	0,0	0,0	<i>sheep</i>
drób	9,0	7,8	8,6	9,1	<i>poultry</i>
Przyrost stada (podstawowego i obrotowego)	-0,3	1,1	0,7	-0,2	<i>Increase in herd (basic and working)</i>
Mleko krowie	17,7	14,1	15,4	16,9	<i>Cows' milk</i>
Jaja kurze.....	3,6	3,8	4,3	4,0	<i>Hen eggs</i>
Obornik	1,5	1,4	0,9	0,9	<i>Manure</i>
Pozostałe	0,5	0,1	1,7	0,4	<i>Other</i>
PRODUKCJA TOWAROWA MARKET OUTPUT					
O G Ó Ł E M	100,0	100,0	100,0	100,0	T O T A L
Produkcja roślinna	31,8	42,6	38,8	36,4	Crop output
Zboża	3,4	4,0	5,9	5,2	<i>Cereals</i>
w tym zboża podstawowe.....	3,1	3,6	5,0	4,6	<i>of which basic cereals</i>
w tym: pszenica	1,7	1,8	2,7	2,5	<i>of which: wheat</i>
żyto.....	1,1	0,7	1,2	0,9	<i>rye</i>
jęczmień.....	0,1	0,7	0,3	0,3	<i>barley</i>
Ziemniaki.....	5,6	11,9	7,9	4,0	<i>Potatoes</i>
Przemysłowe	2,7	1,9	1,8	1,4	<i>Industrial</i>
w tym buraki cukrowe	2,0	0,8	0,8	0,5	<i>of which sugar beets</i>
Warzywa	8,0	12,6	13,4	14,6	<i>Vegetables</i>
Owoce.....	10,7	10,9	9,1	9,4	<i>Fruit</i>
Pozostałe	1,4	1,3	0,7	1,8	<i>Other</i>
Produkcja zwierzęca	68,2	57,4	61,2	63,6	Animal output
Żywiec rzeźny ^b	44,8	38,2	38,1	40,5	<i>Animals for slaughter^b</i>
w tym:					<i>of which:</i>
bydło (bez cieląt).....	5,4	6,1	7,3	9,6	<i>cattle (excluding calves)</i>
cielęta.....	0,8	0,5	0,6	0,3	<i>calves</i>
trzoda chlewna.....	26,0	20,9	18,8	19,0	<i>pigs</i>
owce.....	0,0	0,0	0,0	0,0	<i>sheep</i>
drób	12,3	10,5	11,5	11,6	<i>poultry</i>
Mleko krowie	18,1	15,1	17,6	18,3	<i>Cows' milk</i>
Jaja kurze.....	4,9	3,9	5,3	4,6	<i>Hen eggs</i>
Pozostałe	0,4	0,2	0,2	0,2	<i>Other</i>

^b Bydło, cielęta, trzoda chlewna, owce, konie, drób, kozy i króliki.
^b Cattle, calves, pigs, sheep, horses, poultry, goats and rabbits.

TABL. 6 (220). **POWIERZCHNIA ZASIEWÓW**^a

Stan w czerwcu
SOWN AREA^a
 As of June

ZIEMIOPŁODY	2005	2010	2015	2016		CROPS
				ogółem <i>total</i>	w tym gospodarstwa indywidualne <i>of which private farms</i>	
w ha in ha						
OGÓŁEM	812071	735739	765270	746365	734343	TOTAL
Zboża	628120	581040	588478	567979	560404	Cereals
zboża podstawowe	467800	456275	470997	452405	446473	basic cereals
pszenica.....	87777	90222	119944	108290	105701	wheat
żyto.....	186567	133400	100196	99637	98911	rye
jęczmień.....	51106	54287	52811	62098	61353	barley
owies	39901	46647	45485	49806	49237	oats
pszenżyto.....	102449	131718	152561	132574	131271	triticale
mieszanki zbożowe.....	147767	109363	83980	83670	83544	cereal mixed
gryka, proso i pozostałe zbożowe	1936	3608	2855	1621	1568	buckwheat, millet and other cereals
kukurydza na ziarno.....	10615	11795	30644	30283	28819	maize for grain
Strączkowe	5652	10379	25349	20847	20484	Pulses
konsumpcyjne.....	580	1814	3132	3083	3027	edible
pastewne ^b	5072	8565	22217	17764	17457	feed ^b
Ziemniaki ^c	60842	42481	35927	34621	33890	Potatoes ^c
Przemysłowe	21289	30571	30909	23346	21469	Industrial
w tym:						of which:
buraki cukrowe.....	10946	6661	5097	5844	5498	sugar beets
oleiste	10220	23877	25804	17502	15971	oil-bearing
w tym rzepak i rzepik	8627	21124	23310	15737	14287	of which rape and turnip rape
Pastewne	59468	46990	58200	68462	67360	Feed
w tym:						of which:
okopowe.....	2478	1308	522	486	486	root plants
kukurydza na paszę.....	25929	27737	40348	46086	45367	maize for feeds
Pozostałe uprawy ^d	36700	24278	26407	31110	30736	Other crops ^d

a W 2005 r. łącznie z powierzchnią upraw trwałych, ogrodów przydomowych oraz upraw na przyoranie (nawozy zielone); w 2010 r. dane Powszechnego Spisu Rolnego. b łącznie z mieszankami zbożowo-strączkowymi na ziarno. c Od 2010 r. bez ogrodów przydomowych. d Warzywa, truskawki, wysadki okopowych itp.

a In 2005 including permanent crops, kitchen gardens as well as area intended for ploughing (green fertilizers); in 2010 data of the Agricultural Census. b Including cereal and pulse mixed for grain. c Since 2010 excluding kitchen gardens. d Vegetables, strawberries, root plant planting etc.

TABL. 7 (221). **ZBIORY I PLONY WYBRANYCH ZIEMIOPŁODÓW**
SELECTED CROP PRODUCTION AND YIELDS

ZIEMIOPŁODY	2006- -2010 ^a	2010	2015	2016		CROPS
				ogółem <i>total</i>	w tym gospo- darstwa indywi- dualne <i>of which private farms</i>	
ZBIORY w t <i>PRODUCTION in t</i>						
Zboża	1833906	1827479	1797286	1922936	1886269	<i>Cereals</i>
w tym:						<i>of which:</i>
zboża podstawowe ..	1396014	1421054	1455328	1434264	1410051	<i>basic cereals</i>
pszenica	322940	349139	435191	384831	372833	<i>wheat</i>
żyto	383183	308151	245733	252603	250511	<i>rye</i>
jęczmień	170246	173638	160456	195886	192934	<i>barley</i>
owies	92963	133321	109704	140052	138271	<i>oats</i>
pszenżyto	426683	456805	504246	460891	455503	<i>triticale</i>
mieszanki zbożowe ..	383400	329583	228802	257135	256876	<i>cereal mixed</i>
Ziemniaki ^b	1091628	903270	674035	1040075	1014269	<i>Potatoes ^b</i>
Buraki cukrowe	357046	280610	260703	330144	310767	<i>Sugar beets</i>
Rzepak i rzepik	39610	50086	63480	38278	34555	<i>Rape and turnip rape</i>
Siano łąkowe	801391	821035	674343	846349	842417 ^c	<i>Meadow hay</i>
PLONY z 1 ha w dt <i>YIELDS per 1 ha in dt</i>						
Zboża	28,7	31,5	30,5	33,9	33,7	<i>Cereals</i>
w tym:						<i>of which:</i>
zboża podstawowe ..	28,8	31,1	30,9	31,7	31,6	<i>basic cereals</i>
pszenica	35,0	38,7	36,3	35,5	35,3	<i>wheat</i>
żyto	23,0	23,1	24,5	25,4	25,3	<i>rye</i>
jęczmień	29,1	32,0	30,4	31,5	31,4	<i>barley</i>
owies	24,6	28,6	24,1	28,1	28,1	<i>oats</i>
pszenżyto	32,9	34,7	33,1	34,8	34,7	<i>triticale</i>
mieszanki zbożowe ..	26,8	30,1	27,2	30,7	30,7	<i>cereal mixed</i>
Ziemniaki ^b	194	213	188	300	299	<i>Potatoes ^b</i>
Buraki cukrowe	470	421	511	565	565	<i>Sugar beets</i>
Rzepak i rzepik	24,2	23,7	27,2	24,3	24,2	<i>Rape and turnip rape</i>
Siano łąkowe	56,1	58,6	49,2	63,0	63,3 ^c	<i>Meadow hay</i>

a Przeciętne roczne. b Od 2010 r. bez ogrodów przydomowych. c Łącznie z powierzchnią wspólnot gruntowych uwzględnioną w gospodarstwach indywidualnych.

a Annual averages. b Since 2010 excluding kitchen gardens. c Including the area of land communities taken into account in the private farms.

TABL. 8 (222). **POWIERZCHNIA, ZBIORY I PLONY WARZYW GRUNTOWYCH^a**
AREA, PRODUCTION AND YIELDS OF GROUND VEGETABLES^a

WARZYWA	2006- -2010 ^b	2010	2015	2016		VEGETABLES
				ogółem <i>total</i>	w tym gospo- darstwa indywi- dualne <i>of which private farms</i>	

POWIERZCHNIA^c w ha — stan w czerwcu
 AREA^c in ha — as of June

OGÓŁEM.....	21476	16562	17395	17938	17703	TOTAL
Kapusta.....	3202	2365	2947	2715	2688	Cabbages
Kalafiori.....	939	884	1034	1012	1012	Cauliflowers
Cebula.....	3765	1808	2102	2197	2122	Onions
Marchew jadalna.....	3227	1888	2138	2146	2116	Carrots
Buraki ćwikłowe.....	1321	1050	1200	1171	1165	Beetroots
Ogórki.....	2858	2148	2401	2151	2151	Cucumbers
Pomidory.....	1143	618	918	775	775	Tomatoes
Pozostałe ^d	5020	5801	4655	5771	5674	Others ^d

ZBIORY w t
 PRODUCTION in t

OGÓŁEM.....	542899	494578	452447	557151	547999	TOTAL
Kapusta.....	133659	117115	129658	153617	151093	Cabbages
Kalafiori.....	23561	26917	31254	38175	38175	Cauliflowers
Cebula.....	83952	46958	46744	56722	53744	Onions
Marchew jadalna.....	113483	90734	72447	96366	94548	Carrots
Buraki ćwikłowe.....	42961	46594	37827	50599	50263	Beetroots
Ogórki.....	42159	40768	38755	46395	46389	Cucumbers
Pomidory.....	23006	15726	21194	21063	21063	Tomatoes
Pozostałe ^d	80118	109766	74568	94214	92724	Others ^d

PLONY z 1 ha w dt
 YIELDS per 1 ha in dt

Kapusta.....	417	495	440	566	562	Cabbages
Kalafiori.....	251	305	302	377	377	Cauliflowers
Cebula.....	223	260	222	258	253	Onions
Marchew jadalna.....	352	481	339	449	447	Carrots
Buraki ćwikłowe.....	325	444	315	432	431	Beetroots
Ogórki.....	148	190	161	216	216	Cucumbers
Pomidory.....	201	254	231	272	272	Tomatoes
Pozostałe ^d	160	189	160	163	163	Others ^d

^a Łącznie z ogrodami przydomowymi; od 2014 r. według położenia gruntów. ^b Przeciętne roczne. ^c W 2010 r. dane Powszechnego Spisu Rolnego, w pozostałych latach dane według szacunków. ^d Pietruszka, pory, selery, rzodkiewka, sałata, rabarbar itp.

^a Including kitchen gardens; since 2014 by field location. ^b Annual averages. ^c In 2010 data of the Agricultural Census in other years data based on estimation. ^d Parsley, leeks, celeries, radish, salad, rhubarb etc.

TABL. 9 (223). **POWIERZCHNIA I ZBIORY OWOCÓW Z DRZEW^a**
AREA AND PRODUCTION OF FRUIT TREE^a

WYSZCZEGÓLNIENIE	2006- -2010 ^b	2010	2015	2016		SPECIFICATION
				ogółem <i>total</i>	w tym gospodarstwa indywidualne <i>of which private farms</i>	

 POWIERZCHNIA^c w ha — stan w czerwcu

 AREA^c in ha — as of June

OGÓŁEM.....	29671	27811	27118	27053	26930	TOTAL
Jabłonie.....	19653	18620	19263	19376	19296	Apples
Grusze	1460	972	1170	1022	1017	Pears
Śliwy.....	2608	2157	1928	2036	2026	Plums
Wiśnie	4727	4799	3788	3638	3630	Cherries
Czereśnie.....	684	759	613	662	651	Sweet cherries
Pozostałe ^d	539	504	356	319	310	Others ^d

 ZBIORY^e w t

 PRODUCTION^e in t

OGÓŁEM.....	333472	346513	437214	478070	476680	TOTAL
Jabłka.....	283119	295234	379362	411347	410140	Apples
Gruszki.....	8300	8557	13267	13554	13524	Pears
Śliwki.....	13499	15049	13438	16233	16144	Plums
Wiśnie	24416	22300	25861	31226	31183	Cherries
Czereśnie.....	3186	4111	4034	4351	4334	Sweet cherries
Pozostałe ^d	952	1262	1252	1359	1355	Others ^d

^a Patrz uwagi ogólne działu, ust. 4. ^b Przeciętne roczne. ^c W 2010 r. dane Powszechnego Spisu Rolnego, w pozostałych latach dane według szacunków; do 2014 r. łącznie z ogrodami przydomowymi; od 2015 r. jedynie uprawy w sadach. ^d Brzoskwinie, morele, orzechy włoskie. ^e Od 2016 jedynie owoce zebrane w sadach.

^a See general notes, item 4. ^b Annual averages. ^c In 2010 data of the Agricultural Census, in other years data based on estimation; up to 2014 including kitchen gardens; since 2015 orchard only. ^d Peaches, apricots, walnuts. ^e Since 2016 fruit harvested in orchards only.

TABL. 10 (224). **POWIERZCHNIA I ZBIORY OWOCÓW Z KRZEWÓW OWOCOWYCH I PLANTACJI JAGODOWYCH^a**
AREA AND PRODUCTION OF FRUIT BUSHES AND BERRY FRUIT^a

OWOCE	2006-2010 ^b	2010	2015	2016		FRUIT
				ogółem total	w tym gospodarstwa indywidualne of which private farms	

POWIERZCHNIA^c w ha — stan w czerwcu

AREA^c in ha — as of June

OGÓŁEM.....	10552	10383	11495	12238	11925	TOTAL
Truskawki ^d	3042	2472	2644	2681	2681	Strawberries ^d
Maliny ^e	290	518	387	328	327	Raspberries ^e
Porzeczki.....	5191	5052	5479	5952	5893	Currants
Agrest.....	151	266	297	297	297	Gooseberries
Pozostałe ^f	1878	2075	2688	2980	2727	Others ^f

ZBIORY^g w t

PRODUCTION^g in t

OGÓŁEM.....	53348	53575	47115	53772	52610	TOTAL
Truskawki ^d	14483	14204	14011	15400	15400	Strawberries ^d
Maliny ^e	500	880	1025	809	809	Raspberries ^e
Porzeczki.....	26831	27399	19889	24854	24657	Currants
Agrest.....	725	789	1058	1024	1024	Gooseberries
Pozostałe ^f	10809	10303	11132	11685	10720	Others ^f

a Patrz uwagi ogólne działu, ust. 4. b Przeciętne roczne. c W 2010 r. dane Powszechnego Spisu Rolnego, w pozostałych latach dane według szacunków; do 2014 r. łącznie z ogrodami przydomowymi; od 2015 r. dla krzewów jedynie uprawy w sadach, dla truskawek nadal łącznie z uprawą w ogrodach przydomowych. d Od 2010 r. łącznie z poziomkami; do 2009 r. poziomki uwzględniano w pozycji „pozostałe”. e Łącznie z jeżyną bezkolcową. f Aronia, borówka wysoka, winorośl, leszczyzna i inne. g Od 2016 r. jedynie owoce zebrane w sadach.

a See general notes, item 4. b Annual averages. c In 2010 data of the Agricultural Census, in other years data based on estimation; up to 2014 including kitchen gardens; since 2015 for fruit bushes in orchard only, in case of strawberries area of cultivation in kitchen gardens is still included. d Since 2010 including wild strawberries; until 2009 wild strawberries was included in item "others". e Including thornless blackberry. f Chokeberry, highbush blueberry, vine, hazel and others. g Since 2016 fruit harvested in orchards only.

TABL. 11 (225). **BYDŁO, TRZODA CHLEWNA, OWCE I KONIE**^a
 Stan w czerwcu
CATTLE, PIGS, SHEEP AND HORSES^a
 As of June

WYSZCZEGÓLNIENIE		Ogółem <i>Total</i>	W tym gospodarstwa indywidualne <i>Of which private farms</i>	SPECIFICATION
W SZTUKACH IN HEADS				
Bydło	2005	435455	431029	<i>Cattle</i>
	2010	453674	448577	
	2015	460360	457099	
	2016	456177	452594	
w tym krowy	2005	233926	232031	<i>of which cows</i>
	2010	215659	213705	
	2015	192044	190621	
	2016	182868	181332	
Trzoda chlewna ^b	2005	1363478	1337173	<i>Pigs^b</i>
	2010	1308216	1266244	
	2015	1027813	1003892	
	2016	1079610	1056308	
w tym lochy	2005	123743	120878	<i>of which sows</i>
	2010	107939	104216	
	2015	73320	71182	
	2016	72632	70424	
Owce	2005	25140	24423	<i>Sheep</i>
	2010	15042	14116	
	2015	11818	10826	
	2016	12189	11178	
w tym maciorki	2005	17901	17515	<i>of which ewes</i>
	2010	9413	8965	
	2015	8017	7475	
	2016	7375	6786	
Konie ^c	2005	18988	18500	<i>Horses^c</i>
	2010	14697	14252	
	2015	.	.	
	2016	8089	7908	
W przeliczeniowych sztu- kach dużych (bydło, trzoda chlewna, owce i konie)	2005	573884,9	565853,0	<i>In terms of large heads (cattle, pigs, sheep and horses)</i>
	2010	575072,0	564179,5	
	2015	532481,4 ^d	525959,1 ^d	
	2016	535947,2	529323,6	

^a Patrz uwagi ogólne działu, ust. 3; w 2010 r. dane Powszechnego Spisu Rolnego. ^b W roku 2005 – stan w końcu lipca. ^c Dane szacunkowe; od 2013 r. dane na podstawie badania cyklicznego przeprowadzanego co trzy lata. ^d Do obliczeń przyjęto stan koni z 2013 r.

^a See general notes to the chapter, item 3; in 2010 data of the Agricultural Census. ^b In 2005 – as of the end of July. ^c Estimated data; since 2013 data on the basis of period survey conducted every three years. ^d For the calculation we use the horse stocks of 2013.

TABL. 11 (225). **BYDŁO, TRZODA CHLEWNA, OWCE I KONIE** ^a (dok.)

Stan w czerwcu
CATTLE, PIGS, SHEEP AND HORSES ^a (cont.)
 As of June

WYSZCZEGÓLNIENIE		Ogółem <i>Total</i>	W tym gospodarstwa indywidualne <i>Of which private farms</i>	SPECIFICATION
NA 100 ha UŻYTKÓW ROLNYCH ^d w szt. PER 100 ha OF AGRICULTURAL LAND ^d in heads				
Bydło	2005	40,1	40,5	<i>Cattle</i>
	2010	46,3	46,8	
	2015	47,3	47,7	
	2016	47,4	48,0	
w tym krowy	2005	21,5	21,8	<i>of which cows</i>
	2010	22,0	22,3	
	2015	19,8	19,9	
	2016	19,0	19,2	
Trzoda chlewna ^b	2005	125,5	125,5	<i>Pigs^b</i>
	2010	133,5	132,1	
	2015	105,7	104,8	
	2016	112,3	112,0	
w tym lochy	2005	11,4	11,3	<i>of which sows</i>
	2010	11,0	10,9	
	2015	7,5	7,4	
	2016	7,6	7,5	
Owce	2005	2,3	2,3	<i>Sheep</i>
	2010	1,5	1,5	
	2015	1,2	1,1	
	2016	1,3	1,2	
w tym maciorki	2005	1,6	1,6	<i>of which ewes</i>
	2010	1,0	0,9	
	2015	0,8	0,8	
	2016	0,8	0,7	
Konie ^c	2005	1,7	1,7	<i>Horses^c</i>
	2010	1,5	1,5	
	2015	x	x	
	2016	0,8	0,8	
W przeliczeniowych sztu- kach dużych (bydło, trzoda chlewna, owce i konie)	2005	52,8	53,1	<i>In terms of large heads (cattle, pigs, sheep and horses)</i>
	2010	58,7	58,8	
	2015	54,8 ^e	54,9 ^e	
	2016	55,7	56,1	

^a Patrz uwagi ogólne działu, ust. 3; w 2010 r. dane Powszechnego Spisu Rolnego. ^b W roku 2005 – stan w końcu lipca. ^c Dane szacunkowe; od 2013 r. dane na podstawie badania cyklicznego przeprowadzanego co trzy lata. ^d Patrz uwagi ogólne działu, ust. 3 i 4. ^e Do obliczeń przyjęto stan koni z 2013 r.

U w a g a. Przeliczenia pogłowia zwierząt ze sztuk fizycznych na przeliczeniowe sztuki duże dokonuje się przy przyjęciu współczynników (mnożników): dla bydła — 0,8, dla trzody chlewnej — 0,15, dla owiec — 0,08, dla koni — 1,0.

^a See general notes to the chapter; in 2010 data of the Agricultural Census. ^b In 2005 – as of the end of July. ^c Estimated data; since 2013 data on the basis of period survey conducted every three years. ^d See general notes to the chapter, item 3 and 4. ^e For the calculation we use the horse stocks of 2013.

N o t e. The following ratios (multipliers) are used in calculating livestock in physical units per head in terms of large heads: for cattle — 0,8, for pigs — 0,15, for sheep — 0,08, for horses — 1,0.

TABL. 12 (226). **DRÓB**^a
 Stan w końcu roku
POULTRY^a
 As of the end of year

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2015	2016		SPECIFICATION
				ogółem <i>total</i>	w tym gospodarstwa indywidualne <i>of which private farms</i>	
Kury w tys. szt.	9783,5	14285,6	11004,0	10933,0	10738,9	<i>Hens in thous. heads</i>
w tym nioski	2624,4	2984,7	2672,7	2606,1	2567,0	<i>of which laying hens</i>
Gęsi w tys. szt.	151,6	539,3	273,3	103,8	98,2	<i>Geese in thous. heads</i>
Indyki w tys. szt.	47,9	105,4	66,2	122,3	122,3	<i>Turkeys in thous. heads</i>
Kaczki ^b w tys. szt.	329,6	444,3	318,3	506,0	506,0	<i>Ducks^b in thous. heads</i>
Kury na 100 ha użytków rolnych ^c w szt.	900,8	1458,2	1131,7	1136,9	1139,0	<i>Hens per 100 ha of agricultural land^c in heads</i>
w tym nioski	241,6	304,7	274,9	271,0	272,3	<i>of which laying hens</i>

a W latach 2005, 2010, i 2015 w wieku powyżej 2 tygodni. b Łącznie z drobiem pozostałym. c Patrz uwagi ogólne działu, ust. 3.

a In 2005, 2010, 2015 more than 2 weeks old. b Including other poultry. c See general notes to the chapter, item 3.

TABL. 13 (227). **PRODUKCJA ŻYWCA RZEŻNEGO**^a
PRODUCTION OF ANIMALS FOR SLAUGHTER^a

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2015	2016		SPECIFICATION
				ogółem <i>total</i>	w tym gospodarstwa indywidualne <i>of which private farms</i>	

W TYSIĄCACH SZTUK
 IN THOUSAND HEADS

Bydło (bez cieląt)	119,9	108,9	177,5	191,7	190,7	<i>Cattle (excluding calves)</i>
Cielęta	70,3	41,4	18,6	7,3	7,1	<i>Calves</i>
Trzoda chlewna	2296,4	1807,6	1645,5	1756,7	1728,9	<i>Pigs</i>
Owce	8,8	5,5	2,4	2,7	2,4	<i>Sheep</i>
Konie	2,4	1,1	0,9	1,0	1,0	<i>Horses</i>

W TYSIĄCACH TON WAGI ŻYWEJ
 IN THOUSAND TONNES OF LIVE WEIGHT

Bydło (bez cieląt)	62,1	61,5	108,1	112,0	111,4	<i>Cattle (excluding calves)</i>
Cielęta	5,6	3,2	1,6	0,6	0,5	<i>Calves</i>
Trzoda chlewna	262,2	226,4	253,1	268,3	265,0	<i>Pigs</i>
Owce	0,4	0,2	0,1	0,1	0,1	<i>Sheep</i>
Konie	1,3	0,6	0,4	0,7	0,7	<i>Horses</i>
Drób	139,6	129,6	181,9	190,1	187,3	<i>Poultry</i>
Kozy i króliki	0,4	0,4	0,1	0,2	0,1	<i>Goats and rabbits</i>

a Dane obejmują skup zwierząt rzeźnych (pomniejszony o zwierzęta wyselekcjonowane do dalszego chowu), sprzedaż targowiskową oraz ubój z przeznaczeniem na spożycie naturalne.

a Data include purchase of animals for slaughter (excluding animals selected for further breeding), market sales and slaughter intended for own consumption.

TABL. 14 (228). **PRODUKCJA MIĘSA^a, TŁUSZCZÓW I PODROBÓW**
PRODUCTION OF MEAT^a, FATS AND PLUCK

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2015	2016	SPECIFICATION
W TYSIĄCACH TON IN THOUSAND TONNES					
Produkcja żywca rzeźnego w przeliczeniu na mięso (łącznie z tłuszczami i podrobami)					Production of animals for slaughter in terms of meat (including fats and pluck)
mięso i tłuszcze	339,6	302,3	382,7	401,6	meat and fats
wołowe	32,5	32,2	55,9	57,6	beef
cielęce	3,4	1,9	0,9	0,3	veal
wieprzowe	204,5	176,6	197,4	209,3	pork
baranie	0,2	0,1	0,0	0,0	mutton
końskie	0,7	0,3	0,2	0,4	horseflesh
drobiowe	97,8	90,7	127,4	133,0	poultry
kozy i królicze ^b	0,5	0,5	0,1	1,0	goat and rabbit ^b
podroby	18,0	16,4	22,5	23,4	pluck
NA 1 ha UŻYTKÓW ROLNYCH ^c w kg PER 1 ha OF AGRICULTURAL LAND ^c in kg					
OGÓŁEM	329,3	325,3	416,7	441,9	TOTAL

^a W wadze poubojowej cieplej. Dane obejmują skup zwierząt rzeźnych (pomniejszony o zwierzęta wyselekcjonowane do dalszego chowu), sprzedaż targowiskową oraz ubój z przeznaczeniem na spożycie naturalne. ^b Łącznie z dziczyzną. ^c Patrz uwagi ogólne działu, ust. 3.

^a In post-slaughter warm weight. Data include purchase of animals for slaughter (excluding animals selected for further breeding), market sales and slaughter intended for own consumption. ^b Including game. ^c See general notes to the chapter, item 3.

TABL. 15 (229). **PRODUKCJA MLEKA KROWIEGO I JAJ KURZYCH**
PRODUCTION OF COWS' MILK AND HEN EGGS

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2015	2016		SPECIFICATION
				ogółem total	w tym gospodarstwa indywidualne of which private farms	
Produkcja mleka:						Milk production:
w mln litrów	1054,5	963,5	981,5	990,2	980,2	in mln litres
na 100 ha użytków rolnych ^a w tys. l	96,7	98,4	100,9	103,0	104,0	per 100 ha agricultural land ^a in thous. l
Przeciętny roczny udój mleka od 1 krowy w l	4513	4215	5201	5431	5421	Average annual quantity of milk per cow in l
Produkcja jaj w mln szt.	566,9	596,1	598,2	493,3	484,8	Egg production in mln units
Przeciętna roczna liczba jaj od 1 kury niośki w szt.	208	215	239	197	196	Average annual number of eggs per laying-hen in units

^a Patrz uwagi ogólne działu, ust. 3.

^a See general notes to the chapter, item 3.

TABL. 16 (230). **CIĄGNIKI ROLNICZE**
 Stan w czerwcu
AGRICULTURAL TRACTORS
 As of June

WYSZCZEGÓLNIENIE		Ogółem <i>Total</i>	W tym gospodarstwa indywidualne <i>Of which private farms</i>	SPECIFICATION
W sztukach	2005	126071	125415	<i>In units</i>
	2010 ^a	125368	124683	
	2013	129513	129027	
	2016	131186	130697	
Powierzchnia użytków rol- nych ^b na 1 ciągnik w ha	2005	8,6	8,5	<i>Agricultural land area^b per tractor in ha</i>
	2010 ^a	7,8	7,7	
	2013	7,6	7,5	
	2016	7,3	7,2	

a Dane Powszechnego Spisu Rolnego. b Patrz uwagi ogólne działu, ust. 3.

U w a g a. Od 2010 r. dane na podstawie badania cyklicznego przeprowadzanego co trzy lata.

a Data of the Agricultural Census. b See general notes to the chapter, item 3.

N o t e. Since 2010 data on the basis of periodic surveys conducted every three years.

TABL. 17 (231). **ZUŻYCIENIE NAWOZÓW MINERALNYCH LUB CHEMICZNYCH ORAZ
 WAPNIOWYCH W PRZELICZENIU NA CZYSTY SKŁADNIK**
**CONSUMPTION OF MINERAL OR CHEMICAL AND LIME FERTILIZERS
 IN TERMS OF PURE INGREDIENT**

WYSZCZEGÓLNIENIE	2004/05	2009/10 ^a	2014/15	2015/16		SPECIFICATION
				ogółem <i>total</i>	w tym gospodar- stwa indy- widualne <i>of which private farms</i>	

W TONACH
 IN TONNES

Nawozy mineralne lub chemiczne ^b	128070	120364	123387	131281	128876	<i>Mineral or chemical fertilizers^b</i>
azotowe	87199	70616	67999	72377	71051	<i>nitrogenous</i>
fosforowe	19805	23593	20320	22521	22157	<i>phosphatic</i>
potasowe	21066	26156	35068	36383	35669	<i>potassic</i>
Nawozy wapniowe ^c	144801	29440	31120	41204	39899	<i>Lime fertilizers^c</i>

NA 1 ha UŻYTKÓW ROLNYCH^d w kg
 PER 1 ha OF AGRICULTURAL LAND^d in kg

Nawozy mineralne lub chemiczne ^b	117,9	122,9	126,9	136,5	136,7	<i>Mineral or chemical fertilizers^b</i>
azotowe	80,3	72,1	69,9	75,3	75,4	<i>nitrogenous</i>
fosforowe	18,2	24,1	20,9	23,4	23,5	<i>phosphatic</i>
potasowe	19,4	26,7	36,1	37,8	37,8	<i>potassic</i>
Nawozy wapniowe ^c	133,3	30,1	32,0	42,8	42,3	<i>Lime fertilizers^c</i>

a Dane Powszechnego Spisu Rolnego 2010. b Łącznie z wieloskładnikowymi. c Przeważnie w postaci wapna palonego; łącznie z wapnem defekacyjnym. d Patrz uwagi ogólne działu, ust. 3.

a Data of the Agricultural Census 2010. b Including mixed fertilizers. c Most frequently in the form of quicklime; including defecated lime. d See general notes to the chapter, item 3.

TABL. 18 (232). **WARTOŚĆ SKUPU PRODUKTÓW ROLNYCH (ceny bieżące^a)**
VALUE OF AGRICULTURAL PRODUCTS PROCUREMENT (current prices^a)

PRODUKTY ROLNE	2005	2010	2015	2016		AGRICULTURAL PRODUCTS
				ogółem <i>total</i>	w tym gospodarstwa indywidualne <i>of which private farms</i>	
W TYSIĄCACH ZŁOTYCH IN THOUSAND ZLOTYS						
O G Ó Ł E M	2556166	2734219	4111057	4077534	3914856	T O T A L
Produkty roślinne	398831	619743	924217	810717	762212	Crop products
w tym:						<i>of which:</i>
Zboża	81777	182004	237112	231348	211151	Cereals
w tym zboża podstawowe	73418	164638	200252	180903	165985	<i>of which basic cereals</i>
pszenica	46037	93731	132742	114804	104499	<i>wheat</i>
żyto	22329	26616	32700	33922	33325	<i>rye</i>
jęczmień	2407	29341	10681	11433	9897	<i>barley</i>
owies i mieszanki zbożowe	424	788	1537	1736	1264	<i>oats and cereal mixed</i>
pszenżyto	2221	14161	22594	19009	17002	<i>triticale</i>
w tym zboża konsumpcyjne i paszowe	79258	178409	233072	227731	208736	<i>of which consumer and for feeds cereals</i>
w tym zboża podstawowe	70900	161043	196211	177286	163570	<i>of which basic cereals</i>
pszenica	45238	92057	130977	113316	103822	<i>wheat</i>
żyto	21490	26270	32530	33892	33295	<i>rye</i>
jęczmień	2154	29055	10319	11008	9627	<i>barley</i>
owies i mieszanki zbożowe	186	569	1143	1381	1052	<i>oats and cereal mixed</i>
pszenżyto	1832	13091	21241	17688	15773	<i>triticale</i>
Strączkowe konsumpcyjne ^b	448	374	216	235	191	<i>Edible pulses^b</i>

a Płacone dostawcom; bez podatku VAT. b Bez materiału siewnego.
a *Paid to suppliers; excluding VAT.* b *Excluding sowing.*

TABL. 18 (232). **WARTOŚĆ SKUPU PRODUKTÓW ROLNYCH (dok.)**
VALUE OF AGRICULTURAL PRODUCTS PROCUREMENT (cont.)

PRODUKTY ROLNE	2005	2010	2015	2016		AGRICULTURAL PRODUCTS
				ogółem <i>total</i>	w tym gospodarstwa indywidualne <i>of which private farms</i>	
W TYSIĄCACH ZŁOTYCH (dok.) IN THOUSAND ZLOTYS (cont.)						
Ziemniaki.....	16078	26630	43606	47738	34263	Potatoes
Buraki cukrowe	73787	31238	33898	41693	39229	Sugar beets
Rzepak i rzepik	13975	54459	56360	34076	29010	Rape and turnip rape
Warzywa	122210	94408	188877	195327	190667	Vegetables
Owoce.....	55959	203605	322951	204400	202407	Fruit
Produkty zwierzęce	2157335	2114476	3186839	3266817	3152644	Animal products
w tym:						of which:
Żywiec rzeźny ^c	1373925	1380125	2334079	2435863	2333403	Animals for slaughter ^c
bydło (bez cieląt)	210307	230560	583691	546350	545378	cattle (excluding calves)
cielęta	15714	5847	15517	11014	10951	calves
trzoda chlewna.....	767728	740332	1070059	1223063	1209985	pigs
owce.....	937	452	455	357	337	sheep
konie	4688	1955	2846	2677	2677	horses
drób.....	374552	400979	661512	652402	564076	poultry
Mleko krowie	669850	701969	827853	803278	793204	Cows' milk
Jaja kurze konsumpcyjne	91576	11898	2574	1533	1533	Consumer hen's eggs
NA 1 ha UŻYTKÓW ROLNYCH ^d w zł PER 1 ha OF AGRICULTURAL LAND ^d in zł						
OGÓŁEM.....	2353	2791	4228	4240	4071	TOTAL
Produkty: roślinne	367	633	950	843	793	Products: crop
zwierzęce	1986	2158	3278	3397	3278	animal

c W wadze żywej. d Patrz uwagi ogólne działu, ust. 3 i 4.

c In live weight. d See general notes to the chapter, item 3 and 4.

TABL. 19 (233). **SKUP WAŻNIEJSZYCH PRODUKTÓW ROLNYCH**
PROCUREMENT OF MAJOR AGRICULTURAL PRODUCTS

PRODUKTY ROLNE	2005	2010	2015	2016		AGRICULTURAL PRODUCTS
				ogółem <i>total</i>	w tym gospodarstwa indywidualne <i>of which private farms</i>	
Zboża w t	242587	354078	389364	403324	368617	<i>Cereals in t</i>
w tym zboża podstawowe	218455	324048	327439	306342	282760	<i>of which basic cereals</i>
pszenica	120702	154211	199310	185491	169972	<i>wheat</i>
żyto	83348	68431	65965	65089	63864	<i>rye</i>
jęczmień	6371	70704	18224	19937	17357	<i>barley</i>
owies i mieszanki zbożowe	1133	1705	3139	3049	2455	<i>oats and cereal mixed</i>
pszenżyto	6901	28997	40801	32776	29112	<i>triticale</i>
w tym zboża konsumpcyjne i paszowe	236336	349558	384174	398811	365371	<i>of which consumer and for feeds cereals</i>
w tym zboża podstawowe	212204	319529	322249	301829	279514	<i>of which basic cereals</i>
pszenica	119032	152296	197116	183590	169058	<i>wheat</i>
żyto	80708	67950	65755	65042	63817	<i>rye</i>
jęczmień	5871	70335	17719	19473	16998	<i>barley</i>
owies i mieszanki zbożowe	585	1249	2589	2611	2108	<i>oats and cereal mixed</i>
pszenżyto	6008	27699	39070	31113	27533	<i>triticale</i>
Strączkowe konsumpcyjne ^a w t	364	217	116	110	82	<i>Edible pulses^a in t</i>
Ziemniaki w t	46366	47831	97465	115759	85953	<i>Potatoes in t</i>
Buraki cukrowe w t	394849	278964	277261	330144	310767	<i>Sugar beets in t</i>
Rzepak i rzepik w t	18844	42198	37485	20725	17664	<i>Rape and agrimony in t</i>
Warzywa w t	242564	117126	162184	138170	132550	<i>Vegetables in t</i>
Owoce w t	81484	199159	312875	242859	240864	<i>Fruit in t</i>
Żywiec rzeźny ^b w t	385190	370010	533984	544302	515145	<i>Animals for slaughter^b in t</i>
bydło (bez cieląt)	52370	51549	98600	92216	92068	<i>cattle (excluding calves)</i>
cielęta	1709	785	1928	1084	1078	<i>calves</i>
trzoda chlewna	202920	194210	254946	265847	262903	<i>pigs</i>
owce	132	66	60	49	48	<i>sheep</i>
konie	808	282	327	452	452	<i>horses</i>
drób	127251	123118	178123	184654	158596	<i>poultry</i>
Żywiec rzeźny w przeliczeniu na mięso (łącznie z tłuszczami) ^c w t ...	276371	265395	375937	385114	364498	<i>Animals for slaughter in terms of meat (including fats)^c in t</i>
Mleko krowie w tys. l	752596	719846	791225	797604	789017	<i>Cow milk in thous. l</i>
Jaja kurze konsumpcyjne w tys. szt.	458403	56134	13414	10496	10496	<i>Consumer hen's eggs in thous. units</i>

a Bez materiału siewnego. b W wadze żywej. c Wołowe, cielęce, wieprzowe, baranie, końskie i drobiowe; w wadze po-
 obojowej ciepłej.

a Excluding sowing. b In live weight. c Beef, veal, pork, mutton, horseflesh and poultry; in post-slaughter warm weight.

TABL. 20 (234). **EKOLOGICZNE GOSPODARSTWA ROLNE**
ORGANIC FARMS

LATA YEARS	Z certyfikatem <i>Certified</i>		W okresie przestawiania <i>Under conversion</i>	
	gospodarstwa <i>farms</i>	powierzchnia ekologicznych użytków rolnych w ha <i>organic agricultural land in ha</i>	gospodarstwa <i>farms</i>	powierzchnia ekologicznych użytków rolnych w ha <i>organic agricultural land in ha</i>
2005	31	405	143	2061
2010	234	3681	186	3991
2015	410	8437	68	1721
2016	373	7791	124	2195

Źródło: dane Głównego Inspektoratu Jakości Handlowej Artykułów Rolno-Spożywczych.
 Source: data of the Main Inspectorate of Agricultural and Food Quality.

Łowiectwo Hunting

 TABL. 21 (235). **WAŻNIEJSZE ZWIERZĘTA ŁOWNE**^a
 Stan w dniu 10 III
MAJOR GAME SPECIES^a
 As of 10 III

ZWIERZĘTA ŁOWNE	2005 ^b	2010 ^b	2015	2016	GAME SPECIES
W SZTUKACH IN HEADS					
Łosie	72	111	201	214	<i>Moose</i>
Daniele	410	715	1184	1255	<i>Fallow deer</i>
Muflony	-	1	-	-	<i>Mouflons</i>
W TYSIĄCACH SZTUK IN THOUSAND HEADS					
Jelenie	2,6	3,6	5,1	5,2	<i>Deer</i>
Sarny	33,1	40,5	49,4	50,7	<i>Roe deer</i>
Dziki	4,3	7,3	8,3	8,6	<i>Wild boars</i>
Lisy	9,0	9,5	10,5	11,6	<i>Foxes</i>
Zające	57,9	77,6	92,7	99,8	<i>Hares</i>
Bazanty	38,1	55,2	65,4	66,3	<i>Pheasants</i>
Kuropatwy	44,7	61,8	48,8	44,2	<i>Partridges</i>

^a Dane szacunkowe. ^b Dane nie obejmują ośrodków hodowli zwierzyny zarządzanych przez Lasy Państwowe.
 Źródło: dane Dyrekcji Generalnej Lasów Państwowych i Polskiego Związku Łowieckiego.
^a Estimated data. ^b Data excluding centres of game breeding managed by the State Forests.
 Source: data of the Directorate General of the State Forests and the Polish Hunting Association.

TABL. 22 (236). **ODSTRZAŁ^a WAŻNIEJSZYCH ZWIERZĄT ŁOWNYCH**
SHOOT^a OF MAIN GAME SPECIES

ZWIERZĘTA ŁOWNE	2005/06 ^b	2010/11 ^b	2015/16	2016/17	GAME SPECIES
	w sztukach <i>in heads</i>				
Jelenie.....	438	719	1741	1835	<i>Deer</i>
Daniele.....	73	144	349	387	<i>Fallow deer</i>
Sarny.....	4489	5501	11590	12127	<i>Roe deer</i>
Dziki.....	2654	5446	11417	10561	<i>Wild boars</i>
Lisy.....	9934	8503	12997	12463	<i>Foxes</i>
Zające.....	3680	2834	2334	2503	<i>Hares</i>
Bazanty.....	6868	7597	10153	7755	<i>Pheasants</i>
Kuropatwy.....	929	304	81	127	<i>Partridges</i>

^a Dane dotyczą łowieckiego roku gospodarczego liczonego od 1 IV danego roku do 31 III roku następnego. ^b Dane nie obejmują ośrodków hodowli zwierzyny zarządzanych przez Lasy Państwowe.

Źródło: dane Dyrekcji Generalnej Lasów Państwowych i Polskiego Związku Łowieckiego.

^a Data concern the hunting economic year defined from 1 IV of a given year to 31 III of the following year. ^b Data excluding centres of game breeding managed by the State Forests.

S o u r c e: data of the Directorate General of the State Forests and the Polish Hunting Association.

TABL. 23 (237). **KOŁA I CZŁONKOWIE POLSKIEGO ZWIĄZKU ŁOWIECKIEGO ORAZ OBWODY ŁOWIECKIE**

Stan w dniu 10 III

CLUBS AND MEMBERS OF THE POLISH HUNTING ASSOCIATION AND HUNTING DISTRICTS

As of 10 III

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2015	2016	SPECIFICATION
Koła łowieckie:					<i>Hunting clubs:</i>
liczba ^a	169	174	174	174	<i>number^a</i>
członkowie ^b	5309	7879	5813	5922	<i>members^b</i>
Obwody łowieckie:					<i>Hunting districts:</i>
liczba.....	308	308	305	305	<i>number</i>
powierzchnia w tys. ha.....	1469,4	1561,0	1572,2	1573,3	<i>area in thous. ha</i>
w tym na gruntach leśnych	313,8	345,9	344,3	346,6	<i>of which on forest land</i>

^a Dane grupowane według siedziby koła łowieckiego. ^b Dane grupowane według siedziby zamieszkania członka koła. Źródło: dane Polskiego Związku Łowieckiego.

^a Data grouped according to the seat of hunting club. ^b Data grouped according to the seat of member of hunting club.

S o u r c e: data of the Polish Hunting Association.

Leśnictwo
Forestry

 TABL. 24 (238). **POWIERZCHNIA GRUNTÓW LEŚNYCH**

Stan w dniu 31 XII

FOREST LAND

As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2015	2016	SPECIFICATION
OGÓŁEM w ha.....	384798	391473	395437	396629	TOTAL in ha
Lasy.....	377642	384140	388156	389370	Forests
Publiczne	254617	254690	255187	255450	Public
zalesione	251591	251550	252048	251750	wooded
niezalesione	3026	3140	3138	3700	non-wooded
w tym:					of which:
własność Skarbu Państwa....	251533	251491	248396	248667	owned by the State Treasury
zalesione	248545	248421	245352	245062	wooded
niezalesione	2988	3070	3044	3605	non-wooded
w tym:					of which:
w zarządzie Lasów Państwowych	245653	246220	246500	246545	managed by the State Forests
zalesione	243283	243234	243543	243024	wooded
niezalesione	2370	2986	2957	3521	non-wooded
parki narodowe	56	52	52	52	national parks
zalesione	53	49	49	49	wooded
niezalesione	3	3	3	3	non-wooded
własność gmin ^a	3084	3199	3292	3288	gmina ^a owned
zalesione	3046	3128	3213	3208	wooded
niezalesione	38	71	79	80	non-wooded
Prywatne	123025	129450	132969	133920	Private
zalesione	121568	127931	131408	132372	wooded
niezalesione	1457	1519	1561	1548	non-wooded
Grunty związane z gospo- darką leśną	7156	7333	7282	7259	Land connected with silviculture
LESISTOŚĆ w %	20,7	21,1	21,3	21,4	FOREST COVER in %
UDZIAŁ POWIERZCHNI GRUNTÓW LEŚNYCH W POWIERZCHNI LĄDO- WEJ WOJEWÓDZTWA w %	21,3	21,6	21,8	21,9	SHARE OF FOREST LAND IN LAND AREA OF THE VOI- VODSHIP in %

^a Dotyczy także gmin mających również status miasta na prawach powiatu.

a It is also concerning gminas which are also cities with powiat status.

U w a g a do tablic 25, 26

Dane opracowano na podstawie wielkoobszarowej inwentaryzacji stanu lasów kraju przeprowadzonej w latach 2012–2016 przez Biuro Urządzania Lasu i Geodezji Leśnej.

Note to tables 25, 26

Data prepared on the large-scale forest inventory in the country conducted in 2012–2016 by the Bureau for Forest Management and Geodesy.

TABL. 25 (239). POWIERZCHNIA LASÓW
FOREST AREAS
A. WEDŁUG WIEKU DRZEWOSTANÓW
BY AGE OF TREE STANDS

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Ogółem w ha Grand total in ha	W tym – w % ogółem – powierzchnia zalesiona Of which wooded area in % of grand total area								
		razem total	drzewostany tree stands						VI i wyższe and higher (101 lat i więcej years and older)	w kla- sie od- nowienia ^a i o bu- dowie przerębo- wej in rene- wal class ^a with a troug- fell con- struction
			w klasie wieku in age group							
			I (1-20 lat years)	II (21-40)	III (41-60)	IV (61-80)	V (81- -100)			
OGÓŁEM ..... TOTAL	388156	97,2	11,0	17,1	23,7	22,6	13,3	6,1	3,4	
w tym: of which: w zarządzie Lasów Pań- stwowych	246500	98,2	11,6	15,3	19,9	22,2	15,8	8,4	5,0	
managed by the State Forests lasy prywatne.... private forests	132969	95,2	10,4	20,7	31,3	22,4	9,0	1,4	-	

B. WEDŁUG GATUNKÓW PANUJĄCYCH (przeważających) W DRZEWOSTANIE
BY DOMINANT SPECIES IN THE TREE STANDS

GATUNKI DRZEW	Ogółem Total		W tym Of which		SPECIES OF TREES
			w zarządzie Lasów Państwowych managed by the State Forests	lasy prywatne private forests	
	w ha in ha	w odsetkach in percent			
OGÓŁEM	388156	100,0	100,0	100,0	TOTAL
Drzewa iglaste	293994	75,8	75,7	76,9	Coniferous trees
w tym:					of which:
sosna	288940	74,5	73,7	76,8	pine
świerk	2193	0,6	0,8	0,1	spruce
jodła.....	1251	0,3	0,5	-	fir
Drzewa liściaste..	94162	24,2	24,3	23,1	Broadleaved trees
w tym:					of which:
buk	4657	1,2	1,9	-	beech
dąb	28683	7,4	9,3	3,3	oak
grab	4837	1,2	1,7	-	hombeam
brzoza	28384	7,3	4,7	11,9	birch
olsza.....	19313	5,0	4,8	5,6	alder
osika.....	3163	0,8	0,5	1,5	aspen

^a Łącznie z klasą do odnowienia.

Ź r ó d ł o: dane Dyrekcji Generalnej Lasów Państwowych.

^a Including class for restocking.

S o u r c e: data of the Directorate General of the State Forests.

TABL. 26 (240). **ZASOBY DRZEWNE NA PNIU**
GROWING STOCK OF STANDING WOOD
 A. WEDŁUG WIEKU DRZEWOSTANÓW
 BY AGE OF TREE STANDS

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Ogółem grubizna brutto ^a w tys. m ³ Gross ^a grand total timber in thous. m ³	W tym – w % ogółem – na powierzchni zalesionej Of which wooded area in % of grand total area								
		razem total	drzewostany tree stands						w klasie odnowienia ^c i o budowie przerebowej in renewal class ^c with a throughfell construction	prze- stoje ^b hold- -over trees ^b
			w klasie wieku in age group							
			I (1-20 lat years)	II (21- -40)	III (41- -60)	IV (61- -80)	V (81- -100)	VI i wyższe and higher (101 lat i więcej years and older)		
OGÓŁEM ... TOTAL	102052,6	99,8	1,2	11,6	25,8	27,1	19,1	9,2	5,1	0,7
w tym: of which: w zarządzie Lasów Państwowych..... managed by the State Forests	69423,8	99,9	0,7	10,3	20,6	26,2	22,5	12,2	6,7	0,7
las prywatne ..... private forests	29509,1	99,5	2,3	15,8	39,4	27,9	12,1	1,5	-	0,5

 B. WEDŁUG GATUNKÓW PANUJĄCYCH (przeważających) W DRZEWOSTANIE
 BY DOMINANT SPECIES IN THE TREE STANDS

GATUNKI DRZEW	Ogółem grubizna brutto ^a Gross ^a total timber	W tym Of which			SPECIES OF TREES
		w zarządzie Lasów Państwowych managed by the State Forests	las prywatne private forests		
	w tys. m ³ in thous. m ³	w odsetkach in percent			
OGÓŁEM	102052,6	100,0	100,0	100,0	TOTAL
Drzewa iglaste	80598,4	79,1	79,5	80,3	Coniferous trees
w tym:					of which:
sosna	79635,5	78,1	78,1	80,3	pine
świerk	306,3	0,3	0,4	0,0	spruce
jodła	274,5	0,3	0,4	-	fir
Drzewa liściaste	21454,2	20,9	20,5	19,7	Broadleaved trees
w tym:					of which:
buk	1140,1	1,1	1,6	-	beech
dąb	6996,8	6,9	7,7	2,3	oak
grab	1138,5	1,1	1,4	-	hombeam
brzoza	4784,9	4,7	3,0	8,2	birch
olsza	5835,6	5,7	5,3	7,3	alder
osika	645,5	0,6	0,4	1,4	aspen

a W korze. b Drzewa niewycięte w terminie przewidzianym kolejną rębności. c Łącznie z klasą do odnowienia.

Ź r ó d ł o: dane Dyrekcji Generalnej Lasów Państwowych.

a Overbark. b Trees not felled in the assumed throughfell order. c Including regeneration class.

S o u r c e: data of the Directorate General of the State Forests.

TABL. 27 (241). **ODNOWIENIA, ZALESIENIA I INNE PRACE HODOWLANE**
RENEWALS, AFFORESTATIONS AND OTHER FOREST BREEDING WORK

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2015	2016				SPECIFICATION
				ogółem <i>grand total</i>	lasy publiczne <i>public forests</i>		lasy prywatne ^a <i>private forests^a</i>	
					razem <i>total</i>	w tym własność Skarbu Państwa <i>of which owned by the State Treasury</i>		
Powierzchnia produkcyjna szkótek leśnych (stan w dniu 31 XII)	122	116	77	79	79	76	-	<i>Production area of forest nurseries (as of 31 XII)</i>
Odnowienia i zalesienia	2302	2447	2194	2095	1942	1916	153	<i>Renewals and afforestations</i>
odnowienia	1838	2077	2078	1995	1922	1896	73	<i>renewals</i>
sztuczne	1715	1823	1869	1853	1790	1764	63	<i>artificial</i>
zrębów ^b	1678	1776	1834	1817	1763	1737	53	<i>fellings sites^b</i>
halizn i plazowin	37	47	35	36	27	27	9	<i>blanks and irregularly stocked open stands</i>
naturalne	123	254	209	142	132	132	10	<i>natural</i>
zalesienia ^c	464	370	116	100	20	20	80	<i>afforestations^c</i>
Poprawki i uzupełnienia ^d	261	200	260	432	219	219	213	<i>Corrections and supplements^d</i>
Pielęgnowanie ^e	11391	11138	13272	13772	12234	11982	1538	<i>Tending^e</i>
w tym:								<i>of which:</i>
upraw ^f	8990	8747	11190	11650	10112	9896	1538	<i>crops^f</i>
młodników	2025	2269	2038	2093	2093	2078	-	<i>greenwoods</i>
wprowadzanie podsztyków ^g	376	74	16	8	8	8	-	<i>introduction of undergrowth^g</i>
Melioracje	1467	2018	2306	2165	2165	2143	-	<i>Drainage</i>

a Dane szacunkowe. b Łącznie z odnowieniami pod osłoną drzewostanów. c Użytków rolnych i nieużytków przeznaczonych do zalesienia w planie zagospodarowania przestrzennego. d Dodatkowe wprowadzanie sadzonek w uprawach i młodnikach, w powstałych lukach i przerzedzeniach. e Prace hodowlane związane z pielęgnowaniem gleby i drzewostanu w wieku do 20 lat. f W lasach prywatnych łącznie z pielęgnowaniem młodników. g Sadzenie krzewów lub drzew stale znajdujących się w dolnej warstwie drzewostanu, spełniających rolę pielęgnacyjną.

a Estimated data. b Including renewals protected by tree stands. c Agricultural land and wasteland designated for afforestation in land development plan. d Additional introduction of seedlings into crops and greenwoods as well as into gaps and thinnings. e Forest breeding work connected with tending soils and tree stands aged up to 20 yeags. f In private forests including greenwood tending. g Planting bushes or trees remaining in lower layers of a tree stand and serving a tending role.

TABL. 28 (242). **POZYSKANIE DREWNA^a**
REMOVALS^a

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2015	2016				SPECIFICATION
				ogółem <i>grand total</i>	lasy publiczne <i>public forests</i>		lasy prywatne <i>private forests</i>	
					razem <i>total</i>	w tym własność Skarbu Państwa <i>of which owned by the State Treasury</i>		
OGÓŁEM w dam³	1016,5	1175,0	1225,7	1322,9	1222,3	1204,8	100,6	TOTAL in dam³
Grubizna	951,0	1111,0	1165,0	1267,7	1167,1	1150,3	100,6	Timber
Grubizna iglasta.....	751,4	895,4	898,7	1002,0	920,4	909,5	81,6	<i>Coniferous</i>
w tym drewno:								<i>of which:</i>
wielkowymiarowe	346,9	446,5	447,5	482,9	443,0	436,6	39,9	<i>large-size wood</i>
średniowymiarowe do przerobu przemysłowego	327,7	375,9	363,2	436,0	411,3	408,4	24,8	<i>medium-size wood for industrial uses</i>
Grubizna liściasta	199,6	215,6	266,4	265,7	246,7	240,8	19,0	<i>Non-coniferous</i>
w tym drewno:								<i>of which:</i>
wielkowymiarowe	70,6	65,5	73,1	68,8	61,8	59,9	7,1	<i>large-size wood</i>
średniowymiarowe do przerobu przemysłowego	93,4	108,9	119,5	120,7	115,6	114,8	5,2	<i>medium-size wood for industrial uses</i>
Drewno małowymiarowe^b	65,5	63,9	60,7	55,2	55,2	54,6	-	Slash^b
Do przerobu przemysłowego	14,7	6,6	1,5	0,9	0,9	0,9	-	<i>Slash for industrial uses</i>
Opałowe.....	50,8	57,3	59,2	54,3	54,3	53,7	-	<i>Slash for fuel</i>
GRUBIZNA NA 100 ha POWIERZCHNI LASÓW w m³	251,8	289,2	300,1	325,6	456,9	462,6	75,1	TIMBER PER 100 ha OF FOREST AREAS in m³

a Bez pozyskania drewna (grubizny) z zadrzewień. b Wyłącznie w lasach publicznych.
a Excluding logging (large timber) from plantings. b Exclusively in public forests.

TABL. 29 (243). **ZADRZEWIENIA I POZYSKANIE DREWNA Z ZADRZEWIŃ**
TREES AND SHRUBS OUTSIDE THE FOREST AND REMOVALS

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2015	2016		SPECIFICATION
				ogółem total	w tym na gruntach prywat- nych of which on private land	
Sadzenie w szt.:						<i>Plantings in units of:</i>
drzew	105869	1076218	543931	759451	8700	<i>trees</i>
krzewów	24878	101562	272240	464811	4820	<i>bushes</i>
Pozyskanie drewna (grubizny) ^a w m ³	28396	57188	89092	87789	73987	<i>Removals (timber)^a in m³</i>
grubizna iglasta.....	3738	13539	22175	21272	18523	<i>coniferous</i>
w tym drewno wielkow- miarowe ogólnego przeznaczenia.....	2017	7549	11693	11541	10188	<i>of which large-size general purpose wood</i>
grubizna liściasta	24658	43649	66917	66517	55464	<i>non-coniferous</i>
w tym drewno wielkow- miarowe ogólnego przeznaczenia.....	8515	14082	25365	22145	19412	<i>of which large-size general purpose wood</i>

a Dane szacunkowe; nie uwzględniono w danych o ogólnym pozyskaniu drewna (grubizny).

b Estimated data; excluded from data on total removals (timber).

TABL. 30 (244). **POŻARY W LASACH^a**
FOREST FIRES^a

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2015	2016	SPECIFICATION
Pożary.....	1162	238	918	392	<i>Number of fires</i>
w tym: podpalenia	424	73	234	80	<i>of which: arsons</i>
nieostrożność dorosłych ...	697	137	491	242	<i>negligence of adults</i>
Powierzchnia lasów dotkniętych pożarami w ha	507,25	86,77	347,21	82,25	<i>Area of forest burned in ha</i>
w tym: podpalenia	239,33	32,58	129,75	18,38	<i>of which: arsons</i>
nieostrożność dorosłych ...	248,36	48,78	157,65	43,31	<i>negligence of adults</i>
Przeciętna powierzchnia lasu objęta jednym pożarem w ha	0,44	0,36	0,38	0,21	<i>Average forest areas burned by fire in ha</i>

a Od 2010 r. łącznie z pożarami ugaszonymi bez udziału jednostek straży pożarnej.

Źródło: dane Komendy Głównej Państwowej Straży Pożarnej i Instytutu Badawczego Leśnictwa.

a Since 2010 including fires extinguished without the participation of fire service units.

Source: data of the Main Office of the State Fire Service and the Forest Research Institute.

DZIAŁ XVI

PRZEMYSŁ I BUDOWNICTWO

Uwagi ogólne

Przemysł

1. Informacje w zakresie **przemysłu** dotyczą podmiotów gospodarczych zaliczonych zgodnie z Polską Klasyfikacją Działalności (PKD 2007) do sekcji: „Górnictwo i wydobywanie”, „Przetwórstwo przemysłowe”, „Wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną, gorącą wodę i powietrze do układów klimatyzacyjnych” oraz „Dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami oraz działalność związana z rekultywacją”.

W tabl. 1 i 3 uwzględniono jednostki i zakłady budżetowe oraz do 2010 r. gospodarstwa pomocnicze jednostek budżetowych (zaliczonych do wyżej wymienionych sekcji), a ponadto w tabl. 3 dane o produkcji wyrobów dotyczą podmiotów produkujących wyroby przemysłowe niezależnie od rodzaju prowadzonej działalności sklasyfikowanej według PKD 2007.

2. Dane opracowano **metodą przedsiębiorstw**, z wyjątkiem informacji o ilości produkcji wyrobów, które opracowano metodą zakładową, tj. według rzeczywistej lokalizacji produkcji, a nie według miejsca siedziby przedsiębiorstwa. Definicję metody przedsiębiorstw podano w uwagach ogólnych do Rocznika, ust. 5.

3. Przedstawione w tabl. 3 wyroby prezentuje się zgodnie z Polską Klasyfikacją Wyrobów i Usług (PKWiU 2008) i Listą PRODCOM, rekomendowaną przez EUROSTAT do badań produktowych w krajach członkowskich UE.

W niektórych przypadkach wyroby prezentuje się według dodatkowych grupowań, stanowiących:

- sumę niektórych pozycji PKWiU, PRODCOM-u lub ich części,
- pozycję zbiorczą utworzoną w oparciu o kryteria inne niż występujące w PKWiU i PRODCOM-ie.

Ponadto w niektórych wyrobach zastosowano skrócone nazwy.

Prezentowane dane obejmują całkowitą produkcję wyrobów przemysłowych wytworzonych w roku sprawozdawczym, przeznaczonych do sprzedaży na zewnątrz przedsiębiorstwa, przekazanych do innych zakładów tego samego przedsiębiorstwa oraz zużytych wewnątrz zakładu na cele produkcyjne (tj. na potrzeby własne).

4. **Produkcja sprzedana** dotyczy całokształtu działalności podmiotu gospodarczego, tj. zarówno działalności przemysłowej, jak i nieprzemysłowej.

Produkcja sprzedana przemysłu obejmuje:

- 1) wartość sprzedanych wyrobów gotowych (niezależnie

CHAPTER XVI

INDUSTRY AND CONSTRUCTION

General notes

Industry

1. Information within the scope of **industry** concerns economic entities included, in accordance with NACE Rev. 2, in the sections: Mining and quarrying”, “Manufacturing”, “Electricity, gas, steam and air conditioning supply”; “Water supply; sewerage, waste management and remediation activities”.

In tables 1 and 3 were included budgetary entities and establishments as well as until 2010 auxiliary units of budgetary entities (included in the above mentioned sections), and moreover, in table 3 data regarding the production of products show industrial products manufactured by entities, irrespective of their kind-of-activity as classified according to NACE Rev. 2.

2. Data were compiled using **the enterprise method**, excluding information concerning the quantity of production of goods, which were compiled using the company method, i.e. by real location of production, not by the seat of enterprise. The definition of the enterprise method is presented in the general notes to the Yearbook, item 5.

3. Products in table 3 are presented according to the Polish Classification of Products and Services (PKWiU 2008) and PRODCOM List, recommended by the EUROSTAT for product surveys in EU member states.

In some cases products are presented according to additional groupings, comprising:

- the sum of some PKWiU, PRODCOM positions or the sum of their parts,
- collective item based on other criteria than the ones which are in PKWiU and PRODCOM.

Moreover, abbreviated names were used for some products.

Presented data include total production of goods which are manufactured during the reference year, irrespective of whether production is intended for sale outside the reporting unit or to other plants of the some undertaking, or used for further processing.

4. **Sold production** concerns the total activity of an economic entity, i.e., both industrial and non-industrial production.

Sold production of industry includes:

- 1) the value of finished products sold (regardless of whether or not payments due were received for them), semi-finished products and parts of own pro-

- od tego, czy otrzymano za nie należne opłaty), półfabrykatów i części własnej produkcji;
- 2) wartość robót i usług świadczonych odpłatnie, tj. zarówno przemysłowych, jak i nieprzemysłowych;
  - 3) zryczałtowaną odpłatność agenta w przypadku zawarcia umowy na warunkach zlecenia lub pełne przychody agenta w przypadku zawarcia umowy agencyjnej;
  - 4) wartość produktów w formie rozliczeń w naturze;
  - 5) produkty przeznaczone na powiększenie wartości własnych środków trwałych.

Produkcję sprzedaną przemysłu prezentuje się w cenach bazowych. Definicję **ceny bazowej** podano w uwagach ogólnych do Rocznika, ust. 9.

Jako **cenę stałą** od 2012 r. przyjęto ceny stałe 2010 r. (średnie ceny bieżące 2010 r.).

5. W danych dotyczących produkcji uwzględniono wartość pracy nakładczej.

Praca nakładcza w przemyśle jest to zarobkowe wykonywanie przez osoby fizyczne — na zlecenie i na rachunek podmiotów gospodarczych (nakładców) — czynności polegających na wytwarzaniu wyrobów lub ich części z materiałów powierzonych przez nakładców oraz z surowców własnych lokalnego pochodzenia, np.: słoma, wiklina, trzcina, glina, a także na wykończaniu, uszlachetnianiu, naprawie i konserwacji wyrobów lub ich części oraz świadczeniu innych usług zleconych przez nakładców.

6. Dane o produkcji sprzedanej przemysłu opracowano na podstawie sprawozdawczości, przy czym dane o produkcji podmiotów gospodarczych o liczbie pracujących do 9 osób ustalono w oparciu o wyniki badania reprezentacyjnego przeprowadzonego na 5% próbie tych podmiotów.

7. Dane dotyczące **zatrudnienia w przemyśle** obejmują zatrudnionych na podstawie stosunku pracy.

Do zatrudnionych w przemyśle nie zaliczono:

- 1) uczniów, którzy zawarli z zakładem pracy umowę o pracę w celu przygotowania zawodowego;
- 2) agentów;
- 3) osób wykonujących pracę nakładczą.

Dane dotyczące przeciętnego zatrudnienia i przeciętnych wynagrodzeń wykazano w przeliczeniu niepełnozatrudnionych na pełnozatrudnionych.

Budownictwo

1. Informację w dziale dotyczą działalności podmiotów gospodarczych zaliczonych zgodnie z Polską Klasyfikacją Działalności (PKD 2007) do sekcji „Budownictwo”.

2. Dane według grup PKD 2007 opracowano **metodą przedsiębiorstw**. Definicję metody przedsiębiorstw podano w uwagach ogólnych do Rocznika, ust. 5.

3. **Produkcja budowlano-montażowa** dotyczy działalności zrealizowanej na terenie kraju i obejmuje roboty budowlane o charakterze inwestycyjnym, remontowym i konserwacyjnym oraz budownictwo tymczasowe na

duction;

- 2) the value of paid work and services rendered, i.e., both industrial and non-industrial;
- 3) lump sum agent fees in the case of concluding an agreement on commission terms and full agent fees in the case of concluding an agency agreement;
- 4) the value of products in the form of settlements in kind;
- 5) products designated for increasing the value of own fixed assets.

Sold production of industry is presented in basic prices. The definition of **basic price** is given in the general notes to the Yearbook, item 9.

As **constant prices** since 2012 were adopted 2010 constant prices (2010 average current prices).

5. In data concerning production, the value of outwork is included.

Outwork in industry is the paid execution, by natural persons, on the order of and for the benefit of economic entities (outworkers), of activities consisting in the manufacturing of products or their parts from materials supplied by the work provider as well as from raw materials of local origin, e.g.: straw, wicker, reed, clay, and in finishing, refining, repairing and conserving products or their parts as well as in the rendering of other services ordered by the work provider.

6. Data regarding sold production of industry were compiled on the basis of statistical reports, while data regarding the production of economic entities, employing up to 9 persons, were established on the basis of results of a survey conducted on a 5% sample of these entities.

7. Data concerning **employment in industry** include employees hired on the basis of employment contracts.

Employed in industry do not include:

- 1) apprentices, who concluded a labour contract with an employer for the purpose of vocational training;
- 2) agents;
- 3) persons engaged in outwork.

Data concerning average paid employment and average wages and salaries are given after converting of part-time paid employees on full-time paid employees.

Construction

1. Information in the chapter concerns activities of economic entities included, in accordance with NACE Rev. 2., in the section: Construction”.

2. Data according to NACE Rev. 2 groups were compiled using **the enterprise method**. The definition of the enterprise method is presented in the general notes to the Yearbook, item 5.

3. **Construction and assembly production** concerns activity realized domestically and includes construction works with an investment and a restoration —

placach budów — wykonane siłami własnymi systemem zleceńiowym (tj. na rzecz obcych zleceńiodawców) przez podmioty budowlane.

4. Dane o produkcji budowlano-montażowej prezentuje się w **cenach producenta**, ze względu na niewystępowanie dotacji do produktów oraz podatku akcyzowego.

5. Podziału produkcji budowlano-montażowej według rodzajów obiektów budowlanych oraz podziału budynków oddanych do użytkowania według rodzajów budynków dokonano na podstawie Polskiej Klasyfikacji Obiektów Budowlanych (PKOB).

6. Dane o **budynkach oddanych do użytkowania** (przez wszystkich inwestorów) dotyczą:

- w zakresie liczby budynków — budynków nowo wybudowanych,
- w zakresie kubatury budynków — budynków nowo wybudowanych i rozbudowanych (tylko w części dotyczącej rozbudowy).

7. Dane o produkcji sprzedanej budownictwa oraz o produkcji budowlano-montażowej realizowanej systemem zleceńiowym opracowano na podstawie sprawozdawczości, przy czym dane o produkcji podmiotów budowlanych o liczbie pracujących do 9 osób ustalono w oparciu o wyniki badania reprezentacyjnego przeprowadzonego na 5% próbie tych podmiotów. Dane o produkcji budowlano-montażowej zrealizowanej systemem gospodarczym - częściowo szacunkowe.

8. Dane o **przeciętnym zatrudnieniu i przeciętnym wynagrodzeniu miesięcznym** dotyczą pracowników najemnych, tj. osób zatrudnionych na podstawie stosunku pracy (umowa o pracę, powołanie, mianowanie lub wybór) i obejmują pracowników pełnozatrudnionych oraz niepełnozatrudnionych — na terenie kraju — w przeliczeniu na pełnozatrudnionych.

conservation character as well as temporary construction on construction sites realized by construction entities on the basis of the contracts system (i.e. for outside clients).

4. Data concerning construction and assembly production are presented in **producer's prices** due to the lack subsidies for products as well as the excise tax.

5. The division of construction and assembly production by type of construction as well as the division of buildings completed by type of buildings was made on the basis of the Polish Classification of Construction Objects (PKOB).

6. Data on **buildings completed** (by all investors) concerns:

- within the scope of the number of buildings — newly built buildings,
- within the scope of the cubic volume of buildings — newly built and expanded buildings (the expanded part only).

7. Data regarding sold production of construction as well as construction and assembly production realized on the basis of the contract system were compiled on the basis of statistical reports, while data regarding the construction entities employing up to 9 persons were established on the basis of results of a sample survey conducted on a 5% sample of these entities. Data regarding construction and assembly production realized on basis of the own-account construction are partially estimated.

8. Data regarding **average employment and average monthly wages and salaries** concerns hired employees, i.e., persons employed on the basis of a work agreement (labour contact, appointment, promotion or selection) and includes full-time and part-time paid employees, within the country, calculated as full-time employment.

Przemysł Industry

TABL. 1 (245). **PRODUKCJA SPRZEDANA PRZEMYSŁU^a**
SOLD PRODUCTION OF INDUSTRY^a

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	2005	2010	2015	2016		
	w mln zł in mln zł				w odsetkach in percent	2015 = 100 (ceny stałe) (constant prices)
	ceny bieżące current prices					
OGÓŁEM	32611,0	50656,9	69091,5	70209,7	100,0	100,3
TOTAL						
w tym: of which:						
Przetwórstwo przemysłowe	25819,9	38077,8	54792,1	56853,5	81,0	102,1
Manufacturing						
w tym: of which:						
Produkcja artykułów spożywczych	6188,7	8819,4	14102,4	14798,0	21,1	103,6
Manufacture of food products						
Produkcja napojów	404,8	535,6	1041,9	1023,2	1,5	98,9
Manufacture of beverages						
Produkcja wyrobów tekstylnych	2121,5	1807,6	2393,5	2728,7	3,9	109,9
Manufacture of textiles						
Produkcja odzieży	1908,4	1898,2	1871,8	2024,7	2,9	110,4
Manufacture of wearing apparel						
Produkcja skór i wyrobów skórzanych ^Δ	153,6	118,3	78,0	98,1	0,1	119,5
Manufacture of leather and related products						
Produkcja wyrobów z drewna, korka, słomy i wikliny ^Δ	856,2	763,2	968,5	1019,0	1,5	110,6
Manufacture of products of wood, cork, straw and wicker ^Δ						
Produkcja papieru i wyrobów z papieru	782,9	773,3	1432,3	1610,3	2,3	106,3
Manufacture of paper and paper products						
Poligrafia i reprodukcja zapisanych nośników informacji	408,5	537,8	955,8	1050,5	1,5	104,8
Printing and reproduction of recorded media						
Produkcja chemikaliów i wyrobów chemicznych	503,7	858,0	1538,4	1606,1	2,3	105,2
Manufacture of chemicals and chemical products						
Produkcja wyrobów farmaceutycznych ^Δ	888,7	1439,0	1651,7	1719,3	2,4	102,9
Manufacture of pharmaceutical products ^Δ						
Produkcja wyrobów z gumy i tworzyw sztucznych	2088,4	3991,7	5159,9	5950,2	8,5	115,5
Manufacture of rubber and plastic products						
Produkcja wyrobów z pozostałych mineralnych surowców niemetalicznych	2471,9	3842,4	3903,8	4065,8	5,8	98,9
Manufacture of other non-metallic mineral products						

^a Dane dotyczą podmiotów gospodarczych, w których liczba pracujących przekracza 9 osób.
^a Data concern economic entities employing more than 9 persons.

TABL. 1 (245). **PRODUKCJA SPRZEDANA PRZEMYSŁU^a (dok.)**
SOLD PRODUCTION OF INDUSTRY^a (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	2005	2010	2015	2016		
	w mln zł in mln zł				w odsetkach in percent	2015 = 100 (ceny stałe) (constant prices)
	ceny bieżące		current prices			
Przetwórstwo przemysłowe (dok.) Manufacturing (cont.)						
Produkcja metali	255,3	266,3	504,8	533,6	0,8	107,6
<i>Manufacture of basic metals</i>						
Produkcja wyrobów z metali ^Δ	1241,5	2502,6	3665,2	3608,3	5,1	93,3
<i>Manufacture of metal products^Δ</i>						
Produkcja komputerów, wyrobów elektronicznych i optycznych	431,5	1826,9	1912,9	2000,2	2,8	105,7
<i>Manufacture of computer, electronic and optical products</i>						
Produkcja maszyn i urządzeń ^Δ	1116,4	1302,9	1366,7	1262,7	1,8	90,6
<i>Manufacture of machinery and equipment n.e.c.</i>						
Produkcja pojazdów samochodowych, przyczep i naczep ^Δ	969,4	1158,7	1903,8	2302,3	3,3	117,4
<i>Manufacture of motor vehicles, trailers and semi-trailers</i>						
Produkcja pozostałego sprzętu transportowego	#	#	160,5	197,1	0,3	122,1
<i>Manufacture of other transport equipment</i>						
Produkcja mebli	625,0	835,8	1111,3	1262,4	1,8	106,8
<i>Manufacture of furniture</i>						
Pozostała produkcja wyrobów	200,2	366,7	910,6	977,8	1,4	104,8
<i>Other manufacturing</i>						
Naprawa, konserwacja i instalowanie maszyn i urządzeń	197,0	350,1	734,8	632,5	0,9	85,5
<i>Repair and installation of machinery and equipment</i>						
Dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami; rekultywacja^Δ	628,0	1059,0	1355,7	1416,7	2,0	101,6
Water supply; sewerage, waste management and remediation ac- tivities						
tym: of which:						
Pobór, uzdatnianie i dostarczanie wody Water collection treatment and supply	#	#	432,3	#	#	100,1
Odprowadzanie i oczyszczanie ścieków.....	#	298,4	427,6	457,7	0,7	102,0
<i>Sewerage</i>						
Gospodarka odpadami; odzysk surowców ^Δ	183,7	376,1	495,7	513,0	0,7	102,1
<i>Waste collection, treatment and dis- posal activities; materials recovery</i>						

a Dane dotyczą podmiotów gospodarczych, w których liczba pracujących przekracza 9 osób.
a Data concern economic entities employing more than 9 persons.

TABL. 2 (246). **PRODUKCJA SPRZEDANA PRZEMYSŁU WEDŁUG LICZBY ZATRUDNIONYCH W PODMIOTACH GOSPODARCZYCH W PRZEMYSŁE^a (ceny bieżące)**
SOLD PRODUCTION OF INDUSTRY BY NUMBER OF PAID EMPLOYEES
IN ECONOMIC ENTITIES IN INDUSTRY^a (current prices)

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2015	2016	SPECIFICATION
	w mln zł		in mln zł		
O G Ó Ł E M	32611,0	50656,9	69091,5	70209,7	T O T A L
Podmioty o liczbie zatrudnionych:					Entities with following number of paid employees:
49 osób i mniej	5337,2	7179,9	9762,7	10281,3	49 persons and less
50-249	11028,4	13419,4	16231,5	16775,6	50-249
250-499	5192,8	8221,2	11625,6	12883,5	250-499
500-999	2790,8	4745,8	11265,7	9269,4	500-999
1000 osób i więcej.....	8261,8	17090,6	20206,0	20999,8	1000 persons and more

a Dane dotyczą podmiotów gospodarczych, w których liczba pracujących przekracza 9 osób.

a Data concern economic entities employing more than 9 persons.

TABL. 3 (247). **PRODUKCJA WYBRANYCH WYROBÓW^a**
PRODUCTION OF SELECTED PRODUCTS^a

WYROBY	2005	2010	2015	2016		PRODUCTS
				ogółem total	udział w kraju w % share in country in %	
Produkty uboju ^b wliczane do wydajności poubojowej w tys. t:						Slaughter products ^b included in slaughter capacity in thous. t:
bydła i cieląt	6,6	11,8	11,1	10,9	5,4	cattle and calves
trzody chlewnej	69,8	73,3	366,3	374,9	29,2	pigs
Mięso drobiowe w tys. t	118,9	161,7	286,8	328,4	11,7	Poultry meat in thous. t
Wędliny ^c w tys. t.....	50,2	31,5	30,1	35,7	4,2	Cured meat products ^c in thous. t
Soki z owoców i warzyw w tys. hl	183,1	156,0	324,1	418,6	4,3	Fruit and vegetable juice in thous. hl
Mleko płynne przetworzone ^d w mln l	301,3	433,4	524,1	562,9	16,8	Processed liquid milk ^d in mln l
Masło i pozostałe tłuszcze do smarowania ^e w tys. t.....	13,7	10,1	11,7	13,2	6,5	Butter and dairy spreads ^e in thous. t
Sery i twarogi w tys. t.....	31,4	35,2	35,8	38,4	4,4	Cheese and curd in thous. t
Mąka pszenna w tys. t	147,0	202,0	234,6	258,5	10,9	Wheat flour in thous. t
Mąka żytnia w tys. t	22,1	12,2	27,8	27,0	10,8	Rye flour in thous. t
Piwo otrzymywane ze słodu ^f w tys. hl	266,1	635,7	783,7	730,2	1,8	Beer from malt ^f in thous. hl

a Dane dotyczą podmiotów gospodarczych, w których liczba pracujących przekracza 9 osób. b Obejmują mięso, tłuszcze, podroby oraz części niejadalne (odpady); ubój przemysłowy; w wadze poubojowej ciepłej. c Bez drobiowych; w 2005 r. bez końskich, dziczyzny i królików. d Łącznie z mlekiem przetworzonym do dalszej produkcji. e Otrzymywane z mleka. f O objętościowej mocy alkoholu powyżej 0,5%.

a Data concern economic entities employing more than 9 persons. b Including meat, fats, offal and animal parts unfit for human consumption; industrial slaughter; in post-slaughter warm weight. c Excluding cured poultry meat; in 2005 excluding horseflesh, game and rabbit. d Including milk for further processing. e Butter made from milk. f Of an alcoholic strength of more than 0,5%.

TABL. 3 (247). **PRODUKCJA WYBRANYCH WYROBÓW^a (cd.)**
PRODUCTION OF SELECTED PRODUCTS^a (cont.)

WYROBY	2005	2010	2015	2016		PRODUCTS
				ogółem total	udział w kraju w % share in country in %	
Tkaniny bawełniane o masie powierzchniowej nieprzekraczającej 200g/m ² z wyjątkiem gazy i drelichów bez kolorowo tkanych w km ²	46,3	25,5	6,9	15,5	79,2	Woven fabrics of cotton weighting not more than 200g/m ² except for gauze, drill and ticking, excluding colour woven fabrics in km ²
Tkaniny bawełniane o masie powierzchniowej powyżej 200g/m ² bez kolorowo tkanych w km ²	19,4	10,1	0,7	0,7	23,3	Woven fabrics of cotton weighting more than 200g/m ² ; excluding colour woven fabrics in km ²
Tkaniny z przędzy z syntetycznych włókien ciągłych i przędzy ze sztucznych włókien ciągłych w km ²	32,6	23,6	26,4	27,3	23,0	Woven fabrics of synthetic filament yarns and yarn of processed continuous fibres in km ²
Bielizna pościelowa w tys. szt.	2356	1246	1058	938	3,3	Bed linen in thous. units
Bielizna stołowa w tys. szt.	935	588	464	769	22,1	Table linen in thous. units
Okrycia i ubiory z tkanin w tys. szt.:						Clothes and garments in thous. units:
płaszczki męskie lub chłopięce, wiatrówki i podobne artykuły...	309	130	60	49	10,0	men's or boys' overcoats various types of windcheaters and other similar articles
garnitury męskie lub chłopięce i zestawy odzieżowe	182	244	477	550	37,0	men's or boys' suits and ensembles
płaszczki damskie lub dziewczęce, wiatrówki i podobne artykuły	305	113	96	131	24,8	women's and girls' overcoats various types of windcheaters and other similar articles
garsonki i zestawy odzieżowe damskie lub dziewczęce	2605	126	75	90	14,3	women's and girls' suits and ensembles
żakiety damskie lub dziewczęce	984	516	305	320	26,2	women's and girls' jackets
sukienki, spódnice i spódnico-spodnie damskie lub dziewczęce	1395	1312	1384	1315	27,0	women's and girls' dresses, skirts and divided skirts
Bielizna osobista, w tym:						Textile clothing, of which:
koszule męskie lub chłopięce w tys. szt.	2209	1786	1315	1520	33,1	men's or boys' textile shirts in thous. units
bluzki i bluzki koszulowe damskie lub dziewczęce w tys. szt.	5869	3801	2261	2310	20,1	women's or girls' textile blouses and shirt-blouses in thous. units
Rajstopy i rajtuzy w tys. szt.	80314	138444	115101	#	#	Panty hose and tights in thous. units
Blezery, pulowery, swetry, kamizelki i podobne wyroby dziane w tys. szt.	4244	1903	1580	1576	38,0	Jerseys, pullovers, cardigans, waistcoats and similar articles, knitted or crocheted in thous. units
Obuwie z wierzchami wykonanymi ze skóry ^b w tys. par	535	652	488	537	3,9	Footwear with leather uppers ^b in thous. pairs

^a Dane dotyczą podmiotów gospodarczych, w których liczba pracujących przekracza 9 osób. ^b Bez obuwia sportowego, obuwia z metalowym noskiem ochronnym oraz obuwia specjalnego różnego typu; łącznie z obuwem ze spodem z drewna.

^a Data concern economic entities employing more than 9 persons. ^b Excluding footwear with uppers of leather, other than sports footwear incorporating a protective metal toe-cap and miscellaneous special footwear; including footwear with a wooden outer soles.

TABL. 3 (247). **PRODUKCJA WYBRANYCH WYROBÓW^a (dok.)**
PRODUCTION OF SELECTED PRODUCTS^a (cont.)

WYROBY	2005	2010	2015	2016		PRODUCTS
				ogółem total	udział w kraju w % share in country in %	
Płytki ceramiczne (ścienne, podłogowe, kafle itp.), płyty chodnikowe w tys. m ²	48763	53994	55229	53751	45,3	Ceramic flags and paving, hearts of wall tiles in thous. m ²
Maszyny dla rolnictwa i leśnictwa w szt.	6222	8189	13730	9730	14,2	Agricultural and forestry machinery in units

a Dane dotyczą podmiotów gospodarczych, w których liczba pracujących przekracza 9 osób.

a Data concern economic entities employing more than 9 persons.

TABL. 4 (248). **PRZECIĘTNE ZATRUDNIENIE W PRZEMYSŁE^a**
AVERAGE PAID EMPLOYMENT IN INDUSTRY^a

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2015	2016	SPECIFICATION
OGÓŁEM	167799	177183	167102	171191	TOTAL
sektor publiczny	33472	32937	9652	9576	public sector
sektor prywatny	134327	144246	157450	161615	private sector
w tym:					of which:
Przetwórstwo przemysłowe	138351	143585	138838	143598	Manufacturing
w tym:					of which:
Produkcja artykułów spożywczych ..	.	25323	25240	25740	Manufacture of food products
Produkcja napojów	.	1268	1759	1732	Manufacture of beverages
Produkcja wyrobów tekstylnych	.	10510	10069	10420	Manufacture of textiles
Produkcja odzieży	.	22757	16544	16287	Manufacture of wearing apparel
Produkcja skór i wyrobów skórzan ^Δ	.	1349	593	594	Manufacture of leather and related products
Produkcja wyrobów z drewna, korka, słomy i wikliny ^Δ	.	3384	2903	3196	Manufacture of products of wood, cork, straw and wicker ^Δ
Produkcja papieru i wyrobów z papieru	.	2407	2249	2536	Manufacture of paper and paper products
Poligrafia i reprodukcja zapisanych nośników informacji	.	1884	2640	2696	Printing and reproduction of recorded media
Produkcja chemikaliów i wyrobów chemicznych	.	2362	2842	3043	Manufacture of chemicals and chemical products
Produkcja wyrobów farmaceutycznych ^Δ	.	3272	2754	2798	Manufacture of pharmaceutical products ^Δ
Produkcja wyrobów z gumy i tworzyw sztucznych	.	11251	10785	11821	Manufacture of rubber and plastic products

a Dane dotyczą podmiotów gospodarczych, w których liczba pracujących przekracza 9 osób; bez zatrudnionych za granicą.

a Data concern economic entities employing more than 9 persons; excluding persons employed abroad.

TABL. 4 (248). **PRZECIĘTNE ZATRUDNIENIE W PRZEMYSŁE^a (dok.)**
AVERAGE PAID EMPLOYMENT IN INDUSTRY^a (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2015	2016	SPECIFICATION
Przetwórstwo przemysłowe (dok.)					Manufacturing (cont.)
w tym:					of which:
Produkcja wyrobów z pozostałych mineralnych surowców niemetalicznych.....	.	10321	9884	9932	Manufacture of other non-metallic mineral products
Produkcja metali	.	1169	1455	1478	Manufacture of basic metals
Produkcja wyrobów z metali ^Δ	.	13340	14212	14230	Manufacture of metal products ^Δ
Produkcja komputerów, wyrobów elektronicznych i optycznych	.	5111	3591	3879	Manufacture of computer, electronic and optical products
Produkcja maszyn i urządzeń ^Δ	.	6035	4699	4795	Manufacture of machinery and equipment n.e.c.
Produkcja pojazdów samochodowych, przyczep i naczep ^Δ	.	4551	5630	6193	Manufacture of motor vehicles, trailers and semi-trailers
Produkcja pozostałego sprzętu transportowego	.	357	354	449	Manufacture of other transport equipment
Produkcja mebli	.	5704	5452	5912	Manufacture of furniture
Pozostała produkcja wyrobów	.	2384	3845	4051	Other manufacturing
Naprawa, konserwacja i instalowanie maszyn i urządzeń	.	1730	3048	2961	Repair and installation of machinery and equipment
Dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami; rekultywacja^Δ	6387	7849	8001	8098	Water supply; sewerage, waste management and remediation activities
w tym:					of which:
Pobór, uzdatnianie i dostarczanie wody	.	3171	2790	2731	Water collection, treatment and supply
Odprowadzanie i oczyszczanie ścieków	.	2704	2808	2829	Sewerage
Gospodarka odpadami; odzysk surowców ^Δ	.	1973	2403	2829	Waste collection, treatment and disposal activities; materials recovery

a Dane dotyczą podmiotów gospodarczych, w których liczba pracujących przekracza 9 osób; bez zatrudnionych za granicą.
 a Data concern economic entities employing more than 9 persons; excluding persons employed abroad.

TABL. 5 (249). **PRZECIĘTNE MIESIĘCZNE WYNAGRODZENIA BRUTTO W PRZEMYSŁE^a**
AVERAGE MONTHLY GROSS WAGES AND SALARIES IN INDUSTRY^a

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2015	2016	SPECIFICATION
	w zł in zł				
O G Ó Ł E M	2112,71	3074,54	3876,23	3974,03	T O T A L
sektor publiczny.....	3462,15	5179,94	4084,88	4194,32	public sector
sektor prywatny	1776,45	2593,80	3863,44	3960,98	private sector
w tym:					of which:
Przetwórstwo przemysłowe	1787,15	2556,55	3259,12	3408,59	Manufacturing

a Dane dotyczą podmiotów gospodarczych, w których liczba pracujących przekracza 9 osób; bez wynagrodzeń zatrudnionych za granicą.

a Data concern economic entities employing more than 9 persons; excluding wages and salaries of persons employed abroad.

TABL. 5 (249). **PRZECIĘTNE MIESIĘCZNE WYNAGRODZENIA BRUTTO W PRZEMYSŁE^a (cd.)**
AVERAGE MONTHLY GROSS WAGES AND SALARIES IN INDUSTRY^a (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2015	2016	SPECIFICATION
	w zł		in zł		
Przetwórstwo przemysłowe (cd.)					Manufacturing (cont.)
w tym:					of which:
Produkcja artykułów spożywczych ..	2090,47	2720,57	2888,30		Manufacture of food products
Produkcja napojów	2722,98	4026,82	4298,88		Manufacture of beverages
Produkcja wyrobów tekstylnych	2245,56	2734,62	2882,87		Manufacture of textiles
Produkcja odzieży.....	1679,32	2121,10	2238,97		Manufacture of wearing apparel
Produkcja skór i wyrobów skórzanych ^Δ	2199,16	2186,50	2660,34		Manufacture of leather and related products
Produkcja wyrobów z drewna, korka, słomy i wikliny ^Δ	2175,61	2798,26	2771,94		Manufacture of products of wood, cork, straw and wicker
Produkcja papieru i wyrobów z papieru	2852,32	3703,95	3884,08		Manufacture of paper and paper products
Poligrafia i reprodukcja zapisanych nośników informacji.....	3310,39	3708,91	3979,49		Printing and reproduction of recorded media
Produkcja chemikaliów i wyrobów chemicznych	2743,12	3441,00	3790,88		Manufacture of chemicals and chemical products
Produkcja wyrobów farmaceutycznych ^Δ	4494,82	4841,75	5051,92		Manufacture of pharmaceutical products ^Δ
Produkcja wyrobów z gumy i tworzyw sztucznych	2870,87	3823,09	4045,40		Manufacture of rubber and plastic products
Produkcja wyrobów z pozostałych mineralnych surowców niemetalicznych	3516,24	4165,7	4299,77		Manufacture of other non-metallic mineral products
Produkcja metali	2804,43	3383,83	3492,25		Manufacture of basic metals
Produkcja wyrobów z metali ^Δ	2774,52	3612,45	3776,83		Manufacture of metal products ^Δ
Produkcja komputerów, wyrobów elektronicznych i optycznych	2844,52	3899,72	3737,94		Manufacture of computer, electronic and optical products
Produkcja maszyn i urządzeń ^Δ	2993,89	3498,03	3588,54		Manufacture of machinery and equipment n.e.c.
Produkcja pojazdów samochodowych, przyczep i naczep ^Δ	2809,27	3441,24	3586,31		Manufacture of motor vehicles, trailers and semi-trailers
Produkcja pozostałego sprzętu transportowego	2232,49	2993,34	3355,35		Manufacture of other transport equipment
Produkcja mebli	2105,76	2510,25	2679,64		Manufacture of furniture

^a Dane dotyczą podmiotów gospodarczych, w których liczba pracujących przekracza 9 osób; bez wynagrodzeń zatrudnionych za granicą.

^a Data concern economic entities employing more than 9 persons; excluding wages and salaries of persons employed abroad.

TABL. 5 (249). **PRZECIĘTNE MIESIĘCZNE WYNAGRODZENIA BRUTTO W PRZEMYSŁE^a (dok.)**
AVERAGE MONTHLY GROSS WAGES AND SALARIES IN INDUSTRY^a (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2015	2016	SPECIFICATION
	w zł		in zł		
Przetwórstwo przemysłowe (dok.)					Manufacturing (cont.)
Pozostała produkcja wyrobów	.	2586,30	3119,75	3296,12	Other manufacturing
Naprawa, konserwacja i instalowanie maszyn i urządzeń	.	3667,27	4152,76	4275,30	Repair and installation of machinery and equipment
Dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami; rekultywacja^a	2353,48	3189,64	3791,05	3916,52	Water supply; sewerage, waste management and remediation activities
w tym:					of which:
Pobór, uzdatnianie i dostarczanie wody	.	3575,09	4485,75	4608,74	Water collection, treatment and supply
Odprowadzanie i oczyszczanie ścieków	.	3074,17	3680,03	3863,29	Sewerage
Gospodarka odpadami; odzysk surowców ^a	.	2730,00	3114,19	3240,86	Waste collection, treatment and disposal activities; materials recovery

^a Dane dotyczą podmiotów gospodarczych, w których liczba pracujących przekracza 9 osób; bez wynagrodzeń zatrudnionych za granicą.

^a Data concern economic entities employing more than 9 persons; excluding wages and salaries of persons employed abroad.

Budownictwo Construction

TABL. 6 (250). **PRODUKCJA BUDOWLANO-MONTAŻOWA^a (ceny bieżące)**
CONSTRUCTION AND ASSEMBLY PRODUCTION^a (current prices)

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2015	2016	SPECIFICATION	
	w mln zł		in mln zł			w odsetkach in percent
OGÓŁEM	4156,8	8046,9	8638,0	7067,5	100,0	TOTAL
W tym podmioty o liczbie pracujących powyżej 9 osób	2146,6	4280,5	4617,2	3326,1	47,1	Of which entities employing more than 9 persons:
Budowa budynków ^a	886,6	1605,5	1772,4	988,0	14,0	Construction of buildings
Budowa obiektów inżynierii lądowej i wodnej ^a	775,9	1628,1	1661,7	1235,1	17,5	Civil engineering works
Roboty budowlane specjalistyczne	484,1	1047,0	1183,2	1103,0	15,6	Specialised construction activities

^a Wykonana przez przedsiębiorstwa mające siedzibę zarządu na terenie województwa łódzkiego, siłami własnymi (bez podwykonawców).

^a Realized by enterprises which have a seat of board in the Lodzkie voivodship without subcontractors participation.

TABL. 7 (251). **PRODUKCJA BUDOWLANO-MONTAŻOWA^a WEDŁUG RODZAJÓW OBIEKTÓW BUDOWLANYCH (ceny bieżące)**
CONSTRUCTION AND ASSEMBLY PRODUCTION^a BY TYPE
OF CONSTRUCTIONS (current prices)

WYSZCZEGÓLNIENIE	Ogółem	Roboty o charakterze inwestycyjnym	Roboty o charakterze remontowym	SPECIFICATION
	<i>Total</i>	<i>Works with an investment character</i>	<i>Works with a renovation (restoration) character</i>	
	w mln zł		<i>in mln zł</i>	
OGÓŁEM 2005	2146,6	1700,4	446,2	TOTAL
2010	4280,5	2911,7	1368,8	
2015	4617,2	3787,5	829,7	
2016	3326,1	2694,1	632,0	
Budynki	1780,0	1473,1	306,9	Buildings
Budynki mieszkalne.....	402,3	302,5	99,8	<i>Residential buildings</i>
budynki mieszkalne jednorodzinne ...	69,7	52,0	17,6	<i>one-dwelling buildings</i>
budynki o dwóch mieszkaniach i wielomieszkaniowe	321,2	245,1	76,2	<i>two- and more dwelling buildings</i>
budynki zbiorowego zamieszkania....	11,4	5,4	5,9	<i>residences for communities</i>
Budynki niemieszkalne	1377,7	1170,6	207,1	<i>Non-residential buildings</i>
hotele i budynki zakwaterowania turystycznego.....	14,3	13,6	0,7	<i>hotels and similar buildings</i>
budynki biurowe.....	95,2	62,0	33,2	<i>office buildings</i>
budynki handlowo-usługowe	308,2	268,3	39,9	<i>wholesale and retail trade buildings</i>
budynki transportu i łączności	43,4	40,0	3,5	<i>traffic and communication buildings</i>
budynki przemysłowe i magazynowe	762,5	677,7	84,8	<i>industrial buildings and warehouses</i>
ogólnodostępne obiekty kulturalne, budynki o charakterze edukacyjnym, budynki szpitali i zakładów opieki medycznej oraz budynki kultury fizycznej.....	122,5	88,3	34,2	<i>public entertainment, education, hospital or institutional care buildings</i>
pozostałe budynki niemieszkalne	31,6	20,8	10,8	<i>other non-residential buildings</i>
Obiekty inżynierii lądowej i wodnej	1546,1	1221,0	325,1	Civil engineering works
Infrastruktura transportu	807,5	680,6	127,1	<i>Transport infrastructures</i>
autostrady, drogi ekspresowe, ulice i drogi pozostałe.....	556,4	452,2	104,2	<i>highways, streets and roads</i>
drogi szynowe, drogi kolei naporowiczych lub podwieszanych	140,2	123,0	17,2	<i>railways, suspension and elevated railways</i>
drogi lotniskowe	#	#	#	<i>airfield runways</i>
mosty, wiadukty, estakady, tunele i przejścia nadziemne i podziemne	100,5	98,3	2,3	<i>bridges, elevated highways, tunnels and subways</i>
budowle wodne.....	#	#	#	<i>harbours, waterways, dams and other waterworks</i>

^a Wykonana przez przedsiębiorstwa mające siedzibę zarządu na terenie województwa łódzkiego, siłami własnymi (bez podwykonawców). Dane dotyczą podmiotów gospodarczych, w których liczba pracujących przekracza 9 osób.

^a Realized by enterprises which have a seat of board in the Lodzkie voivodship without subcontractors participation. Data concern economic entities employing more than 9 persons.

TABL. 7 (251). **PRODUKCJA BUDOWLANO-MONTAŻOWA^a WEDŁUG RODZAJÓW OBIEKTÓW BUDOWLANYCH (dok.)**
CONSTRUCTION AND ASSEMBLY PRODUCTION^a BY TYPE
OF CONSTRUCTIONS (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE	Ogółem	Roboty o charakterze inwestycyjnym	Roboty o charakterze remontowym	SPECIFICATION
	<i>Total</i>	<i>Works with an investment character</i>	<i>Works with a renovation (restoration) character</i>	
	w mln zł		in mln zł	
Obiekty inżynierii lądowej i wodnej (dok.)				Civil engineering works (cont.)
Rurociągi, linie telekomunikacyjne i elektroenergetyczne.....	509,2	405,3	103,7	<i>Pipelines, communication and electricity lines</i>
rurociągi i linie telekomunikacyjne oraz linie elektroenergetyczne przesyłowe	214,3	188,6	25,6	<i>long-distance pipelines, communication and electricity power lines</i>
rurociągi sieci rozdzielczej i linie kablowe rozdzielcze.....	294,9	216,7	78,1	<i>local pipelines and cables</i>
Kompleksowe budowle na terenach przemysłowych	207,9	114,7	93,2	<i>Complex constructions on industrial sites</i>
Obiekty inżynierii lądowej i wodnej pozostałe.....	21,5	20,2	1,2	<i>Other civil engineering works</i>

^a Wykonana przez przedsiębiorstwa mające siedzibę zarządu na terenie województwa łódzkiego, siłami własnymi (bez podwykonawców). Dane dotyczą podmiotów gospodarczych, w których liczba pracujących przekracza 9 osób.

^a Realized by enterprises which have a seat of board in the Lodzkie voivodship without subcontractors participation. Data concern economic entities employing more than 9 persons.

TABL. 8 (252). **BUDYNKI ODDANE DO UŻYTKOWANIA^a**
BUILDINGS COMPLETED^a

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2015	2016	SPECIFICATION
Budynki^b.....	5083	5696	6424	6410	Buildings^b
w tym budynki mieszkalne jednorodzinne oraz o dwóch mieszkaniach i wielomieszkaniowe ^c	3493	3938	4502	4405	<i>of which one-dwelling as well as two- and more dwelling residential buildings^c</i>
miasta	2338	2303	2205	2166	<i>urban areas</i>
wieś.....	2745	3393	4219	4244	<i>rural areas</i>

^a Patrz uwagi ogólne działu, ust. 6. ^b Nowo wybudowane. ^c Bez domów letnich i domków wypoczynkowych oraz rezydencji wiejskich nieprzystosowanych do stałego zamieszkania (ujętych wyłącznie w ogólnej liczbie budynków mieszkalnych).

^a See general notes to chapter, item 6. ^b Newly built. ^c Excluding summer homes and holiday cottages as well as rural residences not adapted for permanent residence (included exclusively in the total number of residential buildings).

TABL. 8 (252). **BUDYNKI ODDANE DO UŻYTKOWANIA^a (dok.)**
BUILDINGS COMPLETED^a (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2015	2016	SPECIFICATION
Budynki^b (dok.)					Buildings^b (cont.)
W tym budynki indywidualne ^d	4766	5131	5852	5905	<i>Of which private buildings^d</i>
miasta.....	2091	1819	1778	1767	<i>urban areas</i>
wieś.....	2675	3312	4074	4138	<i>rural areas</i>
w tym:					<i>of which:</i>
mieszkalne jednorodzinne oraz o dwóch mieszkaniach i wielomieszkaniowe ^c	3444	3686	4272	4219	<i>one-dwelling as well as two- and more dwelling residential buildings^c</i>
niemieszkalne.....	1201	1342	1490	1598	<i>non-residential</i>
w tym gospodarstw rolnych....	461	440	773	881	<i>of which farm buildings</i>
Kubatura^e w dam³.....	6770,8	9948,9	11903,4	14073,7	Cubic volume^e in dam³
w tym budynki mieszkalne jednorodzinne oraz o dwóch mieszkaniach i wielomieszka- niamiowe ^c	2778,9	3725,4	3807,8	3952,1	<i>of which one-dwelling as well as two- and more dwelling residential buildings^c</i>
miasta.....	4093,8	5383,8	7059,7	7442,2	<i>urban areas</i>
wieś.....	2677,0	4565,0	4843,7	6631,6	<i>rural areas</i>
W tym budynki indywidualne ^d	3719,7	5001,0	5901,0	5976,9	<i>Of which private buildings^d</i>
miasta.....	1653,5	1858,0	1759,2	2053,2	<i>urban areas</i>
wieś.....	2066,2	3143,1	4141,8	3923,6	<i>rural areas</i>
w tym:					<i>of which:</i>
mieszkalne jednorodzinne oraz o dwóch mieszkaniach i wielomieszkaniowe ^c	2555,9	2651,0	3137,1	3272,9	<i>one-dwelling as well as two- and more dwelling residential buildings^c</i>
niemieszkalne.....	1133,2	2313,7	2730,6	2662,4	<i>non-residential</i>
w tym gospodarstw rolnych....	439,8	518,6	1546,3	1328,9	<i>of which farm buildings</i>

a Patrz uwagi ogólne do działu, ust. 6. b Nowo wybudowane. c Bez domów letnich i domków wypoczynkowych oraz rezydencji wiejskich nieprzystosowanych do stałego zamieszkania (ujętych wyłącznie w ogólnej liczbie budynków mieszkalnych). d Realizowane przez osoby fizyczne, fundacje, kościoły i związki wyznaniowe, z przeznaczeniem na użytek własny inwestora lub na sprzedaż i wynajem. e Budynków nowo wybudowanych i rozbudowanych (tylko w części dotyczącej rozbudowy).

a See general notes to chapter, item 6. b Newly built. c Excluding summer homes and holiday cottages as well as rural residences not adapted for permanent residence (included exclusively in the total number of residential buildings). d Realized by natural persons, foundations, churches and religious associations, designed for the own use of the investor or for sale and rent. e Of newly built and expanded buildings (only concerning the expanded portion).

TABL. 9 (253). **BUDYNKI ODDANE DO UŻYTKOWANIA^a WEDŁUG RODZAJÓW BUDYNKÓW**
BUILDINGS COMPLETED^a BY TYPE OF BUILDINGS

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2015	2016	SPECIFICATION
BUDYNKI^b BUILDINGS^b					
Budynki mieszkalne	3615	4043	4598	4495	Residential buildings
w tym:					of which:
Budynki jednorodzinne oraz o dwóch mieszkaniach i wielomieszkaniowe ^c	3493	3938	4592	4488	One-dwelling buildings as well as two- and more dwelling buildings ^c
w tym jednorodzinne	3443	3844	4477	4369	of which one-dwelling buildings
Budynki zbiorowego zamieszkania	1	2	6	7	Residences for communities
Budynki niemieszkalne	1468	1653	1826	1915	Non-residential buildings
w tym:					of which:
Hotele i budynki zakwaterowania turystycznego	29	14	13	14	Hotels and similar buildings
Budynki biurowe	31	39	32	22	Office buildings
Budynki handlowo-usługowe	262	229	242	189	Wholesale and retail trade buildings
Budynki łączności, dworców i terminali	1	2	7	12	Communication buildings, sta- tions, terminals and associated buildings
Budynki garaży	276	575	359	426	Garage buildings
Budynki przemysłowe	93	80	113	62	Industrial buildings
Zbiorniki, silosy i budynki magazynowe	238	180	195	209	Reservoirs, silos and warehouses
Ogólnodostępne obiekty kulturalne oraz budynki muzeów i bibliotek	5	18	44	24	Public entertainment buildings, museums and libraries
Budynki szkół i instytucji badawczych	4	13	13	5	School, university and research buildings
Budynki szpitali i zakładów opieki medycznej	16	14	6	8	Hospital or institutional care buildings
Budynki kultury fizycznej	14	29	12	7	Sport halls
Budynki gospodarstw rolnych	461	440	779	886	Non-residential farm buildings
Budynki przeznaczone do sprawowania kultu religijnego i czynności religijnych	3	2	7	5	Buildings used as places of worship and for religious ac- tivities

^a Patrz uwagi ogólne działu, ust. 6. ^b Nowo wybudowane. ^c Bez domów letnich i domków wypoczynkowych oraz rezydencji wiejskich nieprzystosowanych do stałego zamieszkania (ujętych wyłącznie w ogólnej liczbie budynków mieszkalnych).

^a See general notes to chapter, item 6. ^b Newly built. ^c Excluding summer homes and holiday cottages as well as rural residences not adapted for permanent residence (included exclusively in the total number of residential buildings).

TABL. 9 (253). **BUDYNKI ODDANE DO UŻYTKOWANIA^a WEDŁUG RODZAJÓW BUDYNKÓW (dok.)**

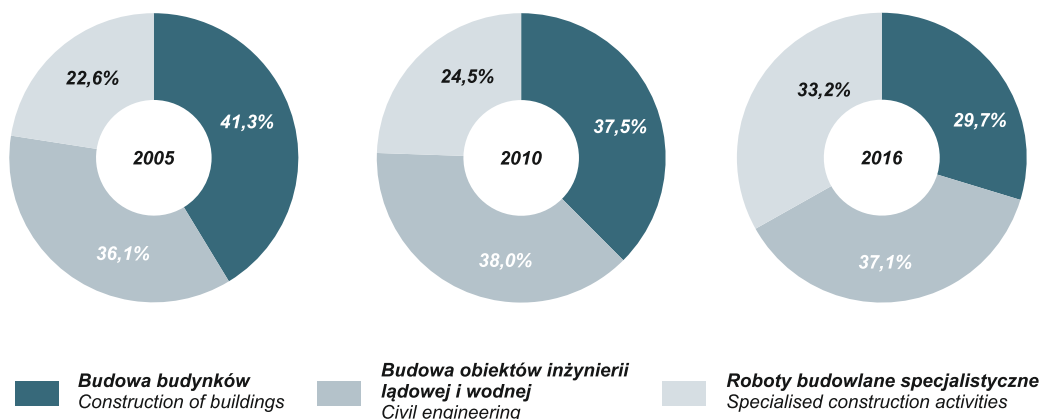
<i>BUILDINGS COMPLETED^a BY TYPE OF BUILDINGS (cont.)</i>					
WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2015	2016	SPECIFICATION
KUBATURA ^d w dam ³ CUBIC VOLUME ^d in dam ³					
Budynki mieszkalne	2815,0	3786,1	3894,8	3936,1	Residential buildings
w tym:					<i>of which:</i>
Budynki jednorodzinne oraz o dwóch mieszkaniach i wielomieszkaniowe ^c	2778,9	3725,4	3838,0	3914,1	<i>One-dwelling buildings as well as two- and more dwelling buildings^c</i>
w tym jednorodzinne	2522,9	2734,5	3106,8	3088,5	<i>of which one-dwelling buildings</i>
Budynki zbiorowego zamieszkania	5,5	29,4	53,8	22,0	<i>Residences for communities</i>
Budynki niemieszkalne	3955,8	6162,7	8008,6	8813,0	Non-residential buildings
w tym:					<i>of which:</i>
Hotele i budynki zakwaterowania turystycznego	56,9	166,6	15,2	33,2	<i>Hotels and similar buildings</i>
Budynki biurowe	116,3	249,9	192,0	243,5	<i>Office buildings</i>
Budynki handlowo-usługowe	350,7	804,6	1437,4	725,1	<i>Wholesale and retail trade buildings</i>
Budynki łączności, dworców i terminali	5,4	10,8	5,5	1206,9	<i>Communication buildings, sta- tions, terminals and associated buildings</i>
Budynki garaży	58,4	117,6	80,4	98,4	<i>Garage buildings</i>
Budynki przemysłowe	1586,6	1990,4	2520,5	1797,2	<i>Industrial buildings</i>
Zbiorniki, silosy i budynki magazynowe	1086,6	1820,4	1626,9	3369,7	<i>Reservoirs, silos and warehouses</i>
Ogólnodostępne obiekty kulturalne oraz budynki muzeów i bibliotek	32,1	42,3	488,9	113,7	<i>Public entertainment buildings, museums and libraries</i>
Budynki szkół i instytucji badawczych	28,3	86,3	118,2	65,5	<i>School, university and research buildings</i>
Budynki szpitali i zakładów opieki medycznej	41,9	137,5	81,3	27,2	<i>Hospital or institutional care buildings</i>
Budynki kultury fizycznej	118,6	145,7	102,6	17,8	<i>Sport halls</i>
Budynki gospodarstw rolnych	439,8	518,6	1609,0	1173,1	<i>Non-residential farm buildings</i>
Budynki przeznaczone do sprawowania kultu religijnego i czynności religijnych	16,1	60,5	16,6	31,8	<i>Buildings used as places of worship and for religious ac- tivities</i>

^a Patrz uwagi ogólne działu, ust. 6. ^c Bez domów letnich i domków wypoczynkowych oraz rezydencji wiejskich nieprzystosowanych do stałego zamieszkania (ujętych wyłącznie w ogólnej liczbie budynków mieszkalnych). ^d Budynków nowo wybudowanych i rozbudowanych (tylko w części dotyczącej rozbudowy).

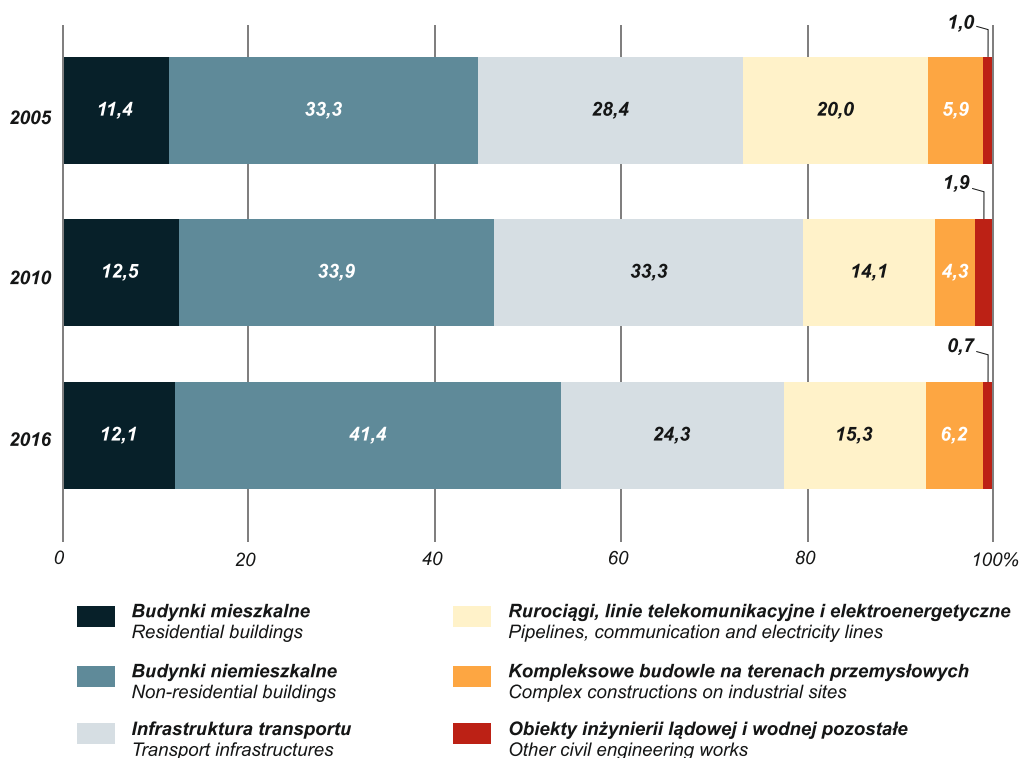
^a See general notes to chapter, item 6. ^c Excluding summer homes and holiday cottages as well as rural residences not adapted for permanent residence (included exclusively in the total number of residential buildings). ^d Of newly built and expanded buildings (only concerning the expanded portion).

STRUKTURA PRODUKCJI BUDOWLANO-MONTAŻOWEJ^a
STRUCTURE OF CONSTRUCTION AND ASSEMBLY PRODUCTION^a

WEDŁUG DZIAŁÓW
BY DIVISIONS

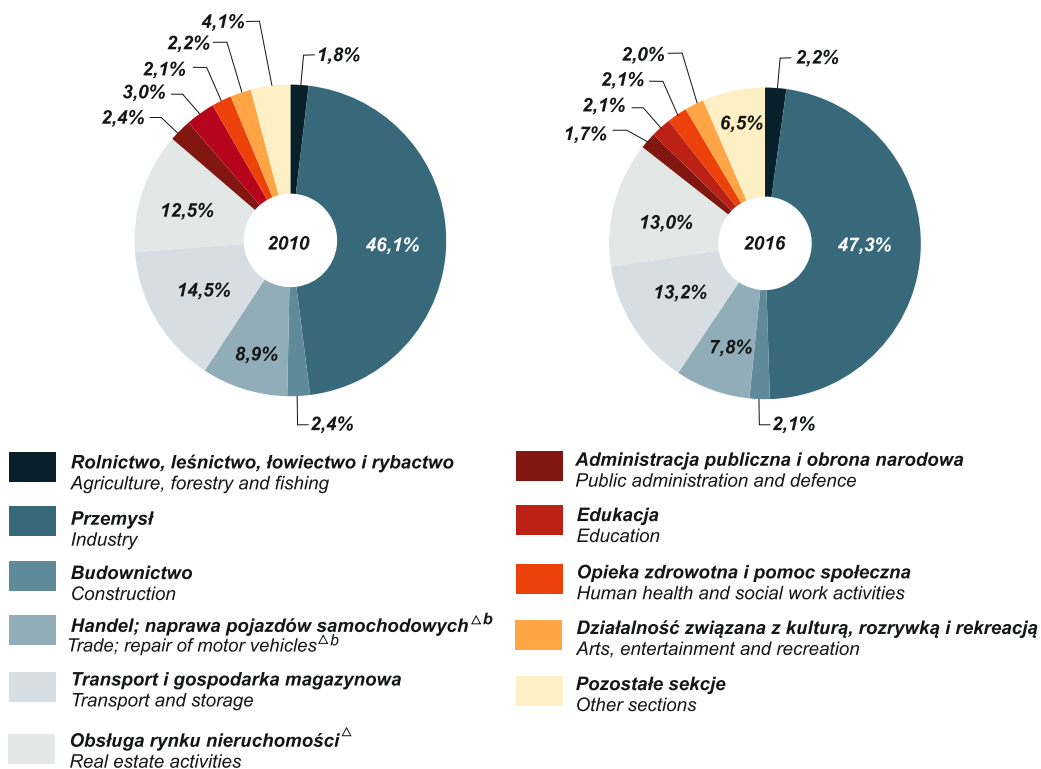

WEDŁUG RODZAJÓW OBIEKTÓW BUDOWLANYCH
BY TYPE OF CONSTRUCTIONS

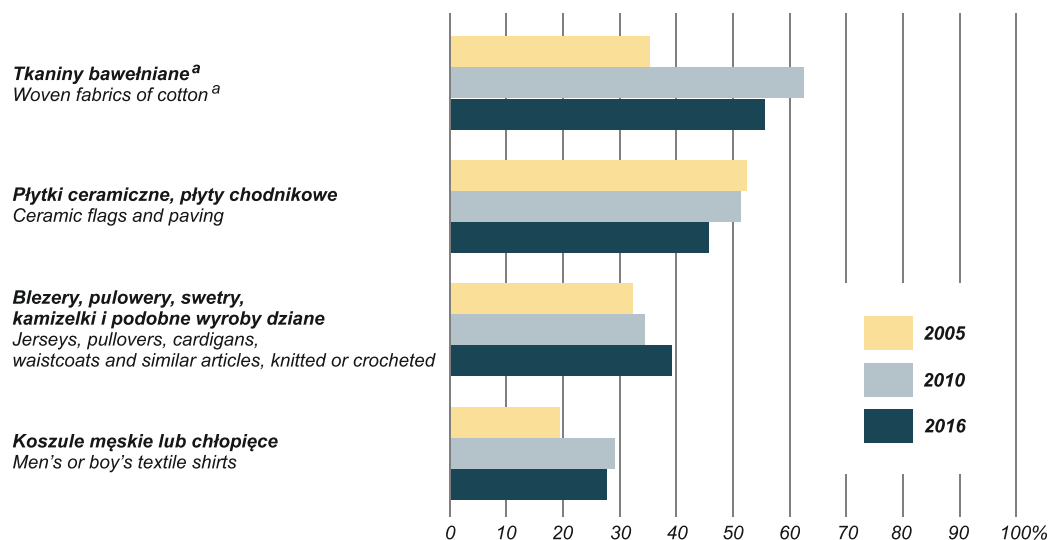
^a Wykonanej przez przedsiębiorstwa mające siedzibę zarządu na terenie województwa łódzkiego, siłami własnymi (bez podwykonawców). Dane dotyczą podmiotów gospodarczych, w których liczba pracujących przekracza 9 osób. Ceny bieżące.
^a Realized by enterprises which have a seat of board in the Łódzkie voivodship, without subcontractors participation. Data concern economic entities employing more than 9 persons. Current prices.

STRUKTURA NAKŁADÓW INWESTYCYJNYCH^a W GOSPODARCE NARODOWEJ
STRUCTURE OF INVESTMENT OUTLAYS^a IN NATIONAL ECONOMY

a Według lokalizacji inwestycji. b Łącznie z nakładami inwestycyjnymi na drogi publiczne, ulice i place.
 a According to investment location. b Including investment outlays on public roads, streets and squares.

PRODUKCJA WYBRANYCH WYROBÓW (POLSKA=100)
PRODUCTION OF SELECTED PRODUCTS (POLAND=100)

a Tkaniny bawełniane o masie powierzchniowej nieprzekraczającej 200 g/m² z wyjątkiem gazy i drelichów, bez kolorowo tkanych w km².
 a Woven fabrics of cotton weighting not more than 200g/m² except for gauze, drill and ticking excluding color woven fabrics in km².

TABL. 10 (254). **PRZECIĘTNE ZATRUDNIENIE I PRZECIĘTNE MIESIĘCZNE WYNAGRODZENIA BRUTTO W BUDOWNICTWIE^a**
AVERAGE PAID EMPLOYMENT AND AVERAGE MONTHLY GROSS WAGES AND SALARIES IN CONSTRUCTION^a

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2015	2016	SPECIFICATION
Przeciętne zatrudnienie	17184	23333	18118	17577	Average paid employment
sektor publiczny	1407	381	21	105	public sector
sektor prywatny.....	15777	22952	18097	17473	private sector
Budowa budynków ^Δ	.	9093	5724	5311	Construction of buildings
Budowa obiektów inżynierii lądowej i wodnej ^Δ	.	6932	6031	6397	Civil engineering works
Roboty budowlane specjalistyczne	.	7308	5762	5869	Specialised construction activities
Przeciętne miesięczne wynagrodzenia brutto w zł	1829,20	2653,95	3178,00	3278,70	Average monthly gross wages and salaries in zł
sektor publiczny	1976,14	3119,23	2969,05	3353,02	public sector
sektor prywatny.....	1816,10	2646,22	3178,28	3278,07	private sector
Budowa budynków ^Δ	.	2425,42	2907,19	3139,18	Construction of buildings
Budowa obiektów inżynierii lądowej i wodnej ^Δ	.	3249,54	3616,03	3646,91	Civil engineering works
Roboty budowlane specjalistyczne	.	2373,34	2943,09	3003,62	Specialised construction activities

^a Dane dotyczą podmiotów gospodarczych, w których liczba pracujących przekracza 9 osób; bez zatrudnionych za granicą.

^a Data concern economic entities employing more than 9 persons; excluding persons employed abroad.

DZIAŁ XVII

TRANSPORT I TELEKOMUNIKACJA

Uwagi ogólne

Transport

1. Dane dotyczące ogólnej długości **linii kolejowych eksploatowanych** w dniu 31 XII ustalono jako sumę długości linii kolejowych normalnotorowych, wąskotorowych i szerokotorowych (dane o długości tych linii ujęto w długości linii normalnotorowych) czynnych w tym dniu. **Linia kolejowa** jest to element sieci kolejowej pomiędzy dwiema stacjami węzłowymi (lub krańcowymi).

2. Do **dróg krajowych** zalicza się:

- autostrady i drogi ekspresowe oraz drogi leżące w ich ciągu do czasu wybudowania autostrad i dróg ekspresowych,
- drogi międzynarodowe,
- drogi stanowiące inne połączenia zapewniające spójność sieci dróg krajowych,
- drogi dojazdowe do ogólnodostępnych przejść granicznych obsługujących ruch międzynarodowy osobowy i towarowy,
- drogi alternatywne dla autostrad płatnych,
- drogi stanowiące ciągi obwodnicowe dużych aglomeracji miejskich,
- drogi o znaczeniu obronnym.

Do **dróg wojewódzkich** zalicza się drogi inne niż podano wyżej, stanowiące połączenia między miastami, mające znaczenie dla województwa i drogi o znaczeniu obronnym niezaliczone do dróg krajowych.

Do **dróg powiatowych** zalicza się drogi inne niż podano wyżej, stanowiące połączenia miast będących siedzibami powiatów z siedzibami gmin i siedzib gmin między sobą.

Do **dróg gminnych** zalicza się drogi o znaczeniu lokalnym niezaliczone do innych kategorii, stanowiące uzupełniającą sieć dróg służących miejscowym potrzebom, z wyłączeniem dróg wewnętrznych.

Do **dróg miejskich** zaliczono drogi (ulice) leżące w granicach administracyjnych miast.

Do **dróg zamiejskich** zaliczono drogi leżące poza granicami administracyjnymi miast.

Do **dróg o nawierzchni twardej** zalicza się drogi o nawierzchni twardej ulepszonej (z kostki kamiennej, klinkieru, betonu, z płyt kamienno-betonowych, bitumu) oraz drogi o nawierzchni nieulepszonej (o nawierzchni tłuczniowej i brukowej).

Do **dróg o nawierzchni gruntowej** zalicza się drogi o nawierzchni z gruntu rodzimego oraz utrwalone w wyniku specjalnych zabiegów i preparacji gruntu rodzimego przy pomocy mieszanin wykonanych z gliny, żwiru, żużla, itp.

3. Dane o **pojazdach samochodowych i ciągnikach** zarejestrowanych według stanu w dniu 31 XII

CHAPTER XVII

TRANSPORT AND TELECOMMUNICATIONS

General notes

Transport

1. *Data concerning the total length of **railway lines operated** on 31 XII were established as the sum of the length of standard gauge, narrow gauge and wide gauge railway lines (data concerning the length of these lines are given in terms of standard gauge lines) operating on that day. **The railway line** is an element of the rail network between two junction stations (or terminal stations).*

2. **National roads** include:

- *motorways and expressways as well as roads which are designated to become motorways and expressways,*
- *international roads,*
- *roads which are other links ensuring the efficiency of the national road network,*
- *approach roads to generally accessible border crossings servicing international passenger and freight traffic,*
- *roads which are an alternative to toll motorways,*
- *roads which are bypasses around large urban agglomerations,*
- *roads with a military significance.*

Regional roads include roads other than those presented above, which are links between cities, have a large significance for the voivodship and roads with a military significance not included among national roads.

District roads include roads other than those mentioned above, which link powiat capital cities with gmina capital cities and gmina capital cities with other such cities.

Communal roads include roads with a local significance not included in the other categories, which supplement the network of roads servicing local needs, excluding internal roads.

Urban roads include roads (streets) located within the administrative boundaries of cities.

Non-urban roads include roads located outside the administrative boundaries of cities.

Hard surface roads are roads with improved hard surface (cobble stone, clinker, concrete, stone and concrete slabs, bitumen) and roads with unimproved surface (with macadam or cobbled surface).

Unsurfaced roads include roads on virgin soil surface and roads fixed by means of special procedures and preparation of virgin soil using mixtures made of clay, gravel, cinder, etc.

3. *Data on **road motor vehicles and tractors** regis-*

od 2009 r. pochodzą z centralnej ewidencji pojazdów (CEPiK) prowadzonej przez Ministerstwo Cyfryzacji. Dane nie obejmują pojazdów wyrejestrowanych.

W latach 2002-2008 dane dotyczące pojazdów samochodowych i ciągników pozyskiwane były z ewidencji prowadzonych przez starostów, prezydentów miast i burmistrzów. Do 2001 r. dane o pojazdach samochodowych i ciągnikach pochodziły z ewidencji prowadzonych przez wojewodów.

Do roku 2010 dane nie obejmują również pojazdów posiadających pozwolenia czasowe wydawanych w końcu danego roku. Pozwolenie czasowe wydawane jest na okres do około 30 dni w celu załatwienia wszystkich formalności związanych z rejestracją pojazdu i niezbędnych do otrzymania docelowego dowodu rejestracyjnego.

4. Linia autobusowa jest stałym połączeniem drogowym dwóch krańcowych miejscowości oraz wybranych miejscowości pośrednich przy użyciu jednego lub kilku autobusów regulamie kursujących między tymi miejscowościami według ogłoszonego rozkładu.

Długość linii autobusowej jest to długość trasy w km pomiędzy dwiema krańcowymi miejscowościami niezależnie od ilości kursów autobusów odbywających się na tej linii.

5. Transport samochodowy zarobkowy obejmuje usługi świadczone odpłatnie przez podmioty, w których transport samochodowy stanowi podstawową działalność gospodarczą (**przedsiębiorstwa transportu samochodowego**) oraz od 2004 r. w zakresie przewozów ładunków również usługi wykonywane odpłatnie przez podmioty prowadzące podstawową działalność gospodarczą inną niż transport samochodowy (np. działalność przemysłową, budowlaną, handlową); dane o przewozach pasażerów nie obejmują przewozów taborem komunikacji miejskiej oraz dokonywanych przez podmioty o liczbie pracujących do 9 osób.

6. Informacje o komunikacji miejskiej naziemnej dotyczą **komunikacji autobusowej, tramwajowej i trolejbusowej** i obejmują działalność przedsiębiorstw i zakładów komunikacji miejskiej, publicznych i prywatnych. W danych o komunikacji autobusowej uwzględniono również autobusy pospieszne i mikrobusy oraz obsługę ruchu podmiejskiego i międzymiastowego; dane nie obejmują działalności przedsiębiorstw prowadzących głównie komunikację zamiejską, a świadczących również usługi komunikacji miejskiej w niektórych miastach oraz linii komunikacyjnych obsługujących wyłącznie zakłady pracy.

Przez **linię komunikacyjną** rozumie się trasę łączącą krańcowe punkty przebiegu wozów oznaczonych tym samym numerem lub znakiem literowym. Jako długość linii komunikacyjnych przyjęto sumę długości wszystkich stałych dziennych linii autobusowych, tramwajowych, trolejbusowych, po których kursują wozy oznaczone odrębnymi numerami lub znakami literowymi.

Długość tras jest to długość odcinków ulic (dróg, torowisk), po których kursują autobusy, tramwaje lub trolejbusy.

7. Dane dotyczące transportu lotniczego obejmują przewoźników transportu lotniczego rozkładowego (transport pasażerów lub ładunków na stałych trasach

tered as of 31 December, since 2009 has come from central vehicle register maintained by Ministry of Digital Affairs. Data do not include vehicles being devoid of car registration.

Between 2002 and 2008 data on road motor vehicles and tractors were obtained from databases maintained. Until 2001 data on road motor vehicles and tractors came from registers maintained by voivodes.

Up to 2010 data does not include also vehicles having temporary permission given by the ending of reference year. Temporary permission is passed by about 30 daily period with the aim of take care of formality be connected with vehicle registration and received ordinary registration book.

4. A bus line is a permanent road link between two terminal locations as well as between selected intermediate locations which involves using one or several buses travelling between these locations on a regular basis according to a defined schedule.

The length of a bus line is the length of the route in km between the two terminal locations regardless of the number of trips made by buses on that line.

5. Road transport for hire or reward includes services for remuneration carried out by entities, for which road transport services are the basic economic activity (**road transport entities**) and since 2004 also services for remuneration carried out by entities with basic economic activity other than road transport (e.g. industrial, building, trade activity); data regarding transport of passengers do not include carriage by urban road transport fleet and entities employing up to 9 persons.

6. Information regarding urban ground transport concerns **bus, tram and trolley-bus communication** and includes the activity of public and private urban transport enterprises and companies. In the data regarding bus service, express buses and minibuses as well as suburban and inter-city service have been also included; data do not include the activity of enterprises operating mainly in the scope of non-urban transport, but rendering also the services in the scope of urban transport in some city as well as transport lines exclusively servicing work places.

Transport line is understood as a route connecting the extreme points of the route of vehicles designated with the same number or letter. The length of the transport lines is the sum of the length of all of the scheduled daytime bus, tram and trolley-bus lines over which vehicles designated with separate numbers or letters travel.

The length of routes is the length of the sections of streets (roads, tracks) over which buses, trams or trolley-buses travel.

7. Data concerning air transport include carriers of scheduled air transport (the transport of passengers or

i według stałych rozkładów lotów).

8. Dane o **wypadkach drogowych** obejmują zdarzenia mające związek z ruchem pojazdów na drogach publicznych, w wyniku których nastąpiła śmierć lub uszkodzenie ciała osób.

Za **śmiertelną ofiarę wypadku drogowego** uznano osobę zmarłą (w wyniku doznanych obrażeń) na miejscu wypadku lub w ciągu 30 dni.

Za **ranną ofiarę wypadku drogowego** uznano osobę, która doznała obrażeń ciała i otrzymała pomoc lekarską.

Telekomunikacja

1. Telefoniczne łącza główne obejmują standardowe łącza główne oraz łącza w dostęпах ISDN, tj. telefoniczną sieć cyfrową z integracją usług umożliwiającą wykorzystanie tej samej sieci dla transmisji głosu, obrazu, faksów, danych.

freight on permanent routes and according to established flight schedules).

8. *Data regarding road traffic accidents cover events connected with the movement of vehicles on public roads as a result of which death or injury occurred.*

A road traffic accident fatality is understood as a person who died (as a result of injuries incurred) at the scene of the accident or within the course of 30 days.

A road traffic accident injury is understood as a person who incurred injuries and received medical attention.

Telecommunications

1. Telephone main line includes standard main line and accessible ISDN (Integrated Services Digital Network), i.e., a digital phone network with integrated services making it possible to use the same network to transfer voice, image, fax and data.

Transport

Transport

TABL. 1 (255). **LINIE KOLEJOWE EKSPLOATOWANE^a**
 Stan w dniu 31 XII
RAILWAY LINES OPERATED^a
 As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2015	2016	SPECIFICATION
	w km in km				
OGÓŁEM	1116	1063	1069	1080	TOTAL
Normalnotorowe.....	1059	1063	1069	1080	Standard gauge
w tym zelektryfikowane.....	981	970	987	999	of which electrified
jednotorowe.....	408	392	393	395	single track
dwu- i więcej torowe.....	651	671	676	685	double and more tracks
Wąskotorowe	57	-	-	-	Narrow gauge
Na 100 km² powierzchni ogólnej	6,1	5,8	5,9	5,9	Per 100 km² of total area

^a Dane dotyczą sieci PKP oraz innych podmiotów, będących zarządcami sieci kolejowej.
^a Data concern PKP network and other entities managing railway network.

TABL. 2 (256). **DROGI PUBLICZNE O TWARDEJ NAWIERZCHNI**
 Stan w dniu 31 XII
HARD SURFACE PUBLIC ROADS
 As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2015	2016		SPECIFICATION
				ogółem	w tym	
				total	o na- wierzchni ulepszonej of which improved	
w km in km						
OGÓŁEM	16490	18648	20151	20395	18743	TOTAL
miejskie.....	2962	3319	3463	3554	3363	urban
zamięjskie	13528	15328	16688	16841	15379	non-urban
Krajowe	1283	1349	1434	1481	1481	National
miejskie.....	320	321	293	301	301	urban
zamięjskie	963	1028	1141	1179	1179	non-urban
Wojewódzkie.....	1178	1179	1348	1319	1319	Regional
miejskie.....	148	149	193	241	241	urban
zamięjskie	1030	1029	1155	1078	1078	non-urban
Powiatowe.....	7549	7448	7446	7487	7326	District
miejskie.....	1001	956	925	943	930	urban
zamięjskie	6547	6492	6521	6544	6396	non-urban
Gminne	6480	8672	9923	10110	8617	Communal
miejskie.....	1493	1893	2052	2070	1892	urban
zamięjskie	4987	6779	7871	8040	6726	non-urban

Źródło: dane Generalnej Dyrekcji Dróg Krajowych i Autostrad.
 Source: data of the General Directorate of Domestic Roads and Motorways.

TABL. 3 (257). **POJAZDY SAMOCHODOWE I CIĄGNIKI ZAREJESTROWANE^a**
Stan w dniu 31 XII
REGISTERED ROAD VEHICLES AND TRACTORS^a
As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2015	2016	SPECIFICATION
OGÓŁEM	1150180	1568366	1846011	1919517	TOTAL
w tym:					of which:
Samochody osobowe	811149	1139985	1358314	1416932	Passenger cars
Autobusy	4724	5733	6417	6444	Buses
Samochody ciężarowe i ciągniki siodłowe ^b	161427	209761	238969	245589	Lorries and road tractors ^b
Ciągniki balastowe i rolnicze	111518	133496	145149	147550	Balast and agricultural tractors
Motocykle	55357	70630	86247	91405	Motorcycles

a Patrz uwagi ogólne działu "Transport i telekomunikacja - Transport", ust. 3. Od 2011 r. łącznie z pojazdami posiadającymi pozwolenia czasowe wydane w końcu roku. b łącznie z samochodami ciężarowo-osobowymi.

a See general notes to the chapter "Transport and telecommunications - Transport", item. 3. Since 2011 including road vehicles having temporary permission given by the ending of reference year. b Including vans.

TABL. 4 (258). **LINIE REGULARNEJ KOMUNIKACJI AUTOBUSOWEJ^a**
Stan w dniu 31 XII
REGULAR BUS COMMUNICATION LINES^a
As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2015	2016	SPECIFICATION
OGÓŁEM	1241	957	842	911	TOTAL
długość w km	66450	53871	44833	45025	length in km
dalekobieżne: liczba	42	44	35	32	long distance: number
długość w km	14147	14508	11902	10841	length in km
regionalne: liczba	246	225	138	122	regional: number
długość w km	20372	18097	12600	11214	length in km
podmiejskie: liczba	951	688	657	743	suburban: number
długość w km	31915	21266	20231	22860	length in km
miejskie: liczba	2	.	12	14	urban: number
długość w km	16	.	100	110	length in km

a Dane dotyczą przedsiębiorstw o liczbie pracujących powyżej 9 osób prowadzących regularną komunikację w ruchu krajowym; bez przedsiębiorstw komunikacji miejskiej.

a Data concerns entities employing more than 9 persons providing regular national traffic; excluding urban transport services.

TABL. 5 (259). **TRANSPORT SAMOCHODOWY ZAROBKOWY^a**
HIRE OR REWARD ROAD TRANSPORT^a

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2015	2016	SPECIFICATION
Komunikacja krajowa					National communication
Przewozy ładunków w tys. t	1650,3	3146,5	8467,0	10077,1	Transport of goods in thous. t
Średnia odległość przewozu 1 t ładunku w km	177,2	167,1	120,7	109,0	Average transport distance per 1 t in km
Przewozy pasażerów ^b w tys. osób	43238,3	31940,0	24693,1	23316,3	Transport of passengers ^b in thous.
Średnia odległość przewozu 1 pasażera w km	32,5	35,3	40,1	42,4	Average transport distance per passenger in km
Komunikacja międzynarodowa					International communication
Przewozy ładunków w tys. t	1474,2	3787,9	7907,3	5094,5	Transport of goods in thous. t
Średnia odległość przewozu 1 t ładunku w km	1184,2	1212,9	1016,7	1047,0	Average transport distance per 1 t in km
Przewozy pasażerów ^b w tys. osób	10,1	10,4	9,3	22,1	Transport of passengers ^b in thous.
Średnia odległość przewozu 1 pasażera w km	798,2	2609,5	1571,0	2474,7	Average transport distance per passenger in km

a Dane dotyczą przedsiębiorstw o liczbie pracujących powyżej 9 osób. b Bez przewozów taborem komunikacji miejskiej (w tym taksówkami).

a Data concerns enterprises employing more than 9 persons. b Excluding transports by urban road transport fleet (of which by taxis).

TABL. 6 (260). **KOMUNIKACJA MIEJSKA^a**
Stan w dniu 31 XII
URBAN TRANSPORT^a
As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2015	2016	SPECIFICATION
Sieć komunikacyjna – linie w km	2696	5040	3901	3682	Transportation network – lines in km
autobusowe	2518	4744	3558	3370	bus
tramwajowe	178	296	343	312	tram
Tabor:					Fleet of:
autobusy: w sztukach	822	886	821	775	buses: in units
liczba miejsc w tys.	86,8	86,8	84,2	79,2	number of seats in thous.
tramwaje: w sztukach	503	514	488	501	trams: in units
liczba miejsc w tys.	53,9	57,9	54,2	55,8	number of seats in thous.
Przewozy pasażerów ^b (w ciągu roku) w mln	204,0	189,9	258,4	300,1	Transport of passengers ^b (during the year) in mln

a Dane dotyczą przedsiębiorstw i zakładów komunikacji miejskiej, w których liczba pracujących przekracza 9 osób. b Dane szacunkowe.

a Data concern urban transport enterprises and companies, employing more than 9 persons. b Estimated data.

TABL. 7 (261). **RUCH PASAŻERÓW^a W PORTACH LOTNICZYCH**
PASSENGER TRAFFIC^a AT AIRPORTS

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2015	2016	SPECIFICATION
Pasażerowie przybyli^b z portów:					Passenger arrivals^b from airports:
krajowych	337	343	173	607	domestic
zagranicznych	8553	203477	142431	118058	foreign
Pasażerowie odprawieni^c do portów:					Passenger departures^c to airports:
krajowych	329	676	130	122	domestic
zagranicznych	8844	209020	145833	117645	foreign

^a Dane nie obejmują dzieci w wieku do 2 lat. ^{b,c} Pasażerowie, dla których port Łódź jest: ^b – portem zakończenia podróży rozpoczętej w porcie krajowym lub zagranicznym, ^c – portem rozpoczęcia podróży kończącej się w porcie krajowym lub zagranicznym.

^a Data not include children below the age of 2. ^{b,c} Passengers for whom the indicated domestic airport Lodz is: ^b – the final destination of a journey begun at a domestic or foreign airport, ^c – the point of departure for a journey terminating at a domestic or foreign airport.

TABL. 8 (262). **RUCH SAMOLOTÓW W PORTACH LOTNICZYCH WEDŁUG RODZAJÓW RUCHU**
AIRCRAFT TRAFFIC AT AIRPORTS BY TYPE OF TRAFFIC

WYSZCZEGÓLNIENIE	2010	2015	2016	SPECIFICATION
OGÓŁEM TOTAL				
Ruch krajowy	8507	9682	9039	National traffic
Ruch międzynarodowy	2941	3620	3408	International traffic
w tym regularny	2941	2809	3408	of which regular traffic
w tym SAMOLOTY POLSKIE of which POLISH AIRCRAFTS				
Ruch krajowy	8364	9349	8916	National traffic
Ruch międzynarodowy	171	252	380	International traffic
w tym regularny	171	-	380	of which regular traffic

TABL. 9 (263). **WYPADKI DROGOWE^a I ICH OFIARY**
ROAD TRAFFIC ACCIDENTS^a AND THEIR CASUALTIES

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2015	2016	SPECIFICATION
Wypadki	4752	4156	3991	4222	Accidents
Na 10 tys. pojazdów samochodowych i ciągników zarejestrowanych ^b	41,3	26,5	21,6	22,0	Per 10 thous. registered motor vehicles and tractors ^b
Ofiary wypadków	6197	5548	5062	5512	Road traffic casualties
Śmiertelne	446	319	236	214	Fatalities
na 100 tys. ludności	17,3	12,4	9,5	8,6	per 100 thous. population
Ranni	5751	5229	4826	5298	Injured
na 100 tys. ludności	222,7	202,5	193,5	212,9	per 100 thous. population

^a Zarejestrowane przez Policję. ^b Pojazdy według stanu w dniu 31 XII; od 2011 r. łącznie z pojazdami posiadającymi pozwolenia czasowe wydane w końcu roku.

Źródło: dane Komendy Głównej Policji.

^a Registered by the Police. ^b Vehicles as of 31 XII; since 2011 including road vehicles having temporary permission given at the end of the year.

Source: data of the National Police Headquarters.

TABL. 10 (264). **WYPADKI DROGOWE^a WEDŁUG SPRAWCÓW, WAŻNIEJSZYCH PRZYCZYN I RODZAJÓW POJAZDÓW**
ROAD ACCIDENTS^a BY CULPRITS, MAJOR CAUSES AND TYPES OF VEHICLES

WYSZCZEGÓLNIENIE	2015	2016	SPECIFICATION
OGÓŁEM	3991	4222	TOTAL
Z winy kierujących pojazdami	3454	3729	<i>Guilt of drivers</i>
w tym:			<i>of which:</i>
niedostosowanie prędkości do warunków ruchu	837	898	<i>inappropriate speed for road conditions</i>
nieprzestrzeganie pierwszeństwa przejazdu	1098	1115	<i>non-compliance with vehicle right of way</i>
nieprawidłowe wyprzedzanie	148	141	<i>incorrectly overtaking</i>
nieprawidłowe zachowanie wobec pieszego	513	548	<i>incorrectly behaviour towards the pedestrian</i>
niezachowanie bezpiecznej odległości między pojazdami	209	240	<i>not keeping a safe distance between vehicles</i>
Z winy pieszych	285	284	<i>Guilt of pedestrians</i>
w tym nieostrożne wejście na jezdnię ..	189	176	<i>of which carelessly entering to the roadway</i>
Pozostałe ^b	252	209	<i>Others^b</i>
Pojazdy kierujących będących sprawcami wypadków:			<i>Vehicles of drivers being accident culprits:</i>
Samochody osobowe	2732	2882	<i>Passenger cars</i>
Motocykle	78	82	<i>Motorcycles</i>
Rowery	207	190	<i>Bicycles</i>
Motorowery	76	86	<i>Motor-bicycles</i>
Samochody ciężarowe	154	261	<i>Lorries</i>
Inne pojazdy ^c	207	228	<i>Other vehicles^c</i>
Wypadki z udziałem nietrzeźwych użytkowników dróg	271	302	<i>Accidents involving intoxicated road users</i>
w tym spowodowane przez nietrzeźwych:			<i>of which caused by intoxicated:</i>
Kierujących	197	224	<i>Drivers</i>
samochodami osobowymi	140	144	<i>of passenger cars</i>
motocyklami	13	11	<i>of motorcycles</i>
rowerami	21	31	<i>of bicycles</i>
motorowerami	16	23	<i>of motor-bicycles</i>

^a Zarejestrowane przez Policję. ^b Dane obejmują winę pasażerów, współwinę uczestników ruchu oraz inne przyczyny. ^c Łącznie z pojazdami nieustalonymi.

^a Registered by the Police. ^b Data include guilt of passengers, complicity of traffic participants and other reasons. ^c Including unidentified vehicles.

TABL. 10 (264). **WYPADKI DROGOWE^a WEDŁUG SPRAWCÓW, WAŻNIEJSZYCH PRZYCZYN I RODZAJÓW POJAZDÓW (dok.)**
ROAD ACCIDENTS^a BY CULPRITS, MAJOR CAUSES AND TYPES OF VEHICLES
(cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE	2015	2016	SPECIFICATION
Wypadki z udziałem nietrzeźwych użytkowników dróg (dok.)			Accidents involving intoxicated road users (cont.)
w tym spowodowane przez nietrzeźwych:			<i>of which caused by intoxicated:</i>
Kierujących (dok.)			<i>Drivers (cont.)</i>
samochodami ciężarowymi	3	11	<i>of lorries</i>
innymi pojazdami	4	4	<i>of other vehicles</i>
Pieszcy.....	74	78	<i>Pedestrians</i>

^a Zarejestrowane przez Policję.

Źródło: dane Komendy Głównej Policji.

^a Registered by the Police.

Source: data of the National Police Headquarters.

Telekomunikacja

Telecommunications

TABL. 11 (265). **ABONENCI TELEFONICZNI I APARATY TELEFONICZNE^a**
Stan w dniu 31 XII
TELEPHONE SUBSCRIBERS AND TELEPHONE SETS^a
As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2015	2016	SPECIFICATION
Telefoniczne łącza główne w tys.	806,8	526,8	289,1	268,5	<i>Telephone main line in thous.</i>
w tym abonenci prywatni ^b	640,2	369,8	197,3	179,6	<i>of which private subscribers^b</i>
miasta	660,4	410,8	226,9	209,4	<i>urban areas</i>
w tym abonenci prywatni ^b	514,7	277,1	149,4	129,6	<i>of which private subscribers^b</i>
wieś	146,4	116,0	62,1	59,1	<i>rural areas</i>
w tym abonenci prywatni ^b	125,5	92,7	47,9	50,0	<i>of which private subscribers^b</i>
w tym standardowe łącza główne (abonenci telefonii stacjonarnej)	707,1	451,3	248,2	226,7	<i>of which standard main line (fixed line telephone subscribers)</i>
miasta	571,8	341,5	189,9	171,5	<i>urban areas</i>
wieś	135,3	109,8	58,2	55,2	<i>rural areas</i>
Aparaty telefoniczne publiczne samoinkasujące	5643	2845	408	275	<i>Public pay telephones</i>
miasta	4364	1863	241	139	<i>urban areas</i>
wieś	1279	982	167	136	<i>rural areas</i>

^a Dane dotyczą operatorów telekomunikacyjnych sieci publicznej. ^b Posiadający aparaty telefoniczne zainstalowane w mieszkaniach prywatnych.

^a Data concern operators of public telecommunication network. ^b Possessing telephones installed in private dwellings.

DZIAŁ XVIII

HANDEL I GASTRONOMIA

Uwagi ogólne

1. Informacje w dziale – jeśli nie zaznaczono inaczej – dotyczą wszystkich jednostek gospodarki narodowej prowadzących działalność handlową lub gastronomiczną.

Przez **przedsiębiorstwa handlowe** rozumie się podmioty gospodarcze, których przeważającym rodzajem działalności jest sprzedaż towarów, zaliczana zgodnie z Polską Klasyfikacją Działalności – PKD 2007 do sekcji „Handel hurtowy i detaliczny; naprawa pojazdów samochodowych, włączając motocykle”.

2. Dane o **sprzedaży detalicznej** obejmują:

- 1) sprzedaż towarów konsumpcyjnych i niekonsumpcyjnych w:
  - punktach sprzedaży detalicznej,
  - hurtowniach oraz u producentów w ilościach wskazujących na zakup dla potrzeb indywidualnych nabywców;
- 2) sprzedaż towarów handlowych (konsumpcyjnych) oraz produkcji gastronomicznej w placówkach gastronomicznych.

W wartości sprzedaży detalicznej uwzględniono sprzedaż towarów zarówno ludności, jak i konsumentom zbiorowym, tj.: urzędom, instytucjom, żłobkom, przedszkolom itp., nie uwzględniono natomiast sprzedaży targowiskowej dokonanej przez sprzedawców uiszczających jedynie opłatę placową (np. sprzedaży produktów rolnych dokonanej przez producentów–rolników, sprzedaży na giełdach samochodowych).

Dane dotyczące sprzedaży detalicznej prezentuje się w dostosowaniu do Klasyfikacji Spożycia Indywidualnego według Celu (COICOP).

3. Podziału towarów na **konsumpcyjne i niekonsumpcyjne** dokonano umownie, zaliczając do niekonsumpcyjnych te towary, których zużycie odbywa się głównie w sferze produkcji. Do towarów niekonsumpcyjnych zaliczono w szczególności towary przeznaczone do produkcji rolniczej (np. maszyny, narzędzia i urządzenia rolnicze, nasiona, pasze, środki ochrony roślin, nawozy mineralne lub chemiczne), materiały budowlane itp.

Podziału towarów konsumpcyjnych na żywność, napoje alkoholowe i towary nieżywnościowe dokonano szacunkowo.

4. Dane o **sprzedaży hurtowej towarów** obejmują

CHAPTER XVIII

TRADE AND CATERING

General notes

1. Information in this chapter, unless otherwise noted, concerns all entities of the national economy conducting trade or catering activity.

Trade enterprises are understood as economic entities, the principal activity of which is the sale of commodities, classified in accordance with NACE rev. 2 in the section “Wholesale and retail trade; repair of motor vehicles and motorcycles”.

2. Data regarding the **retail sale** include:

1) the sale of consumer and non-consumer goods at:

— retail sales outlets,

— wholesale stores as well as at producers in quantities indicating purchases for the individual needs of the purchaser;

2) the sale of commercial consumer goods as well as catering products in catering establishments.

The sale of goods both for the general public as well as for collective consumers, i.e., government offices, institutions, nurseries, nurseries schools etc. are included in the value of retail sales. Not included, however, are market-place sales made by salesmen only paying a stall fee (e.g., sales of agricultural products conducted by farmer-producers, sales at automobile markets).

Data concerning retail sales are presented according to the Classification of Individual Consumption by Purpose (COICOP).

3. The division of commodities into **consumer and non-consumer** goods has been done on the following basis: non-consumer goods include those goods, the consumption of which occurs primarily in the sphere of production. In particular, goods designated for agricultural production (e.g., agricultural machinery, tools and equipment, seeds, animal feeding-stuffs, plant protection chemicals, mineral or chemical fertilizers), building materials, etc., were included in non-consumer goods.

The division of consumer goods into food, alcoholic beverages and non-foodstuff goods was made by estimation.

4. Data regarding the **wholesale of commodities**

sprzedaż z magazynów handlowych własnych bądź użytkowanych, w których składowane towary stanowią własność przedsiębiorstwa handlowego. Do wartości sprzedaży hurtowej zalicza się również wartość sprzedaży zrealizowanej na zasadzie bezpośredniej płatności lub kontraktu (agenci, aukcjonerzy), jak również wartość sprzedaży zrealizowanej przez tranzyt rozliczany, polegający na przekazywaniu towarów bezpośrednio od dostawcy do odbiorcy z pominięciem magazynów, które tę dostawę realizują.

5. Sklepy podaje się łącznie z aptekami ogólnodostępnymi.

6. Podziału sklepów według form organizacyjnych dokonano na podstawie wielkości powierzchni sprzedażowej sklepów i rodzaju sprzedawanych w nich towarów.

Domy towarowe i handlowe są to sklepy wielodziałowe, prowadzące sprzedaż szerokiego i uniwersalnego asortymentu, głównie towarów nieżywnościowych, o powierzchni sal sprzedażowych: domy towarowe – 2000 m² i więcej, domy handlowe – od 600 do 1999 m².

Supermarkety są to sklepy o powierzchni sprzedażowej od 400 m² do 2499 m² prowadzące sprzedaż głównie w systemie samoobsługowym, oferujące szeroki asortyment artykułów żywnościowych oraz artykuły nieżywnościowe częstego zakupu.

Hipermarkety są to sklepy o powierzchni sprzedażowej od 2500 m² prowadzące sprzedaż głównie w systemie samoobsługowym, oferujące szeroki asortyment artykułów żywnościowych i nieżywnościowych częstego zakupu, zwykle z parkingiem samochodowym.

Sklepy powszechne są to sklepy prowadzące sprzedaż głównie towarów żywnościowych codziennego użytku oraz dodatkowo często nabywanych towarów nieżywnościowych, o powierzchni sal sprzedażowych od 120 do 399 m².

Sklepy wyspecjalizowane są to sklepy prowadzące sprzedaż szerokiego asortymentu artykułów do kompleksowego zaspokojenia określonych potrzeb, np. ubioru, wyposażenia mieszkań, sklepy motoryzacyjne, meblowe, sportowe itp.

Do **pozostałych sklepów** zaliczono sklepy o powierzchni sal sprzedażowych do 119 m².

7. Do **placówek gastronomicznych** zaliczono zakłady i punkty gastronomiczne stałe i sezonowe, których przedmiotem działalności jest przygotowywanie oraz sprzedaż posiłków i napojów do spożycia na miejscu i na wynos. Sezonowe placówki gastronomiczne uruchamiane są okresowo i działają nie dłużej niż sześć miesięcy w roku kalendarzowym.

Do placówek gastronomicznych nie zalicza się ru-

include sales from warehouses, in which the commodities stored account for the property of a trade enterprise. The value of wholesale also includes the value of sale realized on the basis of a direct payment or contract (agents, auctioneers), as well as the value of sale realized by settled transit consisting in the transfer of commodities directly from the supplier to the client, by-passing the warehouses which realize the delivery.

5. *Shops include public pharmacies.*

6. *The division of stores by organizational form was made on the basis of the area of the sales floor and the types of goods sold.*

Department stores and trade stores are stores divided into separate departments, each selling a broad and universal assortment, particularly non-foodstuff goods, with a sales area of 2000 m² and more for department stores and from 600 to 1999 m² for trade stores.

Supermarkets are stores with a sales area from 400 to 2499 m², selling goods in a self-service system and offering a wide assortment of foodstuff goods and frequently bought non-foodstuff goods.

Hypermarkets are stores with a sales area 2500 m² and more, selling goods in a self-service system and offering a wide assortment of foodstuff goods and frequently bought non-foodstuff goods, usually with a parking place.

Universal stores are stores primarily selling foodstuff goods for daily consumption and also often purchased non-foodstuff goods, with a sales area from 120 to 399 m².

Specialized stores are stores selling a wide assortment of articles to fully meet specific needs, (e.g. clothing, home furnishings, car parts, furniture, sporting goods, etc.).

Other stores include stores with a sales area up to 119 m².

7. *Catering establishments include permanent and seasonal catering establishments and outlets, the scope of activity of which is the preparation and sale of meals and beverages for on-site and take-out consumption. Seasonal catering establishments are open for a certain period of time and operate not longer than six months in a calendar year.*

Mobile retail sales points and vending machines are not treated as catering establishments.

8. *Trade warehouses (wholesale and distribution re-*

chomych punktów sprzedaży detalicznej i automatów sprzedażowych.

8. Magazyny handlowe (hurtu i rozdzielcze detalu) są jednostkami organizacyjno-funkcjonalnymi podmiotów gospodarczych zajmujących się obrotem towarów. Magazynem jest jednostka przeznaczona do magazynowania towarów, zajmująca wyodrębnioną przestrzeń magazynową, wyposażona w środki techniczne i organizacyjne, dysponująca personelem do obsługi tych środków oraz prowadząca ewidencję stanu i ruchu zapasów.

9. Dane o działalności handlowej, w tym informacje o sklepach i stacjach paliw opracowano na podstawie danych ze sprawozdawczości. Dane dla jednostek o liczbie pracujących do 9 osób uogólniono w oparciu o wyniki badania reprezentacyjnego przeprowadzonego na 5% próbie tych jednostek.

Dane o sprzedaży hurtowej, działalności gastronomicznej i magazynach handlowych dotyczą wyłącznie jednostek o liczbie pracujących powyżej 9 osób.

10. Targowiska są to wyodrębnione tereny lub budowle (place, ulice, hale targowe) ze stałymi lub sezonowymi punktami sprzedaży drobnodetalicznej lub urządzeniami przeznaczonymi do prowadzenia handlu w wyznaczone dni tygodnia lub codziennie (bazaary).

Za **targowiska sezonowe** należy uznać place i ulice, gdzie uruchamiane są na okres do 6 miesięcy punkty handlowe w związku ze wzmożonym ruchem nabywców (np. nadmorski ruch urlopowy) i działalność ta jest powtarzana w kolejnych sezonach.

tail) are the organizational and functional units of economic entities engaged in the turnover of commodities. A warehouse is an entity designated for storing up commodities, occupying separate storage space, equipped with the technical and organizational means as well as with the personnel to service these means and, in addition, registering the amount and the changes in stocks.

9. Data regarding trade activity, including information about shops and petrol stations are compiled based of reporting. For entities employing up to 9 persons, data have been generalized on the basis of the results of sample survey conducted on a 5% sample of these entities.

Data regarding wholesale, catering activity and trade warehouses concern exclusively entities employing more than 9 persons.

10. Marketplaces are specific areas or structures (squares, streets, market halls) with permanent or seasonal outlets for small-scale retail sales or with facilities designated for conducting trade on specific days of the week or weekly (bazaars).

Seasonal marketplaces are those squares and streets where trade outlets conduct activity for a period of 6 months, in connection with increased demand from buyers (e.g., holiday seaside demand) and this activity is repeated in successive seasons.

TABL. 1 (266). **SPRZEDAŻ DETALICZNA TOWARÓW (ceny bieżące)**
RETAIL SALES (current prices)

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2015	2016	SPECIFICATION
OGÓŁEM w mln zł	24356,2	27854,9	32658,2	35218,3	TOTAL in mln zł
w tym w przedsiębiorstwach handlowych ^a :					of which in trade enterprises ^a :
w milionach złotych	3301,3	8568,8	12722,2	14421,8	in million zlotys
w %	13,6	30,8	39,0	40,9	in %
NA 1 MIESZKAŃCA w zł	9433	10938	13072	14153	PER CAPITA in zł

^a Przedsiębiorstwa handlowe, w których liczba pracujących przekracza 49 osób.

^a Trade enterprises employing more than 49 persons.

TABL. 2 (267). **SPRZEDAŻ DETALICZNA TOWARÓW WEDŁUG GRUP ^a (ceny bieżące)**
RETAIL SALES BY GROUPS ^a (current prices)

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2015	2016	SPECIFICATION
------------------	------	------	------	------	---------------

W MILIONACH ZŁOTYCH
 IN MILLION ZLOTYS

OGÓŁEM..... | **8925,1** | **15325,0** | **20675,1** | **22162,0** | **TOTAL**

W ODSETKACH
 IN PERCENT

OGÓŁEM..... | **100,0** | **100,0** | **100,0** | **100,0** | **TOTAL**

Towary konsumpcyjne	75,5	79,5	91,2	95,0	Consumer goods
żywność i napoje bezalkoholowe	19,6	17,0	12,6	14,9	food and non-alcoholic beverages
napoje alkoholowe	3,7	3,0	1,6	1,6	alcoholic beverages
towary nieżywnościowe	52,2	59,5	77,0	78,5	non-foodstuffs
Towary niekonsumpcyjne	24,5	20,5	8,8	5,0	Non-consumer goods

^a Dane dotyczą przedsiębiorstw prowadzących działalność handlową (bez placówek gastronomicznych), w których liczba pracujących przekracza 9 osób.

^a Data concern trade enterprises (excluding catering establishments) employing more than 9 persons.

TABL. 3 (268). **SPRZEDAŻ HURTOWA TOWARÓW W PRZEDSIĘBIORSTWACH HANDLOWYCH ^a**
(ceny bieżące)
WHOLESALE OF COMMODITIES IN TRADE ENTERPRISES ^a (current prices)

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2015	2016	SPECIFICATION
------------------	------	------	------	------	---------------

W MILIONACH ZŁOTYCH
 IN MILLION ZLOTYS

OGÓŁEM..... | **17668,8** | **24636,5** | **34080,6** | **33764,1** | **TOTAL**

W ODSETKACH
 IN PERCENT

OGÓŁEM..... | **100,0** | **100,0** | **100,0** | **100,0** | **TOTAL**

Żywność i napoje bezalkoholowe	9,7	10,1	10,6	6,8	Food and non-alcoholic beverages
Napoje alkoholowe	4,8	3,4	2,3	2,3	Alcoholic beverages
Towary nieżywnościowe ^b	85,5	86,5	87,1	90,9	Non-foodstuffs goods ^b

^a Dane dotyczą przedsiębiorstw, w których liczba pracujących przekracza 9 osób. ^b Konsumpcyjne i niekonsumpcyjne.

^a Data concern enterprises employing more than 9 persons. ^b Consumer and non-consumer goods.

TABL. 4 (269). **SKLEPY WEDŁUG FORM ORGANIZACYJNYCH I STACJE PALIW** ^a
Stan w dniu 31 XII
SHOPS BY ORGANIZATIONAL FORM AND PETROL STATIONS ^a
As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2015	2016	SPECIFICATION
Sklepy	28038	23828	24456	24306	Shops
Domy towarowe	7	6	4	4	Department stores
Domy handlowe	28	18	14	13	Trade stores
Supermarkety	174	258	423	430	Supermarkets
Hipermarkety	29	40	44	44	Hypermarkets
Sklepy powszechnie	422	380	317	305	Universal stores
Sklepy wyspecjalizowane	1009	1627	2323	2475	Specialized shops
Pozostałe sklepy ^b	26369	21499	21331	21035	Other shops ^b
Stacje paliw	819	735	690	627	Petrol stations

^a Patrz uwagi ogólne do działu, ust. 9. Według lokalizacji sklepu/stacji paliw. ^b Ujęto sklepy podmiotów gospodarczych o liczbie pracujących do 9 osób; łącznie z aptekami ogólnodostępnymi.

^a See general notes to the chapter, item 9. According to location of shop/petrol station. ^b Data concern shops of economic entities employing up to 9 persons; including public pharmacies.

TABL. 5 (270). **GASTRONOMIA** ^a
CATERING ^a

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2015	2016	SPECIFICATION
Liczba placówek gastronomicznych (stan w dniu 31 XII)	432	664	739	786	Number of catering establishments (as of 31 XII)
w tym restauracje	140	287	258	240	of which restaurants
Sprzedaż z działalności gastronomicznej (ceny bieżące) w tys. zł	243143	536729	785741	879843	Sales from catering activity (current prices) in thous. zł
w tym:					of which from:
z produkcji gastronomicznej	173025	430937	663950	754352	catering production
ze sprzedaży napojów alkoholowych i wyrobów tytoniowych	29042	50699	74323	71454	the sale of alcoholic beverages and tobacco

^a Dane dotyczą przedsiębiorstw, w których liczba pracujących przekracza 9 osób.

^a Data concern enterprises employing more than 9 persons.

TABL. 6 (271). MAGAZYNY HANDLOWE^a
 Stan w dniu 31 XII
TRADE WAREHOUSES^a
 As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2009	2012	2015	SPECIFICATION
Magazyny zamknięte:					<i>Secured warehouses:</i>
liczba	1645	1760	1948	1771	<i>number</i>
powierzchnia składowa w tys. m ² ...	920,3	1434,6	1544,8	1787,9	<i>storage area in thous. m²</i>
Magazyny zadaszone:					<i>Roofed warehouses:</i>
liczba	184	260	272	270	<i>number</i>
powierzchnia składowa w tys. m ² ...	55,4	126,8	185,3	232,1	<i>storage area in thous. m²</i>
Place składowe:					<i>Storage sites:</i>
liczba	249	270	353	275	<i>number</i>
powierzchnia składowa w tys. m ² ...	598,7	824,5	873,9	737,1	<i>storage area in thous. m²</i>
Silosy i zbiorniki:					<i>Siloes and reservoirs:</i>
liczba	389	427	278	341	<i>number</i>
pojemność w dam ³	12,7	101,7	50,4	264,9	<i>capacity in dam³</i>

^a Dane dotyczą przedsiębiorstw prowadzących działalność hurtową o liczbie pracujących powyżej 9 osób.

^a Data concern enterprises conducting wholesale activity employing more than 9 persons.

TABL. 7 (272). TARGOWISKA
 Stan w dniu 31 XII
MARKETPLACES
 As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2015	2016	SPECIFICATION
Targowiska stałe:					<i>Permanent marketplaces:</i>
liczba	169	186	178	175	<i>number</i>
w tym z przewagą sprzedaży drobnodetalicznej	146	167	166	164	<i>of which with predominance of small-retail sales</i>
powierzchnia w tys. m ²	1728,5	1643,7	1446,7	1445,4	<i>area in thous. m²</i>
w tym sprzedażowa	1045,5	941,0	834,8	817,4	<i>of which sales area</i>
stałe punkty sprzedaży drobnodetalicznej	19192	9763	7075	6683	<i>permanent small-retail sales outlets</i>
w tym na targowiskach czynnych codziennie	15782	5604	3240	3193	<i>of which at marketplaces opened daily</i>
Targowiska sezonowe ^a (w ciągu roku)	44	90	122	115	<i>Seasonal marketplaces^a (during the year)</i>
Roczne wpływy z opłaty targowej w tys. zł	32057,9	23264,1	19431,4	19864,0	<i>Annual receipts from marketplace fees in thous. zł</i>

^a Liczba targowisk lub miejsc wyznaczonych na ulicach i placach uruchamianych okresowo.

^a Number of marketplaces or places located on streets and squares opened periodically.

DZIAŁ XIX

FINANSE PRZEDSIĘBIORSTW

Uwagi ogólne

1. **Wyniki finansowe przedsiębiorstw** prezentuje się w dostosowaniu do ustawy z dnia 29 IX 1994 r. o rachunkowości (tekst jednolity Dz. U. 2016 poz. 1047, z późniejszymi zmianami).

Dane w zakresie gospodarki finansowej przedsiębiorstw obejmują podmioty gospodarcze prowadzące księgi rachunkowe, w których liczba pracujących przekracza 9 osób.

Dane nie obejmują podmiotów prowadzących działalność bankową, maklerską, ubezpieczeniową oraz towarzystw inwestycyjnych i emerytalnych, narodowych funduszy inwestycyjnych, szkół wyższych, a także samodzielnych publicznych zakładów opieki zdrowotnej, instytucji kultury posiadających osobowość prawną i gospodarstw indywidualnych w rolnictwie.

2. **Przychody z całokształtu działalności (kwoty otrzymane i należne)** obejmują:

- 1) przychody netto ze sprzedaży produktów (wyrobów i usług), łącznie z dotacjami do produktów;
- 2) przychody netto ze sprzedaży towarów i materiałów, łącznie z kwotami należnymi z tytułu sprzedaży opakowań wielokrotnego użytku;
- 3) pozostałe przychody operacyjne, tj. przychody niezwiązane bezpośrednio z podstawową działalnością podmiotu, do których zalicza się: zysk ze zbycia niefinansowych aktywów trwałych (środków trwałych, środków trwałych w budowie, wartości niematerialnych i prawnych, inwestycji w nieruchomości i prawa), otrzymane nieodpłatnie, w tym w drodze darowizny aktywa (środki pieniężne), odszkodowania, rozwiązane rezerwy, korekty odpisów aktualizujących wartość aktywów niefinansowych, przychody z działalności socjalnej, przychody z najmu lub dzierżawy środków trwałych albo inwestycji w nieruchomości i prawa, przychody związane ze zdarzeniami losowymi;
- 4) przychody finansowe, tj. przychody z tytułu dokonanych przez podmiot operacji finansowych: kwoty należne z tytułu dywidend i udziałów w zysku, odsetki od udzielanych pożyczek, odsetki od lokat terminowych, odsetki za zwłokę, zysk ze zbycia inwestycji, zmniejszenia odpisów aktualizacyjnych wartości inwestycji wobec całkowitego lub częściowego ustania przyczyn powodujących trwałą utratę ich wartości, nadwyżka dodatnich różnic kursowych nad ujemnymi.

3. **Koszty uzyskania przychodów z całokształtu działalności** obejmują:

- 1) koszt własny sprzedanych produktów (wyrobów i usług), tj. koszty ogółem pomniejszone o koszt wytworzenia świadczeń na własne potrzeby jednostki i skorygowane o zmianę stanu produktów;

CHAPTER XIX

FINANCES OF ENTERPRISES

General notes

1. **The financial results of enterprises** are presented as adjusted to the Accounting Act dated 29 XI 1994 (uniform text Journal of Laws 2016 item 1047, with later amendments).

Data regarding the financial management of enterprises include economic entities keeping accounting ledgers employing more than 9 persons.

Data do not include banks, brokerage houses, insurance companies, investment and pension societies, National Investment Funds, higher education institutions, independent public health care facilities, cultural institutions with legal personality and private farms in agriculture.

2. **Revenues from total activity (sums received and due)** include:

- 1) net sales revenues of products (goods and services), including products' donations;
- 2) net sales revenues of goods and materials, including sums due from the sale of re-use packages;
- 3) other operating revenues, i.e., revenues not directly connected with the basic activity of the entity, to which the following are included: profits from the sale of non-financial fixed assets (fixed assets, assets under construction, intangible fixed assets, investments in real estate and rights), assets (cash) received free of charge, including donated assets, as well as damages reversed provisions, adjustments of the depreciation value for non-financial assets, reversed from social activities, reversed from the rent or lease of fixed assets and investments in real estate and rights, revenues related to random events;
- 4) financial revenues, i.e., revenues from financial operations conducted by an entity: amounts due in respect of dividends and share in profits, interest on loans granted, interest on time deposits, default interest, profits from the sale of investments, reduction of depreciation write-offs relating to investments due to the fact that the reasons resulting in the permanent loss of their value have ceased to exist (whether partially or totally), surplus of foreign exchange gains over losses.

3. **Costs of obtaining revenues from total activity** include:

- 1) the cost of products sold (goods and services), i.e., the total cost decreased by the costs of generating benefits for the needs of the entity and corrected by the change in product inventories;

- 2) wartość sprzedanych towarów i materiałów według cen zakupu (nabycia);
- 3) pozostałe koszty operacyjne obejmują: stratę ze zbycia niefinansowych aktywów trwałych, tj. nadwyżkę wartości sprzedanych składników majątku trwałego nad przychodami z ich sprzedaży, amortyzację oddanych w dzierżawę lub najem środków trwałych i środków trwałych w budowie, nieplanowane odpisy amortyzacyjne (odpisy z tytułu trwałej utraty wartości), poniesione kary, grzywny, odszkodowania, odpisane w części lub w całości wierzytelności w związku z postępowaniem upadłościowym, układowym i naprawczym, utworzone rezerwy na prawne lub o dużym stopniu prawdopodobieństwa przyszłe zobowiązania (straty z transakcji gospodarczych w toku), odpisy aktualizujące wartość aktywów niefinansowych, koszty utrzymania obiektów działalności socjalnej, darowizny lub nieodpłatnie przekazane aktywa trwałe, straty związane ze zdarzeniami losowymi;
- 4) koszty finansowe, na które składają się w szczególności: odsetki od zaciągniętych kredytów i pożyczek, odsetki i dyskonto od wyemitowanych przez jednostkę obligacji, odsetki za zwłokę, strata ze zbycia inwestycji, odpisy z tytułu aktualizacji wartości inwestycji, nadwyżka ujemnych różnic kursowych nad dodatnimi.

4. Przychody i koszty uzyskania przychodów ze sprzedaży: produktów, towarów i materiałów wpływające na wynik finansowy ustala się w wartości wyrażonej w rzeczywistych cenach sprzedaży z uwzględnieniem opustów w postaci rabatów i bonifikat, bez podatku od towarów i usług (VAT).

5. Wynik finansowy brutto (zysk lub strata) jest to wynik na działalności gospodarczej, do 2015 r. korygowany o wynik zdarzeń nadzwyczajnych.

6. Obowiązkowe obciążenia wyniku finansowego brutto obejmują podatek dochodowy od osób prawnych i fizycznych oraz inne płatności wynikające z odrębnych przepisów.

7. Podatek dochodowy jest to podatek od osiągniętego zysku, który podmiot gospodarczy jest zobowiązany uiścić po uwzględnieniu przyznanych ulg. Obejmuje on:

- część bieżącą, tj. podatek wykazany w deklaracji podatkowej za dany okres sprawozdawczy,
- część odroczonej, tj. różnicę między stanem rezerw i aktywów z tytułu podatku odroczonego (w związku z przejściowymi różnicami między wynikiem finansowym brutto a podstawą opodatkowania, wynikającymi z odmienności momentu ujęcia przychodu i kosztu zgodnie z przepisami o rachunkowości a przepisami podatkowymi) na koniec i początek okresu sprawozdawczego.

8. Wynik finansowy netto (zysk lub strata) otrzymujemy po pomniejszeniu wyniku finansowego brutto o obowiązkowe obciążenia.

2) *the value of goods and materials sold according to procurement (purchase) prices;*

3) *other operating costs comprise: loss on the sale of non-financial fixed assets, i.e., surplus of the value of sold fixed assets over the revenues from their sale, unplanned write-offs (write-offs by virtue of a permanent loss of value), penalties, fines, indemnities paid, partially or fully written off liabilities related to bankruptcy, composition, restructuring proceedings, reserves made for future legal liabilities or liabilities, which are likely to occur (loss on current business transaction in), write-offs updating the value of non-financial assets, costs of maintaining premises required for social activity, donations or fixed assets received free of charge, loss related to random events;*

4) *financial costs, in particular, interest from contracted credits and loans, interest and discount on bonds issued by the entity, default interest, loss on the sale of investments, write-offs updating the value of investment the surplus of foreign exchange losses over gains.*

4. Revenues and costs of obtaining revenues from the sale of: products, goods and materials which have an influence on the financial result are expressed in actual sales prices taking into account discounts in the form of rebates and reductions, excluding the value added tax (VAT).

5. The gross financial result (profit or loss) is the financial result on economic activity, until 2015 corrected by result on extraordinary events.

6. Obligatory encumbrances of gross financial result include income tax on legal and natural persons and other payments resulting from separate regulations.

7. Income tax is the tax on earned profit which an economic entity is obligated to pay after considering abatements granted. It includes:

- *the current part — the tax presented in the tax declarations for a given reporting period,*
- *the deferred part, i.e., a difference between the state of provisions and assets, by virtue of deferred tax (because of the temporary differences between the gross financial result and the basis for taxation resulting from the different moments of the income and cost statement, in accordance with the tax and accounting regulations) at the end and the beginning of the reporting period.*

8. The net financial result (profit or loss) is derived after decreasing the gross financial result by obligatory encumbrances.

9. Relacje ekonomiczne obliczono następująco:

- 1) **wskaznik poziomu kosztów** jako relację kosztów uzyskania przychodów z całokształtu działalności do przychodów z całokształtu działalności;
- 2) **wskaznik rentowności obrotu:**
  - **brutto** jako relację wyniku finansowego brutto do przychodów z całokształtu działalności,
  - **netto** jako relację wyniku finansowego netto do przychodów z całokształtu działalności;
- 3) **wskaznik płynności finansowej:**
  - **I stopnia** jako relację inwestycji krótkoterminowych do zobowiązań krótkoterminowych bez funduszy specjalnych,
  - **II stopnia** jako relację inwestycji krótkoterminowych i krótkoterminowych należności i roszczeń do zobowiązań krótkoterminowych bez funduszy specjalnych,
  - **III stopnia** jako relację aktywów obrotowych (zapasów, krótkoterminowych należności i roszczeń, inwestycji krótkoterminowych oraz krótkoterminowych rozliczeń międzyokresowych czynnych) do zobowiązań krótkoterminowych bez funduszy specjalnych.

10. Aktywa obrotowe obejmują: zapasy, należności krótkoterminowe, inwestycje krótkoterminowe (środki pieniężne i krótkoterminowe papiery wartościowe) i krótkoterminowe rozliczenia międzyokresowe.

Należności z tytułu dostaw i usług są zaliczane do należności krótkoterminowych (bez względu na okres wymagalności zapłaty).

11. Kapitały (fundusze) własne ujmują się w księgach rachunkowych z podziałem na ich rodzaje i według zasad określonych przepisami prawa, postanowieniami statutu lub umowy o utworzeniu jednostki. Obejmują one: kapitał (fundusz) podstawowy, kapitał (fundusz) zapasowy, kapitał z aktualizacji wyceny, pozostałe kapitały (fundusze) rezerwowe, niepodzielony (nierozliczony) wynik finansowy z lat ubiegłych, wynik finansowy netto roku obrotowego oraz odpisy z zysku netto w ciągu roku obrotowego.

Do 2015 r. obejmowały również należne wpłaty na kapitał podstawowy oraz udziały (akcje) własne.

Kapitał (fundusz) podstawowy to, w zależności od formy prawnej podmiotu gospodarczego:

- w spółkach z ograniczoną odpowiedzialnością (z o.o.), akcyjnych, komandytowo-akcyjnych — kapitał zakładowy,
- w przedsiębiorstwach państwowych — fundusz założycielski,
- w spółdzielniach — fundusz udziałowy,
- w spółkach komandytowych, jawnych, partnerskich, cywilnych — kapitał właścicielski.

Kapitał (fundusz) podstawowy w spółkach akcyjnych, spółkach z o.o. i w spółdzielniach, ujęty w wysokości określonej w umowie (statucie) wpisanej w rejestrze handlowym, jest pomniejszany o zadeklarowane, lecz niewniesione wkłady kapitałowe.

9. The economic relations presented were calculated as follows:

- 1) **cost level indicator** as the relation of costs of obtaining revenues from total activity to revenues from total activity;
- 2) **turnover profitability rate:**
  - **gross** as the relation of the gross financial result to revenues from total activity,
  - **net** as the relation of the net financial result to revenues from total activity;
- 3) **financial liquidity ratio of:**
  - **first degree** as the relation of short-term investments to short-term liabilities excluding special funds,
  - **second degree** as the relation of short-term investments and short-term dues and claims to short-term liabilities excluding special funds,
  - **third degree** as the relation of current assets (inventories, short-term dues and claims, short-term investments and short-term deferred expenditures) to short-term liabilities excluding special funds.

10. Current assets include: stocks, short-term dues, short-term investments (cash equivalents, short-term securities) and short-term inter-period settlements.

Dues from deliveries and services are included in short-term dues (irrespective of their due date).

11. Share equity (funds) is recorded in accounting ledgers according to type and according to the principles defined in legal regulations, statute resolutions or agreements regarding the establishment of the entity. They include: share capital (fund), supplementary capital (fund), reserve capital (fund) from revaluation, other reserve capital (fund), undistributed (unsettled) financial result from previous years, net financial result of the turnover year and write-offs from net profit for the turnover year.

Until 2015 it has also included share capital (fund) not paid up and entity's shares (stock).

Share capital (fund) is, depending on the legal form of the economic entity:

- **initial capital** — in limited liability, joint stock, joint stock-limited companies,
- **founders' capital** — in state owned enterprises,
- **participation fund** — in cooperatives,
- **owners' capital** — in limited partnership, unlimited partnership, professional partnership and civil law partnership companies.

Share capital (fund) in joint stock companies and limited liability companies as well as in cooperatives, registered in the amount defined in the agreement (statute) recorded in the trade register, is decreased by the capital contribution declared but not transferred.

Kapitał zagraniczny to kapitał wniesiony do przedsiębiorstwa w postaci środków finansowych (gotówka, akcje, obligacje), rzeczowych aktywów trwałych (maszyny, urządzenia, środki transportu, nieruchomości) oraz wartości niematerialnych i prawnych (patenty, licencje) przez podmiot zagraniczny. Do podmiotów zagranicznych zalicza się:

- osoby prawne z siedzibą za granicą,
- osoby fizyczne nieposiadające obywatelstwa polskiego,
- jednostki organizacyjne niebędące osobą prawną z siedzibą za granicą.

12. Zobowiązania przedsiębiorstw (kapitały obce) obejmują wszystkie zobowiązania z wszelkich tytułów, w tym również z tytułu kredytów bankowych i pożyczek. Ogół zobowiązań przedsiębiorstw dzieli się na zobowiązania: długoterminowe — gdy okres ich spłaty na dzień bilansowy jest dłuższy niż rok, krótkoterminowe — gdy okres ich spłaty na dzień bilansowy jest nie dłuższy niż rok.

Zobowiązania z tytułu dostaw i usług są zaliczane do zobowiązań krótkoterminowych (bez względu na okres wymagalności zapłaty).

13. Dane dotyczące finansów przedsiębiorstw podano na podstawie rocznej sprawozdawczości finansowej (przed weryfikacją bilansu) łącznie z wynikami przedsiębiorstw, które zawiesiły działalność lub zostały zlikwidowane w ciągu roku.

Foreign capital is capital transferred to an enterprise by a foreign entity as financial means (cash, shares, bonds), tangible fixed assets (machinery, technical equipment, transport equipment, real estate) and intangible fixed assets (patents, licences). A foreign entity includes:

- legal person with the head office located abroad,
- natural person that do not have Polish citizenship,
- organizational entities without legal personality with the head office located abroad.

12. Liabilities of enterprises (outside capital) include all liabilities, including liabilities from bank credits and loans and are divided into: long-term liabilities — when their repayment period on the balance day is longer than one year, and short-term liabilities — when their repayment period on the balance day is not longer than one year.

Liabilities from deliveries and services are included in short-term liabilities (irrespective of its due date).

13. Data concerning the finances of enterprises are presented on the basis of annual financial reports (before balance verification) together with the results of enterprises which suspended activities or were liquidated within the course of the year.

TABL. 1 (273). **PRZYCHODY, KOSZTY I WYNIK FINANSOWY PRZEDSIĘBIORSTW
WEDŁUG SEKTORÓW WŁASNOŚCI**
REVENUES, COSTS AND FINANCIAL RESULTS OF ENTERPRISES
BY OWNERSHIP SECTORS

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	2005	2010	2015	2016
	w mln zł		in mln zł	
Przychody z całokształtu działalności ..... Revenues from total activity	69394,6	109544,2	145384,9	148229,7
sektor publiczny	11016,4	#	4290,5	4223,6
<i>public sector</i>				
sektor prywatny	58378,2	#	141094,4	144006,0
<i>private sector</i>				
w tym: <i>of which:</i>				
Przychody netto ze sprzedaży produktów (wyrobów i usług)	39729,3	64766,3	86364,4	87703,4
<i>Net revenues from sale of products (goods and ser- vices)</i>				
Przychody netto ze sprzedaży towarów i materiałów	27958,5	41245,8	55396,3	56235,2
<i>Net revenues from sale of goods and materials</i>				
Przychody finansowe	540,1	1162,4	1037,6	900,0
<i>Financial revenues</i>				
Koszty uzyskania przychodów z całokształtu działalności ..... Costs of obtaining revenues from total activity	66493,2	102339,7	143561,2	138175,0
sektor publiczny	10669,0	#	4221,1	4247,5
<i>public sector</i>				
sektor prywatny	55824,2	#	139340,1	133927,5
<i>private sector</i>				
w tym: <i>of which:</i>				
Koszt własny sprzedanych produktów (wyrobów i usług)	40225,1	65008,0	98306,0	91728,7
<i>Cost of products sold (goods and services)</i>				
Wartość sprzedanych towarów i materiałów	24192,2	34249,0	42080,9	43086,8
<i>Value of goods and materials sold</i>				
Koszty finansowe	804,6	1597,3	1422,9	1746,9
<i>Financial costs</i>				

TABL. 1 (273). **PRZYCHODY, KOSZTY I WYNIK FINANSOWY PRZEDSIĘBIORSTW WEDŁUG SEKTORÓW WŁASNOŚCI (dok.)**
REVENUES, COSTS AND FINANCIAL RESULTS OF ENTERPRISES BY OWNERSHIP SECTORS (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	2005	2010	2015	2016
	w mln zł		in mln zł	
Wynik finansowy brutto	2895,8	7267,4	1824,6	10054,7
Gross financial result				
sektor publiczny	350,0	#	69,5	-23,9
<i>public sector</i>				
sektor prywatny	2545,8	#	1755,1	10078,6
<i>private sector</i>				
Zysk brutto	3539,2	8294,5	8608,3	10999,9
<i>Gross profit</i>				
Strata brutto	643,4	1027,1	6783,7	945,2
<i>Gross loss</i>				
Obowiązkowe obciążenia wyniku finansowego brutto	571,4	1079,1^a	-106,2	1491,3
Obligatory encumbrances on gross financial result				
sektor publiczny	118,1	#	30,5	30,9
<i>public sector</i>				
sektor prywatny	453,3	#	-136,7	1460,3
<i>private sector</i>				
W tym podatek dochodowy	554,6	1079,1	-106,2	1491,3
<i>Of which income tax</i>				
Wynik finansowy netto	2324,3	6188,3	1930,8	8563,5
Net financial result				
sektor publiczny	231,9	#	39,0	-54,8
<i>public sector</i>				
sektor prywatny	2092,4	#	1891,8	8618,3
<i>private sector</i>				
Zysk netto	2976,4	7216,2	7599,0	9511,4
<i>Net profit</i>				
Strata netto	652,1	1027,9	5668,2	947,9
<i>Net loss</i>				

^a Obejmują tylko podatek dochodowy.
^a Include only income tax.

TABL. 2 (274). **PRZYCHODY, KOSZTY I WYNIK FINANSOWY PRZEDSIĘBIORSTW WEDŁUG SEKCJI**
REVENUES, COSTS AND FINANCIAL RESULTS OF ENTERPRISES BY SECTIONS

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Przychody z całokształtu działalności <i>Revenues from total activity</i>	Koszty uzyskania przychodów z całokształtu działalności <i>Costs of obtaining revenues from total activity</i>	Wynik finansowy brutto <i>Gross financial result</i>	Obowiązkowe obciążenia wyniku finansowego brutto <i>Obligatory encum- brances on gross finan- cial result</i>	Wynik finansowy netto <i>Net financial result</i>
OGÓŁEM 2005	69394,6	66493,2	2895,8	571,4	2324,3
TOTAL 2010	109544,2	102339,7	7267,4	1079,1 ^a	6188,3
..... 2015	145384,9	143561,2	1824,6	-106,2	1930,8
..... 2016	148229,7	138175,0	10054,7	1491,3	8563,5
Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo..... <i>Agriculture, forestry and fishing</i>	454,9	407,7	47,2	4,4	42,8
Przemysł..... <i>Industry</i>	77591,2	71218,6	6372,6	940,4	5432,3
w tym przetwórstwo przemysłowe..... <i>of which manufacturing</i>	61898,5	58329,4	3569,1	401,6	3167,5
Budownictwo..... <i>Construction</i>	5334,9	5091,5	243,4	34,4	209,1
Handel; naprawa pojazdów samochodowych ^a ..... <i>Trade; repair of motor vehicles^a</i>	46198,9	44056,7	2142,2	345,1	1797,1
Transport i gospodarka magazynowa .... <i>Transport and storage</i>	4897,4	4725,5	171,9	34,1	137,8
Zakwaterowanie i gastronomia ^a ..... <i>Accommodation and catering^a</i>	498,7	489,4	9,3	1,4	7,9
Informacja i komunikacja..... <i>Information and communication</i>	1720,2	1521,8	198,4	36,5	161,9
Działalność finansowa i ubezpiecze- niowa..... <i>Financial and insurance activities</i>	1758,4	1472,7	285,6	41,4	244,2
Obsługa rynku nieruchomości ^a ..... <i>Real estate activities</i>	2506,6	2240,8	265,7	20,9	244,8
Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna..... <i>Professional, scientific and technical activities</i>	1460,2	1361,8	98,5	-2,0	100,5
Administrowanie i działalność wspierająca ^a ..... <i>Administrative and support service activities</i>	4308,3	4134,4	173,9	28,2	145,6
Edukacja..... <i>Education</i>	272,2	267,7	4,5	0,7	3,7
Opieka zdrowotna i pomoc społeczna..... <i>Human health and social work activities</i>	910,6	870,6	40,1	4,6	35,4
Działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją..... <i>Arts, entertainment and recreation</i>	155,4	163,9	-8,5	0,2	-8,7
Pozostała działalność usługowa..... <i>Other service activities</i>	161,8	151,8	10,0	1,0	9,0

^a Obejmują tylko podatek dochodowy.
^a Include only income tax.

TABL. 3 (275). PRZEDSIĘBIORSTWA WEDŁUG UZYSKANYCH WYNIKÓW FINANSOWYCH
 ENTERPRISES BY OBTAINED FINANCIAL RESULTS

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Liczba przed- siębiorstw Number of en- terprises	Z wynikiem finansowym brutto With gross financial result			Z wynikiem finansowym netto With net financial result		
		dodatnim (zysk) positive (profit)	ujemnym (strata) negative (loss)	zerowym (0) zero (0)	dodatnim (zysk) positive (profit)	ujemnym (strata) negative (loss)	zerowym (0) zero (0)
		w % ogółu przedsiębiorstw			in % of total enterprises		
OGÓŁEM 2005	3023	78,9	20,0	1,1	76,9	20,8	2,3
TOTAL 2010	3226	78,3	21,7	0,1	78,0	21,9	0,2
..... 2015	3333	83,3	16,5	0,2	82,5	17,1	0,4
2016	3293	82,6	17,2	0,2	82,1	17,5	0,4
sektor publiczny ..... public sector	144	68,8	30,6	0,7	67,4	30,6	2,1
sektor prywatny ..... private sector	3149	83,2	16,6	0,2	82,8	16,9	0,3
Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo ..... Agriculture, forestry and fishing	30	83,3	16,7	-	83,3	16,7	-
Przemysł ..... Industry	1190	85,3	14,7	-	84,7	15,1	0,2
w tym przetwórstwo przemysłowe .... of which manufacturing	1092	84,7	15,3	-	84,2	15,7	0,2
Budownictwo ..... Construction	270	80,7	18,9	0,4	80,0	19,3	0,7
Handel; naprawa pojazdów samochodowych ^Δ ..... Trade; repair of motor vehicles ^Δ	977	80,7	19,1	0,2	80,6	19,2	0,2
Transport i gospodarka magazynowa .... Transport and storage	185	89,2	10,3	0,5	89,2	10,3	0,5
Zakwaterowanie i gastronomia ^Δ ..... Accommodation and catering ^Δ	46	67,4	30,4	2,2	67,4	30,4	2,2
Informacja i komunikacja ..... Information and communication	75	81,3	18,7	-	81,3	18,7	-
Działalność finansowa i ubezpiecze- niowa ..... Financial and insurance activities	22	95,5	4,5	-	95,5	4,5	-
Obsługa rynku nieruchomości ^Δ ..... Real estate activities	133	87,2	12,0	0,8	86,5	11,3	2,3
Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna ..... Professional, scientific and technical activities	109	78,0	22,0	-	75,2	24,8	-
Administrowanie i działalność wspierająca ^Δ ..... Administrative and support service activities	133	80,5	19,5	-	79,7	19,5	0,8
Edukacja ..... Education	17	58,8	41,2	-	58,8	41,2	-
Opieka zdrowotna i pomoc społeczna ..... Human health and social work activities	84	78,6	20,2	1,2	78,6	20,2	1,2
Działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją ..... Arts, entertainment and recreation	17	47,1	52,9	-	47,1	52,9	-
Pozostała działalność usługowa ..... Other service activities	5	80,0	20,0	-	80,0	20,0	-

TABL. 4 (276). **RELACJE EKONOMICZNE W PRZEDSIĘBIORSTWACH**
ECONOMIC RELATIONS IN ENTERPRISES

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Wskaźnik poziomu kosztów Cost level indicator	Wskaźnik rentowności obrotu Turnover profitability rate		Wskaźnik płynności finansowej Financial liquidity ratio of the		
		brutto gross	netto net	I stopnia first degree	II stopnia second degree	III stopnia third degree
				w % in %		
OGÓŁEM 2005	95,8	4,2	3,3	30,5	97,4	143,2
TOTAL 2010	93,4	6,6	5,6	34,4	93,4	138,5
..... 2015	98,7	1,3	1,3	35,5	94,6	149,2
2016	93,2	6,8	5,8	35,8	94,2	148,6
sektor publiczny ..... public sector	100,6	-0,6	-1,3	89,0	145,1	177,6
sektor prywatny..... private sector	93,0	7,0	6,0	34,4	92,9	147,8
Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo..... Agriculture, forestry and fishing	89,6	10,4	9,4	49,3	114,7	186,8
Przemysł..... Industry	91,8	8,2	7,0	25,8	89,3	150,4
w tym przetwórstwo przemysłowe .... of which manufacturing	94,2	5,8	5,1	30,9	99,7	153,7
Budownictwo..... Construction	95,4	4,6	3,9	48,6	139,2	204,9
Handel; naprawa pojazdów samochodowych ^Δ ..... Trade; repair of motor vehicles ^Δ	95,4	4,6	3,9	20,2	77,9	148,9
Transport i gospodarka magazynowa .... Transport and storage	96,5	3,5	2,8	27,9	109,9	128,7
Zakwaterowanie i gastronomia ^Δ ..... Accommodation and catering ^Δ	98,1	1,9	1,6	66,3	115,5	135,8
Informacja i komunikacja..... Information and communication	88,5	11,5	9,4	84,8	190,1	214,4
Działalność finansowa i ubezpiecze- niowa..... Financial and insurance activities	83,8	16,2	13,9	121,2	130,6	132,6
Obsługa rynku nieruchomości ^Δ ..... Real estate activities	89,4	10,6	9,8	103,1	141,7	164,2
Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna..... Professional, scientific and technical activities	93,3	6,7	6,9	163,9	255,0	286,7
Administrowanie i działalność wspierająca ^Δ ..... Administrative and support service activities	96,0	4,0	3,4	67,6	92,2	105,1
Edukacja..... Education	98,4	1,6	1,4	43,1	66,8	73,5
Opieka zdrowotna i pomoc społeczna..... Human health and social work activities	95,6	4,4	3,9	44,2	122,6	130,8
Działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją..... Arts, entertainment and recreation	105,5	-5,5	-5,6	68,7	140,3	157,3
Pozostała działalność usługowa..... Other service activities	93,8	6,2	5,6	6,6	68,7	95,6

TABL. 5 (277). **AKTYWA OBROTOWE PRZEDSIĘBIORSTW**

Stan w dniu 31 XII

CURRENT ASSETS OF ENTERPRISES

As of 31 XII

Lp. No.	WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Ogółem Grand total	Zapasy w tym			
			razem total	materiały materials	półprodukty i produkty w toku semi-finished products and work in progress	
w mln zł						
1	OGÓŁEM	2005	21960,5	6610,4	1825,4	735,3
2	TOTAL	2010	37889,0	11423,8	3294,5	956,9
3		2015	52064,3	15895,4	4522,9	1222,9
4		2016	54206,2	16429,3	5020,4	1371,4
5	sektor publiczny		1660,8	204,8	103,6	52,9
	<i>public sector</i>					
6	sektor prywatny		52545,4	16224,6	4916,8	1318,4
	<i>private sector</i>					
7	Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo		159,9	58,9	10,3	6,5
	<i>Agriculture, forestry and fishing</i>					
8	Przemysł		28153,9	8851,4	4512,1	860,3
	<i>Industry</i>					
9	w tym przetwórstwo przemysłowe		21846,1	7431,0	3498,6	796,9
	<i>of which manufacturing</i>					
10	Budownictwo		2945,1	685,1	87,5	364,9
	<i>Construction</i>					
11	Handel; naprawa pojazdów samochodowych ^Δ		13352,9	6252,7	192,9	47,7
	<i>Trade; repair of motor vehicles^Δ</i>					
12	Transport i gospodarka magazynowa		1302,0	89,3	46,0	1,6
	<i>Transport and storage</i>					
13	Zakwaterowanie i gastronomia ^Δ		134,8	7,8	3,2	-
	<i>Accommodation and catering^Δ</i>					
14	Informacja i komunikacja		634,7	50,4	8,9	11,2
	<i>Information and communication</i>					
15	Działalność finansowa i ubezpieczeniowa		1504,5	4,7	0,0	-
	<i>Financial and insurance activities</i>					
16	Obsługa rynku nieruchomości ^Δ		1372,4	50,9	8,9	24,4
	<i>Real estate activities</i>					
17	Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna		822,0	72,3	11,1	48,9
	<i>Professional, scientific and technical activities</i>					
18	Administrowanie i działalność wspierająca ^Δ		3473,0	283,1	126,9	2,9
	<i>Administrative and support service activities</i>					
19	Edukacja		48,5	3,6	2,4	1,3
	<i>Education</i>					
20	Opieka zdrowotna i pomoc społeczna		199,3	7,2	5,8	0,0
	<i>Human health and social work activities</i>					
21	Działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją		71,1	3,0	0,4	1,7
	<i>Arts, entertainment and recreation</i>					
22	Pozostała działalność usługowa		31,9	8,9	4,2	-
	<i>Other service activities</i>					

Stocks		Należności krótkoterminowe		Inwestycje krótkoterminowe	Krótkoterminowe rozliczenia międzyokresowe	Lp. No.
of which		Short-term dues				
produkty gotowe finished products	towary goods	razem total	w tym z tytułu dostaw i usług of which from deliveries and services	Short-term investments	Short-term inter-period settlements	
<i>in mln zł</i>						
1192,1	2807,0	10265,4	9010,2	4677,3	407,5	1
2006,5	4985,0	16154,5	13691,5	9395,4	915,3	2
3002,4	6013,1	19421,6	15806,8	10956,6	2641,2	3
3106,8	6731,0	21300,2	16389,2	13061,2	3415,4	4
27,9	15,7	524,4	398,0	832,4	99,2	5
3078,9	6715,3	20775,8	15991,2	12228,8	3316,2	6
33,4	7,0	56,0	48,3	42,2	2,9	7
2816,2	583,8	11884,5	8467,4	4837,5	2580,5	8
2507,5	553,2	9792,7	7744,6	4386,7	235,7	9
93,5	130,3	1302,3	1129,5	698,5	259,3	10
146,2	5765,6	5175,6	4546,5	1815,4	109,2	11
0,4	38,4	829,6	646,9	282,8	100,3	12
-	4,0	48,9	33,5	65,8	12,3	13
2,9	25,2	311,6	276,5	251,1	21,6	14
-	4,5	107,1	89,8	1374,5	18,2	15
0,9	15,6	322,8	157,7	861,6	137,1	16
2,0	8,0	261,2	218,5	469,8	18,7	17
11,2	142,1	812,6	633,9	2233,0	144,3	18
-	0,0	15,6	13,2	28,5	0,8	19
0,0	1,1	119,4	108,4	67,4	5,4	20
0,0	0,8	32,4	6,4	31,0	4,7	21
0,1	4,6	20,7	12,6	2,2	0,1	22

TABL. 6 (278). **KAPITAŁY (FUNDUSZE) WŁASNE PRZEDSIĘBIORSTW**

Stan w dniu 31 XII

SHARE EQUITY (FUNDS) OF ENTERPRISES

As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Ogółem Total	W tym Of which			
		kapitał (fundusz) podstawowy share capital (fund)	kapitał (fundusz) zapasowy supplemen- tary capital (fund)	niepodzie- lony (nierozli- czony) wynik finansowy z lat ubie- głych undistributed (unsettled) financial result from previous years	wynik finansowy netto roku obrotowego net financial result of the turnover year
		w mln zł	in mln zł		
OGÓŁEM 2005	28966,6	17974,2	7375,9	-1509,7	2323,6
TOTAL 2010	51800,1	23981,7	14377,0	-899,8	6159,2
2015	71208,7	29418,0	30722,2	303,9	1806,1
2016	75736,7	29915,7	27399,6	711,1	8464,5
sektor publiczny ..... public sector	3892,9	3779,7	478,5	-614,3	-54,4
sektor prywatny ..... private sector	71843,8	26136,0	26921,2	1325,4	8518,9
Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo ..... Agriculture, forestry and fishing	359,5	103,0	181,2	7,2	42,8
Przemysł ..... Industry	50374,0	18418,3	18781,3	1302,9	5367,4
w tym przetwórstwo przemysłowe ..... of which manufacturing	27961,2	9983,8	11685,5	-794,8	3102,6
Budownictwo ..... Construction	2241,3	647,0	1180,0	57,6	210,9
Handel; naprawa pojazdów samochodowych ^Δ ..... Trade; repair of motor vehicles ^Δ	8526,0	2743,9	2362,9	-229,4	1792,7
Transport i gospodarka magazynowa .... Transport and storage	1421,3	1019,7	184,9	-47,4	136,6
Zakwaterowanie i gastronomia ^Δ ..... Accommodation and catering ^Δ	167,4	197,4	53,4	-139,2	7,9
Informacja i komunikacja ..... Information and communication	838,2	80,5	517,4	-24,9	161,9
Działalność finansowa i ubezpiecze- niowa ..... Financial and insurance activities	1809,7	262,1	1196,4	10,0	244,2
Obsługa rynku nieruchomości ^Δ ..... Real estate activities	7904,7	5505,4	1914,3	72,2	244,8
Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna ..... Professional, scientific and technical activities	652,9	245,8	495,6	-281,0	74,0
Administrowanie i działalność wspierająca ^Δ ..... Administrative and support service activities	919,6	271,8	332,4	150,7	145,6
Edukacja ..... Education	138,4	55,0	69,9	-17,2	3,7
Opieka zdrowotna i pomoc społeczna..... Human health and social work activities	231,3	126,9	118,1	-45,1	32,8
Działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją ..... Arts, entertainment and recreation	143,8	228,1	11,2	-93,1	-10,0
Pozostała działalność usługowa..... Other service activities	8,4	10,9	0,7	-12,1	9,0

TABL. 7 (279). **KAPITAŁ ZAKŁADOWY SPÓLEK WEDŁUG FORM WŁASNOŚCI**
Stan w dniu 31 XII
SHARE CAPITAL OF COMPANIES BY OWNERSHIP FORMS
As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Ogółem Total	W tym mienie		Of which estate	
		Skarbu Państwa of the State Treasury	państwowych osób praw- nych of state legal persons	krajowych osób fizycznych of domestic natural persons	osób zagra- nicznych of foreign persons
		w mln zł		in mln zł	
OGÓŁEM 2005	11986,3	1947,1	3322,7	2192,0	2519,7
TOTAL 2010	18673,5	272,0	593,5	2170,5	4014,3
2015	24159,2	119,5	524,1	4485,5	4486,8
2016	24586,1	176,4	488,3	4562,8	4702,8
sektor publiczny ..... <i>public sector</i>	3654,6	174,9	484,4	7,2	-
sektor prywatny..... <i>private sector</i>	20931,5	1,5	3,8	4555,6	4702,8
Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo..... <i>Agriculture, forestry and fishing</i>	103,4	39,3	2,8	20,8	18,7
Przemysł..... <i>Industry</i>	17192,9	110,5	55,8	2123,1	4138,9
w tym przetwórstwo przemysłowe..... <i>of which manufacturing</i>	8786,9	98,0	54,7	2066,1	4122,3
Budownictwo..... <i>Construction</i>	407,5	-	-	112,2	7,8
Handel; naprawa pojazdów samochodowych ¹ ..... <i>Trade; repair of motor vehicles¹</i>	2063,7	7,9	12,2	693,7	379,0
Transport i gospodarka magazynowa .... <i>Transport and storage</i>	865,3	-	288,5	61,8	27,4
Zakwaterowanie i gastronomia ^Δ ..... <i>Accommodation and catering^Δ</i>	164,0	-	116,8	32,4	5,3
Informacja i komunikacja..... <i>Information and communication</i>	80,5	0,9	0,0	39,1	9,0
Działalność finansowa i ubezpiecze- niowa..... <i>Financial and insurance activities</i>	253,4	-	-	4,6	50,5
Obsługa rynku nieruchomości ^Δ ..... <i>Real estate activities</i>	2664,0	-	1,0	1358,2	1,5
Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna..... <i>Professional, scientific and technical activities</i>	118,2	17,8	9,4	14,0	13,7
Administrowanie i działalność wspierająca ^Δ ..... <i>Administrative and support service activities</i>	269,4	-	1,7	36,6	25,0
Edukacja..... <i>Education</i>	55,0	-	-	36,1	18,9
Opieka zdrowotna i pomoc społeczna..... <i>Human health and social work activities</i>	119,5	-	-	20,8	0,2
Działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją..... <i>Arts, entertainment and recreation</i>	220,4	-	-	7,9	-
Pozostała działalność usługowa..... <i>Other service activities</i>	8,9	-	-	1,6	6,8

TABL. 8 (280). ZOBOWIĄZANIA PRZEDSIĘBIORSTW

Stan w dniu 31 XII

LIABILITIES OF ENTERPRISES

As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Ogółem Grand total	Długoterminowe Long-term		Krótkoterminowe Short-term			
		razem total	w tym kredyty i pożyczki of which credits and loans	razem total	w tym of which		
					kredyty i pożyczki credits and loans	z tytułu dostaw i usług ^a from deli- veries and services ^a	
		w mln zł	in mln zł				
OGÓŁEM 2005	20155,7	4338,3	2690,4	15817,4	2775,9	8652,1	
TOTAL 2010	40560,3	12646,4	6611,8	27913,9	4898,7	1327,4	
..... 2015	53204,2	17953,4	10615,7	35250,8	7316,1	15900,4	
2016	61262,1	24429,5	14357,7	36832,7	8954,3	16354,2	
sektor publiczny ..... public sector	2446,5	1458,5	815,3	988,0	165,5	260,3	
sektor prywatny..... private sector	58815,6	22970,9	13542,3	35844,6	8788,8	16093,9	
Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo..... Agriculture, forestry and fishing	201,7	115,5	109,6	86,2	28,6	38,1	
Przemysł..... Industry	32113,8	13293,9	5193,9	18819,9	3627,2	8182,5	
w tym przetwórstwo przemysłowe..... of which manufacturing	18363,5	4073,0	3306,4	14290,5	2953,2	7362,7	
Budownictwo..... Construction	1826,9	379,4	272,8	1447,4	173,8	989,7	
Handel; naprawa pojazdów samochodowych ¹ ..... Trade; repair of motor vehicles ¹	10613,9	1615,9	1326,5	8998,0	1569,1	5672,1	
Transport i gospodarka magazynowa .... Transport and storage	1701,0	673,9	139,3	1027,0	118,1	421,4	
Zakwaterowanie i gastronomia ¹ ..... Accommodation and catering ¹	619,0	519,1	295,7	99,8	28,9	45,9	
Informacja i komunikacja..... Information and communication	416,1	116,9	49,4	299,2	70,8	96,2	
Działalność finansowa i ubezpiecze- niowa..... Financial and insurance activities	1760,1	625,1	367,6	1135,0	597,9	73,3	
Obsługa rynku nieruchomości ¹ ..... Real estate activities	2181,8	1184,7	1009,8	997,1	114,1	278,0	
Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna..... Professional, scientific and technical activities	704,1	391,2	228,8	313,0	78,5	113,7	
Administrowanie i działalność wspierająca ¹ ..... Administrative and support service activities	8527,3	5216,8	5116,3	3310,5	2466,9	329,8	
Edukacja..... Education	144,7	78,5	66,1	66,2	31,4	16,1	
Opieka zdrowotna i pomoc społeczna..... Human health and social work activities	284,0	129,6	93,1	154,3	32,9	66,1	
Działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją..... Arts, entertainment and recreation	134,1	88,6	88,6	45,5	5,4	15,5	
Pozostała działalność usługowa..... Other service activities	33,8	0,4	0,4	33,3	10,7	15,9	

a Patrz uwagi ogólne działu, ust. 12.

a See general notes to the chapter, item 12.

DZIAŁ XX

FINANSE PUBLICZNE

Uwagi ogólne

1. Finanse publiczne obejmują procesy związane z gromadzeniem środków publicznych oraz ich rozdysponowaniem.

Podstawę prawną określającą te procesy od 1 I 2010 r. stanowi ustawa z dnia 27 VIII 2009 r. o finansach publicznych (tekst jednolity Dz. U. z 2016 r. poz. 1870, z późniejszymi zmianami) i przepisy wprowadzające ustawę o finansach publicznych (Dz. U. 2009 Nr 157, poz. 1241, z późniejszymi zmianami).

W przypadku gospodarki finansowej jednostek samorządu terytorialnego podstawę prawną stanowią również:

- ustawa z dnia 8 III 1990 r. o samorządzie gminnym (tekst jednolity Dz. U. z 2016 r. poz. 446, z późniejszymi zmianami),
- ustawa z dnia 5 VI 1998 r. o samorządzie powiatowym (tekst jednolity Dz. U. z 2016 r. poz. 814, z późniejszymi zmianami),
- ustawa z dnia 5 VI 1998 r. o samorządzie województwa (tekst jednolity Dz. U. z 2016 r. poz. 486, z późniejszymi zmianami),
- ustawa z dnia 13 XI 2003 r. o dochodach jednostek samorządu terytorialnego (tekst jednolity Dz. U. z 2016 r. poz. 198, z późniejszymi zmianami).

2. Prezentowane dane obejmują informacje dotyczące dochodów i wydatków budżetów jednostek samorządu terytorialnego oraz przychodów i kosztów samorządowych zakładów budżetowych.

3. Dochody i wydatki budżetów gmin, miast na prawach powiatu, powiatów i województwa uchwalane są przez właściwe rady na okres roku kalendarzowego, w terminach i na zasadach określonych w ustawach o samorządzie terytorialnym.

Miasto na prawach powiatu realizuje jednocześnie zadania z zakresu działania gminy oraz powiatu i sporządza jeden budżet, w którym określone są poszczególne dochody z uwzględnieniem źródeł dochodów gminy i powiatu oraz wydatki realizowane łącznie przez gminę i powiat. Dlatego też w tablicach dochody i wydatki gmin podane są bez dochodów i wydatków gmin mających również status miasta na prawach powiatu, natomiast dochody i wydatki miast na prawach powiatu podane są łącznie z dochodami i wydatkami części gminnej i powiatowej.

4. Na **dochody jednostek samorządu terytorialnego** składają się:

- 1) dochody własne, tj.:
  - a) dochody z tytułu udziału we wpływach z podatku dochodowego od osób prawnych i osób fizycznych,
  - b) wpływy z podatków oraz opłat ustalanych i pobieranych na podstawie odrębnych ustaw, w tym podatek od nieruchomości, podatek rolny, leśny, podatek od środków transportowych, podatek od czynności cywilnoprawnych, opłata skar-

CHAPTER XX

PUBLIC FINANCE

General notes

1. Public finances cover the processes connected with accumulation and allocation of public funds.

The legal basis defining these processes since 1 I 2010 is provided by the Law of 27 VIII 2009 on Public Finances (uniform text Journal of Laws 2016 item 1870, with later amendments) and regulations introducing the Law on Public Finances (Journal of Laws 2009 No. 157, item 1241, with later amendments).

In the case of the financial management of local government units, the legal basis is provided also by the following:

- the Law of 8 March 1990 on Gmina Local Government (uniform text Journal of Laws 2016 item 446, with later amendments),
- the Law of 5 June 1998 on Powiat Local Government (uniform text Journal of Laws 2016 item 814, with later amendments),
- the Law of 5 June 1998 on Voivodship Local Government (uniform text Journal of Laws 2016 item 486, with later amendments),
- the Law of 13 November 2003 on Incomes of Local Government Units (uniform text Journal of Laws 2016 item 198, with later amendments).

2. The presented data include information regarding revenue and expenditure of the budgets of local government units as well as revenue and costs of local government budgetary establishments.

3. Revenue and expenditure of budgets of gminas, cities with powiat status, powiats and voivodship are passed by the appropriate councils for a period of one calendar year, within periods and on the basis of principles defined in the Law on Local Government.

City with powiat status realizes tasks of gmina as well as powiat. There is one budget drawn up every year, which consists of revenue (income received both by gmina and powiat) as well as expenditure realized jointly by gmina and powiat. Therefore in tables concerning revenue and expenditure of gminas, data for cities with powiat status include revenue of gminas as well as powiats and expenditure of both gmina and powiat are given jointly.

4. Revenues of local government units comprise:

- 1) own revenue, i.e.:
  - a) revenue from the share in receipts from personal and corporate income taxes,
  - b) receipts from charges and taxes established and collected on the basis of separate acts, including the tax on real estate, the agricultural tax, forest tax, the tax on means of transport, the tax on civil law transactions, stamp duty, royalties for mineral exploration and marketplace stall trading fee,

- owa, opłata eksploatacyjna, opłata targowa,
- c) dochody z majątku, np. dochody z najmu i dzierżawy,
- d) środki na dofinansowanie własnych zadań, z innych źródeł;
- 2) dotacje:
- a) celowe z budżetu państwa na zadania: z zakresu administracji rządowej, własne, realizowane na podstawie porozumień z organami administracji rządowej,
- b) przekazane w ramach programów finansowanych z udziałem środków europejskich oraz innych środków zagranicznych niepodlegających zwrotowi oraz płatności z budżetu środków europejskich,
- c) otrzymane z funduszy celowych,
- d) pozostałe dotacje, w tym realizowane na podstawie porozumień między jednostkami samorządu terytorialnego;
- 3) subwencja ogólna z budżetu państwa, która składa się z części: wyrównawczej, oświatowej rekompensującej, równoważącej i regionalnej.
- 5. Wydatki jednostek samorządu terytorialnego** dzielą się na majątkowe (w tym inwestycyjne) i bieżące, do których zalicza się m.in.:
- wydatki na wynagrodzenia (wraz z pochodnymi),
  - wydatki na zakup materiałów i usług,
  - dotacje, m.in. dla jednostek organizacyjno-prawnych działających w budżetach jednostek samorządu terytorialnego,
  - wydatki na obsługę długu,
  - wydatki z tytułu udzielenia poręczeń i gwarancji.
- c) *revenue from property, e.g. revenue from renting and leasing,*
- d) *funds for the additional financing of own tasks from other sources;*
- 2) *grants:*
- a) *targeted grants from the state budget for: government administration-related tasks, own tasks, task fulfilled on the basis of agreements with bodies of the government administration,*
- b) *provided under programmes financed from European funds and other not reimbursable foreign funds and payments from the budget of European funds,*
- c) *received from the appropriated funds ,*
- d) *other grants, including grants based on agreements with bodies of the government administration;*
- 3) *general subvention from the state budget, consisting of the following parts: equalization, educational, compensatory, balancing and regional.*
- 5. Expenditures of local government units** are divided into: *property-related (including investment-related) and current expenditures, such as:*
- *expenditures on wages and salaries (including derivatives),*
  - *expenditures on the purchase of materials and services,*
  - *grants, among others, for organisational and legal units operating within local government units budgets,*
  - *expenditures on debt servicing,*
  - *expenditures related to granting endorsements and guarantees.*

TABL. 1 (281). **DOCHODY BUDŻETÓW JEDNOSTEK SAMORZĄDU TERYTORIALNEGO
WEDŁUG RODZAJÓW**
BUDGET REVENUE OF LOCAL GOVERNMENT UNITS BY TYPE

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION		Ogółem	Gminy ^a	Miasta na prawach powiatu	Powiaty	Wojewódz- two
		<i>Total</i>	<i>Gminas^a</i>	<i>Cities with powiat status</i>	<i>Powiatas</i>	<i>Voivodship</i>
		w tys. zł		in thous. zł		
OGÓŁEM	2005	6249974,5	2903673,8	2145724,5	888894,8	311681,4
TOTAL	2010	10010353,8	4709961,8	3019472,8	1496442,7	784476,5
	2015	12292078,6	5671696,9	4418877,3	1454477,6	747026,9
	2016	13346689,6	6538116,5	4576198,0	1525110,1	707265,0
Dochody własne		6869238,1	3113638,7	2785566,0	576648,1	393385,4
Own revenue						
w tym:						
<i>of which:</i>						
Udziały w podatku dochodowym		2930246,7	1137054,0	1142431,7	305143,7	345617,4
<i>Share in income tax</i>						
od osób prawnych		409436,1	53338,5	80529,9	11201,2	264366,5
<i>corporate</i>						
od osób fizycznych		2520810,6	1083715,5	1061901,7	293942,4	81251,0
<i>personal</i>						
Podatek od nieruchomości		1425320,9	942053,3	483267,6	x	x
<i>Tax on real estate</i>						
Podatek rolny		81430,9	80128,3	1302,6	x	x
<i>Agricultural tax</i>						
Podatek od środków transportowych		72552,7	55551,4	17001,3	x	x
<i>Tax on means of transport</i>						
Podatek od czynności cywilnoprawnych		102431,5	54650,4	47781,1	x	x
<i>Tax on civil law transactions</i>						
Opłata skarbowa		21684,3	10237,7	11446,6	x	x
<i>Stamp duty</i>						
Dochody z majątku		443435,4	143026,1	265852,5	22803,5	11753,2
<i>Revenue from property</i>						
w tym dochody z najmu i dzierżawy oraz innych umów o podobnym charakterze		143320,9	71742,1	54130,5	13134,9	4313,3
<i>of which income from renting and leasing as well as agreements with a similar character</i>						
Środki na dofinansowanie własnych zadań pozyskane z innych źródeł		26638,1	18612,3	3668,7	4030,3	326,8
<i>Funds for additional financing of own tasks from other sources</i>						

a Bez dochodów gmin mających również status miasta na prawach powiatu.
a Excluding revenue of gminas which are also cities with powiat status.

TABL. 1 (281). **DOCHODY BUDŻETÓW JEDNOSTEK SAMORZĄDU TERYTORIALNEGO WEDŁUG RODZAJÓW (dok.)**
BUDGET REVENUE OF LOCAL GOVERNMENT UNITS BY TYPE (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Ogółem Total	Gminy ^a Gminas ^a	Miasta na prawach powiatu Cities with powiat status	Powiaty Powiats	Wojewódz- two Voivodship
	w tys. zł in thous. zł				
Dotacje ogółem	3424341,3	1871279,1	1008432,6	332348,4	212281,2
Total grants					
Dotacje celowe	2885329,1	1796245,1	731099,5	301100,2	56884,3
Targeted grants					
z budżetu państwa.....	2755408,7	1743069,4	716546,7	245287,7	50505,0
from the state budget					
na zadania: for tasks:					
z zakresu administracji rządowej.....	2262586,0	1471115,3	559303,0	183536,0	48631,6
for government administration tasks					
własne.....	489939,8	270331,6	156274,3	61516,5	1817,4
for own tasks					
realizowane na podstawie porozumień z organami administracji rządowej	2883,0	1622,5	969,3	235,2	56,0
realized on the basis of agreements with government administration bodies					
na zadania realizowane na podstawie porozu- mień między jednostkami samorządu teryto- rialnego	58047,4	27465,0	12313,0	18047,2	222,1
for tasks realized on the basis of agreements between local government units					
otrzymane z państwowych funduszy celowych...	29750,2	17421,7	2205,3	4663,5	5459,7
received from state appropriated funds					
z tytułu pomocy finansowej udzielanej między jednostkami samorządu terytorialnego na dofinansowanie własnych zadań.....	42122,7	8289,1	34,5	33101,7	697,4
for financial assistance beetween local government units for additional financing of own tasks					
Dotacje z paragrafów 200 i 620 ^b	381962,6	57360,9	270075,4	16916,8	37609,4
Grants from paragraphs 200 and 620 ^b					
Subwencja ogólna z budżetu państwa.....	3053110,1	1553198,6	782199,4	616113,6	101598,5
General subvention from the state budget					
W tym część oświatowa.....	2445988,6	1168713,4	746716,5	494888,5	35670,2
Of which educational part					

a Bez dochodów gmin mających również status miasta na prawach powiatu. b Klasyfikacji dochodów i wydatków budżetowych. Są to dotacje przekazane w ramach programów finansowanych z udziałem środków europejskich oraz innych środków zagranicznych niepodlegających zwrotowi oraz płatności z budżetu środków europejskich.

a Excluding revenue of gminas which are also cities with powiat status. b Of the classification of budget revenue and expenditure. Allocations provided under programmes financed with European funds and other foreign funds that are not reimbursable and payments from the European funds budget.

TABL. 2 (282). DOCHODY BUDŻETÓW JEDNOSTEK SAMORZĄDU TERYTORIALNEGO
WEDŁUG DZIAŁÓW W 2016 R.
BUDGET REVENUE OF LOCAL GOVERNMENT UNITS BY DIVISION IN 2016

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Ogółem Total	Gminy ^a Gminas ^a	Miasta na prawach powiatu Cities with powiat status	Powiaty Powiats	Wojewódz- two Voivodship
	w tys. zł in thous. zł				
OGÓŁEM TOTAL	13346689,6	6538116,5	4576198,0	1525110,1	707265,0
w tym: of which:					
Rolnictwo i łowiectwo <i>Agriculture and hunting</i>	95946,5	67330,1	145,6	3264,1	25206,6
Przetwórstwo przemysłowe <i>Manufacturing</i>	373,3	254,9	-	-	118,4
Wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elek- tryczną, gaz i wodę <i>Electricity, gas and water supply</i>	62497,5	58793,7	3703,8	-	-
Transport i łączność <i>Transport and communication</i>	623078,2	110538,2	411506,9	63939,0	37094,2
Gospodarka mieszkaniowa <i>Dwelling economy</i>	748121,1	159557,1	549522,9	26031,7	13009,5
Działalność usługowa <i>Service activity</i>	42923,6	6583,5	9468,8	26339,8	531,5
Administracja publiczna <i>Public administration</i>	136338,7	46413,3	44108,2	39920,9	5896,2
Bezpieczeństwo publiczne i ochrona przeciw- pożarowa <i>Public safety and fire care</i>	179315,6	9152,0	74270,2	95893,4	-
Dochody od osób prawnych, od osób fizycznych i od innych jednostek nieposiadających osobo- wości prawnej oraz wydatki związane z ich po- borem <i>Income taxes from legal persons, natural persons and other organizational units without legal personality and expenses associated with their intake</i>	4846964,2	2397888,3	1754617,2	328699,1	365759,6
Różne rozliczenia <i>Miscellaneous settlements</i>	3281889,0	1602576,1	804478,3	627876,3	246958,3
Oświata i wychowanie <i>Education</i>	297615,7	167526,2	97988,6	29531,1	2569,8
Ochrona zdrowia <i>Health care</i>	122127,1	29396,2	38634,6	53619,2	477,0
Pomoc społeczna <i>Social assistance</i>	2306876,7	1535526,2	599596,4	168450,8	3303,3
Pozostałe zadania w zakresie polityki społecznej <i>Other tasks in sphere of social policy</i>	52995,9	9886,2	16454,9	23780,5	2874,3
Edukacyjna opieka wychowawcza <i>Educational care</i>	31504,5	17539,7	7658,7	5738,1	568,1
Gospodarka komunalna i ochrona środowiska <i>Municipal economy and environmental protection</i>	431833,4	271134,6	137640,8	23028,1	29,9
Kultura i ochrona dziedzictwa narodowego <i>Culture and national heritage</i>	14170,8	4147,3	9825,2	93,2	105,0
Kultura fizyczna <i>Physical education</i>	49258,6	34551,0	12427,2	2185,0	95,3

a Bez dochodów gmin mających również status miasta na prawach powiatu.
a Excluding revenue of gminas which are also cities with powiat status.

TABL. 3 (283). **WYDATKI BUDŻETÓW JEDNOSTEK SAMORZĄDU TERYTORIALNEGO
WEDŁUG RODZAJÓW**
BUDGET EXPENDITURE OF LOCAL GOVERNMENT UNITS BY TYPE

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION		Ogółem	Gminy ^a	Miasta na prawach powiatu	Powiaty	Wojewódz- two
		Total	Gminas ^a	Cities with powiat status	Powiaty	Voivodship
		w tys. zł in thous. zł				
OGÓŁEM	2005	6358049,8	2923979,0	2216359,0	896173,4	321538,4
TOTAL	2010	10728016,8	5059555,8	3240762,5	1564532,3	863166,2
	2015	12363347,8	5568578,9	4599874,3	1445144,8	749749,7
	2016	12906881,5	6292786,6	4472045,9	1495678,7	646370,3
Wydatki bieżące		11195059,1	5606505,5	3769019,9	1322224,9	497308,8
Current expenditure						
w tym:						
of which:						
Dotacje		928144,0	307465,4	335442,4	65483,7	219752,5
Grants						
w tym dla samorządowych zakładów budżeto- wych		24688,5	24688,5	-	-	-
of which for local government budgetary estab- lishments						
Świadczenia na rzecz osób fizycznych		2236214,3	1572937,4	595600,2	64793,8	2882,9
Benefits for natural persons						
Wydatki bieżące jednostek budżetowych		7779744,2	3615006,2	2737053,4	1162826,7	264857,9
Current expenditure of budgetary units						
w tym:						
of which:						
wynagrodzenia		3928674,6	1859770,4	1203972,0	727662,8	137269,4
wages and salaries						
w tym osobowe		3577967,3	1688931,3	1105165,6	657907,7	125962,7
of which personal						
pochodne od wynagrodzeń ^b		719347,0	360883,0	214516,6	119675,4	24272,1
derivatives from wages and salaries ^b						
zakup materiałów i usług		2521150,1	1091118,8	1120921,5	222450,4	86659,4
purchase of materials and services						
wydatki na obsługę długu		124589,5	34877,8	70515,9	9840,2	9355,6
expenditures on debt servicing						
wypłaty z tytułu gwarancji i poręczeń		2772,2	-	-	1938,8	833,3
payments related to guarantees and endorse- ments						
Wydatki majątkowe		1711822,4	686281,1	703026,0	173453,8	149061,5
Property expenditure						
W tym inwestycyjne ^c		1598245,2	674948,5	616704,5	170146,6	136445,5
Of which investment expenditure ^c						

a Bez wydatków gmin mających również status miasta na prawach powiatu. b Obejmują składki na obowiązkowe ubezpieczenie społeczne i Fundusz Pracy oraz składkę na Fundusz Emerytur Pomostowych. c Łącznie z dotacjami na finansowanie zadań inwestycyjnych samorządowych zakładów budżetowych.

a Excluding expenditure of gminas which are also cities with powiat status. b Include contributions to compulsory social security and the Labour Fund as well as contribution to the Bridging Pension Fund. c Including grants for financing investment tasks of local government budgetary establishments.

TABL. 4 (284). **WYDATKI BUDŻETÓW JEDNOSTEK SAMORZĄDU TERYTORIALNEGO
WEDŁUG DZIAŁÓW W 2016 R.**
BUDGET EXPENDITURE OF LOCAL GOVERNMENT UNITS
BY DIVISION IN 2016

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Ogółem Total	Gminy ^a Gminas ^a	Miasta na prawach powiatu Cities with powiat status	Powiaty Powiats	Wojewódz- two Voivodship
	w tys. zł in thous. zł				
OGÓŁEM TOTAL	12906881,5	6292786,6	4472045,9	1495678,7	646370,3
w tym: of which:					
Rolnictwo i łowiectwo..... Agriculture and hunting	166688,3	106197,6	259,4	2109,0	58122,3
Przetwórstwo przemysłowe..... Manufacturing	10225,7	249,7	-	-	9976,0
Wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elek- tryczną, gaz i wodę..... Electricity, gas and water supply	67848,8	60596,5	7252,3	-	-
Transport i łączność..... Transport and communication	1633659,3	443990,0	747839,0	185811,0	256019,3
Gospodarka mieszkaniowa..... Dwelling economy	473091,3	140847,1	313071,7	5401,2	13771,2
Działalność usługowa..... Service activity	73587,1	16193,4	32666,7	19815,0	4911,9
Administracja publiczna..... Public administration	1232358,0	609016,0	326020,7	182379,3	114942,1
Bezpieczeństwo publiczne i ochrona przeciw- pożarowa..... Public safety and fire care	289231,6	74446,2	116461,3	96656,0	1668,1
Obsługa długu publicznego ^b ..... Public debt servicing ^b	124798,4	34893,7	70708,9	9840,2	9355,6
Różne rozliczenia..... Miscellaneous settlements	135610,5	82707,2	43020,3	8873,4	1009,5
Oświata i wychowanie..... Education	3671381,9	1998563,4	1159942,1	475845,3	37031,2
Ochrona zdrowia..... Health care	182533,6	49989,3	56489,4	59186,9	16868,1
Pomoc społeczna..... Social assistance	2851590,1	1751258,6	836783,2	252464,3	11084,0
Pozostałe zadania w zakresie polityki społecznej Other tasks in sphere of social policy	166283,0	24942,7	58054,1	64212,9	19073,4
Edukacyjna opieka wychowawcza..... Educational care	258439,1	62715,1	103434,8	89715,4	2573,8
Gospodarka komunalna i ochrona środowiska..... Municipal economy and environmental protection	817818,0	525349,9	276118,9	16319,9	29,4
Kultura i ochrona dziedzictwa narodowego..... Culture and national heritage	405314,6	166553,8	152585,1	9869,4	76306,3
Kultura fizyczna..... Physical education	310707,3	128399,3	166401,5	7251,4	8655,1

^a Bez wydatków gmin mających również status miasta na prawach powiatu. ^b Obejmuje wydatki na obsługę długu publicznego oraz wydatki bieżące jednostek budżetowych związane z tą obsługą.

^a Excluding expenditure of gminas which are also cities with powiat status. ^b Includes public debt servicing and associated current expenditure of budgetary units.

TABL. 5 (285). **PRZYCHODY I KOSZTY SAMORZĄDOWYCH ZAKŁADÓW BUDŻETOWYCH**
REVENUE AND COSTS OF LOCAL GOVERNMENT BUDGETARY ESTABLISHMENTS

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION		Ogółem Total	Gminy ^a Gminas ^a	Miasta na prawach powiatu Cities with powiat status
		w tys. zł in thous. zł		
Przychody	2015	219930,8	202261,0	17669,8
Revenue	2016	218312,9	199984,2	18328,7
w tym: of which:				
Przychody ze sprzedaży wyrobów, składników majątko- wych i usług		146499,3	128500,0	17999,3
<i>Revenue from sale of products, asset components and services</i>				
Dotacje z budżetów jednostek samorządu terytorialnego ^b <i>Grants from local government units budgets^b</i>		24380,6	24380,6	-
Koszty	2015	216542,8	199578,1	16964,7
Costs	2016	215973,6	198058,7	17914,8
w tym: of which:				
Materiały i usługi		79706,5	73048,5	6658,0
<i>Materials and services</i>				
Podatek dochodowy od osób prawnych.....		867,6	867,6	-
<i>Corporate income tax</i>				
Wpłata nadwyżek do budżetów jednostek samorządu terytorialnego	2015	977,2	977,2	-
	2016	1479,0	1479,0	-
<i>Surplus payments to local government units budgets</i>				

a Bez przychodów i kosztów samorządowych zakładów budżetowych gmin mających również status miasta na prawach powiatu. b Łącznie z dotacjami z budżetu państwa oraz płatnościami w ramach budżetu środków europejskich.

a Excluding revenue and costs of local government budgetary establishments of gminas which are also cities with powiat status. b Including grants from the state budget as well as payments within the European funds budget.

DZIAŁ XXI

INWESTYCJE. ŚRODKI TRWAŁE

Uwagi ogólne

Inwestycje

1. Nakłady inwestycyjne są to nakłady finansowe lub rzeczowe, których celem jest stworzenie nowych środków trwałych lub ulepszenie (przebudowa, rozbudowa, rekonstrukcja lub modernizacja) istniejących obiektów majątku trwałego, a także nakłady na tzw. pierwsze wyposażenie inwestycji.

Nakłady inwestycyjne dzielą się na nakłady na środki trwałe oraz pozostałe nakłady.

Nakłady na środki trwałe są to nakłady na:

- budynki i budowle (obejmują budynki i lokale oraz obiekty inżynierii lądowej i wodnej), w tym m.in. roboty budowlano-montażowe, dokumentacje projektowo-kosztorysowe,
- maszyny, urządzenia techniczne i narzędzia (łącznie z przyrządami, ruchomościami i wyposażeniem),
- środki transportu,
- inne, tj.: melioracje szczegółowe, koszty ponoszone przy nabyciu gruntów i używanych środków trwałych, inwentarz żywy (stado podstawowe) i zasadzenia wieloletnie, a ponadto odsetki od kredytów i pożyczek inwestycyjnych za okres realizacji inwestycji (z wyjątkiem odsetek nieuwzględnionych w wartości nakładów na środki trwałe przez podmioty stosujące Międzynarodowe Standardy Rachunkowości – MSR, wprowadzone od 1 I 2005 r.).

Pozostałe nakłady są to nakłady na tzw. pierwsze wyposażenie inwestycji oraz inne koszty związane z realizacją inwestycji. Nakłady te nie zwiększają wartości środków trwałych.

2. Nakłady inwestycyjne zaliczono do odpowiednich sekcji Polskiej Klasyfikacji Działalności (PKD 2007) zgodnie z zaklasyfikowaniem działalności inwestora (podmiotu gospodarki narodowej), z wyjątkiem nakładów na obiekty niezwiązane z jego podstawową działalnością, które zaliczono do odpowiednich sekcji według kryterium przeznaczenia obiektu (dotyczy np.: budynków i lokali mieszkalnych, obiektów przeznaczonych dla potrzeb edukacji, ochrony zdrowia, sportu i rekreacji).

Nakłady inwestycyjne na drogi publiczne, ulice i place zalicza się do sekcji „Transport i gospodarka magazynowa”.

3. Wartość nakładów inwestycyjnych poniesionych przez:

- osoby prawne i jednostki organizacyjne niemające osobowości prawnej z liczbą pracujących powyżej 9 osób, osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą (z wyjątkiem gospodarstw indywidualnych w rolnictwie) i spółki cywilne z liczbą pracujących powyżej 9 osób — opracowano na podstawie sprawozdawczości,
- osoby prawne i jednostki organizacyjne niemające osobowości prawnej z liczbą pracujących do 9 osób,

CHAPTER XXI

INVESTMENTS. FIXED ASSETS

General notes

Investments

1. Investment outlays are financial or tangible outlays, the purpose of which is the creation of new fixed assets or the improvement (rebuilding, enlargement, reconstruction or modernization) of existing capital asset items, as well as outlays on so-called initial investments.

Investment outlays are divided into outlays on fixed assets and other outlays.

Outlays on fixed assets include outlays on:

- buildings and structures (include buildings and places as well as land and civil engineering works), of which, i.e., construction and assembly works, design and cost estimate documentations,
- machinery, technical equipment and tools (including instruments, movables and endowments),
- transport equipment,
- others, i.e., detailed meliorations, costs incurred for purchasing land and second-hand fixed assets as well as livestock (basic herd), long-term plantings, interests on investment credits and investment loans for the period of investment realization (except for interests not included in outlays on fixed assets by units that used International Accounting Standards – IAS implemented since 1 I 2005).

Other outlays are outlays on so-called initial investments as well as other costs connected with investment realization. These outlays do not increase the value of fixed assets.

2. Investment outlays are included into the appropriate sections of the NACE rev. 2 in accordance with the classification of the investor's activity (entity of the national economy), with the exception of outlays on structures not connected with its basic activity, which were included into the appropriate sections according to the criteria of structure destination (concerning, e.g.: residential buildings and places, buildings for education, health care, sport and recreational purposes).

Investment outlays on public roads, streets and squares are included in the section "Transportation and storage".

3. The value of investment outlays incurred by:

- legal persons and organizational entities without legal personality employing more than 9 persons as well as natural persons conducting economic activity (excluding private farms in agriculture) and civil law partnerships employing more than 9 persons, was compiled on the basis of statistical reports,
- legal persons and organizational entities without legal

osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą i spółki cywilne z liczbą pracujących do 9 osób, gospodarstwa indywidualne w rolnictwie, a także wartość nakładów na indywidualne budownictwo: mieszkaniowe, rekreacyjne (nieprzystosowane do stałego zamieszkania) oraz budownictwo sakralne — ustalono szacunkowo.

Podstawę szacunku wartości nakładów inwestycyjnych na indywidualne budownictwo stanowi kubatura budynków oddanych do użytkowania. Nakłady roczne obejmują pełną wartość budynków oddanych do użytkowania w danym roku, tj. nie uwzględniają różnicy stanów budownictwa niezakończonych w końcu i na początku danego roku.

4. Podziału nakładów inwestycyjnych według regionów, województw i podregionów dokonano na podstawie faktycznej lokalizacji inwestycji.

Środki trwałe

1. Do **środków trwałych** zalicza się kompletne i nadające się do użytku, składniki majątkowe o przewidywanym okresie użytkowania dłuższym niż rok, w tym również drogi publiczne, ulice i place łącznie z pobocznymi i podbudową, uzbrojenie terenu, zasadzenia wieloletnie, melioracje, budowle wodne, grunty i inwentarz żywy (stado podstawowe) oraz od 1 I 2002 r. spółdzielcze własnościowe prawo do lokalu mieszkalnego i spółdzielcze prawo do lokalu niemieszkalnego (użytkowego).

Dane o środkach trwałych nie obejmują wartości gruntów uznanych od 1 I 1991 r. za środki trwałe zgodnie z rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 12 XII 1990 r. (Dz. U. Nr 90, poz. 529) oraz prawa użytkowania wieczystego gruntu uznanego od 1 I 2002 r. za środki trwałe zgodnie z ustawą o rachunkowości z dnia 29 IX 1994 r. (jednolity tekst, Dz. U. 2016, poz. 1047).

2. **Wartość brutto środków trwałych** jest to wartość równa nakładowi poniesionemu na ich zakup lub wytworzenie, bez potrącenia wartości zużycia (umorzenia). Przez wartość brutto środków trwałych według stanu w dniu 31 XII 2015 w bieżących cenach ewidencyjnych należy rozumieć:

- w zakresie środków trwałych przekazanych do eksploatacji:
  - przed 1 I 1995 r. — wartość w cenach odtworzenia z września 1994 r.,
  - po 1 I 1995 r. — wartość w cenach bieżących nabycia lub wytworzenia,
- w podmiotach stosujących Międzynarodowe Standardy Rachunkowości (MSR), wprowadzone od 1 I 2005 r. — również wycenę według wartości godziwej.

3. Dane według sekcji Polskiej Klasyfikacji Działalności (PKD 2007) opracowano **metodą przedsiębiorstw**, co oznacza, że wszystkie środki trwałe danego podmiotu gospodarki narodowej zalicza się do tego poziomu klasyfikacyjnego, do którego zaliczono podmiot na podstawie przeważającego rodzaju działalności, np. w przedsiębiorstwie zaliczonym do sekcji „Przetwórstwo przemysłowe” wszystkie środki trwałe użytkowane zarówno w tym rodzaju działalności, jak i poza tą działal-

nością employing up to 9 persons, natural persons conducting economic activity and civil law partnerships employing up to 9 persons, private farms in agriculture as well as the value of outlays on private residential construction and private recreational construction (not adapted for permanent residence) and on sacral construction, was estimated.

The cubic volume of completed buildings accounts for the basis of the estimate regarding the value of investment outlays in private construction. Annual outlays include the total value of buildings completed in a given year, i.e., not including the difference between non-finished construction at the end and at the beginning of a given year.

4. The division of investment outlays by regions, voivodships and subregions was made on the basis of the actual location of the investment.

Fixed assets

1. **Fixed assets** include asset components and other objects completed and ready, for usage, with an expected period of utility exceeding 1 year, of which also public roads, streets and squares, together with shoulders and foundations, development of tracts of land, long-term plantings, meliorations, water structures, land and livestock (basic herd) as well as since 1 I 2002 cooperative ownership right to residential-premise and cooperative right to non-residential (utilitarian) premise.

Data regarding fixed assets do not include the value of land recognised, since 1 I 1991, as a fixed asset, in accordance with the decree of the Council of Ministers, dated 12 XII 1990 (Journal of Laws No. 90, item 529) as well as right of perpetual use of land, regarded as fixed assets since 1 I 2002, in accordance Act of Accounting dated 29 IX 1994 (uniform text Journal of Laws 2016, item 1047).

2. The **gross value of fixed assets** is the value equal to the outlays incurred on purchasing or manufacturing them, without deducting consumption value (depreciation). The gross value of fixed assets as of 31 XII 2015 at current book-keeping prices is understood:

- within the scope of fixed assets designated for exploitation:
  - before 1 I 1995 — the value at replacement prices of September 1994,
  - after 1 I 1995 — the purchase or manufacturing value at current prices,
- in units that use International Accounting Standards (IAS) implemented since 1 I 2005 - also revaluation according to fair value.

3. Data by sections of the NACE rev. 2, were compiled using the **enterprise method**, i.e., all fixed assets of a given entity of the national economy are included in that classification level to which the entity was included on the basis of the superior kind of activity, e.g., in an enterprise classified in the section “Manufacturing” all

nością (budynki i lokale mieszkalne, obiekty służące edukacji, ochronie zdrowia itp.) zalicza się do sekcji „Przetwórstwo przemysłowe”. Wyjątek stanowią budynki mieszkalne w gospodarstwach indywidualnych w rolnictwie, które ujęto w sekcji „Działalność związana z obsługą rynku nieruchomości”.

Wartość dróg publicznych, ulic i placów zaliczono do sekcji „Transport i gospodarka magazynowa”.

4. Wartość brutto środków trwałych:

- osób prawnych i jednostek organizacyjnych niemających osobowości prawnej z liczbą pracujących powyżej 9 osób, osób fizycznych prowadzących działalność gospodarczą (z wyjątkiem gospodarstw indywidualnych w rolnictwie) i spółek cywilnych z liczbą pracujących powyżej 9 osób — opracowano na podstawie sprawozdawczości,
- osób prawnych i jednostek organizacyjnych niemających osobowości prawnej z liczbą pracujących do 9 osób, osób fizycznych prowadzących działalność gospodarczą i spółek cywilnych z liczbą pracujących do 9 osób, gospodarstw indywidualnych w rolnictwie, a także wartość indywidualnych budynków mieszkalnych (osób fizycznych) i rekreacyjnych nieprzystosowanych do stałego zamieszkania, wartość dróg publicznych, ulic i placów, melioracji podstawowych i szczegółowych — ustalono szacunkowo.

5. Podziału środków trwałych według sekcji Polskiej Klasyfikacji Działalności (PKD 2007) w układzie województw dokonano zgodnie z siedzibą jednostki lokalnej rodzaju działalności.

6. Wartość środków trwałych według grup opracowano zgodnie z Klasyfikacją Środków Trwałych. Grupowanie obejmuje:

- 1) budynki i budowle:
  - a) budynki i lokale, od 1 I 2002 r. spółdzielcze własnościowe prawo do lokalu mieszkalnego oraz spółdzielcze prawo do lokalu niemieszkalnego (użytkowego),
  - b) obiekty inżynierii lądowej i wodnej (bez melioracji szczegółowych);
- 2) maszyny, urządzenia techniczne i narzędzia:
  - a) kotły i maszyny energetyczne,
  - b) maszyny, urządzenia i aparaty ogólnego zastosowania,
  - c) specjalistyczne maszyny, urządzenia i aparaty,
  - d) urządzenia techniczne,
  - e) narzędzia, przyrządy, ruchomości i wyposażenie;
- 3) środki transportu;
- 4) pozostałe środki trwałe, tj.: zasadzenia wieloletnie, melioracje szczegółowe i inwentarz żywy (stado podstawowe).

fixed assets used in manufacturing and outside this activity (residential buildings and places, buildings for education, health care, etc.) are included in the section “Manufacturing”. An exception are residential buildings on private farms in agriculture, which were classified in the section “Real estate activities”.

The value of public roads, streets and squares was included in the section “Transportation and storage”.

The gross value of fixed assets:

- *of legal persons and organizational entities without legal personality employing more than 9 persons as well as natural persons conducting economic activity (excluding private farms in agriculture) and civil law partnerships employing more than 9 persons was compiled on the basis of statistical reports,*
- *of legal persons and organizational entities without legal personality employing up to 9 persons, natural persons conducting economic activity and civil law partnerships employing up to 9 persons, private farms in agriculture as well as the value of private residential buildings (natural persons) and recreational not adapted for permanent residence, the value of public roads, streets and squares, basic and detailed meliorations, was estimated.*

5. *The division of fixed assets by NACE Rev. 2 sections by voivodships was made according to the abode of local kind-of-activity unit.*

6. *The value of fixed assets according to groups was compiled in accordance with Classification of Fixed Assets. The grouping includes:*

- 1) *buildings and structures:*
  - a) *buildings and places, since 1 I 2002 cooperative ownership right to residential premise as well as cooperative right to non-residential (utilitarian) premise,*
  - b) *civil engineering works (excluding detailed meliorations);*
- 2) *machinery, technical equipment and tools:*
  - a) *boilers and power industry machinery,*
  - b) *general usage machinery, equipment and apparatus,*
  - c) *special use machinery, equipment and apparatus,*
  - d) *technical equipment,*
  - e) *tools, instruments, moveables and endowments;*
- 3) *transport equipment;*
- 4) *other fixed assets, i.e., long-term plantings, detailed meliorations and livestock (basic herd).*

Inwestycje

Investments

TABL. 1 (286). **NAKLADY INWESTYCYJNE^a (ceny bieżące)**
INVESTMENT OUTLAYS^a (current prices)

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	2010	2015	2016
	w mln zł		in mln zł
OGÓŁEM..... TOTAL	13704,4	17437,7	14292,8
sektor publiczny..... <i>public sector</i>	6922,5	5997,4	3150,7
sektor prywatny..... <i>private sector</i>	6781,9	11440,3	11142,1
Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo..... <i>Agriculture, forestry and fishing</i>	257,0	376,4	313,3
Przemysł..... <i>Industry</i>	6317,5	7501,7	6765,0
w tym przetwórstwo przemysłowe..... <i>of which manufacturing</i>	2359,8	3751,8	4248,8
Budownictwo..... <i>Construction</i>	322,1	433,6	293,2
Handel; naprawa pojazdów samochodowych ^Δ ..... <i>Trade; repair of motor vehicles^Δ</i>	1225,0	909,1	1120,7
Transport i gospodarka magazynowa ^b ..... <i>Transport and storage^b</i>	1992,5	3878,6	1893,6
Zakwaterowanie i gastronomia ^Δ ..... <i>Accommodation and catering^Δ</i>	102,8	78,7	105,0
Informacja i komunikacja..... <i>Information and communication</i>	71,9	317,8	231,7
Działalność finansowa i ubezpieczeniowa..... <i>Financial and insurance activities</i>	170,0	252,8	115,9
Obsługa rynku nieruchomości ^Δ ..... <i>Real estate activities</i>	1713,0	1869,1	1859,9
Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna..... <i>Professional, scientific and technical activities</i>	116,0	280,3	244,7
Administrowanie i działalność wspierająca ^Δ ..... <i>Administrative and support service activities</i>	76,8	90,3	208,2
Administracja publiczna i obrona narodowa; obowiązkowe zabezpieczenia społeczne..... <i>Public administration and defence; compulsory social security</i>	322,6	330,5	239,7
Edukacja..... <i>Education</i>	415,6	346,1	300,4
Opieka zdrowotna i pomoc społeczna..... <i>Human health and social work activities</i>	282,1	357,1	300,1
Działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją..... <i>Arts, entertainment and recreation</i>	296,2	387,2	284,4
Pozostała działalność usługowa..... <i>Other service activities</i>	23,3	28,5	17,0

a Według lokalizacji inwestycji. b Łącznie z nakładami inwestycyjnymi na drogi publiczne, ulice i place.
a According to investment location. b Including investment outlays on public roads, streets and squares.

TABL. 2 (287). **NAKLĄDY INWESTYCYJNE W PRZEDSIĘBIORSTWACH^a (ceny bieżące)**
INVESTMENT OUTLAYS IN ENTERPRISES^a (current prices)

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	2010	2015	2016
	w mln zł		in mln zł
OGÓŁEM TOTAL	8071,6	10760,4	9221,6
sektor publiczny ..... <i>public sector</i>	3774,7	2294,7	916,2
sektor prywatny..... <i>private sector</i>	4296,9	8465,7	8305,4
Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo ..... <i>Agriculture, forestry and fishing</i>	32,3	75,6	31,8
Przemysł ..... <i>Industry</i>	5628,2	7017,5	6513,1
w tym przetwórstwo przemysłowe..... <i>of which manufacturing</i>	2243,0	3655,9	4123,7
Budownictwo..... <i>Construction</i>	225,5	209,2	226,1
Handel; naprawa pojazdów samochodowych ^Δ ..... <i>Trade; repair of motor vehicles^Δ</i>	969,5	680,4	908,1
Transport i gospodarka magazynowa ..... <i>Transport and storage</i>	265,5	1514,1	472,2
Zakwaterowanie i gastronomia ^Δ ..... <i>Accommodation and catering^Δ</i>	76,4	55,6	84,8
Informacja i komunikacja ..... <i>Information and communication</i>	48,7	184,1	213,7
Działalność finansowa i ubezpieczeniowa ..... <i>Financial and insurance activities</i>	91,2	198,1	110,0
Obsługa rynku nieruchomości ^Δ ..... <i>Real estate activities</i>	379,9	290,6	184,7
Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna..... <i>Professional, scientific and technical activities</i>	42,1	70,3	91,0
Administrowanie i działalność wspierająca ^Δ ..... <i>Administrative and support service activities</i>	59,0	76,4	181,9
Edukacja ..... <i>Education</i>	21,5	5,8	6,2
Opieka zdrowotna i pomoc społeczna..... <i>Human health and social work activities</i>	168,2	259,2	138,3
Działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją ..... <i>Arts, entertainment and recreation</i>	62,4	114,7	56,7
Pozostała działalność usługowa..... <i>Other service activities</i>	1,2	8,9	3,2

^a Dane dotyczą podmiotów gospodarczych, w których liczba pracujących przekracza 9 osób; według lokalizacji inwestycji.

^a Data concern economic entities employing more than 9 persons; according to investment location.

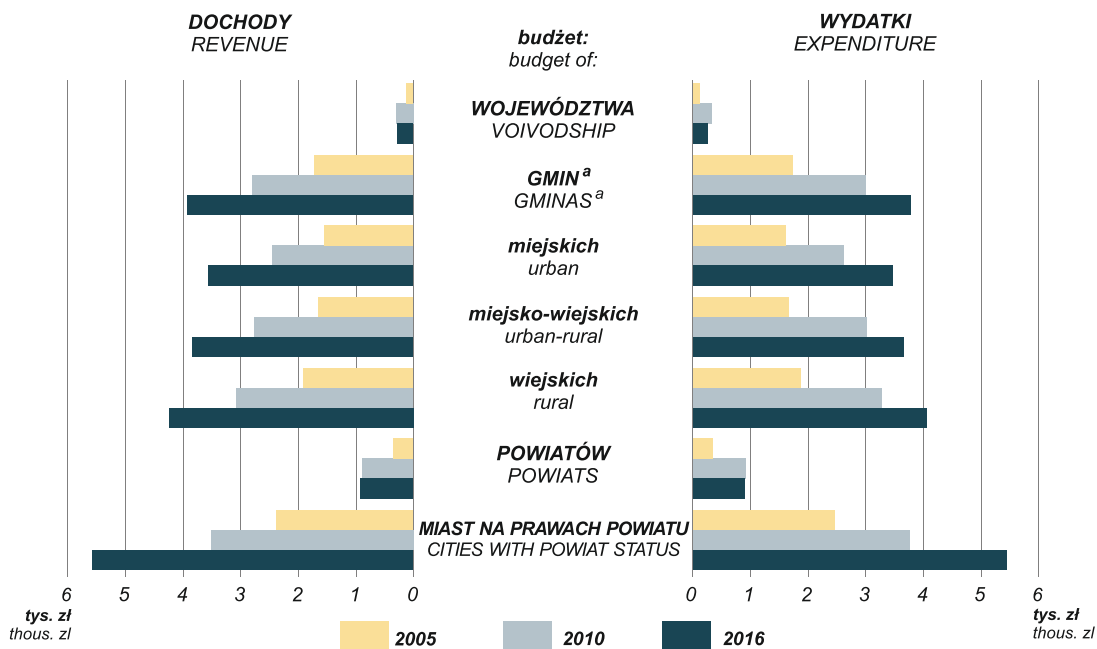
TABL. 3 (288). **NAKLADY INWESTYCYJNE W PRZEDSIĘBIORSTWACH^a WEDŁUG GRUP (ceny bieżące)**
INVESTMENT OUTLAYS IN ENTERPRISES^a BY GROUPS (current prices)

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Ogółem Total	W tym Of which		
		budynki i budowle buildings and structures	maszyny, urządzenia techniczne i narzędzia machinery, technical equipment and tools	środki transportu transport equipment
OGÓŁEM 2010	7589,5	2968,5	4045,6	463,7
TOTAL 2015	12622,6	5032,0	5887,7	796,7
	2016	5575,2	5324,1	629,9
Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo ..... <i>Agriculture, forestry and fishing</i>	38,9	26,6	9,9	2,1
Przemysł ..... <i>Industry</i>	10219,0	4761,9	4617,9	196,4
w tym przetwórstwo przemysłowe ..... <i>of which manufacturing</i>	3548,0	767,3	2598,8	165,7
Budownictwo..... <i>Construction</i>	169,2	108,8	34,7	25,5
Handel; naprawa pojazdów samochodowych ⁴ ..... <i>Trade; repair of motor vehicles⁴</i>	642,5	248,5	244,2	149,5
Transport i gospodarka magazynowa ..... <i>Transport and storage</i>	229,0	55,9	30,7	141,5
Zakwaterowanie i gastronomia ⁴ ..... <i>Accommodation and catering⁴</i>	52,8	37,0	13,6	1,2
Informacja i komunikacja ..... <i>Information and communication</i>	86,6	26,5	40,0	19,9
Działalność finansowa i ubezpieczeniowa ..... <i>Financial and insurance activities</i>	46,7	13,2	29,4	4,1
Obsługa rynku nieruchomości ⁴ ..... <i>Real estate activities</i>	180,9	157,9	19,1	3,3
Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna <i>Professional, scientific and technical activities</i>	85,3	44,0	37,5	3,5
Administrowanie i działalność wspierająca ⁴ ..... <i>Administrative and support service activities</i>	225,5	10,9	135,1	78,8
Edukacja ..... <i>Education</i>	6,5	3,0	2,6	0,9
Opieka zdrowotna i pomoc społeczna..... <i>Human health and social work activities</i>	136,5	69,6	65,4	1,4
Działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją ..... <i>Arts, entertainment and recreation</i>	55,4	9,2	43,3	1,6
Pozostała działalność usługowa..... <i>Other service activities</i>	3,0	2,1	0,7	0,1

^a Dane dotyczą podmiotów gospodarczych, w których liczba pracujących przekracza 9 osób; według siedziby inwestora.

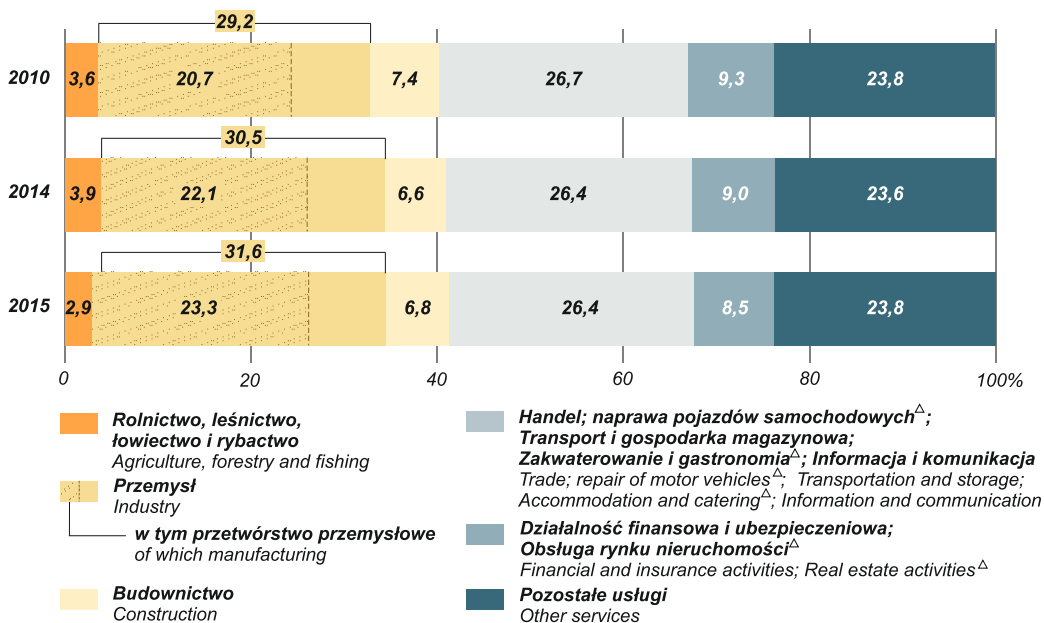
^a Data concern economic entities employing more than 9 persons; according to investor seat.

**DOCHODY I WYDATKI BUDŻETÓW
JEDNOSTEK SAMORZĄDU TERYTORIALNEGO NA 1 MIESZKAŃCA**
REVENUE AND EXPENDITURE OF LOCAL
GOVERNMENT UNITS BUDGETS PER CAPITA

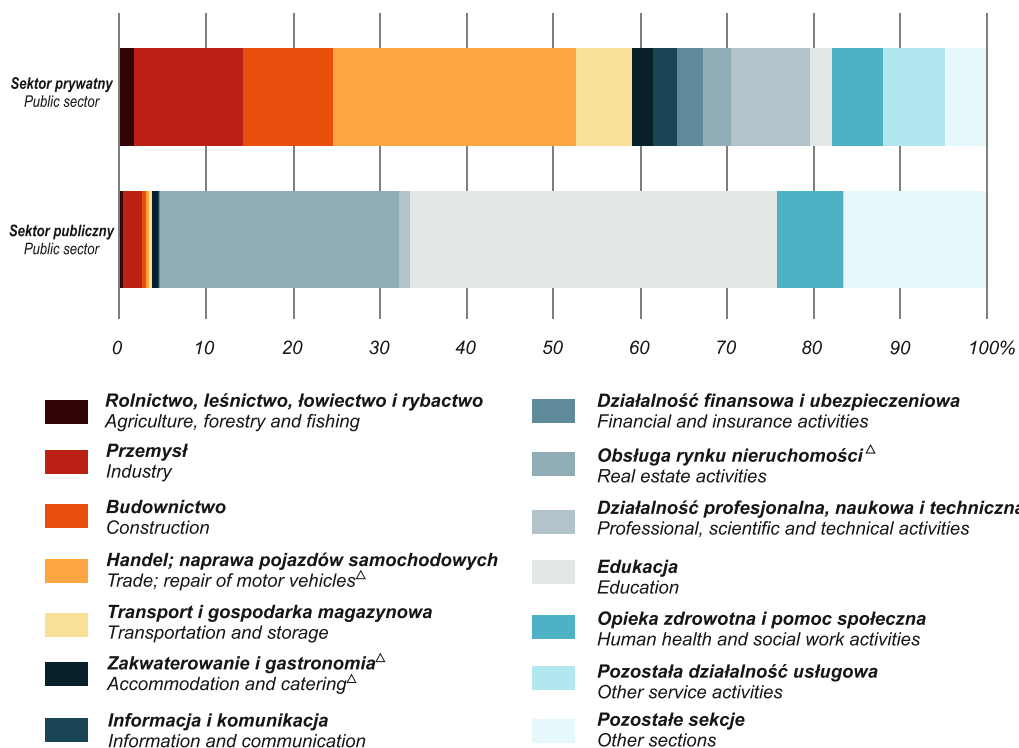
a Bez miast na prawach powiatu.
a Without cities with powiat status.

**STRUKTURA WARTOŚCI DODANEJ BRUTTO
WEDŁUG RODZAJÓW DZIAŁALNOŚCI (ceny bieżące)**
STRUCTURE OF GROSS VALUE ADDED
BY KINDS OF ACTIVITIES (current prices)

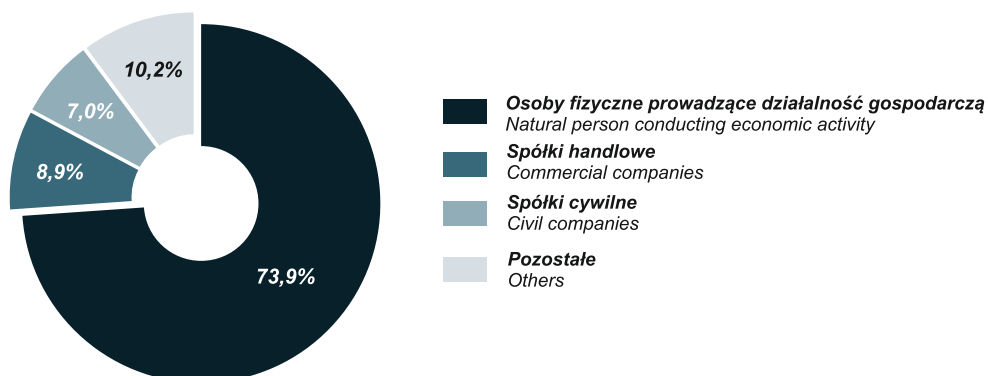

STRUKTURA PODMIOTÓW GOSPODARKI NARODOWEJ^a W 2016 R.
Stan w dniu 31 XII
STRUCTURE OF ENTITIES OF THE NATIONAL ECONOMY^a IN 2016
As of 31 XII

WEDŁUG SEKTORÓW WŁASNOŚCI I SEKCJI
BY OWNERSHIP SECTORS AND SECTIONS

WEDŁUG FORM PRAWNYCH
BY LEGAL STATUS

^a W rejestrze REGON. Bez osób prowadzących gospodarstwa indywidualne w rolnictwie.
^a In the REGON register. Excluding persons tending private farms in agriculture.

Środki trwałe

Fixed assets

TABL. 4 (289). **WARTOŚĆ BRUTTO ŚRODKÓW TRWAŁYCH^a (bieżące ceny ewidencyjne)**
 Stan w dniu 31 XII
GROSS VALUE OF FIXED ASSETS^a (current book-keeping prices)
 As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	2010	2015	2016
	w mln zł		in mln zł
OGÓŁEM ..... TOTAL	143972,5	216320,5	228054,7
sektor publiczny..... public sector	52715,9	70804,5	73755,9
sektor prywatny..... private sector	91256,6	145516,0	154298,8
Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo..... Agriculture, forestry and fishing	9729,6	11043,1	11004,5
Przemysł..... Industry	52117,2	80579,0	85549,2
w tym przetwórstwo przemysłowe..... of which manufacturing	29739,0	39380,5	42310,0
Budownictwo..... Construction	2200,1	2835,7	2774,6
Handel; naprawa pojazdów samochodowych ^a ..... Trade; repair of motor vehicles ^a	8150,2	11920,0	12712,7
Transport i gospodarka magazynowa ^b ..... Transport and storage ^b	19716,1	37888,2	40940,1
Zakwaterowanie i gastronomia ^a ..... Accommodation and catering ^a	975,1	1731,6	1892,9
Informacja i komunikacja..... Information and communication	2565,7	3697,0	3986,9
Działalność finansowa i ubezpieczeniowa..... Financial and insurance activities	1010,0	1238,7	1305,2
Obsługa rynku nieruchomości ^a ..... Real estate activities	31389,9	39719,0	41731,6
Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna..... Professional, scientific and technical activities	1071,2	2260,7	2098,8
Administrowanie i działalność wspierająca ^a ..... Administrative and support service activities	887,7	1397,2	1469,4
Administracja publiczna i obrona narodowa; obowiązkowe zabezpieczenia społeczne..... Public administration and defence; compulsory social security	4002,1	6878,4	6725,5
Edukacja..... Education	4809,4	7118,8	7285,5
Opieka zdrowotna i pomoc społeczna..... Human health and social work activities	2781,4	3941,6	4218,8
Działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją..... Arts, entertainment and recreation	2263,8	3599,7	3891,0
Pozostała działalność usługowa..... Other service activities	303,0	471,8	468,0

^a Podziału środków trwałych według sekcji PKD 2007 dokonano zgodnie z siedzibą jednostki lokalnej rodzaju działalności. ^b Łącznie z wartością dróg publicznych, ulic i placów.

^a The division of fixed assets by NACE Rev. 2 sections was made according to the abode of local kind-of-activity unit.
^b Including value of public roads, streets and squares.

TABL. 5 (290). **WARTOŚĆ BRUTTO ŚRODKÓW TRWAŁYCH W PRZEDSIĘBIORSTWACH^a**
(bieżące ceny ewidencyjne)
Stan w dniu 31 XII
GROSS VALUE OF FIXED ASSETS IN ENTERPRISES^a (current book-keeping prices)
As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	2010	2015	2016
	w mln zł	in mln zł	
OGÓŁEM	74005,2	111138,5	116579,8
TOTAL			
sektor publiczny	19905,6	14145,6	13695,8
public sector			
sektor prywatny.....	54099,6	96992,9	102884,0
private sector			
Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo	499,8	987,9	752,9
Agriculture, forestry and fishing			
Przemysł	47158,9	73363,3	77873,7
Industry			
w tym przetwórstwo przemysłowe	28258,9	37382,7	40087,8
of which manufacturing			
Budownictwo.....	1699,2	1916,3	1734,7
Construction			
Handel; naprawa pojazdów samochodowych ^Δ	5913,0	8886,6	9548,0
Trade; repair of motor vehicles ^Δ			
Transport i gospodarka magazynowa	2692,0	4527,3	4576,6
Transport and storage			
Zakwaterowanie i gastronomia ^Δ	802,7	1448,2	1327,6
Accommodation and catering ^Δ			
Informacja i komunikacja	2324,5	3297,6	3567,3
Information and communication			
Działalność finansowa i ubezpieczeniowa	903,7	1079,6	1142,9
Financial and insurance activities			
Obsługa rynku nieruchomości ^Δ	8188,4	9388,1	9815,9
Real estate activities			
Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna.....	464,4	1317,6	1045,6
Professional, scientific and technical activities			
Administrowanie i działalność wspierająca ^Δ	312,8	481,8	526,0
Administrative and support service activities			
Edukacja	393,4	390,5	357,7
Education			
Opieka zdrowotna i pomoc społeczna.....	1879,4	2796,1	2934,8
Human health and social work activities			
Działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją	737,7	1207,0	1322,7
Arts, entertainment and recreation			
Pozostała działalność usługowa.....	35,3	50,6	53,4
Other service activities			

^a Dane dotyczą podmiotów gospodarczych, w których liczba pracujących przekracza 9 osób; podziału środków trwałych według sekcji PKD 2007 dokonano zgodnie z siedzibą jednostki lokalnej rodzaju działalności.

^a Data concern economic entities employing more than 9 persons; the division of fixed assets by NACE Rev. 2 sections was made according to the abode of local kind-of-activity unit.

DZIAŁ XXII

RACHUNKI REGIONALNE

Uwagi ogólne

1. **Rachunki regionalne** opracowano zgodnie z zasadami „Europejskiego Systemu Rachunków (ESA 2010)”, wprowadzonego rozporządzeniem Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 549/2013 z dnia 21 V 2013 r. w sprawie europejskiego systemu rachunków narodowych i regionalnych w Unii Europejskiej (Dz. Urz. UE L 174 z 26.06.2013 r., z późn. zm.).

2. W systemie rachunków regionalnych dla każdego województwa zestawiane są: rachunek produkcji i rachunek tworzenia dochodów według sektorów instytucjonalnych i rodzajów działalności oraz rachunek podziału pierwotnego dochodów i rachunek podziału wtórnego dochodów w sektorze gospodarstw domowych. Dla podregionów obliczane są: produkt krajowy brutto (PKB) i wartość dodana brutto (WDB) według grup rodzajów działalności.

3. **Produkt krajowy brutto (PKB)** przedstawia końcowy rezultat działalności wszystkich podmiotów gospodarki narodowej. Produkt krajowy brutto równa się sumie wartości dodanej brutto wytworzonej przez wszystkie krajowe jednostki instytucjonalne powiększonej o podatki od produktów i pomniejszonej o dotacje do produktów. Produkt krajowy brutto jest liczony w cenach rynkowych.

W obliczeniach dynamiki wolumenu produktu krajowego brutto jako ceny stałe przyjęto ceny bieżące z roku poprzedzającego rok badany.

4. **Wartość dodana brutto (WDB)** mierzy wartość nowo wytworzoną w wyniku działalności produkcyjnej krajowych jednostek instytucjonalnych. Wartość dodana brutto stanowi różnicę między produkcją globalną a zużyciem pośrednim, jest wyrażona w cenach bazowych.

5. **Produkcja globalna** obejmuje wartość wyrobów i usług wytworzonych przez wszystkie krajowe jednostki instytucjonalne. Produkcja globalna jest wyceniana w cenach bazowych lub według kosztów produkcji.

6. **Zużycie pośrednie** obejmuje wartość zużytych materiałów (łącznie z paliwami) netto (po odjęciu wartości odpadów użytkowych), surowców (łącznie z opakowaniami), energii, gazów technicznych i usług obcych (obróbka obca, usługi transportowe, najem sprzętu, usługi telekomunikacyjne i obliczeniowe, prowizje płacone za usługi bankowe), usługi pośrednictwa finansowego mierzone pośrednio (FISIM) oraz koszty podróży służbowych (bez diet) i inne koszty (np. koszty reklamy, reprezentacji, dzierżawy i najmu, koszty biletów służbowych, koszty ryczałtów za używanie własnych pojazdów do celów służbowych, opłaty giełdowe i opłaty z tytułu uczestnictwa w Krajowym Depozycie Papierów Wartościowych). Zużycie pośrednie jest wyceniane w cenach nabycia.

CHAPTER XXII

REGIONAL ACCOUNTS

General notes

1. **Regional accounts** were compiled according to the principles of the European System of Accounts (the ESA 2010), introduced by Regulation No 549/2013 of the European Parliament and of the Council (EU) of 21 V 2013 on the European system of national and regional accounts in the European Union (Official Journal of the EU L 174, 26.06.2013 with later amendments).

2. The following accounts are compiled in the regional accounts system for each voivodship: the production account and the generation of income account by institutional sectors and kind of activity as well as the allocation of primary income account and the secondary distribution of income account in the households sector. The following categories are calculated for subregions: gross domestic product (GDP) and gross value added (GVA) by kind-of-activity groups.

3. **Gross domestic product (GDP)** presents the final result of the activity of all entities of the national economy. Gross domestic product is equal to the sum of gross value added generated by all domestic institutional units, increased by taxes on products and decreased by subsidies on products. Gross domestic product is calculated at market prices.

In calculations of gross domestic product volume indices, current prices from the year preceding the reference year were adopted as constant prices.

4. **Gross value added (GVA)** measures the newly generated value as a result of the production activity of domestic institutional units. Gross value added is the difference between gross output and intermediate consumption, and is presented at basic prices.

5. **Gross output** includes the value of goods and services produced by all domestic institutional units. Gross output is valued at basic prices or according to the production costs.

6. **Intermediate consumption** includes the value of consumed materials (including fuels) in net terms (after subtracting the value of recyclable wastes), raw materials (including packaging), energy, technological gases, outside services (outside processing, transport services, equipment rental, telecommunication and accounting services, commissions paid for banking services), financial intermediation services indirectly measured (FISIM), costs of business trips (excluding travelling allowances) as well as other costs (e.g. advertising, representation, rental and leasing costs, ticket costs for official business, costs of lump-sum payments for using personal vehicles for official business, stock exchange payments as well as payments from participating in the National Depository for Securities). Intermediate consumption is valued at purchaser's prices.

7. W systemie rachunków regionalnych przyjmuje się zasadę ewidencjonowania produkcji globalnej oraz zużycia pośredniego z uwzględnieniem **obrotów wewnętrznych**.

8. Dochody pierwotne brutto w sektorze gospodarstw domowych składają się z nadwyżki operacyjnej brutto łącznie z dochodem mieszanym brutto, dochodów związanych z pracą najemną (obejmujących całkowite koszty związane z zatrudnieniem, tj. wynagrodzenia łącznie ze składkami na ubezpieczenia społeczne i zdrowotne płaconymi przez pracowników, składki na ubezpieczenia społeczne płacone przez pracodawców powiększone o składki na Fundusz Pracy i inne koszty związane z zatrudnieniem) oraz dochodów z tytułu własności. Dochody pierwotne brutto pełnią funkcję kreującą dochody do dyspozycji brutto.

9. Dochody do dyspozycji brutto w sektorze gospodarstw domowych powstają w wyniku skorygowania dochodów pierwotnych brutto o podatki bieżące od dochodów, majątku itp., składki netto na ubezpieczenia społeczne, świadczenia społeczne inne niż transfery socjalne w naturze (świadczenia z ubezpieczeń społecznych pieniężne, pozostałe świadczenia z ubezpieczeń społecznych, świadczenia z pomocy społecznej pieniężne) oraz pozostałe transfery bieżące.

Dynamikę realnych dochodów do dyspozycji brutto w sektorze gospodarstw domowych w przekroju województw obliczono metodą uproszczoną przy zastosowaniu wskaźników cen towarów i usług konsumpcyjnych według województw.

10. Grupowanie danych z rachunków regionalnych według województw i podregionów w podziale na rodzaje działalności według Polskiej Klasyfikacji Działalności (PKD 2007) zostało dokonane **metodą jednostek lokalnych rodzaju działalności**, tj. według siedziby i podstawowego rodzaju działalności jednostki lokalnej przedsiębiorstwa.

11. Kryteriami zaliczania danej jednostki gospodarki narodowej do określonego **sektora instytucjonalnego** są: funkcje pełnione w gospodarce narodowej, rodzaj aktywności w tworzeniu nowych wartości ekonomicznych oraz sposób uczestniczenia w podziale dochodów. Wyróżnia się pięć krajowych sektorów instytucjonalnych:

- 1) sektor przedsiębiorstw niefinansowych, do którego zaliczono podmioty gospodarcze wytwarzające produkty rynkowe (wyroby i usługi niefinansowe) i prowadzące księgi rachunkowe,
- 2) sektor instytucji finansowych, do którego zaliczono podmioty gospodarcze zajmujące się pośrednictwem finansowym, pomocniczą działalnością finansową oraz ubezpieczeniami,
- 3) sektor instytucji rządowych i samorządowych, do którego zaliczono jednostki będące producentami nierynkowymi, których produkcja przeznaczona jest na spożycie indywidualne i ogólnospołeczne, finansowane z obowiązkowych płatności dokonywanych przez jednostki należące do pozostałych sektorów, a także jednostki, których podstawową działalnością

*7. In the regional accounts system the principle of recording gross output as well as intermediate consumption including **internal turnover** is accepted.*

8. Gross primary income in the households sector is comprised of the gross operating surplus jointly with the gross mixed income, income connected with hired work (including total compensation of employees, i.e. wages and salaries jointly with contributions to social security and health security paid by employees, contributions to social security paid by employers increased by the Labour Fund and other costs connected with employment) as well as property income. Gross primary income fulfils the function of creating gross disposable income.

9. Gross disposable income in the households sector is obtained as a result of correcting gross primary income by: current taxes on income, wealth, etc., net social contributions, social benefits other than social transfers in kind (social security benefits in cash, other social security benefits, social assistance benefits in cash) and other current transfers.

Indices of gross real disposable income in the households sector by voivodships are calculated applying simplified method using price indices of consumer goods and services by voivodships.

10. Grouping regional accounts data by voivodships and subregions according to kind of activity of the Polish Classification of Activities (PKD 2007) was accomplished applying the **local kind-of-activity unit method**, i.e. by the place of residence and main kind of activity of the local unit of the enterprise.

11. Criteria of rating a given unit of the national economy among **institutional sectors** are: functions fulfilled in the national economy, kind of activity in the creation of new economic values as well as the way of participation in the distribution of income. The five following institutional sectors are defined:

- 1) non-financial corporations sector which includes economic entities manufacturing market products (goods and non-financial services) and keeping accounting books),
- 2) financial corporations sector which includes economic entities engaged in financial intermediation, auxiliary financial activity as well as insurance activity,
- 3) general government sector, which consists of institutional units which are non-market producers whose output is intended for individual and collective consumption, and are financed by compulsory payments made by units belonging to other sectors, and institutional units principally engaged in the redistribution of

jest redystrybucja dochodu i bogactwa narodowego oraz jednostki kontrolowane przez sektor, które zgodnie z metodologią ESA 2010 spełniają kryteria zaliczenia do sektora

- 4) sektor gospodarstw domowych, który tworzą osoby fizyczne pracujące na własny rachunek w gospodarstwach indywidualnych w rolnictwie oraz osoby fizyczne pracujące na własny rachunek poza gospodarstwami indywidualnymi w rolnictwie z liczbą pracujących do 9 osób i prowadzące uproszczoną ewidencję księgową, a także osoby fizyczne uzyskujące dochody z pracy najmniej i niezarobkowych źródeł,
- 5) sektor instytucji niekomercyjnych działających na rzecz gospodarstw domowych, który obejmuje: organizacje społeczne, partie polityczne, organizacje związkowe zawodowych, stowarzyszenia, fundacje oraz jednostki organizacji wyznaniowych.

12. W rachunkach regionalnych uwzględnia się szacunek szarej gospodarki oraz działalności nielegalnej. **Szara gospodarka** obejmuje legalną produkcję ukrytą szacowaną dla zarejestrowanych podmiotów gospodarczych sektora prywatnego z liczbą pracujących do 9 osób (niezależnie od formy prawnej), z liczbą pracujących od 10 do 49 osób (bez spółdzielni) oraz osób fizycznych z tytułu wykonywania pracy nieregistrowanej, głównie w działalności usługowej (w tym osób świadczących usługi prostytutki).

W ramach **działalności nielegalnej** ujęto szacunki dotyczące działalności osób czerpiących korzyści z tytułu świadczenia usług prostytutki przez inne osoby, produkcji i handlu narkotykami oraz przemytu papierosów.

13. Dane z rachunków regionalnych za lata 2010–2015 zostały zmienione w stosunku do wcześniej opublikowanych w ślad za rewizją w rocznych rachunkach narodowych, dokonaną stosownie do standardowej procedury dotyczącej nadmiernego deficytu (tzw. notyfikacja fiskalna). Zmiany dotyczyły przeklasyfikowania kolejnych jednostek publicznych do sektora instytucji rządowych i samorządowych.

14. Szczegółowy opis zmian wprowadzonych do rachunków narodowych znajduje się w notatce informacyjnej GUS „Skorygowany szacunek produktu krajowego brutto za 2016 rok” z dnia 23 X 2017 r., dostępnej na stronie <http://stat.gov.pl/obszary-tematyczne/rachunki-narodowe/roczne-rachunki-narodowe/skorygowany-szacunek-produktu-krajowego-brutto-za-2016-rok,9,3.html>.

15. Wyjaśnienia dotyczące rachunków regionalnych (uwagi metodyczne oraz podstawowe pojęcia) zamieszczono w publikacji „Produkt krajowy brutto – Rachunki regionalne w 2015 r.”.

national income and wealth as well as units which are controlled by the sector and accordingly to the ESA 2010 meet criteria for including in the sector,

- 4) *households sector which includes own-account workers on private farms in agriculture as well as natural persons working outside private farms in agriculture, employing up to 9 persons and keeping simplified accounting books as well as natural persons obtaining income from hired work and non-earned sources,*
- 5) *non-profit institutions serving households sector which includes: social organizations, political parties, trade unions, associations, foundations and units of religious organizations.*

12. *The estimation of the hidden economy and illegal activities is included in the regional accounts. **Hidden economy** covers the legal concealed production estimated for registered economic entities of private sector employing up to 9 persons (irrespective of the legal form), employing from 10 to 49 persons (excluding cooperatives) as well as natural persons engaged in non-registered work, primarily within the service activity (including persons providing prostitution services).*

*Within **illegal activities** there were included estimations concerning activity of persons deriving profits from exploiting prostitution, production and trafficking in narcotics and smuggling of cigarettes*

13. *Data from the regional accounts for the years 2010–2015 were changed in relation to those previously published as a consequence of revision in the annual national accounts, made due to the standard excessive deficit procedure (the so-called fiscal notification). Changes concerned reclassification of further public entities into the general government sector.*

14. *Detailed description of the changes, introduced in the national accounts can, be found in the CSO news release “Revised estimate of gross domestic product for the year 2016” of 23 X 2017, available at website <http://stat.gov.pl/en/topics/national-accounts/annual-national-accounts/revised-estimate-of-gross-domestic-product-for-the-year-2016,6,1.html>*

15. *Explanations concerning regional accounts (methodological notes and basic concepts) are placed in the publication “Gross Domestic Product – Regional Accounts in 2015”.*

U w a g a

Dane za lata 2010-2014 zmieniono w stosunku do opublikowanych w poprzedniej edycji rocznika; patrz uwagi ogólne działu, ust. 12.

N o t e

Data for the years 2010-2014 were changed in relation to published in previous edition of the yearbook; see general notes to the chapter, item 12.

TABL. 1 (291). **PRODUKT KRAJOWY BRUTTO (ceny bieżące)**
GROSS DOMESTIC PRODUCT (current prices)

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	2010	2014	2015	2010	2014	2015
	w mln zł in mln zł			w odsetkach in percent		
O G Ó Ł E M	88485	104960	109353	x	x	x
TOTAL						
W tym wartość dodana brutto	77908	93100	97016	100,0	100,0	100,0
Of which gross value added						
w tym sektor: of which sector:						
przedsiębiorstw niefinansowych	36093	45499	48749	46,3	48,9	50,2
<i>non-financial corporations</i>						
instytucji rządowych i samorządowych	12165	13709	13972	15,6	14,7	14,4
<i>general government</i>						
gospodarstw domowych	26481	29926	30400	34,0	32,1	31,3
<i>households</i>						
Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo	2846	3588	2844	3,7	3,9	2,9
<i>Agriculture, forestry and fishing</i>						
Przemysł	22761	28404	30633	29,2	30,5	31,6
<i>Industry</i>						
w tym przetwórstwo przemysłowe	16151	20572	22567	20,7	22,1	23,3
of which manufacturing						
Budownictwo	5755	6169	6606	7,4	6,6	6,8
<i>Construction</i>						
Handel; naprawa pojazdów samocho- dowych ^Δ ; transport i gospodarka ma- gazynowa; zakwaterowanie i gastro- nomia ^Δ ; informacja i komunikacja	20807	24581	25654	26,7	26,4	26,4
<i>Trade; repair of motor vehicles^Δ; trans- portation and storage; accommodation and catering^Δ; information and com- munication</i>						
Działalność finansowa i ubezpiecze- niowa; obsługa rynku nieruchomości ^Δ ..	7222	8341	8199	9,3	9,0	8,5
<i>Financial and insurance activities; real estate activities</i>						
Pozostałe usługi ^a	18518	22018	23079	23,8	23,6	23,8
<i>Other services^a</i>						
NA 1 MIESZKAŃCA ^b	34747	41842	43772	x	x	x
PER CAPITA ^b						

a Patrz uwagi ogólne do Rocznika, ust. 2, pkt 1). b W złotych.

a See general notes to Yearbook, item 2, point 1). b In zlotys.

TABL. 2 (292). **PODSTAWOWE ELEMENTY RACHUNKU PRODUKCJI I RACHUNKU TWORZENIA DOCHODÓW (ceny bieżące)**
BASIC ELEMENTS OF PRODUCTION ACCOUNT AND GENERATION OF INCOME ACCOUNT (current prices)

WYSZCZEGÓLNIENIE	2010	2014	2015	SPECIFICATION
	w mln zł		in mln zł	
Produkcja globalna	169447	201732	212263	Gross output
Zużycie pośrednie	91539	108632	115247	Intermediate consumption
Wartość dodana brutto	77908	93100	97016	Gross value added
w tym koszty związane z zatrudnieniem	32633	37790	39077	of which compensation of employees
Nadwyżka operacyjna brutto	45032	55629	57803	Gross operating surplus

TABL. 3 (293). **NOMINALNE DOCHODY W SEKTORZE GOSPODARSTW DOMOWYCH**
NOMINAL INCOME IN THE HOUSEHOLDS SECTOR

WYSZCZEGÓLNIENIE	2010	2014	2015	SPECIFICATION
Dochody pierwotne brutto:				Gross primary income:
w milionach złotych	60283	69795	70925	in million zlotys
na 1 mieszkańca w zł	23673	27824	28390	per capita in zł
Dochody do dyspozycji brutto:				Gross disposable income:
w milionach złotych	60980	68828	70362	in million zlotys
na 1 mieszkańca w zł	23946	27438	28165	per capita in zł

DZIAŁ XXIII

PODMIOTY GOSPODARKI NARODOWEJ

Uwagi ogólne

Prezentowane dane dotyczą podmiotów gospodarki narodowej wpisanych do rejestru REGON i obejmują osoby prawne, jednostki organizacyjne niemające osobowości prawnej oraz osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą, zaklasyfikowane do poszczególnych sekcji PKD 2007 według przeważającego rodzaju działalności.

Krajowy rejestr urzędowy podmiotów gospodarki narodowej, zwany dalej rejestrem REGON, jest rejestrem administracyjnym prowadzonym przez Prezesa GUS. Zasady prowadzenia rejestru określają przepisy ustawy z dnia 29 VI 1995 r. o statystyce publicznej (tekst jednolity Dz. U. 2016 poz. 1068) oraz przepisy rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 30 XI 2015 r. (Dz. U. poz. 2009) w sprawie sposobu i metodologii prowadzenia i aktualizacji krajowego rejestru urzędowego podmiotów gospodarki narodowej, wzorów wniosków, ankiet i zaświadczeń.

Podstawową funkcją rejestru REGON jest identyfikowanie podmiotów gospodarki narodowej, co jest realizowane poprzez nadawanie im unikatowych numerów identyfikacyjnych.

Rejestr REGON jest na bieżąco aktualizowany na podstawie danych o podmiotach gospodarki narodowej, przekazywanych drogą elektroniczną z Centralnej Ewidencji i Informacji o Działalności Gospodarczej, Krajowego Rejestru Sądowego, Systemu Informacji Oświatowej oraz Centralnego Rejestru Podmiotów Krajowej Ewidencji Podatników oraz – w przypadku pozostałych podmiotów – na podstawie wniosków zgłaszanych do właściwych urzędów statystycznych. Kompletność i aktualność rejestru uzależniona jest od terminowej realizacji ww. obowiązku. Ponadto od 2011 r. do aktualizacji rejestru wykorzystywane są informacje z Powszechnego Elektronicznego Systemu Ewidencji Ludności (PESEL) dotyczące zgonów osób fizycznych, które były wpisane do rejestru REGON.

CHAPTER XXIII

ENTITIES OF THE NATIONAL ECONOMY

General notes

Presented data concern entities of the national economy entered in the REGON register and include legal persons, organizational entities without legal personality and natural persons conducting economic activity, classified into particular NACE Rev. 2 sections according to the predominant kind of activity.

The National Official Business Register, hereinafter referred to as REGON, is an administrative register held by the President of the CSO. The rules for running the register are defined by the Law on Official Statistics dated 29 VI 1995 (uniform text Journal of Laws 2016 item 1068) and the provisions of the decree of the Council of Ministers of 30 XI 2015 (Journal of Laws item 2009) on the mode and methodology of running and updating the National Official Business Register, application, questionnaire, certificate specimens and detailed condition.

The basic function of the REGON register is identification of entities of the national economy, which is accomplished by assigning to them unique identification numbers.

The REGON register is updated on a current basis with the use of data on entities of the national economy transferred through the electronic system from the Central Registration and Information on Business, the National Court Register, the Educational Information System as well as the Central Business Entity Register of the National Taxpayer Register, and – for the remaining entities – on the basis of applications submitted to the relevant statistical offices. The completeness and correctness of the register is contingent on the timely compliance with the above-mentioned obligation. In addition, since 2011 the register has been updated with information from the Common Electronic System of Population (PESEL) on the deaths of natural persons, who were registered in the REGON.

TABL. 1 (294). **PODMIOTY GOSPODARKI NARODOWEJ^a W REJESTRZE REGON**
Stan w dniu 31 XII
ENTITIES OF THE NATIONAL ECONOMY^a IN THE REGON REGISTER
As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2015 ^b	2016 ^b	SPECIFICATION
OGÓŁEM.....	249459	230908	241462	243280	TOTAL
sektor publiczny	7445	6611	6595	6576	public sector
sektor prywatny.....	242014	224297	234614	236268	private sector
z liczby ogółem:					of total number:
Przedsiębiorstwa państwowe	91	9	2	3	State owned enterprises
Spółki	30252	30113	37102	38890	Companies
w tym:					of which:
handlowe.....	11331	14198	20084	21771	commercial
cywilne	18775	15751	16816	16912	civil
Spółdzielnie	1033	954	981	1028	Cooperatives
Fundacje	448	681	1175	1294	Foundations
Stowarzyszenia i organizacje społeczne.....	4584	5967	7020	7290	Associations and social organizations
Osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą	201254	180144	180255	179695	Natural persons conducting economic activity

^a Bez osób prowadzących gospodarstwa indywidualne w rolnictwie. ^b W podziale na sektory własności – bez podmiotów, dla których informacja o formie własności nie występuje w rejestrze REGON.

^a Excluding persons tending private farms in agriculture. ^b In the division by sector of ownership – excluding entities for which the information on the form of ownership does not occur in the REGON register.

TABL. 2 (295). **PODMIOTY GOSPODARKI NARODOWEJ^a W REJESTRZE REGON WEDŁUG FORM PRAWNYCH I SEKCJI**

Stan w dniu 31 XII

ENTITIES OF THE NATIONAL ECONOMY^a IN THE REGON REGISTER BY LEGAL STATUS AND SECTIONS

As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Ogółem Grand total	Osoby prawne i jednostki organizacyjne niemające osobowości prawnej <i>Legal persons and organizational entities without legal personality</i>							Osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą <i>Natural persons conducting economic activity</i>	
		razem total	przedsiębiorstwa państwowe <i>state owned enterprises</i>	w tym of which				spółki cywilne <i>civil law partnerships</i>		spółdzielnie <i>cooperatives</i>
				spółki handlowe <i>commercial companies</i>		razem total	z udziałem kapitału zagranicznego <i>with foreign capital participation</i>			
				jednosobowe Skarbu Państwa <i>sole-shareholder companies of the State Treasury</i>	razem total					
OGÓŁEM 2005	249459	48205	91	11331	35	2277	18775	1033	201254	
TOTAL 2010	230908	50764	9	14198	28	2722	15751	954	180144	
2015	241462 ^b	61207	2	20084	20	3288	16816	981	180255	
2016	243280^b	63585	3	21771	19	3382	16912	1028	179695	
w tym: of which:										
Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo <i>Agriculture, forestry and fishing</i>	4051	672	-	170	3	27	71	162	3379	
Przemysł <i>Industry</i>	29848	7544	2	4319	7	797	2983	139	22304	
w tym przetwórstwo przemysłowe of which manufacturing	28292	6786	2	3754	7	744	2847	132	21506	
Budownictwo <i>Construction</i>	24723	3399	1	1930	1	206	1262	117	21324	
Handel; naprawa pojazdów samochodowych ⁴ <i>Trade; repair of motor vehicles⁴</i>	66172	13654	-	6801	3	1452	6561	220	52518	
Transport i gospodarka magazynowa <i>Transportation and storage</i>	15174	1556	-	866	1	118	667	11	13618	
Zakwaterowanie i gastronomia ⁴ <i>Accommodation and catering⁴</i>	5918	1649	-	533	1	111	1045	15	4269	
Informacja i komunikacja <i>Information and communication</i>	6540	1553	-	1100	1	94	436	4	4987	
Działalność finansowa i ubezpieczeniowa <i>Financial and insurance activities</i>	6936	1041	-	577	-	39	266	46	5895	

^a Bez osób prowadzących gospodarstwa indywidualne w rolnictwie. ^b W podziale według rodzajów działalności nie uwzględniono podmiotów, które w rejestrze REGON nie mają wpisanego rodzaju przeważającej działalności.

^a Excluding persons tending private farms in agriculture. ^b The division by the kind of activities does not include entities, which have not registered the predominant kind of activity in the REGON register.

TABL. 2 (295). **PODMIOTY GOSPODARKI NARODOWEJ^a W REJESTRZE REGON WEDŁUG FORM PRAWNYCH I SEKCJI (dok.)**

Stan w dniu 31 XII

ENTITIES OF THE NATIONAL ECONOMY^a IN THE REGON REGISTER

BY LEGAL STATUS AND SECTIONS (cont.)

As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Ogółem Grand total	Osoby prawne i jednostki organizacyjne niemające osobowości prawnej Legal persons and organizational entities without legal personality							Osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą Natural persons conducting economic activity	
		razem total	przedsiębiorstwa państwowe state owned enterprises	w tym of which						spółdzielnie cooperatives
				razem total	spółki handlowe commercial companies		spółki cywilne civil law partnerships	spółdzielnie cooperatives		
					jednoosobowe Skarbu Państwa sole-shareholder companies of the State Treasury	z udziałem kapitału zagranicznego with foreign capital participation				
Obsługa rynku nieruchomości ^A ..... Real estate activities	9613	7546	-	1172	1	166	337	237	2067	
Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna ..... Professional, scientific and technical activities	21722	3712	-	2178	1	190	1399	26	18010	
Administrowanie i działalność wspierająca ^A ..... Administrative and support service activities	6204	1384	-	894	-	109	439	27	4820	
Administracja publiczna i obrona narodowa; obowiązkowe zabezpieczenia społeczne ..... Public administration and defence; compulsory social security	2166	2161	-	1	-	-	-	-	5	
Edukacja ..... Education	8745	4677	-	273	-	14	254	9	4068	
Opieka zdrowotna i pomoc społeczna ..... Human health and social work activities	14308	1612	-	612	-	21	490	6	12696	
Działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją ..... Arts, entertainment and recreation	4285	2549	-	199	-	19	281	5	1736	
Pozostała działalność usługowa ..... Other service activities	16864	8865	-	146	-	19	421	4	7999	

^a Bez osób prowadzących gospodarstwa indywidualne w rolnictwie.

^a Excluding persons tending private farms in agriculture.

TABL. 3 (296). **SPÓŁKI HANDLOWE WEDŁUG FORM PRAWNYCH I SEKCJI**
Stan w dniu 31 XII
COMMERCIAL COMPANIES BY LEGAL STATUS AND SECTIONS
As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Ogółem Grand total	Spółki kapitałowe Companies			Spółki osobowe ^a Partnerships ^a			
		razem total	akcyjne joint stock	z ograniczoną odpowiedzialnością with limited liability	razem total	w tym of which		
						jawne unlimited partnerships	komandytowe limited partnerships	
OGÓŁEM	2005	11331	9491	435	9056	1840	1767	47
TOTAL	2010	14198	11702	434	11268	2496	2155	260
	2015	20084 ^b	16666	462	16204	3418	2387	843
	2016	21771 ^b	18071	464	17607	3700	2393	1116
w tym: of which:								
Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo		170	159	2	157	11	4	6
<i>Agriculture, forestry and fishing</i>								
Przemysł		4319	3612	163	3449	707	506	186
<i>Industry</i>								
w tym przetwórstwo przemysłowe		3754	3105	150	2955	649	478	161
<i>of which manufacturing</i>								
Budownictwo		1930	1611	41	1570	319	150	155
<i>Construction</i>								
Handel; naprawa pojazdów samochodowych ^Δ <i>Trade; repair of motor vehicles^Δ</i>		6801	5490	91	5399	1311	1026	273
Transport i gospodarka magazynowa		866	716	5	711	150	124	26
<i>Transportation and storage</i>								
Zakwaterowanie i gastronomia ^Δ		533	461	9	452	72	57	13
<i>Accommodation and catering^Δ</i>								
Informacja i komunikacja		1100	1008	25	983	92	52	36
<i>Information and communication</i>								
Działalność finansowa i ubezpieczeniowa		577	493	32	461	84	39	38
<i>Financial and insurance activities</i>								
Obsługa rynku nieruchomości ^Δ		1172	908	26	882	264	101	144
<i>Real estate activities</i>								
Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna		2178	1888	37	1851	290	104	113
<i>Professional, scientific and technical activities</i>								
Administrowanie i działalność wspierająca ^Δ		894	797	6	791	97	51	39
<i>Administrative and support service activities</i>								
Edukacja		273	232	-	232	41	22	18
<i>Education</i>								
Opieka zdrowotna i pomoc społeczna.....		612	392	3	389	220	139	46
<i>Human health and social work activities</i>								
Działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją		199	180	24	156	19	5	14
<i>Arts, entertainment and recreation</i>								
Pozostała działalność usługowa.....		146	123	-	123	23	13	9
<i>Other service activities</i>								

^a W województwie łódzkim wśród spółek osobowych zarejestrowanych było: w 2015 r. — 84 spółki partnerskie i 104 komandytowo-akcyjne, w 2016 r. — 93 spółki partnerskie i 98 komandytowo-akcyjnych. ^b W podziale według rodzajów działalności nie uwzględniono podmiotów, które w rejestrze REGON nie mają wpisano rodzaju przeważającej działalności.

^a There were 84 professional partnerships as well as 104 joint-stock limited partnerships in 2015 and 93 professional partnerships as well as 98 joint-stock limited partnerships in 2016 registered in łódzkie voivodship. ^b The division by the kind of activities does not include entities, which have not registered the predominant kind of activity in the REGON register.

TABL. 4 (297). **PODMIOTY GOSPODARKI NARODOWEJ NOWO ZAREJESTROWANE^a WEDŁUG WYBRANYCH FORM PRAWNYCH I SEKCJI**
ENTITIES OF THE NATIONAL ECONOMY NEWLY REGISTERED^a BY SELECTED LEGAL STATUS AND SECTIONS

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Ogółem Grand total	W tym Of which								
		spółki companies					cywilne civil law partnerships	spółdzielnie cooperatives	osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą natural persons conducting economic activity	
		razem total	w tym of which							
			handlowe commercial		z ograniczoną odpowiedzialnością with limited liability	akcyjne joint stock				razem total
			razem total	akcyjne joint stock						
OGÓŁEM	2005	16509	1396	524	2	430	870	5	14377	
TOTAL	2010	25165	1585	897	13	748	683	6	22604	
	2015	20326 ^b	2196	1772	13	1502	416	3	17316	
	2016	20374^b	2451	2034	14	1667	412	56	17022	
w tym: of which:										
Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo .... Agriculture, forestry and fishing		207	22	16	-	14	4	7	178	
Przemysł		1872	328	272	2	214	56	1	1539	
Industry										
w tym przetwórstwo przemysłowe		1776	286	235	1	186	51	-	1486	
of which manufacturing										
Budownictwo		2903	227	194	-	146	33	1	2673	
Construction										
Handel; naprawa pojazdów samochodowych ^A		4914	516	392	1	334	124	39	4353	
Trade; repair of motor vehicles ^A										
Transport i gospodarka magazynowa		1419	118	95	-	83	23	-	1298	
Transportation and storage										
Zakwaterowanie i gastronomia ^A		645	105	57	-	50	48	3	532	
Accommodation and catering ^A										
Informacja i komunikacja		860	134	125	3	109	9	-	726	
Information and communication										
Działalność finansowa i ubezpieczeniowa		551	125	117	-	87	8	-	423	
Financial and insurance activities										
Obsługa rynku nieruchomości ^A		474	135	118	1	88	14	-	202	
Real estate activities										
Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna		2037	338	312	1	270	26	1	1681	
Professional, scientific and technical activities										
Administrowanie i działalność wspierająca ^A		863	159	144	1	132	15	3	699	
Administrative and support service activities										
Edukacja		733	76	68	-	54	8	1	528	
Education										
Opieka zdrowotna i pomoc społeczna		1123	82	65	-	43	17	-	1032	
Human health and social work activities										
Działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją		377	43	36	5	23	7	-	282	
Arts, entertainment and recreation										
Pozostała działalność usługowa		1363	42	22	-	19	20	-	875	
Other service activities										

a Bez osób prowadzących gospodarstwa indywidualne w rolnictwie. b W podziale według rodzajów działalności nie uwzględniono podmiotów, które w rejestrze REGON nie mają wpisanego rodzaju przeważającej działalności.

a Excluding persons tending private farms in agriculture. b The division by the kind of activities does not include entities, which have not registered the predominant kind of activity in the REGON register.

TABL. 5 (298). **PODMIOTY GOSPODARKI NARODOWEJ WYREJESTROWANE^a WEDŁUG WYBRANYCH FORM PRAWNYCH I SEKCJI**
ENTITIES OF THE NATIONAL ECONOMY REMOVED^a BY SELECTED LEGAL STATUS AND SECTIONS

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Ogółem Grand total	W tym Of which							
		spółki companies					spółdzielnie cooperatives	osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą natural persons conducting economic activity	
		razem total	w tym of which						
			handlowe commercial		cywilne civil law partnerships				
			razem total	akcyjne joint stock		z ograniczoną odpowiedzialnością with limited liability			
OGÓŁEM	2005	11498	752	105	11	74	647	8	10520
TOTAL	2010	15229	741	165	9	104	575	15	14283
	2015	17946 ^b	470	197	8	109	273	11	16898
	2016	18144^b	633	373	9	241	260	8	17198
w tym: of which:									
Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybnictwo... Agriculture, forestry and fishing		147	8	5	-	4	3	1	138
Przemysł... Industry		1896	108	68	4	52	40	2	1784
w tym przetwórstwo przemysłowe		1808	99	62	4	47	37	2	1706
of which manufacturing									
Budownictwo		2579	47	25	-	20	22	-	2531
Construction									
Handel; naprawa pojazdów samochodowych ^a		6106	220	127	-	76	93	3	5881
Trade; repair of motor vehicles ¹									
Transport i gospodarka magazynowa		1201	29	21	-	13	8	-	1172
Transportation and storage									
Zakwaterowanie i gastronomia ^a		578	23	9	-	6	14	-	552
Accommodation and catering ¹									
Informacja i komunikacja		492	26	16	1	14	10	-	466
Information and communication									
Działalność finansowa i ubezpieczeniowa....		724	32	23	1	8	9	-	691
Financial and insurance activities									
Obsługa rynku nieruchomości ^a		173	29	22	1	11	7	2	132
Real estate activities									
Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna		1364	56	36	1	22	20	-	1302
Professional, scientific and technical activities									
Administrowanie i działalność wspierająca ^a		651	11	4	1	3	7	-	640
Administrative and support service activities									
Edukacja		543	9	5	-	5	4	-	404
Education									
Opieka zdrowotna i pomoc społeczna		519	15	7	-	3	8	-	496
Human health and social work activities									
Działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją		283	9	1	-	1	8	-	250
Arts, entertainment and recreation									
Pozostała działalność usługowa		882	11	4	-	3	7	-	759
Other service activities									

^a Bez osób prowadzących gospodarstwa indywidualne w rolnictwie. ^b W podziale według rodzajów działalności nie uwzględniono podmiotów, które w rejestrze REGON nie mają wpisanego rodzaju przeważającej działalności.

^a Excluding persons tending private farms in agriculture. ^b The division by the kind of activities does not include entities, which have not registered the predominant kind of activity in the REGON register.